

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ
Vittorio Emanuele III
L
H
2
NAPOLI
Digitized by Google

L
H
2

Digitized by Google

L.
H
2

Digitized by Google

ܫܘܥܝܬܐ ܕܣܗܕܐ ܩܕܝܫܐ
ܡܕܢܚܝܐ ܘܡܥܪܒܝܐ

ACTA

SANCTORUM MARTYRUM ORIENTALIUM ET OCCIDENTALIUM

IN DUAS PARTES DISTRIBUTA

ADCEDUNT

ACTA S. SIMEONIS STYLITAE

OMNIA NUNC PRIMUM SUB AUSPICIIS

JOHANNIS V. LUSITANORUM REGIS

E BIBLIOTHECA APOSTOLICA VATICANA PRODEUNT

STEPHANUS EVODIUS ASSEMANUS ARCHIEPISCOPUS APAMENSIS

Chaldaicum Textum recensuit, Notis Vocalibus animavit, Latine vertit, Admonitionibus, perpetuisque Adnotationibus illustravit.

PARS II.

ROMAE MDCCXLVIII.

Typis Josephi Collini.

PRAESIDUM PERMISSU.

JOHANNI . QVINTO

LVSITANORVM . REGI

PIO . VICTORI . PACIFICO

CHRISTIANAE · REI · VBICVMQ. TERRARVM · ET · GENTIVM

P R O P A G A T O R I

BONARVM · ARTIVM · OMNIVMQ. DISCIPLINARVM

PARENTI · VINDICI · MAECENATI · MVNIFICENTISSIMO

Q V I

FERALIBVS · BELLORVM · DISSIDIIS · AVT · CONSILIO · RESTINCTIS

AVT · VIRTVTE · SVBLATIS

P A C I S · A R T E S

P V B L I C A · S A C E R D O T I A

ECCLESIAE · MAJESTATEM · DIGNITATEMQ.

POST · IMMORTALEM · CONSTANTINI · MAGNI · MEMORIAM

QVAM · QVI · MAXIME · ORNAVIT · AVXIT · AMPLIFICAVIT

P R I N C I P I · O P T I M O

DEQ. OMNIVM · NATIONVM · ORDINIBVS · BENEMERENTISSIMO

ALTERAM · OPERIS · SVI · PARTEM

IN · QVA · ACTA · MARTYRVM · OCCIDENTALIVM

E X H I B E N T V R

STEPHANVS · EVODIVS · ASSEMANVS

ARCHIEPISCOPVS · APAMENSIS

DEVOTVS · NOMINI · MAJESTATIQ. EJVS

D. D. D.

A 2

IMPRIMATUR

Si videbitur Reverendiſſimo Patri Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtro.

F. Maria de Rubeis Archiep. Tarſi Viceſg.

IMPRIMATUR.

Fr. Nicolaus Ridolfi Magiſter Sacri Palatii Apoſtolici Ordinis Praedicatorum.

LECTO-

LECTORI SUO

STEPHANUS EVODIUS ASSEMANUS

ARCHIEPISCOPUS APAMENSIS.

HABES heic, LECTOR BENEVOLE, alteram Codicum Chaldaicorum I. & II. Nitriensium Vaticanorum Partem, cui titulus est: ACTA MARTYRUM OCCIDENTALIUM: quo nempe nomine Mesopotamiam, Syriam, Palaestinam, aliasque citra Chaldaeam provincias, regnorumque tractus Orientales intelligunt; quemadmodum ubi Orientem dicunt, omnem regionem ultra Mesopotamiam indigitant. Haec autem est, quae in hac Parte continentur, Actorum Martyrum Series, & Ordo. 1. Acta SS. MM. *Luciani*, & *Marciani*. 2. *Victorini*, *Nicephori*, & *Fabii*. 3. *Stratonicae*, & *Seleuci*. 4. *Septem Martyrum* Samosatenorum. 5. *Agnetis* Virginis Romanae. 6. *Procopii*, Martyrum Palaestinorum principis. 7. *Alphaei*, *Zacchaei*, & *Romani*. 8. *Timothei* Gazensis. 9. *Apiani*. 10. *Hedesii*. 11. *Agapii*. 12 *Theodosiae* Virginis Tyriae. 13. *Petri*, qui & *Abselamus*. 14. *Theodotae* Meretricis. 15. *Ignatii* Episcopi Antiocheni. 16. *Phocae*. 17. *Pistis*, *Helpis*, & *Agapis* Virginum, earumque matris *Sophiae*. 18. *Eleutherii* Episcopi, *Anthiae* ejus matris, & *Carpi* Praesidis. 19. *Christophori*, & Sociorum. 20. *Luciani*, *Tirsi*, & *Calinici*. 21. *Mamantis*. 22. *Babylae* Episcopi Antiochiae. 23. *Theonillae*, *Tharsi*, & Sociorum. 24. *Georgii*, *Antonini*, & *Alexandrae* Imperatricis. 25. *Mimi* cujusdam, qui in Theatro passus est. 26. *Theodotae*, & filiorum. 27. *Theoduli*, & *Agathapodis*. 28. *Julittae* Virginis. 29. *Gordii*. 30. *Quirici*, & *Julittae*. 31. *Crescentis*. 32. *Dioscori*. 33. *Theodorae*, & *Didimi*. 34. *Sergii*, & *Bacchi*. 35. *Paphnutii*, & Sociorum. 36. *Pantaleonis* Medici. 37. *Febroniae* Virginis. 38. *Philemonis*, *Cyrli*, *Apollonii* Lectoris, Praesidis cujusdam, & quatuor Peltatorum. 39. *Quadraginta Martyrum* Sebastenorum. Ex hisce tamen Actis Quatuordecim tantum priora vulgamus, nec plura modo. Ea quippe sunt vel inedita hactenus, & prorsus nova, vel ab editis diversa adeo, atque dissimilia, ut illa si conferas, minime recognoscas. Reliqua vero quinque & viginti, quae a vulgatis parum discrepant, nunc missa facimus, eo consilio, ut illa omnia in generalem Actorum Martyrum Collectionem, Sanctorumque Vitarum, in MSS. Codicibus Orientalibus Vaticanae Bibliothecae existentium, Historiam commodum rejiciamus: quod Opus, magnum quidem, & laboriosum prae manibus in praesentia est, nostrisque vigiliis, & curis elaboratum, vita comite,

mite, Deoque auspice, luce publica donatum iri, speramus. Adjecimus interim ad laudata Quatuordecim Martyrum Occidentalium Acta adcuratum de Vita, & rebus gestis Sancti Simeonis Stylitae Commentarium, a Cosma Presbytero ejus Familiari conscriptum, & initio Codicis I. Nitriensis praefixum. Eademque, tum nempe Martyrum Occidentalium, tum Sancti Simeonis Stylitae Acta, juxta methodum, quam in Actis Orientalium Martyrum sanximus, & Latina lingua, & Admonitionibus nostris, perpetuisque Adnotationibus illustrabimus, ne quid desit Eruditorum votis.

Porro licet Acta horum Martyrum notari suo quaeque Authore minime possint: sunt enim plures, & plerumque incerti, qui de Martyribus Occidentalibus retulerunt: in dubium tamen revocari nequit, eos omnes coaequales fuisse, propterea extra omnem suspicionem, fideque dignissimos; quemadmodum ex eorumdem Actorum contextu liquet, & nos ipsi perspicue magis magisque in nostris ad Acta singula praeviis Admonitionibus demonstrabimus. Neque vero aut Simeonem Metaphrasten credimus ea, quae nostro huic Operi facem praeferunt, prodidisse, quum Codex praecipue Nitriensis I. unde ea fideliter desumta sunt, longe Metaphrastis aetatem superet: aut Eusebium Caesariensem, ut quidam conjectura se adsequi putant, a quo firmissime adseveramus nullum de antiquis Martyribus fuisse compositum, praeter insignem Librum de Martyribus Palaestinis, quorum integra octo Acta, quae nonnisi contracta in ejusdem Eusebii Historiae Ecclesiasticae libro octavo supersunt, ex Codice nostro Nitriensi I. proferimus; ut certo certius ex eruditissima Caroli Majelli Archiepiscopi Emisseni Dissertatione, cui titulus: *De Eusebiana Actorum veterum Martyrum Collectione*: constabit. Ibi enim opinio illorum refellitur, qui Eusebium somniant, praeter laudatum Librum de Martyribus Palaestinae sua aetate coronatis, qui ad nos pervenit, alterum etiam conscripsisse de antiquis Martyribus, quorum passionem, historiamque, Actis adjectis, enarraverit; hunc vero ingenti cum sacrae eruditionis detrimento, diu licet, impenseque conquisitum, adhuc desiderari. Quod quantum a vero sit devium, ipse testis Eusebius, qui pluribus in locis diserte quidem adserit, se Acta veterum Martyrum collegisse, eamque Collectionem in publicam utilitatem edidisse; sed de antiquis Martyribus se scripsisse, aut eorum Martyriorum historiam composuisse, nusquam scribit. Nimirum in eo dumtaxat se operam posuisse testatur Eusebius, ut Acta, & Monimenta, quibus essent ab aliis consignata Veterum Martyria colligeret, eorumque collectionem emitteret; quae proinde fuit instar earum, quae Graeci Μαρτυρικὰ, nostri vulgo *Passionalia* adpellant, quaeque nullo praefixo Authoris nomine; neque enim Actorum unus est Author: Sanctorum Vitas exhibent. Cujusmodi exemplaria plurima in Bibliothecis prostant. Haec Majellanae Dissertationis summa, quam totam, prout jacet, una cum duabus aliis, de Stylitis, deque Epocha Martyrii S. Theodotae, Dissertationibus, a Majello cumulate perfectis, & a pluribus doctis hominibus magna cum admiratione, & voluptate perlectis, post ejus vero obitum deperditis, ex fragmentorum reliquiis, ab egregio Viro Dominico, ejusdem

ex

Digitized by Google

ex Fratre filio, & virtutis, atque doctrinae aemulo, nobis perhumaniter suppeditatam, in integrum restituere, aptiorique, quo potuimus, ordine, styloque redigere conati sumus, ut in hoc Opere mox digesta prodeat in lucem.

Quamquam autem omnium sermonibus Caroli Majelli virtus, ejusque doctrinae laus celebretur; ob praeclara tamen ipsius in nos, atque in Vaticanam Bibliothecam merita: cujus scilicet opera Josephus Simonius Assemanus, Avunculus meus, ad Orientales Codices Manuscriptos conquirendos, in Asiam, & Africam missus, duos hosce Nitrienses praecipue expiscatus, materiam quasi praemansam paravit, hisce nostris laboribus digerendam: in beneficii commendationem, gratique animi argumentum, duximus, tam benemeriti de nobis, totaque Literaria Republica, Viri clarissimi Vitae compendium heic exhibere ad memoriam posteritatis. Vir cl. Cajetanus Amatus, quem Neapoli olim in Seminario Archiepiscopali convictorem Majellus, tum Rector & Canonicus, liberalibus disciplinis, morumque suorum exemplis lactavit, Romae vero studiorum adjutorem sibi adscivit, quique eidem in perhonorificum a Brevibus Epistolis ad Reges, & Principes Viros conscribendis munus, Johanne Vincentio Lucchesinio demortuo, suffectus est: Assemanus meus, quocum illi mensa communis, quique & Vaticanae Bibliothecae Praefecturam, & Sacrosanctae Apostolorum Principis Basilicae Canonicatum, eodem vita functo, suscepit: Reverendissimus Thomas Sergius de Piis Operariis, Sanctae Romanae, & Universalis Inquisitionis contra haereticam pravitatem Consultor, qui Majello a Confessionibus fuit: aliique plures amicitia, & consuetudine cum eo conjunctissimi, aedificantibus nobis materiem congerunt, qui certe pleraque omnia non auriti tantum, sed oculati testes nos ipsi perspeximus, & demirati sumus. Quare gratum, acceptumque fore bonis omnibus consilium nostrum confidimus, qui scilicet hisce Sanctorum Actis Majelli Vitam veluti surculum inseruimus, quo mox profuso, nedum egregium & magnum, sed praestantissimum, ac praeclarissimum Ecclesiasticarum virtutum ad imitandum exemplum omnibus proponeretur.

CAROLI MAJELLI ARCHIEPISCOPI EMISSENI

VITAE COMPENDIUM.

CAROLUS MAJELLUS, Archiepiscopus Emissenus, Neapoli natus in urbe omnium Italiae celebratissima, decimo tertio Kalendas Aprilis, anno reparatae Salutis sexcentesimo sexagesimo nono supra millesimum, statim a puero & ingenio alacri & naturae ipsius habitu ad omnem sese literarum eruditionem prope esse factum ostendit, in quibus summa cum laude mox primas tulit. Verum Christiani hominis illud quum sit praecipuum, virtute magis, quam literarum gloria clarescere, vehementer, quod raro adcidit in adolescente amoeniorum studiorum percupido, Carolus ineunte aetate curavit, monente in primis Bartholomaeo Cicatellio, Viro tum temporis probatissimo, cui summus deinde in Metropolitana Ecclesia Poeniten-

nitentiarii locus delatus est; ut adolescentiam suam non minus excoleret religione, quam disciplinis. Id qua ratione sit consequntus, ex eo liquet, quod ipse & Christianae pietatis, & bonarum artium studiosis veluti exemplum ad imitandum proponeretur, essetque tanto honore habitus, nt eum filiis parentes suis, ceteris vero omnibus duces studiorum ejus, e Societate Jesu Patres, nt speculum indigitarent, in quod vitam inspicerent, ad honestatem, veraeque sapientiae laudem instituendam. Quo factum est, ut eo praesente nemo unus aut agere, aut loqui quidquam auderet inverecundum, nec pauci fuerint, qui Carolum adhuc adolescentem ineundae vitae severioris anthorem habuerint: quod & ipse animo non semel agitaverat, perfecissetque, inclytae Jesu Sodalitati nomen daturus, nisi Cicatellius diu fusis ad Deum precibus, maturaque deliberatione, nihil id tanti esse, quod eum alio Divinitus destinatum conjiceret, pronunciasset.

Adsiduus interea Deiparae sacros conventus, quos celebrant pro adolescentibus ad pietatem formandis Societatis Collegia, Carolus frequentabat. Quumque ea aetate floreret vel maxime Vir eximiae virtutis ex ea hominum familia, quos Pios Operarios vocant, Antonius Torres, quo potissimum authore, Neapoli celebris illa, & perutilis Clericorum Congregatio coaluit, mirum est, quantum Carolus tum consiliis, tum praeclaris ejusdem in se translatis exemplis, imitatione profecerit! Ea tamen semper fuit hominis solida meditantis prudens ac sedula circumspectio, nt latere penitus cuperet, & specie vitae minime singularis personam agere cum aequalibus parem, ad hominum vel invidiam, vel laudem declinandam: propterea plurimnm faceret, & minimum ipse de se loqueretur. Quod licet in caussa fuerit, quare nunc tanti Viri decora eximia minime exsistant, sintque in obscuro pleraque & in oblivione jacentia, iis praesertim praemortuis, quorum ductu ad pietatis semitam insistendam maxime utebatur: atque adeo volenti mihi scribere de ejus Vitae moribus institutoque, non leve quidem negocium exhibeat in tantis tenebris rerum, atque ignoratione versari; indicium tamen perspicuum animi illius facit, quam integre, quam sapienter de tota ipse rei Christianae ratione cogitaret. Id enim veram inter, & personatam virtutem discriminis interest, quod illa agere laudabilia, haec laudari maxime studet; qnum ea scilicet esse, quam videri, haec autem videri, quam re esse malit. Hanc igitur verae solidaeque virtutis indolem, & excellentem naturam ita Carolus est adsequutus, ut quamvis ipse cnm impigro, navoque in bonis artibus comparandis studio, & labore certaret; nihil tamen extra se pateretur exsistere, quod ipsum ceteris anteferre videretur, nulla re laetus magis, quam sola conscientia recte factorum.

Atquemadmodum adcidit, ut quo minus qnis gloriam petit, eo magis adsequatur, non diu Archiepiscopi Neapolitani, Antonii Cardinalis Pignattelli oculos effugit tanta Hominis continentia, cum magno Humanarum, Divinarumque disciplinarum amore conjuncta. Illud, quotquot Ecclesiarum Sacerdotia curant Christiani gregis Pastores, maximopere plerique omnes intendunt, ut Clericorum Seminaria, quae sunt veluti novellae sobolis in emor-

uat-

tuarum arborum vicem succrescentis origines, augeantur quammaxime, & efflorescant; norunt quippe, ab hoc uno totum pendere creditae sibi plebis ut bonum regimen, ita & Sanctitatem & Religionem. Etsi enim per se ipsa clara, & sanctissima sunt eorum, qui Sacris praesunt, officia; tamen Ecclesiae Magistratus perinde haberi quotusquisque facile intelligit, ut illorum, qui eos sustinent, virtus est. Hoc sane consilio sapientissimus Cardinalis, dignus profecto memoria temporum sempiterna, Carolum in Seminarium adcivit; qui scilicet pubescentium plantarum, quae mox in Domini vineam traducerentur, suarum derivatione virtutum velut irrigatio foret, quo feliciter adolescerent. Atque hoc quidem de se tam egregii Principis judicium, conceptamque animo exspectationem, mirum est, quam praeclare Majellus qua doctrina, qua moribus sustinuerit! Is ad id locorum tantus Vir, qui neque Urbanis munditiis, neque illorum, qui primas agere in Civitatibus amant, conventibus sese exercuerat, ubi summos in unaquaque re conveniendi locus adfuit, repente coepit clarescere, & plerisque faciem ejus ignorantibus facile notus omnium sermonibus celebrari. Quod ei maximo bono fuit: nam & excellentium Virorum consuetudine, & optimorum praeterea librorum copia auctum, ita inter artes bonas integrum ingenium brevi adolevit, ut ejus saepe Eminentissimus Archipraesul coram frequentissimo totius Cleri Senatu, quum de Moralibus scitis disceptaretur, periculum facere non dubitaverit, vim mentis acrem, & perspicacem in difficillimis quibusque explicandis, exponendisque maximopere demiratus.

In his vero, quos sibi amicitia devinxerat, praecipuus fuit Gregorius Messerius, in Graecis tum literis, quam qui maxime clarus, earumque, ut Florentiae olim Calcondilas, sic Neapoli hic restitutor, & vindex. Josephus deinde Valletta, optimarum ille artium fama celeberrimus, cui quum non minus ingenii, quam selectissimorum librorum opes adfluerent, dici vix potest, quam penitus investigandae veritatis amorem in Caroli pectus inseverit, quamque illum vehementi cupiditate rerum omnium scientiam cumulatius augendi ex summis doctrinarum, atque elegantiarum Authoribus inflammaverit! Habent hoc mortalium ingenia, ut licet maxima sint, & ad omnem intelligendi amplitudinem natura ipsa efformata; multis tamen, iisque maximis adjumentis indigeant ad sapientiam comparandam. In his autem illud censent plerique omnes in primis esse, bonorum scilicet librorum copiam, qua qui literis operantur, ad summam atque perfectam rerum intelligentiam eniti queant: propterea Aegypti Reges Ptolemaeos ex eo potissimum inclaruisse, quod viros non solum omnium gentium eruditissimos magnis stipendiis conduxerint, sed eos insuper Bibliotheca, ceterarum toto Orbe instructissima, locupletaverint; quum plane intelligerent ingenium decoquere cuique optimo, etsi studiorum cupidissimo, qui librorum inopia premitur: secus vero excellere, atque augeri quotidie magis, cui librorum vis magna praesto esse potest. Quod eo dictum volumus, non ut vanae certorum hominum ostentationi in Bibliothecis suis adornandis, ad inanem gloriam aucupandam, subscribere videamur; sed ut potius Magnorum Princi-

pum, & praesertim Romanorum Pontificum in coacervandis ex toto Orbe terrarum tum typis editis, tum vero praecipue manuscriptis Codicibus peregregium consilium in dies magis magisque tam magno Literariae Reipublicae bono ratum sit, atque integrum. Certum quippe est, sine magno librorum adparatu, ex quibus rerum, ac sermonis thesauri expromantur, deficere omnino ingenia oportere, quum ipsa sibi minime sufficere, minimeque adsequi possint excogitando quod in aliorum vigiliis facile est invenire, inventumque novis meditationibus acuere, atque perficere. Hoc itaque studiorum subsidio Majellus ex perampla Vallettae Bibliotheca, in quam se ipse totum abdidit, abunde satis instructus, quam bono rei eventu id opis acceperit, neminem latet. Nam quum ille ad penitiora Literarum Sacraria sensim pervadens, animo coepisset advertere, sibi perperam in studiis, vera solidaque doctrina vacuis, florem aetatis deperiisse, exarsit mirum in modum amore sapientiae comparandae, & praejudicatis opinionibus, quae plerumque in Scholis inveteraverunt, extemplo ejuratis, tum demum Philosophos introspicere, eosque adsidue pervolutare, tum Naturalis Historiae libros, & Geometricum pulverem, ceteraque ejusmodi, ad rerum qua late patent terra caeloque intelligentiam maximopere opportuna, perquirere, meditari, conferre, & quod optimum est, lectionem, atque scriptionem alternare. Quamobrem tantam deinde eruditionem, & in scribendo eloquentiam sibi facili negocio peperit, quantam adhuc bene multi, iique sapientes & graves in judicando meminerunt.

Nihil tamen idcirco remissum a Carolo est de vitae severioris disciplina. Eadem semper castigandi corporis cura, studiumque naturae vitia, & illecebras continendi in spiritus servitute. Crebris ipse precibus orare: sese flagellis tundere: in Deiparae pervigiliis, Sabbathisque omnibus pane tantum, & aqua dies solidos tolerare: catenis ferreis compressa latera prope conficere: somnum vigiliis, & meditatione protrahere, eumque brevissimum capere, ubi necessitas cogeret. Hoc quale sit, facilius existimabit is, qui judicare poterit, quantae sit, & quam maximae difficultatis ingenium cum Divinarum, tum humanarum rerum contemplatione exercere, & dispendia praeterea corporis pati. Quod non eo scribimus, ut vel hominem e schola Coenobitarum, vel ex eremo pristinae severitatis aemulatorem ostentare velimus. Non ea sunt hujus temporis, neque loci. Verum quia videtur plerisque, male cum hisce incommodis, quae sunt animo permolesta, convenire Musarum otia, quarum praesidium non aliunde magis, quam quiete corporis, mentisque tranquillitate paratur, non duximus praetereundum, quod ad optimi Viri laudem, roburque animi demonstrandum praecipue faceret. Equidem non esse de trivio commendationem, judico, Christiani hominis, & Sacris Ecclesiae Ritibus initiati, quod is tantopere praeter animum, etiam corpus studuerit Christi exemplis velut imaginem conformare; quamobrem & inedia & vigiliis & exquisitis ad cruciatum poenis sese expiaverit, nec cubitum unquam iverit, quin Crucem secum grandiusculam comitem habuerit individuam quietis. Qui mos, consuetudoque servata ad extremum vitae est, ejus-

que

que ope, ut ipse palam dictitabat, multa & magna accepta Divinitus bona. Sed haec hactenus.

Interea temporis diem suum obiit Alexander VIII. & post quinque amplius in menses protracta Comitiorum dissidia, Antonius Pignattellus Archiepiscopus Neapolitanus, in quem suffragia cuncta consenserant, IV. Idus Julias ad Caelo proximam dignitatem evectus est. Talis, tantusue Pontifex, qualem, & quantum tum gravitate consilii, tum prudentia agendorum, tum in optimis quibusque ad honores & Reipublicae procurationem eligendis perspicacitate, in paucis habent Dipthyca Antistitum Romanorum, ex hoc tam edito, augustoque loco ad Majellum respexit, statimque eum ad sese Romam adciri jussit. Aeternae Urbis ea semper exstitit vel natura, vel ratio, ut ipsa omnium gentium, omniumque populorum perfugium & haberetur & foret, sive illa mortalibus Armorum potestate, sive Legum Sacrarum late religione imperaret. In hanc veluti terrarum arcem undequaque confluere vel ab extremis barbarorum finibus omne genus hom.num solet, pars ut ingenium, alii ut fortunam periclitentur: sunt enim utrisque proposita laboris praemia. Quare multorum, ad unum simul, idemque persaepe enitentium, aemulatione fit, ut non semper quibus modis intenta adsequantur, dum ea sibi parent, quidquam pensi habeant. Hinc invidia magna illa pestis Reipublicae, ex qua subinde conspirationes, insidiae, dolique mali. Quamobrem non suus usque virtuti locus tribuitur, quin etiam non pauci alia interdum, atque honestatis via ad divitias, dignitatesque grassantur. Huc profectus adcitu Pontificis Majellus advenit, exceptusque est perhumaniter; cuidam etenim ex familiaribus mandaverat Innocentius XII. ut eum adventantem, domum deduceret, haberetque honorifice. Ab itinere vix refectus, ad Pontificem adit: hoc quippe in mandatis erat, ut omnem ipse moram redimeret, seseque quam citius posset, Principi Optimo, ipsumque visendi percupido, veniens sisteret. Tanta erat Viri exspectatio, tamque prolixa, qua Carolum Pontifex complectebatur, voluntas. Provolutum ad pedes, ea, qua semper, benevolentia adloquutus: En, inquit, ad suos se convertens; erant enim bene multi Romanae Aulae Proceres, quorum inprimis Carolus Augustinus Fabronius, mox amplissimus Ecclesiae Cardinalis: En, inquit pene jactitans Innocentius, hominem peregrinum, non Romae natum, nec Romano Caelo, atque adeo pura puta sapientiae aura educatum, altumque. Atqui non est artium ignarus, neque alienus a literis. Agite nunc, & juniorem licet, bonamque aetatem nondum egressum, sciscitetur qui velit, paratum de omni genere disciplinarum disserere. Indicta pugna, congredi coeptum est, & perinde uti quisque ingenio valebat, Majellum adgreditur, ut quanti ille foret, propositis implicatissimis disputationibus, experiretur. Ex hoc ergo tam illustri sapientiae certamine, ubi diu, multumque de Ecclesia, Deoque vehementer utrinque disceptatum, Majelli fama percrebuit. Nec secus illi esse poterat, qui ex tam magno theatro cum omnium quotquot aderant admiratione: quod a moribus nostris longe est alienum: discesserit, & Pontificis Optimi exspectationem non modo aequaverit, sed etiam vice-

 rit.

rit. Itaque eum universi juxta praehensare, gratulari, ad Caelum ferre, acsi unus quinquertio nobilis ex Olympia victor reveheretur. Hoc enim persaepe adcidit, praesertim in Urbe sermonum avida, ut si quid aut factum bene, aut nigro theta inrogandum cujuspiam nomini tribuatur, repente rumor in vulgus hominum manet, sintque praecones, etsi parcius laudum, liberius rerum male gestarum, multi admodum tamen & prodiga loquacitate dicaces, ut pragmatici scilicet, quorum partes, eos, quibus student, immodice efferunt, quibus infensae, licentius obtrectant.

Tam faustis ominibus fore videbatur, ut Carolus fortunam haberet in sua potestate. Pontificis beneficentissimi non modo opinio vetus, & magna, sed etiam amor: Aulicorum judicium de ingenio, ejusque moribus aequum, & liberale: Urbis plausus, quo nihil difficilius, omniumque Ordinum favor, ejusmodi mehercle erant, ut non exigua Majello, si quidem ipse cuperet, pollicerentur. Verum id temporis in Neapolitanum Pontificatum suffectus Jacobus Cardinalis Cantelmus, ad Innocentium adcedit, obtestaturque, ut sibi Majellum permittat, neve hominem, non tam doctum, quam in Ecclesia sibi credita, quam qui maxime, expertum, ab sese abesse patiatur: id in votis habere praecipuum, ut qua ipse cura, studioque ante adeptum Romani Sacerdotii Principatum commissi gregis negocium gesserat, pari ratione ageretur, nihilque detrimenti caperet, quod sane Majelli opera in primis se consequuturum speraret. Ut erat desponsae sibi primum Ecclesiae Pontifex amore plenus, minimeque popularibus suis deditus, morem successori suo Cardinali pientissimo gerendum ratus, Virum sibi probatum, & maxime carum aegre dimisit, multoque aegrius ipse Majellus Cantelmi petitioni concessit, non ea certe de caussa, quod Romae rem suam facere, ut plerique, animo cogitasset; sed quia & Pontificem, de se bene merentissimum, vix Urbem ingressus, deserere adigeretur, & tantam suae exiguitatis fiduciam, quantam recens inauguratus Archiepiscopus mente conceperat, sustinere minime posse crederet.

Itaque Neapolim ad gregem suum Cantelmus discessit, nulla re tam laetus, quam quod Majellum secum reduceret. Interim quae ad Cleri feliciorem institutionem magis conferrent, ubi clavum tenuit, coepit sedulo cogitare, inde oppido ratus Christianam totius populi pendere formam, morumque rationem. Qumque ille non modo bonarum artium usu, & cognitione praestaret, sed esset maxime in Ebraicis, Graecis, Latinisque literis versatus, in eo totus fuit, ut haec disciplinarum adjumenta ad succiplenam rerum intelligentiam tum in Ecclesiastica eruditione, tum in Physicis, ceterisque naturalibus facultatibus addiscendis Clericorum suorum Seminario uberius adcederent. Propterea quae decebant, ab Episcopo vigili navoque omnia suis provisa: Typorum optimorum Libri: studiorum Duces gnari & solertes: proposita amplissima diligentioribus Sacerdotia. Etsi enim virtus per se ipsam maximopere diligi promeretur; omnis tamen tum publica tum privata res poena, & praemio, ut ille ajebat, Graecorum sapientissimus, continetur. Hoc sane consilio, cui rei dirigendae summam praecipue dele-

delegaret, licet animo secum constituisset, & Majello dumtaxat id operis convenire, statim ab initio incoepti prospexisset; edixit tamen, ut qui eloquentiae provinciam omnium praeclarissimam obire vellet, coram sui periculum faceret, eruditioribus scilicet, atque hominum opinione longe doctissimis publico experimento probandus. Bissenis & amplius vicibus acto conventu de optimo deligendo, Majellus palmam praeripuit. Quamquam enim coram nunquam venit, candidatis adscriptus; cui nimirum ad gradus, atque eruditi hominis famam adspirandi religio inerat: nihilominus remotis arbitris, privatisque Archiepiscopi, aliorumque Virorum doctissimorum congressibus expensus, omnium dignissimus, qui ceteris anteponeretur, inventus est. Ea quippe praestitit castitate sermonis, qua tum etiam eminebat, & linguarum Graecae, Latinae, & Ebraicae, quam, docente nemine, calluit, singulari peritia excelluit, sic ut supra nihil posset. Lato judicio Majellus pudore suffusus magis, ut erat natura ingenuus, & prope ad verecundiam factus, quam supercilio severus, atque adeo, ut fit in ejusmodi literarum conflictibus, insolescens, latitare penitus voluisset: elationem animi, & adrogantiam, quae saepe mortalium plures transversos agit, inflatos nomine sapientiae potius, quam re, usque adeo veritus est. Sed neque potuit, fama scilicet in frequentissimam civitatem continenter vulgata, nec si potuisset Cantelmus non modo sapientum hominum fautor, sed aestimatur acerrimus, morem homini theatrum aversanti gessisset. Quare ipse quemadmodum Cantelmo obsequutus Academiam Ducis Augustobrigae, Neapolis tum pro-Regis, in qua saepius disseruit Ebraice sapientissime, frequentaverat; ita demum, ut eidem se permitteret coactus, eloquentiam docere instituit; Seminarii vero regendi curam, quae magno ibi honore semper est habita, aetatem nimis adhuc imparem excusando, constantissime repudiavit.

Dum hanc spartam ornaret ea doctrinae laude, quae viget adhuc, & vigebit ibi maxime ad aeternitatem, ubi firmissima fundamenta jecit verae solidaeque eloquentiae comparandae, Mathesim Carolus, & penitiora Philosophorum placita, multa suggerente frequentibus in conloquiis Luca Antonio Portio, viro ea aetate celebratissimo, & recudere diligentius instituit, & meditatione perficere. Jam tum secessio coeperat, quae nostris hisce temporibus, tametsi lenius, magnis tamen, vulgatisque clamoribus scholas agit in partes: novam scilicet philosophandi rationem plus aequo a veteri defecisse: metuendum omnino esse, ne effraenata ingeniorum libertate Religioni periculum immineret: his propemodum armis Romae hostes perdundae rei Catholicae ansam adripuisse, quod ni custos Ecclesiae Deus procul avertisset cladem, facili negocio pessum late omnia daturos, innumeris in errorem, iisque maximis, & potentissimis populis foedissime inductis. Sic homines, quam par esset, pertinaciores, plusque satis antiquarum notionum vindices, quas olim imbiberant, invidiam recentioribus imponebant, perinde atque oculos mallent, ut est effatum, cornicibus configere, & non potius veri speciem luculentius investigare. Huic tam praejudicatae opinioni

ut

ut Majellus occurreret: erat enim illi persuasum, magnum illud & potissimum bonum, scilicet veritatem, ad quam animus imperator rerum humanarum cupidissime adspirat, filiam temporis esse, ut ait Gellius, neque idcirco protinus totam exstare posse, sed sensim atque interpolatis observationibus sese emergere mortalibus contemplandam: Dialogos conscripsit de justa libertate Philosophandi. In iis limites, extra quos declinare sine piaculo minime possit, rectae rationi, mentisque, regnum scientiarum insolentius adpetentis, cupiditati, unde omne malum jam inde ab initio in homines, circumscripsit, tam aequo jure, ut liberum quum adsereret esse omnibus cogitare de natura rerum, deque efficacitate caussarum, quae oculis obversantur; de Deo secus, ceterisque ad Deum pertinentibus, quae rationem supereminent, cogitandum invictissime disputaverit. Hinc Metaphysicorum audaciam suggillare opportunum cecidit, quos extra chorum saltare, ubi aliena a judicio rationis sibi adrogant impudenter examinanda, contendit. Quî enim expiscari queant sine ope critices, aut quibus ex fontibus criticen derivare, quos humana ratio non adtingit? Huc spectat, quam pari laude adornavit in Poireti Opus, Censura, gravis ea quidem atque elegans, sed quod in ore omnium, atque in oculis fuit, argumentorum acumine, ratiocinandi nitore, & profunda quadam ex theorematibus concludendi consequentia subtilitate mirifice instructa.

Inter haec Cantelmus vita decessit, & qui subinde Vicaria potestate regimini Ecclesiae praefuit, comperendinare diutius noluit, & sive hoc sibi constituisset agere, sive aliena foret authoritate permotus, Majellum in scholis erudiendis delitescentem, frustraque aetatem, viresque caussantem suas, Seminario Clericorum praefecit. Quotusquisque facile intelliget, cui bono fuerit, Majellum & moribus & disciplinis praeesse. Nae si quispiam agrum, suis ante vigiliis, & laboribus florescentem, per se ipsum curet, iisque seminibus conserat, quae ipse legat, subigatque tusis glebis, & ruderibus coaequatis, in spem erigitur futuri compendii maximam; ita sane Majello contigit, qui novi adcessione muneris perficere authoritate sua potuit quae tamdiu in votis habuerat. Quamobrem totus incubuit, ut studiorum ratio, quae per ipsum coeperat, stabiliretur, & quidquid in eam rem foret, sapientissimis institutis in posteros propagandum decerneret. Hinc Graecarum, atque Ebraicarum literarum cognitio, quibus omnis religio nititur, jacto funditus solo omnibus patuit, fuitque in primis ad Sacrorum captum, & Ecclesiasticae antiquitatis peritiam, velut initium lege lata positum. Hinc exsoleta illa Sophistarum calumnia e scholis abfuit, & quod praecipue in meditatione rerum salubre, ac frugiferum nuperis erat experimentis, inventisque patefactum, putidis opinionibus subrogatum. Hinc e puris fontibus hausta morum, temporum, Romani juris, & Canonum scentia; totusque orbis disciplinarum adeo coepit excellere, ut loci fama vel ad exteros dimanaverit, fueritque in honore, atque aestimatione maxima.

Ad hanc hominis indefessam in promovendis politioribus studiis industriam mirabiles adcesserunt laudes. Nam & in eo res tota Seminarii publica

blica nitebatur: ipse omnibus prospicere, singula providere, apud omnes adesse, laudare, increpare, nullis laboribus parcere: idemque & Dogmatum, & Linguarum, & Canonum, & Eloquentiae, & Civilium legum, si quidem opus esset, suffectus, obire magisteria Professorum identidem cessatione vacantia, ut unus omnium vicibus fungeretur. Quare Majelli laudem non labor aliorum peperit, neque is per otium agens, ceteros; quod frequentius adcidit: officium suum commonebat. Hoc nimirum est Dominum, non moderatcrem esse. Ipse in concione, in lycaeo consultor idem, & socius ad laborem cum singulis, non solum multus, sed totus aderat, seque, sibique creditum gregem in omnibus rebus juxta gerebat. Quod hercle mirandum puto, hominem tam diversis studiorum curis distentum, nusquam tamen aut vitae victusque communitati, aut rei Divinae, aut publicis ad Deum precibus defuisse.

Igitur ad imitandum quum foret omnibus exemplum propositum Vir maximarum virtutum commendatione, & merito clarus, quot sui similes moribus effinxerit, unusquisque facile intelliget. Enimvero magna loqui, vel scribere, quod etiam veteratores sciunt, persaepe ad sapientiam doctoribus nihil prodest. Philosophi ut simus, non verbis, sed factis opus esse, veteres dictitabant; verba quippe eloquentiam suapte natura, facta virtutem mentibus ingignere, experientia didicerant. Quod Majelli quum altius insedisset animo, illud gnaviter adlaboravit, ut neque consilio, neque opere priorem alium pateretur, omnes diligentia, doctrina, virtutibus antevenirct. Quibus rebus, etsi ipse in obscuro cupiebat esse, ne famam incurreret, tamen & quia optimi cujusque vita non caret gloria, estque illi semper lux quaedam ingenita, quae nolentibus etiam atque invitis suffunditur; & quia in omnium oculis vivit qui omnibus praeesse cogitur, coepit esse non solum in celebritate, sed in admiratione, cultuque omnium. Jam inde a puero ante Aras Deum orare prolixius consueverat: quem morem nunquam remisit, quo se cumque studia, vel curae traherent: noctis praecipue horas de genu supplex, & in faciem pronus, Augustissimum Eucharistiae Sacramentum veneraturus, agebat quotidie emotione animi tanta, ut pene seminecem, aut sine sensu lapidem credidisses. Idemque Sacris peractis in faciem caritatis incendio, quod mente conceperat, erumpente, toto ore suffusum aestum, & flammeum colorem referre videbatur. Quae singula, ubi explorantibus patuerunt: ea sunt etenim, quae diu latere minime possunt: venerationem illi, ut habet quidquid excellit, pepererunt maximam.

Defuncto Cantelmo Archiepiscopo Franciscus Pignattellus sufficitur. Hic priusquam Neapolim adcederet, quum adhuc Romae detineretur, Majellum, nomine tantum, & sermonibus sibi notum, Metropolitanae Ecclesiae Canonicum renunciavit. Id sibi sane pollicitus, quod decessores, Virum talem magno futurum subsidio rei bene gerendae, tantumque Sacerdotium, quantum Neapoli praeeminet, sapienter administrandi ipsius prudentia, & probitate consilii. Verumtamen brevi spes omnes interciderunt. Nam licet tentatus primum Suessanorum Episcopatu Majellus, oblatam dignitatem con-

constantissime abnuerit, quum supra se ipse omnia, infra vero nihil penitus cerneret, imperio tandem Pontificis arcessitus in Urbem, parere cogitur, Romamque iterum petere.

Petri Sedem per id aetatis impleverat magnum in Pontificum Romanorum Fastis, veteris majestatis & gloriae nomen, Clemens Albanus. Quae fuerint ineunte hoc seculo calamitates, dissidia, bella, quibus Europa tota concussa est, sciunt qui procellam illius temporis meminerunt. Exstincta Regum clarissimorum prosapia, Regna Regnis infensa usque eo exercuerunt odia, ut gentium ubique & locorum magnis copiis, & classibus comparatis, terra, marique pugnatum sit acerbissime. Ad haec Religionis negocium a nova semper molientibus impetitum. Aucta inter Germanos Haereticorum potentia, alterius ex eorum numero Septemvirorum Collegio adcessione facta. Bajana apud Gallos insania novis lenociniis, & coloribus propinata. Sinensium superstitiones in dies debacchatae, studio partium pertinacius deducto, scissoque. Haec erat facies illorum temporum foeda. Atqui magni Leonis, cujus in clientelam fidemque dederat sese, invictum animi robur, & fortitudinem aemulatus ita Clemens gessit Ecclesiam, ut in eo foret magna non Religionis modo, sed Literarum cura. Undequaque petitis linguarum exoticarum manuscriptis exemplis: qua in re Eliae primum Antiochenae Ecclesiae Archipresbyteri, tum Josephi Simonii Assemani, Avunculorum meorum, intelligentia, atque opera usus est plurimum: Vaticanam Bibliothecam auxit, ornavit, locupletavit; atque illuc maxime incubuit, ut Viris munera, non Viros muneribus destinaret, artiumque professores graves, & omnium praestantissimos coleret, foveret patrocinio, honoribus decoraret. Quae ideo a me, siquidem opportunitas incidit, memorantur, non solum ut tam magno Pontifici de bonis omnibus, quam qui maxime, merito, debita laudis rependatur gratia, sed ut etiam, quo ingenio foret, quave in Literis, & Literatis hominibus perquirendis alacritate, & judicio, nemo unus nesciat; ex hoc enim Majello magna laudis adcessio, quod eum talis Pontifex dignum se, suaque benevolentia & consuetudine judicarit, praesertim in tanta Eruditorum frequentia, quanta illo tum aevo Principem summopere liberalem stipabat non laudatorem modo, sed vindicem, & retributorem munificentissimum recte factorum.

Anteaquam vero Majellus Natale solum verteret, Romamque, quo advocabatur, discederet, illud praecipuum dedit virtutis specimen, quo magis palam demissio animi fieret, qua se suaque omnia despicatui ducere inprimis habuit. Erant illi permulta diuturnis meditationibus elaborata ingenii opera eximia, quae si modo exstarent, Virum undequaque perfectum mehercle nostra haec anteactis aetatibus non invideret. Haec itaque in fascem congesta cremavit universa: illud animo intendens, ut nec vola quidem, aut vestigium superesset nominis sui. Quod nisi conscripta a pluribus, dum ea publice traderentur, in auditorum animis, & manibus consedissent, de Divinitate, de Legum, de Canonum jure, de Prorsa, Vorsaque Oratione instituta ab eo sapientissime penitus interiissent. Hoc fato misero, funestoque

stoque pleraque omnia consumta sunt. Quamobrem & de Poireto Censuram, & Dialogos de justa libertate philosophandi, & Lectiones Ignatianas desideramus. Cujus postremi Operis jactura Nicolao Capasso, Viro, ut erat acri judicio, minime facili, minimeque blando, lacrymas civit, quod ejusmodi esse diceret, ut nimirum omnium veterum eruditionem de re Ecclesiae publica doctrina, & differendi elegantia provocaret. Verumtamen non haec ratio tota Majelli Operum paucitatis. Illud adcedit potissimum, quod ipse multa vel omnino sustulit, ne legerentur, vel mutilata vulgavit, ut minimi fierent, nominis sui videlicet celebritatem, si ut erant numeris omnibus absoluta, edidisset, inde veritus magis suborituram. Haec sunt in caussa, quare Christianum Apologeticum ad perpendiculum jam exactum, & limatius quam cetera elaboratum, ornamentis spoliavit, solis ad caussam necessariis relictis. Composuerat etiam ea de re Dialogos omni eruditione, atque elegantia plenissimos, quos quum maxime probari animadverteret, ne forte cogeretur in lucem edere, laudem subveritus, flammis absumsit, pluribusque aliis aeternam oblivionem, atque obscuritatem aspersit; ut scilicet eruditi hominis opinionem declinaret. Quod quum videret sapientum reprehensionem incurrere: erant enim qui hoc eum nomine, suo quasi jure carperent, praesertim ex iis, quorum necessitudine, & amicitia utebatur; conquerentibus nimirum comiter, male ipsum de tota re Literaria mereri, quam novis usque subsidiis suopte ingenio, Deo largitore, comparatis fraudaret, hoc responsum dabat: Superfluere immensis librorum opibus Bibliothecas: eas si quis adiret, fore ut sapientissimus evaderet, si quidem vellet. Praeterea certum habere sese, fixumque animo, difficillimum esse, ut qui cogitata mentis evulgat, adrogantiam ab se, atque inditam natura gloriae cupiditatem rejiciat. Quam ob caussam oblata religione sic statuenti, quid mirum, si pauca mox superfuerint ex prope innumeris, quae fuso calamo identidem exaraverat? Sintque dumtaxat prae manibus vel ab incendio reliqui, vel in suis Operibus supprimendis sagacitati subtracti libri non bene multi; atque in his Apologeticus, de quo supra diximus, & alter de Neapolitani Regni erga Petri Cathedram Religione, ab Anonymi calumniis vindicata: qui liber occasio fuit offensionis cuncta indignantibus, quae Sacerdotium Imperio praeferunt. De vita insuper Michaëlis Mercati, Metallothecae praefixa: de Conjuratione Neapoli conflata, atque exstincta anno 1701. variis deinde exterarum linguarum literis tradita, ob excellentiam dictionis, & rerum. Ea deinde Cardinalis Cantelmi Synodus Provincialis, quae tantopere & Canonum gravitate, & nitore styli in omnium ore versatur. Par denique Orationum pulcherrimarum: altera, quum justa persolverentur coram Pontifice Thomae Cardinali de Tournon, ipsius egregia merita, & fortiter pro fide gesta, fide non tamen temporum, ut ait Salvianus, sed Evangeliorum, efferens laude summa: altera vero de Liberalibus artibus, in Aede Capitolina Etrusco lepore, & munditia nitidissime comta, ut nihil magis. Haec perpauca in luce esse, atque in oculis Literatorum versari per eum licuit. Inedita vero & gravitate argumentorum, & numero longe uberiora. His

adcensemus in Positivam, & Scholasticam Theologiam Dissertationes plures: de Episcoporum Catalogorum authoritate Tractatum: Orthocrisim in Acta Martyrum, eorumque confutationem, qui plus aequo in suspicionem Acta Martyrum ex levibus conjecturis vocant: De eorumdem Martyrum Memoria, Cultu, Reliquiis, festis celebritatibus, & Canonizationibus: de Coemeteriis: de variis Martyriorum generibus: de Ritu, statuque orandi ante Martyrium. Praeterea librum omnimoda eruditione refertissimum, cui titulus: Martyres Christianae doctrinae vindices: in quo id sibi statuit, ut quemadmodum ex authoritate Historiarum, Conciliorum, & Patrum plerique omnes Theologi ab insipientium erroribus Catholicam veritatem cavent; solis ipse Martyrum Actis genuinis, atque sinceris eamdem veritatem invincibiliter adserat. Ad haec de Moribus, & Ritibus Ecclesiasticis Expositionem eximiam: Dodwellii multa peccantis, quum Cyprianicas Dissertationes agit, Reprehensionem gravem: de Origenismo: de Haeresibus, earumque fontibus Disquisitionem: de Communione; qua data opportunitate, gentium superstitionem, Ritusque Ecclesiae, & Dipthyca in medio ponit. In ἄωρα βρέφη Commentarium eruditissimum, in quo de precibus Graecorum, Chaldaeorumque pro Parvulis immaturis, deque veterum Sanctorum Patrum circa hocce caput judicio disertissime agit, atque ex ipsa Graecorum verborum vi, & significatione, quid sibi velint ἄωρα βρέφη, luculenter demonstrat. In primam Tabulam Menologii jussu Basilii Porphyrogeniti Imperatoris editi, quemadmodum & in alteram ejusdem de Stylitis, quorum Ordinem, & Institutum in Oriente coeptum, in Occidentem mox propagatum adfirmat, Dissertationem doctrina plenam: de Eusebiana Actorum veterum Martyrum Collectione, quam eo in sensu, quo vulgo praedicatur, ad fabulas rejicit, monetque, Eusebium somniasse nunquam de antiquis Martyribus scribere, aut eorum Martyriorum Historiam componere; sed in eo dumtaxat operam posuisse, ut Acta, & Monimenta, quibus essent ab aliis consignata veterum Martyria, colligeret, eorumque collectionem emitteret. Mendacii originem, & progressum demonstrat; atque ita demum certissime statuendum censet, quod quidem in Actis antiquorum Martyrum colligendis reipsa praestitit Eusebius, nunquam funditus interiisse; quod vero intercidisse dolent plerique omnes, nunquam fuisse ab Eusebio praestitum. De Epocha Martyrii Sanctae Theodotae; aliaque plura. Nos haec tria postrema, quod possumus, ex dispersis, dissipatisque fragmentis, quae nobis suppeditavit cl: Vir Dominicus Majellus, Caroli nostri ex Fratre filius, coalita, proferemus. Utinam edendorum omnium, quae recensuimus, eadem, ut votum est, ita etiam facultas esset. Gestiret animus gaudio, si hoc tantum bonum nostris curis, atque vigiliis Literarum Reipublicae adferre possemus; est enim laudis cuique satis, qui laudati Viri nomen, & studia ad posteros propagare contendit, quo cum literis queant Divinitus accepta sapientiae dona vivere ad aeternitatem.

Illud autem satis mirari non possum, quod haec tam multa, tamque diversa, gravissimis rerum moliminibus circumventus, praesertim quum Ro-

Romae ageret, ubi pleraque adortus eſt, ſubſecivis tamen horis potuerit tam luculenter perficere; Idemque, provecta jam aetate, ceteris ornamentis ampliſſimae eruditionis, Samaritani quoque, & Chaldaici, & Syriaci ſermonis, Joſepho Simonio Aſſemano, meo Avunculo, inſtituente, peritiam adjecerit, Arabicum inſuper adgreſſurus, ſi quidem hiatu gutturis voces aptius proferre potuiſſet. Verum ad Ebraicae linguae captum quod adtinet, ea fuit Hominis fama, ut Rabbinorum Schola, ſuperba illa quidem, & pertinax, noſtriſque admodum Myſteriorum ſanctitatibus, & Bibliorum interpretationibus juxta atque pugnaciſſime infenſa, Majellum ſaepe, ſi quibus verborum ambagibus fluctuabat, veluti oraculum nativae, & germaniſſimae Librorum Divinorum intelligentiae conſuleret. Virum talem Pontifex, eruditorum hominum aequiſſimus aeſtimator, amore ſuo dignum cenſuit, quia in paucis ſummum; amorem quippe ſuum Clemens non proclivitate animi, aut ſtudio, ſed virtute, & meritis metiebatur.

Itaque per honoris gradus, ut illi mos erat, ne quis unquam temere ad dignitates prorepere videretur, Eccleſiae primum, atque Aulae tyrocinio parumper exercitum, probarumque, Majellum ad majora provexit. In Principis Apoſtolorum Baſilica inſigni Canonicorum ordini non rogantem adſcripſit: quod eſt in Urbe Sacrorum magiſtra munus ampliſſimum. Mox illi taliter aucto, ornatoque Vaticanae Bibliothecae Praefecturam, hoc eſt, univerſae, qua late mortalibus patere poteſt, ſapientiae theſaurum toto orbe locupletiſſimum credidit, eo conſilio, ut quam eruditioribus Romana Eccleſia provinciam committere conſueverat, non modo qui forent ceteris facultatibus, queis homo ſapiens, & ſciens efficitur, ſed etiam linguarum exoticarum peritia, quam qui maxime, Inſtructi, erudítiſſimo omnium traderet. In hac enim Bibliothecarum maxima, & praeclariſſima, ex veteri lege, inſtitutoque Pontificum, non ſolum Latine docti, ſed gnari praeſertim ſcriptionum, quibus Orientis Eccleſia pro Ritibus, Caeremoniiſque Sacrorum utitur, ſtipendia merent; Virum propterea ejuſmodi ſibi quaerit, omnigena eruditione clariſſimum, qua his omnibus advigilando par eſſe poſſit, ut Majellum ſcilicet.

In hoc novo curriculo quantum Carolus praeſtiterit, facile eſt advertere ex rebus illius geſtis. Hominem in ſtudiis omnibus enutritum, omni genere diſciplinarum, & rerum auctum, uſuque madidum, libris, & diuturnis vigiliis a teneris ſolitum impalleſcere, illum ſi ponas, ubi opes ſcatent librorum immenſae, & congeſta omnium rerum, & gentium exempla ſuppetunt, ingenio praeſertim facili, & conſuetudine animum impellente, quid fuiſſe tandem facturum rere? Recruduit tunc temporis querela ea vetus, & permoleſta, quam ſaepe clamore partium magno ſeculi Poteſtates inſtituerunt, Siciliae nempe Regnum Eccleſiae dominio ſummo ſubtrahere connitentes. Majello mandatum eſt, de jure Eccleſiae ſcribere. Scriptum deinde judicium grave, & ſapientiſſimum, in Arcem Aeliam ad poſteros commonendos, memoriae aeternae conſignatum. Exulceratum in Gallia Janſenii vulnus referbuit, Queſnellii tabe diffuſa. Majellus quod ex oraculo Petri Sedes

edixerat, ad coërcendam insaniam, momentis doctissimis propugnavit. De Jure gentium praeterea Opusculum exegeticum, quo Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, ubique locorum degentes, Romani Pontificis sub potestatem esse, luculenter demonstrat, jussus elucubravit. Idemque Sinicas cavillationes, veritate rerum detecta, mirabiliter patefecit. Et sexcenta ejusmodi elucubrata vigiliis prope immensis, quae non est otium referre, licet digna memoria temporum sempiterna. Equidem sentio, tantam hominis eruditionem magni illius Pontificis opinionem certe promeruisse; at vitae ipsius modestiam, & continentem cupiditatum moderationem eum insuper Principi Optimo effecisse in primis carum, acceptumque, ob talium Virorum paucitatem. Licet enim in unaquaque re videndum sit, quatenus, minimeque deceat insolenti vel gloriae, vel dignitatum, vel opum libidine animum rapi; difficile est tamen sibi temperare, ubi, quae oculis obversantur, universa honoris, & famae aucupandae studium inspirant, ut Romae scilicet, magnis propositis laborum praemiis, ad virtutem acuendam. Hinc ambitio mortalium animos agit: quod tamen vitium propius virtuti est. Nam, ut ait Crispus, gloriam, honorem, imperium, bonus, ignavus aeque sibi exoptant; sed ille vera via nititur, hic, quia bonae artes desunt, dolis, atque fallaciis contendit. Contra Majellus tantam sibi statuit tum universae vitae, tum singularum actionum aequabilitatem: in quo decorum, atque honestum est positum: ut Pontifici ipsi, Viri merita compensare cupienti, eumque ideo, ut abs se peteret, peramanter hortanti, quid mallet, satis haberet, gratum animum profiteri, proinde quasi nihil cupere, aut nihil velle id demum foret moderatione uti. Quamobrem ut Aulae miraculum, ob exempli raritatem, Majellum Pontifex ostentabat: quae res illi perhumiliter de se, suisque omnibus cogitanti, ita animum torquebat acriter, ut cuidam sui amicissimo, viro summo & Christianae Ethices peritissimo, non semel cum lacrymis adfirmaverit, se, qui genere morum omni, & poenarum sensu probasser, ad meliora charismata, ut monet Apostolus, aemulanda; amorem tamen sui eatenus exstirpare, atque excutere non valuisse, quoad imparem de tenuitate rerum suarum conceptam Pontificis aestimationem minueret: id quod facili negocio quivisset adsequi, modo in animum inducere potuisset, sibi fas esse Pontifici sciscitanti, vel oscitanter, vel temere respondere. Verumtamen observantia summa, qua Vicariam Dei potestatem colebat, & veritatis amor ingenitus suadebant aliter: usque eo Viri virtus solertia evaserat, ut ea nimium multa, vel certe plus aequo sagax, & cauta videri posset. In hoc itaque bivio positum, quem scilicet hinc religio incesserat, ne quid dicenti excideret, quod intime non probaret, inde vero ne pluris fieret, quam ipse faceret sese, angebat animi perturbatio tanta, ut rursus de secessione a curis, atque honoribus cogitaverit. Sed iterum alia commonstrata Divinitus via. Quod autem potuit, illud magis magisque institit, ut nimirum procul a conspectu hominum, & consuetudine ageret, sibique vacans dumtaxat, recessum, & solitudinem quaereret. Quae vitae ratio tamen nullatenus obstitit, quominus ille penitus delitesceret; quin imo.

imo, ut adcidit, desiderium, quod privatione rerum acuitur, ejus augebatur magis, si quando e latebris evocatus, sententiam suam rogaretur; semper enim novum aliquod doctrinae specimen expromebat, quod antea non exstiterat. Id contigit, quum de re quapiam ex multis & magnis, quae ad hanc Apostolatus amplitudinem pertinent, ageretur, consilio hominum Juris in primis peritissimorum, coacto, in quo repente Legum scientia uberi, solidaque instructus adparuit, non ea quidem callida, & veteratoria, quae saepe quod positum est in una cognitione id, quo plura, & difficiliora adferre videatur, in infinita distribuit; sed ea, quae prudentia juris est, quaeque Legum naturam, & Consuetudinis indolem, qua privati utuntur in Civitate, & ad respondendum, & ad agendum, & ad cavendum tenet: in quo justitiae fundamentum statuitur, ut pro dignitate cuique tribuatur. Id ei laudem peperit summam, quem in studiis Forensibus peregrinum, atque hospitem reputaverat vulgus eorum hominum, quorum thesaurus totus in lingua situs est.

Non deerant, ut semper, tum quoque inter Aulicos, & Principes Viros, qui de Majelli virtute suspiciose judicarent; sive id habeat virtus periculi, ut non raro ostentetur specie, & colore tenus; intus autem sit vacua: quod certe contingit saepe: sive difficile reapse censeant mortalium plures quod ab eorum moribus alienum est, sive commune vitium invidia subeat animum intuentium praestantem magnitudinem & excellentiam hominum praeclarorum. Itaque opportunum tempus convicio quidam ex Primoribus circumspiciens, coram magna totius Aulae frequentia Majellum impetit, verbisque acerbissimis rogat, numquid ipse vellet magisterium sibi sumere Latine scribendi, sic ut pene solus excellere videretur, qui tam diversus a ceteris & dictione, & apicibus scriberet? Simulque certa indicavit, ut sesquibarbara, quae Latinitatem purissimam redolebant. Continuisset nemo sese, praesertim in bona caussa, ad stuporem rhetoris, seu potius pecudis, inauditum. Majellus hilari vultu, compositoque ad humanitatem, stultitiam hominis tacitus devoravit, illudque addidit liberaliter, se, licet veterum in scribendo rationi morem gereret, paratum tamen nihilominus esse scripturae menda una litura corrigere. Quod & continenter fecit, totumque opus verbis longe immutatis retexuit, demirantibus etiam modestissimi Viri continentem animum, qui de illo tam impudenter, ac temere experiri voluerunt. Qua eadem moderatione uti necesse habuit saepius in aliorum scriptis censoria virgula castigandis. Unum proferam Johannem Antonium Lancisium, cujus quidem in re Medica laudes non sunt exiguae. Hic Majelli tempus obsidebat frequens, ut sua politius limaret, quae quum sermonis impuritate, & barbaria non semel infuscarentur, dolanda potius, quam limanda Viro emunctae naris videbantur. At ille, ut erat suavitate mirabili, & pudori parcere, & Authoris errata corrigere peramice, & patientissime satagebat, tanta lenitate animi, ut non docendi praeceptorem, sed discendi discipulum ageret. Erat enim non modo naturae habitu facilis, sed minime omnium cupidus laudis, cui velificari sapientes, & probi & honesti homi-

homines putarunt semper vacare culpae, vel suspicione levissima. Quod fuit in caussa, quare perhonorificum Regiorum Adolescentium Hispaniae Principum magisterium respuerit; spemque omnem inde opum maximarum, & dignitatis in Ecclesiae praecipuis eminentissimae sic sibi praecidere, quam honoribus florere bonisque mallet. Rem omnium praeclarissimam opus est heic paullo altius repetere. Historiam de Conjuratione, quae Neapoli anno 1701. conflata est, scripserant jussi duo eruditissimi Viri, quam jussus pariter Majellus examinare, minime probavit, utpote quae maculam illustribus quibusdam Familiis inspergeret, quas propter unius culpam perstringebat omnes: quod gloriae, aequitatique Philippi V. Regis fore invidiosum videbatur. Judicium hoc Dux Populensium Cantelmus, & Princeps Cellamaris, emunctae naris Viri, qui scribendae historiae authores fuerant, sequuti, Majello ipsi scribendi onus imposuerunt. Quod praestitit eo successu, ut nedum egregium opus Principes maxime laudarent, sed & Rex Philippus admiraretur. Hinc factum est, ut quum de Authore quaesivisset, didicissetque, in eo parem esse doctrinae probitatem, & sapientiam, statuerit, ipsum ad Ludovici Principis Asturiarum, mox Hispaniarum Regem, aliorumque Regiorum Infantium educationem advocare, propositis amplissimis praemiis. At Vir magnus, aeque contemtor divitiarum atque honorum, Francisco Card. de Aquaviva, Hispaniarum ad S. Sedem Legato, Viro spectatissimo, rerum gerendarum peritia, consiliique dexteritate praecipuo, aliisque qui nomine non solum Philippi V. sed & Avi sui Ludovici Magni Galliarum Regis honorificentissimam ei provinciam proponebant, constanter respondit: Indignum se esse tanto munere subeundo. Qui vero jussi fuerant, quid animi Clementis XI. super hoc foret, explorare, norant, sapientissimum Pontificem nunquam permissurum, ut tantus a se Vir discederet. Quae quum Philippo renunciata essent, atque alii ejus loco Viri excellentes proponerentur, nullum horum, quandoquidem Majellum non obtinuisset, admissurum se, dixit Rex, nec quidem admisit.

Propterea mirum non est, si in Clementis XI. locum Innocentio XIII. subrogato aeque carus Majellus fuit. Spectata prudentia cum fide, & magnarum rerum exercitatio diuturna ejusmodi erant, ut eum Pontifici Summo, aviti generis majestate, & Romanorum Antistitum tot domesticis imaginibus ad Ecclesiae Principatum, si per leges liceret, jure sanguinis prope nato, maximopere commendarent. His adcedit, quod Carolum nostrum Dominicus Ribera, ab Arcanis tum Notis, & Sacri Cardinalium Collegii a Secretis, nunc amplissimus S. R. E. Cardinalis, faciebat plurimi; hoc est, Vir magnus & gravitate consilii & prudentia agendorum Majellum Pontifici suo judicio probavit. Satis istuc fuit Innocentio, cur minime dubitaret, laudatum probatumque a laudato probatoque viro hominem, integritate & doctrina jam omnibus notum, in oculis, & in amoribus ferre. Itaque illi & sese, & graviora Christianae Reipublicae negocia credere: eum de rebus implicatissimis tanta humanitate, & fiducia consulere, ut sciscitans aliquando, quid de re quapiam gravissima judicaret: Age, dixerit, fare perinde ac tibi

tibi gerenda res foret, non consulenda, eademque ratione utere, qua si tertarum arbitrium, ut nobis est, sic tibi delatum foret, utereris. Quae hisce verbis insit laudis, & amoris praerogativa, proclive est iis dumtaxat capere, qui illius Pontificis severitatem, minime popularem, & praesertim familiariter conloquendi parcissimam, meminerunt. Hinc fiebat, quod quum saepe haberentur de rebus difficillimis consultationes, adforet Majellus semper, deque ejus sententia agerentur multa, quod Pontifex tum aliorum consilio acquiesceret, quum Carolus remotis arbitris ea agi posse ex consulto adfirmaret. Comaclensis ditionis quaestio, quam ab Atestino Regulo stare avitis juribus, quidam Caesari persuaserant, magnis & molestissimis curis Sacerdotium tunc detinebat, veritum, ne legitima a remotissimis seculis possessione Ecclesia dejiceretur. Coeptum sub Clemente dissidium, sub Innocentio promotum, compositumque est. Verum hoc praematura morte correpto, ad Benedicti Tertiidecimi tempora protracta concordia, tum demum patuit. In hac gravi contentione, utrinque obnitentibus partibus, hinc videlicet authoritate summa, potentia inde in terris longe omnium maxima, Majelli solertia, & consilium pro bona caussa plurimum valuit; eamque ipsius ferme ductu, manuque confectam credere si quispiam velit, per me licet. Neque enim id ego dico, ut invidiosum sit in eos, quorum studio & labore res tanta feliciter cessit; norunt quippe omnes, tam difficili controversiae subsidio venisse ex Romanae Aulae, Forique sapientioribus viris non paucos, ut ne quid detrimenti vel fama Pontificis, vel Ecclesia caperet; tamen quia latet neminem, Majellum cum primis dedisse operam, ut Apostolicae Sedis jura Innocentio constarent, eaque ut Caesari perspicua fierent, datis more suo ponderosis & luculentissimis literis, explicasse, non injuria quis potuit credere, Majellum, ad cujus fidem, & sapientiam se totum Pontifex deferebat, nisi primas in facti hujus gloria, saltem praecipuas obtinuisse. Illud autem non est ambiguum, quia in omnium oculis fuit, quod Innocentius, cui natura incredibilem tribuerat gravitatem, animique constantiam, cuique majestas Sacerdotalis, dictis & actionibus pondus adferendo, conciliabat authoritatem, & venerationem, priscis olim Ecclesiae Patribus & Pastoribus parem, Majello, quem privatim peramanter excipiebat, tam comiter indulserit, ut publice etiam tota spectante Aula, & benevolentiae & honoris plenissimas significationes daret. In quo tantum abfuit, ut sibi Vir magnus de voluntate, suique studiosissimi Principis gratia plauderet, ut, ne oculis aliquando Pontificiae benignitatis incideret, consulto latebras quaerens, in turbam sese confertissimam Aulicorum abderet, praeter morem, & consuetudinem talium hominum, quibus instar est magni boni, si quod dictum lene, aut festivum, risumve ejus, qui imperio fungitur, venari queant.

Plura, & magna, si diutius vixisset, pollicitum Innocentium mors invidit Ecclesiae felicitati. Successit Benedictus XIII. probus, & antiqui moris Pontifex. Is actutum Majello detulit, idest, sui quamsimillimo, a Brevibus Epistolis conscribendis, quae ad Reges, & Principes dari solent, officium,

ficium, adjecitque Emisseni Archiepiscopatus, honorifico Sacerdotio conlato, amplissimam dignitatem. Equidem sic statuo, nullum esse munus tam grave, tamque praecipuum, quam ad Reges, & Principes Viros Romani Pontificis nomine sensa animi scribere. Summa etenim Deo, quam hominibus propior, Vicaria Christi potestas ea est, ut nisi ex oraculo loqui non debeat, aut deerrantes a moribus moneat, aut consulat alieno periculo, aut benefactum merentibus gratuletur, authoritas ad monitionem, ratio ad consilium, ad gratulationem gravitas adhibenda. Quae singula, ut aequaliter temperentur, non est ingenii satis, aut mentis mortalium cuilibet: Virum quaerunt, non hominem tantum, Virumque talem, qui utriusque Potestatis Humanae, Divinaeque jura, amplitudinem, majestatem penitus internoscat, sciatque tandem suis limitibus definire; tum demum summae Potestatis interpretem aget, quem fecerint ejusmodi laudes tam gravi muneri sustinendo parem. Dum haec scribo, Majelli imaginem mihi videor meis ipse oculis intueri: ita in eo haec animi decora universa simul collecta pene ad miraculum exstiterunt. Quare si quis Volumina Epistolarum velit magna, & multa versare, quae in tanta negociorum mole, quantam eo temporis Ecclesiae res obtulit, Majellus elaboravit, illinc profecto poterit absolutissimum ad imitandum exemplum petere, facileque percipiet, quo tandem scribendi genere oporteat, deceatque Pontificem uti pro dignitate. Haec fuit Hominis fama apud omnes, qui literas profitebantur. Heic autem non est praetereundum, quod quum sua pietate effecisset Pontifex, ut Ludovicus Antonius Cardinalis Noalius Archiepiscopus Parisiorum ab opinione discederet, quae bonorum omnium, & praesertim Romanae Sedis offensionem incurrerat, Majellus studio, labore, vigiliis Pontifici Optimo nuuquam defuit, donicum Vir, ceteroquin moratus, bonique sensus, humano errore depulso, cum Capite Ecclesiae, ceterisque Pastoribus sanae mentis rediret in gratiam, diemque suum obiret, Sacris, ita dicam, Dipthycorum nominibus adcensendus.

Hoc studio tanto, & laboris impendio, quo Ecclesiae juribus, & Religionis integritati adesse totus pro viribus contendebat, sic Majellus inclaruit, ut illud honoris gratia diceret quidam ex Principibus Viris, Carolum, praeter Dei gloriam, animarum salutem, Sedisque Apostolicae dignitatem, nil aliud velle posse, vel scire: idcirco & Martyrem praedicabat, quod haec singula invicta constantia non solum semper institerit, verum, quod falso plurimi omnium anteferunt, malo suo, fortunarumque suarum jactura & damno. Sed haec palam sunt, quia fortiter in conspectu omnium gesta, quum personam Carolus in obeundis Ecclesiae partibus publicam sustineret. Nunc privati mores qui fuerint interea loci necesse est dicere.

Dum haec itaque ageret, quae totum hominem requirebant, Majellus curarum onere maximarum pressus, sic se ceteris religionis & pietatis officiis praestabat, juxta ac si vacuus ab omni molestia, & labore foret. Vaticano in primis Seminario, jam tum a Clementis Undecimi tempore ejus

vigi-

vigilantiae, & custodiae tradito, quo magis optimis disciplinis, & virtutum exemplis augeretur, tam sedulam navabat operam, ut illud esse dumtaxat curarum suarum non modo maxima, sed unica videretur. Totus erat in eo, ut studia aut politius perficerentur, aut novis semper notionum, linguarum, rerumque opibus locupletarentur, totus, ut adolescentibus Clericorum ingeniis puritas eruditionis cum pietate inolesceret, pietatis amor sine ambitu, sine fuco, sine pigmentis ingereretur, essetque in omnibus sive sermonibus, sive factis veritatis color ingenuus, & simplex animi fides. Cogitaverat de toto orbe disciplinarum summa capita delibare: quod etiam exorsus, intercidere negociorum mole, & multitudine invitus coactus est. Id enim jure sentiebat posse studiosis literarum conferre plurimum, si paucis compendium ad rerum intelligentiam aperuisset. Idem jam provectus aetate, & munerum honorificis in Aula titulis cum primis nobilis, nil detractum suae dignitati putabat, si sese demitteret ad Clericos erudiendos, Magistris vacantibus, aut imbecillis incommoda valetudine. Sed nec pepercit sumtibus, ubi aut Ecclesiae ratio, aut periculum postulabat. Illud equidem non praeteribo, quamquam nonnullis leve visum iri putem, quod, quia, inopia interdum premente, Juvenes initiati a bonis artibus arcebantur, ingenio, & moribus Christianae rei satis admodum profuturi, si quidem bonis coëmtis Authoribus dedissent operam, ipse omnibus quae necessaria erant, liberaliter providebat. Seminario interim pecuniae summam multo majorem, quam fortasse ex proventibus poterat, pependit largiter, commodis Alumnorum amplificandis, augendoque docentium numero, & reditu. Quumque aedes angustae confluentium multitudinem minime caperent, aedificium peramplum & decens extulit, Benedicti XIII. beneficientia a sedibus excitatum: quod elegantia nulli in Urbe pro recipiendis adolescentibus domicilio secundum est, studiorum vero fama cum paucis celebrandum. Quinque & amplius aureorum millia Presbyteris, quos Operarios Pios dicunt, pro construenda Divo Josepho Aede sacra trans Tyberim elargitus, sibi signum poni aut titulum, vetuit, ad memoriam posteritatis. In quo tamen nescio, an bene communiter audiant, qui modestissimi Viri monitis tam sancte & religiose paruerunt. Si Virgo nubilis despondéri propter paupertatem non poterat, dote cassam, & inlocabilem juvabat aere suo liberaliter, quo convenientibus nuptiis consuleret honestati; unoque die centena plura miserorum calamitatibus sublevandis distribuit: ut posset merito dici, omnia ei cum pauperibus fuisse communia.

Quum eo foret loco honoris, & fidei Carolus, quem quisque noverat, & latera, atque aures Pontificis officii caussa obsideret, conjectare cuique facile est, quantum homines, qui quemcumque possunt, largiundo parant, eum promereri satagerent; ex hoc enim genere non desunt multi, praesertim in summis & magnis imperio ac ditione Principatibus. Majellus, qui nunquam vero pretium, aut gratiam antetulit, tanta fuit continentia, ut nec levidense munus a quopiam, nec oblatum a Principibus Viris, ipsisque Regibus donum, quo benefactum remetiri quandoque solent, acceperit

D gem-

gemmarum locupletissimum; cui nempe bonum, & aequum divitiis carius, fidesque opibus melior, illud memorandum solitus dicere commonentibus, ut sibi aliquid pro inopinis casibus reservaret: Sacerdotibus crimen esse, Episcopis vero prope haeresim imputandam congerendae pecuniae cupiditatem. Tanta porro abstinentia in eo praesertim eminuit, quod Fratris sui filio, Dominico, Viro ceteroquin eximio, quem Neapoli adcitum, suorum laborum studiorumque comitem individuum delegerat, Ecclesiae bona, quorum conferendorum arbitrium aliquod penes ipsum erat, numquam induxit animum, ut adscriberet; sanguinis quippe foedere, & cognatione transversum agi se verebatur. Etsi abdicata aliquot Sacerdotia illi demum indulsit, non alia ratione id potuit, quam coactus imperio religiosissimi Viri Thomae Sergii, cujus ipse monitis, & consiliis se totum permiserat, qui & vadari etiam debuit, seseque Deo responsurum de facti conscientia promittere. Quid plura? Neque ad pedes Pontificum officii gratia laudatum Fratris filium adduxit unquam, ne illi spes aliqua lenocinando fucum faceret Aulicarum artium improvido: unumque rogans obtinuit, ut eodem, quo ipse, obstringeretur arcano, cui nempe foret conjectura facilis ex libris, quos videret prae manibus, expiscandi negociorum naturam & conditionem, quae ipsi a Pontifice credebantur. Erant illi praeterea germani Fratres in Dominicana familia duo, morum gravitate, & doctrina praecipui; nunquam tamen suaderi passus est, ut Magistrum universi Ordinis Generalem, sui certe amantissimum, ad Fratrum commoda, gradusque solicitandos, officii gratia conveniret, illud serio dictitans: Sese nimirum germanos suos B. Dominico inrevocabili dedisse dono: esse eos in potestate suorum Praesulum omnimoda, cui vim inferre etiam precibus non liceret: sese unum posse, ac debere penitus, Deum scilicet enixa obsecratione rogare, ut ne illis opem suam, gratiamque subduceret, qua in suscepto religiosae vitae proposito permanerent, & Christianae perfectionis curriculum firmiter, alacriterque perficerent. Eatenus erga suos favor, & beneficentia. Dicto autem eorum, quos ad pietatis semitam insistendam duces elegerat, nemo illo obsequentior. Ar enim praescriptum studendi tempus, quod valetudinis gratia ultra sex horas protrahere aetate jam declinante jussus minime poterat, aegre quidem tulit; sed tamen paruit. Quumque otiari, & vacare foret illi quammaxime permolestum, vel anagnostem adhibebat, ut Eruditorum lectitatione pasceretur, vel in Mathematicis experimentis distinebatur, vel Musicen exercebat Ecclesiastico Viro dignam, vel unicolores tandem imagines delineabat, ut diem falleret. Plurima quidem ad hanc laudem spectantia proferre possemus; sed modus adhibendus est, ut ad extrema veniamus.

Decesserat Benedictus, & Clemens Duodecimus ex Corsinia gente, caelo, terraque clarissima, qui justitiae fama, & magnificentiae florebat, Pontificatum inierat. Illum, ut qui diuturno Urbis usu, atque Aulae consuetudine omnium ingenia, & merita expenderat, Majelli totius vitae ratio, prudentia, doctrina, pietas jam inde a primo ejus adventu latere non poterant. Itaque ratum habuit statim Caroli munus, commemoratis praesertim stu-

ſtudio, fide, labore ipſius, atque innocentia mirabili verbis ampliſſimis. Quod quidem eſt obſervatione praecipua dignum in Principe, ea ſingulorum notitia praedito, ut Clemens, cujus ſumma laus ſemper exſtitit candor animi, & veri diligens comitas, cum majeſtate conjuncta, ut quidquid diceret, ex ſententia diceret, quin aut vereretur praeſentes, aut abſentes inſimularet: uſque eo ſibi conſtans, ut ſemper in loquendo veraciſſimus, in cogitando magnificus, in agendo pari cum ſummis Regibus fortitudine, liberalitate, ſplendore certaret. Erat id temporis, quo, ad vindicandam Sanctiſſimi Deceſſoris famam, inquirebatur ſeverius in praepoſteros quoſdam homines, quorum nomina compilationis, aliorumque ſcelerum, oblatis criminationibus, vere, an temere, qui ſciunt viderint, traducebantur. In hac procella, quum fuiſſet Carolus in Familiaribus emortui Pontificis ex praecipuis intimus, cui magis is crederet, ita ſane, ut graviora, & majoris molis negocia ſine ejus conſilio nunquam tranſigeret, ſuſpicione ne quidem leviſſima laboravit; quod eum eſſe unum ex paucis praedicarent omnes, qui veluti evectus navicula illa Divinitus fabrefacta, magnis turbinibus rerum, & ſcopulis ſupernataverit. Illud autem adſeveranter dicimus, Carolum Majellum Clementi Pontifici acceptum, gratumque non fuiſſe ſolum, ſed tanta opinione habitum, ut nunquam ſe vidiſſe hominem adfirmaret, qui adeo excelleret eruditione, ingenio, moribus, quique de ſe, ſuiſque meritis, & laboribus, tam demiſſe humiliterque ſentiret. Quapropter nemo unus dubitavit, tam praeclarum Pontificem, in cujus laudibus ſummis illud eſt praecipue repoſitum, quod praemiorum diſpenſationem virtutibus, & benefactis ſingulorum aequaret, de hoc tam egregio Viro perhonorifice cogitaſſe, quem ſcilicet honeſtandum eminentioris dignitatis ornamentis deſignaret. Sed haec Majello prorſus extranea; neque enim ipſe aut vigiliis, aut curis aliud unquam ſuis propoſuerat, praeter Deum. Nolo heic diſſimulare calumniam, qua nomen ipſius delatum tum temporis fuit, quum ſcilicet in aliquos opinio inceſſit, illum decubuiſſe confectum moerore gravi, (caſu enim adcidit, ut jamdiu gliſcentis vis morbi ingraveſceret) ubi prima Purpuratorum renunciatione facta, quam Clemens ſanxit, neglectum ſeſe, ac veluti exauguratum accepit. At hoc vitio potius Romani Caeli vertendum puto, in quo vetus illa eſt perſuaſio certorum hominum, qui de occulta qualibet animorum latebra inveſtiganda ſoliciti, temere fabulantur, & ſomniant, ſi quem comitia reſpuerint in Pontificem eligendum, aut aliquem ex eo numero, qui in Sacrum Senatum cooptandus videbatur, ratio vel caſus exegerit, ſtatim vulgi rumoribus circumferentes, ſi forte hic vita migraverit, eum deceſſiſſe angore animi ſaucium, ac repulſae latae aegritudine exanimatum. Id quam ſtulte Majello adpinxerit Aſotorum vecordia, teſtis eſt ipſius perpetuus, & continens vitae curſus, quem memoravimus. Licet enim multis, & magnis virtutibus hic ſemper proceſſerit; eo tamen totus conlineare viſus eſt, ut ad unum ſcopum conſilia, & cogitationes intenderet, ne videlicet ſub aſpectum caderet, ne foret in oculis, ne adparerent uſpiam ipſa veſtigia pietatis, & eruditionis ſuae. Rem dicam paucis no-

notam, sed vivo adhuc teste faciente fidem certo certiorem, indubitatam, & perspectissimam.

Quum itaque Clemens Senatum rogatis Patribus supplevisset, nec foret Majellus in album Purpuratorum relatus, non pauci moeruerunt casum, cujus acerbitatem ut mitigarent, illum conveniunt, condolent, conqueruntur fortunae vicem. In his Victorius Martinius, Vir clarissimus, & praesens Romani Fori ornamentum, amicitia diuturna, atque usu parium studiorum cum Carolo conjunctissimus, ut haesit! ut miratus est! ubi hominem vidit eadem frontis serenitate exporrectum, pacatumque, ut nemo magis. Hinc quem putaverat ex magna perturbatione, ac moerore tranquillum facere, nihilo egere sensit minus, quam verborum levamine ad perferendum eventa, ut virtuti magis ejus gratulari deberet, quam consolari dolorem. Illud tandem audivit ex Augustino, dignum Episcopo, & Majello, responsum: Non esse, cur doleant qui in stadio currunt Ecclesiae, & laboribus conteruntur, si quando praemiorum spe, atque illecebra deturbantur; *Nam saepe negat misericors Deus, quae iratus concederet*.

Inter haec decimotertio Kalendas Februarias, anno MDCCXXXIV. adfectione, quam diutius aluerat, praecordiorum vehementius furente, sextoque Kalendas Martias ingravescente, repente jacuit: a qua ut paullulum respiravit, Neapolim Medicorum consilio profectus est. Poterat cum Viro hujusmodi, & qui rude donari jam pridem debuisset, agi liberalius, quam fuit, ambitiosorum astu interceptis stipendiis, quae tamdiu vigiliis, & laboribus indefessis, quaeque, quod caput est, subrogatus sine mercede ulla non paucos annos meruerat. Neapoli nihil profecit, quadriennium decumbens pene integrum, nec Caeli benignitate, quod patrium erat, nec Medicae artis ope, quae ibi floret admodum, refectus est. Duo maxime morbum pepererunt, quo a longo jam tempore tentabatur: pertinax in studiis labor, & Christiano more laudabilis, sed sane nimia corporis adflictatio. Tenui natura, & nervorum nexu minime validus, cui nimirum per alimenta saepius subtracta jejunii religione, parum virium adcederet, plurimum vigilando, cogitando semper, precando adsidue, infinita scribendo, agendoque, succubuit oneri. Primorum viscerum sedes, in quibus molitur cibus, succorum refluxibus indigestis, ideoque acescentibus, contaminari coeptae. Hinc diffusa passim tabes, quae late per alia corporis exta, ductusque pervasit, donec exaucta in humoribus salium acerbitate, deperdita in solidis partibus mollitie ac virtute, & capitis penitioribus fibris obstructis ex chyli, & sanguinis contagione potuit brevibus, crebrisque motibus quati: potuit tumescere pedum aedemate, & cachexia, quam vocant, misere laborare; sic tandem, ut inopinata correptus totius corporis concussione, luxata partium compagine, finem vitae fecerit III. Kalendas Januarias, anno MDCCXXXVIII. iis ipsis, quos cupidissime optaverat, Natalibus Christi Domini diebus solemniter redeuntibus.

Quum tamdiu aegrotasset, multa, & magna prodidit virtutum exempla, qualia scilicet pietate magis, quam aetate provectum Virum condecebant.

bant. In maximis cruciatibus aut nullam, aut vocem emisit Christiano homine dignam, illud repetens frequentissime: *Justus es, Domine, & rectum judicium tuum*: aut alterum, par constantiae, & religionis indicium: *Sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum*. A questubus, & ejulatibus, quos ipsa natura solet injussos a miseris extorquere, abstinuit semper. Optionem aliquando factam, ut libere diceret, Medicis conniventibus, utrum mallet, omnem exclusit, ne quid ageret ex voluntate, & studio sui. Quare quidquid propinandum adponebatur, gustu, olfactuque asperum, vel insuave, tacitus ingerebat. Quumque adverteret, Christum Jesum, a quo cuncta nostrorum morum ratio est repetenda, aegro corpore, atque imbecillo fuisse nunquam, monebat idcirco, Christianum hominem ex una Divini Servatoris Domini extrema vitae parte acerbissima habere ad imitandum exempla invictae in tolerandis doloribus fortitudinis, & constantiae; in quae, veluti in speculum, adfecti calamitatibus, & consequentibus vitam incommodis, intuerentur omnes. Haud sane alio animo, propositoque vim morbi tantam, tamque diuturnam Majellus perferre valuit. Quapropter id adsidua meditatione reputans, quum acerbius languore, atque aegritudine prosterneretur, ex transverso manibus supra pectus ductis in modum Crucis usque eo perstitit, ut ad motum naturae vel animo deficienti, vel vehementer concussae nervorum quassu, nihil penitus moveret sese, in eodemque statu nunquam angoribus fractus, aut conturbatus tremore corporis, perseveraret. Quin quum a prima adolescentia Deiparae semper aliquod ingenii specimen quotidie exhibuisset, idemque toto vitae suae cursu Parenti Optimae, & Beneficentissimae veluti munus perpenderit, eum usum & morem servavit usque ad extremum. Quod si per eum licuisset, non modo volumina, sed libros integros selectissimorum Carminum, ab eodem Graece, Latine, atque Italice ex tempore conditorum, haberemus.

Illud etiam non est praetereundum, quod quum maxime averet Carolus, Deumque una cum matre sua pientissima semper enixis precibus rogasset, ut Fratres & Sorores suas ad eum vitae statum adcerseret, in quo liberius ad Caelum via pateret, voti compos factus, dum adhuc viveret, omnes, modo unum excipias familiae augendae, & sustentandae vadem, in sortem Domini vocatos amplexus est: ut Servator fratrum suorum, quod olim in summis D. Bernardi laudibus fuit, merito dici possit. Nam inclytae Praedicatorum sodalitati nomen dederunt duo; itemque sorores duae D. Theresiae fidem voverunt. Ceteri Sacris initiati sunt: quos inter post Carolum eminet etiam nunc Januarius Metropoleos Ecclesiae Canonicus, fratri Carolo quamsimillimus, pietate, doctrina, Latinae, Graecae, Ebraicae linguae intelligentia clarissimus, qui, qua fama Carolus Romae, eadem ipse Neapoli floret, & Vicarii olim Generalis Capitularis, ut ajunt, sicuti & Archiepiscopalis modo Sanctimonialium officio perfunctus, toti Clero qua doctrina, qua exemplis praefulget virtutum omnium. Patrui sui merita tam eximia Dominicus aemulatur, Christianae pietatis studio, & Sacerdotali vere-

cundia.

cundia, scientia, fide, integritate omnibus carus, qui norunt Hominem antiqui moris commendatissimum. Sed norunt pauci: quippe qui in tanta Romanae Urbis celebritate & frequentia, quum sapiat, aetatem vivit, procul a strepitu religioni, & literis deditam.

Hunc ipsum vitae cursum, ut hactenus patuit, Carolus tenuit, qui utinam ad hoc aevum superstes pervenire potuisset! BENEDICTUS XIV. omnium, quotquot fuerunt, Pontificum post hominum memoriam sapientissimus, quem annare, & perennare diutissime Ecclesiae bono Deus Optimus sinat, locum meritis parem certo certius Carolo decrevisset, quem judicio illo suo, quo cunctis mortalibus praestat, in expendendis hominibus non solum aequissimo, sed prope Divino, nunc etiam probat, & praedicat, deque ipsius virtute, integritate, moderatione ita commemorat, ut in ejus summis laudibus excipiat nihil.

Vixit annos LXIX. menses IX. dies XII. Post obitum elatus est honorifice, comitantibus omnibus bonis cum Metropolitanae Ecclesiae Capitulo & Canonicis, necnon maxima vulgi frequentia, & in Ecclesia Principe Neapoli, ubi vitam posuit, tumulatus.

Vir clarissimus Alexius Symmacus Mazzochius Elogium scripsit his verbis: *Carolus Majellus, Neapolitanus olim Canonicus, deque hoc Capitulo optime meritus, quantum a puero pietate, & literis fuerit, Seminarium hoc ejus ope ad tantam gloriam provectum declarat. Nihil certe in obstrusioribus disciplinis, & linguis arduum fuit, quod non vi ingenii, & labore pervicerit. Ultro Romam a Clemente XI. evocatus, & cum Bibliothecae Praefectura, tum Canonicatu S. Petri donatus, postremo a Benedicto XIII. Secretarius ad Principes, & Archiepiscopus Emissenus creatus fuit; in quibus muneribus, praeter auream eloquentiam, & Latini sermonis nativam elegantiam, quum virtutibus omnibus ad miraculum eniteret, nullum in Aula Romana majoris moliminis negocium fuit, quod non ejus opera feliciter cesserit. Omnium opinione Cardinalatu dignissimus, Neapoli obiit III. Kalendas Januarias Anno MDCCXXXVIII.*

Nicolaus Capassus, item Vir magnus, uno Disticho totius vitae ipsius imaginem ita ad vivum expressit:

Et sancte vixit Sophos hic, & vixit in Aula;
Non modo sprevit opes, sprevit & ingenium.

Demum Appius Annaeus ex Arcadibus hoc Italicum Epigramma, in poëticis, historicis, criticisque variorum praeclarorum Virorum imaginibus Neapoli anno 1745. typis vulgatum, elegantissime pepigit.

Mentre un torrente limaccioso, e rio
Di stolte carte il secol nostro inonda;
Le costui dotte Opre divora, e affonda
Il fuoco, lo squallor, l'ombra, e l'oblio.
Di sua pura eloquenza il vivo rio
Sol cerc' antri, e dirupi, ove s' asconda:
E suo Oriental tesoro, e sua profonda

Virtù

Virtù a lui sol si manifesta, e a Dio.
Così Carlo il sentier de nostri guai
Corse, fralle sue amate ombre dimesso,
Sempre solcando, e non mietendo mai.
Quindi apprendo, che mal sua meta fisse
Chi fu noto ad ognun, forchè a se stesso,
E visse ben chi a se sol noto visse.

Quod, in gratiam Italicae linguae imperitorum, sic Latio utcumque reddimus.

Dum nostra haec male sana aetas farragine tanta
Librorum exundat, ceu sata gurgitibus,
Ignis edax Scriptis, & longa oblivio noctem,
Proh dolor! egregiis, ingenioque ferunt:
Atque Asiae, & Latii dives facundia gemmis
Se tacitis umbris occulit, & latebris.
Nempe Deo virtus contenta, haud indiga famae est;
Et nitet immensum, dum nitet ipsa sibi.
En olim dum vita fuit, tua, Carole, imago:
In medio semper delituisse die.
Quumque operi adsidue vigilans, Musisque vacares,
Tu premeres sulcos, non meteres segetem.
Qui studet, o miserum! praeconia quaerere vulgi,
Nec sua, nec sese noscere solicitus.
Scilicet, hoc meritum, solidaeque haec praemia laudis,
Conscius ille sui, qui bene vixit, habet.

SE-

SERIES ET ORDO EORUM

Quae in hac secunda Parte continentur.

ܗܠܟܘܢ

ܬܫܥܝܬܐ ܕܣܗ̈ܕܐ ܡܥܪ̈ܒܝܐ ܡܢܬܐ

A C T A

MARTYRUM OCCIDENTALIUM

P A R S I I.

DISSERTATIO

De Euſebiana Actorum veterum Martyrum Collectione.

Quum Euſebius Caeſarienſis de Eccleſiaſticae antiquitatis memoria optime meritus, Acta veterum Martyrum collegerit, collectaque ad publicam Chriſtianorum utilitatem ediderit; mirantur plerique omnes, quod praeſtantiſſimum ac ſaluberrimum opus aut omnino interciderit, aut ita deliteſcat, ut funditus interiiſſe videatur; praeſertim quum ad conquirenda, & comparanda ejus generis monimenta non modo priora illa Chriſtiani nominis ſecula, ſed conſequuta etiam per omnes aetates Eccleſiae tempora mirifico ſtudio certaverint. Mihi vero potius mirari aliquando ſubiit, quod quum Euſebius ipſe in pluribus Eccleſiaſticae Hiſtoriae locis diſertiſſime ſcripſerit, ſe antiquorum Martyriorum Collectionem edidiſſe, atque ad eam ſaepe Lectores, pleniorem rerum cognitionem cupientes, amandet; Scriptores tamen Euſebio ſuppares, qui procul dubio Collectionem illam legebant, verſabantque, neque inter Euſebii Opera rencenſuerint, neque illius prorſus mentionem ullam fecerint. Si quis autem hoc veterum ſilentium cum poſteriorum Seculorum judiciis contulerit, mirabitur impendio magis, quod tum primum a Scriptoribus Euſebiana Collectio memorata ſit, quum ejus jactura complorari coepit; ita ut vix luculentiora apud doctos viros Euſebio poſteriores teſtimonia ejus operis habeamus, quam querelas, quibus opulentiſſimi theſauri interitum paſſim deflent.

Hanc judiciorum diverſitatem quum ſaepe mecum reputaſſem, & antiquorum ſilentium cum recentiorum conqueſtionibus contendiſſem, ſimul etiam diverſitatis ejuſmodi cauſſas perveſtigaſſem, ita demum certiſſime ſtatuendum cenſui, quod quidem in Actis antiquorum Martyrum colligendis reipſa praeſtitit Euſebius, nunquam funditus interiiſſe, quod vero intercidiſſe dolent, nunquam fuiſſe ab Euſebio praeſtitum; eos proinde, qui Euſebianam collectionem defleverint, aut deſiderare & inquirere pergant, nunquam Euſebii verba de collectis Martyriis teſtimonium perhibentis rite expendiſſe, ſed partim anticipata opinione, & Latinorum interpretum licentia eſſe deceptos, partim apocryphis ſcriptis fidem temere adhibuiſſe. Quoniam vero haud parvi refert hanc Literariae Hiſtoriae ſalebram expedire, ad quam haeſerunt hactenus Viri doctiſſimi, & communes querelas, longo ſeculorum errore ad nos propagato ſubnixas, refellere, aut lenire; quam potero explicatiſſime de vera Euſebianae collectionis idea & fortuna diſſerere inſtituo.

CAP I. Quid in Actis Antiquorum Martyrū colli.

Jam a ſexto Chriſtiani nominis Seculo inolevit opinio, eaque Eruditorum Virorum animis ad noſtram uſque aetatem penitus inſedit, Euſebium praeter inſignem librum

Digitized by Google

gendis se prae-stitisse testetur Eusebius?

de Martyribus Palaestinae sua aetate coronatis, qui ad nos pervenit, alterum etiam conscripsisse de antiquis Martyribus, quorum passionem, historiamque Actis adjecta enarraverit; hunc vero ingenti cum Sacrae Eruditionis detrimento, diu licet, impensèque conquisitum, adhuc desiderari. Atqui Eusebius ipse pluribus in locis diserte quidem testatur, se Acta veterum Martyrum collegisse, eamque collectionem in publicam utilitatem edidisse, sed de antiquis Martyribus se scripsisse, aut eorum Martyriorum historiam composuisse nusquam scribit. Nimirum in eo dumtaxat se operam posuisse testatur, ut Acta, & Monimenta, quibus essent consignata veterum Martyria, colligeret, eorumque collectionem emitteret. Sed Eusebium ipsum de sua collectione loquentem audire praestat, ut qualia illa fuerit, aestimare, riteque definire possimus.

Historiae Eccl. lib. 4. cap. 15. facta post mortem Pulycarpi apud Smyrnam Martyria commemorans Eusebius, quum praecipua capita de Pionii certaminibus ex Epistola Smyrnensis Ecclesiae indicasset, ita concludit: Ἣω τι ἐφ' ἅπασι τοῖς παραδόξοις αὐτοῦ τελευτὴν πληρέστατα τῆς περὶ αὐτὴν γραφῆς περιεχούσης τοὺς ἐς φίλον. ἐπὶ ταύτην ἀναπεμπτόμεθα, τοῖς τῶν ἀρχαίων συναχθεῖσιν ἡμῖν μαρτυρίοις ἐντεταγμένην: *Ejus denique post res omnes admirabiliter gestas mortem quum plenissime epistola de ipso conscripta contineat, eos, qui volunt ad ipsam amandamus, antiquorum Martyriis a nobis collectis insertam.* Quibus verbis non se de antiquorum Martyriis scripsisse, sed aliena scripta collectioni suae inseruisse apertissime fatetur Eusebius.

Praeterea in Prooemio lib. quinti de Martyribus Lugdunensibus sermonem instituens, haec ait: Τῆς μὲν οὖν περὶ τούτων ἐν τελειοτάτοις ὑφηγήσεως τὸ πᾶν σύγγραμμα τῇ τῶν μαρτύρων ἡμῖν κατατέτακται συναγωγῇ. *Et quidem Commentarius absolutissimae harum rerum expositianis totus a nobis Martyrum collectioni insertus est.* Nullum a se librum compositum de antiquis Martyribus indicat Eusebius, sed colligendi tantum sibi operam vindicat; ut non satis fideliter Eusebii mentem expressisse videatur Christophorsonus, quum vertit: *In libro de Martyribus a nobis composito.*

Non aliter de sua illa collectione loquitur Eusebius cap. 4. ejusdem lib. 5. Ubi quum ex epistola Lugdunensis Ecclesiae verba quaedam recitasset, subjecit: ἅτερ γὰρ φίλον, καὶ ταῦτα ῥᾷδιον πληρέστατα διαγνῶναι μεταχειρισαμένῳ ἀναλαβόντι τὸ σύγγραμμα, ὃ καὶ αὐτὸ τῇ τῶν μαρτύρων συναγωγῇ πρὸς ἡμῶν, ὡς γοῦν ἔφην, καταλέλεκται. Quae non incommode ita reddit Valesius: *Haec quicumque voluerit, quum ita poterit plenissime cognoscere ex ipsius Epistolae lectione, quam quidem nos, ut supra monuimus, in passionibus Martyrum a nobis collectis integram inseruimus.* At Christophorsonus iterum Eusebii librum obtrudit: *Modo*, inquit, *illam epistolam, quam in libro nostro de Martyribus posuimus, adcurate voluerit evolvere.* Ac rursus cap. 20. ejusdem libri, ubi de Apollonio Eusebius: Ἐκ τῆς τῶν ἀρχαίων μαρτύρων συναχθείσης ἡμῖν ἀναγραφῆς εἴσεται; hoc est: *Ex antiquorum Martyriorum Commentariis a nobis collectis intelliget*; Christophorsonus Eusebiani Libri mentionem retinet: *ex libro nostro, quem de veteribus Martyribus composuimus, manifesto intelliget.*

Ex hisce testimoniis Eusebii haud satis fideliter versis, nec satis adcurate expensis factum est, ut ab Eusebii mente alienam, & a vera Eusebianae collectionis idea diversam opinionem Scriptores etiam Graece doctissimi conbiberint. Ibi enim *Opus Eusebianum* ac *Librum Eusebii* ab eo elaboratum atque conscriptum cogitantes, thesaurum vel deperditum, vel adhuc latentem complorant, & frustra hactenus quaesitum, jamque inde ab Eulogii Alexandrini, & Gregorii Magni temporibus in Oriente pariter & Occidente desideratum dolent. Satius tamen fecissent, si in pervestiganda potius Collectionis illius natura, Eusebiique sententia, quam in latebris perscrutandis operam locassent.

CAP II. *Quodnam fuerit de Eusebiana Collectione antiquitatis judicium?*

Ex recitatis Eusebianae historiae verbis satis constat, in Actis antiquorum Martyrum nihil aliud sibi Eusebium sumere, praeter collectionis studium, atque editionis ad aliorum utilitatem: laudabile sane consilium. Quod quidem per omnes aetates doctos Viros excitavit, ut interdum privata, interdum etiam publica authoritate ad conficiendas id genus collectiones animum adpellerent. Ita enim non modo summorum Oratorum Graecorum, Latinorumque, & SS. Patrum Opera, sed Sacrae etiam, Civilesque Leges, atque ipse adeo Divinorum librorum Canon ad nos pervenerunt. Quum autem ad res cognoscendas ingens esset ejusmodi collectionis fructus, mos etiam invaluit, ut, quae ad peculiares caussas, & insignes temporum eventus pertinerent, scripta simul collecta

lecta emitterentur. Quam fane confuetudinem per ipfam Eufebii aetatem potiffimum viguiffe, difcimus ex Socrate, qui lib. 1. Hift. Eccl. cap. 6. tradit, Epiftolas ab Alexandro Alexandrino, vel ejus cauffa fcriptas in unum volumen fuiffe collectas, in alterum vero quae ab Ario, vel ejus cauffa fcriptae fuerant. Ibidem praeterea cap. 5. De Sabino Heracleenfi Macedonianorum Epifcopo fcribit: *Ea, quae varia Epifcoporum Concilia fcriptis ediderant* (de cauffa Arianorum) *in unum volumen collegiffe*.

Hoc igitur quum praeftitiffet Eufebius in colligendis Actis antiquorum Martyrum, nihil erat, quod inter opera Eufebii Collectio illa cenferetur, aut Eufebii nomine infcriberetur, aut indicaretur. Neque enim Eufebius ipfe, quum Ignatii, aut Dionyfii, five Corinthii five Alexandrini, aut aliorum Epiftolas adfert, quarum procul dubio Collectionem verfabat, Collectorum nomen recitat, aut ullam eorum rationem habet. Fuit proinde Eufebiana Collectio, inftar earum, quae Graeci Μαρτυρικὰ, noftri vulgo *Paffionalia* adpellant, quaeque nullo praefixo authoris nomine (neque enim Actorum unus eft Author) Sanctorum vitas exhibent: cujufmodi exemplaria plurima in Bibliothecis fuperfunt.

Ad hanc profecto cauffam diuturnum apud veteres de Eufebiana collectione filentium eft referendum, eoque factum eft, ut illo ipfo tempore, quo manibus fidelium terebatur, inter Eufebii opera minime fuerit numerata, nec quifquam Eufebii nomen in Actis recitandis memoraverit, quippe quae neque ab illo fcripta, neque explicata effent, fed collecta modo, atque edita. Ignoraffet proinde pofteritas Eufebii ftudium in Actis emittendis utiliter conlocatum, nifi Eufebius ipfe, quem Henricus Valefius *fatis diligentem laudatorem operum fuorum* adpellat, hanc fibi diligentiae laudem vindicare curaffet. Quae vero opufcula de Martyribus ab Eufebio fcripta memoravit Hjeronymus in lib. de Scriptor. Ecclef. non alia funt, quam certamina Martyrum Palaeftinorum, quae ita defcripta enarravit Eufebius, ut non uno hiftoriae textu deduceret, explicaretque, fed veluti fingula de Martyribus illis Opufcula conderet; ut per fe quifque legendo deprehendit. Neque enim Epiftolam Smyrnenfium, aut Lugdunenfium, aut Apologiam Apollonii, quae in Eufebiana collectione legebantur, quifquam Eufebii opufcula nuncupaverit.

Gelafius quidem Cyzicenus, qui certe ante feculum fextum floruit, primus omnium, fi modo Valefium interpretem fequamur, videri cuipiam poffit, Eufebii ftudium in Actis Martyrum colligendis laudaffe; ait enim lib. 2 de Synodo Nicaena: *Qui quamplurimis Martyrum certaminibus conquifitis, atque inveftigatis, ex iis, quae fimplici ac rudi ftylo fcripta fuerant, eligens atque excerpens, Ecclefiafticam Hiftoriam decem omnino libris accurate confcriptam nobis reliquit*. Sed tantum abeft, ut Collectionem ab Eufebio editam pro Eufebiano opere agnofcat Gelafius, ut potius non alium ex Actis collectis fructum, ac librum edidiffe Eufebium fateatur, quam hiftoriam Ecclefiafticam, ex Actorum fcilicet narrationibus, ac teftimoniis digeftam derivatamque. Atque haec quidem ad rem noftram, fi Valefii interpretationem admittamus. At certe, quod pace Valefii dixerim, alia eft mens Gelafii, qui de collectis ab Eufebio Paffionibus Martyrum ne verbum quidem habet, πλεῖστος, inquit, ἔτους ἀγῶνας θέμενος, καὶ διηρευνησάμενος, ἐκ τῶν ἁπλῶς ἐχόντων τὴν ἀναλογίαν ποιησάμενος, ἐν δέκα τόμοις ὅλοις τὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἡμῖν ἱστορίας ἀκριβῶς καταλέλοιπε. Quae ita fideliter reddit Robertus Balforeus *Qui fumma contentione enitens, tum exquirens fingula, & ex his, quae fimpliciter fe habebant, congruam partium menfuram efficiens, decem integris Libris Hiftoriam nobis Ecclefiafticam reliquit perfectam*. Nimirum ἀγῶνας θέσθαι, non eft *certamina colligere*, fed *contendere*, feu *contentione eniti*. Certe apud Sophoclem σπουδὴν θέσθαι eft *operam navare*. Ac Balforeus quidem fpectaffe mihi videtur Ciceronis locum ad Atticum lib. 1. Epift. 13. ubi: *Cetera*, inquit, *non poffunt habere eandem neque vim neque venuftatem remoto illo ftudio contentionis, quem ἀγῶνα vos adpellatis*. Accedit ad tuendam Balforei verfionem, quod non ex folis Actis Martyrum inveftigatis ordinatifque Hiftoria Ecclefiaftica Eufebii conflata eft, fed ex omnibus aliorum, qui pro re nata de rebus Ecclefiae fcripferant, monimentis; ut ipfe tradit Eufebius in Prooemio: *Quaecumque igitur propofito operi profutura effe credimus, ex his, quae ab illis fparfim commemorata funt, ftudiofe colligentes, aptofque inftituto*

nostro veterum Scriptorum locos, velut flosculos ex sapientiae pratis decerpentes, historica narratione in unum corpus compingere conabimur. Quem ego locum expressisse procul dubio Gelasium puto. Balsoreum denique Gelasii mentem adsequutum esse, Gelasius ostendit; quum enim Eusebium πλείστους ὅσους ἀγῶνας θέμενον laudasset, id ipsum aliis verbis paullo inferius expressit: Ἀλλ' ὡς ἀρτίως ἔφην: πολλὴν εἰσενηνεγμένον τὴν σπουδὴν, καὶ πλεῖστον ἄφατον πόνον. *Sed ut modo dixi, summum studium & incredibilem laboris copiam quum contulisset.* At non aliis verbis id modo dixerat nisi his: πλείστους ὅσους ἀγῶνας θέμενον, quae proinde non aliud sonant, quam πολλὴν τὴν σπουδὴν, καὶ πλεῖστον ἄφατον πόνον.

Neque Gelasio teste opus erat, ut intelligeremus, Eusebium in historia conscribenda Actis Martyrum fuisse adjutum. Imo etiamsi Eusebius ipse nunquam testatus esset, se antiquorum Martyrum passiones conquisisse & comparasse, sola historiae ipsius lectione id certo deprehendere quisque potuisset. Non enim aliunde haurire potuisset earum rerum cognitionem, quarum historiam in Prooemio pollicetur: *Quoties etiam, & quibus modis ac temporibus Christiana religio a Gentibus impugnata sit, & qui superiori memoria pro illius defensione tormenta ac mortem perpessi fortissime certaverint, tum quae nostra aetate Martyria consummata sint &c.* Ipsa nimirum suscepti operis ratio Eusebium admonebat, ut non ante ad scribendam historiam adgrederetur, quam Monimenta, Acta, Tabulas & Scripta scrutatus esset, quibus rerum gestarum memoria consignata erat. Eam enim esse debere praecipuam gravis & ἀξιοπίστου historici curam, dictis exemplisque docuerunt quotquot sive conscribendae historiae praecepta tradiderunt, sive in historia conscribenda operam professi, nomen sibi laudemque pepererunt.

Ad seculum usque Christiani nominis sextum, quum Acta Martyrum ab Eusebio collecta tam publicis, quam privatis lectionibus versarentur, qui mentionem Eusebianae Collectionis fecerit, invenimus neminem. Exinde vero diuturnum ejusmodi silentium praeconia celeberrima exceperunt; siquidem tum primum in scenam prodierunt Acta corrupta, & suppositae Epistolae, ex quo gemino fabularum fonte praeposteram de Eusebiana Collectione opinionem docti pariter indoctique Viri conbiberunt.

Acta quidem S. Silvestri, qualia nunc tam in mss. Codicibus, quam in editis habemus, hoc exordium praeferunt: *Eusebius Pamphili Ecclesiasticam historiam conscribens, utrinque ea dicere praetermisit, quae in aliis suis operibus ac lucubrationibus fuerat exsequutus:* Ἐν ἄλλοις συντάγμασιν ἔφρασεν: *Omnium enim fere cunctis in Provinciis certamina Sanctorum Martyrum, Episcoporum, Confessorum tormenta & cruciatus undecim libris* (al. viginti) *intexuit; neque id modo, sed & mulierum ac Virginum, quotquot virili sensu Christi Domini gratia depugnarunt, praelia scripto consignavit*, [illegible].

His succinunt, suppetiasque veniunt ad adstruendam figmento fidem, geminae Epistolae: altera Chromatii, & Heliodori ad Hieronymum, qua Sanctum Virum rogant ex Concilii Mediolanensis sententia, ut *Feriale* de Archivis S. Eusebii Caesareae Palaestinae Sacerdotis inquirens, *Martyrum* ad ipsos *festa dirigeret*. Altera Hieronymi ad eosdem, quibus haec rescribit: *Constat Dominum nostrum omni die Martyrum suorum triumphos excipere, quorum passiones a S. Eusebio Caesariensi Episcopo scriptas reperimus. Nam Constantinus Augustus quum Caesaream fuisset ingressus, & diceret memorato Antistiti, ut peteret aliqua beneficia Caesariensi Ecclesiae profutura, legitur respondisse Eusebium, opibus suis ditatam esse Ecclesiam, nulla petendi necessitudine compellente; sibi tamen desiderium immobile stetisse, ut quidquid ubique in Rep. Romana gestum sit erga Sanctos Domini, Judices, Judicibusque succedentes in universo Orbe Romano sollicita perscrutatione monumenta publica discutiendo perquirerent, & quis Martyrum, a quo Judice, in qua Provincia vel Civitate, qua die, quave passione perseverantiae suae obtineret palmam, de ipsis Archivis sublata ipsi Eusebio Regia jussu dirigerent. Unde factum est, ut idoneus relator existens, & Ecclesiasticam historiam retexeret, & omnium pene Martyrum Provinciarum omnium Romanarum diligens Historiographus declararet.*

Tanti Operis, tantique Scriptoris fama statim pios doctosque Viros excivit, & ad perquirendos Eusebii Commentarios in Actis illis & Epistolis indicatos inflammavit. Ac tametsi jam antea plerosque scriptis illis inductos quaesivisse non ambigam, primus tamen in literarum monimentis occurrit Eulogius Alexandrinus, qui Orientis prius latebras irrito

Digitized by Google

irrito labore scrutatus, Gregorium M. per epistolam rogavit, ut ejus operis sibi copiam facere dignaretur, certissime ratus, Romanam Summi Pontificis Bibliothecam tam insignibus Sacrae antiquitatis monimentis carere non posse. At Gregorins non modo nullum exstare in Romanis Bibliothecis ejus operis exemplum respondit, sed se ab Eulogio primum didicisse susceptum illum confectumque ab Eusebio laborem, antea sibi prorsus ignotum & inauditum. Haec enim scribit Epist. 29. lib. 7. Indict 1. *Sanctissima Beatitudo vestra scribere studuit, ut cunctarum Martyrum gesta, quae piae memoriae Con;tantini temporibus ab Eusebio Caesariensi collecta sunt, transmittere debeamus; sed boec neque si collecta sunt, ueque si sunt ante vestrae Beatitudinis scripta, cognovi*. Warnaharius praeterea, sive Wariharius, qui illa ipsa Gregorii aetate scripsit, fabulam Pseudohieronymi de Actis Martyrum Caesaream convectis aperte designat, eamque satis tum pervulgatam esse insinuat in Epistola ad Cerannium Episcopum Parisiensem, praefixa Actis Sanctorum Tergeminorum Lingoniensium: *Nunc Sanctorum gesta ad laudis tuoe cumulum pro amore Religionis congregare in Urbe Parisiaca devotus intendis. Unde S. Eusebio Caesariensi in aemulationis studio coaequandus es, & pari gloriae dono perpetualiter memorandus*.

Post aetatem Gregorii fama ejus Collectionis Constantini ope ab Eusebio confectae in dies increbuit. Nam Hilduinus Abbas, qui post seculi noni initium ad Ludovicum Pium scribebat, in Epistola, quam Areopagiticis praemisit, rem innuit tamquam omnibus notam atque compertam. De antiquissimo enim Martyrologio, Constantinopoli advecto, ait: *Quod Martyrologium, ut antiquitas ejus demoustrat, ex eo tempore constare posse, nou incongrue remur, quo Constantino jubente, nota occasione, Martyrio Sanctorum Domini de toto Orbe collecta, & Caesoream* sunt *convecta*. Antiquus etiam Author Passionis S. Valeriani, cujus fragmentum inter veterum pro Eusebio testimonia edidit Valesius ex antiquo Codice Mosciacensi: *Celebre*, inquit, *babetur sanctae memoriae Eusebium, per omuem Orbem, iu quantum Divino annuntiante Spiritu, ut gestum est, rei veritas decursa valuit reperiri, prout singularum Provinciarum Urbes, Loca, vel Oppida illustrari triumphis Martyrum Caelestibus meruerunt; quorumque Principum tempore ordinata officiorum instautia iunumerae passiones factoe fuerant, declarosse. Qui etsi Martyrum singulorum iutegras non explicuit passiones, tameu Christianis devotis atque fidelibus, unde describi vel celebrari debeant, veraciter intimavit... Ita per supradi ti Viri relationem ab unius Codicis fonte diffusam, scriptis manantibus fidelium, tatum Orbem celebraudae passiones Martyrum rigaverunt*. Vetus denique Breviarium MS Ecclesiae Lemovicensis in Tertia Lectione Officii Eusebii Caesariensis apud eumdem Valesium: *Praeterea, ut legitur, omnium Provinciarum quum multorum SS. Martyrum passiones, & Confessorum vitam ac Virginum cognovisset, vigiuti libros de eisdem Sanctis scriptitavit*.

Haec igitur erat olim propagata de Actis ab Eusebio collectis opinio, quae doctissimos etiam recentioris memoriae Scriptores invasit, apud quos primum quidem non solum libros Martyrum ab Eusebio fuisse conscriptos, verum etiam insigni sui parte superesse creditum est. Scribit enim Baronius ad diem 23. Septembris in Notis ad Martyrologium, se Lindanum audivisse haec narrantem: *Ex libris Martyrum, quos Eusebius Caesariensis se scripsisse testatur, tres nondum e Graeco versos in Bibliotbeca Philippi Hispaniarum Regis piissimi apud S. Laurentium in Escuriaco exstare nobis loquitur Index ejusdem, quem Catbolica Majestas nobis ad unam aut alterum noctem deverandum singulari benevolentia permisit*. De eodem Opere Franciscus Bivarius ad Dextri Chronicon an. 308. *Graece scriptum*, inquit, *in Regia Bibliatbeca S. Laurentii in Escuriali dicitur reperiri*. Ad spem operis optatissimi aliquando recuperandi eo rumore erecti sunt eruditorum animi, at non sine fuci suspicione. Quare Petavius, Guillemus etiam Cave in Eusebio quum Bivarii sententiam retulisset, addidit: *Et utinam nobis liceret esse tam Beatis! At vereor, ne fama meudax pro tbesauro carbones, pro geuuino Eusebii opere fabulosas Metaphrastis quisquilias venditarit*. Tandem Docti Viri spem inanem in Escurialensi Indice positam abjecerunt, Luca Holstenio Laurentiani Codicis veram Historiam de visu narrante in literis, quas de illius Bibliothecae Libris ad Magnum Ducem Etruriae scripsit: *Ibidem*, inquit, *Historioe Ecclesiasticae Eusebii antiquissimum & pulcherrimum exstat exemplar iu folio majori. Decimo Libro subjicitur fragmentum de Martyribus in Palaestina passis: quae tota narratio tati-*

totidem fere verbis lib. 8. legitur . Hoc fragmentum ab Hispanis aliquando habitum fuit pro libro illo, quem de Martyribus seorsim a se scriptum non uno loco fatetur Eusebius ; qui vix tandem ejus copiam fecerunt Vaticanae Bibliothecae Praefectis .

Ea spe dejecti , nunquam Viri doctissimi ad hanc usque diem vota & querelas omiserunt , aut fiducia inveniendae Collectionis se lactare desierunt . Bollandus in Praefat. Generali ad Vitas Sanctorum cap. 1. §. 3. *Id opus* , inquit , *an usquam exstet divinare non possum . Praeclare de Ecclesia mereretur , qui tantum assecutus publicaret thesaurum* . Ruinartus in Praefat. ad Acta Sincera Martyrum , librum memorans Eusebii de antiquis Martyribus : *Si penitus non exciderit , ita latet , ut diu licet a Viris perspicacissimis conquisitus , a nemine prorsus hactenus potuerit inveniri .*

Perversa igitur de Martyriis ab Eusebio collectis judicia ex his , quae hactenus dicta sunt , tripartita esse dignoscimus . Alii nimirum Praefatione Actorum Silvestrinorum inducti putaverunt, omnium ubique Martyrum passiones & historias Eusebium conscripsisse , & in libros digessisse ; ut vetus Author Lectionum Officii Ecclesiae Lemovicensis. Alii vero Pseudohieronymo fidem habentes, non historias Martyrum, sed Martyrologium sive ab Eusebio compositum censuerunt , ut Author vitae S Valeriani , sive a Hieronymo ex Eusebii opere digestum & ordinatum , ut Molanus , & recentiorum magni nominis plerique , quorum patrocinium suscepit Florentinius in exercitationibus praeviis ad Martyrolog. Occidental. Alii denique Silvestrinis Actis , & suppositis Epistolis nihil tribuentes , ex solis Eusebii verbis , quae protulimus , non rite expensis , librum , aut libros de antiquis Martyribus fuisse autumant ab Eusebio compositos atque conscriptos , quos misere intercidisse , aut sepultos latere dolent ; ut Baronius , Bollandus , Holstenius , Ruinartus . Hunc tertii ordinis errorem quum superius ex recta Eusebiani textus explicatione confutaverimus , sequitur , ut fabulam Pseudohieronymi , & Prooemium Actorum Silvestrinorum rejiciamus .

CAP. III. Prooemium Actorum Silvestrinorum , & Pseudohieronymi Epistola de Collectione Eusebiana discutiuntur .

Non heic Acta Silvestri aut cum Baronio vindicanda , aut cum ceteris eruditis Viris rejicienda suscipimus , sed exordium dumtaxat , in quo *Omnium fere cunctis in Provinciis certamine functorum Martyrum & Episcoporum & Confessorum tormenta & cruciatus undecim* , sive , ut alii legunt , *viginti libris intexuisse narrat* , ad fabulas amandamus . Ac satis nobis erit , si quemadmodum Baronius agnoscit Acta illa in multis fuisse depravata , ita & nos dicamus , eadem tempore Gelasii fuisse emendatiora , & exordium illud , quod hodie legimus , non praetulisse . In quam me conjecturam duo non levia adducunt argumenta . Primum enim ab omni similitudine veri abhorret , quod potuerit Gregorius, doctique illius aetatis homines hystoriam Martyriorum ab Eusebio conscriptorum ignorare , si in ipso Prooemio Actorum Silvestrinorum sub Gelasio lecta fuisset . Ait enim Gelasius : *Item Actus B. Silvestri Apostolicae Sedis Praesulis , licet ejus , qui conscripsit , nomen ignoratur , a multis tamen in Urbe Romana Catholicis legi cognovimus , & pro antiquo usu multae haec imitantur Ecclesiae* . Nam etsi post Gelasium legi desiissent , Codices tamen exstare debuerant, quum ab Hadriano I. & Nicolao I. citentur . Docti igitur Viri, ac praecipue Gregorius, licet inter fabulas habuerint, narrationi tamen aliquando, aut fictum non ignorassent , quod Eulogius scripserat de Eusebii opere ; rem nimirum ab aevo Gregorii non adeo remotam , sed Patris ejus memoria a multis Catholicis Romae creditam , certe lectitatam .

Deinde Prooemium illud cum subjectae narrationis serie non cohaeret , si Combefisii emendationem suscipiamus . Quid enim opus erat praescribere , quod Eusebius narrare omiserit in Historia Ecclesiastica res ab se in aliis Commentariis expositas , si vitam , actusque Silvestri neque in historia , neque alibi usquam narraverat ? Ipse certe orationis ordo antiquam lectionem postulat , quam in Codice Regio exstantem *Immane monstrum* adpellat Combefisius , emendatque ex Codice Mazarinio . At reduviam curat, ut ajunt , ubi medendum est capiti . Nam procul dubio vel Prooemium totum amputandum , ubi de Eusebio sermo est , vel antiqua lectio retinenda , si Prooemium retineatur. In antiqua enim lectione quum Author vereretur , ne impostura lectoribus suboleret , si vitam ex Eusebii Commentariis depromtam viderent , de qua in Eusebii historia nulla exstaret mentio , Eusebium, ait, omisisse in historia mentionem earum rerum , quas ali-

bi

bi narrasset; quumque omnium Romae Episcoporum vitam alibi exposuisset, se unum Silvestrum ex eorum numero sibi delegisse transferendum e Commentariis Eusebianis: quae tametsi falsa & ficta, optime tamen sibi constant & cohaerent. At Combefisii Acta, quae vocat probatissima, quum de Eusebii Commentariis eodem pacto praefata essent, addunt: *Ex horum igitur numero Episcoporum ad hoc usque tempus, quem dixi, res ille lingua Graeca conscripsit. Hujus autem* (nempe S. Silvestrii) *vitam non potuit reddere, ac stylo exornare:* μεταφράσαι. Nimirum Combefisius quum *Immane monstrum* antiquae lectionis horreret, humano capiti cervicem junxit equinam. Sed stulti sumus, qui exordii illius ἀσυμφωνίαν morosius expendimus, quum ipse Combefisius, quid sibi author velit verbo illo μεταφράσαι, non satis intelligere fateatur. Quae autem de libris sive undecim, sive viginti ab Eusebio exaratis dicuntur in Actis, unacum Pseudohieronymi narratione, ex iis, quae subjiciemus, ad liquidum perducentur.

Suppositam Hieronymo Epistolam gravissimis rationibus exploserat Baronius de Romano Martyrologio cap. 7. Contra Baronii sententiam acriter invectus est Franciscus Bivarius ad Dextri Chronicon. Modestius elevare Baronii argumenta conatus est Franciscus Maria Florentiuius in exercitationibus ad Epistolas saepe memoratas, quas Occidentali Martyrologio praefixit, & fidem aliquam iisdem epistolis conciliare suscepit. Saussajus quum Baronii rationibus refragari non posset, & veterum pro Epistolarum veritate testimonia non rejicienda videret, quas habemus, Epistolas interpolatas atque corruptas putavit, legitimas autem ac sinceras ab antiquis indicatas, & laudatas interiisse. Igitur quum inter recentiores Criticos non desint Epistolarum patroni, Sollerius tom. 8. Junii In Prolegom. ad Martyrol. Usuardi adhuc sub Judice litem esse, ait, quam ego facile diremtum iri censeo uno potissimum argumento, ad quod miror, doctissimos hactenus Scriptores animum non advertisse. Eusebium Acta Martyrum edidisse antequam historiam Ecclesiasticam conscriberet, satis ipse diserte ostendit omnibus illis Ecclesiasticae Historiae locis, in quibus a se confectam editamque collectionem memorat. Antequam autem Eusebius Historiam Ecclesiasticam conscriberet, absolveretque, Caesaream Constantinus nunquam advenit. Fabulosum est igitur quidquid in Epistola de Constantino Caesaream ingresso, de Eusebio Imperatorem rogante, de Actis Constantino jubente Caesaream convectis, deque Historia Ecclesiastica & Martyrum passionibus, Actorum illorum subsidio conscriptis. Porro Historiam Ecclesiasticam absolvit Eusebius, Crispo Constantini filio adhuc in vivis agente. Nam cap. ultimo postremi Libri, narrato Licinii interitu, qui anno superiori contigit, haec addit: *Constantinus vir omnibus Religionis virtutibus ornatus & victor maximus, una cum Crispo Caesare Deo carissimo, & Patri undequaque simillimo, Orientem suum recepit, & Imperium Romanum, sicut olim fuerat, in unum corpus redegit*. Crispo autem Constantini jussu interfecto, id nullo pacto scribere potuisset Eusebius, aut ita laudare, quem Imperator, & Pater neci dedisset. In libris enim, ut recte observat Pagius ad annum 326. quos sublato Crispo conscripsit, illum nedum non laudat, sed ne memorat quidem, ut in Vita Constantini lib. 4. cap. 40. & in Orat. in Tricennalibus, ubi tres alios Constantini filios laudat, Crispum vero tacitus praeterit. Crispum vero caesum esse anno 326. convenit inter Chronologos, sive interierit ante mensem Martium, ut contendit Pagius, sive mense Junio aut Julio, ut evincere nititur Tillemontius Nota 52. in Constantinum. Recte proinde Valesius in Praefat. de vita & scriptis Eusebii, scriptam ante Concilium Nicaenum historiam Eusebianam putat, licet deinde adfirmet post Concilium absolutam. Scio, a Guillelmo Cave Valesium inconstantiae insimulari, quod historiam, quam scriptam fassus erat ante Nicaenam Synodum, deinde post paucas paginas absolutam dixerit post idem Concilium: *Quam*, inquit, *Viri cl. ἀσυμφωνίαν merito miramur*. Ego autem hanc ipsam Guillelmi ἀπερίσκεπτος admirationem magis miror: quasi vero insuetum sit, opera, quae diuturnum studium curamque postulant, non statim atque scripta sunt, esse itidem absoluta. Profecto qui Historiam Eusebii utcumque percurrerit, deprehendet librum decimum alio tempore a prioribus esse compositum; nam librum nouum redditae pacis laetitia clauserat, & postremum caput de ultimo exitio hostium Christianae Religionia inscripserat, de quo nimirum sibi postremo loco agendum proposuerat in prooemio totius operis;

de-

deque Licinio tanquam vero Christiani nominis patrono egerat illo ipso cap. ultimo. At libro decimo, quem se ait Paulini precibus addidisse libris prioribus jam decursis, contraria scribit, & Licinii impietatem, perfidiam & immanitatem describit, ac detestatur.

Constantinus autem procnl dubio ab Anno Cbristi 324. quo Provinciis Orientis profligato Licinio potitus est, Palaestinam adire non potuit ante annum 327. quod facile demonstramus. Nam anno 325. Junio mense Nicaenae Synodo interfuit. Tum Nicomediae agebat III. Kal. Septembris ex subscriptione L. 15. de Testam Milit. Lex prima de Erogat. Milit. annon. data est Aquis in Dacia XIV. Kal. Novembris. Hiemen anni 326. in Thracia transegisse Constantinum, colligit Tillemontius ex Leg. I. de Custodia reorum, quae III. Nonas Februarii data est Heracleae. Sirmii degebat Imperator Idibus Martiis, ubi legem I. dedit de Integri restitut. Reliquo ejusdem anni tempore Italiam & Illyricum pervisit. Nam Lex tertia de Falsa Moneta illum Mediolani commorantem exhibet pridie Nonas Julii. Roma, Spoletoque reversum rursus Mediolani consedisse X. Kal. Novembris, discimus ex Leg. I. Unde vi. Ultima Decembria die Sirmii versabatur Constantinus, ubi data est Lex. 5. de Jure Fisci. Anno praeterea 327. Lex I. fine censu, vel reliquis a Constantino data est Thessalonicae III. Kal. Martii. Lex quarta de Exactionibus Sardicae XV. Kal. Junii. Lex XIII. de Adpelationibus, Heracleae III. Nonas Augusti.

Quum igitur ad hanc usque diem tertiam Augusti 327. Constantinus in Caesaream Palaestinae minime perrexerit, Eusebius autem collectionem Martyrum jam emisisset, quam nimirum saepius adfirmat a se jam confectam, editamque, antequam Historiam Ecclesiasticam conscriberet; Pseudohieronymianae narrationis fallacia deprehenditur tam de Constantino Caesaream adveniante, operamque suam Eusebio pollicente, quam de Eusebio Acta Martyrum postulante, deque Imperatoris edicto de Actis undique conquirendis, & Caesaream ad Eusebium comportandis.

Ad hanc temporum rationem Florentinius minime advertit, quum fabulam de Constantini edicto fulcire conatus est literis ejusdem Imperatoris ad Eusebium, quibus eundem hortatur, ut Sacros Libros ad usum Ecclesiae necessarios quam adcuratissime describendos curaret, quum Praefidi Provinciae jam mandasset, ut ad eam rem Eusebio impensas & operam commodaret. *Quamquam enim*, inquit Florentinius in adnotationibus ad Epistolas Martyrologio praefixas, *edictum Constantini non exstet, ut Provincialia de Martyribus Acta undique ad Eusebium transportarentur, in iisdem tamen Constantini literis ad Provinciae Praefectum continetur, ut pro conscribendis Sacris Libris, & ad parandos Codices, quaecumque necessaria essent, Eusebio promte suppeditarentur*. Hanc Epistolam Constantini recitat Eusebius lib. 4. de vita ejusdem cap. 36.

At pace Viri Doctissimi, verba Constantini ad sententiam de Provincialibus Actis Martyrum undique ad Eusebium mittendis nulla vi trahi possunt. Nam primo Constantinus diserte expressit, non quascumque scripturas ad usus Ecclesiasticos, sed Divinas sibi velle describi: Τῶν θείων δηλαδὴ γραφῶν, ὧν μάλιστα τήν τ' ἐπισκευὴν, καὶ τὴν χρῆσιν τῷ τῆς Ἐκκλησίας λόγῳ ἀναγκαίαν εἶναι γινώσκεις. Apertissimam Constantini sententiam de Sacris Bibliis θείων γραφῶν, videbatur Christophorsonus ad omnes Ecclesiae necessarias scripturas traduxisse: quam interpretationem, Valesiana relicta, in rem suam transtulit Florentinius, qui Acta Martyrum, vel eorum saltem Indices, nnmine scripturarum Ecclesiasticarum comprehendi posse intelligebat. Qui autem verum amant, nec susceptarum partium studiis indulgent, Authorum sensus ex suis potius ipsorum verbis, quam ex Interpretum, sive bona fide, sive licentia eliciunt.

II. Non ad Praefectos Provinciarum, sed ad Provinciae Praefectum, si Christophorsonum interpretem sequamur, cujus verbis inhaeret Florentinius, literas dedit Constantinus. Quae ipsa Eusebii, seu potius Christophorsoni verba Epistolae Hieronymo adfictae mendacium detegunt. Si enim illae ipsae Constantini literae mandatum continebant de Actis ad Eusebium undique asportandis, ut adfirmat Florentinius, *jam non quicquid in Republica Romana gestum sit erga Sanctos Dei, non Provinciarum omnium Romanorum*, sed unius duntaxat Provinciae Acta ad Eusebium Regio jussu missa essent.

III. Ne-

III. Neque ad Provinciae Praefectum, neque ad Praefectos Provinciarum Constantinus ait, se literas dedisse, sed πρὸς τὸν τῆς διοικήσεως Καθολικόν, hoc est, ut recte Valesius, *ad Rationalem Dioecesis*. Quem enim Latini a curandis rationibus Rationalem sequioris Latinitatis aevo dixerunt, Graeci καθολικὸν adpellant: quod Dionysius Alexandrinus apud Eusebium lib. 7. cap. 10. in Macrianum argutans innuerat. Ad hos autem Rationales, qui rationibus Principis in Dioecesi praeerant, literae mittebantur, quum quid ex aerario Principis esset erogandum, ut perspicimus in Epistola ejusdem Constantini ad Caecilianum Carthaginensem, apud Eusebium lib. 10. cap. 6. *Literas dedi ad Ursum Illustrissimum Rationalem Africae*: Καθολικὸν τῆς Ἀφρικῆς: *eique significavi, ut gravitati tuae tria Teruntianorum millia numerari curet*. Igitur Constantini literae id tantum mandabant Rationali, ut sumtus ad Codicum adparatum necessarios suppeditaret: ὅπως ἄπαντα τὰ πρὸς ἐπισκευὴν αὐτῶν ἐπιτήδεια παρασχεῖν φροντίσειε: non ut Acta Martyrum Caesaream mitteret, quae neque apud Rationalem adservabantur, neque ad illius curam pertinebant.

IV. Constantinus quinquaginta Divinarum Scripturarum Codices Eusebio quamdiligentissime & elegantissime describendos mandavit ad usum Constantinopolitanae Urbis, in qua consentaneum videbatur, ut plures construerentur Ecclesiae, crescente Christianorum multitudine, ut literae Imperatoris testantur. Constantinopolis autem aedificari coepta est anno 328. secundum Petavium, in cujus sententiam frequentiores discesserunt Chronologi; vel anno 329. secundum Tillemontium, qui priorem sententiam communiorem quidem fatetur, sed posteriorem firmioribus argumentis innixam. Epistola igitur Constantini ad Eusebium de Codicibus describendis data est, postquam historiam ille absolverat, multoque postea quam collectionem Martyrum ediderat; ac proinde frustra in Constantini literis quaerit Florentinius edictum de Actis Martyrum ad Eusebium adferendis.

Luculentissimum pro Epistola Hieronymi testimonium est Cassiodori, idemque omnium antiquissimum, quod Martyrologos recentioris memoriae doctissimos in eam sententiam adduxit, ut adfirmarent, aut interpolatam ad nos pervenisse, ut Saussajus, aut penitus intercidisse Hieronymi Epistolam ad Heliodorum, & Chromatium a Cassiodoro laudatam, ut Jo. Baptista Sollerius in Praefat. ad novam Usuardi edit. cap. 1. art. 1. §. 2. num. 15. Monachos igitur ad pias exercitationes adhortans Cassiodorus cap. 32. Divinarum Lectionum: *Futurae*, inquit, *Beatitudinis mores*, *Vitas Patrum*, *Confessiones Fidelium*, *Passiones Martyrum legite constanter*, *quas inter alia in Epistola S. Hieronymi ad Chromatium & Heliodorum destinata reperietis*, *qui per totum terrarum Orbem floruerunt*; *ut sancta imitatio vos provocans ad Caelestia Regna perducat*. His verbis Martyrologii sui Occidentalis lectionem a Cassiodoro commendari contendit Florentinius, jisque Epistolae, quam excutimus, fidem ac sinceritatem vindicari. Quorum mihi quidem neutrum probatur. Nam Cassiodorus eam lectionem Monachis suadendam suscepit, ex qua idonea Vitae sancte instituendae documenta adriperent, cujusmodi fructum ex vitis Patrum, confessionibus Fidelium, & passionibus Martyrum illis pollicebatur; neque earundem Historiarum lectionem qualemcumque, sed constantem insinuat. Quod in Martyrologium Florentinianum cadere non potest, ex cujus nimirum lectione, etiam millies repetita, nihil aliud addiscas, quam eo die Martyres aliquot obiisse, plerumque nec mortis genere, nec loco ipso passionis expresso. Quare ipsi Florentinio in admonit. praevia 5. dicitur *Martyrum Nomenclator*. At Cassiodorus quum ait: *Passiones Martyrum legite constanter*, non publicam in Divinis Officiis, sed privatam lectionem spectabat, ex qua pietatis ac fortitudinis exempla Monachis suppeterent. Quam etiam lectionem S. Nilus Monachus Epist. I. lib. 4. suadebat Discipulo suo Ἀναγίνωσκε τὴν νέαν Διαθήκην, Μαρτυρικά τε, καὶ τοὺς βίους Πατέρων, σὺν τοῖς γεροντικοῖς, καὶ πολλὴν ὠφέλειαν καρπώσῃ *Lege novum Testamentum*, & *Acta Martyrum*, & *Vitas Patrum cum dictis Seniorum*, *magnumque ex ea lectione capies fructum*. Quod quam longe absit a Florentinii Martyrologio sola illius lectione constabit. Idque ut Lectorum oculis subjiciam, unum aut alterum ejus diem, in quam, haec scribens, forte incido, describam: *Kalendis Martii*: *Natalis Sanctorum Leonis M. Abundanti. Adrasti. Carasi. Nicofori. Donatellae. Et*

CAP. IV. Cassiodori testimonium de Hieronymi Epistola expenditur.

aliorum. In Africa Atriani. Victuri. Secundilae. Massilia Hermetis. Gitthei. Felicis. Enucculi. Januarii cum aliis 24. Andegavis Civitate depositio S. Albini Episcopi. Rursus VI. Nonas Martii. Natalis Jorgii. Herolii. Absalomi. In Caesarea Cappadociae Lucii Episcopi. Primitivi. Secundolae. Januarii. Quid ex hoc nominum indiculo Monachi haurirent, quo Monasticas exercitationes & Christianas virtutes alerent, ego certe non video.

Puto igitur aetate Cassiodori Epistolam Hieronymi praefixam fuisse Passionalibus, sive collectis Martyriorum historiis, eoque factum esse, ut Cassiodorus in Epistola Hieronymi Passiones Martyrum legendas Monachis indicaret. Usus enim invaluerat, ut non solum illustrium Scriptorum nominibus famam & authoritatem spuriis operibus conciliare niterentur impostores, sed Epistolas quoque eorumdem confingerent & obtenderent; quod praesertim Hieronymo ob celebritatem eruditionis & multiplicem sacrarum rerum scientiam contigit. Ita, qui vitas Pontificum, & Canonum collectiones passim exstantes consarcinarunt, Epistolas Hieronymi & Damasi, nec non Augustini, & Hieronymi supposuerunt, & praescripserunt, ad quarum exemplum accedunt Epistolae, de quibus disputamus.

Cassiodorus igitur quum in fronte sui Passionalis exstantem Hieronymi epistolam haberet, totam illam Passionum collectionem Epistolae nomine indicavit. Nam Epistolae nomine consignatos fuisse Commentarios ipsos & Libros, qui ad alios mitterentur, quorum rogatu conscripti essent, sive quibus essent more Epistolarum inscripti, jam est doctis Viris observatum in libro Cypriani de Unitate Ecclesiae, in opere Hieronymi de Scriptoribus Ecclesiasticis, & in libro adversus Helvidium: cujus consuetudinis rationem adfert Augustinus lib. 2. Retract. cap. 20. de duobus libris ad Inquisitiones Januarii: *Quorum*, inquit, *prior Epistola est; habet enim in Fronte, quis ad quem scribat.* Quamobrem quum Passiones Martyrum legendas in Epistola Hieronymi laudat Cassiodorus, non Pseudepigrapham epistolam Passionibus praefixam, sed Passionale ipsum Epistolae adpellatione designatum commendat. Ac propterea quum Baronius suppositae Epistolae authoritatem explodit, non refragatur Cassiodoro, Passionum lectionem suadenti.

At dicat quis, Epistola Hieronymi diserte adfirmat, in ea collectione non fuisse explicatum quid quispiam, & a quo passus sit, quorum suppliciorum genere coronatus. Quae verba Florentinius in rem suam expendit, ac Valesius Romani Martyrologii antiquitati objecit; proindeque non potuisse epistolam illam fusioribus Martyrum passionibus, sed contractioribus tantum Martyrologiis praemitti. Atqui hoc argumento nedum non adducor, ut credam, Cassiodorum ad legenda constanter nuda Martyrum nomina Monachos fuisse cohortatum; sed novum potius Epistolae vitium deprehendo, hanc nimirum Eusebiani operis fabulam fuisse pro collectionum diversitate aliter atque aliter interpolatam. Ac Passionalibus quidem jam aetate Cassiodori praefigi consuevisse fabulam de omnium Provinciarum Martyriis ab Eusebio enarratis; in Martyrologiis vero additum fuisse brevitatis praetextum, ad avertendum scilicet Lectoris fastidium. Quod ipsum imposturam rursus detegit eo argumento, quo passim interpolationes in veterum libris deprehendi solent; quod videlicet cum authoris proposito, vel oratione non cohaereant. Quum enim Chromatii & Heliodori votis singulorum mensium, singulorumque dierum festa & Martyrum nomina, in quorum memoriam Sacrificium offerretur, se conscripsisse Pseudohieronymus profiteatur, addit: *Considerans inter innumerabiles turbas lectoris animum intra unum mensem posse lassescere &c.* Quid haec ad lectorem, si in Sacrificio memoria Martyrum recolenda erat? An vero de Clerico lectore loquitur, qui Ecclesiasticas Scripturas in Conventibus recitabat? At quorsum prolixitas mensis, si non simul eodem die nomina, & acta totius mensis recitanda erant, sed per dies singulos ea dumtaxat, quorum memoria incurrebat? Nec dubito, quin sola Epistolae lectione quisquis viderit brevitatem, ejusque rationes importune inculcatas, & Martyrologii characteres praeter Chromatii & Heliodori postulationes studiose adcurateque descriptos, ad nostram de fabulae interpolatione suspicionem accedat.

Si cui vero conjecturae noſtrae minus probentur, & Caſſiodorum velit ſiccam illam jejunamque Martyrum nomenclaturam Monachis conſtanter legendam propoſuiſſe; fuerint quidem Epiſtolae quales nunc habemus praeſcriptae Martyrologio, quo Caſſiodorus utebatur; ſed ita tamen, ut non omnia Martyrologia illas praeferrent. Nam procul dubio iis, quae Romae uſui erant tempore Gregorii, fabulae hujuſmodi non haerebant; quum ignoraret Pontifex Sanctiſſimus, quae de Euſebii opere, ex fide nimirum Pſeudohieronymi ſcripſerat Eulogius. Utrum autem Caſſiodorus Epiſtolae illius νοθείαν ſubodoratus fuerit, adfirmare non audeo; ſcimus enim, ſuppoſita ſcripta quum primum in lucem emerſerunt, doctiſſimis etiam Viris illuſiſſe, quae procedente tempore falſitatis comperta ſunt.

Antequam ſermonem de ſuppoſitis Epiſtolis dimittamus, locum Antipatri Boſtrenſis lib. 1. adverſus Apologeticum Euſebii pro Origine praeterire non debemus; ubi tametſi de Actis Martyrum Conſtantino jubente Caeſaream advectis verbum nullum faciat, agnoſcit tamen, Euſebium ad ſcripta colligenda Imperatoris ope adjutum. *Ego vero*, inquit, *Euſebium quidem plurimarum rerum ſcientia inſtructiſſimum fuiſſe fateor, nec ex veterum ſcriptis quicquam illum latuiſſe. Uſus enim Imperatoris ſubſidio atque ſuffragio, cuncta, quae ubique erant facillime potuit congregare.* Βασιλικῇ γὰρ συνεργίᾳ χρώμενος, εὐπόρως τὰ πανταχοῦ πρὸς ἑαυτὸν συνάγειν ἠδύνατο. Quae ab eodem ſuppoſitarum Epiſtolarum fonte ducta eſſe nemo non videt. An vero floruerit ante Caſſiodori aetatem Antipater, definire non audeo. Claruiſſe circa annum Chriſti 460. ſcribit Cave. Sed Petrus Daniel Huetius lib. 2. Origenianorum ſect. 3. num. 17. *De hujus Antipatri aetate*, inquit, *diu ac multum mihi quaeſita id ſolum hactenus potui deprehendere, Euſebio, quem ſugillat, recentiorem fuiſſe; Joanne Damaſceno, a quo laudatur, vetuſtiorem.* Quin autem ille ſcripſerit, poſtquam Epiſtolae confectae fuiſſent, & manibus legentium tererentur, non ambigo. Plurimarum autem rerum ſcientiam & veterum Scriptorum cognitionem, quam laudat Antipater, non a fabuloſa, Conſtantini ſuffragio, facta collectione hauſit Euſebius, ſed partim a doctorum Virorum conſuetudine, Dorothei praeſertim & Pamphili; partim ab adſiduitate verſandi inſtructiſſimam Pamphili Caeſarienſem Bibliothecam, & Hieroſolymitanam ab Alexandro Epiſcopo conditam, quam ſibi adjumento fuiſſe, memorat lib. 6. cap. 20. Aliter ſero nimis ſapere coepiſſet Euſebius, ſi Conſtantini opem ad ſcripta comparanda praeſtolari debuiſſet. Libri enim, in quibus ſuam Euſebius lectionem eruditionemque multiplicem celebravit, nimirum Chronica, Demonſtratio, ac Praeparatio Evangelica, & Hiſtoria Eccleſiaſtica, conſcripti ſunt multo ante, quam Conſtantinus authoritatem operamque ſuam Euſebio commodare potuiſſet.

CAP. V. Quid de Euſebianae Collectionis mole & interitu pronunciandum?

Qui Epiſtolae Pſeudohieronymi fidem ſequuntur ac tuentur, maxima difficultate laborant, ut ſe a graviſſimo Baronii argumento explicent. Nimirum fuiſſe immenſae molis futuram collectionem illam, ac tot libros impleturam, quot capere vix totus mundus potuiſſet, ſi omnium Provinciarum, quacumque Romanum Imperium patebat, Martyrum Acta collegiſſet, & Paſſiones enarraſſet Euſebius. Nos autem fabula Imperatoriae juſſionis, Actorumque ad Euſebium undique convectorum ad liquidum jam perducta, molem ejus Collectionis, quam Euſebius ipſe memoravit, ex ejuſdem Operibus inveſtigabimus.

Ac primum Euſebii ingenium noſſe oportet. Is enim *quum ſatis diligens laudator eſſe ſoleat operum ſuorum, & ad eorum lectionem ſtudioſos ſubinde rejiciat*, ut jam obſervaverat Valeſius in Praefat. de Vita & Scriptis Euſebii; ubi hoc argumento conjicit, libros contra Porphyrium fuiſſe poſt Hiſtoriam Eccleſiaſticam ab Euſebio elaboratos, quia nimirum lib. 6. Hiſt. quum Porphyrii locum contra Chriſtianos adtuliſſet, librorum ſuorum mentionem nullam fecerit. Quum, inquam, hoc fuerit in more poſitum Euſebio, idque fecerit in Martyrio Pionii, Apollonii, & Lugdunenſium, non temere putamus, illum fuiſſe collectionem ſuam indicaturum, ſi quae Acta in ipſam contuliſſet, quae inſignes Martyrum victorias complecterentur, aut ad illuſtrandam Perſequutionum, quas deſcribebat, hiſtoriam conferrent. Age igitur Euſebium de Perſequutionibus ante Diocletiani tempora diſſerentem adeamus, ut ex ipſo diſcere liceat, quaenam Acta collegiſſe videri poſſit.

Martyrum quidem, qui ſub Marco Antonino Vero immani Perſequutione ſaeviente occubuerunt, preter eos, qui in Galliia decertarunt, quorum Paſſiones ſe collegiſſe ait, nulla videtur Acta hsbuiſſe, quum ſcribat in Prooemio lib. 5. *Annus agebatur ſeptimus decimus Antonini Veri. Quo tempore quum in nonnullis terrarum partibus violentior adverſus noſtros perſequutio commota eſſet ex incurſione popularium, innumerabiles prope Martyres per univerſum Orbem enituiſſe, ex iis, quae in unica Provincia contigerunt, conjicere eſt.* Si tot illorum Martyrum Acts collegiſſet, non conjecturam a Gallis Martyribus ductam, ſed Actorum fidem adlegaſſet, ſicut Gallicana Martyria ex Actia recitat, & in Actia ab ſe collectis plenius legenda docet. Nullius praeterea, qui ſub Commodo coronatus eſt, Martyria, praeter unius Apollonii, quem in ſuam ἀναγραφὴν conjeciſſe ait, viderur Acta collegiſſe. Quamquam enim Apollinaris Hierapolitani verba de Martyribus Cajo, Alexandro,. aliiſque recitat, de illorum tamen Paſſionibus nihil addit.

In Perſequutione Severi *per omnes ubique locorum Eccleſias ab Athletis pro pietate tertantibus illuſtria ſunt confecta Martyria*, inquit initio lib. 6. Sed utrum Acta illorum apud ſe habuerit, nullo judicio licet arguere. Ex diſcipulis quidem Origenis ſex Martyrio functos narrat; ſed unde eorum exitum acceperit, non docet; imo quinrum, cui nomen Sereno, diſerte ſatetur capite truncarum, ſama teſte, ſe ſcribere; ὡς λόγος ἔχει: Heroidem vero, quam ſexto loco memorat, ex Origenia ſcriptis didicit, igni abſumtam: ὥσπερ φησὶν αὐτός. His ſeptimum adcenſet Baſilidem, eique Potamienam, quam vocat celeberrimam, adjungit; utriuſque aurem Martyrium ex aliorum ſermonibus, non ex Actis ſe exponere non obſcure ſignificat. Cap. 28. ejuſdem lib. 6. de Maximini Perſequutione ſcribens, nullum in eo Martyrem adpellat; ſed Ambroſii dumtaxat, & Protoctati confeſſionem laudst ex aliorum dictia: κατέχει λόγος.

De Martyribus ſub dira Decii Perſequutione nihil adſert praeter Epiſtolas Dionyſii Alexandrini ad finem uſque lib. 6. Itemque de Galli Perſequutione initio lib. 7. non aliter Martyres explicat ſub Valeriano lib. 6. cap. 10. quam verbia ejuſdem Dionyſii, poſt cujus longa & inſignia de Martyribus ſragmenta narrat cap. 12. Priſci, Malchi, & Alexandri Martyrium; ſed rumoribus & fama acceptum, ut verba illa inſinuant: Τούτους φασὶ κατ' ἀγρὸν οἰκοῦντας &c. His quartam mulierem ne nomine quidem ſibi notam ex aliorum narrationibus; ἔτι πρὸς τούτοις γυναικά τινα κατὰ τὸν αὐτὸν διωγμὸν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, τὸν ὅμοιον ἱστοροῦσιν ἀγῶνα διηθληκέναι. *Praeter hos mulierem quandam in eadem Civitate* (Caeſarea) *Perſequutionis hujus tempore ſimili certamine perſunctam narrant*. Quae de Marino Caeſareae Palaeſtinae functo narrat cap. 15. potuit ex Actis, in patria nimirum ſua Euſebius haurire, ſed adfirmare non habeo. De fratribus per peſtem, genere quodam Martyrii, extinctis cuncta refert verbis Dionyſii. Atque haec de Martyribus, qui ante Diocletiani Perſequutionem occubuerunt, quos antiquos adpellat, habet ille in Hiſtoria Eccleſiaſtica.

Quid igitur? Solos eos Martyres, quorum Acta in Collectione legenda memorat Euſebius, dicemus Syllogen illam antiquorum Martyriorum impleviſſe? Certe non videtur. Nam praeter Epiſtolam Eccleſiae Viennenſis, ac Martyrium Pionii & Apollonii nihil sliud collegiſſet atque edidiſſet Euſebius. At vero quum in Eccleſiaſtica Hiſtoria ſaepe ſcribat, in diverſis terrarum partibus innumeros Martyres partim incurſione popularium, partim edictis Principum & Praeſidum, ac Judicum ſententiis coronatos, facile putamus, non id ex incertia rumoribus, aut poëtica licentia, ſed Hiſtorica fide ex ſcriptis narrationibus, aut Eccleſiarum Epiſtolis, aut publicis tabulis adfirmaſſe, niſi forte, ubi teſtibus ac monimentis ejuſmodi deſtiruta non aliós ſe suthores praeter publicam ſamam habere ſignificat. Praeſertim quum certatim Chriſti fideles tunc temporia Agones Martyrum, quibus intererant, ſcriptia mandarent, aut a Notariis ſcripta coëmerent, & cum aliis Eccleſiis communicarent. Quae ſicut ad nos pervenire non exiguo numero potuerunt, ita quin potuerint ab Euſebio in eam curam diligenter incumbente colligi non dubitamus. Quod autem ſolam Viennenſium, Pionii, & Apollonii Hiſtoriam ex Collectione plenius cognoſcendam lectoribus inſinuet, narrationum illarum prolixitas, rerum geſtarum praeſtantia, & inſignis monimentorum claritas fecit; ubi vero Acta erant, cujuſmodi ſuperſunt plurima, quae conſuetas Praeſidum interrogationes, Martyrum reſpon-

responsiones, latam sententiam, inlatamque necem, neque aliud praeterea, quod peculiari mentione dignum esset, complectebantur, Persequutorum saevitiam commemorasse, & Martyrum multitudinem ac fortitudinem laudasse contentus fuit.

Conjecturam igitur ex adlatis Eusebii testimoniis facientes, haud temere, ut mihi quidem videtur, adfirmare licet, Codice uno, nec sane magnae molis, totam illam Martyrum Collectionem constitisse; praesertim quum Eusebius idem, ubicumque suam Collectionem indicat, semper veluti Codicem unum designat; ac de Lugdunensium Epistola mentionem faciens, ait: Μετὰ χεῖρας ἀναλαβόντι τὸ σύγγραμμα, ὃ καὶ αὐτὸ τῇ τῶν Μαρτύρων συναγωγῇ πρὸς ἡμῶν κατείλεκται: *In manus* autem *sumere* Commentarium Collectioni insertum, aperte innuit, eam fuisse Collectionis molem, quae posset in manus sumi. Quod si addere lubeat MSS. Codices, praesertim antiquioris scripturae, fere majoribus characteribus, quam nostrates, fuisse exaratos, haud multa potuerunt uno illo Codice, qualem Eusebius innuit, Acta contineri.

Ut autem ad Collectionis interitum jacturamque deveniamus, praefari oportet, non eandem esse de Collectionibus, ac de aliis illustrium Scriptorum Commentariis disperditis cognoscendi judicandique rationem. Si enim Acta modo supersint, etsi dissociata, & divisa, & seorsim edita, συναγωγὴν periisse non erit dolendum. In Collectionibus siquidem, quae singulia Actis coagmentatis conflatae sunt, in quibus Collectoris neque ingenium, neque judicium, neque doctrina in scribendo adparet, complexio illa & coagmentatio, praeterquam ad lectoris commodum minimi refert, iisque adcidere potest, quod in fluminibus passim usuvenit, ut in minores alveos derivata sine ullo aquarum detrimento nomen amittant. Fieri igitur potuit, ut Eusebianae Collectionis Acta, alia fortasse ab aliis descripta in recentioribus Collectionibus superessent, etsi nusquam Eusebii nomen sibi praescriberent, quod nimirum ne ipsa quidem Eusebii aetate sibi praescripserant, ut est a nobis superius observatum. Consueverunt enim Christiani pro vario pietatis studio alii sibi alias Martyrum historias exscribere, vel quod Martyris cujuspiam patrocinio magis confiderent, vel exemplis magis adficerentur, aut Reliquias apud se haberent; ut proinde Acta Martyrum per vices temporum primum quidem apud Ecclesias aut privatos dispersa, deinde studiosorum solertia in unum collecta, rursus vero in privatam utilitatem seorsim exscripta, aliisque subinde inquirentibus & colligentibus iterum in Passionalium corpus digesta, & compacta, utrimque laudabilem Christianorum contentionem ad Sanctorum memoriam cultum imitationemque testentur.

Quamobrem Eusebii Collectionem interiisse temere dolebit, qui non possit certo adfirmare, quaenam Acta, quibus modo caremus, in illa continerentur; nam aliter vel interiisse lugebit, quod nunquam exstitit, vel amissum deflebit, quod prae manibus habet. Porro Acta plurima Eusebianae Collectioni abfuisse, nec illam magnae molis fuisse, ex ipsa Eusebii historia deduximus. Contra vero Acta exstant plurima, quae dubitare nemo debeat, quin potuerint in eam Collectionem comprehendi. Nam Claudii, Asterii, Mamantis, Nicephori, aliorumque praesertim Asiaticorum historias, quas ab Henschenio, Mabillonio, Cotelerio, Ruinarto vindicatas habemus, quis inficietur, ab Eusebio colligi potuisse? Aut quia praefracte negaverit, potuisse ab illa ipsa toties memorata Eusebii Collectione ad nos propagari? quae quum nihil prae ceteris insigne & infuctum memoriae proderent, propterea fortasse nusquam ab Eusebio memorata leguntur.

Tota proinde deploratae jacturae summa ad terna illa Acta redit, quae Collectioni inserta fuisse, Eusebio teste, dicimus, Lugdunensium, Pionii, & Apollonii, quae quum insignia fuerint, ut superstites reliquiae ostendunt, non sui modo, [illegible]s etiam Collectionis desiderio posteritatem adfecerunt, veluti cetera quoque A[illegible]rum gestarum claritate insignita essent. De istorum igitur vicibus & fato pauca [illegible]ciemus, ut quoad ejus fieri potest, aut desiderii acerbitatem leniamus, aut jacturae gravitatem ad liquidum perducamus.

Ac primum quidem sua opinione fallitur, qui deperdita luget Acta Pionii, quum adhuc in Collectionibus, etsi tantum Latine, supersint; quae nimirum ex Simeone Metaphraste ediderant Lipomanus, Surius, & Bollandus ad diem primam Februarii; emendatiora vero Theodoricus Ruinartus ad quatuor MSS. Codices exacta novissime vulgavit

ex

ex antiquissima interpretatione, quae ipsi visa est aetatem Metaphrastae superare. Hunc autem esse Commentarium illum, sive Epistolam, quam Eusebius in sua Collectione legendam indicaverat, ejus verba demonstrant, quibus summa capita rerum recenset ac repraesentat, quae cum Actia superstitibus ad amussim conveniunt: *Cujus singulas*, inquit, *confessiones, ac libertatem in dicendo, utque coram populis ac Praesidibus pro fidei nostrae defensione peroraverit; conciones item de Institutione fidei, praeterea cohortationes atque invitationes ad eos, qui persequutionis tempore lapsi fuerant; adloquutiones etiam & consolationes, quas in carcere positus adeuntibus ipsum fratribus adhibuit; quae super his tormenta, quantosque dolores sustinuerit, clavorum insuper confixiones, & mirabilem in medio rogo constantiam, mortemque denique post res omnes admirabiliter gestas quum plenissime Epistola de ipso conscripta contineat, eos, qui volunt, ad ipsam amandamus antiquorum Martyriis a nobis collectis insertam.* Qui autem Acta legerit, quin ad ipsa digitum Eusebius intenderit, non dubitabit.

Integram vero Lugdunensium Martyrum Epistolam usque ad seculum Christi septimum, & Gregorii Turonensis aetatem exstitisse argumento esse potest, quod ipse Gregorius de Gloria Martyrum cap. 49 & post eum Ado, & Notkerus ad diem 2. Junii non solum nomina octo & quadraginta Martyrum eo certamine functorum referant, sed in ordines etiam pro diverso mortis genere dispertiant, quod ab Epistolae illius narratione hausisse videntur. Nisi forte, quod mihi similiua vero est, praeter Epistolam Lugdunensium, Acta quoque post eorum Martyrum triumphum conscripta sint, in quibus & mortis genera & Sanctorum nomina fuerint consignata. Hanc conjecturam adstruunt Acta sincera SS. Alexandri, & Epipodii apud Bollandum & Ruinartum num. 2. ubi de Lugdunensibus Athletis legimus: *Quorum plurimi distinctis passionibus atque nominibus ad succedentium memorias pervenerunt. Nam post vastissimam Martyrum stragem, & foevientium possionum crudelitatem, de qua etiam Christi famuli, quos tunc illustrissimoe Urbes Vienna & Lugdunum tenebant, ad Ecclesias Asiae & Phrygiae scripta miserunt &c.* Quibus verbia praeter Epistolam alia indicantur Acta, per quae distinctia ordinibus & nominibus ad posteritatis memoriam Martyres pervenerint.

Apollonii Martyrium, quod in sua etiam Collectione emiserat Eusebiua, procul dubio legisse Hieronymum putamus. Nam Senatorem illum fuisse scribit; quod quum tradere omiserit Eusebiua, non aliunde, quam ex Actis hausisse videtur Hjeronymus. Nec Josephum Scaligerum probamus Hjeronymo refragantem, quod nimirum non fuisset Eusebius Senatoriae dignitatis mentionem praetermissurus, si ea insignia fuisset Apollonius. Quum enim res illius & orationem in Senatu habitam in sua Collectione cognoscendam scripserit, inde putavit, personam ac dignitatem Lectoribua posse innotescere. Praeterea quum Eusebius in historia nomen non exprimat nebulonis illiua, a quo delatus fuerat Apollonius, Severo illi nomen fuisse scribit Hjeronymus, quod ex jisdem Actia accepisse non dubitamus. Utcumque autem post Eusebium tam Epistola Lugdunensium, quam Apollonii Acta superfuerint, certe praeter Eusebiana fragmenta nullum eorum exstat judicium; fortasse nimirum, quod praeter excerpta illa nihil haberent praeclarius: quod mihi quidem, praesertim de Lugdunensium epistola valde probatur.

Ex his, quae hactenus deduximus, consequitur, non aliam superesse jacturae sarciendae rationem, praeter eam, quam immortalis memoriae Clemens XI. sapienter injerat, si qua scilicet Martyriorum monimenta externia linguia consignata, & in remotarum regionum latebria sepulta delitescant, inquirendo. Etsi enim frustra esset, operamque abuteretur, qui fore speraret, ut in Collectionem Eusebianam quaerendo incideret; merito tamen laetari debet quisquis ea monimenta nanciscatur, quae si minus adfirmare, suspicari saltem possit, Eusebio fuisse aut collecta, aut cognita; vel certe digna, quae in pervulgatam illam Collectionem insererentur, quaeque ejus Collectionis qualem demum cumque jacturam supplere possint.

AD.

ADMONITIO

In Martyrium SS. LUCIANI, & MARCIANI.

Vulgatis apud Latinos haec Acta praeferenda.

ACta SS. Luciani, & Marciani Martyrum, quae ex altera Codicis I. Chaldaici Nitriensis Vaticani Parte, cui Titulus est; *Acta Martyrum Occidentalium*: in lucem proferimus, duas in partes dividi possunt. Prima ea continet, quae pius, & fidelis Author aliunde quam ex Actis publicis didicerat, quaeque ipsis Actis praemisit, ut non solum horum Martyrum passionem, sed & miram eorum conversionem, ac poenitentiam ad posterorum notitiam transmitteret. Altera vero narrationis pars Acta ipsa complectitur, quae heic videntur referri, prout a Notariis publicis excepta sunt.

Ea Mombritius omnium primus typis vulgavit, & ex eo, ac duobus pervetustis MSS. Codicibus, quorum unus est Bibliothecae Colbertinae, alter vero insignis Monasterii Benedictini Silvae-majoris in Dioecesi Burdigalensi Theodoricus Ruinartus, cui praecipua hujus Admnnitionis capita debemus. Utrobique autem eadem Acta obscuro adeo, atque barbaro stylo sunt conscripta, ut vix, ac ne vix quidem pluribus in locis germanum eorumdem sensum percipere se posse, fateatur Tillemontius, Vir ceteroquin doctissimus. Haec vero, quae prae manibus habemus, quamquam injuria temporum ad calcem lacera, ac proiude mutila, litem de tempore, & loco horum Athletarum Passionis componere nequeant; ob narratiunis tamen dignitatem, verisimilitudinem, contractamque rerum gestarum seriem, ea esse videntur, quibus ceu genuiuis atque autographis Actis fides adhiberi merito possit. Nihil enim in illis, quud primigenium textum non redoleat, non prae se gerat quibuscum tamen vulgata a Mombritio, & Ruinarto facile concordarent, si rudes rerum exaggeratiunes demerentur, inversusque nativus autographorum Acturum orationis contextus restitueretur. Nonnullos id generis lapsus in Adnutationibus mox adjiciendis designabimus; altus vero, quemadmodum, & non mediocres ab Actis nostris discrepantias, benevoli Lectoris diligentiae expungendos, consulto relinquimus.

Eorū memoria apud Graecos desideratur

Celebris tamen apud Latinos.

Quamvis autem SS. Luciani, & Marciani Martyrii historiam Graecis hucusque ignotam esse, ex alto & Menaeorum & Menologii Basiliani silentio evincatur; eorum tamen memoria in omnibus fere Latinorum Martyrologiis celeberrima semper fuit. Et Romanum quidem Martyrologium ad diem vigesimum sextum Octobris haec habet; *Nicomediae Sanctorum Martyrum Luciani, Floris, & Sociorum*. Quem in locum adnotat Baronius, Luciano a Beda addi *Marcianum, utriusque vero Acta exstare apud Mombritium Tom. 2. Vit. Sanctor*. Porro Acta, quae a Mumbritio loc. cit. exhibentur, non alia certe sunt, quam haec ipsa, quae ex Codice I. Nitriensi Chaldaico eruta heic Latinitate donamus, ut ea conferenti luculenter patebit. Bedae, & Mombritio praeiverat S. Hieronymus in antiquis Martyrologiis, quae ejus nomine circumferunrur. Is enim, & ceteri Martyrologi, qui ipsum exscripsere, uti Florus Ecclesiae Lugdunensis Diaconus, tradunt ad eumdem XXVI. Octobris diem, Sanctos Lucianum, & Marcianum, in rogum conjectos, Nicomediae Martyrii lauream obtinuisse. *Nicomediae*, ait Martyrologium Fluri, ad tres Codices MSS. exactum, *Natalis Sanctorum Martyrum Marciani, Flori, & Luciani, qui tempore Decii Imperatoris igni traditi sunt sub Sabino Proconsule*. Huic Martyrologio adstipulatur Romanum, a Petro Galesinio editum, quod ad praesignatum diem Octobris vigesimum sexrum haec profert: *Nicomediae Sanctorum Martyrum Luciani, Marciani, Floriani* &c. Concinit & aliud Martyrologium Bibliothecae Barbarinae de Urbe, quod inter additiones ad Bedae, & Flori Martyrologia ediderunt Socii Bollandiani Tom. 2. Martii. Ad eum quippe XXVI. diem mensis Octobris festum SS. Luciani, Marciani, & Flori celebrat ipsissimis verbis: *Nicomediae*, nempe, *Natalis Sanctorum Martyrum Marciani, Flori, & Luciani, qui tempore Decii Imperatoris igni traditi sunt sub Sabino Proconsule*.

Martyrii locus.

Ex praemissis itaque jam extra omnem controversiam constitutum esset, quo in loco Lucianus, & Marcianus Martyres occubuerint, Nicomediae, scilicet; nisi Galesinius

ad

ad praefatum diem Octobris vigesimum sextum eoa a nostris Nicomediensibus distinguere videretur. Ibi enim praeter illos Martyres, quos cum ceteris Martyrologiis Nicomediae passos refert, eodem die post aliquorum Martyrum Africanorum commemorationem haec de aliis subdit: *In Africa item Beatorum Martyrum Luciani, & Marciani, qui in ipso etiam Decianae Persequutionis impetu pro fide dimicando, invicta pietatis defensione coronantur*. Nonnihil etiam nobis negocii facessit laudatum Bibliothecae Barbarinae Martyrologium, quod licet vigesimo sexto Octobris die SS. Luciani, & Marciani memoriam recolat; praecedenti tamen die, jam *Passionis Sanctorum Luciani, & Marciani* meminit. Hispanorum denique Martyrologii Author, Tamayus Salazarius ad diem 26. Octobris contendit, Lucianum, & Marcianum, de quibus praesens est quaestio, Cives fuisse Urbis Vicensis in Tarraconensi provincia, in eaque Martyrium consummasse, quorum etiam sacras Reliquias ibi hactenus exstare observat. Id autem probare sibi videtur ex illius Urbis Ecclesiae traditione, quam ex ipsius *antiquo Breviario, ex vetustissimo Flore Sanctorum MS. atque ex Scriptura in Archivo ejusdem Ecclesiae reperta* deducit. Salazario suffragatur Ferrarius, qui in Catalogo Generali Sanctorum eodem die 26. Octobris sic habet: *Vici in Hispania Sanctorum Martyrum Luciani, & Marciani sub Decio*. Quod in Notis se ex Tabulis Ecclesiae Vicensis accepisse testatur. Porro Vicus, vulgo *Vich*, urbs est Cataloniae parva quidem, sed Episcopali sede ornata. Ejus Antistes saepius *Ausanus Episcopus* dicitur, quod Ausae, celebri olim Urbi, Vicus successerit.

Verum I. Galesinius, & Author Martyrologii Bibliothecae Barbarinae cum Martyrologio Romano adprime consentiunt, Sanctorum Luciani, & Marciani Martyrii locum Nicomediam disertissime designantes. Quum autem alios ejusdem nominis Martyres alibi laurea redimitos obtrudunt, abest immensum, ut exinde Martyrologiorum cum Romani, tum S. Hieronymi, Bedae, & Flori authoritatem elevent. Quo enim antiquo testimonio suam nuperrimi Scriptores sententiam confirmant, quae nec secum conciliari posset, nisi alios, atque alios Lucianos, ac Marcianos effinxeris, in Deciana Persequutione interemtos? Secundo Tamayus Salazarius monimento certo haud quaquam innititur, quum illud unum sit, privatum, & Ecclesiae ipsius, quae, ut idem Author adfirmat, in Reliquiis eorumdem Martyrum adservandis gloriatur. Quamvis autem Ferrarius in notis ad praesignatum diem dicat, corpora SS. Luciani, & Marciani in Urbe Vico jacere; subscribit tamen Galesinii Martyrologio, in quo hi Martyres in Africa passi perhibentur. Quod quam alienum sit a sublesta Salazarii opinatione nemo est, qui non videat. Attamen Tabulas ejusdem Ecclesiae Vicensis inspexerat ipse Ferarius. Nec quemquam movere debet, quod Martyrologia fere omnia Sanctis Luciano, & Marciano Florum, seu Florianum, aliosque Martyrii Socios adjungant: Acta vero nostra horum dumtaxat duorum mentionem habeant. Qui etenim Luciani & Marciani Acta conscripsit, id unum, sicuti ex ejus Prologo liquet, sibi proposuit, ut beneficentissima omnipotentis Dei misericordia in mirifica horum Martyrum conversione, & poenitentia celebraretur; ac proinde reliquos, si qui fuerint, eorum Martyrii socios, quod tam splendide, cumulateque ad id argumentum minime referrentur, ratus est praetermittendos. Quid quod nec in recensendis Luciani, & Marciani sociis Martyrologi secum conveniunt; Florus enim, & Galesinius unum Florum, seu Florianum iis adjungunt, Martyrologium vero Romanum plures Anonymos designat.

Et tempus. Porro etsi Lucianum, & Marcianum sub Decii Imperatoris Persequutione, quae Octava fuit, & cujus initium anno a Partu Virginis 249. quo utrumque Philippum Decius jugulavit, consignatur, Martyrii palmam adeptos fuisse, inficiari non possumus, quum id in Actis, a Mombritio, & Ruinarto vulgatis expressum habeatur; quo tamen eorum mors anno contigerit, incompertum nobis est. Paullo certiores de ipsorum Martyrii die essemus, si Codices MSS. ex quibus eorumdem Acta Ruinartus protulit, & cum Codice nostro, & cum Mombritio, & secum ipsi concordarent. Codex enim Silvaemajoris tum in Actorum capite, tum in fine eosdem Martyres VIII. *Kalendas Novembris* passos fuisse, diserte refert, cui & Martyrologium Barbarinum suffragari videtur. Colbertinus autem Codex cum Mombritio, ceterisque Martyrologiis supra laudatis eorum Martyrium ad diem sequentem rejiciunt. Noster demum Chaldaicus Codex Nitriensis I.

in

in titulo Actis praefixo, ex calligraphi fortasse incuria, ad 26. Novembris. Ceterum Graeci in Menaeis & Menologio Basiliano, uti & Synaxarium Syrorum, & aliquot Martyrologia Latina cum Romano, Marcianum Martyrem die VIII. Kalendas Novembris concelebrant: sed hunc a nostro Marciano alium esse, nemo dubitat. Is quippe est Marcianus Cantor, & Lector Sacrarum Scripturarum, qui cum Martyrio Subdiacono sub Constantio Imperatore, agente Macedonio Constantinopolitanae Sedis invasore, a Philippo Praefecto Constantinopoli interfectus est. Uterque fuerat Beati Pauli, ejusdem Urbis Episcopi, qui & ipse Arianorum insidiis periit, domesticus & contubernalis; de quibus agit Sozomenus lib. IV. Hist. Eccles. cap. 2. & 3. Iidem dicti sunt *Sancti Notarii*, ut scribit Menologium Basilianum, & Cangius observavit lib. IV. Constantinop. Christianae pag. 130. ubi de illorum Ecclesia. Marcianus a Graecis laudatus, alius a Nicomediensi.

Demum praecavenda est eorum adlucinatio, qui Sanctum Cyprianum, olim etiam magicae fraudis doctum, cujus memoria in Sacris Ecclesiae Fastis ad diem vigesimum sextum Septembris recolitur, cum nostris hisce Martyribus confunderent. Quamquam enim utrorumque Acta parum a se invicem discrepare videantur; Cyprianus tamen, Diocletiano imperante, Martyrium cum Justina Virgine, cujus opera ad fidem conversus fuerat, consummavit. Praeterea ex Mago quidem Christianus factus, verum inde Diaconus: mox, si fides Tillemontio habenda, Episcopus Antiochiae, ejus scilicet, quae *Semiramis* dicebatur, quaeque Syriam inter & Arabiam sita, renunciatus fuit, non vero Episcopus Carthaginensis; uti fabulantur Graeci, qui Cyprianum illum, S. Justinae acrem amatorem cum celeberrimo & sanctissimo Ecclesiae Doctore Cypriano Carthaginensi Episcopo perperam confundunt. Acta Cypriani ab his omnino diversa.

ܣܗܕܘܬܐ

ܕܠܘܩܝܢܘܣ ܘܡܪܩܝܢܘܣ ܒܥܣܪܝܢ ܘܫܬܐ ܒܬܫܪܝ ܐܚܪܝ .

MARTYRIUM

Sanctorum LUCIANI, & MARCIANI.

Die XXVI. Novembris.

Anno Christi circit 250 sub Decio Imp.

ܐܝܟܢܐ ܕܟܝܢܐ ܚܙܝܢ ܕܡܢ ܚܘܚܐ
ܥܒܫ ܘܪܕܐ : ܘܡܢ ܟܢܬܗ ܚܙܘܪ̈ܐ
ܦܪܥܝܢ ܦܐܖ̈ܐ : ܗܟܢܐ ܐܘܦ ܟܬܒ̈ܐ
ܡܠܦܝܢ ܠܢ : ܕܟܪ ܕܣܓܝܬ ܚܛܝܬܐ
ܐܦ ܐܬܝܬܪܬ ܛܝܒܘܬܐ : ܘܟܕ ܕܐܬܥܫܢ
ܥܘܠܐ : ܐܦ ܗܘܐ ܕܢܨܚܬ ܙܕܝܩܘܬܐ :
ܕܐܝܟܐ ܓܝܪ ܕܐܬܒܥܝܬ ܒܝܫܘܬܐ ܠܚܛ̈ܝܐ
ܠܡܥܒܕ ܒܝ̈ܫܬܐ ܐܦ ܐܠܨܬ ܐܢܘܢ ܛܝܒܘܬܐ
ܐܬܦܬܚܬ ܠܬܝܒܘܬܐ ܕܚܝ̈ܐ .
ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܩܕܡܝܢ ܐܡܪܢ ܐܢܐ
ܡܛܠ ܠܘܩܝܢܘܣ ܘܡܪܩܝܢܘܣ
ܣܗܕ̈ܐ ܗܢܘܢ ܩܠܝܠ ܕܥܒܕܘ ܡܢ ܟܘܡܪܘܬܐ
ܕܚܪ̈ܫܐ ܘܦܪܥܘ ܦܐܖ̈ܐ ܕܬܝܒܘܬܐ
ܒܐܪ̈ܥܬܐ ܐܝܟ ܐܪ̈ܙܐ ܕܥܠ ܝܘܒ̈ܠܐ ܕܡ̈ܝܐ :
ܘܒܬܪ ܟܢ ܐܬܬܗܝ ܕܢܣܩܘܢ ܡܫܪܝܐ
ܐܬܐܪܘ

QUEMADMODUM Natura monstrante videmus e spinis germinare rosas, & cognata vepribus provenire poma; ita Sacrae Literae nos docent, ibi superabundasse gratiam, ubi abundaverat malitia; & ubi dominata fuerat inquitas, eo justitiam supervenisse. Ubi enim nequitia peccatores ad perpetranda flagitia adlexit, & compulit, ibi gratia eisdem postmodum resipiscentibus fores aperuit ad salutarem poenitentiam. Scriptoris Prologus. Rom. 5. 20.

Haec praemisimus, dicturi de Sanctis Martyribus LUCIANO, & MARCIANO, qui velut fructuosae arbores e pessimo solo propriae nequitiae germinarunt, indeque ad egregia facinora cogitationem intendentes, Cedros juxta flu- Lucianus, & Marcianus Magi.

enta succrescentes amplitudine, atque sublimitate sua visi sunt coaequare. Invocantes quippe nomen Dei Jacob, veri Israëlis adpellationem commeruerunt; neque id gratis, ac sine labore sunt consequuti, sed cruento propriorum corporum sacrificio. Ambo olim vitam duxerant flagitiosam, sine spe, ut ajunt, & sine Deo; inanimum scilicet Deorum cultu impliciti, immundis Daemonibus sese addixerant. Neque in hoc uno errare contenti, sed caeca ulterius acti libidine, atque amentia, in alia quoque scelera sese praecipites dederant, moresque corruptissimos, sempiternum eis interitum adlaturos. Veneficam artem idcirco edidicerant, explendae libidini utilem fore rati, omniaque ejusdem artis nefanda mysteria ex malorum ingeniorum institutione, atque suggestione profecta hauserant. Hisce itaque artibus, malis Daemonibus instigantibus, & auxilia praebentibus, mulierum pudicitiam expugnare, ob levissimas injurias acerrimam vindictam sumere, & adversantibus maxime infestos, atque terribiles se praebere: simplicium mentes corrumpere, aliis vitam eripere, nemini parcere. Ita factum est, ut non sine metu a plerisque spectarentur, nec facile invenirent qui ad ipsorum conloquium, congressumque venire auderet; si cui vero forte occurrerent, obvii quique oculos alio deflecterent, ipsorum adspectum palam aversati. Immanis scilicet eorum impietas ex vultu se sponte prodibat, jamque universae civitati permolesta, atque intolerabilis videbatur.

Ast Optimus Deus illorum nequitiam ultra procedere minime est passus, nec tulit ille amator hominum, ut ambo isti peccatores ad extremum usque vitae diem in suis flagitiis cum plurimorum miserabili exitio contabescerent; sed multis miserationibus suis usus, in bonitate sua illorum malitiam increpuit, atque compescuit, ut ipsos quidem ab impie-

[illegible]

impietate avocaret, universam vero civitatem ab eorum infestatione liberaret. Quae autem conversionis illorum ratio exstiterit, paucis exponemus.

Convertuntur.

Versabatur in eadem Urbe [1] Virgo quaedam Christiana, quae posthabitis nuptiis virginitatem suam Deo obligaverat [2]; erat illi corporis egregia forma, quam tamen animi pulchritudo, ex integerrima ipsius in Deum fide proveniens, longe superabat. Hanc ergo modestissimam Virginem Lucianus, & Marcianus, secundum morem stultitiae suae, deperiere; quumque honestissimam Dei ancillam ad sua vota trahere frustra persaepe tentassent, veneficiis, & incantationibus negocium confectum iri sperabant. Malis itaque Daemonibus cupiditatum suarum administris arcessitis, jubent Virginem ad se quamprimum adduci. At illi Virginis fidem, atque virtutem infringere neutiquam valuerunt; fide siquidem sua Christiana puella, & Crucis signaculo, velut impenetrabili armatura, tegebatur: idque iidem nefarii Spiritus, quandoquidem imperata perficere, Virginemque expugnare nequivetat, fateri coacti sunt, quum dicerent, negocium illud esse supra vires suas. Quoniam vero Lucianus, & Marcianus vehementer dolebant, artem suam Virginis virtute superatam, malos illos Genios interrogabant, urgebantque, ut edicerent, cur, quum cetera hujusmodi facile expedire solerent, hoc unum praestare nequivissent [3]. Responderunt pessimi Spiritus: Illos profecto omnes, qui vanis erroribus impliciti, Deum ignorant, expugnare, & sub jugo mittere nec laboriosum nobis, nec difficile est; istam autem Dei Virginem, quae a Jesu Christo invicto Domino custoditur, nulla vi, nulla arte vinci a nobis posse, ingenue fatemur. Eo inespectato responso Lucianus, & Marcianus perculsi, atque subito Divinitus veluti immisso pavore conterriti,

 in

in terram pene exanimes conciderunt: tum Daemonibus procul abactis, secum ipsi de re sua deliberare coeperunt; superno scilicet lumine eorum mentibus inlapso, atque ab errore ad veram fidem iter monstrante; sic autem interse in communi caussa differebant: Consentaneum utique nostris rationibus magis fuerit, ut, qui Daemones devicit, suaeque potestati subditos habet, utpote Deo vero ipsi serviamus, & Jesum Christum Filium ejus colamus. Hac itaque rectissima cogitatione usi, reliquum vitae suae tempus in excolenda vera pietate impendere constituerunt.

Jesus Christus Filius Dei.

Protinus ergo nefariae artis adparatu, librisque concrematis, ad omnem honestatem, modestiamque se ipsos posthac conformare, atque componere studuerunt; quaesitoque adeo procul ab urbe, atque ab omni hominum frequentia secessu in solitaria, desertaque loca sese abdentes, magna cum vitae asperitate ibi Deo servire, & contractas praeteritae vitae licentia noxas piis exercita-
4 tionibus expiare decreverunt [4]. His itaque, & ejusmodi moribus diu exerciti, omnibus mortalibus suam in Christum fidem testatissimam facientes, ita demum in timore Dei, atque in sancto proposito confirmati, susceptam Religionem, quamque didicerant, veritatem abscondere nefas esse rati, operam suam ad aliorum utilitatem, atque eruditionem conferre statuerunt. Obvios idcirco quosque seu data, seu captata occasione instituere, & ad veri Numinis agnitionem, cultumque traducere nitebantur, non paucis ipsorum in melius mutationem aegre ferentibus, atque velut de re inaudita, ac pene incredibili stupentibus: qui nimirum fieri potuisset, ut qui modo nefariae artis questu vivebant, & in veneficiis, atque incantationibus continuo versabantur, Daemonumque malorum exsecrabili commercio implicabantur, repente Christum invocare coepissent,

Christianam Fidem praedicant.

[illegible]

sent, & mores, quos alte imbiberant, protinus exuissent, nec latas adversus Christianae professionis homines leges, aut statutas illis poenas ullatenus formidarent.

Eo itaque paullatim rumore percrebrescente, reque Magistratibus delata, a lictoribus comprehensi Lucianus, & Marcianus ad Praesidem [5] adducuntur, simulque eo jubente, in equuleo distenti, multiplici, eaque saevissima quaestione tentantur, ut abjectam resumant superstitionem, atque Idolis Sacra faciant. Hi impetrata dicendi venia, in hunc modum Praesidem sunt adloquuti: Tune in nos hisce poenis animadvertere aequum fuit, Praeses crudelissime, nosque etiam ultimo supplicio adficere, quum non paucis ab hinc diebus in omni scelerum, flagitiorumque genere volutabamur, publicam Civium quietem perturbantes, ac Matronarum pudicitiam tentantes, atque expugnantes. Nunc vero contra actum est: Nos enim noxia perpetrantes, atque tantorum criminum reos impune agere permisistis. Jam vero quando ex illo flagitiorum coeno eruti, virtutem, ac veram pietatem consectamur, crudelissime plectimur. Sed haec nobis adeo molesta non sunt, ut ingentis potius beneficii loco a Deo Bono nobis repensa existimemus, ipsique summas propterea gratias habeamus. Hoc enim obsequio nobis placatus, admissorum scelerum veniam propitius dabit, dignosque efficiet, qui pro ipsius amore mortem obeuntes, aeternam vitam illam, quam pie, sanctequc viventibus pollicitus est, certissime adsequamur. Perge ergo, scelestissime Tyranne, & pro tua libidine nos tuis exerce poenis: non enim quae immaniter audes, ea pati refugit animus [6].

Quibus verbis commotus Praeses imperat, ut ab equuleo soluti, flammis tradantur, ratus, nulla cruciatuum acerbitate eos a proposito abductum iri. Martyres vero ardentem rogum, & paratos

Ad Praesidem adducti.

5

Dire vexantur.

Eorum constantia.

6

Igni damnantur.

ratos tortores circumſpicientes, alacres in ignem proſiliere, flammiſque undique ſepti, gratiarum hymnos Deo decantare coeperunt, qui eos ab antiqua impietate revocatos, ad Martyrii coronam pro
7 ſua ſumma bonitate perduxiſſet [7].

Deum conlaudant.

ܗܘܘ ܡܫܒܚܝܢ ܠܐܠܗܐ ܡܪܝܐ ܕܒܚܢܢܗ
ܕܒܪܟ ܐܢܘܢ ܡܢ ܛܥܝܘܬܗܘܢ ܩܕܡܝܬܐ
ܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܃ ܘܠܟܠܝܠܐ ܣܗܕܘܬܐ ܕܒܛܝܒܘܬܗ
ܡܛܝܒܘܬܐ ܐܝܬܝ ܐܢܘܢ .

ADNOTATIONES.

(1) I*N eadem Urbe*; Nicomedia ſcilicet, uti ex Martyrologiis Romano, S. Hieronymi, Bedae, Flori, aliorumque ſuperius oſtendimoa. Porro Nicomedia civitas Bithyniae, ad Propontidem inter Byzantium 61. & Nicaeam 44. mill. paſſ. a Nicomede condita; ut ſcribie Strabo l. 12. Poſtea ſub Romaois fuit ſedes aliquot Imperatorum. Heic Diocletiano imperante, S. Anthimo Epiſcopo capite plexo, Palatioque, ut uarrat Lactantius lib. de mortibus Perſequutorum cap. 11. a Galerio per occultos miniſtroa incendio ſubjecto; quod Chriſtianorum malevolentiae imputatum eſt; atrox inde adverſus eos edictum promulgatum, & ad xx. millia *combuſta* A. C. 303. Poſtea urbs A. 358. terraemoto ſubverſa eſt, quum Conſtantiua ibi in gratiam Arianorum Concilium celebraturus eſſet. Heic quoque obiit Conſtantinus M. Imperator, qui, teſte Euſebio Caeſarienſi lib. IV. de ejua Laudibus cap. 61. & 62. quum vellet in Jordane fluvio baptizari, atque idcireo Hieroſolymam peteret, morte praeventua, ab Euſebio Nicomedienſi Epiſcopo, Arianae perfidiae ſectatore, Sacris luſtralibus aquis ablutus eſt; uti & Lambecius in fine Tomi v. Bibliothecae Caeſareae, & Papebrochiua Tom.v. Actor. Sanctor. Menſia Maii in Vita S. Conſtantini Magni pluribus probarunt: quod quidem Chriſtianiſſimi Imperatoria fidem apud nonnullos in dubium vertit. Sed incredibile omnino eſt, eum Principem, qui per omnem vitam ſuam Ariani dogmatis hoſtis fuerat, in extremo ſpiritu, eo dementiae coonſenſiſſe, quam ſummo ſtudio de ſuo late Imperio prius eliminaverat. *Aſtacbus* olim dicta fuit, Pauſania, Ammiano, Cedreno, ac Trebellio Pullione authoribus. Turcis, a quibus capta eſt A. C. 1338. Urchanis Othomanni filii ductu, hodie نيكمود *Nicbod*, vulgo autem كوميديا *Chomidia* adpellatur. Laudes ejus decantat vetus Geographus, a Jac. Gothofredo edlitus: Νικομήδια ἣ καὶ αὐτη, ὀξέχουσα, καὶ θαυμαστὴ, καὶ ἐν πᾶσι ἀεὶ εὐθηνοῦσα. Zoſimus itidem lib. I. Νικομήδειαν μεγίστην πόλιν, καὶ εὐδαίμονα διὰ τὸ πλοῦτον, καὶ τὴν ἅπασαν εὐπορίαν ὀνομαστοτάτην. Ibidem, ut & Nicaeae, labente Imperio, officina Monetaria celebris fuit, ut patet ex Conſtitut. ad Bithyn. lib. I. Cod. Theod. de Murilea, & ex Notis NIC. & NKCO. in nummis Anaſtaſii, Juſtini, & Mauricii apud Car. de Freſne lib. de infer. aevi Numiſm. Nunc pene deſerta eſt.

(2) In Actis a Mombritio, & Ruinarto editis habetur: *Famula quaedam erat Dei caſta & fidelis, nuptias contemnens, virginitatem cuſtodiens.*

(3) Ibidem: *At illi quaedam magica*, vel ut legit Codex Silvae-majoris, *quaecumque magica, & plantaſmata facientes, affligebant Deos ſuos, ut eis reſponderent.* Porro occurrunt paſſim apud veteres exempla eorum, qui Magicis artibus Daemonea evocabant. Celebre eſt id, quod ea occaſione a Sozomeno lib. v. Hiſt. Eccleſ. Cap. 2. & a Theodoreto Hiſt. etiam Eccleſ. lib. III. cap. 3. de Juliano Apoſtata refertur. Quom enim ejuſmodi incantationibus operam daret, ſpectris, quae ad Magorum voces adparuerant, deterritus, quaſi in magno diſcrimine eſſet, pro Chriſtianorum conſuetudine, quam didicerat, ſe ipſum ſigno Crucis conſignavit, cujos virtute ſpectra evanuerunt. Vide & Gregorium Naziaazenum in Invectiva adverſus Julianum, & Euſeb. lib. VII. Hiſt. Eccleſ. cap. 10.

(4) Ibidem: *Sic quoque euntes ad Eccleſiam, confeſſi ſunt omnia, quae geſſerant. Cumque facti eſſent Chriſtiani, & poſtea baptizati, perfuſi lumine, omnibus derelictis, loca ſecreta petierunt. Qui per omne tempus macerantes ſe, & caſtigantes corpus ſuum, confitebantur Domino omnia, quae geſſerant: ita ſe jejuniis, & orationibus affligebant, ut tertio quoque die nihil aliud quam panem, & aquam acciperent.* Quî autem Chriſtiani fieri poſſent, & poſtea baptizari, aliia id euodandum relinquimus.

(5) *Ad Praeſidem adducuntur.* Is in Actis vulgatis *Sabinus Proconſul* dicitur.

(6) Deeſt in Actis, a Mombritio, & Ruinarto editis, generoſiſſimum hocce SS. Martyrum Reſponſum.

(7) Ad calcem Actorum vulgatorum haec adnotatio legitur, quam in Codice noſtro Chaldaico deſideramus: *Paſſi ſunt autem Beatiſſimi Martyres Lucianus, & Marcianus VII.* ſive ut in Codice Silvae-Majoris ſcribitur, *viii. Kalendas Novembris, ſub Decia Imperatore, & Sabino Proconſule, regnante Domino noſtro Jeſu Chriſto, cui eſt honor, & gloria, virtus & poteſtas in ſecula ſeculorum. Amen.*

AD-

ADMONITIO

In Martyrium Sanctorum VICTORINI, VICTORIS, & Sociorum.

Acta hucusq; ignota.

ACta Sanctorum Victorini, Victoris, Nicephori, Claudiani, Diodori, Serapionis, & Papii Martyrum, quae apud Bollandianos, ceterosque omnes Martyriorum Collectores cum Latinos, tum Graecos, quos videre licuit, desiderantur, en tandem ex Codice Nitriensi Vaticano I. eruta, & Latinitate a nobis donata, in lucem heic emergunt.

Celebris tamen memoria, & cultus apud Graecos.

Porro etsi haecce Acta, quorum quidem sinceritas, ac puritas ex ipsa eorum lectione prodit, in Nitriensi Codice hucusque delituerint; eorum tamen compendium, nonnihil certe interpolatum, in Sacris & Orientalis, & Latinae Ecclesiae Fastis occurrit, in quibus eorumdem Martyrum memoria, diversis licet diebus ac mensibus, celebris semper fuit. Menologium enim Graecorum, jussu Basilii Porphyrogenitae Imperatoris editum, horum septem Martyrum Elogium ad diem Januarii trigesimum primum ita refert: *Certamen Sancti Martyris Victorini, & sex sociorum. Decio Imperatore fuerunt isti ex Urbe Corintho. Comprehensi autem, & Tertio Proconsuli traditi, gravissime torti sunt. Victorinus enim eruto oculo dextro, manibusque & pedibus abscissis, in ingenti mortario marmoreo contusus, decessit: Victor praecisa lingua, eadem ratione in mortario contunditur: Nicephorus tamdiu premitur, donec sanguis e naribus erumperet; deinde per capillos suspensus, tandem in eodem mortario conciditur, quoad animam efflaret: Claudianus mutilatis manibus ac pedibus, & suspensus, ex hac vita discessit: Diodorus igne consumtus est: Serapion inverso capite suspensus decollatur: Papias denique manibus pedibusque amputatis, saxo adligatus, in profundum dejicitur.* Hactenus Menologium Basilianum.

Menaea vero septem hosce Martyres semel atque iterum commemorant. Et primo quidem ad praesignatum diem Januarii XXXI. in haec verba: Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, μνήμη τῶν Ἁγίων Μαρτύρων, Οὐικτωρίνου, Οὐίκτορος, Νικηφόρου, Κλαυδίου, Διοδώρου, Σαραπίωνος, καὶ Παπίου, τῶν ἐν Κορίνθῳ. Οὗτοι ἐπὶ Δεκίου τοῦ Βασιλέως διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν συσχεθέντες, καὶ ἀχθέντες Τερτίῳ τῷ Ἀνθυπάτῳ ἐν Κορίνθῳ τὴν ἀρχὴν τῆς Ἑλλάδος διέποντι. ἐκ Κορίνθου γὰρ ὥρμηντο οἱ ἅγιοι μετὰ πλείστας αἰκίας καὶ ἀνυποίστους, διαφόρως ἐδέξαντο τελευτάς. Οὐικτωρῖνος γὰρ καὶ Οὐίκτωρ, καὶ Νικηφόρος ἐν ὅλμῳ βληθέντες ἀπέδωκαν τὰς ψυχάς. Ὁ δὲ Κλαύδιος τμηθεὶς χεῖρας, καὶ πόδας, τοῦ βίου μετέστη. Ὁ δὲ Διόδωρος τὸ διὰ πυρὸς ἐδέξατο τέλος· Σαραπῖνος δὲ τὴν κεφαλὴν ἀπετμήθη. Ὁ δὲ Παπίας καταποντισθεὶς ἤνυσε τὸ μαρτύριον. *Eodem die* (Januarii XXXI.) *memoria Sanctorum Martyrum Victorini, Victoris, Nicephori, Claudii,* (sic Claudianum corrupte vocant) *Diodori, Serapionis, & Papiae Corinthiorum. Hi, Decio imperante, ob Fidei in Christum confessionem comprehensi, & ad Tertium Proconsulem, Corinthi Graeciam Consulari imperio administrantem, adducti. Ex Urbe autem Corintho Sancti emissi; & post plurimos, ac intolerandos cruciatus vario fine vitam clauserunt: Victorinus, Victor, & Nicephorus in mortarium compacti, & contusi, animas ediderunt: Claudius manibus pedibusque truncatis, vita excessit: Diodorus exustus: Serapinus capite plexus: Papias mersus, Martyrium absolvit.* Eadem ferme apud Maximum Cytherorum Episcopum ἐν βίοις Ἁγίων leguntur. Adduntur praeterea hi versus, quibus tota laudatorum Martyrum Passio indicatur.

Ὁλμῷ μέλη ζῶς συντριβέντες γεννάδαι
  Ὤφθησαν οἱ ζῶς, σώματος Χριστοῦ μέλη.
Καλὴν ἀπαρχὴν, Κλαύδιος τῷ Κυρίῳ,
  Ἐκ σώματος δίδωσι χεῖρας καὶ πόδας.
Ἐν τῇ καμίνῳ καὶ τὸ τοῦ πόνου στέφος·
  Εἴσελθε Διόδωρε Μάρτυς καὶ στέφου.
Εἶπε ξίφους στέρξαντι τῷ φόνῳ βία
  Καὶ πῶς Θεὸς στέρξαι με τὸν Σαραπῖνον.

Λῦσαι

Λῦσαι θαλάσσης πικρὰ λυτρὰ Παπία.
Καὶ τῷ γλυκασμῷ τῆς ἄνω τρυφῆς τύχης.
Tres, membris in mortario contritis, facti generosi.
Adparuerunt hi tres membra Corporis Christi.
Illustres primitias Claudius Domino
E corpore dedit, manus & pedes.
In igne etiam datur certaminis corona:
Ingressus es, Diodore, & Martyr coronaris.
Dein, ò vita, contra timorem gladii te confirmabo;
Quemadmodum etiam Deus confirmavit Serapinum.
Lotus es, a Papia, in acerbis maris balneis,
Et dulcedinem adeptus es Caelestium deliciarum.

Iidem deinde Martyres ad quintum Aprilis diem tum primo loco, tum in adjunctis Odis celebrantur. Ita autem Menaea diem illum suspicantur: Μηνὶ τῷ αὐτῷ, ε΄. τῶν Ἁγίων Μαρτύρων, Κλαυδίου, Διοδώρου, Οὐΐκτορος, Οὐϊκτωρίνου, Παππίου, Νικηφόρου, καὶ Σεραπίωνος. *Eodem Mense* (Aprili) *die quinto. Sanctorum Martyrum Claudii, Diodori, Victoris, Victorini, Pappiae, Nicephori, & Sarapionis, qui*, ut in primis vesperis dicitur, Ὀφθαλμοὺς ἐκκεντούμενοι, καὶ δακτύλους κοπτόμενοι, καὶ πλευρὰς ξεόμενοι καὶ κρεμάμενοι, καὶ τὰ ὀστᾶ συντριβόμενοι, καὶ ξίφει τεμνόμενοι, μεληδὸν καὶ κεφαλὴν, τὸν δόλον συντρίψαντες, οὐκ ἠρνήσασθε τὸν Σωτῆρα τῶν ὅλων, οὐδὲ ἀνοήτως ἐπεθύσατε ἀλόγως, Μεγαλομάρτυρες ἔνδοξοι. Σὺν Κλαυδίῳ τιμήσωμεν, Νικηφόρον τὸν ἔνδοξον· τὸν σεπτὸν Διόδωρον καὶ Οὐΐκτορα. Οὐϊκτωρῖνον Παππίαν τε καὶ τὸν Σεραπίωνα. τὸν ἑπτάριθμον χορὸν. τὸ πανάγιον ἄθροισμα, τὴν ὁλόκληρον, Ἐκκλησίας τὸν δῆμον. Τὰς ἀπείρους τῶν δαιμόνων μυριάδας, ξίφει ἀνδρείας συγκόψαντας: *oculis expunctis, & digitis contusis, & lateribus adustis suspensi, & ossibus contritis, membratim gladio concisi sunt, aut capite plexi. Fraudulentia conculcata, non negastis Salvatorem universorum, non stulte sacrificastis Idolis, a magni, & gloriosi Martyres. Veneremur igitur*, ut additur ibidem, *cum Claudio gloriosum Nicephorum, venerabilem Diodorum, & Victorem, Victorinum, Pappiamque, & Serapionem, chorum septenarium, sanctissimam congregationem, & Ecclesiae populum, omnibus ex partibus perfectum, plura Daemonum millium millia gladio fortitudinis conscindentes.* Ac multis hujusmodi recitatis, quae brevitatis caussa omittimus, ad Titulum: Σὺ Κύριέ μου Φῶς, *Tu Christe Lux mea*; ista adjiciuntur; Μεγάλοις αἰκισμοῖς ὁμιλήσας Διόδωρε, ὑπέφερες ὀβελίσκους. πυρακτώσεις προθύμως, ἀνθράκων τε κατέφλεξιν: Ἀσάλευτος τὸν νοῦν, Σεραπίων διέμεινας, κρεμάμενος καὶ βασάνοις. ὁμιλῶν πολυτρόποις, καὶ ξίφει τελειούμενος: Ῥομφαίας τοῦ ἐχθροῦ, ὦ Παππία ἀπέκλυσας, ξεόμενος καὶ τοῖς ἥλοις, καθηλούμενος Μάρτυς, καὶ ὕδασι ποντούμενος. Ὑμνείσθω Σεραπίων, καὶ θεῖος Διόδωρος, Οὐϊκτωρῖνος, Παππίας, Νικηφόρος, Κλαύδιος, καὶ Οὐΐκτωρ. οἱ τὴν πλάνην, τοῦ δόλου τελείως νικήσαντες: *Magnis flagris, vulneribusque adsuefactus, Diodore, sustinuisti obeliscos & gladios, alacri experimenta tolerasti carbonum exustionem. Et tu, Serapion, in tormentis suspensus, inconcussa mente permansisti, inter callidas ac versutos degens, gladio vitam finivisti. Hostiles, a Pappia, gladios sensisti percussus, & clavis confixus Martyr, & aquis maris submersus. Hymnis laudentur Serapion, Nicephorus, Claudius, & Victor, qui imposturas & fraudes perfectissime vicerunt.* Post celebratas dein variorum Martyrum memorias, de hisce Sanctis haec iterum referuntur: Πάθεις Οὐΐκτωρ, τὰς πλευρὰς καταξανθεὶς ἔνδοξε. ὅλμῳ, συνθλασθεὶς, καὶ γλῶτταν ἐκτμηθεὶς, ἀναμέλπων τελειούμενος, εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς δόξης Κύριε: Ἰσχύϊ Μάρτυς, τοῦ Θείου Πνεύματος Κλαύδιε νῶτα, καὶ κοιλίας μάστιγας ὑποστάς. σιαγόνας συντριβόμενος, χεῖρας καὶ Πόδας τε ἀποστερηθεὶς ὑμνεῖς τὸν Κύριον: Μεγαλοφρόνως, ὦ Νικηφόρε δακτύλων στέρησιν, ὄντως ὑπομείνας Μάρτυς γενναίως, συντριβὴν παντὸς τοῦ σώματος. νίκης διάδημα φερωνύμως ἀναδησάμενος: Σήμερον πιστοὶ συνελθόντες. Οὐϊκτωρῖνον τὸν γενναῖον. Κλαύδιον Παππίαν τε θεῖον. Διόδωρόν τε καὶ Σεραπίωνα. καὶ τὸν σοφὸν Οὐΐκτορα. καὶ Νικηφόρον μακαρίσωμεν: *Passus es, a gloriose Victor, lateribus excoriatis, atque in mortaria confractus, & lingua exscissa martyrus, cantando: Benedictus es, Domine, in templo gloriae. Fortitudine Divini Spiritus, a Claudi, tolerasti, flagris humeros & ventrem caedi, maxillas percuti, ac manibus pedibusque abscissis, laudas Dominum. O Nicephore revera Martyr, sustinuisti & magna-*

gnanimus digitorum perditionem, & constans totius corporis contusionem. Victorioe ergo diademate uomini tuo conveuiente exornaris. Hodie magna fide adeedomns, & generosum Victorinum, Claudium, & divinum Poppiam. & Diodorum, & Serapionem, & sapientem Victorem, & Nicephorum beatos ae fortunatos praedicemus. Hactenus Menaea.

De eisdem Sanctis Martyribus videtur eodem die v. Aprilis agi in Anthologio Graecorum his verbis: Τὸν Μαρτύρων Κλαυδίου, Διοδώρου, Θεοδούλου, καὶ τῶν συν αὐτοῖς. Hinc Ferrarius ita illos Catalogo generali inscripsit: *Apud Graecos Sanctorum Martyrum Claudii, Diodori, Theoduli, & sociorum.* At *Theodolus* perperam his Martyribus adcensetur, qui cum Agathopode Martyrium passus, eodem quinto Aprilis die seorsim memoratur.

Graecorum Menaeis adstipulatur Galesinius, qui in Notationibus ad I. Februarii: *Horum*, inquit, *egregias pro Fide Christi dimicotioues fortiter, constauterque susceptas, Graece explicatas, Latine redditas adscripsimus Mortyrologio.* In quo ad easdem Februarii Kalendas ista tradit: *Eadem die Sanctorum Martyrum Victorini, Victoris, Nicephori Claudii, Diodori, Serapiouis, & Popiae. Ii Cives Coriuthii, Christianae Religionis accusati, varie necati, Caelesti praemio perfruuntur. Victorinus oculo dextro eruta, praecisis monibus & pedibus, in pila marmorea contusus, onimam Deo reddidit. Victor abscissa linguo, idem supplicii genus invicto animi robore subiens, migravit in Caelum. Nicephorus primo ita pedibus pressus est, ut e naribus songuis eruperit: post capillis suspensus, tum in mortario, demum pilo confractus, abiit ad Dominum. Cloudius autem monibus pedibusque abscissis in ignem conjectus est. Diodorus igni coctus, Serapia sublimibus pedibus pendens, copite mulctatus, Papias saxo alligatus, in mare projectus: ita nobilis Martyrii corouam omnes acceperunt.* Haec a Graecis accepta profert Galesinius; quae Canisius in Martyrologio Germanico ad eundem diem I. Februarii in epitomen coegit. At in Menologio, quod ipse Canisius edidit, eosdem Martyres colit die v. Aprilis in haec verba: *Sanctorum Martyrum Cloudii, Diodori, Victoris, Victorini, Popii, Nicephori, & Serapionis.*

Et apud Latinos.

Latina autem Martyrologia, quae recens Romanum praecesserunt, & breviora horum Martyrum elogia referunt, & in iis recensendis non parum ab se invicem discrepant. Antiquum quippe MS. Martyrologium Romanum, seu S Hieronimi ad diem XXIV. Februarii, qui, ut recte observant Bollandiani Tom. III. ejusdem Mensis, unde MSS. praesertim Martyrologiorum de septem hisce Martyribus encomia exscripsimus, ex amanuensium oscitantia pro XXV. ejusdem mensis Februarii die, quo & eorum mortem Acta nostra expresse consignant, obrepsit, ista habet: *In Aegypta Natale Sanctorum Victorini, Victoris Ninivittae, Nicophori, Serapiouis.* Unde autem Sanctus Victor *Ninivitta* dictus; an ex patria Ninive, Assyriorum urbe, ut, scilicet, a quamplurimis ejusdem nominis Martyribus distingueretur; an vero alia de caussa illud ei cognomen fuerit, nobis haud liquet. Huic Martyrologio consonat illud MS. Augiae divitis, seu Richenoviense, in quo ad praedictum diem XXIV. Februarii haec leguntur: *Iu Aegypto Passio Sonctorum Victorini, Victoris Ninentiae*, imo potius *Ninivittae*. Porro de hoc Victoris cognomine *Ninivita*, aut *Ninentia* nulla praeterquam in his duobus MSS. mentio apud antiquns habetur.

Reliqua vero Latinae Ecclesiae Martyrologia circa horum Sanctorum Martyrii diem, cum Codice nostro consentiunt, quod, scilicet, ad XXV. *Februarii* referunt. MS. enim Martyrologium Trevirense S. Martini eo die de eisdem agit; etsi numerum solum, & eorum Passionis locum designet: *In Eegypto*, inquit, *Septem Martyrum*. Verum nomina, quae ibi desiderantur, recenset Martyrologium MS. Mariani Gormani in Hibernia, sed loco omisso, & alio fere ordine, quam apud reliquos: *Victor, Victariuus, Claudianus, Papias, Serapion. Dioscorus, Nicephorus.* Vetus Romanum a Roswido editum hoc eos ordine, quem & Codex noster, & reliqui fere servant, retulit: *Apud Aegyptum Victoriui, Victoris, Nicophori, Claudiani, Dioscori, Serapionis, & Papiae.* Adjicit MS. Leodiense S. Lamberti: *Sub Numeriano Imperatore.* At MS. Coloniense S. Mariae ad Gradus, & Florarium MS. addunt: *Agente Sabino Duce.* MS. Trevirense S. Paulini nominibus recensitis, subdit: *Qui omnes solenne Martyrium Christa*

H *dedi-*

dedicaverunt, *sub Mimeriano*, qui ex calligraphi oscitantia pro *Numeriano* obrepsit, *Principe*, *Duce Sobino*. In eodem MS. qui *Diodorus*, & aliis *Dioscorus*, *Dionysius* est. Simili mendo in MS. Carmeli Coloniensis *Nichodorus*, & *Popion* pro *Nicephoro*, & *Serapione* scribuntur. Imo & Imperator *Numerianus* inepte *Juveniannus* vocatur: *Qui sub Juveniano Imperatore*, inquit, *exquisita tormentorum genera toleraverunt*. Usuardus in omnibus passim Codicibus manu exaratis, ac typo cusis: *Apud Aegyptum*, sit, *Natalis Sanctorum Victorini*, *Victoris*, *Nicofori*, *Claudiani*, *Dioscori*, *Seropionis*, & *Papiae*, *sub Numeriano Imperatore*: *quorum primus*, *secundus & tertius pro confessione Deitatis constonter exquisita suppliciorum genera tolerantes*: *reliqui quatuor*, *Claudionus*, & *Dioscorus flammis incensi*, *Serapion*, & *Papios gladio caesi sunt*. *Omnes itaque celebre Martyrium dedicaverunt*. Eadem leguntur in Martyrologio Romano Bellini, & Viola Sanctorum. Pro Claudiano *Cloudium* scribit Molanus. In Martyrologio Coloniae A. C. 1490. excuso, haec ad calcem adnectuntur: *Martyrium*, *agente Sabina Duce*, *dedicaverunt*.

Beda vero excusua, cui succinit MS. Monasterii Richebergensis, prolixiori encomio ad dictum diem Februarii XXV. eos celebrat: *Apud Aegyptum Natale SS. Victorini*, *Victoris*, *Nicofori*, *Claudiani*, *Dioscori*, *Serapionis*, & *Popioe*, *sub Nnmeriono*, *agente Sobino Duce*. *Quorum primus in pilom e robore cavam*, & *undique circumforatam*, *missus*, *ac per singula foramina diutissime transpunctus*, & *cum nimius songuis efflueret*, *eductus e pila*, *copite caesus est*. *Secundus monibus ac pedibus amputotis*, *in eamdem pilom missus*, *prioris tormenta sustinuit*, & *novissime glodio caesus est*. *Tertius cum ultro in pilam fuisset ingressus*, *indignatus judex jussit*, *eum inde produci*, & *super craticulam prunis substratam aliquantisper assari*, & *inverti*. *Cumque in confessione persisteret*, *sublatus inde*, *minutotim glodio concisus*, *spiritum reddidit*. *Reliquorum quatuor Claudianus*, & *Dioscorus flammis incensi*, *Serapion*, & *Papias gladio consummati sunt*. Haec Beda; quae verbis hinc inde pauculis commutatis habent Ado Viennensia, Notkerus, Petrus de Natalibus lib. III. cap. 51. Martyrologia MSS. Reginae Sveciae, Trevirense S. Maximini, & Bruxellense S. Gudilae, in quo dicitur: *Natale Sanctorum septem Frotrum*. In Adonis MS. Leodiensi S. Laurentii pro *Dioscoro* est *Moscorus*, & *Fabianus Dux* pro *Sabino*. In MS. Reginae Sveciae, omisso Numeriano Imperatore, post nomina Martyrum haec leguntur: *Qui sub Sabino Duce perempti sunt*; *quorum primus in pilam ex robore cavam* &c. in MS. Trevirensi: *ex ebore cavam*, habetur. Idem apud Equilinum *cultris transpunctus* dicitur. At *tertium jussit Judex*, secundum Notkerum, *aliquantulum perassari*. In fine autem Codicis Bruxellensis: *Gladio perempti omnes celebre Martyrium dedicaverunt*.

Hodiernum denique Martyrologium Romanum ad eundem diem Februarii XXV. Septem hosce Martyres hoc Elogio, quod ex hactenus laudatis concinnatum est, commemorat: *In Aegypto Natalis Sanctorum Martyrum Victorini*, *Victoris*, *Nicephori*, *Claudioni*, *Dioscori*, *Serapionis*, & *Papiae*, *sub Numeriano Imperatore*: *quorum duo primi pro confessione fidei exquisita suppliciorum tormenta constanter tolerantes*, *capite plectuntur*: *Nicephorus post craticulas candentes*, *ignesque superatos*, *minutatim concisus est*: *Claudianus*, & *Dioscorus flammis incensi*: *Serapion vero*, & *Popias gladio caesi sunt*.

Martyrii locus.

His praemissis, quibus major ex dicendis lux adfulgebit, superest discutiendum, quo in loco hi septem Christi Athletae Martyrium subierint. Quae quidem difficultas praecisa omnino esset, si illum, uti & Passionis tempus, Acta nostra silentio haud involvissent. Hujusmodi tamen defectum in sexcentis etiam sinceria aliorum Martyrum Actis videre est, quae Collectioni suae Ruinartus inseruit. Quare litem de eorum Martyrii & loco, & anno, quae inter Martyrologos vertitur, ex ipsis modo prolatis monimentis qualitercumque componere conabimur. Hos itaque Martyres in Aegypto lauream fuisse consequutos, tradunt ex Latinis praecipui Beda, Usuardus, vetus ac recens Martyrologium Romanum, nec non Richenoviense, & Trevirense, quorum verba supra retulimus. Menologium autem Graecorum, jussu Basilii Imperatoris editum, & Mensea eos Martyres Corinthios adpellant, quibus adstipulantur Galesinius ad Kalendas Februarias, & Canisius ad diem XXX. Januarii. Verum quum in Menaeis iidem Martyres *ab Ur-*

Urbe Corintho emissi dicantur; eos certe extra Corinthum, atque adeo in Aegypto, juxta Martyrologorum Latinorum sententiam, Martyrium perpessos fuisse, credendum est. Quod autem a Galesinio iidem Martyres *cives Corinthii* vocentur, id minime obstat, quominus in Aegypto lauream obtinuerint. Nec audiendus est Canisius, qui ad praesignatum diem Januarii xxx. eosdem Martyres *Corinthi passos* tradit: Menologium quippe Graecorum, ex quo suum ipse concinnavit, eos quidem *ex Urbe Corintho fuisse* scribit; sed Martyrium ibi consummasse, nequaquam adfirmat. Quae autem Aegypti urbs eorum Martyrii palaestra fuerit, haud diu inquirendum. *Diospolim*, seu *Diopolim* expresse designant Maurolycus, Galesinius, Canisius, Ferrarius in Topographia Martyrologii Romani, & Johannes, Cabilunensis Episcopus, in Topographia Sanctorum, ante annos trecentos composita, ac postea a Maurolyco recognita; qui sub lit. D haec habet: *Diopolis Civitas Aegypti. Hic Victorinus, Victor, Nicephorus, Claudianus. Diascorus, & Papias, sub Numeriano Imperatore, Martyres.* Porro Diopolis, sive Diospolis, quae *Hecatompylos* antiquis dicta, quamque Ptolomaeus lib. IV. cap. 5. μεγάλην, seu *magnam* adpellat (quoquidem nomine a pluribus aliis ejusdem nominis Urbibus ea distinguitur) & in qua, teste eodem Cabilunensi Antistite, habitaverunt Amos, Macarius Aegyptius, & Isidorus, discipulus Antonii Anachoretae, Metropolis olim fuit Thebaidos; ideoque Manethoni, Africano, & Eusebio Reges Thebani Diospolitani nuncupantur. Hinc plane dirimitur haesitatio, quam nobis injecit Baronius, qui in Notis ad sextum Martii, quo die *Sancti Victor, & Victorinus, Claudianus, & hujus uxor Bassa* varia tormenta passi, & in carcere exstincti referuntur, haec addit: *Agunt item Graeci de Victore & Victorino 31. Januarii, quos tamen non Nicomediae, sed Corinthi sub Decio Imperatore passos affirmant: sed fortasse illi ab his sunt diversi.* Imo plane diversos arbitramur, quum illi solum tres sint cum Bassa, Claudiani uxore, qui in omnibus Martyrologiis perhibentur Nicomediae in carcere exstincti. Neque heic dissimulandum, Menologii, & Menaeorum verba a Baronio immaniter interpolari; non enim Sanctos Victorem, Victorinum, & Socios de quibus agimus, Corinthi passos, sed ex urbe Corintho fuisse, indeque emissos, Martyrium subjisse, tradunt Menaea, & Menologium, ut supra monuimus.

Quod vero ad annum spectat, quo Victor, Victorinus & Socii Martyrium compleverunt, variant etiam inter se Graeci, & Latini Scriptores. Eorum mortem ad Decii Imperatoria tempora, atque adeo ad annum Christi circiter 249. quo Decius, juxta Tillemontium, & Imperium inivit, & saevissimam in Christianos Persequutionem commovit, Menologium Basilianum, & Menaea Graecorum referre videntur: Latini vero eam usque ad Numeriani Imperium, sive ad annum Christi circiter 284. differunt, ut ex eorum Martyrologiis, quae supra recensuimus, plane colligitur. Idque confirmant Baronius in Annal. ad annum 284. ubi septem hosce Martyres *in Aegypto etiam, Numeriano de Christianis carnificinam exercente*, passos, scribit, & Godefridus Henschenius, qui ad diem xxv. Februarii, quo eorum Martyrum Acta nostra expresse consignant, hanc ipsam de tempore Martyrii Latinorum a Graecis discrepantiam componens, eosdem Martyres, imperante quidem Decio, Corinthi comprehensos, inde vero exsules in Aegyptum profectos, ad tempora usque Numeriani illic superstites, tandem sub Sabino Duce Martyrium complevisse, arbitratur. Quae quidem opinatio mihi verisimilis est; utpote quae & Latinorum Martyrologiis adprime consonat, & Graecorum Menaeis, atque Menologio Basiliano minime refragatur. Attamen in Auctario Martyrologii Bedae ad diem VI. Martii a socio suo vapulat idem Henschenius. Contendit nimirum ille, Numerianum Imperatorem nunquam fuisse Christianis infensum, ac propterea, Decio Imperante, Septem hosce Martyres occubuisse: ubi vero ejusdem Numeriani nomen occurrit Martyrologiis insertum, id, ceu interpolatorum opus, ad fabulas amandandum. Verum, pace tanti Viri dixerim, immerito quidem a praecessore suo ille dissentit. Ex Actis quippe Martyrum, qui circa annum Christi 283. & 284. lauream adepti sunt, quosque inter praecipuos recenset Baronius SS. Chrysanthum, & Dariam, qui in Sacris Ecclesiae Fastis die xxv. Octobris celebrantur, exploratum est, plurimos Christianos ob Fidei Confessionem, imperante Numeriano, variis in locis fuisse neci traditos. **Et tempus.**

ܣܗܕܘܬܐ

ܕܒܝܩܛܘܪܝܢܘܣ ܘܕܒܝܩܛܘܪ ܘܢܝܩܝܦܘܪܘܣ ܘܩܠܘܕܝܢܘܣ ܘܕܝܘܕܘܪܘܣ
ܘܣܪܦܝܘܢ ܘܦܦܝܘܣ ܒܥܣܪܝܢ ܘܬܡܢܝܐ ܒܝܪܚ ܫܒܛ .

M A R T Y R I U M

Anno Christi circ. 284. sub Numeriano Imp.

Sanctorum VICTORINI, VICTORIS, NICEPHORI, CLAUDIANI, DIODORI, SERAPIONIS, & PAPII.

XXVIII. Februarii.

Scriptoris Prologus.

ECquis, Fratres, acerbissimi hujus Martyrii historiam audiens, clarissimorum horum Martyrum fortitudinem, atque tolerantiam non admiretur, suaeque, ut ita dicam, naturae conditionem non obliviscatur? Enimvero si ferrum, rerum omnium domitorem, virtute Dei sui domuerunt, ignemque, ejusdem ferri consumtorem, vicerunt; aquam praeterea, ignis Victricem, superarunt, quosnam illos adpellare par est, nisi plane firmissimos, quod nomen eorum naturam exprimit, ac plane infractos adamantes. Quamquam quidpiam fortasse etiam adinvenire sit, quod ipsum adamantem subigat; quod vero horum Martyrum virtutem infringeret, nihil repertum est.

Haec autem ita a nobis commemorantur, ut VICTORINI, ejusque sociorum in atrocissimis cruciatibus perferendis constantiam demonstremus: quorum profecto fortitudo si lapidea fuisset, tormentis, ferroque carnificum fracta, atque contrita concidisset: & si illorum caro aenea fuisset, mollis adinstar cerae admotis a tyranno flammis liquata defluxisset. At illi Domini sui praesente numine, atque virtute roborati, neutiquam cesserunt. Quum vero eos Divina ope suffultos fuisse adfirmamus, non illud dicimus, ita a gratia Dei fuisse occupatos, ut aut ipsis, qui conditione naturae liberi erant, vis a gratia inferretur; ipsa enim gratia tunc gratia non foret; aut ab illa usque

ܟܠܢܫ ܗܘܬܐ ܡܬܟܬܫܢܘܬܐ
ܕܗܠܝܢ ܣܗܕܐ ܢܨܝܚܐ ܡܢܗ ܕܠܐ ܢܬܕܡܪ
ܐܚܝ : ܘܢܛܥܐ ܟܝܢܗ ܕܒܫܝܢܘܬܐ
ܕܬܫܝܫܘܬܗܘܢ : ܐܝܟܢܐ ܠܦܪܙܠܐ ܡܫܥܒܕ
ܠܟܠ ܥܒܕܘ ܒܚܝܠܐ ܕܐܠܗܗܘܢ : ܘܠܢܘܪܐ
ܕܐܦ ܠܦܪܙܠܐ ܡܟܠܐ ܙܟܘ : ܘܠܡܝܐ
ܕܙܟܝܢ ܠܢܘܪܐ ܣܒܪܗ : ܐܝܟܢܐ ܗܢ ܐܘ ܠܐ
ܕܢܩܪܐ ܐܢܫ ܠܐ ܒܟܠ ܐܕܡܘܣ ܗܘ
ܕܫܡܗ ܥܠ ܟܝܢܗ ܡܘܕܥ ܕܒ ܟܒܪ ܘܐܦ
ܠܐܕܡܘܣ ܐܝܟ ܗܘ ܡܕܡ ܕܢܫܟܚ
ܘܡܫܬܟܚ ܠܗ : ܠܠܐ ܠܚܝܠܘܬܗܘܢ ܕܣܗܕܐ
ܡܕܡ ܠܐ ܫܒܩ .

ܘܗܠ ܗܟܢܐ ܕܗܠܝܢ ܐܡܝܪܢ ܠܠܐ ܡܬܠ
ܡܬܥܗܕܢܘܬܗܘܢ ܕܥܡܗ ܕܒܝܩܛܘܪܝܢܘܣ
ܘܕܚܒܪܘܗܝ : ܗܠܝܢ ܕܐܠܘ ܚܝܠܐ ܗܘܐ
ܕܠܒܫܘ ܕܐܝܟ ܚܝܠܗܘܢ : ܒܟܐܦ
ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܡܢ ܟܐܦܐ ܘܒܫܢܕܝܗܘܢ
ܕܡܚܘܠ ܦܪܬܝܫ ܗܘܐ ܘܐܠܘ ܒܣܪ
ܒܣܪܗܘܢ ܕܢܚܫܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܫܥܘܬܐ ܡܢ
ܡܕܡ ܠܘܩܕܬܐ ܕܢܘܪܗܘܢ ܕܛܘܪܢܐ
ܡܬܦܫܪ ܗܘܐ : ܠܐ ܒܚܝܠܗ ܕܡܪܗܘܢ
ܐܬܚܝܠܘ ܘܡܬܦܪܣܝܢ ܡܢܗܘܢ ܠܐ ܐܬܦܪܫܘ :
ܘܟܕ ܗܟܢܐ ܒܥܘܕܪܢܗ ܕܡܪܗܘܢ
ܐܬܚܝܠܘ : ܠܐ ܐܡܪܝܢ ܐܢܚܢ ܕܡܠܟܘܬܐ
ܒܥܠ ܡܕܡ ܐܚܕܐ ܗܘܬ ܠܗܘܢ
ܛܝܒܘܬܐ ܕܠܐ ܢܗܘܘܢ ܠܗܘܢ ܦܘܪܫܢ
ܕܠܐ ܗܘܝܢ ܘܗܘܬ ܠܗܝ ܐܦ
ܗܢܝܢ ܛܝܒܘܬܐ ܕܠܐ ܛܝܒܘܬܐ ܘܠܐ
ܛܒܥܝܘܬܐ ܥܕܡܐ ܗܘܬ ܠܗܘܢ ܕܠܐ
ܗܘܬ ܠܗ ܦܘܪܫܢܐ : ܠܐ ܡܟܝܠ
ܡܢܗܘܢ

by Google

usque eo fuisse destitutos, ut ex se omnia agerent; tunc etenim gratia ipsa in nequitiam degenerasset, atque malignitatem; sed auxilium suum ita adtemperabat, ut se sociam & commilitonem ipsis in certamine praebens, quod suum erat exsequeretur, quodque illorum minime opprimeret. Ad memoriae subsidium ista praefati, ad illorum gesta breviter enarranda progredimur [1].

1 Varie torquentur.

2

Posteaquam Tyrannus [2] Beatos hosce Martyres multiplici poenarum, & contumeliarum genere cruciavisset, quas, ut ingenue dicam, non adeo promtum est invenire aliis Martyribus passim inflictas fuisse; nova & inaudita eruciatuum genera in Dei servos secum ipse agitabat; sed primum blanda, & pellaci oratione eos praetentandos censuit. Quod quum minime procederet, nec adpareret, Beatos Martyres manus victas daturos, aut e sententia miniuum recessuros; Viros graves, & omni dignos honore conviciis iterum probrisque expugnare decrevit. At illi variis, quantum Praefecto libuit, adfecti ignominiae notis, isthaec omnia flocci facientes, in suo proposito constantissime perstitere. Sic ad verbera demum ventum est: quibus quum nihil ille se profecisse animadverteret, tum vero supplicium horrendum excogitavit; horrendum, inquam, Fratres, insipientibus illis, qui Deum ignoraverunt, & altissimam locupletissimae virtutis ejus abyssum minime adtigerunt. Victus ergo Tyrannus in iis, quos Beatis Martyribus hactenus intulerat cruciatibus, teterrimum, & immane supplicium adinvenit. Non uno autem eodemque mortis genere universos simul perimere, sed alterum alterius supplicio deterrere constituit. Quid porro Tyrannus machinatus est, audite, Fratres carissimi.

Eorum constantia.

B. Victorinum in mortarium [3] recens fabrefactum conjici jubet, atque in eo velut esculenta quaedam fortiter contundi: quo profecto nobis spiritualem cibum

Victorinus in Mortario contunditur.

3

bum in sacro illo mortario praeparavit, cujus gustu ii certe omnes, qui studiosi sint, piaque in Martyres voluntate, recreantur. Quum itaque haec Victorinus pateretur, & corporis nervi immani illa contusione adtriti defluerent, constantissimae ejus mentis arcana corporis poena neutiquam expugnavit, nec spiritus carnis languore defecit. Etenim quum Carnifices Martyris pedes contundere exorsi, ad singulos, quos immittebant, gravissimos ictus ita eum compellarent: Quin tibi, miser, parcis? Tuum quippe est, ista evadere; Deum tuum, quem recens in orbem induxisti, tantum ejura. Haec, inquam, Lictoribus suggerentibus, Victorinus nec acerbissime tortus trepidavit, nec, Tyranno atrociora supplicia comminante, deterritus est, quominus immanissimam ejus crudelitatem, velut rem oppido levem, inanemque, contemneret, & saevas artes, tamquam sordida retrimenta, conculcaret. Mortarium autem illud reliquos Victorini socios magno Martyrii desiderio adfecit, adeo ut in ipsum, velut in balneum insilirent. Tanta porro Victorini constantia indignatus Praefectus, carnifici, ut Beati Martyris caput contunderet, imperavit.

Item Victor. Peremto demum immani hac caede Victorino, alterum e sociis in mortarium immitti jubet Tyrannus, haec primum praefatus: Vidistin, quibus Frater tuus, te ipso adstante, mactatus est suppliciis? Si ergo idem cum illo propositum tenes, parem quoque poenam, scias, te mox subiturum: at si contra hanc evadere constituisti, id tuo esse in arbitrio noveris; non abnuam, modo imperata te facturum spondeas. Sanctus autem VICTOR socio quamprimum adjungi discupiens, adproperari supplicium petebat; quamobrem mortarium indigitans: Salutem, ajebat, & veram felicitatem in eo sibi esse praeparatam. Voti illico compos
4 factus est *.

Vi-

ܕܒ

Victore itaque eo mortis genere defuncto, atque ad Superos evocato, tertius [5] Nicephorus ad supplicium festinabat, adeo impatiens morae, ut ultro in mortarium sese conjiceret. Quo facto non mediocriter commotus Praefectus imperat, ut non unus, aut duo, sed plures simul lictores in eundem saevirent, insanam Viri audaciam retundere se velle testatus. Martyris nimirum magnanimitatem fatuus Praefectus fastum interpretabatur, & constantiam inanem ostentationem adpellabat. Quoniam enim neque constantiam ipsam, ut Dei donum considerabat, neque supremi Numinis praesentiam, qua confirmati Dei Servi, immanes Tyrannorum cruciatus subire, minime dubitabant, ullatenus adtendebat; eam animi magnitudinem ad captandum vulgi plausum ab ipsis adfectari, arbitrabatur.

Et Nicephorus. 5

Successit quarto loco Claudianus [6] quem Praefectus non eo, quo socii, supplicii genere, sed acerbiori poena mactandum voluit. Praecepit enim, ut minutatim concideretur, frustaque dissecti corporis, humi projecta, superstitibus sociis in crudele, miserandumque spectaculum objicerentur. Hoc, nempe, immanissimo tormento Sanctum Martyrem eo adducere contendebat, ut e sua deturbatus sententia Deum ejuraret. At usque adeo in sua sibi constitit virtute Sanctissimus Claudianus, donec pedibus manibusque resectis, exanimatus est. Neque sat fuit Tyranno externa membra dilaniare; sed velut immanis fera in ejus viscera invasit.

Claudianus minutatim conciditur. 6

Quum autem eo modo in Martyrem Claudianum Praefectus desaeviret, Diodoro [7], Serapioni [8] & Papit [9] dissecta ejusdem membra, & avulsa ossa, humique projecta commonstrans: Vestrum, ait, est istud supplicium, quando libuerit, declinare; non enim ego vos cogo ista perpeti.

7 8 9

Cui Beati Martyres Divino adeen-

si

ſi Spiritu, una omnes voce: At tu, inquiunt, ſi ſuppetunt tormenta iſtis acerbiora, ea in nos experire. Nos vero in hac omnino conſtantiſſima ſumus voluntate, ut nuſquam aut Deum deſerere, aut datam illi fidem infringere, ipſiuſque leges violare, aut Jeſum Chriſtum, Servatorem noſtrum, abnegare velimus; ipſe, nimirum, eſt Deus noſter, ex quo ſumus, & ad quem unice inhiamus. Haec, aliaque his ſimilia uno animo ediſſerentes, tantum abfuit, ut impio Praefecto ea perſuaderent, ut ad inſaniam potius ille immaniorem redigeretur. Quae enim eximia & praeſtantiſſima ei praedicabant, obcaecato homini futilia, ac plane inania videbantur.

Diodorus flammis addictus. Serapion capite plexus. Papias pelago demerſus.

Sanctum itaque Diodorum in flammas injici, cremarique jubet, juſtum Serapionem capite plecti, & amabilem Papium pelago demergi [10]. In hac potro acerbiſſima quaeſtione, variis tormen-
10 tis excruciati Sancti Dei Martyres, minime ceſſerunt, nec a fide ſua in Deum dejecti ſunt; ſed diverſa horrendae mortis genera, ejuſdem Dei voluntati obſequuturi, lubentiſſime ſubiverunt.

ܟܕ ܕܝܢ ܗܟܢܐ ܐܫܬܡܥ ܡܢܗ ܠܗܓܡܘܢܐ
ܒܚܡܬܐ ܗܘܐ ܠܓܒܝܢܘܬܗ ܘܡܦܩܕ
ܘܦܩܕܗ ܩܕ̈ܝܫܐ ܘܠܩܕܡܘܬܐ
ܕܡܩܒܠܝܢ ܗܘܘ ܘܥܒܕܝܢ ܟܠ ܐܟܚܕܐ
ܡܢܗܘܢ ܗܘܐ ܘܐܡܪ ܕܢܣܒܘܢ ܠܗܘܢ ܐܝ
ܫܝܡ ܕܡܢ ܢܘܪܐ ܗܘܐ ܐܬܓܠܝܘ.
ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܐܝܟ ܕܟܬܒܘܢܐ ܕܐܠܗܐ ܕܠܟܘܢ
ܐܝܟܢܐ ܠܗܓܡܘܢܐ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ: ܕܢܣܒ ܠܝ
ܡܥܒܕ ܐܢܬ ܥܒܕܐ ܕܡܢ ܦܠܝܛ ܡܢܗܘܢ
ܠܐ ܠܒܪ ܦܘܩܕܢ ܐܢܫ ܡܢ ܐܠܗܢ: ܘܠܐ
ܒܡܠܬܗ ܡܕܒܪܝܢ ܐܢܫ ܘܠܐ ܚܕܐ ܐܢܫ
ܒܥܘܡܩܐ ܩܕܡܝ: ܗܘܘ ܠܒܪ ܐܠܗܝ
ܘܡܠܬܗ ܐܠܗܐ ܘܠܘܬܗ ܐܘܠܝ ܐܢܫ:
ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܘܕܐܝܟ ܗܠܝܢ ܐܝܟ ܕܡܢ ܚܕ ܦܘܡܐ
ܘܚܕ ܠܒܐ ܐܡܪܝܢ ܗܘܘ ܘܡܦܪܫܝܢ ܗܘܘ
ܠܗܓܡܘܢܐ ܕܢܬܦܝܣ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܒܡܠܝܗܘܢ
ܠܥܘܠܐ ܢܬܗܘܢ: ܗܘ ܕܝܢ ܠܗܓܡܘܢܐ ܣܡܝܐ
ܠܒܘܠܗܘܢ ܥܕܠܐ ܗܘܐ ܡܠܐ ܡܠܬܗܘܢ
ܦܡܡܬܪ ܗܘܐ: ܡܬܚܫܒܐ ܠܒܪ ܒܠܘܬܗܘܢ
ܐܝܟ ܫܠܝܬܐ ܠܡܘܪܘܬܗ ܦܬܓܡܝ ܗܘܘ.
ܘܠܕܝܘܕܘܪܘܣ ܡܢ ܩܕܝܫܐ ܒܠܗܘܕܐ
ܢܫܬܠܡ ܗܘܐ ܘܠܫܪܦܝܘܢ ܒܣܝܦܐ
ܕܢܬܦܣܩ ܪܫܗ: ܘܠܦܦܝܘܣ
ܐܠܘܬܐ ܕܝܡܐ ܢܬܪܡܐ: ܘܒܗ ܗܕܐ ܒܥܘܬܐ
ܩܫܝܐ ܐܫܬܢܝܘ ܒܫܘܢܩ̈ܝܗܘܢ
ܒܠܗܘ ܐܠܗܐ ܕܫܘܠܛܢܗ ܠܐ ܐܫܬܒܩܘ: ܠܐ ܒܗܝܡܢܘܬܐ ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ ܗܘܢ ܦܬܓܡܐ ܡܘܬܐ ܩܫܝܐ
ܘܩܒܠܘ ܐܝܟ ܨܒܝܢܗ ܕܐܠܗܐ.

ADNOTATIONES.

(1) Magni faciendus eſt hic Scriptoris Prologus; utpote qui Catholicam de Gratia, & libero Arbitrio doctrinam adverſus Pelagianos, & Janſeniſtas luculentiſſime confirmat.

(2) In Menologio Baſiliano, & Menaeis *Tertius Proconſul* dicitur; Latinis vero Martyrologia *Sabinus Dux*.

(3) Menologium Baſilii Imper. habet *Mortarium marmoreum*: Galeſinius *Pilam marmoream*: Beda excuſua, & MSS. Martyrologia Monaſterii Riehebergenſis. & Reginae Sveciae *Pilam ex robore cavam*; MS. vero Trevirenſe *Pilam ex ebore cavam*.

(4) *S. Victorem* antiquum Martyrologium Romanum, ſeu S. Hieronymi *Niniviteam* cognominat, Riehenovienſe vero *Ninentiam*; quem cum Victorino capite plexum, addunt Beda, & hodiernum Martyrologium Romanum.

(5) Conſonat Beda excuſus, ſed *Nicephorum*, quem cum aliis Latinis Martyrologia *Nicophorum*, ſeu *Nicoforum* corrupte vocat, e pila productum, & ſuper craticulam prunis ſubſtratam, aliquantiſper aſſatum, & inverſum; inde vero ſublatum, gladio tandem minutatim conciſum occubuiſſe, adfirmat.

(6) Pro *Claudiano* Menaea ſcribunt *Claudium*, quem flammis incenſum, perhibent Beda, Galeſinius, & Martyrologium Romanum.

(7) *Diodorum* Latini *Dioſcorum* adpellant.

(8) Is modo *Serapion*, modo *Serapinus* Graecis dicitur.

(9) Ita & *Papius* modo *Papias* modo *Pappias* ſcribitur.

(10) Hinc corrigendi Beda, & Author recentis Martyrologii Romani, qui Papiam una cum Serapione gladio caeſum, referunt.

AD-

ADMONITIO

In Martyrium SS. STRATONICAE, & SELEUCI.

HAbemus in ſanctiſſimis Martyribus Cyzicenis Stratonica, & Seleuco ejus ſponſo, Acta nūc pri-
quorum miranda Acta ex pervetuſto MS Codice Chaldaico Nitrienſi Vaticano II. mum prodeūt.
nunc primum in lucem heic prodeunt, Divinum ſane promiſſum, quo Diſcipulos ſuos
adverſua ſeculi hujus poteſtates Chriſtus Dominus praemunivit, quum diceret: *Ecce ego* *Matth. 10. 16. 19.*
mitto vos, ſicut oves in medio luporum . . . Cum autem tradent vos, nolite cogitare quomodo,
aut quid loquimini: dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini. Non enim vos eſtis, qui
loquimini; ſed Spiritus Patris veſtri, qui loquitur in vobis: luculentius quam unquam
comprobatum. Quippe qui etſi pridie Idololatriae tenebris obvoluti, rerumque Chriſtia-
narum omnino ignari eſſent; Chriſto tamen nomen dantes, atque idcirco ad quaeſtio-
nem illico producti, ſexcenta fere, quibus Cyziceni Praeſidis & aperte retunditur auda-
cia, & invicte convellitur ſuperſtitio, Divina ex tempore proferunt teſtimonia, adeo
ut totam late vitam in Sacrarum Literarum ſtudio inſumſiſſe videantur. Quin & a nemine
edocti, verum Divino pleni muſto, diu ante editum adverſus omnium peſtilentiſſimam
Arii haereſim a Nicaenis Patribus Symbolum, Jeſum Criſtum profitentur *Deum de Deo,*
Lumen de Lumine, miſſum a Patre Deo, & *ad ejus adſidentem dexteram.* Ubi, nimirum,
Divina lux adfulget, fiunt *omnes Dei docibiles.* Mirum itaque non eſt, quod illuſtres hi *Job. 6. 45.*
Martyres immaniſſima pro confeſſione fidei cruciatuum genera nedum exhauſerint, de-
vicerint, verum & flocci fecerint. *Omnia enim poſſum in eo, qui me confortat: fortis au-* *Philip. 4. 13.*
tem ut mors dilectio, & dura ſicut infernus aemulatio. Hinc ſuccenſa naribus ſulphuris *Cantic. 8. 6.*
maſſa, candentes laminae, ferrei pectines, equulei, fidiculae, taurea lora, ſepulcrum
putidiſſimum, ardentes rogi, ſibilantes aſpides, creaturae factori ſuo deſervientes exar-
ſerunt in tormentum adverſus injuſtos, & leniores factae ad benefaciendum pro his, qui *Sap: 16.*
in Deo confidebant: transfiguratae ſuut ad voluntatem eorum, qui ab ipſo deſiderabant.
Teſtantur id Hananias, Miſael, & Azarias, quibuscum. *Angelus Domini deſcendit in* *Dan. 3. 49. & ſeqq.*
fornacem, & excuſſit flammom ignis. & fecit medium fornacis, quaſi ventum roris flantem:
& non tetigit eas omnino ignis, neque contriſtavit, nec quidquam moleſtiae intulit. Sed inde *Ibid. 5. 48.*
erupit, & incendit quos reperit juxta fornacem de Chaldaeis. Daniel ipſe teſtis, ad quem,
in lacum leonum conjectum, *miſit Deus Angelum ſuum, & concluſit ora Leonum, & non* *Ibid. cap. 6. 22.*
nocuerunt ei. Thecla virgo teſtis, quae *Iconii in Lycaonia*, ut tradit Martyrologium Ro-
manum die 23. Septembris, *ſub Nerone Imperatore in confeſſione Chriſti ignes, ac beſtias*
devicit, & *poſt plurima ad doctrinam multorum ſuperata certamina, Seleuciam veniens, ibi*
requievit in pace. Teſtis Vincentius Levita, celebratiſſimus Martyr Valentinus, cujus
Corpus, juſſu Daciani iniquiſſimi Praeſidis, feris, & avibus, tum vero piſcibus obje-
ctum, Divinitus ſervatum eſt; uti liquet ex ejus Paſſionis hiſtoria, a Sancto Auguſtino
laudata, & ab Aurelio Prudentio verſibus expreſſa, quam in ſuam ſincerorum Acto-
rum Martyrum Collectionem retulit Ruinartus. Teſtes denique ſexcenti alii invictiſſimi
Dei Pugiles, qui *obturaverunt ora leonum, exſtinxerunt impetum ignis, effugerunt aciem* *Ebr. 11. 34. & ſeqq*
gladii, convaluerunt de infirmitate, fortes facti ſunt in bello, caſtra verterunt exterorum, ut
perhibet Apoſtolus. *Signa* quippe *eos, qui crediderint*, inquit Chriſtus Dominus, *haec* *Marc. 16. 18.*
ſequentur: in nomine meo Daemonia ejicient, linguis loquentur novis, ſerpentes tollent,
& ſi mortiferum quid biberint, non eis nocebit. Quare non videt nemo, quantum deſipe-
ret qui moroſorum Ariſtarchorum artem aemulatus, noſtra haec Sanctorum Stratonicae,
& Seleuci Martyrum Acta eo nomine rejicienda eſſe contenderet, quod in jis plura ejuſ-
modi miracula exhibeantur.

Porro etſi Sanctorum Stratonicae, & Seleuci ejus ſponſi memoriam nuſquam alias S. Stratonica
aut celebratam, aut indicatam invenimus: ea enim una Stratonica, quam ex Aethiopi- alia eſt ab ea,
cis Jobi Ludolphi monimentis Bollandiani commemorant, a noſtra omnino diverſa eſt, quam Bollandiani laudant.
utpote quae non in Myſia, cujus praecipua urbs Cyzicum, neque cum Seleuco ſponſo,
ſed in Aegypto cum 6485. Martyribus ſub Diocletiano paſſa perhibetur; quiſquis tamen

sese in versandis Sanctorum Actis exercuerit, & Codicia Chaldaici, qui ea nobis suppeditat, antiquitatem perpenderit, dubitare profecto non potest, quin haec germana, &

Actorum Scriptor coaequalis.

sincera sint Acta Martyrii: quum praesertim eorum Scriptor & ipsa a testibus oculatis, omnique exceptione majoribus se accepisse, & eorumdem Martyrum sepulcro Aedem Sacram a religiosissimo Imperatore, qui certe alius non fuit, quam Constantinua Magnus, post redditam Ecclesiae pacem sua ipsa aetate superstructam fuisse, adfirmet. Quae quidem temporum ratio sibi adprime cohaeret; nam a Maximiano Galerio, cujua Imperii anno quinto Stratonicam, & Seleucum Martyres occubuisse Acta tradunt, ad annum Christi circiter 318., quo Orientali Ecclesiae, imperante Constantino Magno, fuit pax reddita, nisi pauci admodum anni non intercedunt. Quidni igitur Actorum Scriptor & ea ex testibus oculatis babita literis consignasset, & Constantinum M in eorumdem Martyrum honorem Cyzici Ecclesiam aedificantem vidisset? Imo vero inde plane colligitur, Scriptorem nostrum, Maximiano, & Constantino M. Imperatoribus coaevum fuisse; atque adeo his, quae prae manibus habemus, ceu germania, & sinceris Martyrii Actis, fidem omnem esse adhibendam.

Tempus mortis.

In quem autem Christi annum inciderit quintus Maximiani Galerii annua, quo, ut Acta perbibent, & solemnia Diis sacra omnibua Romanae ditionia civitatibua imperavit, & Stratonicam, atque Seleucum ejua sponsum Martyrio adfecit, paucia exponemus. Et quidem neminem latere arbitror, Diocletianum, qui juxta unanimem Chronologorum sententiam, anno Christi 384. die 17. mensis Septembris Imperaror Chalcedone renunciatus est, sibi in societatem Imperii A. C. 286. adscivisse Maximianum Herculium, qui in Galliis Christianos immanissime divexavit; anno autem 292. secundum Tillemontii, aliorumque supputationem, Maximianum quoque Galerium Armentarium Christianis infensissimum, & Constantium Chlorum Imperii participes fecisse; & Maximiano quidem Orientem, Constantio vero Brittanniam decrevisse. Hinc porro liquet, *solemuia Diis socra*, a Maximiano Galerio indicta, quae in hisce Actis designantur, recta competere in quintum ejusdem Imperii annum. Maximianus namque quinto post susceptum Imperium anno, parta de Narseo Persarum Rege victoria, Quinquennalia, in quibus, uti & in Decennalibus, Quindecennalibus, & Vicennalibus, vota Diis persolvebantur, celebravit: quod & Pagius in Critica Baronii ex veterum monimentis luculenter confirmat. Porro si anno Christi 292. quo, ut modo ajebam, in consortium Imperii adscriptus est Maximianus, anni quinque addantur, ducentesimum nonagesimum septimum babebis Christi annum, ad quem proinde SS. Stratonicae, & Seleuci referendum est Martyrium.

Quinquennalium occasione saeva in Christianos persequutio a Maximiano excitata.

Quinquennalium autem occasione saevam in Christianos persequutionem a Maximiano Galerio fuisse concitatam, non solum ex Actis nostris patet, quae eam sub initium describunt, verum & Scriptores alii adcuratissimi id adseverant. *Anno*, inquit Pagius, 297. *Quinquennalia dedit Maximianus Galerius, & Persequutionem adversus Christianos a militibus incoepit*. Praeiverat doctissimus Annalium Parena, qui ea Eusebii verba, quae in Chronico leguntur: *Veturius*, nempe, *Magister militiae Christianos milites persequitur, paullatim ex illo jam tempore Persequutione adversus nos incipieute*. Et illa Hist. Eccl. lib. 8. cap. 1. *Exorsa primum Persequutioue ab iis, qui militabant* &c. & ad Maximiannm Galerium, & ad eumdem 297. Christi annum refert; qui propterea Persequutionia ab eo excitatae, quae toto decennio, paucis fortasse intervallis exceptis, in Oriente efferbuit, primus censendus est. Et sane, ut sexcentos alios Scriptores, qui in eamdem sententiam concurrunt, praeteream, non est dubium, quin Maximianus, improbum cujus, & perditissimum ingenium ita fideliter expressit Lactantius lib. de Mortibus Persequutorum cap.

Maximiani indoles.

9. *Maximiauus*, inquit, *quem sibi generum Diocletianus asciverat, non bis duobus tantum, quos tempora nostra senserunt, sed omuibus, qui fuerunt, malis pejor. Inerat huic bestiae naturalis barbaries, efferitas a Romano sauguiue aliena. Non mirum, quum mater ejus, Trausdanuviana infestautibus Carpis, in Daciam novam transjecto amne confugerat. Erat etiom corpus moribus congruens, statu celsus, caro ingens, & iu horrendam magnitudinem diffusa, & inflata: denique & verbis, & actibus, & adspectu terrori omnibus, ac formidini fuit. Socer quoque eum metuebat acerrime, post devictum uempe ab eo Narseum Persarum Regem: quo tempore insolentissime agere coepit, ut ex Marte se procreatum, & vi-*

videri, & dici vellet, tamquam alterum Romulum: maluitque Romulam matrem stupro infamare, ut ipse Diis oriundus videretur. Non est, inquam, dubium, quin Maximianus, homo sanguinis avidissimus, seu verius, crudelitatis monstrum, romphaeam in Christianos, solemnia Diis sacra ab eo indicta detractantes, illico exseruerit, & immanissima quaeque tormentorum genera in eos adhibuerit.

Dies incertus.

Ceterum de istorum Martyrum obitus die nihil certi occurrit, quam quod eorum Martyrium adsecta jam aestate videtur contigisse, quum circa medium Actorum, aliquandiu ante mortem oppetitam *per ferventissimos quinque Augusti mensis dies arcta in custodia, quin ne guttam quidem eis aquae quis suppeditaret, inter vincula, & compedes detenti* dicantur. Quod vero ad locum spectat, ubi Stratonica, & Seleucus pro Fidei in Christum confessione decertarunt, nulla potest esse difficultas, quum is in Actis expressus habeatur, *Cyzicum* nempe civitas. Porro Cyzicum, seu ut alii scribunt, Cyzicus, quae Insulam in Propontide, duobus pontibus continenti junctam sibi habet cognominem, cuique nomen dedisse fertur Cyzicus Rex, a Jasone per imprudentiam interemtus, Urbs Mysiae ad Hellespontum Ptolomaeo dicitur. Eam a Milesiis juxta Parium an. 3. Olymp. VII. vel 2. Olymp. XXIV. conditam tradit ex variis Authoribus Eusebius. Fuit haec civitas, quam olim a Mithridate arctissime obsessam L. Licinius Lucullus Dux Rom; liberaverat, ut scribit Florus lib. 3. cap. 5. & magnitudine & pulchritudine cum primis Asiae urbibus comparanda, paci, & bello apta, tribus armamentariis inclyta, quorum aliud armorum, aliud instrumentorum, aliud frumenti erat receptaculum. Sed & una fuit ex tribus Officinis Monetariis sub Imperatoribus in Oriente; uti Sozomenus, & ex eo Nicephorus referunt, qui complures in hac Urbe tradunt exstitisse Monetarios, qui περὶ τὴν τέχνην ἠσχολοῦντο τοῦ νομίσματος. Unde Notae in nummis KYZ, KYB. Ibi saeviente eodem Maximiano Galerio Fausta virgo, & Evilasius Martyrii palmam consequuti sunt: *Quorum Fausta*, ut habet Martyrologium Romanum ad diem 20. Septembris, *ab eodem Evilasio Idolorum sacerdote decalvata, & ad turpidinem rasa, suspensa, & torta est: deinde cum vellet eam mediam secare, & carnifices laedere non valerent, stupens Evilasius, in Christum credidit: & dum ipse etiam Imperatoris jussu fortiter torqueretur, Fausta capite terebrata, clavis toto corpore confixa, & sartagini ignitae imposita, cum eodem, voce de Caelo vocata, transivit ad Dominum.* Ibi Sancta Triphaena illustre certamen complevit, cujus historiam, in epitomen redactam, die 31. Januarii refert Menologium Basilianum his verbis: *Triphaena Christi Martyr ex Urbe Cyzico fuit, Anastasii Patricii, sed gentilis, & Socratiae Christianae filia, Christiana & ipsa. Quum autem festus dies Idolis celebraretur, Divino zelo commota in medium populum prosiliens, exsecranda gentilium Sacra consputavit, eorumque spectatores contumeliis adfecit, docens, Idolis ejuratis, ad Christi fidem transeundum esse, & suscipiendum Baptismum. Quare Caesarii Praefecti jussu comprehensa, in caminum injicitur; sed inde erepta, in equuleum rapitur, defixis humi acutissimis clavis ferreis: solutaque repente, & super clavos delapsa, gravissimo dolore adficitur. Deinde immissae in eam variae bestiae; quarum aliis propius adcedere non audentibus, taurus adactis in praecordia cornibus, mediam scidit, & statim spiritum tradidit: cujus corpus a Fidelibus sepultum fuit.* Haec Menologium: quae cum hisce quidem S. Stratonicae Martyrii Actis connexionem habere videntur. Verum perperam inde quis Stratonicam cum Triphaena confunderet, quae etsi Patricii gentilis filia, multo tamen ante quam Divino zelo commota, exsecranda Idololatrarum Sacra consputasset, Christiana dicitur: secus vero Stratonica, quae tum primum Christo nomen dedit, quum Christianorum ad Martyrium properantium demirata est animum. Praeterea Triphaenae nullus Martyrii socius, ut Stratonicae, adjungitur, eademque diversu mortis genere occubuisse perhibetur. Ibi quoque S. Sisinius ejusdem Urbis Episcopus, cujus elogium habes in Menologio Basiliano ad diem 24. Novembris, in Martyrologio autem Romano ad diem 23. ejusdem mensis, imperante Diocletiano Martyrium subiit. Ibi demum, si Theodoro authori Graeco fides habenda, D. Paulus Apostolus noctem, & diem aterrimo in carcere transegit: de quo Beda ex eodem Theodoro lib. Quaestion. Quest. 3. tit. 8. col. 291. haec ait: *Quosdam audivi astruentes, quod beatae memoriae Theodorus doctissimus Vir, & Archiepiscopus quondam gentis Anglorum, ita exposuit illud Pauli ad Corinthios: Nocte, & die in profundo*

Martyrii palaestra.

maris fuit: quia fuerat in Cyzico quaedam fovea nimis alta, ad tormenta noxiorum parata: quae ob altitudinem immensam, profundum maris solet appellari, cuius coenum, & obscuritatem Paulus inter alia innumerabilia sustinuit pro Christo. Haec Beda ex Theodoro. Ceterum illustris adeo, totque nominibus clara civitas sub Turcarum tyrannide pene diruta est, & quamvis Archiepiscopali dignitate etiamnum gaudeat, praecipuorum tamen ejus aedificiorum, ex quibus pristinam amplitudinem, & splendorem conjicere licet, nonnisi rudera hodie conspiciuntur.

ܣܗܕܘܬܐ

ܕܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܩܕܝܫܬܐ ܘܕܣܠܝܩܘܣ ܟܘܙܝܩܝܐ.

MARTYRIUM

Sanctorum STRATONICAE, & SELEUCI, *Cyzici.*

Anno Christi 297. sub Maximiano Imp.

Atrox in Christianos persequutio.

MAXIMIANUS Imperator anno post susceptum Imperium quinto, datis ad Provinciarum Praefectos literis, solennia Diis Sacra omnibus Romanae ditionis civitatibus imperavit. Atrox inde, & saeva adversus Christianos tempestas exorta est: capiebantur enim Christianae professionis homines, atque exquisitis suppliciis summa cum immanitate necabantur. Per eam occasionem Viri complures, feminaeque, & Sacerdotes comprehensi, & Cyzicum deportati, post acerbissimas quaestiones ad supplicium trahebantur: cujus rei dissipato per urbem rumore, populus universus, beatorum Martyrum exitum spectaturus, sese post eos effudit; locus enim suberat urbis moenibus, idcirco complures eo spectaculo adciti, summa murorum fastigia compleverant. Erat in eadem urbe Apollonius, Patricius vir magni nominis, & a multis annis publicae rei Praefectus, habebatque filiam nomine STRATONICAM, SELEUCO honestissimo juveni desponsatam, quae effusam ad spectaculum turbam, magna servorum ancillarumque caterva comitante, consectata est: quumque a moenibus urbis Christianos ad necem properantes, atque cervicem securibus animo quam laetissimo praebentes, spectaret, tantam animi magnitudinem vehementer admirabatur. Vi-

S. Stratonicae conversionis occasio.

ܡܟܣܝܡܝܢܘܣ ܐܬܚܕ ܕܗܘܦܛܝܩܘܣ
ܡܠܟܘܬܗ ܦܩܕ ܗܘܐ ܠܗܓܡܘܢ̈ܐ ܕܐܬܪ̈ܘܬܐ
ܟܬܒܐ ܗܘܘ ܕܢܫܬܠܚܘܢ ܠܟܠ ܕܝܗ̇ܒܝܢ
ܕܚ̈ܠܘܗܝ ܕܐ̈ܠܗܐ ܠܟܠܗܝܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ
ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ ܘܐܒܕ ܗܘܐ ܦܘܩܕܢܐ ܕܢܣܝܒܘܢ
ܕܒܚ̈ܐ ܡܢܗ ܕܝܢ ܫܪܝܬ ܪܕܝܦܘܬܐ ܥܠ
ܥܡܐ ܕܡܫܝܚܝ̈ܐ ܐܝܟ ܕܡܫܘܚܕܐ ܗܘܐ
ܡܬܚܒܠܝܢ ܗܘܘ ܒܬܫ̈ܢܝܩܐ ܡܫܚ̈ܠܦܐ
ܘܡܬܩܛܠܝܢ ܒܥܘܠܐ. ܐܬܬܚܕܘ ܗܟܝܠ
ܓܒܪ̈ܐ ܘܢܫ̈ܐ ܘܟܗ̈ܢܐ ܘܐܬܝܬܘ ܠܟܘܙܝܩܘܣ
ܘܒܬܪ ܬܫ̈ܢܝܩܐ ܡܪ̈ܝܪܐ ܢܦܩܘ ܠܩܛܠܐ
ܘܟܕ ܐܫܬܡܥܬ ܫܘܥܝܬܐ ܒܡܕܝܢܬܐ ܟܠܗ̇
ܢܦܩ ܟܠܗ ܥܡܐ ܕܢܚܙܐ ܫܘܠܡܗܘܢ
ܕܣܗ̈ܕܐ ܩܕܝܫ̈ܐ ܐܬܪܐ ܓܝܪ ܗܘܐ ܩܪܝܒ
ܠܫܘܪܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܣܓܝ̈ܐܐ ܐܬܟܢܫܘ ܠܗ̇ܘ ܚܙܘܐ ܘܡܠܘ
ܪ̈ܝܫܐ ܕܫܘ̈ܪܐ ܐܝܬ ܗܘܐ ܒܗ̇
ܒܡܕܝܢܬܐ ܐܢܫ ܕܫܡܗ ܐܦܘܠܘܢܝܘܣ
ܦܛܪܝܩܐ ܓܒܪܐ ܪܒܐ ܕܝܠܗ̇ ܗܘܐ
ܐܦ ܗܘܐ ܗܓܡܘܢܐ ܕܫܢ̈ܝܐ ܣܓܝ̈ܐܬܐ
ܘܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܒܪܬܐ ܕܫܡܗ̇
ܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܕܡܟܝܪܐ ܗܘܬ ܠܥܠܝܡܐ ܚܕ ܟܫܝܪܐ
ܕܫܡܗ ܣܠܝܩܘܣ ܘܗܝ ܢܦܩܬ ܠܚܙܘܐ
ܥܡ ܟܢܫܐ ܣܓܝܐܐ ܕܥܒ̈ܕܐ ܘܕܐܡܗ̈ܬܐ
ܘܟܕ ܚܙܬ ܡܢ ܫܘܪܐ ܠܡܫܝܚ̈ܝܐ
ܕܪ̈ܗܛܝܢ ܠܩܛܠܐ ܘܝܗܒܝܢ ܨܘܪ̈ܝܗܘܢ
ܠܣܝܦܐ ܒܚܕܘܬܐ ܬܡܗܬ ܣܓܝ
ܥܠ ܪܒܘܬ ܢܦܫܗܘܢ

ܠܓܒܪܐ ܕܥܡܗ ܣܛܪܛܝܘܛܗ. ܘܡܚܕ
ܡܬܬܟܠܝܢ ܗܘܘ ܣܗ̈ܕܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܬܫܢܝܩܐ ܐܦ ܡܢ ܕܫܠܐ ܡܣܬܟܠܝܢ ܐܝܟ
ܠܥܠ : ܘܡܘܕܐ ܚܕܕܐ ܡܢ ܚܕܘܬܐ
ܐܢܬܘܢ ܛܒܐ ܘܡܬܚܦܐ ܠܡܦܩܢܗ ܕܚܝܝܗ
ܗܘܘ : ܘܟܕ ܡܛܐ ܠܗ ܠܘܩܒܠ ܠܒܐ ܡܢ
ܚܘܪܐ ܡܫܝܚܐ ܗܘܬ ܠܗܘܢ ܣܗ̈ܕܐ
ܕܢܚܙܘܢ ܗܘܘ ܠܡܫܠܡ ܟܕ ܚܙܝܢ ܘܚܕܝܢ
ܒܬܘܪܐ ܚܕܐ ܡܬܟܢܫܐ ܗܘܬ ܟܠܗܘܢ:
ܚܙܘܢ ܕܟܢܫܐ ܡܬܚܙܝܢ ܠܝ ܠܥܢܝܐ
ܫܦܝܪ ܗܘܘ ܘܥܠܡܐ ܠܫܒܝܐ ܟܕ ܚܙܝܢ
ܢܦܫܝܢ ܗܘܘ ܚܘܒܠܗ ܘܝܠܦܐ
ܠܡܘܡܝܘܬܗܘܢ ܚܟܝܡܝܢ ܗܘܘ ܘܠܚܫܘ
ܚܝܠܘܬܐ ܢܦܫܝ ܗܘܘ : ܘܟܕ ܗܠܝܢ ܚܙܐ
ܗܘܬ ܐܡܬܐ ܟܕ ܫܡܥܬ ܒܚܘܫܒܗ ܢܓܕ
ܗܘܐ ܘܐܬܦܠܚ ܠܗܿ ܬܚܘܝܬܗ ܘܐܡܪܐ
ܠܗ̈ : ܡܢ ܕܝܢ ܐܡܪ ܠܝ ܕܡܢܐ ܗܘ ܗܢܐ ܕܡܬܚܙܐ
ܚܕܬܐ ܕܡܘܡܐ ܗܢܐ ܐܢܐ : ܕܗܐ ܚܙܝܢ
ܢܦܠ ܡܢ ܡܘܬܐ ܘܡܬܟܪܝܢ ܘܡܠܝܢ
ܕܡܬܚܙܝܢ ܒܬܫܢܝܩܐ ܗܘܐ ܢܚܝܢ ܘܚܕܝܢ
ܕܡܬܚܙܝܢ ܐܝܟ ܐܢܫ ܕܟܦܢ ܠܠܚܡܐ
ܘܠܡܝܐ : ܘܠܡܘܬܐ ܐܦ ܗܢܘܢ ܠܥܡܠܐ
ܢܦܩܝܢ ܘܢܦܠܝܢ : ܕܡܘܬܐ ܚܕܝܢ : ܠܐ ܐܝܟܢܐ ܗܘ
ܗܟܢܐ ܗܢܘܢ ܠܟܠܗܘܢ ܐܘܠܨܢܐ ܡܣܝܒܪܝܢ:
ܘܦܢܘ ܬܘܒ ܠܫܡܝܐ ܕܢܩܝܢ ܠܗ
ܟܠܗ ܡܘܬܗܘܢ ܕܫܥܬܗ : ܘܡܬܚܢܢܝܢ
ܗܘܬ ܕܐܝܟ ܢܚܙܘܢ ܠܗ ܚܕ ܗܠܝܢ.
ܘܟܕ ܗܠܝܢ ܐܡܪܐ ܒܬܚܝܬܐ ܐܬܛܦܝܬ
ܥܠܝܡܐ ܚܕ ܒܫܪܝܪܐ ܠܗܿܝܐ ܘܥܢܝܐ
ܗܘܐ ܢܚܫܘ ܡܢ ܕܚܠܬܐ ܕܕܝܢܐ ܘܟܕ
ܫܡܥ ܗܠܝܢ ܡ̈ܠܐ ܕܐܡܪܐ ܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ
ܒܫܘ̈ܐܠܐ ܘܡܫܡܥ ܒܚܫܝܢܘ ܘܐܡܪ
ܠܗ ܕܠܐ ܕܡܘܬܐ ܘܐܬܟܪܝ ܠܗܿ ܠܗܿ
ܘܟܕ ܠܗ ܘܡܢܟܪܢܐ ܕܥܒܕܗ ܕܡܫܝܚܐ
ܘܐܡܪ ܠܗ ܠܗܝܡܢܘܬܐ . ܕܥܠܡܐ
ܐܚܪܢܐ ܐܝܬ ܘܡܠܟܘܬܐ ܠܥܠܡ ܒܫܡܝܐ
ܕܢܬܠܝ ܗܠܝܢ ܕܡܣܝܒܪܝܢ ܗܠܝܢ ܕܠܗܘܢ
ܐܘ̈ܠܨܢܐ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܕܡܬܟܡܠܝܢ
ܠܥܠܡܐ ܗܠܝܢ ܘܩܝܡܝܢ ܡܠܟܘܬܐ ܕܠܐ
ܢܫܒܩ : ܘܟܕ ܥܡܟܘܢ ܠܗܝܡܢܘܬܐ ܗܠܝܢ
ܡ̈ܠܐ

Videbat nimirum, eos inter omne supplicii tempus modo ad Caelum oculos adtollere, modo felicem exitum sibi mutuo hilariter gratulari, mox contra instantem mortem Crucis signo sese munire, & Jesum piis cum lacrymis, & frequenti gemitu crebro nominare. Res enimvero sibi visa est miraculo proxima; quocirca stupenti similis ad suum comitatum conversa: Ecquid, ait, istud monstri est, quod modo spectatum venimus? Videmus siquidem, ceteros homines ad mortis nuncium trepidare, & velis remisque eniti, ut illam effugiant: isti vero, quos Christianos dicimus, a satellitibus comprehensi, haud alium, quam si mortem evasissent, vultum ostendunt, & tormentis etiam lacerati, inter supplicia ridentium speciem exhibent. Non ita profecto esurientes ad cibum, potumque inhiant, ut illi ad mortem. Quorsum vero in Caelum intuentes, identidem illud ingeminant: Nobis, quaesumus, adesto, Domine. In quo scilicet confisi has omnes aequo animo perferunt aerumnas? Ecquisnam est iste, quem sub exitus sui horam multis precibus advocare solent, Jesus Christus? Instabatque Virgo, hominem quaeritans, a quo de rebus ejusmodi edoceretur.

Aderat forte prope locum adolescens quidam Christianus, qui persecutionis metu Religionem dissimulabat: is Stratonicam ea verba facientem, sciscitantemque audiens, Christo hanc illi procul dubio mentem injiciente, ad ipsam amotis arbitris adcedit; tum vero inchoatum a Virgine sermonem prosequutus, de Christiana Religione hunc in modum disseruit: Altera post nostrum ab hoc seculo exitum nobis reposita est vita immortalis, & Regnum in ea Caeleste ac sempiternum, hoc porro se consequuturos, sciunt qui, quod modo agitur, temporis aerumnas aequo animo pro virtute ferunt. Ejusmodi namque constantes animae quum praesentis lucis usura pri-

A quodam Juvene Christiano Religione edocetur.

privantur, in Caelum evolant, rebusque ibidem aeternum mansuris potiuntur. Exarsit animo ad haec beata Virgo, iterumque Juvenem interpellans: Ecquis, ait, ponet mihi ob oculos eam, quam modo praedicabas, supra Caelos ipsos agendam beatissimam vitam? Cui Juvenis: Si, inquit, in Dominum Nostrum Jesum Christum, pro salute hominum Cruci adfixum, credideris, mentem ille tuam Divino suo lumine conlustrabit, dissipataque ingenita conditioni nostrae caligine, Caelestis illius gloriae adparatum, oculis tuis spectandum subjiciet. Tum Virgo: Si professa fuero, ait, quae Christiani mortem oppetituri, praedicare solent, dic, quaeso, num mihi Caelestis ista felicitas sit adfulsura? Cui ille: Quaecumque tibi hactenus dixi, adeo vera sunt, ut verius nihil. Et certe, si ejurara Idolorum superstitione in Deum mundi opificem ex animo credideris, is confestim arcanam tibi secreti illius aevi gloriam patefaciet.

Haec, & ejusmodi inter se ambo differebant, mirantibus interea domesticis, Virginem, quae ob parentis summam dignitatem nec ipsos quidem urbis Proceres adloquio dignaretur, cum ignoto tamen illo Juvene tam prolixe confabulari. At illa Christiani adolescentis dicta animo volutans, ad Christum accedere deliberabat: Idolorum quippe superstitione parentum erroribus imbuta tenebatur. Christus vero, qui Philippum ad Eunuchum Aethiopem adlegavit, ut ab illo veritatem doceretur, & in Deum crederet, hunc pariter Adolescentem ad Virginem erudiendam destinavit, quo interprete, veritatis semitam disceret, mox etiam emenso virtutis stadio ad Sanctorum sortem, ad lucidas nempe Beatorum sedes perveniret. Act. 8.

Nova itaque, quae Christianus ille Juvenis suggesserat, consilia agitans Stratonica, e sella repente exsilit, Caelumque intuens Martyrum exemplo docta, signo

Martyrii exemplo docta, Crucis signo frontem munit.

[illegible]

signo Crucis frontem munit, elataque voce: Domine Jesu Christe, ait, verus Christianorum Deus, aperi oculos meos, ut Divinam invisibilis mundi lucem hauriam, certoque experimento, quaecumque ab hoc Adolescente didici, vera esse comperiam. Vitam, quaeso, meam ab interitu nunc vindica, & lumine veritatis mentem meam tu mei misertus, illustra. Tum vero Caelum aperiri visum est; indeque conspicua lux, in speciem columnae conformata, emitti, & super cadavera Martyrum, ante Praesidis sellam projecta insidere; necnon Christianorum, qui post primos subinde necabantur, animae in Caelum conscendere.

Deum orat.

Corpora SS. MM. superne luce collustrari videt, eorumq; animas in caelum conscendere.

Ea admirabili visione non mediocriter perculsa Stratonica, expavit primum, mox relicto comitatu, e moenibus, quibus insederat, descendit, atque per proximam urbis portam ad locum, in quo Christiani caedebantur, sese festinato proripuit, turbamque confertissimam perrumpens, omni posthabita conditionis suae, atque dignitatis cura, super corpora caesorum Martyrum sese abjecit; elataque voce flens, gemensque: Domine Jesu Christe, ait, concede mihi, quaeso, parem cum istis, qui pro nomine tuo peremti sunt, vitae exitum, membraque mea ipsorum artubus adjunge.

Super corpore caesorum Martyrum se abjicit, eundemque exitum sibi deprecatur.

Quae quum a circumstantibus famulis Apollonio patri protinus renunciata fuissent, incredibili dolore affectus est, adeo ut sibi imperare non potuerit, quin vestes conscinderet, & feminarum in morem miserabiliter ejulans, ad locum curreret, ubi filiam Christianorum cadaveribus incumbentem, eorumque cruore foedissime aspersam contemplatus, ipsam, praesente Praefecto, de media multitudine abripit, & : Quisnam, ait, filia, te rapuit furor, ut hunc tumultum cum tanto familiae nostrae dedecore, inspectantibus omnibus Cyzicenis, hodie concitares? Cui Virgo: Non ego talia ausa sum, ait, ut nomini nostro ul-

Inde domum redire compellitur.

lam

lam infamiae labem aspergerem, sed ut ab aeterna ignominia te, meque simul liberarem. Quod quidem me adsequuturam spero, si mihi ipse consentias, atque inutilem, & fatuam Deorum inanium superstitionem abjicias. Quae verba Seni uberiores adhuc lacrymas excitavere. Praeses Apollonium gravissimo moerore oppressum, plorantemque miseratus, Christianorum cadavera procul amoveri confestim jussit, & in pelagus projici; Stratonicam vero acriter increpuit, mox cum suo officio in urbem se recepit, ex Puellae facto non mediocriter animo perturbatus. Haec vero, inquinatis sanguine vestibus, & oculis ex nimio fletu tumentibus, compulsa est, adpetente jam nocte, una cum patre domum redire.

Ab Angelo confortatur.

Heic porro procul a domesticorum conloquio, mensaque ingressa conclave, totam noctem insomnis, & jejuna orando consumsit, haec crebro, ac pie iterans: Domine Jesu Christe, ne quaeso me deseras, quoniam in te credidi. Ecce autem mediis in tenebris insolita luce, quae solis jubar longe superabat, coruscare cubiculum videt, & pone adstantem Juvenem vultu fulguris ad instar micante, qui ipsam blande compellans: Vide, Stratonica, ajebat, ut supplicia, a Christi hostibus tibi intentata, contemnas, haud dubiam in spem victoriae pugnatura, quam beatissima cum Sanctis sors certissime consequetur. Haec fatus, ex ejus oculis sese subduxit: illa vero ad tuendam Christi fidem mirum in modum exarsit.

Ad ejurandam Christi fidem frustra lacrymis a patre sollicitatur.

Vix illuxerat, quum pater ad Virginis thalamum adcurrit plorans, invenit autem provolutis humi genibus orantem. Tum: Quaeso te, Filia, ait, ne me effoeta jam aetate senem e vita decedere tristem, moeroreque confectum, patiaris, sed tuo me saltem solare adloquio, praesertim quum tu mei sis maxima doloris caussa. Cui Stratonica: Si mihi

[illegible]

mihi obaudias, & abjecta Deorum inanium superstitione, Deum mundi opificem posthac colere statuas, quaecumque jusseris, ultro faciam. Tum ille: Tune ergo sapientem decere putas, contemtis, quos Imperatores reverentur, Diis, hominem a Judaeis Hierosolymae teterrimo Crucis supplicio adfectum adorare? Cui filia: Ego vero aequissimum reor, divinos honores rependere Christo, qui pro mea, & communi generis humani salute Hierosolymis vitam in Cruce posuit; fixumque mihi est, ipsum per tela, perque ignes, & per acerbissima quaeque tormenta sequi: illi namque salutem meam curae esse non dubito. Quae quum adseverate a Virgine dicerentur, vehementer, & supra quam dici potest, miserum senem conturbarunt. Quamobrem discissis iterum vestibus moestitia, iraque simul exaestuans, Julium Praesidem confestim adit, dolorem suum eidem impertiturus.

Christus pro communi humani generis salute vitā in Cruce posuit.

Interea Stratonica ex patris absentia opportunam occasionem nacta, locum, in quo Christianorum cadavera occubuerant, repetit. Ecce autem praeter Urbis portam Puellae occurrit Seleucus ipsius sponsus, qui forte per id tempus nobilium Juvenum corona septus, illuc diverterat. Heic vero Stratonica Divino, quo erat ebria, amore impellente, suaeque propterea conditionis oblita, libere Juvenem compellat, &: Agedum, Seleuce frater, ait, ad vitam novam, & a corporis contagione remotam, modo simul enitamur. Festinemus ad eum, qui perditam hominum rem unus restituit. Quaeramus veritatis diem, spretisque caduci thalami deliciis, sempiternae lucis sedes in posterum cogitemus. His atque aliis ejusmodi Stratonicae dictis non parum animo commoveri visus est Seleucus, bibulis, ut ajunt, auribus ejus verba hauriens & adtente secum ipse volvens: Virginem quippe impense amabat; postremo rogat, utrum Stratonica pa-

Seleucum sponsum convertit.

patriis Diis praestantius aliquod Numen rebus humanis praeesse crederet. Cui illa: Quos Urbs nostra, respondit, Deos hactenus coluit, mutas, & inanimes statuas esse puta. Jesus autem, in quem credidi, & cujus pridem pio lumine sum illustrata, cujus etiam morte perditum dudum humanum genus reparatum est, is Deus est, & Filius Dei, qui propter mortalium salutem carnem induere, Crucisque subire supplicium minime dubitavit. Seleuco ista vehementer admirante, Stratonica pro Juvenis salute Deum sic orabat: Domine Jesu Christe, Adolescentis istius, quaeso, mentem Divino tuo lumine illustra: illuceat, oro, cordi ejus Gratiae tuae fulgor, ut credat in te, atque intelligat, te esse Deum verum, caeli terraeque Dominum. Mox adprehensa fidenter Seleuci manu, ambo simul ad locum, ubi Sanctorum Martyrum corpora jacuerant, pergunt. Heic Stratonica rursus prona advolvitur, complectiturque terram, Martyrum cruore adspersam, crebris singultibus, profusisque lacrymis Deum, ut sibi fiat propitius, obtestatur.

Jesus Deus, & Filius Dei.

Jesus Christus verus Deus Caeli terreque Dominus.

Ambo ad locũ ubi SS MM. corpora jacuerant, pergunt, ibidemq; orantes,

Quae quum circumstantes utriusque domestici indignissime ferrent, Apollonio, cum Praeside tunc forte versanti, statim renuncianda curarunt. Continuo ad locum ambo cum suo quisque comitatu convolant. Ibi Seleucum, & Stratonicam, humi provolutis genibus orantes, reperiunt. Tum vero Praeses ad Apollonium se convertens: Res, inquit, est, Apolloni, mihi sane neutiquam silentio dissimulanda, quod praeter Imperatorum edicta pateris, filiam tuam relictis Romanorum Principum Diis, Christianorum superstitione implicari. Cui Apollonius: Non est, optime Praeses, cur in hoc negocio mihi jure succenseas: nec enim ego aut publicis resisto legibus, aut patrios Deos contemno. Tum Praeses: Cur ergo filia tua Deos esse negat, quos universa civitas colit? Cui

Ad Praesidẽ deferuntur.

ܕܡ̈ܠܟܐ ܡܫܬܒܥ ܐܢܐ : ܕܥܕܡܐ ܠܗܫܐ
ܡܫܬܡܥܬ ܥܘܒܕܐ ܗܢܐ ܕܡܛܠܗܘܢ ܕܗܠܝܢ
ܕܠܘ ܡܩܒܠܬܐ ܠܗ ܦܓܥܬܐ ܠܐܢܫ ܡܢ ܚܕܐ
ܕܟܕ ܕܗܘܐ : ܐܝܠܝܢ ܕܡܬܩܪܝܢ ܟܪ̈ܣܛܝܢܐ
ܕܡܩܒܠܝܢ ܡ̈ܠܟܐ ܠܗ ܡܢ ܫܢܝܐ ܐܬܡܠܝܬ
ܗ̇ܝ ܐܠܐ ܕܒ ܐܬܡܫܟܬ ܗܪ̇ܟܐ ܕܬܚܙܐ
ܒܬܗܪ̈ܐ ܢܦܫܗ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܕܝܢ
ܠܐ ܕܝܢ ܐܢܐ : ܘܟܕ ܡܬܩܛܠܝܢ ܗܘܘ
ܐܝܟ ܕܡܬܝܒܐ ܥܠ ܫܘܪܐ ܕܡܕܝܢܬܐ
ܘܡܢ ܗܘ ܝܘܡܐ ܠܗܠ ܐܚܝܕܐ
ܡܦܩܘܕܐ : ܘܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܐܝܟܢܐ
ܕܝܢ ܐܡܪ : ܐܢܐ ܐܡܪܬ ܠܟ
ܡܕܡ ܐܢܐ ܕܡܢ ܒܐܬܪ ܠܐ ܕܐܫܬܐ
ܘܠܐܬܡܨܐ ܠܡܟܣܝܘ ܕܡ̈ܠܟܐ
ܐܡܪ ܘܐܢܬ ܡܢܐ ܣܥܪ ܐܢܬ
ܟܢܫܐ ܕܐܠܗܐ ܚܝܐ : ܕܠܐ ܠܡܐ
ܢܡܘܣܐ ܗܘܐ ܒܗܘܢ ܚܙܝ
ܕܐܢܫ ܡܢ ܒܢܝܐ ܐܬܚܙܝ ܘܥܒܕ
ܕܦܘܩ ܠܝ ܒܡܐ : ܥܢܐ ܐܡܪ
ܕܐܢܫ ܐܢܐ ܡܣܗܕ ܐܢܐ ܐܠܗ̈ܐ
ܠܐܠܗܐ ܕܐܬܡܠܝܬ ܟܪܝܘܬܐ ܕܗܕܐ
ܠܗ . ܢܦܠ ܐܢܐ ܒܝ ܠܚܕܐ
ܡܢ ܐܝܟ ܕܡ̈ܠܟܐ : ܘܡܛܠ ܕܗܘ ܠܐ
ܡܬܒܥܐ ܒܐܝܬ ܕܡܠܟܘܬܐ ܠܐ ܐܢܐ
ܚܙܝܐ ܡܫܘܕܥܐ ܐܢܐ ܠܗ̇ ܕܬܬܚܡܨ
ܒܡܫܠܚܐ ܕܗܘܝܐ ܗܘ : ܥܠܬܐ
ܕܐܢܬ ܐܝܟ ܫܘܦܪܐ ܫܘܦܪܐ : ܘܐܠܐ
ܐܬܒܥܐ ܡܢ ܕܝܢܐ ܕܡ̈ܠܟܐ ܐܝܟ
ܐܡܪ ܠܕܝܢܐ : ܟܕ ܐܢܐ ܡܢ
ܠܗ ܟܠܗ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ ܘܐ
ܘܒ ܢܬܠܐ ܫܒܥܐ ܝܘܡܝܢ
ܝܘܡܝܢ . ܘܐܦܢ ܕܠܐ ܡܬܬܘܒܐ
ܐܝܟ ܕܝܗܒ ܫܘܠܛܢܐ ܡܢ ܡܠܟܐ
ܕܡ̈ܠܟܐ ܒܢ̈ܝ ܕܫܪܐ ܒܗ̇ ܕܬ
ܐܬܠܝܢ ܕܢܚܙܐ ܗܢܐ : ܕܢܐ ܐܡܪ
ܫܡܥܬ ܦܢܝܢ : ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܕܥܒܕܐ
ܡܘܗܒܐ : ܐܝܟ ܕܒܥܝܬ : ܕܫܒܩܬ ܠܗ
ܒܡܫܡܥܬܐ ܘܐܢ ܠܐ
ܒܥܠܝ ܫܢܝܐ ܝܘܡܝܢ ܟܠܗܘܢ ܕܠܗܘܢ
ܢܦܠ ܐܢܐ ܡܫܡܥܬܐ ܕܡܩܒܠ ܡܠܟܐ
ܕܒܠܥܒܝܢ

Cui Apollonius: Per Victoriam Imperatorum [1] Dominorum nostrorum juro, me hactenus id facti ignorasse. Porro quum de istis; qui vocantur Christiani, pridem supplicium sumeretur, filia me inconsulto turbam sequuta est, novae rei spectandae voluptate illuc pertracta. Referebant autem, Puellam, quum illi caederentur, supra muros consedisse: ab eo porro die pertinacissimus error iste ipsius menti inhaesit; mihi vero quo pacto id factum sit, penitus, ut ajebam, incompertum est. At Praeses: Verba feris, Apolloni, ait. Dixi rem esse eam, quam impune dissimulare nequeam: tu vero, qui a tuis Deorum Sacra violari, & publicas conculcari leges, permittis, qua ratione te purges, interim vide. Cui Apollonius: Itane vero, respondit, ego reus fiam, si quid forte meorum aliquis, me invito, contra leges peccaverit? Omnes testor Deos, me tanto ex ea re moerore adfectum fuisse, ut vix animo temperarem, ne me in pelagus illico praecipitem darem. Tum Praeses: Quandoquidem Imperatorum beneficio primum in Senatu locum obtines, indignum puto, ut quispiam tibi de hoc negocio apud Principem molestiam creet: filiam vero tuam, nisi posita ista pertinacia priscam Religionem sponte resumere adnuat, ego tormentis eogam, teque dimisso, sola statutas huic sceleri poenas luet. Tum Apollonius, ut quaestionem ad septem dies differat, Praesidem orat. Quo intervallo ego, subdit, filiam ad saniorem mentem me reducturum confido, adhibita etiam ad id negocii matronarum Puellae familiarium opera. Quod si id mihi minus pro voto cesserit, concessa ab Imperatoribus potestate tibi liberum postbac erit uti, pertinacemque feminam exquisitis crueiatibus ad officium revocare. Tum Praeses Apollonii precibus se adnuere praefatus, subjecit: Si vero deinceps legibus resistere pergat,

gat, per omnes simul Deos, nostrorumque Dominorum victoriam juro, acerbissimis quibusque suppliciis illam enectum iri, Cyzicenis feminis exemplum terribile futuram, ne posthac Deos parvi pendere audeant. Quibus minis Stratonica adeo perterrefacta non est, ut inde magis in suo proposito confirmaretur.

Post Praeses Virginem blande compellans: Eequae te tandem, ait, o Stratonica, in hunc errorem nobili femina indignum impulit insania, ut relictis Diis Universi rectoribus, inane Christianae Religionis commentum sectareris? Utinam, illa respondit, error iste tibi in animo haesisset, aut crudelissimo Imperatori, qui hoc iniquissimum bellum adversus Christum Servatorem mundi suscipere te jussit. Tunc vero Praeses ejusmodi convicio adfectum Imperatorem aegerrime ferens, exeanduit, fremensque: Audistin, Apolloni, ait, filiam tuam invictis Imperatoribus insultantem? Haec fatus, in urbem regressus est, saeva quaeque adversus Virginem versans consilia.

Christus mundi Servator.

Stratonica preces, & minas Patris contemnit.

Interea Apollonius precibus lacrymisque filiam a proposito deductum iri confidens, hunc in modum adortus est: Quaeso te, filia, tui te parentis, universaeque domus tuae miseratio aliquando capiat, praesertim quum nos omnes tua ista adversus Imperatorem maledicentia in summum discrimen adduxeris. Cui Stratonica: Semel monui te, pater, atque iterum mihi modo monendus es, nisi Deorum inanium abdicata superstitione, Deum, quem nos Christiani colimus, adores, te nunc meum abnuo, abnegoque patrem, tuosque simul omnes abjicio, nec te posthac parentem meum, nec me gnatam tuam esse dicam: mei deinceps patris, matrisque, fratrum, & sororum, sed & cognationis, & gentis loco erit unus, in quem credidi, & qui me ab errore, & inte-

interitu liberavit, Jesus Christus. Quamobrem, quaeso, ne mecum operam ludere pergas, neve tuis, aut cujuscumque mortalium dictis me a meo proposito abductum iri confidas. Hoc Puellae responso, supra quam diei potest, stomachatus pater: Testes, inquit, Deos adpello omnes, me contemtae patriae Religionis vindicem, Praeside severiorem, te habituram, nec unquam me cessaturum, donec Christum ejures. Utrum vero ille te manibus meis eripere queat, necne, modo pertentandum est. At Stratonica insanas hominis minas flocci faciens: Quidquid irarum, inquit, pectore condis, pater, in me unam effunde. Jesus, in quem credidi, patientiam mihi ad hanc pugnam, viresque subministrabit. Ejus porro adjuta numine, omnes nequitiae vestrae artes me superaturam esse confido.

Continuo Apollonius Stratonicam, & Seleucum in urbem duci a servis jubet, atque in tenebricosum conclave, triplici septum thalamo, includi. Nobiles interim matronas convocat, rogatque, ut a sententia filiam abducere satagant. Qua occasione venere etiam e primaria nobilitate juvenes, Seleucum antiquum sodalem de praesenti discrimine itidem admonituri. Ingressi itaque simul omnes conclave, hortantur Athletas Christi, rogant, obtestantur, ut tandem resipiscant, suaeque saluti consultum velint. At illi defixis in Caelum oculis Dominum nostrum Jesum Christum interim supplicabant in haec verba: Jesu Christe Fili Dei vivi, adesto nobis. Mox Stratonica a precibus ad circumstantes Ethnicos conversa, eosdem acriter objurgat: Hinc, ait, propere efferte gradum, Sathanae nequissimi satellites. Notae sunt fraudes, quas in Christianos instruitis, suadentes, ut lucem tenebris posthabeamus: quod ipsi caeco errore facitis, caeca, surda, & muta simulacra adorantes. Nos vero, qui

In tenebricosum conclave cum Seleuco inclusa.

Ethnicos objurgat.

Jesus Christus Filius Dei.

qui veram lucem per Fidem hausimus, si posthac inanes ejusmodi Deos adoremus, plane amentes simus. Vos porro, qui caeci estis, inanimes statuas, ut lubet, colite, modo tamen hinc procul a nostro conspectu abeatis. Haec Stratonicae oratio conventum dissolvit. Hinc enim certiores facti ejusdem sodales nunquam fore, ut qui ad Christianam Religionem semel accessissent, a proposito dimoveri se paterentur, discesserunt non sine gravissimo animi dolore, quem carissimorum capitum periculum, & luctuosus easus excitabant.

Angeli visione mirifice recreantur.

Sub vesperam, ut fit, adparatur intra idem conclave coena: at vero beati Christi Martyres posthabitis epulis quod superetat nocturni temporis insomnes, jejunique transegerunt, fixa divinarum rerum cogitatione suspensi. Ecce autem multa jam nocte vident repente Caelesti luce conlustrari domum, & pone stantem Juvenem augusta specie, vultuque fulguris instar coruscante, qui Sanctos Christi Athletas placide compellans: Forti animo, ait, magnoque sitis, amici, nec vos intentata a Praeside tormenta perterrefaciant: ipse quippe vobis in hoc certamine comes adero, nec ullo vos loco deseram, donec confecto feliciter bello, ad coronam perducam. Haec fatus Juvenis ab eorum oculis se subtraxit. At illi mirum in modum inflammati, atque in certam victoriae spem erecti: Adoramus, inquiunt, te Christe, qui omnibus pie invocantibus te, certam salutem, & incolumitatem adfers.

Carceris, & Urbis foribus divinitus patefactis, ad locū, in quo Martyres occubuerant, iterū se conferunt.

Surgunt itaque, & sub noctis silentium praetentant carceris fores, quas quum occulta vi reclusas, patentesque reperissent, Juvenemque in vestibulo adstantem, & viam monstrantem cernerent, continuo sequuntur praeeuntem, quo duceret interim ignari; donec ad portam urbis ventum est, qua ultro patefacta, ad locum, ubi Christi Martyres

[illegible]

res occubuerant, pervenerunt. Prima luce Stratonicam, & Seleucum aufugisse compertum est: quumque nusquam adparerent, omnibus, quorum ea res intererat, tumultuantibus, ingens procella adversus janitores concitata est. Accidit interea, ut quidam e domestica Apollonii familia ad eum locum venirent, atque ibidem provolutos in genua, orantesque Seleucum, & Stratonicam reperirent: quod quum illico ad Apollonium, urbisque Praesidem detulissent, Apollonius servorum id fraude factum ratus, vehementer excanduit, exsertoque gladio in carceris Custodes invehitur. Illi contra jurati adfirmabant, constituto etiam vadimonio, ejus fugae rationem plane sibi incompertam esse. Similis quoque adversus portae urbis custodes quaestio a Praeside habita, simili responsione ab illis repulsa est. Quamobrem Praeses una cum Apollonio ad locum, ubi Stratonicam, & Seleucum versari compererant, ocius provolant, eosque, ut antea, orantes inveniunt.

Tum vero Praeses Stratonicam truci vultu intuens: Nunc demum, ait, patuit, impudentissima Stratonica, vos dudum insanire coepisse: nam miseri caesorum hominum cadaveribus vos ipsos advolvitis, nec vestras vos pudet immundo eruore conspurcare vestes; quum nemo sanus non id vehementer exhorreat. *Acta coram Praeside.*

Cui beati Martyres: Vobis, utpote Deum ignorantibus, nauseam eruor iste ereat: nobis autem Divina luce imbutis jucundissimam speciem praebet, & in spem Caelestis auxilii erigit; quandoquidem per hunc Christi Martyrum sanguinem mortalibus reconciliatur Deus. Tuam autem vehementer dolemus caecitatem, atque stultitiam; quoniam quam oppido multi opera tua ad Caeleste regnum provehuntur, immanibus scilicet, quibus a te necantur, cruciatibus coronam promeriti. Tu vero paullo *Per Martyrū Sãguinē mortalibus reconciliatur Deus.*

paullo post ad severissimum judicium rapiendus es, caussam ipsismet, quos condemnasti, praesidentibus, dicturus.

Ad haec Praeses: Deliras, ait, Stratonica, & quod pudieam minime decet, nimia es in garriendo: nam & invictos Imperatores probris modo adficiebas, Diis praeterea insultabas, quos utique revereri par erat: nunc vero me insuper convicio procaciter incessis. At ego patri tuo aliquid deferendum ratus patienter teeum agere constitui.

Cui Stratonica: Falleris, Praeses, ait: nec enim in terris habere me patrem, matremve, aut adfines puto, quando mei parentes, fratres, & sorores Caelum jam obtinent; inde enim accepi, quod post varios errores aliquando tandem resipuerim. Tunc Praeses: Paucis te volo, Stratonica, ait; quare, missis hisce nugis, clare edisseere, cequem servorum subornastis, ut fores vobis hue venire molientibus paterent.

Ad haec Stratonica: Christum juro, ait, & neminem a nobis subornatum fuisse, & a nullo mortalium nobis reseratas fuisse fores, fugam ex eo carcere meditantibus. Nihil videlicet Christo non expeditum est, & quodcumque libuerit tum in Caelo, tum in terris ipsi in promtu est exsequi, & perficere. Sic olim quum ab impiis Judaeis vestri similibus sepultus est, additis ad sepulcrum excubitoribus, & obsignato lapide; nihilominus quando ipsi placuit, e tumulo evasit, & Caelum conscendit, ad dexteram ejus, a quo missus fuerat, consessurus. Deus quippe est, Filius Dei, Caelumque, ac terras moderatur pro potestate, & arbitrio. Quae res sepulcri custodes vehementer perturbavit, sicut & modo vos nostra ab isto carcere fuga. Rem itaque certissimam accipite, non a quopiam mortalium, sed a Christo nobis, hue venire cogitantibus, patefactas fuisse fores; sed & si

Christus Deus Filius Dei.

[illegible]

ܡܢ ܩܛܠܐ ܕܥܒܕܬܝܢ ܫܠܝܬ ܗܘ
ܕܬܚܙܘܢܘܗ̇.
ܕܝܢܐ ܐܡܪ. ܐܝܟ ܕܡܬܚܙܝܐ ܠܝ ܐܦ
ܡܚܘܝܬܐ ܗܕܐ ܕܬܕܡܪ̈ܬܐ ܪ̈ܘܪܒܬܐ
ܡܬܚܙܝܢ ܠܟ ܕܒܚܝܠܗ ܕܡܫܝܚܐ.
ܐܝܟܐ ܕܡܛܠ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܡܬܝܕܥܐ ܐܝܟܐ
ܠܡܝܘܬ̈ܐ: ܕܒܕܝܢ ܚܝܠܗ ܐܠܗܝܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܐܠܗܐ ܡܬܝܕܥ ܐܢܫܐ
ܘܡܬܒܪܟܐ ܐܝܟ ܡܢܗܘܢ.
ܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܐܡܪܐ ܠܕܝܢܐ: ܠܐ
ܐܢܐ ܗܟܝܠ ܡܬܕܡܪܐ ܐܢܐ ܠܟ ܕܟܡܐ
ܥܘܝܪ ܐܢܬ: ܕܗܐ ܐܝܬ ܩܕܡ ܥܝ̈ܢܝܟ
ܬܕܡܪ̈ܬܐ ܘܠܐ ܚܙܝܬ. ܒܟܬ̈ܒܐ
ܕܝܢ ܕܟܪ̈ܣܛܝܢܐ ܩܕܝܫ̈ܐ ܗܕܐ ܟܬܝܒܐ.
ܕܒܪ̈ܬܐ ܐܚܪܝܐ ܐܡܪ ܐܠܗܐ: ܐܫܘܕ
ܪܘܚܝ ܥܠ ܟܠ ܒܣܪ ܘܢܬܢܒܘܢ ܒ̈ܢܝܟܘܢ
ܘܒ̈ܢܬܟܘܢ.
ܕܝܢܐ ܐܡܪ: ܚܙܝ ܐܦܠܘܢܝܣ
ܐܢܬ ܘܟܠܗܘܢ ܚܒ̈ܪܝ ܕܡܬܢܣܒܝܢ
ܕܒܪܬܟ ܠܐ ܒܟܚܫܬܐ: ܡܠܠܐ ܕܟܐܢ̈ܐ
ܕܝܠܗܘܢ ܗܘܬ ܕܒ̈ܢܝ ܐܢܫܐ ܕܠܐ ܥܝܕܐ
ܢܫ̈ܐ ܕܡܠܠܝܢ ܘܢܬܟܢܫܘܢ ܒܬܘܠ̈ܬܐ
ܡܫܬܬܩܢ. ܐܝܠܝܢ ܕܒܬܘ̈ܠܬܐ ܐܝܬ.
ܗܕܐ ܕܝܢ ܗܦܟܐ ܗܘܬ ܗܪܟܐ:
ܕܣܠܘܩܘܣ ܫܬܝܩ ܘܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ
ܡܡܠܠܐ: ܐܦܠܘܢܝܣ ܐܡܪ ܐܡܪ
ܠܕܝܢܐ: ܠܐ ܒܪܫܟ ܡܘܡܐ ܕܠܐ ܐܢܫ
ܡܢ ܡܬܘܡ ܥܡܗ̇ ܕܐܬܚܪܝܬ ܡܠܬܗ̇
ܘܡܠܠܬ. ܐܦܠܐ ܒܩܠܐ ܥܫܝܢܐ ܠܐ
ܗܘܐ: ܘܡܢ ܐܝܟܐ ܩܢܬ ܗܕܐ ܚܘܨܦܐ
ܘܦܩܪܘܬܐ ܗܕܐ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ.
ܕܝܢܐ ܐܡܪ. ܬܘܒ ܡܢ ܗܕܐ ܟܠܗ
ܡܚܘܬܢ ܐܦ ܠܥܝܢܝܗ̇ ܫܪܝܬ:
ܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܐܡܪܐ. ܗܕܐ ܕܝܠܟܝ ܐܝܟ
ܡܚܘܬܐ ܐܫܬܡܥܬ ܕܠܐ ܫܐ ܕܝܠܝ ܢܦܫܐ
ܠܐ ܗܘ: ܐܝܟܢ ܐܢܬ ܡܚܘܬܐ ܐܢܐ
ܕܡܦܫܩ ܠܟ ܠܥܘܕܪܢܐ ܠܟ ܡܢ ܐܢܫܐ
ܕܒܬܟܬܐ ܢܦܩ ܠܗ ܚܘܒܬܐ: ܐܡܪ ܐܢܐ
ܕܒܫܬܩܐ ܠܐ ܡܘܬܐ ܕܡܬܡܠܟܐ
ܫܬܝܩܐ: ܕܝܢܐ ܐܡܪ: ܡܚܘܬܐ ܕܫܘܪܐ
ܕܟܬܒܐ

si tantisper a caede nobis inferenda cessaveris, confido, te his majora miracula visurum, Christi utique virtute patranda; ut inde per servos suos mortalibus Divina ejus virtus innotescat.

Tum Praeses: Jam vero, ait, multi Sophistae nobis necessarii erunt, ut contra te dicant. Equidem vehementer miror, unde factum sit, ut quum Christianorum Libros nunquam evolveris, tam multa ex illis fidenter promas, & interpreteris.

Cui Stratonica: Quin, ait, ego tua caecitate vehementius stupeo, qui tuis subjecta oculis miracula minime capias. Nam & hoc in Sacris Christianorum codicibus praenunciatum legitur, in haec verba: *In novissimis diebus, dicit Deus, effundam Spiritum meum super omnem carnem, & prophetabunt filii vestri, & filiae vestrae.* *Joël. 2. 29.*

Hete in Apollonium, & circumstantes ejusdem familiares oculos convertens Praeses: Viden, ait, filiae tuae impudentiam? Non id profecto ingenuorum hominum mores ferunt, dum jubent, viros quidem loqui, feminas vero tacere, praesertim virgines. Nunc vero e contrario fit; nam Seleucus tacet, Stratonica autem nullum facit obloquendi finem. Cui Apollonius: Per caput tuum, ait, juro, filiam meam a nemine unquam contentiori voce loquentem audiram fuisse: sed neque cuiquam licuisse ejus vultum intueri. Unde autem garrulitatem hanc, atque petulantiam hauserit, plane ignoro.

Tum Praeses Stratonicam rursus increpans: Heus tu, ait, pone hanc audaciam, certam tibi perniciem adlaturam. Cui Stratonica: Quam vos audaciam putatis, mihi ea salutem tutissimam parat: longe enim praestantius agit, qui seposito pudore pro salute sua dimicat, quam qui de decore nimis anxie solicitus tacet: quod etiam Sacrae nos literae docent illis verbis: *Est confusio* *Eccles. 4. 25.*

adducens peccatum. Tum Praeſes. Quandoquidem, inquit, peſſimam iſtam ſectam, quam pridem amplexa es, abjicere recuſas, praeſcripta invictorum Principum legibus ſeveritate tecum mihi deinceps agendum erit. Video ſiquidem, verbis nec ipſos Sophiſtas poſſe tecum certare. Cui beati Martyres: Scilicet, hoc ferme in votis erat, ut quaecumque hactenus minabaris, ocius in nos exſequereris; ut Chriſti virtute in nobis operante, audacia veſtra ſe tandem victam fuiſſe fateatur. Tum Praeſes: Flagris, & multiplici verbere corpora veſtra proſcindam, ad terrorem gregalium veſtrorum,

Cui Martyres: Agedum, hoc praeſta, ne temere verba fudiſſe videaris. Quaecumque menti occurrent, ſupplicia in nos expedito. Et corpus quidem habes in poteſtate; animam autem Deo jam tradidimus. Tunc Praeſes Apollonium compellans: Equidem, inquit, ſtatueram cum hac petulantiſſima, impiaque femina mitius agere in gratiam tui; nunc autem vereor, ne, manante ad Imperatores cauſſa, jactorum in ſe ipſos conviciorum, contemtaeque majeſtatis poenam ipſe feram. Hoc enim ab invictis Principibus cautum eſſe, noſti, ut quicumque Jeſum, a Judaeis Hieroſolymis Crucis ſupplicio adfectum, colere convicti fuerint, omni cruciatuum genere torti, interficiantur: quin etiam ut ſimilis poena adfines quoque involvat, qui ejuſmodi crimen diſſimulaſſent, quum id ſtatim ad judices detuliſſe oporteret. Cui Apollonius: Per victoriam, ait, Dominorum noſtrorum juro, ad illum uſque diem, quo in Chriſtianos animadverſum eſt, nullam in filia mea perduellis ejus ſectae notam a me fuiſſe deprehenſam. Quin imo quantum ego intelligere potui, eadem in adorandis Diis, thuribuſque incendendis omnibus pietate, & religione praecelluiſſe mihi ſemper viſa eſt. Cujus ergo ipſe ſum

[illegible]

sum teus; praesertim quum illa me suum neget esse patrem? Eam itaque tua in potestate habeas, non abnuo, constitutas edicto Principum poenas actutum luat.

Tum vero ad Stratonicam conversus Praeses: Tu modo, inquit, quid deliberas? An ut posita ista pertinacia, Deos in posterum colas, eisque de more incensum adoleas?

Cui Stratonica: Ne, quaeso te, inquit, semel conceptam in nos iram modo defervescere sinas; sed quaecumque juratus dudum intentabas, supplicia statim exsequere, neve tibi forte blandiaris inani spe, fore ut quispiam nostrum ita desipiat, ut in hoc negocio tuis uti consiliis malit. Flagra itaque, fustes, ignes, carceres, & quotquot menti succurrent, poenas instrue: praescriptos, paratosque ad omnes nequitiae tuae conatus invenies.

Equuleo extẽti dirissime caeduntur.

Tunc vero Praeses vehementer exarsit, jussitque, ambos in equuleo extendi, atque malorum punicorum bacillis rudibus, spinisque horrentibus caedi. Quum ergo a ferocissimis lictoribus Stratonica acerrime caederetur, & una cum vestibus carnes ipsae diffluerent, defixis in Caelum oculis, hunc in modum orabat: Domine Jesu Christe, adesto mihi in hoc certamine. Fluebat interea, fatiscente ex continua verberatione corpore, cruor, quum Praeses Virginem acerbissimo dolore fractam arbitratus, rursus praetentans: Num tandem, ait, tibi persuasum est, ut imperata facias, quae oculis tuis cernis, verberibus resectas ex proscissis artubus carnis tuae Lacinias pavimentum contexisse? Cui Stratonica: Nec piget, ait, ista perpeti, quum ex Apostolis quidam nos docuerit, saucia quoque corpora in pristinam integritatem quandoque esse restituenda.

Corinth. c. 15.

Continuo Praeses Seleucum ad quaestionem produci mandat. Primum

igitur Juvenem blande compellans : Cogita, inquit, o Seleuce, quid hunc aetatis florem, hanc pulcherrimi oris speciem maxime deceat ? An scilicet, ut meis obaudiens monitis, Deos colas, illisque, ut solebas, incensum adoleas; sicque pro merito ab Imperatoribus novis auctus honoribus discedas : an vero contra in sacrilega Stratonicae opinione obstinate persistas ? ab illa nimirum te flagitiose seductum fuisse, sat scio, ut vanam Christianorum superstitionem susciperes. Nec enim sapientem juvenem insanae feminae decet nugas consectari.

Cui Seleucus : Equidem, inquit, si posteaquam Deo vero, & vivo fidem meam addixi, ipsum abjiciam, atque rursus nihil mihi profuturam simulacrorum religionem resumam, amens sim. Quid enim vero ejusmodi Deos esse dicam, quam marmora quaedam adfabre in statuas conficta ? Certum itaque, ratumque est, in sententia Stratonicae, carissimae sororis, constanter perseverare. Frustra, Praeses, intentas supplicia; nec enim tibi, aut iniquissimo Imperatori, in hoc auscultandum esse, existimamus.

Ad haec Praeses : Siccine, ait, nequissimum caput, ac teterrimo supplicio dignum, simulacra dicis Deos Universi rectores ? Piget me sane hac de re tecum verba fecisse : putabam siquidem, te esse sapientem, ut qui tacere nosses, needum mihi persuaseram, improbae Stratonicae opinionem tibi in medullis haerere. Continuo illum fustibus caedi jubet, donec exhausto sanguine, corpus humi concideret.

Stratonica Seleucū trepidātem cōfirmat.

At Seleuco inter lictorum manus trepidanti succurrit Stratonica, adprehensaque ejus manu : Eja, frater, ait, Domino nostro Jesu Christo confidito, ejusque fretus ope, metum omnem discute. Agedum sublatis in Caelum oculis Jesum fidenter invoca, roga, tibi propitium adesse. Tunc vero beatus Seleucus

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

cus oculos ad Caelum adtollens, alta voce ad Dominum Jesum Christum ait: Adesto mihi. Continuo, velut restitutis in integrum animi viribus, timor ille, ex specie praesentis supplicii incussus, evanuit; praesertim postquam delapsum Caelo Angelum, sibi adstantem, atque ad perseverantiam adhortantem conspexit.

Quem & Angelus ad perseverantiam adhortatur.

Ita post acerbissimam illam fustigationem Praeses ambos Christi Athletas in solitarium carcerem detrudi jussit: ipse interim in urbem revertitur, non mediocriter exulceratus, quod operam, in beatis Martyribus inutiliter consumsisset: id exitu rei declarante, quum eidem palam illi insultarent, & inane ipsius studium riderent; cavitque severissime, ne quispiam illis aquam ferret: erat quippe Augustus mensis, & intolerabilis aestus. Jacebant itaque Athletae Christi, velut exsanguia cadavera, atque torpentibus membris trunci immobiles, sanie una cum sanguine diffluente, dehiscentibus undique carnibus, adeo ut ipse Praeses eorum tolerantiam, atque animi magnitudinem miraretur.

In carcerem solitarium detruduntur.

Postridie sedens pro tribunali, sanctos Christi Martyres iterum produci jubet ad quaestionem, in qua tam procul a metu fuerunt, ut in vultu, totoque corporis habitu intimum animi gestientis gaudium ultro se proderet. Tum Praeses Reos interrogat: Eequaenam, ait, post istam quaestionum acerbitatem manet vobis sententia? Cui sancti Martyres: Non alia sane, quam quae hactenus fuit, ut nec tibi, nec impio, & omnium hominum crudelissimo Imperatori tuo auscultandum esse credamus. Mihi itidem restat sententia, respondit Praeses, acerbissimis vos exercere poenis, nisi Imperatori actutum pareatis. Si ejusmodi sunt tibi minae, reponunt illi, profecto infirmissimus es. Ergone, resumit Praeses, in eodem proposito

Ad quaestionē iterum producuntur.

ſito uſque adeo perſtitis, nequiſſima capita? Tunc Stratonica: Quin etiam, reſpondit, uſque ad finem vitae illud tenere certum eſt, propter Domini noſtri Oraculum, perſeverantibus in bono propoſito vitam, & regnum ſempiternum pollicentis.

Matth. 10. 22.

Suppoſita naribus ardentis ſulphuris maſſa in ſuaviſſimum odorem divinitus convertitur.

His dictis incenſus Praeſes, jubet, Chriſti ſervos ſuſpendi, mox ſuggeſtam illuc ſulphuris maſſam ſuccendi; indeque ſubſiliente fumo reos obrui, donec intercluſo ſpiritu exſpirarent. Quod quum lictores dicto citius perfeciſſent, jamque inflammato ſulphure, peſtilens halitus in ora Martyrum invaderet, ſublatis in Caelum oculis, ſic Deum orabant: Chriſte Fili Dei, quaeſumus, noſtri miſerere. Extemplo ſulphuris faetor in ſuaviſſimum odorem converſus eſt.

Quumque Praeſes eo vapore Chriſti Athletas brevi ſuffocatum iri ſperaret; contra adcidebat, ut impendio magis eo recrearentur, poena in delicias verſa. Producto itaque in non modicum tempus ejuſmodi ſupplicio, Martyres tandem interpellans Praeſes: Modo periiſtis, ait, o ſacrilegi, & impii Deorum contemtores. Quo abiit veſter ille Chriſtus, quem modo praedicabatis? Veniat nunc, voſque ab hac moleſtia, ſi tantus eſt, eripiat: Deum enim eum eſſe, teſtabamini.

Tunc vero Stratonica Praeſidem torve intuens, ridenſque: O caput, inquit, mentis plane expers, & omnium mortalium ſtultiſſime, quin animadvertis, hunc ſulphuris fumum, quo nos mox ſuffocandos fore ſperaveras, in voluptatem magis nobis ceſſiſſe, qua profecto jucundiorem ex pretioſiſſimis quibusvis odoribus nunquam nobis haurire licuiſſet? Ille nimirum Deus, qui Angelum ſuum ad Hananiam, ejuſque ſocios Babylone in fornacem miſſos, adlegavit, ignisque naturam immutavit, & illos ſuavi rore perfudit: ipſe nunc foetorem iſtum in ſuaveolentium aromatum

Dan. 3.

matum

[illegible]

matum fragrantiam nobis convertit. Tu vero nisi sacrilegae superstitionis glacies tibi mentem, oculosque obcaecasset, cerneres utique res oppido admirandas, quae te praesente ab eodem Deo nostro geruntur, ad ignominiam quidem, & confusionem impietatis vestrae, ad gloriam vero, & laudem nominis sui.

At vero Praeses sibi insultantem Stratonicam audiens, simulque animadvertens, eam a sulphureo illo vapore nullum plane detrimentum accepisse, expavit enimvero, & lictores conversus: Qui tandem, ait, fieri potuisse dicam, ut sulphuris fumo tamdiu expositi Christiani isti, minime perierint? Videte, ne forte quamdam aliam speciem per errorem incenderitis. Cui Lictores: Per caput tuum, Domine, juramus, istorum Christianorum ori sulphuris ardentem massam a nobis fuisse suppositam, ut ipse imperaveras: quo autem pacto in odoratas species ea versa fuerit, omnino nos latet.

Attamen Praeses eo portento nihilo mitior effectus, nudari Martyres confestim jubet, simulque ignitis laminis torreri. Jamque satellites laminas eandefecerant, quum populus adversus Praesidem tumultuari coepit, sublatoque clamore contendebat, non igne, sed ferro Martyres esse necandos: putabant nimirum eos inter candentes laminas illico exanimatum iri. At Praeses increpata multitudine, jubet lictores intermissam quaestionem prosequi, Reosque revinctis post tergum manibus super ardentes laminas devolvi.

Revinctis post tergum manibus, super cãdentes laminas nudati devolvuntur.

Quod quum Carnifices protinus exsequerentur, sancti Martyres defixis in Caelum oculis ad preces conversi: Domine Jesu Christe, ajebant, invicta nobis clementia tua modo succurre. Continuo candentes laminae velut superinducta glacie plane refriguerunt, adeo ut Christi famuli illud ex Psalmis: *Dominus adjutor meus, non timebo quid faciat*

At illae, velut superinducta glacie, refrigescunt.

Psal. 117. v. 6.

faciat mihi homo: & alios laudis hymnos Deo modulantes, super easdem prae gaudio exsilire, atque tripudiare viderentur. Stupente autem, & miraculum praedicante turba, Praeses contra magicae artis praestigia ea esse adfirmabat. Cui Stratonica: Nefariae artis, ait, incantamenta nusquam didicimus Christiani: sed Christus, in quem credidimus, ipse molitiones tuas subvertit, & Satanam, in te, atque in Imperatore tuo habitantem, confundit, qui iniqua consilia adversus ipsius servos vobis suggerere non desinit.

Novis cruciatibus divexati,

Quamobrem Praeses in tantam iram exarsit, ut plane furere videretur. Continuo instat, jubetque, beatos Mar-
2 tyres Fidiculis [a] constrictos in equuleo suspendi, & fustibus iterum quamsaevissime caedi: quod illico factum est, donec deficiente spiritu, semianimes humi conciderent. Insultanti vero Praesidi inter acerbissimam carnificinam, & interroganti: Quo nunc divertit Deus ille, in quem credidistis, pessimi incantatores, veniat modo, & opituletur vobis? respondit Stratonica: Ita sane nobiscum est Jesus Christus, nec unquam a nostro latere discessit: sed nos tuis e manibus eripere differt tantisper, ut constantiam nostram exploret, suamque virtutem per nostram tolerantiam manifestet. Tu vero quo nobis infestior es, eo ampliorem mercedem imprudens adcumulas, in supremo communis Resurrectionis die nobis reddendam.

In carcerē retruduntur, interdicto omni commeatu.

Continuo Praeses ambos in carcerem detrudi mandat, interdicto omni commeatu, poenam capitis minatus, si quis vel aquae guttam eis inferret. Hunc in modum in arctissima custodia jacuere per triduum, velut trunci torpentibus membris immoti. Quo intervallo potu, ciboque caruere, in summa rerum omnium angustia nemine vel guttam aquae ipsis porrigere auso. Jamque nox inje-

rat,

Digitized by Google

rat, quum e Caelo Divina lux repente adfulgere, & adesse Angelus Domini visus est, cujus praesentia illico restitutas, redintegratasque sibi vires, & omnes animi, corporisque dolores penitus sublatos, sitimque insuper plane exstinctam sensere. Tum Angelus ambos adpellans: Ponite, ait, metum, & dignum fortibus Viris sumite animum: multa quippe manent vos ab impiis mala; salva tamen vobis futura sunt omnia: nam adversarii tanta cum ignominia ex acie discessuri sunt, ut haec pugna vobis quidem in gloriam, illis vero in dedecus tandem sit cessura. Eo spectaculo, auspicatissimoque nuncio in tantam voluptatem effundi visi sunt servi Dei, ut nec voci, nec plausui temperarent, maximas quas poterant gratias Deo agentes, quem sibi adeo propitium, praesentemque esse intelligebant.

Angelica visione recreantur.

Post quatriduum satellites a Praeside jubentur, Reos iterum ad quaestionem sistere: Si tamen, subdit, adhuc sospites spirant; nam obiisse eos credo. Ecce autem lictores ingressi carcerem, illos plane convaluisse reperiunt, stantes vident, audiuntque concinne Psalmum modulantes: *Sana contritiones cordis mei*: & rursus: *Qui sanas contritos corde, & adligas vulnera eorum.* Quo cognito lictores statim ad Praesidem convolant, &: Christianos, ajunt, quos pridem publicae custodiae addixeras, atque exstinctos autumabas, modo convaluisse scias, omnique aegritudine, metuque liberos per carcerem discurrere. Eo nuncio Praeses non mediocriter perturbatus est, ratus carceris custodem pecunia corruptum, medicos in carcerem intromisisse, eorumque opera Reos fuisse curatos. Quamobrem illum confestim ad caussam dicendam venire jubet: quumque venisset, eum acriter objurgat, &: Annon, inquit, capitis poena caveram, ne quis ad illos Christianos incantatores, Diis, & Imperatori infe-

Ad quaestionē iterum educūtur.

Psal. 59. v. 4.

Psal. 146. v. 3.

ftos, introiret? Tu vero contra, accepta fortaffe ab ipfis pecunia fubornatus, medicos in carcerem, illorum vulnera curaturos, induxifti. Jam vero cogita, capite tuo crimen iftud effe luendum. At carceris cuftos: Per caput tuum, Domine, juro, refpondit, & per victoriam Dominorum noftrorum, ad iftos Chriftianos introiviffe neminem: dictorumque meorum teftes habeo quorquot mecum per hoc tempus continuo verfati funt. Confeftim idoneos teftes producit, qui adfirmabant, fe quidem eodem tempore ad fores carceris continenter excubaffe; fibique proinde fatis compertum effe, neminem ad Chriftianos ibidem inclufos intraffe. Supervenere etiam quidam ex Optimatibus urbis pro carceris cuftode apud Praefidem interceffuri, adfeverantes, nihil eo fupplicio dignum ab illo fuiffe admiffum, vera proinde effe ea, quae adfirmabat, virum alias probum effe, & in Deos pium, Imperatori etiam obfequentiffimum.

Ad haec carceris cuftos vifum fibi in carcere objectum narrans: Praeterita, ajebat, nocte ignora vox aures meas perculit: trepidus confeftim ad carceris fores adpropero, dumque adtentus audiebam, comperi ex ea carceris parte, in qua Chriftiani ifti verfabantur, prodire vocem, eaque vifa eft hominis ultro citroque multa differentis; mox per januae peffulum rem oculis adcuratius exploro: heic porro lucem video meridiana clariorem, virumque apud Chriftianos iftos adfidentem augufta fpecie, vultuque in fpeciem fulgoris corufcante, audioque cum eifdem amice conloquentem. Quo fpectro vehementer conterritus, domefticos ad fpectaculum convoco, qui adcedentes, & ea, quae memoravi, viderunt, & modo teftantur. Rem proinde teftatiffimam, mihique prorfus certiffimam refero.

Haec narrabat carceris cuftos, quum Praefes non mediocriter perturbatus,

ܐܣܘܬܐ ܘܐܥܠܬܘܢ ܐܢܘܢ ܀ ܡܛܠ ܕܗܠܝܢ
ܚܛܗ̈ܐ ܥܒܕ ܡܟܝܠ ܚܫܘܒ ܕܡܝܬܘܬܐ ܀
ܚܝܒ ܢܛܪ ܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ ܘܐܡܪ ܀ ܠܐ
ܚܝܘܬܟ ܡܪܝ ܘܠܐ ܙܟܘܬܗܘܢ ܕܡܪ̈ܢ
ܥܠܬ ܕܡܢ ܗܠܝܢ ܕܐܬܚܒܫܘ ܬܡܢ
ܠܐ ܐܢܫ ܥܠ ܐܠܐ ܕܡܫܝܚܝ̈ܐ ܗܘܘ. ܘܐܝܬ
ܣܗܕ ܐܢܐ ܠܝ ܒܢܝ̈ܫܐ ܘܡܢܝܢܐ ܐܢܐ ܣܗܕܘܬܐ
ܕܥܡܝ ܐܢܘܢ ܒܗܢܐ ܙܒܢܐ ܐܡܝܢܐܝܬ
ܒܛܝܠܝܢ ܗܘܘ ܐܝܟ ܕܐܡܪ ܀ ܘܡܚܘܐ
ܗܘ ܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ ܘܐܦ ܐܚܪ̈ܢܐ
ܘܐܝܬܝ ܣܗܕ̈ܐ ܠܗ ܘܐܡܪܘ ܀ ܕܒܗ
ܗܘ ܙܒܢܐ ܒܬܪܥ ܐܣܝܪ̈ܐ ܐܝܟ ܚܕܐ
ܡܫܠܡܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܕܒܪܐ ܘܠܐ ܐܢܫ
ܐܝܬ ܕܥܠ ܠܘܬܗܘܢ ܀ ܘܡܢܗܘܢ ܕܪ̈ܘܪܒܢܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܡܟܝܠ ܡܢ ܒܢܝ̈ܐ ܕܠܐ ܚܕ
ܡܛܠ ܗܢܐ ܢܛܪܐ ܥܒܕܐ ܗܘ ܡܫܬܡܥ
ܕܐܡܪ ܡܕܡ ܚܛܐ. ܕܢܛܪܗ ܚܢܢ
ܘܡܗܝܡܢ ܠܐܠܗ̈ܐ ܘܡܫܬܡܥ ܠܡܠܟܘܬܐ
ܕܡܠܟܐ ܀

ܘܡܢ ܢܛܪ ܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ ܘܐܡܪ
ܠܚܙܘܐ ܕܚܙܐ ܠܠܝܐ ܕܐܬܚܙܝ
ܫܡܥܬ ܩܠܐ ܡܢ ܐܝܟ ܕܡܫܝܚܝ̈ܐ
ܗܘܘ ܐܝܟ ܕܡܡܠܠܐ ܟܠܝ ܘܟܕ ܫܡܥܬ ܀
ܘܟܕ ܦܬܚܬ ܠܗ ܬܪܥܐ ܕܒܗ ܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ
ܕܒܗ ܡܫܝܚܝ̈ܐ ܗܘܘ ܐܬܚܙܝ ܡܢ
ܬܪܥܐ ܢܘܗܪܐ ܕܬܪܥܐ ܘܚܙܝܬ
ܢܘܗܪܐ ܕܡܨܛܪ ܡܢ ܕܫܡܫܐ
ܘܚܙܝܬ ܓܒܪܐ ܚܕ ܕܝܬܒ ܥܡܗܘܢ
ܘܡܡܠܠ ܗܘܐ ܥܡܗܘܢ ܐܝܟ ܚܒܪܐ
ܕܪܚܡܐ ܘܡܫܬܐܠ ܀ ܘܟܕ ܚܙܝܬ
ܗܢܐ ܚܙܘܐ ܐܬܕܚܠܬ ܛܒ ܘܩܪܝܬ
ܠܒܢܝ̈ ܒܝܬܝ ܗܘܘ ܚܙܝܢ ܀ ܘܐܬܘ
ܚܙܘ ܐܝܟ ܐܝܠܝܢ ܀ ܕܚܙܝܬ
ܚܙܘ ܀ ܘܗܫܐ ܕܐܫܬܥܝܬ ܠܟ
ܫܪܝܪ ܗܘ ܀

ܘܟܕ ܫܡܥ ܕܝܢܐ ܗܠܝܢ ܡܠܝ̈ܐ
ܐܬܕܠܚ ܘܐܬܬܟܝܪ ܗܘܐ ܒܗ
ܒܚܙܘܐ ܀ ܘܦܩܕ ܕܢܐܬܘܢ ܘܢܩܘܡܘܢ
ܐܢܘܢ ܩܕܡܘܗܝ ܠܒܝܡ ܕܝܢܐ ܀ ܘܟܕ
ܩܡܘ ܩܕܡܘܗܝ ܕܕܝܢܐ ܣܗܕ̈ܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܐܢܘܢ

ܐܝܟ ܕܠܥܕܠܬܐ ܕܠܐ ܡܣܬܟܠ ܩܢܘܡܐ
ܗܘܐ ܐܝܟ ܐܝܢ ܕܠܐ ܢܦܠ ܟܠܗ ܥܒܕܐ:
ܦܩܕ ܐܡܪ: ܐܡܪܘ ܠܝ ܒܥܕܪܢܐ ܕܡܢ
ܐܝܠܝܢ ܐܣܘ̈ܬܐ ܕܐܣܝܐ ܡܬܐܣܝܬܘܢ:
ܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܕܝܢ ܚܪܬ ܒܗܓܡܘܢܐ ܘܓܚܟܬ.
ܦܩܕ ܐܡܪ. ܡܛܠ ܓܚܟܬܝ ܣܟܠܬܐ:
ܠܗܓܡܘܢܐ ܐܡܪܐ ܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܕܥܠܝܟ
ܗܘ ܓܚܟܬ ܕܐܝܬܝܟ ܣܟܠܐ ܘܡܛܥܝܐ
ܡܢ ܗܘܢܐ ܐܢܬ ܩܕܡܝ ܚܙܐ: ܘܐܢܗܘ
ܕܐ ܕܢܐܡܪ ܠܟ ܕܡܢܘ ܐܣܝܐ ܡܬܐܣܝܢ
ܡܛܠ ܦܘܩܕܢܐ ܟܠܢܝܫ ܕܡܬܚܫܒ ܠܗ:
ܦܩܕ ܐܡܪ ܐܘ ܒܢܘܡܘܣܐ ܘܡܡܠܟܘܬܐ
ܠܐ ܦܫܡܐ ܟܠܝܢܝ ܕܐܦܠܐ ܠܗ
ܕܡܛܘܠܝܗܘܢ ܕܡܢܝ ܡܬܠܟܐ. ܕܠܐ ܐܦܢܐ
ܕܦܘܪܥܢܐ ܐܝܟ ܕܢܣܒ ܡܬܐܣܝܢ
ܒܢܘܪܐ ܐܠܦܠܐ ܫܡܝܐ: ܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ
ܐܡܪܐ ܥܒܕܬܐ ܕܒܥܝܪ̈ܐ ܐܝܬܝܟܘܢ ܕܠܐ
ܒܡܕܥܐ. ܕܗܐ ܕܒܢܣ̈ܝܢܐ ܡܬܬܚܙܝܢ
ܡܢܗ ܚܙܝܬܘܢ ܠܐ ܡܬܬܚܙܝܢ
ܡܬܠܝܒܘܬܐ ܢܗܘܐ ܠܟ ܕܢܫܝ̈ܢ:
ܦܢܘ ܓܝܪ ܡܢ ܒܢܝ̈ܢܫܐ ܕܡܫܟܚ ܗܘܐ
ܕܢܗܘܐ ܢܗܘܐ ܕܒܢ ܚܙܝܬܘܢ ܦܓܪ̈ܝܢ
ܕܠܐ ܚܝܣ ܒܥܢܝܢܬܐ ܘܦܣܩܬܘܢ
ܒܗ ܐܣܝܪ̈ܐ ܘܐܪܡܝܬܘܢ ܕܢܗܘܐ ܕܚܣܝܪܬܐ
ܕܠܦܢ ܕܡܬܠܐ ܠܗܘܢ: ܘܐܦܢ ܐܝܬ
ܠܝ ܦܓܪܐ ܕܦܢܝܗ ܐܣܝܐ ܡܬܐܣܝܢ:
ܥܒܕܬܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܗܘܝܢܢ ܒܗ:
ܗܢܘ ܗܟܢ ܦܓܪܐ ܘܐܣܝܐ ܡܫܝܚܐ ܐܝܟ
ܕܒܝܕܗ ܐܟܚܕܐ. ܐܦ ܦܫܡܐ ܟܠܝܢܝ
ܡܢܗ ܠܡܫܠܛܘ ܐܘ ܥܡܝܩ ܠܟܠܐ:
ܦܩܕ ܐܡܪ ܐܘ ܚܪܫܐ ܘܡܢ ܚܡܝ̈ܫܐ
ܐܠܗ̈ܐ: ܡܬܠܓܠܓܠܝܢ ܐܠܗܘܬܐ ܘܐܢܦܫܐ
ܡܬܐܣܝܢ: ܐܡܪܝܢ ܐܝܟܢ ܕܡܥܫܢܐ
ܐܣܝܐ ܡܫܝܚܐ: ܣܠܘܩܘܣ ܐܡܪ ܗܘ
ܒܡܘܬܐ ܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܐܦܢ ܕܦܢܝܗ
ܐܣܝܐ ܡܫܝܚܐ ܒܢܘܪܐ ܐܠܦܠܐ ܫܡܝܐ:
ܥܒܕܬܐ ܕܠܐ ܡܫܬܟܚܐ ܠܝ ܐܢܐ
ܕܒܕܡܥܐ ܒܢܘܪܐ ܩܡܝܪܐ: ܐܠܐ
ܢܫܡܝ ܗܟܢ ܗܘܐ. ܗܘ ܕܒܢܘܪܐ
ܟܠܐ ܡܫܝܚܐ ܦܓܪܝܗܘܢ ܕܢܫܝܢ
ܒܡܘܬܐ

tus, quod contra votum res fieret, simulque miraculum tot testimoniis confirmatum secum admirabundus revolvens, rem ipse per se explorare constituit, Reosque jubet festinato ad conspectum suum venire. Quos ut sanos, & procul ab omni metu moestitiaque conspexit, neque ullam praeteritae fustigationis habere indicem notam: Edicite, ait, quorumnam medicorum arte convaluistis? Tunc Stratonica in Praesidem intuens, risit. Cui Praeses: Cur, ait, insana rides? Tum illa: Te scilicet rideo, inquit, adeo stupidus, pardusque mihi videris. Ceterum si Medicum, cujus opera convaluimus, indicavero, quidnam tandem incommodi te huic adferre posse existimas? Tum Praeses: Per victoriam, ait, Dominorum nostrorum juro, hujus sceleris reum poenas mihi daturum acerbissimas, flammisque sine mora crematum iri. Cui Stratonica: Jumentis profecto similes estis omnes, mente sensuque carentes, utpote qui vestros ob oculos patrata prodigia minime cernitis. Ecquis hominum, oro te, id, quod in nobis factum videtis, efficiat? Tu vero posteaquam corpora nostra immanissime dilaniasti, & in carcerem procul ab omnium mortalium consuetudine conjecisti, interdicto insuper poena capitis omni commeatu, usque tamen instas, & rogas, cujusnam opera convaluerimus? Agnosce itaque Praeses Christum, in quem credimus, hujus miraculi fuisse authorem, ejusdemque vi ac numine proscissos fustibus artus innovatos intellige, ut vestrae vos tandem pudeat crudelitatis. Si quid ergo vales, adversus eum insurgito, debilissime homuncio. Tum Praeses: Proh scelestissimi, qui vestris confisi praestigiis Deos contemnitis! Siccine quod medici vobis praestitere, vos contra Christo adscribendum contenditis? Quoniam modo minabaris, excepit tunc Seleucus, te crematurum medicos, qui nobis

nobis operam suam commodassent, discse jam, mortalium neminem sese in hac curatione immiscuisse, sed unius Jesu Christi ope sanitatem nobis fuisse restitutam, qui corpus, & animam tuam justo judicio in suprema mundi die plectet, quando e Caelo aderit, & poenas a te, & impio illo Imperatore tuo exiget, vastisque ignibus omnia torrebit, incendetque. Tum Praeses: Equidem patientia vobiscum utendum ratus, hucusque poenam distuli, vos ab ista contumacia discessuros confidens: at contra magis insanire vos tandem animadverti, meque maledictis insolentius quam unquam incessere. Jovem magnum Deum testem adpello, atrocissimis poenis deinceps vos adfectum iri, donec vos, audacissima capita, perdam. Sic injurias Deorum, atque Principum persequi certum est. Cui Stratonica: Quoniam, inquit, per mutum & exanime simulacrum, quod proinde nec se colentes, neque sibi conviciantes sentit, jurasti, hinc inane, & irrirum esse hujusmodi jusjurandum plane colligitur: & quum caecus ipse caecum ducem tibi adsciveris, ambos in foveam casuros esse, consequitur.

Praesidis in Stratonicam immanitas.

Ea dicendi libertate, supra quam dici potest, indignatus Praeses, illico jubet, diu, & acerrime Virginem caedi: quod tanta eum immanitate satellites perfecere, ut defectis viribus, & exhausto sanguine, in terram concideret. At mox recepto tantisper spiritu, Praesidem adpellans: O te miserum, ait, homo nequissime! Quales daturus es poenas apud justissimum Deum pro his, quibus nos exerces malis! Cui Praeses: Multos, & quidem sceleftissimos homines, vestri similes, inrerfeci, nec hactenus impudentiam vestrae parem reperi. Multos nos itidem Praesides vidimus, excepit Seleucus, nec tamen stultitiam, atque impietatem, tuae comparandam, invenimus.

His

[illegible]

His dictis impendio magis inflammatus Praeses, protinus equuleo ambos suspendi jubet, atque ferreis pectinibus quam diutissime toto corpore ita dilacerari, ut disrupta cute, carnis quoque laciniae in terram decuterentur. At Christi Martyres inter omne supplicii tempus animum, atque oculos in Caelum intendentes, illud crebro ingeminabant: Jesu Christe Fili Dei, adesto infirmitati nostrae in hac immani carnificina. Ad tres & amplius horas ea protracta est poena: quo spatio nullum gemitum, aut fracti animi indicem vocem edidere, sed hoc unice iterabant: Domine, propitius succurre nobis. Hunc in modum ferreis pectinibus lacerati sunt, donec consumta carne, ossa patuerunt, ipso Praeside, & lictoribus tantam patientiam mirantibus. Beatos inde Martyres eo usque in equuleo suspensos adpellans Praeses: Quo, ait, oberrat Christus? Quin properat, vobis, pro ipso ista tolerantibus, opem adlaturus; illum quippe modo adpellabatis? Cui Seleucus: Etiam profecto nobis adtulit opem, quin & in posterum adferet. Quare non est, cur te tam superbe efferas, nobisque insultes, ut coluber, & lupus crudelissimus, necdum sanguine exsaturatus. Tum Praeses ad Stratonicam: At modo, ait, non parum dolere te credo, Stratonica. Cui illa: Minime vero, inquit, dictique mei testem adpello Jesum Christum Filium Dei vivi, qui ad dexteram ejus, a quo missus est, adsidet. Nec enim conqueror, corpus meum dilaceratum, & decussas in terram carnis meae lacinias, dolorem coërcente certissima amplissimae mercedis spe, quam instauratis ad novam vitam corporibus, nobis reddendam credimus, pro poenis, quas a nobis immerito exigis, daturus ipse olim longe graviores, sempiternis ignibus brevi addicendus. Quamobrem si fas est, etiam tibi gratias habemus, quod tormentis, quibus nos eru-

Equuleo suspensi ferreis pectinibus lacerantur.

SS. MM. constantia.

Jesus Christus Filius Dei vivi.

Spes novae vitae dolorem compescit.

erueias, ad Caeleste Regnum quodammodo provehis, sic ut quantum auxeris poenam, tantumdem augeas coronam. Quoniam, excepit Praeses, omnium sibilis expositam te esse animadvertis, praeclara ista comminisceris, quibus tuam fatuitatem utcumque tegas. Cui Virgo: Equidem, respondit, commentis non egeo, quando veritas mihi praesto est; nam veritati me totam commisi; meliorem utique ducem sequuta, quam tu homo, mentis penitus expers, etsi tibi sapiens videare. At tu, reposuit Praeses, femina petulantissima, adeone verecundiam exuisti, ut te minime pudeat vinctas habere manus & corpus fustibus adtritum, in morem parricidarum atque latronum, idque spectantibus cunctis Cyzici illustribus feminis? Quasi vero non ea tu sis, quae a teneris annis ginaeceo inclusa, castis moribus, modestiaeque adsueveris. Cui Stratonica: Ego vero, inquit, amens sim, si meae me puderet salutis. Tui te potius pudeat, miserrime, cui dedecus, & infamia undequaque incumbunt, nulla temporum diuturnitate abolenda: etsi ista neutiquam animadvertitis; nec enim mentis compotes estis. At me ignominiae hujusmodi non pudet: pii enim, probique homines nullum praeter conscientiam testem, judicemve admittunt. Quum ergo nullius criminis mihi conscia sim, nullo suffundor pudore. Non perinde ac mea res tua se habet. Nam etsi tuorum satellitum oculis vir probus videaris; tua tamen impius conscientia opprimeris, atque reus esse convinceris. Tum Praeses: Patet, ait, te ebriam esse, atque delirare; nec enim usque animadvertisti, in quanta ignominia verseris. Cui Stratonica: Etiam ebria sum, nec tamen vino, ut putas, quo profuse ingurgitati homines, in vesaniam, & hebetudinem prolabuntur, sed nectare Divinae in Jesum Christum caritatis. Ex quo enim bonitatis ejus guttula me aspersit,

[illegible]

aſperſit, illico in ejus amorem exarſi. Stat ergo mihi ipſum quaerere per omnes aerumnas & cruciatus; tuas proinde minas nihil morari, ſed uni Jeſu Chriſto confidere, & ab ipſo hujus pugnae exitum praeſtolari. Tum Praeſes: Doleo ſane, quod haec pulcherrimi oris ſpecies tormentis iterum ſubjiciatur, atque inter lictorum manus pereat. Cui Stratonica: In ruinam impellis, dum parcis, dumque blandiris, certam perniciem paras. Tum Praeſes: Una tantum vocula, inquit, reſtemini, vos in poſterum Imperatori obſequuturos: continuo ego vos libertate munerabor. Cui Beati Martyres: Obmuteſcat qui iſta temere effutit: Jeſum Chriſtum Filium Dei teſtem vocamus, nihil a nobis ſive minis, ſive blandiriis te expreſſurum. Enim vero quando per Jeſu Chriſti gratiam nos brevi migraturos ex hoc ſeculo, & ad optatiſſimum ejuſdem complexum venturos confidimus; tu contra oppido quam praepoſtere ſuades, ut retrocedentes, ab illo deſciſcamus. Tum Praeſes: Subita ſcilicet, ait, vos exiſtimatis morte ſublatum iri, atque ita ſuppliciorum acerbitatem vos evaſuros? Tunc vero Stratonica, & Seleucus in Praeſidem ſevere intuentes: Scilicet, inquiunt, impium, & ſceleſtum, caput, tu ſimiliter exiſtimas, nos iſta minitanti manus quandoque daturos? Non per eum, qui in Caelo habitat, & dominatur abyſſis terrae, non, inquam, quidpiam a nobis extorquebis, etſi ſupplicium noſtrum ad ſeptuaginta annos produxeris; nec enim iniqua imperanti uſquam parebimus. Et tu quidem interim animadvertens, te, tuumque Imperatorem a nobis contemni, animo diſcruciaberis, nobis vero ipſemet imprudens ſimul pertexes coronam. Enimvero quantum improbis conſiliis adverſus nos ſatages, tantumdem nobis utilitatis, & commodi, tibi vero impendio major ignominia, & gravius

vius detrimentum adcident.

Tunc vero Praeses imperat, linguam Virgini recidi, ut Imperatorem, ajebat, atque Deos maledictis incessere desinat. At Stratonica: Ne me, inquit, per me ipsam loqui putes, sed Christum, in quem credidi, in me loquentem audisse te credito; quemadmodum ex adverso Diabolus in te habitans, tibi nefaria ejusmodi consilia contra servos Dei suggerere non cessat. Quod si linguam mihi abscideris, ut modo minabaris, tune enimvero mihi verba non deerunt adversus insaniam tuam; dabitur enim mihi lingua ignea, vepres crematura furoris tui. At vero dum crudelissimi satellites Virgini linguam amputare moliuntur, intercessit frequentissimus populus, Praesidem interpellans, vociferansque, nefas esse linguam abscindi Principis filiae. Quamobrem ille carnifices removeri jubet; Martyres vero vinculis onustos in carcerem reduci.

Vinculis onusti in carcerē reducuntur.

Consilium adversus Martyres initum.

Postridie Praeses Primores urbis convocat, quid in hac caussa postremo statuendum foret, deliberaturus: Equidem, ajebat, quid consilii capiam in hoc negocio, non video. Sunt heic Christiani, qui a Deorum cultu semel abducti, in eadem sententia huc usque pertinacissime haerent. Et vero cujusvis generis suppliciis tentanda mihi fuit eorum pertinacia, sed quam male operam perdiderim, exitus rei declarat; nec enim a Jesu, cui se totos addixere, avelli ullatenus potuerunt. Interim vero universam civitatem perturbant: quod si eos liberos dimittimus, quamplurimos suis erroribus inficient. Id vero si ad Imperatorem manaverit, vereor, ne multa in vos mala, urbemque vestram ille conjiciat, quasi laesae majestatis, neglectique Imperii reos, mihi vero capitis periculum facessat. Haec Praeses. Cui Optimates, mitiora consilia primum adhibenda esse, responderunt: Si tibi placet, ajebant, patientia adhuc cum

ܠܐ ܡܬܚܣܢܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܒܗ
ܗܝܕܝܢ ܡܦܩܕ ܠܗ . ܐܓܡܘܢܐ ܕܢܦ
ܣܩ ܠܫܢܗ ܗܘ ܕܢܫܬܩ ܒܪ
ܗܘ ܡܠܟܐ ܠܡܨܚܝܘ ܒܐܠܗܐ
ܢܬܐ ܚܬܝܬܐ ܚܕ ܚܬܝܬܐ
ܕܐܠܗܘ ܣܢܐ : ܘܠܐ ܬܣܒܪܘܢ
ܠܟܝ ܐܝܟ ܕܐܡܪܬ : ܩܕܡܝ
ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܕܗܝܡܢܬ ܒܗ ܕܡܡܠܠ
ܠܡܠܠܘ ܥܡܟ : ܘܐܝܟܢܐ ܕ
ܠܝ ܠܫܢܐ ܚܕܐ ܕܢܘܪܐ ܕܢܘܩܕ
ܣܢܝܐ ܕܪܘܓܙܟ ܡܘܩܕܐ : ܘܟܕ
ܐܡܪܝܢ ܣܩܘܠܛܐ ܕܟܦܝܢܝܢ ܠܫܢܗ : ܟܢܫ
ܐܠܘܗܝ ܗܟܢܐ ܚܕ ܕܢܦܩ . ܕܠܐ ܙܕܩ
ܠܗ ܕܢܦܣܩܘܢ ܠܫܢܗ ܡܠܠܬܐ
ܗܘܦܪܟܝܐ ܗܘ : ܘܟܕ ܥܒܕ ܕܢܦܠ
ܥܡܐ ܕܣܩܘܠܛܐ ܕܠܐ ܢܦܣܩܘܢ ܠܫܢܗ :
ܦܩܕ ܡܢ ܗܪܐ : ܘܦܩܕ ܕܢܦܩܘܢ ܕܢܒܠܘܢ
ܒܗܘܢ ܟܒܠܐ ܘܢܬܚܒܫܘܢ ܒܝܬ ܐܣܝܪܐ :
ܘܐܬܚܒܫܘ ܐܝܟ ܕܦܩܕ .

ܠܝܘܡܐ ܕܝܢ ܕܒܬܪܗ ܟܢܫ
ܘܐܬܝܥܨ ܥܡܗܘܢ ܪܝܫܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ ܕܝܢܐ : ܡܢܐ ܢܥܒܕ
ܠܗܘܢ ܠܗܠܝܢ ܓܒܪ̈ܐ ܕܥܒܕ ܟܪܣܛܝܢܐ
ܡܕܡܐ ܚܙܝܐ ܡܢ ܫܢܝܬܐ ܚܕܡܬܐ
ܠܚܙܝܐ ܘܠܐ ܗܘܝܐ ܡܢܗ : ܘܐܢܬܬܐ
ܚܠܦܝܗܘܢ ܕܐ ܐܠܝܨܝܢ ܘܠܐ ܐܬܦܢܝܬ
ܕܐܬܦܢܝ ܐܝܟ ܡܢ ܕܝܢ ܗܘ ܥܡܗ
ܕܐܬܚܙܝܘ ܒܗ ; ܘܡܬܚܡܨܘ ܠܐܠܗܐ
ܡܕܝܢܬܐ ܟܠܗ : ܘܐܢ ܫܪܝܢܢ
ܠܗܘܢ ܚܝܠܐ ܣܓܝ̈ܐܐ ܠܡܛܥܝܘ ܒܛܥܝܘܬܗܘܢ :
ܘܡܫܬܡܥܐ ܗܕܐ ܠܘܬ ܡܠܟܐ
ܘܡܬܚܫܒܐ ܦܘܪܥܢܐ ܐܠܦܐ ܥܠܝܟܘܢ
ܥܠ ܡܕܝܢܬܟܘܢ . ܘܡܬܚܫܒܝܢ
ܐܝܟ ܐܝܠܝܢ ܕܐܬܒܥܠ ܡܠܟܐ
ܢܦܫܝ ܐܝܬܝ : ܘܐܦ ܐܢܐ ܡܬܚܫܒ
ܒܢܦܫܐ ܕܩܘܠܐ ܡܬܚܕ ܐܢܐ ; ܗܟܝܠ
ܦܬܓܡܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܐܡܪܘ ܠܗܓܡܘܢܐ :
ܐܢ ܫܦܝܪ ܩܕܡܝܟ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܦܘܫܐ
ܥܠܝܗ : ܡܛܠ ܕܦܠܛܐ ܐܢܘܢ
ܘܐܫܬܟܚܘ : ܘܟܝܘܢ ܡܢ ܐܢܘܢ ܐܡܪ
ܕܟܢܫܢ

ܕܡܗܝܡܢܝܢ ܠܐܠܗܐ . ܒܬܪ ܟܠܗܘܢ
ܡܛܠ ܗܢܘܢ ܥܠܝܡܝܢ ܒܥܘܝܪܘܬܐ
ܡܬܕܒܪܝܢ ܐܝܟ ܕܒܫܓܝܫܘܬܐ ܣܓܝ
ܘܡܬܚܙܝܢ ܡܢ ܣܘܟܠܐ ܘܡܢ
ܬܪܥܐ ܕܗܝܟܠܐ : ܐܡܪ ܕܢܬܕܒܪܘܢ:
ܡܢ ܠܟ ܕܢܠܡܕܘܢ ܡܢ ܕܚܠܬܐ
ܕܐܠܗܐ ܟܕ ܢܕܥܘܢ ܕܫܒܝܩܝܢ
ܐܢܘܢ . ܘܗܕܐ ܠܐ ܫܦܪܐ
ܠܗܘܢ ܠܐܠܗܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ
ܕܠܐ ܡܢ ܟܕܘ ܕܐܠܗܐ ܚܠܝܨܘܬܗܘܢ:
ܐܡܪܝܢ ܠܗ ܪܒܢܐ ܡܕܝܢܬܐ ܠܐ
ܡܬܒܥܝܢ .
ܘܐܡܪ ܕܢܬܕܒܪܘܢ ܠܗܝܟܠܐ
ܠܒܝܬ ܦܬܟܪܐ ܕܒ ܪܚܡܝܢ ܗܘܘ
ܦܢܝ ܐܠܗܐ ܕܟܠܗ ܡܕܝܢܬܐ
ܗܠܝܢ ܗܘܘ : ܡܢ ܕܡܛܘ ܠܬܪܥܐ
ܠܗܝܟܠܐ ; ܡܚܝܕܐ ܠܗܘܢ
ܒܥܘܬܐ ܕܢܫܬܡܥܘܢ ܠܕܝܢܐ
ܕܗܓܡܘܢܐ : ܠܡܕܝܢܬܐ ܕܝܢ
ܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܐܡܪܐ : ܕܠܐ
ܥܠܠܢ ܗܘܐ ܠܗܝܟܠܐ ܐܝܟ
ܕܢܘܢ ܩܕܡ ܦܬܟܪܐ : ܒܬܪ
ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܢ ܐܡܪܘ ܠܗܘܢ : ܕܐܝܟܘ
ܕܫܦܝܪ ܐܝܬܝܗ ; ܢܥܒܕ : ܘܐܠܐ ܠܐ
ܢܫܬܘܢ ܢܨܝܪܘܢ ܠܐܠܗܐ : ܡܛܠ ܕܣܢ
ܘܡܬܚܙܝܐ ܒܡܘܬܒܢܘܬ ܡܢ ܡܠܟܐ :
ܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܐܡܪܐ : ܡܐ ܕܥܠܝܢ
ܐܢܚܢ ܕܢܫܬܠܠܝܢ ܒܗܝܟܠܐ ܦܬܟܪܐ
ܠܗܘܢ ܕܢܐܡܪܘܢ : ܡܢ ܐܟܠܗ ܐܢܘܢ
ܡܡܠܠܝܢ ܕܢܬܠܬܘܢ ܠܗܘܢ : ܣܓܕ
ܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܬܠܬܐ ܕܡܢܝܢܐ
ܦܬܟܪܝܢ . ܘܚܙܬ ܘܐܡܪܬ ܥܠܝܗܘܢ
ܘܐܡܪܬ : ܠܟܘܢ ܐܠܗܐ ܐܡܪܐ ܐܢܐ ܥܠܝܟ
ܚܕ ܚܕ ܒܫܡܗܘܢ ܩܪܝܐ ܐܢܐ : ܙܘܣ
ܦܬܟܪܐ ܫܬܩܐ : ܒܪܒܪܡܢܝܢ
ܨܘܪܬܐ ܕܩܝܣܐ : ܒܝܠ ܕܣܡܐ ܘܫܬܝܩ
ܘܪܟܒܐ ܠܗ ܕܣܛܢܐ : ܐܪܛܡܝܣ ܣܪܝܩܬܐ
ܨܘܪܬܐ . ܡܢܐ ܐܡܪܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܝ :
ܕܢܣܓܘܕ ܠܟܘܢ ܐܘ ܢܒܣܪܟܘܢ ; ܠܡܢܐ
ܗܟܢ ܕܫܬܩܝܢ ܘܠܐ ܥܢܝܢ ܘܠܐ ܡܡܠܠܝܢ:
ܐܢܬܘܢ

cum illis utendum esse existimamus; adolescentes enim sunt, & caeco quodam ipsos impetu ferri credibile est. Jube ad fanum aliquod eos duci, Diisque praesentari, fortasse praesentiam Numinum reveriti, deque patriae, ac civium suorum periculo admoniti, adduci se sinent, ut incenso thure, suam in Deos religionem testentur. Haec tamen Praesidi minus probabantur: Nam cavendum est, ajebat, ne in sacram aedem intromissi scelesti homines, omni posthabita Deorum religione, in eosdem maledictis, conviciisque insurgant: quo sane nihil hactenus luctuosius, aut vobis invidiosius adcidit. Contra vero instantibus Patriciis Viris, & illos nihil contra Deorum religionem ausuros adfirmantibus, adnuit Praeses.

Continuo Martyres vinculis constricti ad delubrum totius urbis celeberrimum ducuntur. Ventum est ad fani limina; continuo instant Optimates, ut Praesidi pareant. Tum vero Stratonica. Necdum, ait, templum intravimus, quum autem ad Deorum conspectum venerimus, quod honestum est, faciemus. Illis porro urgentibus, ut si Deos quidem adorare recusarent, a conviciis saltem abstinerent; magnum enim vero ex ea insolentia periculum urbi creatum iti, & Imperatorem id utique aegerrime laturum. Ad haec Sancta Stratonica: Fanum, inquit, ubi ingressi fuerimus, si quid nobis Dii edicere adnuerint, ipsis respondere utique non abnuemus. Introducti itaque ambo in templum, atque Deos adorare jussi, Stratonica simulacra ornata, ac stantia contuens, in haec verba vocem extulit: Adeste nunc, Dii, vos nominatim ad pello, Jovem mutum simulacrum: Berecinthiam [3] caelatum lignum: Belum [4]
caecum, elinguem, & Diaboli vehi- 4
culum: Artemiden [5] inane figmentum, 5
edicite, jam precor, utrum a nobis coli, an contemni debeatis. Siccine ve-

Ad delubrum ducti jussique Deos adorare Cyzicenorum Idola irrident.

Ps. 113. vestrum nemo rogantem exaudit, aut videt, aut adloquitur? Utinam similes vestri fiant qui vos finxere, quique vobis confidunt, confundantur ab Idolis, quae ipsi fabricati sunt!

Quae quum praesente Praeside dicerentur, oppido quantum is contra ejusmodi consilii authores exarsit, &: Hoccine, ait, est adorare Deos; quod tamen Christianos istos facturos esse, modo spondebatis? Et nunc me quidem circumvenistis, Deorum vero religionem ludibrio Christianorum objecistis. Quod reliquum est, cogitate, quomodo apud Imperatorem factum excusetis; nec enim id reticere, aut dissimulare mihi fas esse puto. Ad haec Praesidis verba trepidare omnes, instare, orare Dei famulos, ut saltem tacerent, & quandoquidem Deos adorare sibi religioni ducerent, eisdem saltem insultare desinerent: Ne forte, ajebant, urbem universam in summum periculum conjiciatis. Et utinam nunquam huc pedem intulissetis! Erant autem, qui etiam Apollonio facinus filiae exprobrarent. Hinc Praeses ad Sacerdotes conversus, interrogat, num Christianos illos Diis aliquando sacrificasse animadvertissent. Cui illi: Per caput tuum juramus, istos prae ceteris summa ubique religione Deos coluisse; nobilissimorum quippe procerum filii sunt Seleucus, & Stratonica. Quisnam porro illos in hunc errorem abduxerit, plane nos latet.

Tunc Praeses Martyres adpellans: O audaces, & vobismet infestissimae animae, quin tot modo pressi molestiis Deos adorare velitis, quos antea, quando vobis potestas erat faciendi quod placeret, impense colebatis? Cui ambo unanimes: Erat, ajunt, tempus, quum caeco errore ducebamur: nunc vero nihil nobis potius esse ducimus, quam veritatem quaerere, inventamque tenere. Tum Praeses: Missa, inquit, isthaec facite, & incensum Jovi maximo Deo ado-

adolete. Cui Martyres: Incensum mutis lapidibus offerre scelus esse existimamus. Lapidem, inquit Praeses, Jovem maximum Deum dicitis,o teterrimo certe dignissimi supplicio homines. Cui Stratonica: Tua te profecto conscientia convictum fateri cogit, illum esse mutum, & inanime saxum. Tunc Praeses: Jam porro mihi deliberatum est, nullis posthac precibus flecti, nec cessare, donec vos ad rogum pertraham, oraque vestra foedum in modum deturpem, spectantibus metum, & stomachum factura, tuum praesertim, o Stratonica, atque ita demum in tartarum vos demittam. Cui illa: Mirum est, ut nusquam tibi ipse constes: verba quidem grandia, & graves minae; acta vero levia & scurrilia. Ceterum tu, qui ista exaggeras inania terriculamenta, doce, quidnam commodi ex hac qualicumque oris specie mihi proventurum esse credas, quam velis, nolis, duobus potentissimis hostibus cedere necesse est, senio videlicet, ac morti. Equidem non ita desipiam, ut caducam, mortalemque corporis formam ambiam, quando immortalem, justitiaeque altricem animi speciem optare, atque habere in promtu est. Enimvero cui in formoso corpore turpis animus est, non hunc ego invidia, sed commiseratione dignum puto, qui forma, re utique fluxa, abusus, poenas sibi aggerit sempiternas, vindici scelerum Deo reddendas. Qui vero caducam oris gratiam aspernatus, unice satagit, ut mentem sceleris puram, integramque Domino suo restituat, hic profecto ex corporis deformitate exercendae, augendaeque virtutis occasionem, & materiam nactus, omnium mortalium laudes commeruit. Oris siquidem decor mentem non solum non ornat, imo vero quandoque etiam depravat. Pulchritudo autem animi etiam gentes immanitate barbaras delectat: oris venustas multos corrupit, & in

in vitia praecipites dedit. Qui enim in corporis cura, ornatuque morosi sunt, perpetua salutis detrimenta patiuntur; qui vero internae pulchritudinis satagunt, opes sibi non perituras continuo adcumulant. Quae quum ita sint, quid mea intersit oris gratia, intimam mentis pulchritudinem unice ambienti? Illam itaque exstinguere in tua situm est potestate: haec vero, quae ex Christi gratia constat, nemini obnoxia est. Nec enim sive tu, sive Dii tui, neque caelum, neque terra, aut quae immenso utriusque ambitu clauduntur, mentis meae decorem deterere, vel animum ab amore Christi avellere possunt. Quid? Jam non te oppido confusum fatebere? Quae enim ista major ignominia fingi potest, quae te in nostra caussa premit? Tu siquidem nostram in Christum fidem vi, atque diabolico astu expugnare cogitabas, Imperatori, bellum hujusmodi adversus nos suscipere jubenti, rem utique gratissimam facturus: tibi vero ista molienti imbellis, & sola femina restiti, tuumque impetum fregi, ferociamque profligavi. Quid jam posthac Domino tuo, qui fidei, industriaeque tuae hujusmodi negocium commisit, repones? Quando ambo victi, confusique estis justo judicio Jesu Christi, cujus nutu constant universa. Tum Praeses: Mitte, ait, ista, quousque mentem mihi hisce obtundis nugis, femina petulantissima? Cui Virgo: Scilicet nos, inquit, per

1. Cor. 1. 19. Sacras literas docet Deus, se sapientiam sapientium perditurum.

Ardētes lampadae Martyribus admotae, continuo extinguntur.

At enim Praeses aegerrime ferens, quod coram Optimatibus urbis ab imbelli femina victus, confususque fuisset, ardentes lampadas expediri continuo jubet, & nudatis Martyrum costis admoveri; Stratonicae vero faciem etiam eisdem ustulari imperat. Lictoribus itaque id impigre curantibus, Stratonica sublatis in caelum oculis: Domine Jesu Christe, ait, Fili Dei, quaeso, impiis Fi-

Christus Filius Dei.

dem

ܠܥܡܠܐ ܘܐܡܪܬ : ܡܪܢܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ
ܐܬܠܝܗ̇ ܚܝܠܐ ܠܡܘܪܕܐ ܗܠܝܢ ܕܒܝܫܘܬ
ܒܗܬܐ ܢܣܒܘܢ ܐܝܟ ܕܡܬܒܣܪܝܢ
ܒܣܒܪܗܘܢ. ܘܡܢ ܫܥܬܐ ܕܥܟܝ ܗܘܝ
ܢܗܝܪ̈ܐ ܟܕ ܠܡܟܣܘ ܗܘܐ ܗܓܡܘܢܐ :
ܘܐܬܬܘܩܕ ܒܗ̇ ܠܩܣܛܘܢܪ̈ܐ ܘܬܘܒ
ܠܬܠܝܬܝܘܬ ܐܘܩܕܘ ܘܠܐ ܡܕܡ ܕܡܬܓܘܫܐ
ܗܘܐ ܠܗ ܕܡܫܬܡܠܝܐ ܒܚܡܬܗ . ܘܐܝܟ
ܕܗܘܐ ܠܗܠܝܢ ܒܣܘܪܝܐ ܕܒܝܫܝܢ
ܗܘܐ ܗܘܐ ܠܣܘܓܐ ܩܕܡ : ܐܡܪ ܕܝܢ :
ܕܫܪܝܪܐ ܗܘ ܗܘܪܫܐ ܗܢܐ .

ܠܣܗܕܐ ܐܡܪܘ : ܡܢܐ ܐܝܟ ܗܢܐ
ܕܐܬܪܐ ܐܘ ܒܗܬܐ . ܘܐܬܚܡܬ ܕܝܢ :
ܘܦܩܕ ܕܢܬܬܠܘܢ ܠܟܫܦܐ ܕܡܚܐ
ܐܝܟ ܕܒܓܪܕܐ ܬܘܪ̈ܐ ܕܡܬܢܐ . ܚܒܪܘ
ܕܠܐ ܫܥܬ ܕܢܬܓܪܕܘܢ ܕܡܢܬܐ ܕܡܢܬܐ
ܕܠܐ ܐܫܬܒܩܬ . ܘܡܢ ܒܬܪܟܢ : ܦܩܕ ܕܝܢ
ܕܢܬܚܒܫܘܢ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ : ܘܐܣܪܘ ܐܢܘܢ
ܐܝܟ ܕܚܒܝܫܝܢ : ܘܗܘܘ ܒܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ ܚܡܫܐ
ܝܘܡܝܢ ܒܡܨܥܬ ܩܝܛܐ : ܡܢ ܫܡܫܐ ܡܥܝܢ
ܠܝܬ ܕܢܫܩܐ ܡܝܐ : ܟܕ ܐܢܫ ܠܐ ܡܫܬܪܚ
ܕܢܬܠ ܠܐ ܐܢܫ ܠܗܘܢ .

ܐܡܪ ܕܝܢ ܠܪܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ
ܡܢܐ ܐܢܫ ܠܗܘܢ ܠܐܝܠܝܢ ܕܝܠܢ :
ܘܟܠܢ ܡܢܐ ܢܒܥܐ ܐܝܟ ܕܢܥܒܕ ܠܗܘܢ
ܕܚܛܝܢ ܠܡܪܕܐ ܕܐܠܗ̈ܐ ܘܕܡܠܟܐ
ܚܣܝܢ ܘܦܫܩܬ ܠܗܘܢ ܡܕܝܢܬܐ ܟܠܗ̇
ܠܚܘܬܗܘܢ ܐܘ ܦܬܟܪ̈ܐ ܐܝܟ ܟܠܗ̇
ܣܡܝܢܗܘܢ : ܘܡܫܬܡܥܐ ܗܕܐ ܠܡܠܟܐ
ܐܝܟ ܐܢܫܐ ܕܡܪܕܘ ܒܡܠܟܐ ܕܡܠܟܘܬܐ
ܢܦܣܘܢ ܘܡܢܗ ܒܡܪܕܐ ܕܡܘܬܐ
ܢܫܬܕܠܘܢ ܘܡܢܗܘܢ ܬܢܢ ܡܕܝܢܬܐ
ܢܦܩܘܢ ܡܢ ܢܡܘܣܝܗ : ܠܐ ܗܘܐ
ܐܦܝܣ ܕܒܠܝܢ ܡܘܬܐ ܡܪܝܪܐ ܢܡܘܬܘܢ
ܐܝܟ ; ܠܡܘܪܕܐ ܘܠܡܣܒܪܘ ܕܒܠܗܘܢ
ܕܬܒ ܘܠܟܠܗܘܢ : ܡܢܗ ܐܡܪ ܕܝܢ ܩܠܝܢ :
ܐܝܬ ܕܐܡܪ ܕܒܣܝܦܐ ܢܬܩܛܠܘܢ ܐܝܟ :
ܘܐܝܬ

dem tuam repellentibus justitiae tuae vim, & numen ostende, ut spe sua decepti, animo confundantur: Extemplo lampadae exstinguuntur. Praeside autem lictorum inertiam increpante, atque instante, ut secundo, ac tertio easdem adcenderent, nihil ab iis id tentantibus effectum est, Tyranni insaniam Seleuco & Stratonica ridentibus, atque majori voluptate exultantibus, quo magis ille excandescebat, atque angebatur. Rem porro omnes, qui frequentes ad id spectaculum confluxerant, mirantibus, Praeses ea nefariae artis praestigia esse adfirmabat.

Equuleo suspēsi lorisque caesi, in carcerē reducuntur.

Ceterum quum beati Martyres eidem irritos, & inanes conatus constanter exprobrarent, Praeses majori ira commotus, illos rursus equuleo suspendi imperat, atque taureis recentibus loris vehementissime caedi, donec, dehiscente ubique cute, atque proscissis artubus, deficeret plagis locus. Mox in carcerem reducuntur, ubi inter vincula & compedes arcta in custodia detenti sunt diebus quinque, mediis Augusti mensis caloribus, nemine aquae guttam ipsis subministrare auso.

Teterrimum supplicium in Martyres excogitatum.

Interea Praeses convocatis Optimatibus, hujus caussae expediendae rationem quaerebat: Ecquid, ajebat, mihi adversus scelestos istos statuendum putatis, quove supplicii genere in eos animadvertendum, ut Deos, atque Imperatorem incessere desinant? Vereor nimium, ne universa civitas eorum erroribus inficiatur, ipsorumque veneficiis plerique capiantur. Quod si semel ab Imperatore rescitum fuerit, quasi tentatae defectionis reos, nos quidem morte multabit, urbem vero, & cives vestros multis adficiet malis. Edicite ergo, quo mortis genere, & quidem acerbissimo tollendi sint, ut Christianorum eorumdem gregalium furorem similis poenae metus cohibeat. Fuerunt qui reos gladio feriendos esse edicerent, alii

alii lapidibus eosdem obruendos, aut pelago submergendos. Quum omnes sententiam dixissent, Praeses: Atqui, inquit, haec mortis genera cuique patent, obvia enim sunt; ego vero ignotum, inauditum, idemque acerbissimum supplicii genus volo. Mox arcessiri jubet beatorum Martyrum parentes.

Quum itaque Apollonius Stratonicae pater, & una simul Seleuci mater advenissent, Praeses rogat, utrum perduelles illi Deorum, atque Principum contemtores ad ipsos adfinitate aliqua pertinerent. Cui illi: Filios, ajunt, nostros nobis hucusque dicere licuit; posthac vero, quoniam Imperatori parere recusant, eosdem abdicamus, abnuimus, abjuramus: nostri non sunt. Nunc ergo, subdit Praeses, quandoquidem eos vestros esse negatis, edicite, quodnam maxime illos fastidire ex familiari usu deprehendistis. Quod enim maxime illis molestum est, id in eorum supplicium vertendum erit. Ad haec Apollonius: Filia mea, respondit, cadaverum foetorem exhorret adeo, ut ne alterius quidem corporis halitum ferre possit. Similia fere narrabat de Seleuco mater: Seleucus, inquit, gnatus meus hoc ipsum ferme fastidit maxime, ita ut multoties a foro abstineat, rerum, quae illuc importari solent, graveolentiam aegre ferens. Percommode res cadit, inquit Praeses, hoc ipso, quod ambo perhorrescunt, supplicio illos ego adgrediar. Decem actutum canes occidite, carnes in massam congestas Soli ad septem dies exponite, mox horum perduellium manibus post tergum religatis, illas sportis impositas eorumdem collo suspendite, ad ferventissimi Solis aestum, donec ipsorum animae foetore conficiantur: quod supplicii genus, Diis fore gratissimum spero; ipsos enim hoc excogitasse tormentum puto, ne videlicet injurias, quibus ab illis adfecti sunt, inultas relinquerent.

Prae-

ܐܢܫܐ ܦܝܠ ܡܫܒܚܝܢ ܕܐܚܪ̈ܢܐ ܝܗܒܘܗܝ:
ܗܘܝܘ ܐܢܫ ܐܢܫܐ ܩܘܙܝܩܢܐ ܗܘܐ ܚܕ
ܕܐܬܪܝܗ̇ .
ܗܕܐ ܐܡܪ ܕܝܢܐ ܫܦܝܪ: ܚܝܒܘ ܫܘܕܥܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܐܡܪܗ : ܕܥܒܕܐ ܩܒܘܪܬܐ
ܠܒܪ ܡܢ : ܬܪܥܐ ܬܝܡܢܝܐ : ܡܛܠ ܚܕ ܡܢ
ܬܪܝܢ ܝܘ̈ܡܝܢ ܘܐܡܪ ܠܕܝܢܐ : ܐܝܬܘܗܝ
ܕܥܒܕܐ ܕܗܘܝܐ ܩܒܘܪܬܐ ܠܒܪ ܡܢ
ܕܝܘ̈ܡܬܐ : ܘܠܝܬ ܕܡܬܦܠܛܝܢ ܬܠܬܐ:
ܐܠܐ ܗܘ ܐܢܬ ܚܕ ܒܗ ܡܚܘܝܐ ܠܒܪ ܡܢ
ܡܕܝܢܬܐ ܘܠܫܘܪܐ ܐܬܦܠܓܬ ܕܢܦܩܐ ܡܢ
ܬܪܥܐ ܠܬܝܡܢܐ ܘܡܬܦܠܛܝܢ ܢܦܫ̈ܬܐ
ܡܬܩܠܩܠܝܢ ܡܢ ܐܝܠܝܢ ܕܥܒܪܝܢ ܗܘܘ
ܘܡܛܠ ܕܠܐ ܕܗܘܝܐ ܚܝܠܐ ܕܢܣܝܒܘܢ
ܠܪܝܚܐ : ܐܝܟ ܓܠܐ ܕܥܢܢܐ ܕܢܘܪܐ
ܡܢ ܕܝܢܐ ܕܟܘܪܐ ܦܩܕ ܕܢܫܕܪܘܢ
ܡܬܬܕܝܢ ܕܗܘܝܐ ܕܢܦܩܐ ܐܝܟ ܕܚܙܝܬ
ܕܡܘܬܐ ܕܢܘܪܐ ܕܡܫܬܠܚܐ : ܠܝ ܦܫܝܪܐ
ܕܟܠܗ ܦܩܘܕ ܕܡܬܢܣܒܝܢ ܐܢܘܢ: ܘܟܕ
ܫܡܥܬ ܗܢܐ ܡܠܦܢܐ ܚܟܝܡܐ ܡܢ ܗܘ
ܕܝܢܐ ܘܡܢ ܫܥܬܐ ܕܝܢܐ ܦܠܛܝܢ ܦܩܕ
ܡܬܦܠܓܝܢ ܕܗܘ ܕܐܡܪ ܠܗ. ܘܐܡܪ
ܕܥܒܕܐ ܡܫܬܠܚܝܢ ܡܛܠܬܗ : ܘܡܫܕܪ
ܩܪܒ ܐܝܟ ܕܢܗܘܐ ܒܗ ܡܚܘܝܐ
ܒܫܥܬܗ : ܘܡܕܝܢ ܕܝܢܐ ܠܐܪܒܥܐ ܡܢ
ܦܠܚ̈ܐ ܕܩܒܪܘܗܝ ܥܒܕܐ ܡܛܠܬܐ ܕܐܬܐܡܪܬ
ܠܗ : ܘܡܢ ܐܠܗ ܦܩܘܕ ܕܐܫܬܩܠܘ ܡܢ ܕܝܢܐ
ܕܢܣܒܘ ܒܗ ܡܚܘܝܐ : ܠܐ ܠܫܒܩܘ ܐܦܠܐ
ܡܢ ܩܘܫܬܐ ܕܢܒܥܘܢ ܠܗܘܢ ܠܡܘܬܐ ܕܡܚܘܝܐ
ܡܢ ܗܘ ܩܒܪܐ ܡܩܪܒܐ ܕܗܘܝܐ ܕܗܘܢ :
ܘܦܩܕ ܠܗܘܢ ܕܝܢܐ ܦܘܡܗܘܢ ܕܐܫܬܩܠܘܗܝ
ܘܐܡܪܗ ܠܗ : ܕܐܝܠܝܢ ܐܝܟ ܩܒܘܪܬܐ ܕܗܘܝܐ
ܘܐܬܬܐ ܡܢ ܥܡܪܐ ܘܫܠܝܐ ܒܠܠܗ
ܐܝܟ ܕܐܬܐܡܪ ܠܗ. ܐܠܐ ܠܗܘ ܐܝܟ ܕܦܬܝܚ
ܕܢܫܬܩܠ ܠܗܘܢ ܕܐܬܪܝܢ ܕܡܚܘܝܐ ܐܠܐ ܠܝ
ܦܠܓ ܡܠܐ ܒܠܫܢܐ ܡܬܠܒܫܝܢ ܐܢܫܐ
ܡܢ ܗܘܐ ܢܗܝܪ ܕܝܢܐ ܕܗܘܝܐ ܕܢܦܩ
ܡܢܗ: ܘܦܩܕ ܕܝܢܐ ܕܢܬܠܒܫܘܢ ܐܚܪܢܐ
ܡܢܝܢܐ ܡܢ ܥܡܪܐ ܘܡܬܩܠܝܢ ܐܬܩܒܪܘ
ܒܩܒܪܐ ܘܡܬܚܙܝܢܐ ܕܢܝܫܐ ܕܢܦܫܗ
ܘܡܬܚܙܝܢ

Praesidis sententiam ceteris laudantibus, subjecit quidam Cyzicenus: Equidem, optime Praeses, decrevisti, reos ejusmodi foetore extorquendos: at non nobis canibus opus est. Habemus sepulcrum extra portam urbis Australem secus viam, quo intra biduum quindecim cadavera inlata sunt, exhalatque longe lateque foetorem teterrimum, adeo ut illac praetereuntes a via divertere cogantur: nec enim ferre possent halitum illum pestilentissimum ibidem sese sursum glomerantem ad instar piceae nubis, ex ardenti camino emissae. Si lubet, praecipe, ut illuc mittantur, Confido namque, eos ab illo gravissimo odore statim exanimatum iri. Cui Praeses: Bene, ait, sapienterque mones. Placet eos illo in sepulcro actutum condi. Missi continuo satellites locum exploraturi, qui intolerabili foetore propius accedere prohibiti, postequam locum a longe prospectassent, Praesidi renunciarunt, rem quidem ita, ut relatum fuerat, se habere; locum tamen citra vitae certissimum discrimen adiri non posse, ob pestiferum foetorem, inde continuo prorumpentem, & ad instar atrae nubis gliscentem. Jussit itaque Praeses, quatuor ex foro seligi Vespillones, qui spongiis odore perfusis muniti, adpositisque ad nares strophiolis, beatos Martyres in cryptam inferrent.

Rebus ita constitutis, lictoribus omnia ad Praesidis nutum adparantibus, postero die mane Rei e carcere producuntur, non hominibus, sed cadaveribus similes. Diu namque ex tolerata in summis caloribus siti, atque ex praeterita fustigatione proscissa membra, & dehiscentes in frusta tabidae carnes totius corporis habitum foedum in modum deturpaverant, adeo ut circumspectantium turbam, ipsumque Praesidem ea species non mediocriter commoveret. Postquam vero percrebuit rumor, Christianos Martyres praedicto sepulcro conditum iri,

iri, universa civitas ad spectaculum effusa est. Tum Praeses Dei famulos compellans: En, inquit, periistis, miseri. Inventum est tandem, quomodo vestra ista pertinacia frangatur; teterrimo enim, & inaudito inter mortales supplicio addicti estis, quod nec vestris praestigiis deprecari possitis, nec ille, in quem credidistis, Christus avertere valeat. Verumtamen si Jovi Deo Maximo sacrificaveritis, liberos vos hodie dimittam, & Imperatorem continuo faciam certiorem, vos ejusdem edictis obtemperasse. Eccur jucundam hujus lucis usuram miseri refugitis? Cui Stratonica: Ad omnes siquidem aerumnas, ait, paratos nos efficiunt Domini nostri illa oracula:

Matth. 16. 25. *Qui animam suam perdit in hoc seculo, in vitam aeternam custodit eam*. Et rursus:

Ibid. 10. 22. *Qui perseveraverit usque in finem, ipse vivet in Regno Caelorum*. Ut video, inquit Praeses, pertinaciam necdum exsuistis, nec vobis parcitis, quibus ego parcendum decreveram. Tum Seleucus: Nos ait, nobis parcimus, dum perimus, ne pereamus; sed in aliam vitam propediem adfuturam adsciti, aeternum vivamus. Subdit Stratonica: Si nos ipsos odissemus, tibi utique morem gereremus: quoniam vero nos ipsos amamus, ad Caeleste Regnum, atque futuram felicitatem nos ipsos servamus. Tum Praeses: Ecquis, ait, post nostrum aliud adfore seculum credat? Cui beata Stratonica: Jam dixi tertio, ait, profunda caligine te obcaecatam habere mentem: idcirco nec mirum esse, si Christi veritatem cernere nequeas. Et nunc voluntate tua mari similis factus es, quod navigantibus quidem ingentes parat opes, sibi vero suam dumtaxat salsedinem servat, & perpetuum aestum. Et tu quidem permultos mortales, acerbissimis poenis exercitos, ad Caeleste Regnum provehis. Sed quoniam Imperatoris obsequium saluti tuae praevertis, caecus effectus es, ut te ipsum introspicere

[illegible]

cere nequeas. Enimvero si in Christum crederes, & futurae vitae delicias praegustares, nemo profecto te paratior foret ad toleranda graviora etiam supplicia iis, quae nobis pro nostra salute intulisti. Verumtamen atra tibi, tuoque Imperatori nox dudum offusa est. Quamobrem vestrae ignari sortis, Christum in Servis suis persequimini. Ceterum quum ille venerit, poenas vestris pares sceleribus rependet. Heic dicentem interpellans Praeses: Non ego, inquit, sed vestra vobis, quas hactenus tulistis, poenas intulit pertinacia. Cui Stratonica: Perge porro, ait, acerbissimos quosque cruciatus cogitato, expedito, instruito. Equidem confido, fore ut, sicut ex priori conflictu victus confususque discessisti, sic etiam ex reliquis parem ignominiam tu, tuusque Imperator in posterum referatis. Tum Praeses: Atqui, ait, quas hactenus exsolvistis, poenae si cum ea, quam mox dabitis, conferantur, leves, & nullae sunt: cum foetore, scilicet, pestilentissimo, quod poenae genus maxime horretis, vobis modo confligandum esse cogitate. Deus, responderunt ambo, in quem credidimus, quique vestras hactenus machinationes infregit, hanc quoque procul dubio profligabit, nosque adversus nequitiam vestram invictos praestabit. Tu siquidem impia moliris, sed Christus misertus nostri tua consilia praevertet. Tum Praeses: Lata jam a me sententia est, ut quod vestra pertinacia commeruistis, inter putrida cadavera relegemini. Placet experiri, num forte Christus, cui confiditis, vos inde sit erepturus. Cui Stratonica: Nos sane minime dubitamus, quin ille, qui nobis hactenus adfuit, sit etiam in posterum adfuturus. Imo confidimus, fore ut foetorem illum teterrimum, quem modo minabaris, in suavissimum odorem idem Jesus Christus commutet; adeo ut factum multi obstupescant, Dei-

que noſtri virtus innoteſcat ita magis, & magis eam homines admirentur: vos autem contra ſcelerati conſilii dedecus, & ignominiam referatis. Sepulcrum vero, cui nos addixiſti, in ſplendidum nobis thalamum, ut modo ajebam, verſum iri ſperamus: cujus rei plurimi ſpectatores, ac teſtes aderunt; aque inde fiet, ut per omnium hominum ora Dei noſtri laudes circumferantur, tua vero, tuique iniquiſſimi Imperatoris ſtultitia cunctis mortalibus pateſiat.

Heic porro fervens ira Praeſes: Teſtes, ait, adpello Magnos Deos, me ſtatim exſequuturum quae vobis hactenus ſum comminatus: lubet enim vero ex eventu diſcere, uter noſtrum vera praecinerit. Tum ad lictores converſus, jubet e foro veſpillones quatuor confeſtim arceſſiri, mox ſpongias ſuaveolentibus ſpeciebus medicatas, calamumque acutiſſimi odoris adferri. Hiſce odoramentis communiti Veſpillones, rem ea, qua juſſi fuerant, celeritate confecerunt; atque per hunc modum Seleucus, & Stratonica in illam cryptam conjecti ſunt. Continuo Praeſes oſtium ſigillo Imperatoris obſignat, veritus, ne quis ſpe quaeſtus illectus, eos inde extraheret.

In Sepulcrum foetidiſſimum conjiciuntur.

Ceterum dum beati Martyres ad novum inauditumque carcerem trahuntur, urbs univerſa, nobiles viri, feminaeque, ſervorum, & ex infima plebe egentium turmae illis occurrerunt, ipſorum ſupplicium, quaſi publicam calamitatem, complorantes. Chriſtus, ajebant, in quem crediſtis, ipſe ſua illa virtute, qua cetera pro veſtra ſalute dudum praeſtitit miracula, nunc quoque ab atrociſſima hac poena ſalvos, & incolumes vos nobis reſtituat. Aderat inter alios Apollonius, qui filiam propius ſubſequutus: Quaeſo te, ajebat, Gnata, tui miſerere; ſic non piget te mori hoc praeſertim acerbiſſimo, atque teterrimo ſupplicio? Cui Stratonica: Uti-

Utinam, pater, respondit, te tui aliquando miserear, exitiumque, in quod imprudens ruis, sanioribus consiliis praeverrere studeas! At ille avulsos crines filiae ostentans, eoramque projiciens, illud identidem ingeminabat: Oro te, Gnata, ne horribili hac morte perire velis. Cui illa: Jam te, air, non esse meum dixi, teque, tuumque genus abdicavi, sicut me meus Dominus admonuit illis verbis: *Qui non abnegat patrem suum, & matrem suam, & omnia, quae possidet, non potest meus esse discipulus*. Ceterum quanto acrius patris dolorem gliscere intelligebat, tanto plenius mens ejus Christi amore inflammabatur. Luc. 14. 26.

Ubi vero adparuit sepulcri locus, ingens undique, & miserabilis promiscui vulgi ejularus consequutus est, omnibus acerbissimo casui ubertim inlacrymantibus. Non pauci eriam Christi servos adsequuti, extremum ipsis vale dicebant, atque bene precabantur: Christum, ajebant, in quem credidistis, vobis propitium adesse, oramus. At vero multitudine ultra procedere non ausa, SS. Martyres inde paullulum progressi, ad ostium monimenti constiterunt. Heic porro elevatis in Caelum oculis, hunc in modum orabant: Domine Deus, Parer Domini Nostri Jesu Christi, qui a te missus ad nos venit, anticipent nos, quaesumus, misericordiae tuae, & ostende virtutem clementiae tuae in servos tuos, ut sciant omnes, qui te non noverunt, quia tu es Deus verus. Postquam vero ambo has, & ejusmodi preces cum lacrymis fudissent, utrumque rapuere trepidi, festinantesque Vespillones, & in sepulcrum projecere: continuo ostium, juxta Praesidis mandatum, publico sigillo obsignarunt. Hic illius quaestionis finis fuit, & populus ratus eos intolerabili foetore statim oppressos interiisse, velut exstinctos acerba comploratione prosequutus, mox in urbem revertit.

Sepulcri foetor in suavissimum fragrantemque odorē divinitus cōmutatus.

Interea Caelum aperiri visum est, flammamque in speciem columnae sepulcro insidere, splendidam insuper nubem omnem circa locum contegere. Exinde foetor in suavissimam fragrantiam repente est commutatus, & ad instar nebulae coepit usquequaque diffundi, ita ut ex eo tumulo emissus odor universam urbem pervaderet, & ultra etiam progrederetur, cunctis miraculum testantibus, & conlaudantibus Deum. Ea novitate exciti, ad sepulcrum concurrere, manifestam Dei virtutem praedicantes vicini incolae, adeo ut illi, quos ejus loci teterrimus odor procul abigere solebat, nunc turmatim adfluerent, seque invicem protruderent, diffusam tumulo fragrantiam totis naribus excepturi. Lux, nimirum, erat jucundissima, quae Caelesti quadam voluptate omnes recreabat. Qua occasione aegroti quotquot illuc venere, & admirabili illo odore adflati sunt, extemplo convaluerunt, & qui viderunt testimonium perhibuere, & verum est testimonium illorum. Ita sepulcrum putridis cadaveribus fartum in splendentissimum thalamum versum est: quibus vero ad ejus ostium propius accedere licuit, audiebant hymnorum concentum, veluti chorum psallentium: & qui ista audierunt iidem testati sunt, & crediderunt, & verum est testimonium illorum. In hoc loco beati Martyres ad septem dies summa cum animi voluptate, velut inter amoenissimi horti delicias, permanserunt. Quae quum a Magistratibus, & militibus Praesidi renunciata fuissent, expavit, & vehementer obstupefactus: Jam, inquit, hostes abjicio, arma jam mihi nulla relicta sunt, quibus scelestos istos oppugnem.

Quo adflati Aegroti quotquot extēplo convaluêrūt.

Ad septē dies eo in loco detenti.

Inde incolumes extracti, non paucos ad veri Numinis cultum revocant.

Exacta in eum, quem dixi, modum hebdomada, Praeses, ut illinc rei extraherentur, imperavit. Quod quum per urbem divulgatum fuisset, rursus ad locum supplicii summa cum exspectatione concurritur, adeo ut lictores gladios exse-

exserere coacti fuerint, & ferro viam sibi inter confertissimam turbam aperire. Sic ad ostium sepulcri pervenere, ubi publicum sigillum integrum reperiunt, quo resignato, satellitum quisque ostium primus occupare, atque alios praevertere contendebat. Ut vero e sepulcro extracti sancti Martyres, in conspectum multitudinis prodierunt, omnes quotquot ad spectaculum adfluxerant, conglobati, constipatique circa eos eojere. Heic vero, quoniam nullum salutis detrimentum ex pestifero carcere illos accepisse cernebant, imo vero quodammodo Angelis similes esse factos, divina quadam luce toto corporis habitu vultuque promicante, plerique sublato clamore, magnum esse Christianorum Deum testati sunt. Non pauci ea occasione Fidem Christi susceperunt. Postquam vero Christi Martyres ex eo loco paullulum cessere, simul etiam clarissima illa nubes, quae locum hactenus operuerat, disparuit. Populus autem eos in medium receptos, velut solemni pompa in urbem honorifice deduxit, ubi rursus ad eos ingens hominum turba occurrit.

Postera die convocatis urbis Magistratibus, Praeses hanc ad eos concionem habuit: Equidem non diffiteor, admiranda esse, atque praeter vim, ordinemque naturae, quae modo fieri videmus. At ideone reos istos absolvendos esse dicemus, quos omnis generis suppliciis mactandos edicto cavit Imperator? Huic autem scribere, & visa circa illos prodigia exponere res est profecto anceps, & periculi plena. Quid quod si Christianos ejusmodi vivere, & in urbe versari sinamus, verendum est, ne populum in factiones scindant, & publicam pacem perturbent; reque ad Imperatorem delata, alienum crimen ipsi capire nostro luamus. Placet ergo, reos flammis adjudicare: quod certe genus mortis evadere neutiquam poterunt, nec si

Ignis supplicio damnatur.

si ipsorum Deus in id totus incumbat. Praesidis oratio omnium adprobatione excepta est, reosque ex praescripto legum puniendos esse dixerunt. Pyras itaque ternas exstrui jubet Praeses, & in posterum diem, igne subjecto, inflammari, reosque vinctos ardentibus rogis injici. Ita quippe, ajebat, & ipsi momento in cineres abibunt, & nos istiusmodi cura liberabunt. Explorare lubet, num Christus suos e flammis eripere valeat; quod tamen ab illo praestitum iri isti credunt. Continuo ingentem lignorum struem extra urbis muros comportari imperat, excitarique pyras tres, quarum summitas urbis moenia prope aequabat; mox Christi Martyres ad supplicium duci. Quos ubi Praeses insolito gaudio exultantes vidit, etsi eorum constantiam summopere miraretur, eam tamen usque tentare non cessabat. Quamobrem item ait: Reliqua tormenta vestris incantationibus elusistis, nunc vero putatisne vos ignem evasuros, aut a Christo, cui confiditis, esse liberandos? Quin ergo, oblata Jovi Maximo Deo victima, hujusmodi supplicium deprecamini? Cui sancti Martyres: Miramur sane, ajunt, te habere frontem, nec tamen ex factis, dictisve ejusmodi aliquo pudore suffundi. Vere mutum quoddam animal, rationisque expers esse argueris, quandoquidem ista, quae in oculis tuis geruntur, minime sentis. Quibus irritatus Praeses: Per Deos, inquit, omnes juro, flammis vos hodie absumtum iri. Cui Stratonica: Christi, ait, in quem credidimus, auxilio freti, confidimus, fore ut, quemadmodum ex omnibus tormentis, quibus hactenus a te exercitii sumus, ille nos liberavit, teque, tibique impietate parem Dominum tuum confudit; ita etiam inter ignes, quorum vim tantopere extollis, incolumes servet: sicut olim Hananiam, & Socios Babylone flammis addictos servavit, ipsorum delato-

[illegible]

ܕܠܗ ܚܒܠܐ : ܡܢܛܪ ܗܘ ܦܪܘܩܢ ܕܠܟܠܗ
ܡܩܝܡܢ ܠܡܘܬܢ : ܘܠܐ ܫܒܩ ܗܘܐ
ܢܦܩܝܢ ܠܢ ܡܢ ܢܘܪܐ ܕܡܦܪܚ ܐܢܬ ܕܬܗܘܐ
ܠܡܚܝܢ : ܡܬܘܟܠܝܢ ܓܝܪ ܚܢܢ ܥܠ ܝܫܘܥ
ܗܘ ܡܫܝܚܐ ܒܪܐ ܩܕ̈ ܕܐܒܐ ܩܕ̈ .

ܘܐܬܦܩܕ ܕܝܢܐ ܘܦܩܕ ܕܢܬܝܒܠܘܢ
ܠܢܘܪܐ ܒܥܓܠ : ܘܟܕ ܠܒܟܝܢ ܠܗܘܢ
ܡܫܡܫܢܐ ܘܢܟܣܝܢ : ܒܥܕܢܐ ܗܝ ܕܢܗܘܐ
ܠܐܬܪܐ ܕܡܢܗ ܢܦܩܘ ܗܘܐ : ܘܟܕ
ܣܓܝ ܠܡܬܚܙܝܢ ܕܐܬܟܢܫܘ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܘܕܝܢܐ
ܠܡܫܪܘܪܐ ܗܘܐ ܗܘܐ ܡܛܐ ܕܐܝܟ
ܐܦܝܗܘܢ ܕܟܠܗܘܢ ܠܫܡܝܐ ܘܒܥܘ
ܘܐܡܪܘ : ܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ ܕܨܒܝܬ
ܠܡܘܬܐ ܕܨܠܝܒܐ ܡܛܠ ܦܘܪܩܢܗܘܢ
ܕܒܢܝ ܐܢܫܐ ܘܥܒܕܬ ܐܝܟ ܡܪܚܡܢܘܬܟ ܒܥܒܕܝܟ
ܕܢܫܬܒܚ ܚܝܠܟ . ܐܝܟ ܕܢܚܙܘܢ ܠܥܒܕܝܟ
ܥܒܕܐ ܡܢ ܢܘܪܐ ܕܪܕܘܦܐ : ܘܢܬܦܠܐ
ܕܠܗܘܢ ܚܝܠܐ ܕܡܢ ܫܡܝܐ ܕܠܬܒܥܬܐ
ܕܪܘܫܥܐ .

ܘܐܬܚܦܛ ܕܝܢܐ ܥܠ ܡܣܥܪܢܘܬܐ
ܕܐܘܩܕܐ : ܘܟܕ ܡܫܡܫܢܐ ܐܚܕܘܗܝ
ܐܢܘܢ ܠܩܕܝܫܐ ܘܐܣܪܘ ܐܢܘܢ ܒܚܒܠܐ
ܘܢܦܠܘ ܠܩܝܣܐ ܕܡܬܩܢܝܢ ܕܢܝܩܕܘܢ : ܐܝܟ
ܕܐܡܪ ܕܝܢܐ : ܘܟܕ ܩܪܒܘ ܡܫܡܫܢܐ
ܕܢܫܕܘܢ ܢܘܪܐ ܠܩܝܣܐ ܐܬܬܙܝܥ
ܫܡܝܐ ܘܗܘܐ ܪܘܥܡܐ ܓܕܫ . ܘܐܬܬܙܝܥܬ
ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܐܝܟ ܒܪܩܐ ܚܪܝܦܐ
ܘܢܦܠܬ ܐܝܟ ܠܩܝܣܐ ܐܝܟ ܡܛܪܐ :
ܘܐܘܩܕܬ ܢܘܪܐ ܘܢܦܠܬ ܡܢ ܡܫܡܫܢܐ
ܘܡܢ ܟܠ ܕܐܬܟܢܫܘ ܗܘܘ . ܘܩܪܝܒܝܢ
ܗܘܘ ܡܢ ܟܘܪܚܢܐ ܘܩܒܪܝܢ ܠܟܘܪܚܢܐ
ܕܡܫܝܚܐ ܕܡܬܚܙܝܐ ܗܘܬ ܢܘܪܐ ܠܡܥܠ
ܩܕܡܝܗܘܢ ܠܐ ܡܝܩܕܐ ܐܝܟ ܠܡܐ ܕܝܡܐ
ܘܐܘܕܝܘ ܗܘܘ ܠܩܕܝܫܐ ܘܐܝܟ
ܕܒܡܝܐ ܐܝܟ ܢܘܢܐ ܡܫܬܥܝܢ ܗܘܘ ܒܚܐܪܘܬܐ
ܐܝܟ ܢܘܢܐ ܘܡܫܬܥܝܢ ܗܘܘ ܒܡܝܐ
ܒܝܢܬܗܘܢ : ܘܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܠܐܠܗܐ
ܕܠܗܘܢ

latoribus eodem igne conflagrantibus. Ille, inquam, nos inter ardentiſſimos rogos, quibus nos crematum iri putatis, intactos, integroſque tuebitur: adeo Jeſu Chriſto confidimus, qui eſt Sanctus Sancti Parentis Filius.

Tum Praeſes Reos ſine mora ad rogum abripi jubet. Extemplo lictores Dei famulis injecere manus, ad locum ſupplicii eoſdem deducturi. Abeuntes frequens ex urbe populus cum magna doloris ſignificatione conſequutus eſt. Ubi vero ad ſupplicii locum ventum eſt, congeſtamque lignorum ſtruem, & Praeſidem ſolicite ſupplicium urgentem, populumque obmurmurantem conſpexerunt, ſublatis in Caelum oculis, ſic Deum precabantur: Domine Jeſu Chriſte, qui pro hominum ſalute Crucis ſupplicium ſubire voluiſti, lugente ad conſpectum acerbiſſimae necis tuae Natura, tuum, oramus, Nomen, ſecundum morem bonitatis tuae, in ſervis tuis manifeſta, ut omnes celebrent potentiam tuam, videntes famulos tuos flammis perſequutorum mirabiliter ereptos. Adpareat, quaeſo, hodie virtus Divinitatis tuae de Caelo ad vindicandam impiorum nequitiam.

Inſtabat interea Praeſes operi, & lictores poſteaquam Beatos Chriſti Martyres, vinculis cuſtos, in praeparatas lignorum ſtrues conjecere, materiaeque ignem ſubjicere parabant, quum repente fulgere Caelum, & terra vehementi concuſſione ſubſilire coepit: mox igneus imber, rapidi fulguris ad inſtar, in ſubjectas pyras irruere, iiſque momento temporis hauſtis, inſtantes operi lictores, & circumfuſam turbam dicto citius abſumſit. Ceteri, qui procul ab eo incendio aderant, videbant innocuas flammas ſupra Martyrum capita & circum latera conſtipari, atque aeſtuantis adinſtar Pelagi ſe invicem collidere, Martyres vero ea, qua piſces in aquis ludunt, libertate inter ardentes ro-

Igneus imber ſubjectas pyras, Lictores, & circumfuſã turbam abſumit.

rogos exultare, ignis vi diffractis, atque dissilientibus vinculis. Enim vero Seleucus, & Stratonica tanto Dei beneficio ab interitu erepti, liberatori suo hymnos cum laetitia canebant. *Dilgite*, ajebant, *Dominum Sancti ejus, quia fideles custodit Dominus*. Conglomerabatur interim flamma, adsurgebatque supra Martyrum capita, indeque in tholi speciem sese explicans, thalamum ipsis efformasse videbatur. Continuo adparuere duo Seraphim sub ignea specie, qui flammeas stolas super eos protenderunt. Spectabantur ista ab ingenti hominum frequentia, qui urbis muris insedetant, commotique prodigio inelamabant: Magnus est Deus Christianorum. Complures etiam ea miracula contuentes, Christi fidem amplexi sunt. Ab hora quippe tertia usque ad nonam universae civitati ostentum illud conspicuum fuit. Post nonam videri desiit, remanentibus in eodem loeo Martyribus vultu solis adinstar coruscante, lumine ad modum procellae superfuso conlustratis.

Deum cōlaudant.

Psal: 30. 24.

Seraphim duo flammeas stolas super Martyres protendunt.

Complures ea miracula contuētes, Christi fidem amplectuntur.

Quae quum a militibus, & circumstanti multitudine Praesidi nunciata fuissent, haesit ille vehementi stupore defixus, dubiusque quid statuendum in ea caussa foret, ad Imperatorem omnia, quae vel ipse viderat, vel ab aliis acceperat, in hoc negocio gesta retulit. Rescripsit ille, Reos esse gladio feriendos.

De his certior factus Imperatori, Martyres gladio esse feriendos rescribit.

Latam itaque ab Imperatore adversus inclytos Christi Martyres sententiam ocius exsequuturus Praeses, jubet Reos extra urbem deportari ad Collem, unde in subjectum mare facilis, & jucundus prospectus. Ejus rei nuncio, universa civitas commota est. Inde ingens hominum concursus ad Martyres est factus, per crebros singultus injustissimam ipsorum necem complorantium, eisque extremum vale dicentium; adeo ut constipata, seque mutuo

ܒܓܘܗ̇ ܕܐܬܘܢܐ ܘܐܬܦܪܩܘ: ܦܣܩܘ
ܠܡܐܢܐ ܕܐܝܕܝܗܘܢ. ܕܠܡܬܘܡܐ ܢܦܩ
ܡܢܗ: ܘܐܫܬܠܡܬ ܗܘܬ ܫܘܒܚܐ ܠܐܠܗܐ
ܩܕܝܫܘܗܝ ܕܗܘܝܐ: ܐܝܟ ܠܘܬ ܕܢܘܪܐ
ܒܓܘܗ̇ ܕܢܘܪܐ: ܘܐܬܚܙܝܘ ܒܓܘܗ̇ ܕܢܘܪܐ
ܬܪܝܢ ܣܪܦܝܢ ܕܢܘܪܐ ܟܕ ܠܒܝܫܝܢ ܐܣܛܠܐ
ܣܦܝܪܐ ܕܢܘܪܐ ܟܕ ܟܢܝܫܝܢ ܘܦܪܝܣܝܢ
ܠܥܠ ܡܢ ܩܕܝܫܐ ܕܣܗܕܐ ܕܡܫܝܚܐ
ܒܓܘܗ̇ ܕܐܬܘܢܐ. ܘܚܙܝܢ ܗܘܘ
ܟܠܗ ܡܕܝܢܬܐ ܕܝܬܒܐ ܗܘܬ ܥܠ ܫܘܪܐ
ܘܚܙܝܢ ܗܘܘ ܟܠܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ ܟܕ ܩܝܡܝܢ
ܕܟܪ ܗܘ ܐܠܗܗܘܢ ܕܟܪܣܛܝܢܐ:
ܘܣܓܝܐܐ ܗܝܡܢܘ ܟܕ ܚܙܘ ܗܠܝܢ
ܬܕܡܪܬܐ ܕܥܒܕ ܡܪܝܐ: ܡܢ ܫܥܬܐ
ܬܠܬ ܫܥܝܢ ܥܕܡܐ ܠܬܫܥ ܫܥܝܢ
ܥܕܡܐ ܕܫܠܡ ܬܠܬܐ ܫܥܝܢ ܕܢܘܗܪܐ
ܚܙܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܢ ܒܬܪ ܬܫܥ ܫܥܝܢ
ܠܐ ܚܙܝܬ ܗܘܬ ܡܢ ܟܠܗ̇ ܕܡܕܝܢܬܐ:
ܘܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܣܗܕܐ ܩܕܝܫܐ ܒܗ̇
ܒܕܘܟܬܐ ܘܦܪܨܘܦܝܗܘܢ ܢܗܝܪܝܢ
ܐܝܟ ܫܡܫܐ ܘܢܘܗܪܐ ܡܙܠܓ ܗܘܐ
ܥܠܝܗܘܢ ܕܢܘܪܐ. ܘܐܬܚܙܝܘ ܠܟܠܗ̇
ܡܕܝܢܬܐ ܟܕ ܩܝܡܝܢ ܒܓܘ ܢܘܪܐ
ܕܠܐ ܡܬܚܒܠܝܢ. ܘܐܫܬܥܝܘ ܗܠܝܢ.

ܘܟܕ ܫܡܥ ܗܓܡܘܢܐ ܬܡܗ ܒܗܕܐ
ܦܬܓܡܐ ܕܗܘܐ ܒܡܕܝܢܬܐ. ܟܬܒ ܘܫܕܪ
ܠܡܠܟܐ ܟܠܡܕܡ ܕܚܙܐ ܘܫܡܥ ܘܟܠ
ܕܐܬܥܒܕ ܠܗܘܢ ܠܣܗܕܐ: ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ
ܦܘܩܕܢܐ ܕܢܦܩܘܢ ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܕܢܬܦܣܩܘܢ
ܪܝܫܝܗܘܢ:

ܘܟܕ ܢܦܩ ܦܘܩܕܢܐ ܗܢܐ ܡܢ
ܡܠܟܐ ܦܩܕ ܗܓܡܘܢܐ ܕܢܦܩܘܢ ܠܒܪ
ܡܢ ܡܕܝܢܬܐ ܠܛܘܪܐ ܚܕ ܕܫܦܝܪ
ܠܡܚܙܐ: ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܟܠܗܘܢ ܕܒܗ̇
ܡܕܝܢܬܐ ܟܠ ܐܢܫ. ܘܗܘܐ ܟܢܫܐ
ܣܓܝܐܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܟܕ ܒܟܝܢ
ܠܗܘܢ ܥܠ ܡܘܬܗܘܢ ܕܠܐ ܒܕܝܢܐ
ܘܫܐܠܝܢ ܒܫܠܡܗܘܢ ܐܝܟ ܡܢܗܘܢ ܕܡܝܬܝܢ
ܕܫܢܝܢ ܡܢ ܥܠܡܐ ܘܡܬܚܒܨܝܢ ܐܚܕܕܐ
ܐܝܟ ܕܠܐ: ܘܡܢ ܣܓܝܐܘܬ ܕܥܡܐ
ܐܬܚܒܨܘ

[illegible]

tuo comprimente multitudine excitatus pulvis, & in nubem glomeratus, diem prope eriperet. Quod animadvertens Praeses, non mediocriter offensus est, edixitque, ut si quis cum Reis colloqui deprehensus fuisset, eadem cum ipsis poena plecteretur. Id quod populo molestissimum accidit.

Aderat inter alios Theoctista spectatissima femina, posterorumque memoria dignissima, quae visis plurimis, quae circa Beatos Martyres contigerant, miraculis, in Dominum Nostrum Jesum Christum crediderat: eadem Praesidi adfinis erat, magnaque proinde apud eum authoritate pollebat; rogavit itaque, ut illud edictum in gratiam populi abrogaretur, ejusque precibus adnuente Praeside, infinita hominum turba post Sanctos Christi Martyres circumfusa est, eosdem extremum adloqui & consalutare gestientium; adeo ut omnia circum late loca confuso illo clamore personarent, dum universi protendentes supplices manus Christi servos compellant: Vos, inclamant, vos etiam atque etiam obtestamur, ut nobis Deum, in quem credidistis, propitium efficiatis, donec ab errore, quo sumus impliciti, tandem dignetur eripere: Christus tribuat nobis vestram in futuro seculo gloriam intueri, idemque pro molestiis, atque aerumnis, quas heic perpessi estis, Caelesti vos Regno muneretur. His, atque ejusmodi aliis dictis, postremum illis vale dicebant, velut hominibus, qui ad suos remota in regione positos prope essent profecturi. Vix autem instante Praeside, non sine multo labore congressus ille dirimi potuit, loco, in quo utrique constiterant, diffluentibus ubertim lacrymis madefacto. Martyres inter lictorum manus incredibili gaudio tripudiabant, Praeside eorumdem alacritatem, & constantiam demirante, quasi vero non ad supplicium, sed ad solemne convivium properarent; quum

Theoctista Praesidis adfinis ad Christianam fidem convertitur.

SS. MM. precibus populus se commendat.

P prae-

praesertim cogitarent, horam adesse, in qua coronam erant accepturi, hujus seculi periculis feliciter defuncti, quod profecto pelagus est, turbinibus procellisque usquequaque infestissimum.

Quum autem capitalem in eos sententiam dixisset Praeses ab Imperatore fuisse latam, Stratonica protinus subjecit: Rem nobis, Praeses, gratissimam effeceris, si Imperatoris mandatum sine mora exsequaris. Quascumque enim hactenus exegimus poenas, eas aequissimo animo toleravimus, in spem coronae, quam hodierna die consequuturos nos esse confidimus, quo nostri memoria per universum terrarum orbem instaurabitur. Ita demum posteris certamen nostrum ostentis clarissimum relinquemus, cupientibus illud imitari. Tum Praeses: Quandoquidem, ait, ab Imperatore capite condemnati estis, vos modo absolvere non est nostri arbitrii. Cui beati Martyres: Corpora, inquiunt, quibusvis malis jam pridem pro Christo obtulimus, vitam in altero seculo repositam praestolantes, cujus amore praesentis vitae commoda abjecimus, ut beatam illius perpetuae lucis usuram promereremur. Corpus itaque dumtaxat tuae est obnoxium potestati: animum uni Christo subjectum, commendatumque habemus. Equidem, excepit Praeses, multa adversus vos supplicia paraveram, sed quoniam instat Imperatoris mandatum, hodie vos perimam: nec enim fas est vivere impios homines, qui, ejuratis magnis Diis, jurastis in hominem a Judaeis Hierosolymae teterrimo Crucis supplicio sublatum. Cui Stratonica: Nisi, inquit, Diabolus aures tibi dudum obstruxisset, mentemque obcaecasset, te utique docerem, quomodo ille ad nos venerit, & quas ob caussas descenderit, assumtoque humano corpore pro hominum salute, Crucis poenam, mortemque pertulerit. Tu vero indignus es, qui occultum illius adven-

Christus pro hominum salute Crucis poenam, & mortem sustulit.

[illegible]

adventus sacramentum audias; praesertim quum idem Dominus noster nobis prohibeat dare sanctum canibus, aut ante porcos projicere margaritas. Siccine canibus, reposuit Praeses, & porcis me comparas, pessima, quae veneficiis tuis ignes, & cetera tormenta elusisti? Jovem, & Nabum [6] Deos magnos, & fortes juro, etsi jussus sum gladio in vos animadvertere, atrocissimis tamen cruciatibus vos primum afflictum iri, tum demum gladio feriendos. Cui Stratonica: Saepe jam tibi, ait, testata sum, quod utique recoleres, si aures haberes, si quidem septuaginta ipse viveres annos, nosque toto eo intervallo continenter divexares; a veritate tamen certissimae nostrae Religionis nusquam nos esse discessuros, neque tibi, aut impio Imperatori tuo morem gesturos. Tum Praeses: Imperatoris, inquit, jussionibus parere cogit metus, quas nemo citra capitis periculum contemserit; alioquin vos absolverem, atque vivere permitterem. Cui Stratonica: O caecam mentem! Si tui similem impium, & mortalem Principem times, qui hodie stat, & cras est casurus, & intelligis, ejusdem mandatorum transgressionem poena capitis esse luendam; quanto magis oportet nos Christianos Domini nostri mandata revereri, qui est Deus de Deo, Lumen de Lumine, & Sanctus de Sancto; praesertim quum ipse nos monuerit, nullam praeteritorum recte factorum rationem esse habendam, si quis postea ab instituto virtutis discedat; suaeque legis transgressoribus mortem secundam fuerit comminatus, hoc est, ignem inexstinguibilem, & vermem immortalem.

Matth. 7. 6.

6

Christus Deus de Deo, Lume de Lumine, & Sanctus de Sancto.

Marc. 9.

Tum Praeses: Non est, inquit, mihi modo de lege Dei vestri vobiscum disceptatio; nec enim vacat ista examinare, instante Imperatoris mandato, ut nisi ocius Diis sacrificare, & incensum adolere statuatis, poenam capitis

P 2 subea-

subeatis. Ad haec laeta, & hilari fronte responderunt ambo: Suspicabamur pridem te Principis jussionibus obedientiam falso obtendere, & in morem pueri cum aliqua bestiola ludentis te nobiscum jocari; nec enim tormenta, quibus hactenus usus es, isto digna nomine videntur, nec ea, qua duceris, agendi ratio in hominem convenit. Quamobrem identidem tibi, velut stolidae pecudi, aures obtundendae fuerunt, saepiusque inculcandum, nos ab amore Christi Domini nulla vi, nulla arte avul-
Rom. 8. 38. sum iri, frustraque nobis intentari ignem ferrum, flagella, fustes: fixum proinde nobis esse, eidem posthabere vitam, Angelos, Potestates, Virtutes, Dominationes, Superos omnes, & Inferos, futura, praesentia. Animi nostri propositum expertus ipse didicisti, quandoquidem a te tot artibus tentatum expugnari nunquam potuit. Ceterum quaenam turpior ignominia fingi potest, quam quae in te, tuumque impium Principem hodierno die ex hoc facto redundare video, quando ego, imbellis puella, tormenta vestra superavi, minas vestras vanas esse ostendi, nequitias vestras patefeci, & elusi, vosque cum Diis vestris omnium mortalium ludibrio exposui; & vos quidem pudore offudi, Angelos vero laetitia adfeci; quoniam Christum dilexi, & vestram impietatem tersi, dum iniquissimae voluntati vestrae constanter restiti, vosque ex adverso totis viribus flectere reluctantem conati, nihil effecistis. Tum Praeses: Quoniam, ait, procax, & insana femina, veneficiis tuis ignem evasisti, Dei, cujus superstitione teneris, virtutem nunc temere jactas?

O caecam mentem! respondit Stratonica, Siccine aliis praetermissis, unum commemoras ignem, quo nostram in Christum fidem dudum tentabas? Cedo
7 Flagella 7 & Fustes, quibus septies corpora nostra immaniter proscidisti, donec

ܐܘ ܕܬܫܬܥܒܕܘܢ ܡܛܠ ܚܘܒܐ ܕܝܫܘܥ :
ܦܢ̈ܝ ܕܝܢ ܒܗ ܚܕܝ̈ܢ ܘܐܡܪ̈ܝ ܠܕܝܢܐ
ܐܡܪܢ : ܠܢ ܕܝܢ ܣܒܝܪܬܐ ܗܘܬ ܠܢ ܐܝܟ
ܗܘ ܕܒܕܓܠܘܬܐ ܡܫܬܡܥܢܘܬܐ ܠܦܘܩܕܢܘ
ܕܡܠܟܐ ܘܐܝܟ ܛܠܝܐ ܕܡܫܬܥܐ ܥܡ
ܚܝܘܬܐ ܙܥܘܪܬܐ. ܗܟܢ ܐܦ ܐܢܬ ܡܓܚܟ
ܐܢܬ ܒܢ : ܘܠܐ ܫܘܝܢ ܓܝܪ ܫܢܩܐ:
ܘܠܐ ܗܠܝܢ ܕܒܗܘܢ ܐܫܬܡܫܬ ܠܫܡܐ : ܠܐ
ܥܡ ܒܢ̈ܝܢܫܐ ܫܦܝܪܐ ܐܝܟ ܕܒܚܟܝܡܘܬܐ
ܐܡܪܝܢ ܠܟ . ܕܠܐ ܚܝܠܐ ܘܠܐ ܐܘܡܢܘܬܐ ܘܠܐ
ܢܓ̈ܕܐ ܘܠܐ ܫܒܛܐ ܘܠܐ ܡܚܘܬܐ ܘܠܐ ܢܘܪܐ
ܘܠܐ ܡܠܐܟܐ ܘܠܐ ܫ̈ܠܝܛܢܐ ܘܠܐ ܚ̈ܝܠܐ ܘܠܐ
ܡܪ̈ܘܬܐ ܘܠܐ ܪܘܡܐ ܘܠܐ ܥܘܡܩܐ ܘܠܐ
ܕܥܬܝ̈ܕܢ ܘܠܐ ܕܩܝ̈ܡܢ ܠܝܬ
ܡܫܟܚ ܡܕܡ ܐܚܪܝܢ ܕܢܦܪܫܢܢ ܡܢ
ܪܚܡܬܗ ܕܡܫܝܚܐ : ܡܕܝܢ ܐܦ
ܐܢܬ ܝܕܥ ܡܚܫܒܬܗܘܢ ܕܠܒܢ
ܕܒܟܠܗܝܢ ܕܠܐ ܐܫܟܚܬ ܐܬܟܠܝܬ ܐܠܐ
ܢ̈ܒܝܗܡ ܒܢܦ̈ܫܬܐ ܕܢܩܘܡܘܢ ܠܥܘܕܪܐ
ܕܪܚܡܝܢ ܕܡܫܝܚܐ : ܐܝܕܐ ܓܝܪ
ܒܗܬܬܐ ܕܪܒܐ ܐܝܟ ܗܕܐ ܐܝܬ ܕܡܫܬܝܐ
ܒܪܒܐ ܠܟ ܘܠܡܠܟܟ ܪܫܝܥܐ . ܕܐܢܐ
ܥܠܡܬܐ ܡܚܝܠܬܐ ܙܟܝܬ ܠܫܢܩܝ̈ܟܘܢ
ܘܒܛܠܬ ܠܓܘܕ̈ܦܝܟܘܢ ܘܦܪܣܬ ܒܝ̈ܫܬܟ
ܠܢܟܠܝ̈ܟܘܢ ܘܠܥܠܡܝ̈ܟܘܢ : ܘܒܗܬܬ
ܠܐܠܗ̈ܝܟܘܢ ܥܠܡܐ : ܘܠܡܠܐܟ̈ܐ ܠܐܠܗ̈ܝܟܘܢ
ܘܚܕܝܬ ܥܡ ܡܠܐܟ̈ܐ ܡܛܠ
ܠܡܫܝܚܐ ܕܪܚܡܬ ܕܚܡܬ ܠܪܫܝܥܐ
ܘܚܪܝܬ ܠܪܫܝܥܘܬܟܘܢ . ܒܗܝ
ܕܩܡܬ ܠܘܩܒܠ ܨܒܝܢܟܘܢ : ܘܠܐ
ܐܫܟܚܬܘܢ ܒܟܠ ܚܝܠܟܘܢ . ܕܝܢܐ
ܐܡܪ : ܐܘ ܡܪܚܬܐ ܘܫܢܝܬܐ ܡܛܠ
ܕܒܚܪܫܘܬܟܝ ܥܪܩܬܝ ܡܢ ܢܘܪܐ
ܡܫܬܒܗܪܐ ܐܢܬܝ ܒܚܝܠܗ ܕܐܠܗܟܝ
ܟܬܝܪܐ .

ܐܬܦܢܝܬ ܕܝܢ ܐܡܪܐ ܐܘ
ܣܡܝܐ ܠܒܐ. ܥܡܟ ܗܘ ܕܢܘܪܐ ܒܠܚܘܕ
ܕܟܪ ܐܢܬ ܕܒܗ ܡܢ ܩܕܡ
ܘܠܫܪܟܐ ܥܒܕܬ ܐܢܬ . ܐܝܟܐ ܐܢܘܢ
ܢܓܕ̈ܐ ܘܫܒܛ̈ܐ ܕܫܒܥ ܙܒ̈ܢܝܢ ܦܓܪ̈ܝܢ

ܒܠܒ̈ܝܢ ܡܥܒܕܬ ܥܠ ܐܪܥܐ: ܐܝܟ ܕܡܝܬ
ܐܣܝܪܐ ܕܫܒܩܬ ܠܝ ܒܗ. ܕܬܠܬ ܐܬܪܡܝܢܢ
ܬܠܬ ܡܦܬܚܝܢ ܘܦܬܚܝܢ ܬܪ̈ܥܐ ܒܝܘܡܝܢ.
ܐܝܟ ܐܝܢ ܣܪ̈ܩܐ ܕܦܪܙܠܐ ܩܣܡܐ ܐܥܒܪܬ
ܒܣܪܐ ܡܢ ܓܪ̈ܡܝܢ. ܐܝܟ ܐܝܢ ܦܚ̈ܠܐ
ܕܒܢܘܪܐ ܕܐܫܓܪܬܘܢ ܐܝܢ ܐܝܟ ܢܦܠܐ
ܘܐܬܩܪܒܘܢ ܠܗܕܡܝܢ ܕܡܢܗ ܐܝܟ
ܓܠܝܕܐ : ܐܝܟ ܕܚܙܝܬ ܡܢܬܐ ܕܒܣܝܡܘܬܐ
ܕܡܫܚܬܐ ܕܒܗ ܡܢܟܢܐ ܐܝܬ ܠܢ ܕܚܢܐ
ܐܬܗܦܟ ܘܗܘܐ ܠܗ ܪܝܚܐ ܕܒܣܝܡܐ
ܕܚܢܘܛܐ : ܐܝܟ ܩܒܪܐ ܕܡܠܐ ܫܠ̈ܕܐ
ܣܪ̈ܝܐ ܕܚܒܫܬ ܒܗ : ܘܗܘܐ ܠܗ ܠܢ
ܠܓܢܘܢ ܕܢܘܗܪܐ. ܘܪܝܚܐ ܣܪܝܐ ܐܬܗܦܟ
ܠܪܝܚܐ ܕܒܘܣ̈ܡܐ : ܐܝܟ ܢܘܪܐ ܕܝܩܕܐ
ܕܚܝܠܐ . ܕܢܚܬܬ ܢܘܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ
ܘܥܒܕܬ ܠܗ ܠܓܢܘܢ ܕܢܘܗܪܐ ܒܕܡܘܬ
ܕܫܠܘܚܝܬܐ .

ܘܟܕ ܫܡܥ ܗܢܐ ܗܘ ܗܠܝܢ ܒܚܡܬܐ
ܕܐܬܡܠܝ ܡܢ ܐܣܛܪܛܘܢܝܩܐ . ܐܬܡܠܝ
ܘܗܘܐ ܐܝܟ ܚܝܘܬܐ : ܘܢܗܡ ܘܐܬܒܠܥ ܐܝܟ
ܐܪܝܐ ܠܟܠܒܐ : ܘܩܪܐ ܠܐܠܗ̈ܐ ܟܠܗܘܢ
ܘܐܡܪ : ܕܐܢ ܙܟܝܬܘܢ ܠܢܘܟܠܐ ܟܠܗܘܢ
ܒܚܪ̈ܫܝܟܘܢ ܗܐ ܒܫܪܒܐ ܦܣܩܐ ܐܢܐ
ܠܟܘܢ ܢܘ̈ܟܠܐ ܡܪ̈ܝܪܐ ܕܠܐ ܡܨܝܢ
ܡܫܝܚܐ ܕܢܦܨܝܟܘܢ ܡܢܗܘܢ . ܦܢܝܘ ܠܗ
ܕܝܢ ܬܪ̈ܝܗܘܢ ܘܐܡܪܘ : ܥܠ ܡܢܐ ܕܨܒܝܬ
ܢܣܝܢܐ ܕܢܘܟܠܐ ܐܬܛܝܒ ܘܡܠܝ
ܥܠ ܒܢ̈ܝ ܕܒܢܦܫܟ : ܚܝܠ ܢܦܠ
ܐܢܬ ܠܟ ܥܠܡܐ ܕܡܫܝܚܐ ܕܐܝܟ ܕܐܟܢܘܬ
ܐܘܡܢܘܬܟ ܬܬܟܢܫ ܥܒ̈ܕܘܗܝ ܐܠܗܐ ܗܟܢܐ
ܢܩܕܘܢ ܐܘ ܠܒܣܬܪ ܘܢܬܒܗܬ
ܘܢܣܬܪܚ ܡܢ ܥܒ̈ܕܐ ܕܡܫܝܚܐ : ܘܟܕ
ܫܡܥ ܗܢܐ ܕܥܠ ܡܠܬܐ ܗܓܡܘܢܐ ܦܩܕ
ܘܫܡܥ ܗܢܐ ܕܠܡܠܟܐ ܐܥܘܕܐ ܘܐܝܟ ܗܘ
ܐܝܟ ܡܘܬܐ ܘܣܛܪܛܢܝܩܐ : ܘܐܝܟ ܐܥܘܕܐ
ܘܐܝܟ ܕܢܝܬܐ ܘܐܝܟܢܐ ܣܛܪܬܢܝܩܐ : ܘܟܕ
ܝܘܡ ܐܠܗܐ ܕܐܫܟܚܬ ܕܝܢ ܗܘܐ ܠܗ ܡܢ
ܦܩܕ ܥܠ ܗܢܐ ܟܕ ܐܡܪ : ܕܢܐܬܘܢ ܡܢ
ܚܘܘܬܐ ܕܩܛܠܐ ܕܐܝܟ ܐܝܬ : ܩܛܠܐ ܠܡܢ
ܩܪܒܘ ܠܘܬܗ ܕܗܓܡܘܢܐ ܢܦܩܘܢ : ܠܐ
ܗܘܐ

nec prope exſanguia in terram procideremus. Cedo teterrimum Carcerem, in quem ter conjecti, totidem patefactis ultro foribus, inde Divinitus evaſimus. Cedo ferreos Pectines, quibus oſſa noſtra, diſcerptis in fruſta carnibus, nudaſti [a]. Cedo Laminas igne candefactas artubus noſtris admotas, quae repente in glaciem tranſiſſe viſae ſunt. Cedo incenſi ſulphuris vaporem, quo nos ſuffocandos fore ſperabas, quique in ſuaviſſimum odorem nobis converſus eſt. Cedo Sepulcrum putreſcentibus cadaveribus oppletum, ubi, te jubente, incluſi, tumulum in thalamum, foetorem teterrimum in odorifera aromata ceſſiſſe ſenſimus. Cedo ardentes Rogos, quos ignis Caelo immiſſus in ſplendidum tentorium, ſeſe in tholi ſpeciem explicantibus flammis, commutavit. 8

His, & ejuſmodi Stratonicae dictis acriter perſtrictus Praeſes infremuit, & in morem ferae rabidae vociferans, atque omnes Deos inclamans: Etſi, ait, praeſtigiis veſtris praeterita tormenta evaſiſtis, non deerunt mihi profecto alia acerbiſſimarum quaeſtionum genera, quas incaſſum Chriſti praeſidio eludere moliamini. Cui ambo reſponderunt: Perge porro, experire, ut lubet, quoſcumque adverſus nos cruciatus, in tuam utique ignominiam, atque dedecus recaſuros: adeo Chriſto confidimus, fore ut, quemadmodum tuis te artibus antea confudit; ita & te in poſterum confundat, veſtramque in ſervos Dei conſpirationem infringat. Quae a Stratonica, & Seleuco dicta Praeſidem impendio magis inflammarunt, dum Imperatorum majeſtatem his verbis dehoneſtatam arbitratur. Continuo Incantatores advocat; jubet adferri Viperas, Aſpides, & alia ſerpentium genera. Quod quum illi praeſtitiſſent, Populus, qui ad ſpectaculum frequentiſſimus adfluxerat, adverſus Praeſidem inſurrexit inclamans, Imperatorum mandata viola-

Viperae & Aſpides in Martyres immiſſi;

ti

ri, qui Christianos illos gladio feriendos esse rescripserant, nulla ferarum mentione facta: hanc poenam atrocissimam esse, utpote in qua carnes ab ossibus per summum cruciatum avulsae discerperentur. At Praeses contradicentem multitudinem nihil omnino moratus, perstitit in sententia, adductisque in medium Seleuco, & Stratonica, jussit, apertis arculis in eos immitti aspidum, viperarumque agmen.

Continuo disrumpuntur a summo ad imū intermortuiq; obrigescunt.

Quod simul animadvertentes Christi Martyres, elevatis subito in Caelum oculis, hunc in modum oraverunt: Domine Jesu Christe Fili Dei, irruentis in nos diaboli vires infringito; quoniam tu, Domine, dixisti: *Ecce ego do vobis virtutem meam, ut conculcetis serpentes, & scorpiones, atque omnem virtutem Diaboli, & nihil vobis nocebunt*: illico ferae a summo ad imum disruptae obriguerunt, cunctis spectantibus, factumque stupentibus, atque vociferantibus, magnum esse Deum, in quem Stratonica, & Seleucus crediderant. Incantatores autem de Praeside conquerebantur, quod tantum existimationis suae detrimentum in ejus caussa tulissent; Stratonica, & Seleuco interim illud ex Psalmo cantantibus: *Dominus adjutor meus, non timebo, quid faciat mihi homo*.

Mar. 16. 18.

Psal 117.

Dirissime cruciantur.

Pergit porro Praeses, dolensque se in hoc etiam facto superatum, imperat, verubus igne candefactis Martyrum nates tamdiu terebrari, donec ambustae carnis nidor circumstantes passim offunderet: mox jubet sublimi trahi Stratonicam, a tergo adligari, clavis deinde ardentibus ejusdem crura a planta pedis usque ad genua transfadigi. At illa in hoc supplicii genere nec lacrymas, nec gemitum dedit; sed Caelum identidem intuens: Adesto mihi, inclamabat: Jesu Fili Dei. Quum eidem insultaret Praeses, ac diceret: Tandem inventum est, quo doleas, venefica, & Deorum contemtrix muliercula. Cui Stra-

Jesus filius Dei.

[illegible]

ܐܦ̈ܘܗ̇ ܫܦܝܢ ܐܡܪܐ : ܡܘܕܝܐ ܐܢܐ ܠܗ
ܠܡܫܝܚܐ ܕܒܗ ܫ̈ܘܒܚܐ ܐܝܟ ܕܐܫܘܝܢ
ܕܚܠܦ ܚܝ̈ܐ ܡܬܠܥܒܕܘ : ܕܒܬ̈ܫܢܝܩܐ
ܫܘܚܬܐ ܡܕܡܫܝܬܐ ܗܠܝܢ ܐܫܘܝܢܝ ܕܐܣܒܪ
ܡܣܒܪܢܐ ܐܢܐ : ܕܒܕܝܢ ܦܠܚܝ ܢܬܒܥܐ
ܕܕܝܢܐ ܚܠܡܝܐ ܦܣܩܬܐ ܢܩܝܣܝ
ܚܕܐ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܗܘ ܕܝܢܐ ܕܩܫܝܐ
ܠܝܬ ܒܗ .

ܘܟܕ ܚܙܐ ܕܝܢܐ ܕܐܦ ܒܗܕܐ ܒܗܬ ܠܗ
ܓܡܕ ܘܐܬܟܦܠܝܣ ܐܝܕ̈ܝܗܘܢ ܘܦܣܩܘܗ̇
ܕܡܫܝܚܐ ܘܦܣܩܝܢ ܗܘܘ ܐܝ̈ܕܝܗܘܢ
ܠܣ̈ܗܕܐ ܘܢܦܠܝ ܠܐܝ̈ܕܝܗܘܢ ܕܦܣܝܩܢ
ܘܚܙܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ ܡܕܡܕܡܝܢ : ܐܡܪ
ܕܝܢܐ : ܐܝܟܐ ܗܝ ܡܫܟ ܗܘܬ ܐܝܟܢܐ ܠܐ
ܒܗܬܬ ܒܥܝܪܘܬܟܝ . ܕܗܐ ܗܝܝ ܚܠܝܨܝܢ
ܠܐܝ̈ܕܝܟܝ ܕܦܣܝܩܢ ܘܪ̈ܡܝܢ ܥܠ ܐܪܥܐ
ܡܕܡܕܡܝܢ : ܐܡܪܐ ܠܗ ܠܕܝܢܐ ܐܣܛܪܛ :
ܐܝܬ ܒܥܝܪܘܬܟ ܫܒܩܬ ܡܟܝܠ ܐܝܟ
ܥܠ ܐܪܥܐ ܡܫܝܚܐ ܕܝܢ ܢܩܝܡܝܘܗܝ
ܘܢܬܠ ܗܘ ܕܝܢܐ ܘܢܝܚܐ ܐܝܟ ܡܢ
ܐܪܥܐ . ܘܢܬܠ ܐܢܝܚ ܡܕܒܚܐ
ܠܡܕܒܚܗ ܗܘ .

ܦܢܝ ܗܘܘ ܕܝܢ ܠܣܗ̈ܕܐ ܐܟܢܫܘܢ
ܡܫܬܗ ܥܡܐ ܗܘ ܟܕ ܡܩܒܠܝܢ
ܠܕܝܢܐ : ܘܟܠ ܡܬܘܕܥܝܢ
ܡܬܠܦܬܝ ܚܠܦܝܗܘܢ ܦܪܫܬܡܢ ܗܘܐ :
ܘܩܕܝܫܐ ܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܘܡܘܬܒܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ ܘܒܥܘ ܠܕܝܢܐ ܕܢܦܣܘܩ :
ܕܦܣܩܝܢ ܥܕܢܐ ܗܢܐ ܕܫܒܩܬܐ
ܠܫܐܠܐ : ܡܛܠ ܕܣܓܝ ܕܫܢܩܐ
ܩܒܠܘ : ܐܝܟ ܕܦܣܩ ܡܠܟܐ : ܘܦܣܩ
ܕܝܢܐ ܠܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܕܒܣܝܦܐ ܢܬܦܣܩܘܢ
ܩܕܡܘܗܝ . ܘܟܕ ܡܬܩܪܒܝܢ ܠܗܘܢ
ܠܐܬܪܐ ܕܝܢܐ ܠܩܛܠܐ ܕܝܢܐ . ܒܢܝ̈ܐ
ܐܢܫ̈ܐ ܣܓܝ̈ܐ ܕܢܩܦܝܢ ܠܗܘܢ ܣܓܝܐܐ
ܗܘܘ ܘܒܟܝܢ ܡܢ ܟܠ ܦܢܝ̈ܬܐ
ܕܐܢܫ̈ܐ ܥܡܠܝܢ ܗܘܘ : ܘܟܕ ܒܟܝ
ܟܕ ܕܝܢ ܐܢܫ̈ܐ ܘܡܫܩܠܘܗܝ ܠܗ
ܡܢܫܝܢ ܗܘܘ .

ܘܒܗܝ ܣܛܪܛܘܢܝܩܐ ܠܗܝ ܐܝܟܢܐ
ܬܐܘܕܘܣܬܐ

Stratonica aequabili vultu, & constanti voce: Ego vero, ait, summas habeo Christo gratias, qui pro sua in me benevolentia hisce me poenis dignatus est, quas dum aequo animo, lubenterque pro nomine ejus patior, vitae prioris noxis, & inexorabilis simul judicii ejus poenis me absolutum iri confido.

Praeses itaque se in hac item quaestione victum, confusumque aegerrime ferens, ambobus Christi Martyribus manus amputari jussit. Illis vero resectas manus, & coram in terram projectas contemplantibus, rursum instat Praeses, & Stratonicam iterum compellans: Sicrine, ait, necdum quidem pudorem discis, insana, absciffas manus, humique abjectas conruens? Cui Stratonica: Nunc quidem, inquir, stultitiae tuae licuit nostras manus abscindere, atque in terram projicere. Christus vero eas inde relevabit, ipsisque requiem super Sancto Alrari suo dabit.

Iis manus amputantur.

Quoniam vero populus eam immanirarem aegre admodum ferebat, camdemque, sublato etiam clamore, palam detestabatur; Milites, atque Magistratus urbis apud Praesidem intercessere, ut finis quaestionibus fieret: Post tot cruciatus poenas abunde satis reos dedisse, ajebant, & quandoquidem Imperator gladio in cos animadvertendum judicaverat, ejusdem sententiae omnino standum esse. Ita demum Praesidi persuasum est, ut reos securi addiceret. Supplicio locus constitutus fuerat collis in vic num mare prominens: quo quum Christi Martyres ducerenrur, frequentissimus undequaque populus eosdem sequutus est. Erant plurimi promiscui sexus, qui multiplici questu acerbam eorumdem mortem deflebant, & lamentabantur: alii pulverem ipsorum pedibus calcatum asportabant: sanguinem alii, post resectas manus recenti adhuc vulnere manantem, certatim rapiebant.

Ad supplicii locum ducuntur.

Heic Stratonica Theoctistam, quam

S. Stratonica

per Theoclistam sibi impetrat horam ad preces fundendas.

quam supra memoravimus, feminam Christianam rogat, ut a militibus horae moram sibi impetret ad preces fundendas, atque ad salutandos amicos: quod quum illa continuo effecisset, Stratonica una cum Seleuco inter conglobatam, confertissimamque multitudinem stans, concionem ad populum habuit hujusmodi: Nosse vos, arbitror, Cyziceni Viri, & Mulieres, cujusnam patris filia sim, & quam lauta in domo vixerim. Posteaquam vero mihi e Caelo salutare Jesu Christi lumen adfulsit, atque in eum credidi, nihil ejus amori antetuli: odi genus, & cognatos meos, ipsosque parentes abjuravi, & cuncta, quae praesentem hujus lucis usuram jucundam efficiunt, abjeci. Et nunc ipsi vidistis, quot incommoda, atque molestias devoraverim, quotve cruciatibus exercita fuerim, quomodo nec corpori pepercerim meo, quod dilaniatum, humique projectum est: sic rebus quibusvis contemtis, ad Christum profugi; confidens, fore ut ille mihi propitius sit, meque in illo inexorabili seculi futuri judicio absolvat, dignamque efficiat, quae ipsi confidenter adpaream in illo supremo mundi die, quo ipse venturus est, & hominum secreta omnia patefacturus.

S. Stratonicae Oratio ad Deum.

Sublatis deinde in Caelum oculis, in hunc modum oravit: Domine Jesu Christe, ignosce, quaeso, mihi quaecumque in te peccavi, & quandoquidem pro amore tuo quibuslibet meum corpus poenis libenter objeci, adfulgeant, oro, mihi miserationes tuae in die judicii, & quoniam etiam Idola contemsi, teque confessa sum, tu quoque confitere me coram Patre tuo, a quo missus fuisti pro salute nostra. Et quia seculum istud caducum odi, dignam me efficias, quaeso, bonorum seculi futuri. Sed & pro eo, quod corruptibilem thalamum abominara sum, poenis, quas ab impiis nominis tui hostibus perpetior, delicta mea,

[illegible]

mea, quae ignoranter perpetravi, clementissime compensans, servis tuis beatas sedes jam obtinentibus me, precor, adjungito.

Capite plectuntur.

Haec Stratonica orabat, quum universus populus, Christi Martyribus vale postremum dicturus, circa eosdem conglobari constiparique coepit; & quidem tanta cum instantia, atque animorum, vocisque contentione, ut furentis pelagi, fluctuumque mutuo se collidentium speciem praeberet. Quare conterriti lictores exsertis gladiis rem ocius conficere statuerunt, Reosque statim perimere. Tunc vero gladium cervici jam imminentem conspicata Stratonica, coronam suam jam adesse intellexit, elataque voce, postremis Christum votis adpellans: Domine Jesu, ait, suscipe spiritum meum. Simulque carnificis ictum accepit, & occubuit. Seleucus similiter eadem verba alta voce pronuncians, decollatus est. Sic ambo simul cecidere, ut Corporum trunci alter alterum tegeret [a].

Theoctista a Praeside impetrat, ne eorum Corpora in mare projiciantur.

Quum autem Praeses eorum Corpora in mare projici jussisset, urbe universa nequidquam reclamante, factumque publico luctu condemnante, intervenit Theoctista, persuasitque Praesidi, ut sententiam revocaret. Paullo post Praeses in urbem revertit moestus, quod victus ex eo conflictu, & cum dedecore discederet. Populus vero Praesidis metu liberatus, rursus circa beatorum Martyrum Corpora sese circumfudit, tanta animorum commotione, ut humum, in qua jacuerant, pretiosissimis unguentis, sed & lacrymis perfunderent. Sacra mox Lipsana aromatibus condita, atque serico panno involuta, uno in loculo ambo simul deposuere.

Honorifice sibi simul sepeliuntur.

Eadem, reddita post Ecclesiae pace & persequutione sublata, pia Christiani Imperatoris curā, superstructa aede, honoravit.

Ecclesia sub eorū nomine ibidem superstructa.

ADNOTATIONES.

(1) P*Er victoriam Imperatorum Dominorum nostrorum*, Diocletiani, scilicet, Maximiani Herculii, Constantii Chlori, & Maximiani Galerii; quos una tum ad Imperii Romani gubernacula sedisse, superius admonuimus. Ubi vero unus tantum Imperator heic designatur, intellige vel Diocletianum, qui, etsi alios sibi in societatem Imperii adscivisset; Imperatorum tamen princeps habebatur: vel, ut mihi verisimilius est, ipsummet Maximianum Galerium, qui Persequutionis hujus author sub Actorum initium dicitur.

(2) *Fidiculis*. Sic Chaldaica vox חבלא reddenda est. Quodnam autem fuerint *Fidiculae* Martyrii instrumentum, dissidium est inter Eruditos non contemnendum. Sigonius cum Lipsio, Turnebo, & aliis antiquitatis peritissimis, esse, ait, nervos ipsos, ac funes, quibus Martyres in equuleo distendebantur. Contra Baronius ad diem 22. Januarii contendit, Fidiculas & ungulas esse easdem. Isidori authoritati nititur doctissimus Cardinalis, qui Fidiculas a fide exprimenda, & extorquenda dictas scripserat. Adversus Baronium dimicat Petrus Halloixius in Notationibus ad cap. 5. Vitae S. Irenaei, & Fidiculas a fidibus adpellatas, non a fide: aliter enim Fideculas dictum iri, non Fidiculas, ut a die diecula, a spe specula &c. Locus Prudentii Hym. 10. Baronio favere videtur; quum enim Asclepiades jussisset:

Vertat ictum Carnifex
In os loquentis; inque maxillas manum,
Sulcosque acutos, & fidiculas transferat.

fecisse Carnificem mandata sic explicat Poëta:

Implet jubentis dicta lictor improbus,
Charaxat ambas, ungulis scribentibus,
Genas, cruentis & secat faciem rotis.

Ubi nonnisi ungularum supplicium inlatum describitur. Fortasse imperatum a Praefecto putat Halloixius, ut ad os, & linguam transferrentur a cruribus Fidiculae, sicut a lateribus ad genas ungulae. Verum reponerem potius, cum Poeta non esse agendum summo jure, ut examussim verbis Praesidis respondeant actus Carnificis. Ego vero, quoniam & Eusebius ungulas, ac Fidiculas simul memorat, quo aperte docet, distincta fuisse supplicii tormenta; & Acta nostra id luculenter confirmant, si liceat conjecturis indulgere, Fidiculas esse libenter dicerem chordas, & funiculos, quibus ita brachia, aut pedes constringebantur, ut ad usque ossa pervaderent vincula. Id supplicii genus hodiedum apud nostrates usurpari accepi, quod vulgo nuncupant *Funicellate*, & cum membrorum distentione, sive equuleo passim conjungitur, adpellaturque *Corda*, & *Funicellate*. Ejusmodi certe Fidiculas memorat Svetonius in Tiberio, quum scribit: *Excogitaverat inter genera cruciatus etiam, ut larga meri potione per fallaciam oneratos repente veretris deligatis, Fidicularum simul, urinaeque tormenta distenderet*. De hisce tormentorum generibus insignis est locus Senecae lib. 3. cap. 14. Controvers. & rursus lib. 3. de Ira cap. 3. *Apparatusque illi reddendus est suus, Equulei, & Fidiculae, & ergastula, & cruces, & circumdati defixis corporibus ignes, & cadavera quoque trahens uncus, varia vinculorum genera, varia poenarum, lacerationes membrorum, inscriptiones frontis, & bestiarum immanium caveae*. Valerii quoque Max. lib. 3. tit. de patientia: *In Theodoro etiam viro gravissimo Hieronymus Tyrannus tortorum manus frustra fatigavit. Rupit enim verbera, Fidiculas laxavit, solvit equuleum, laminas extinxit, priusquam efficeret, ut tyrannicidii conscios indicaret*. Si quid video, locus hic litem dirimere videtur: laxare enim non dicitur nisi de eo, quod intenditur: quod in ungulas non cadit. Lassare potius dixisset Valerius, si pro Fidiculis ungulas intellexisset.

(3) *Berecynthia*, Cybeli Deorum matri cognomentum ex monte Phrygiae Berecyntho, ubi primum culta fuit, impositum. De qua Virgil. Aen. lib. 9.

Ipsa Deûm genitrix fertur Berecynthia magnum.
Vocibus his affata Jovem...

Eadem Dindymene dicta a Monte unius verticis Dindymo, eidem Numini Sacro, ad cujus radices jacet Cyzicum Civitas; uti videre est apud Scholiastem Apollonii lib. 1. v. 985.

(4) *Belus*, Syris idem est ac Saturnus, qui fingitur Deorum antiquissimus. Vide Seldenum loc. cit.

(5) *Artemis*, idest, Diana, seu Luna, quam Artemidem dicunt sive ab eo, quod aërem secet, quasi ἀεροτόμος, sive, ut inquit Strabo lib. 14. ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμέας ποιεῖν; quod integros partus reddat: nam parturientibus praeesse fingitur.

(6) *Nabum*, idest, Mercurium, quem eo nomine Syri adpellabant, ut observat Seldenus lib. de Diis Syror. cap. 11. Porro Nabi nomen occurrit apud Esaiam cap. 46. v. 1. vulgatae editionis: de quo haec S. Hieronymus ad eumdem Esaiae locum scribit: *Nabo ipsum Idolum est, quod interpretatur Prophetia, & Divinatio, quam post Evangelii veritatem in toto Orbe conticuisse significat*. Septuaginta autem Interpretes pro *Nabo* habent *Dagon*, Philistaeorum Idolum.

(7) Septem flagellorum species distinguebant. *Lora*, scilicet, ex corrigio facta. *Nervos* animalium praecipue boum. *Fustes* crassiora erant flagella ex ligno. *Virgae* vero tenuiora, quandoquidem etiam ex metallo. *Flagra* fustibus erant tenuiora, sed virgis crassiora. *Scorpiones* autem erant virgae spinosae, aut nodosae: quod flagelli genus etiamnum apud Orientales viget. *Plumbatae* tandem vocabantur flagella ex loris, aut funiculis confecta, quorum summitatibus glandines plumbeae adligabantur. De his consule Gallonium lib. de Martyrum Cruciatibus cap. 4.

(8) Tribus potissimum instrumentis carnes Martyrum discerpebantur, ungulis, Uncis, Pectinibus. *Ungulae* erant quoddam forcipis genus,

Digitized by Google

genus, non ad ſcindendum aptum, ſed cujus extremitates erant deutatae, ita ut utramque partem comprimendo carnes Martyrum dentibus diſcerperentur. *Uncus* erat baculus oblongus, habens in extremitate ferramentum incurvum ac retortum. *Pectines* ferrei fere ſimiles erant iis, quibus lana pecti ſolet, ſed longioribus baculis adfixi. Haec in Gallonii jam laudati figuris melius exprimuntur pag. 121. Videſis etiam Baronium in Notis ad Martyrologium Romanum, qui varias Virgarum ſpecies exponit ad diem 19. Januarii; Scorpinnes 12. Junii; Plumbatas, 6. Junii; Ungulas, 8. Martii; de Uncis, & Uncinis agit 19. Januarii; de carceribus 4. Martii; de Crucis ſupplicio, 7. Aprilis; de Crurifragio, 23. Maii; de Equuleo, 22. Januarii; de Laminis ardentibua, 18. Maii; de Rotis, 23. Aprilis; de Sartagine, 18. Aprilis; de Subulis candentibus 13. Junii; de Catomiis, & Latomiis, 15. Junii; de Metallis, 16. Februarii; de poenis Muſcarum, 16. Februarii, & 28. Julii; de venditione corporum, 6. Junii.

(9) Quum in tota horum Sanctorum Martyrum mirificae Converſionis, & Paſſionis hiſtoria ne verbum quidem de eorum Baptiſmo occurrat; cave, ne proinde eos reprehendas: Baptiſmum enim Martyrio ſuppleri nemo dubitat. Vulgo Baptiſmus Sanguinis dicitur, quem S. Cyprianus Epiſt. 73. ad Jubaiauum, *glorioſiſſimum, & maximum Sanguinis Baptiſmum* adpellat. Videſis Notkerum iu Martyrologio ad diem 9. Kalendaa Junii, Sanctis Rogatiano, & Donatiano Sacrum, ubi plura ex S. Auguſtino profert de iis, qui proprio ſanguine baptizantur.

ADMONITIO

In Acta Sanctorum Septem Martyrum Samoſatenorum.

Horum SS. Martyrii tempus.

Sanctorum Septem Martyrum Samoſatenorum, Hypparchi, Philothei, Jacobi, Piragri, Habibi, Romani, & Lolliani Acta, ex Codice Chaldaico I. Nitrienſi Vaticano nunc primum eruta, beatorum Stratonicae, & Seleuci Actis conſulto conjungimus, quod non ſolum ſub eodem Imperatore Maximiano Galerio Armentario, verum etiam eodem ferme tempnre, eademque occaſione, Quinquennalium nempe, quae fuſis Perſarum copiis, ac Narſei conjugibus, ſororibus, liberiſque captis, idem Maximianus in Meſopotamiam redux, atque ideo a Diocletiano perhonorifice exceptus, anno Chriſti 297. egit; uti ex Eutropio tradunt Petavius Rationar. Tempor. Par. 1. lib. 5. cap. 14. Pagius in Critica Baronii ad an. 297. & nos ipſi in ſuperiori Admonitione obſervavimus, Martyrii lauream obtinuerint.

Eorū memoria in Sacris Eccleſiæ Orientalis & Latinæ Faſtis deſideratur.

Quamvis autem horum Actorum antiquitas, ac ſinceritas ſeſe ultro legentibus prodat, utpote quae a teſtibua ocularis, fideque digniſſimis, a Presbytero ſcilicet, a quo ipſi Martyres Sacramenta ſuſceperunt, & a Galli nobiliſſimi Viri Samoſateni Paedagogo, qui eorum certamini praeſentes adfuerunt, adcurate fideliterque conſcripta ſunt; nullam tamen eorum memoriam in Sacris cum Orientalis, tum Latinae Eccleſiae Faſtis reperire licuit.

Samoſata Syriae Comagenae Metropolis, olim Clariſſima.

Porro Samoſata, in qua iſti Martyres a Maximiano Impetatore, qui tum ibidem verſabatur, Martyrio adſecti ſunt, Syriae Comagenae ad Euphratem Metropolis fuit clariſſima; ut ſcribunt Ptolomaeus, Strabo, ceterique Geographi, & ex Notis SAMO, MHTRO, KOM, in nummis, ſub Hadriano Imperatore cuſis, potiſſimum liquet. Eam شميشاط *Somiſat* Abulpheda tab. Geogr. n. 221. nuncupat, & Romanum, ac Manſur caſtra non multum ab ea diſtare, adfirmat, hoc quidem ad auſtrum Samoſatae, caſtrum vero Romanum ad ortum. Idem Abulpheda loc. cit. n. 236. aliam Samoſatam in Meſopotamia ponit, quam شمشاط *Semſat* adpellat, poſitamque inter Amidam, & Haret-Baret, ſeu Zaidi caſtrum adſerit. Epiſcopalis olim fuit ſub Archiepiſcopo Hierapolitano, nunc vero penitus everſa eſt. Prae ceteris ejus Epiſcopia, quorum ſeriem exhibet Aſſemanus Bibl. Orient. tom. 2. & ex eo Lequienus Orient. Chriſt. tom. 2. claruit Euſebius, cujus memoriam recolit Martyrologium Romanum die 21. Junii hocce elngio: *Eodem die Sancti Euſebii Epiſcopi Samoſateni, qui tempare Conſtantii Imperatoris Ariani ſub habitu militari iucognitus, Eccleſias Dei viſitabat, ut in fide Cathalica illas confirmaret; deinde ſub Valente in Thraciam relegatur; ſed reddita pace Eccleſiae, tempore Theodoſii, ab exilia revocatus, cum iterum Eccleſias viſitaret, tegula ab Ariana mulieve deſu-*

desuper immissa, confracto capite, Martyr tandem occubuit. Porro Sancto Eusebio, & Orthodoxis Patribus adeo fuerunt Samosateni addicti, ut (teste Theodoretu lib. 4. cap. 14.) eo a Valente Imperatore pulso, & Eunomio Ariano in ejus locum suffecto circa A. C. 368. nemo in coetum ventitarit; imo nec cum eo eadem aqua lavari voluerit; pilam quoque pueri ab asino Lucii successoris calcatam per ignem purgaverint. Eadem patria fuit Luciani Sophistae athei, & Pauli Antiocheni Episcopi haeretici; hic Sabellium aemulatus, qui Ptolemaide in Lybia nefarium adversus Sanctissimam Trinitatem dogma paullo ante vulgaverat, Filii & ipse Divinitatem cum Artemone oppugnavit; ut patet ex aurea Epistola Antiochenae Synodi ad Dionysium Romanum Episcopum, & ad Maximum Alexandrinum in eundem Paulum conscripta, quam integram refert Eusebius lib. VII. Hist. Eccles. cap. 30. At exsecrandam perditissimi hominis audaciam non solum Patres Antiochiae semel atque iterum congregati fregerunt, verum & nostri Martyres Samosateni apertissime condemnarunt, quum dicerent: *eum, qui in Cruce pependit, adoramus, hunc Deum esse dicimus, & Dei Filium, genitum, non factum, Patrique coëssentialem, cujus numine totum hunc orbem creatum esse, auctum, & substentatum, credimus.* Sed ad Acta descendamus, in quibus plura ejusmodi adversus Novatorum insaniam validissima argumenta habentur.

ܣܘܥܪܢܘܬܐ

ܕܫܒܥܐ ܣܗܕܐ ܐܬܠܝ̈ܛܐ ܕܡܫܝܚܐ ܗܦܪܟܘܣ ܘܦܝܠܬܐܘܣ ܘܝܥܩܘܒ ܘܦܪܓܪܘܣ

ܘܚܒܝܒ ܘܪܘܡܢܘܣ ܘܠܘܠܝܢܘܣ ܕܐܣܬܗܕܘ ܒܗ̇ ܒܫܡܝܫܛ ܒܝܘ̈ܡܝ ܕܡܟܣܝܡܝܢܘܣ.

A C T A

Anno Christi 297. sub G. Maximiano Imp.

Septem Martyrum Athletarum Christi, HIPPARCHI, PHILOTHEI, JACOBI, PARAGRI, HABIBI, ROMANI, & LOLLIANI, qui sub Maximiano passi sunt Samosatae.

Atrox in Christianos Persequutio.

MAXIMIANUS impius Imperator anno Imperi sui quinto edixit, ut in eunctis Romanae ditionis civitatibus stata Diis sacrificia, solemnesque supplicationes fierent. Instante vero solemni quadam Ethnicorum celebritate, ipse Imperator, qui Samosatae iis forte diebus versabatur, Edictum ea de re promulgari, populumque
1 ad aedem [1] Fortunae in ipso urbis medio positam, convenire mandavit. Quamobrem Urbs universa tubarum, atque tympanorum concentu personabat, nidorque crematarum hostiarum, & incensi thuris vapor aërem circumquaque impleverat.

SS Hipparchus & Philotheus Oratorii domi construunt, & ab indictis Sacrificiis abstinet.

Paullo anteaquam illud Edictum promulgaretur, communicato inter se consilio Christianam Religionem susceperant HIPPARCHUS, & PHILOTHEUS. Erat

ܒܫܢܬ ܚܡܫ̈ ܕܡܠܟܘܬܗ
ܕܡܟܣܝܡܝܢܘܣ ܡܠܟܐ ܚܛܝܐ: ܦܩܕ
ܗܘܐ ܗܘ ܡܟܣܝܡܝܢܘܣ ܕܒܟܠܗܝܢ
ܕܒ̈ܚܐ ܘܢܩ̈ܝܐ ܢܬܩܪܒܘܢ ܡܕܝܢ̈ܬܐ
ܕܫܘܠܛܢܗ: ܘܟܕ ܥܒܕܐ ܗܘܐ
ܥܐܕܐ ܕܚܢܦܘܬܐ. ܗܘ ܡܟܣܝܡܝܢܘܣ
ܒܫܡܝܫܛ ܡܕܝܢܬܐ ܫܪܐ ܗܘܐ
ܘܦܩܕ ܕܬܬܟܪܙ ܥܠܝܗ̇ ܐܓܪܬܐ
ܠܡܟܢܫܘܬܗ ܕܡܕܝܢܬܐ ܠܒܝܬܐ
ܕܓܕܐ ܕܒܡܨܥܬܗ̇ ܐܝܬ ܗܘܐ: ܘܟܠܗ̇
ܩܪ̈ܢܐ ܘܡܙ̈ܡܪܐ ܡܫܬܡܥ ܗܘܐ ܒܟܠܗ̇
ܡܕܝܢܬܐ. ܘܪܝܚ ܒܣܪܐ ܘܩܘܛܪܐ
ܡܠܐ ܗܘܐ.

ܩܕܡ ܗܦܪܟܘܣ ܘܦܝܠܬܐܘܣ
ܫܩܠܘ ܠܗܘܢ ܬܪ̈ܥܝܬܐ ܕܟܪܝܣܛܝܢܘܬܐ
ܡܢ ܩܕܡ ܕܬܬܦܪܣ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܟܣܝܡܝܢܘܣ
ܚܠܝܬܐ ܕܝܢ ܚܕܐ ܒܥܝܕܐ ܗܘܬ ܠܗܘܢ
ܒܒܝܬܗ

Erat illis in aedibus ejusdem Hipparchi conclave commode exstructum, Crucemque pinxerant in Orientali ejusdem pariete. Ibi ante Crucis imaginem, converso ad Orientem ore, Dominum Jesum Christum quotidie septies adorabant.

Crux in pariete depicta.

Accidit interea, ut Jacobus, Paragrus, Habibus, Romanus, & Lollianus, aetate Hipparcho, & Philotheo minores, Hipparchi domum, eos invisuri, convenirent: mutua siquidem interse necessitudine erant conjunctissimi. Quum itaque sub horam diei nonam ante Crucem eo in Coenaculo expressam ipsos supplicantes invenissent, rogare coeperunt: Quare, quum civitas universa ad aedem Fortunae conflueret, Imperatori obsequuta, qui omnibus urbis Diis in delubrum ipsum adsportatis, & eorum Sacrificulis simul convenire jussis, celeberrimum illic festum decreverat, ipsi, ac si domestico luctu, & moerore a publico arcerentur, eum secessum quaesivissent, & procul a populo orare mallent, velut in patria sua hospites, ac peregrini. Hipparcho autem, & Philotheo adfirmantibus, eo ritu summum mundi Conditorem a se adorari, subjecit Jacobus: Numne Crucem istam ligneam mundi Opificem fuisse putatis? Ipsam enim a vobis coli videmus. Cui Hipparchus: Eum, qui in Cruce pependit, adoramus; hunc Deum esse adserimus, & Dei Filium genitum, non factum, Patrique [a] coëssentialem, cujus numine totum hunc Orbem creatum esse, auctum, & substentatum eredimus. Jamque annus volvitur tertius, ex quo Baptismum in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti a Jacobo verae fidei Sacerdote suscepimus, qui & Christi Corpus, & Sanguinem nobis identidem impertire non desiit. Idcirco hoe triduo hinc pedem efferre, atque in publicum prodire, nefas esse existimamus: adeo profanarum hostia-

SS. Jacobi, Paragri, Habibi, Romani, & Lolliani conversionis occasio.

Religionem Christianam edocentur.

Jesus Christus Deus, & Dei Filius genitus non factus Patrique coëssentialis.

2

Baptismus in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti conlatus.

Christi Corpus, & Sanguis nuper baptizatis impertitus.

hostiarum nidorem, quo urbs universa infecta est, exsecramur. Heic Paragrus, ejusque sodales Hipparchum interpellant: Itane adfirmas, Deum aliquem exsistere, Diis in aede Fortunae nuper congregatis praestantiorem? Quibus Hipparchus: Annon ipsi vidistis, muta illa simulacra per Sacrificulos ex insano vulgi errore eo importari? Qui ergo Dii sunt, qui nec se ipsos queunt asportare? Ad haec Jacobus: Jam ergo, inquit, vestrum ego videre Deum, ejusque Sacra communi vobiscum Religione suscipere exopto; quandoquidem mundi Opificem ipsum adseritis. Tum Philotheus: Tu vero, inquit, Habibe, quid in hac caussa pronuncias? Cui ille: Fateor, ait, me in eo errore hactenus fuisse versatum, ut dicerem, Deos, quibus hodiernam supplicationem civitas nostra decrevit, ipsos Universum molitos fuisse. Nunc vero, si vos delectat veritas, inquit Hipparchus, Dei potentiam, atque sapientiam vos statim edocebo. Cui Jacobus, Habibus, Paragrus, Romanus, & Lollianus: Vos, inquiunt, etsi Imperatoris Deos non adorastis, neque profanis ipsorum Sacrificiis interfuistis, sed in hunc luctum, squaloremque secessistis; quoniam autem Magistratum geritis, & apud Imperatorem, ejusque Aulicos in magna estis existimatione, adsumtis paullo post vestrae dignitatis insignibus, & in publicum impune proditis, & quamquam vos eorum Diis neutiquam supplicasse fateamini; nihil tamen inde incommodi reformidatis. Nobis enimvero placeret pariter, vestris initiari Sacris, modo nulla nobis inde crearetur molestia. Ad haec Hipparchus, & Philotheus: Testa, inquiunt, donec igne decocta, & aquis temperata non fuerit, lutum est, & fragilis massa: si autem in ignem, & aquam immissa fuerit, nec glacie, nec imbre dissolvitur. Quamobrem, si in vera Religione confirmari, atque prese-

[illegible]

perseverare cupitis, Christi Baptismum suscipite, nec ullam posthac fortunae vicissitudinem pertimescetis. Id profecto, responderunt omnes, nos nihil moramur, modo per vos liceat: ex quo enim ad vos ingressi, vobis aures praebuimus, & Crucem, quam adoratis, contemplati sumus, incognitus utique ardor invasit, adcenditque animum, & veluti admoto igne incaluimus. Tunc Hipparchus, & Philotheus: Arcessendum ergo, subdunt, quantocius Presbyterum curabimus, a quo signum Christi ipsi suscepimus, qui vobis etiam petentibus illud impertiet. Ita sane placet, omnes respondent: Baptismum enim etiam atque etiam expetimus universi. Quibus Hipparchus: Si quidem haec vobis inest animo sententia, domum hinc tantisper secedere aequum est, inter vos deliberaturi: quaecumque vero ibidem statueritis, ad nos sequenti die referetis. At illi: Quid, ajunt, negocium nostrum in horas, & dies protrahitis? Imo vero nunc, nulla interposita cunctatione, Christi Insignia nobis adproperate. *Jacobus cum sociis Baptismum expetit.*

Ea sociorum alacritate mirifice laeti Hipparchus, & Philotheus, epistolam suo annulo obsignatam per Hipparchi servum ad Jacobum Christi Sacerdotem mittunt, in haec fere verba: Tu vero ad nos quantocius venire ne graveris, simulque Urceum [3] aquae, Hostiam, & Cornu Olei [4] Unctionis tecum perferre memineris: te siquidem heic nobiscum exspectari monemus ab oviculis, quae ex alieno grege ad caulam Christi transfugerunt, ejusque signo a te notari vehementer efflagitant. Quae quum Jacobus legisset, incredibili laetitia adfectus est, ex intima animi gestientis voluptate vultu quodammodo exardescente, atque inflammato, benedixitque Deum, & orabat, quum diceret: Patet Domini nostri Jesu Christi, qui eumdem ad humani generis reparatio-

Adparatus Baptismi Urceus aquae, Hostia, & Oleum unctionis.
3
4

tionem misisti, qui es Christianorum spes, obsecro te, servos tuos Hipparchum, & Philotheum virtute tua confirma, ut fiant veritatis columnae in vera Religione tua, tuique Filii Domini Nostri Jesu Christi, & Spiritus Sancti, in secula seculorum. Amen.

Haec precatus, continuo sacrum adparatum pallio suo obvolvit, & ad beatos illos viros profectus est: invenitque omnes, septem autem erant, in conclavi congregatos, Hipparchum scilicet, Philotheum, Jacobum, Paragrum, Habibum, Romanum, & Lollianum; quos quum in genua provolutos, & orantes reperisset, his verbis consalutavit: Pax vobiscum, servi Jesu Christi, qui pro figmento suo pependit in Cruce. Adsurrexere omnes, atque ad Sacerdotis pedes procidentes Jacobus, Paragrus, Habibus, Romanus, Lollianus: Quaesumus te, ajunt, Domine, nostri miserere, & Christi, quem adoras, signaculum nobis impertire. Quibus Sacerdos: Si contingat, inquit, vos posthac divexari, & variis molestiis, atque incommodis adfici, cave pro Christo perpeti statuistis, quemadmodum & ille pro nobis passus est? Nam si nos pro illo quidpiam patimur, id a nobis bonitati ejus, atque majestati deberi fateamur necesse est, quum ipse nos e nihilo condiderit, membraque nostra in materno utero compegerit, manumque suam super nos posuerit, sicut Sacrae

Psal. 138. 5. Literae loquuntur: *Plasmasti me, & posuisti manum tuam super me.* At Domi-

Christus Deus ex Maria Virgine natus in carne, in qua & mortuus tertia die revixit.

nus Deus noster, quum nihil nobis deberet, a summis ad ima propter nos descendit, & ex Maria Virgine natus est in carne, in qua & mortuus, tertia die revixit, & Diabolum interemit, qui Parentem nostrum Adam seduxerat, & e Paradiso expulerat. His porro minime perculsi, una omnes voce

Rom. 8. 31. conclamavere: *Neque altitudo, neque profundum, neque instantia, neque futura pote-*

[illegible]

poterunt ſeparare nos a caritate Dei, quae eſt in Chriſto Jeſu Domino noſtro. Tunc vero Sacerdos: Oremus itaque, Fratres, inquit. Continuo flexis genibus ad integram fere horam precationem produxerunt; qua abſoluta, iiſque ſurgentibus, & ſtantibus, Sacerdos: Gratia, inquit, Domini noſtri Jeſu Chriſti ſit cum omnibus vobis. Amen. Et poſteaquam ſe in Deum vivum credere profeſſi ſunt, & manufactos Deos, qui Dii non ſunt, ejurarunt, baptizavit eos in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti [5], eiſque Corpus, [6] & Sanguinem Chriſti continuo impertiit. Iis peractis, Sacerdos ſacrum adparatum collegit, pallioque, ut antea involutum domum reportavit, magna diſſimulatione, atque celeritate uſus. Verebatur nimirum, ne forte ſuperveniret Ethnicus quiſpiam, ipſumque in aedibus Hipparchi comprehenderet: Senex enim erat, & ſub paupere lacerna Sacerdos; Hipparchus contra, & Philotheus viri erant in urbe ſpectatiſſimi, ſummoſque in eadem honores, quibus etiam inſignes erant eorum ſocii, fuerant conſequuti.

A Jacobo Sacerdote baptizantur.

5

Et Corpus, ac Sanguinem Chriſti accipiunt.

6

Tertius ſubierat jam dies, quum Imperator ex jure Praefectos interrogat, num quiſpiam ex iis, qui in urbe Magiſtratum gerebant, Deos per eam occaſionem contemnere deprehenſus fuiſſet, ac proinde ab illa ſumma celebritate abſtinuiſſet. Cui Praefecti: Adſunt heic, reſponderunt, Hipparchus, & Philotheus, quos a tribus annis nunquam ſupplicaſſe Diis, vel ad eorum Sacra adceſſiſſe, pro explorato habemus. Extemplo Imperator viros jubet ad Fortunae fanum, in urbis meditullio, ut dixi, poſitum, abripi, atque ad ſtata Sacrificia compelli. Continuo ſatellites Hipparchi aedes invadunt, ibique ſeptem illos Chriſtianos nacti, Imperatoris mandata ipſis denunciant. Tum Hipparchus, & Philotheus: Duoſne peti-

Hipparchus, & Philotheus ad Imperatorē delati.

Cum ſociis eſ. prehenduntur.

tis, an omnes; quia septem sumus? Hipparchum tantummodo, inquiunt illi, & Philotheum venire nunc jubet Imperator. Tum vero Philotheus ad Jacobum, Paragrum, Habibum, Romanum, atque Lollianum conversus: Fratres, inquit, & filii in Domino, vereor, ut vos sustinere valeatis pugnam, ad quam ambo provocamur, pro nomine Domini nostri Jesu Christi Nazareni. Et nos quidem a primordio susceptae Christianae Professionis statuimus, quaslibet molestias pro Christi nomine devorare. Vos autem, quandoquidem ab Imperatore rerum vestrarum plane ignaro (nam ut Satellites in vestra caussa sileant, facile impetratum iri confidimus) needum arcessiti fuistis, relicta urbe, perfugium in proximis pagis quaeritote, donec tempestas haec tantisper residear. At illi contra una voce reclamavere: Ecquin, ajunt, nobis etiam idem propositum, sententiaque maneat? Adeo fixum est pro nomine Domini nostri Jesu Christi dolorem, mortemque contemnere, & nullos casus in ejus caussa pertimescere.

Imperatori sistuntur

Surgunt itaque omnes, & a satellitibus ducti, Imperatori sistuntur, quem nec salutare consueta cervicis demissione voluerunt, sed erecta ad Caelum fronte, oculisque in Dominum Majestatis defixis, ut sibi dimicaturis propitius adesset, enixe orabant.

Eorum Acta coram Imperatore.

At Imperator contemtum se arbitratus: Adeone, inquit, Deos, spretis legibus, plane deseruistis, ut ne mihi quidem caput inclinare velitis? Animadvertere profecto debueratis, me Deorum vicariam in hac urbe gerere potestatem. Cui Hipparchus: Nos, inquit, tibi serviendi nulla necessitas premit, homo quum ipse sis nostri similis. Tum Imperator: At si quidem, ait, nullum mihi in vos imperium est, mortalis quum ipse sim; Deos immortales quare, impii, aspernamini? Ad haec

[illegible]

haec Hipparchus: Non recte, inquit, inde talia colligis, quum tuis ipse Diis, utpote summi Conditoris figmentum, longe sis melior; isti vero Dii sint opus hominum, & os habentes non loquantur, nec videant, etsi oculis non careant. Ipsis, oro, similes fiant, qui faciunt ea, quique in illis spem suam omnem posuere, tui similes. Nugaris, Hipparche, inquit Imperator. Quid ergo jubes, Imperator, reposuit Hipparchus? Sacrifica, inquit ille, &, ut libuerit, de cetero philosophare. Tum Hipparchus: Dii, ait, qui mundi opifices certe non fuerunt, a mundo quantocius exsulare opto. Cui Imperator: Reverere, inquit, impie, Deos, ne tibi atrociora supplicia imprudens tua ista petulantia arcessas. Tum Hipparchus: Enimvero, inquit, valde me tui caussa pudet, qui lapides, & ligna, res utique hominum usui destinatas, Deos adpellas. *Psal. 113.*

Excanduit Imperator ad haec, & Hipparchum, nudato tergo, plumbatis caedi quinquagies imperat: Quandoquidem, ait, me praesente, Deos audet maledictis incessere. Subinde tenebricoso carceri includi Reum jubet: quod extemplo factum est. *Hipparchus nudato tergo quinquagies caesus, in carcerem detruditur.*

Producitur deinde Philotheus. Cui Imperator: Tuum, inquit, Philothee, nomen Deos a te amari, indicat. Tum ille: Recte vocor Philotheus, hoc est, Dei amans unius; non enim multi delectant Dii. Istas, oro te, reposuit Imperator, mitte contentiones, sodalis tui exemplo monitus; ne in caput tuum Judicum severitatem temere provoces. Age itaque, & Diis sacrifica. Quod si feceris, summis per me honoribus adficieris, & Urbis Praetura augeberis. Cui Philotheus: Umbra es, Imperator, & nihil, foenoque fragili, & propediem casuro similis, verbaque das, nulli profutura, pulverem contra ventos jactans. Quibus tantisper com- *Philotheus producitur.*

motus Imperator: Siccine, inquit, honorantem dehonoras, tibique beneficium offerenti convicia rependis? Cui Philotheus: Ita quippe scriptum est, inquit: *Ego glorificantes me glorifico, & qui contemnunt me, erunt ignobiles, dixit Dominus*. Tum vero Imperator: Paucis te volo, Philothee; nec enim vacat, nugas istas audire. Cui Philotheus: Adeone piget viventis Dei Oracula audire? At Imperator: Incensum, ait, date, famuli. Tunc ad Philotheum conversus: Agedum Philothee, inquit, thusque magno Sacrificio Deorum injicito, amplissimis utique honoribus inde mox augendus. Cui Philotheus: Quos spondes honores, ignominiam duco. Tum Imperator: At si, quam polliceor, dignitatem dedecus vocas, quonam ipsa dedecora nomine adpellanda dices? Dedecus, ait Philotheus, si quod in Christi caussa feram, hunc honorem dico. Tum Imperator: Dixi Philothee, iterumque dico, paucis tibi mecum agendum esse. Cui Philotheus: At roganti respondere aequum sane fuit. Tum Imperator: Verba feris, Philothee: nunc ergo, missis hisce nugis, officii tui memor, Diis incensum adole: quod si mihi, justa utique imperanti, parueris, nulli te secundum in Republica futurum spondeo. Cui Philotheus: Christus, quem colimus, & cujus in caussa quaestioni subjicimur, quemadmodum & ipse subjectus fuit propter peccatores mei similes, quamvis pulcherrimam hane rerum molem cum omni ornatu suo de nihilo produxerit verbo, quo ea fieri jussit, eamdemque simili imperio in nihilum revocare, quando ipsi libuerit, valeat, montium pondus examinans, & colles adpendens in statera; attamen comprehensus aliquando ab impiis, quorum sors te quoque manet, adduci se permisit ad Pilatum, ut caussam coram Praeside diceret; & quamquam Carnifices,

1. Reg. 2. 30.

[illegible]

fices, a quibus in Crucem actus est, impedire, atque etiam perdere illi integrum, expeditumque foret; Sacrae tamen nos Literae docent, eundem, quasi agnum ad lanienam duci se, passum fuisse, & sicut ovem coram tondente se, obmutuisse. Haec nimirum docendus a me eras, ne forte Dei nostri, quoniam te pro libito tuo agere sinit, vires infractas, aut imminutas esse opineris: ab ipso namque docti sumus, ipsi uni confidere, & pietate, sapientiaque duce, Regnum ejus quaerere, in sempiternum mansurum. Te vero certa, & ineluctabilis mors abripiet, tuoque Imperio aliquando finem imponet. Is. 51. 7.

Haec, atque ejusmodi multa Philotheus disputabat, quum Imperator interpellans: Enimvero, o Philotee, inquit, non ineruditus, nec in literis hospes mihi videris: quamobrem quaestioni subdi te nolo, sed manibus tantummodo post tergum revinctis, in carcerem demitti: Sapientem enim ratio, fatuum emendant virgae; ipsam scilicet, qua praestas, Sapientiam saniora tibi consilia olim suffecturam confido. Cui Philotheus: Sine ista, inquit, & quodcumque in me decreveris, omni seposita cunctatione, exsequere, certus, me nullatenus adductum iri, ut a Christo Domino meo desciscam, vel muta simulacra Deos esse dicam. Continuo Philotheus, injecta manibus catena, seorsim ab Hipparcho in carcerem detruditur.

In alium ab Hipparcho carcerem conjicitur.

Tum vero de Jacobo, Paragro, Habibo, Romano, & Lolliano quaestio haberi coepta est; ad quos Imperator: Fatui illi Senes, inquit, Hipparchus nempe, & Philotheus hujus lucis usuram odere, quippe qui fractis jam viribus haud procul abesse mortem sentiant: at vos, Juvenes, nullus dubito, quin imperata sitis facturi. Cui beati Martyres: Falleris, Imperator, ajunt, quum nobis vita ipsa potior sit fides in Deum

Jacobus, Paragrus, Habibus, Romanus, & Lollianus quae[illegible] subjiciuntur.

Deum Patrem Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui ab illo miſſus ad nos venir, & in Cruce moriens, quos ipſe condiderat, mortales ab errore ad veriratem, & ab interitu ad vitam revocavir. Ipſum itaque graria ſua ab anriqua impietate eos reductos, ad Martyrii coronam pro ſua ſumma bonitate perduxiſſe eredimus: proptereaque juramus Deum Parrem, & Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum; nos patrum noſtrorum Hipparchi, & Philorhei veſtigiis inſtituros, ncc tuis fraudibus nos eapi paſſuros eſſe; praeſerrim quum Corpus, & Sanguinem Chriſti in noſtris corporibus feramus:
Matth. 7. 6. idemque ſalutis noſtrae Author nos monuerit, ne margaritas ante poreos projiceremus; eorpora nempe noſtra ejus Corporis eontactu eonſeerata ſunr, & velut gemmae ejuſdem Diademati inſertae. Nec decet ſancta eorpora, atque in ſpem Caeleſtis Regni vocata, locum ſuum deſerere, & inanium Deorum obſequio mancipari; turpe enim eſt, apertis oculis ruinam minus advertere. Tum Imperator: Aetari veſtrae, Juvenes, ait, pareo. Vos etiam veſtrae, oro, juventutis miſereat, ne inconſulta iſta pertinaeia me ad anguſtias adigatis, nullum, praeter veſtram ruinam, exitum habituras. Quocirca ſi quidem in iſta ſententia adhue perſiſtere vobis ratum eſt, Deos juro, latera veſtra immani verberatione laceratum iri, mox etiam teterrimo ſupplicio vos eſſe perituros. Cui ſancti Martyres: Nec tua nos, inquiut, verba movent, nec terrent ſupplicia, urpote qui a Domino
Matth. 10. 28. noſtro didicimus, eos minime extimeſcere, qui etſi corpori necem inferant, animae tamen nullatenus obeſſe poſſunt. Tum Imperator: Dogmata, ni fallor, veſtri Magiſtri praedieatis, illius ſcilieer, qui Hieroſolymis a Judaeis ultimo adfectus eſt ſupplieio, eique miſeri confiditis. Aſt ego, niſi actutum imperata feceriris, teſtes adpello Deos, vos

omnes

ܠܟܘܢ : ܥܢܘ ܛܘ̈ܒܢܐ ܘܐܡܪܝܢ
ܠܗ : ܕܐܦ ܗܕܐ ܠܢ ܦܪܘܩܢ
ܕܣܦܩ ܠܗ ܠܥܒܕܐ ܐܝܟ
ܡܪܗ : ܘܠܬܠܡܝܕܐ ܐܝܟ
ܪܒܗ : ܡܠܟܐ ܐܡܪ :.
ܐܡܪܬ ܠܟܘܢ ܕܐܦ ܬܫܬܘܘܢ
ܥܡ ܪܒܟܘܢ ܒܡܘܬܐ ܕܡܝܬ ܒܗ
ܥܬܝܕܝܢ ܐܢܬܘܢ : ܥܢܘ
ܣܗܕܐ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ : ܚܢܢ
ܡܘܕܝܢ ܚܢܢ ܕܡܝܬ ܪܒܢ ܒܪܡ
ܘܐܣܬܠܩ ܠܫܡܝܐ : ܘܝܬܒ
ܡܢ ܝܡܝܢܐ ܕܐܒܘܗܝ ܘܗܐ
ܫܡܥ ܐܢܬ ܡܠܟܐ : ܕܡܓܚܟ
ܡܬܡܗܠ ܐܢܬ ܥܠ ܥܒ̈ܕܘܗܝ
ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ : ܕܝܬܒ ܒܫܡܝܐ
ܢܓܚܟ ܒܗܘܢ ܘܡܪܝܐ ܢܡܝܩ
ܒܗܘܢ : ܐܘܪܫܠܡ ܕܝܢ
ܕܐܙܕܩܦ ܒܗ̇ ܚܪܒܗ̇ . ܘܡܫ̈ܠܡܢܐ ܕܕܡܗ
ܐܝܟ . ܘܐܠܗܐ ܕܛܥܝܘܬܐ ܗ̇ܢܘܢ
ܕܗ̇ܠܝܢ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܡܕܒܚܐ :
ܗ̇ܢܘܢ ܐܝܟ ܠܐ ܐܝܬܝܗܘܢ . ܘܒܗ
ܕܫܠܡܘ ܒܗ̇ܘܢ ܥܒ̈ܕܝܗܘܢ ܐܝܟ
ܕܟܬܝܒ ܕܡܢ ܪܝܫ ܫܡܝܐ
ܡܦܩܗ . ܘܡܦܢܝܢܗ ܥܠ
ܣܘ̈ܦܝ ܫܡܝܐ . ܘܠܝܬ
ܕܡܛܫܐ ܡܢ ܚܘܡܗ : ܡܠܟܘܬܗ
ܡܠܟܘܬ ܥܠܡ . ܘܫܘܠܛܢܗ
ܠܕܪܕܪܝܢ .
ܗܝܕܝܢ ܡܠܟܐ ܐܬܚܡܬ
ܡܣܝܒܪܢܘܬܗܘܢ ܘܦܩܕ ܕܒܕ ܦܪܝܫܝܢ
ܠܒܝܬ ܐܣܝܪ̈ܐ ܢܬܥܒܕܘܢ ܠܒܝܬ
ܐܣܝܪ̈ܐ : ܕܚܦܝܪܐ ܕܟܪܟܐ
ܟܕ ܐܝܕ̈ܝܗܘܢ ܐܣܝܪܢ ܠܒܣܬܪ
ܒܚܕܐ ܚܒܝܫܐ : ܐܝܟ ܕܠܐ
ܢܬܚܙܘܢ ܚܕ ܠܚܕ : ܥܕܡܐ ܕܢܥܒܪ
ܥܐܕܐ ܕܐܠܗ̈ܐ ܕܐܡܪܢ
ܕܠܥܠ ܡܢ
ܒܡܕܘܬܗ .

ܘܡܢ

omnes sub oculos civium vestrorum in hac urbe vestra Samosata eodem supplicii genere perdam, quo ille periit, carnificum, a quibus in Crucem agebatur, manus evadere nequidquam conatus. Ita profecto fiet, ut vestrae superstitionis professores vestro item supplicio admoniti, audaciam quandoque ponant. Cui beati Martyres: sed & hoc etiam Servator noster nos admonuit, servum neutiquam praesumere sibi debere Domino majora, neque discipulum *Joh. 13. 16.* magistro praesidere fas esse, sed pari *Luc. 6. 40.* cum illo sorte esse contentum. Tum Imperator: Ita profecto, pares vos vestro Magistro futuros mox dicebam, eodemque proinde supplicio sublatum iri. Cui sancti Martyres: Nostrum utique fatemur, obiisse Magistrum; revixit tamen ille post triduum, & in Caelum, unde descenderat, rediit, indeque Deo Patri, a quo missus fuerat in terras, adsidens, te, Imperator, ista suis servis comminantem, irridet; sicuti nostrae nos Literae docent illis verbis: *Qui sedet in Caelis irridebit eos, & Dominus subsannabit eos.* *Ps. 2. 4.* Hierosolymam siquidem, ubi Cruci adfixus fuit, funditus evertit, suaeque necis authores Judaeos per universum Orbem dispersit. Deos autem inanes istos, qui vestras occupant Aras, prosternet, & eorundem excidio ipsorum eultores obruet; quemadmodum rursus ex nostris Scripturis illo oraculo admonemur: *A finibus Caelorum exitus ejus, & super terminos eorum accubitus ejus, neque est* *Ps. 18. 7.* *quidpiam a calore ejus absconditum. Regnum ejus Regnum sempiternum, & po-* *Ps. 144. 13.* *testas ejus in omnes generationes.*

Tunc vero Imperator sua reos patientia aburi rarus, exarsit, jussitque publicae omnes custodiae tradi, teligatis primum post tergum manibus, ibique ad exitum ejus, de qua superius diximus, Deorum celebritatis, ab invicem separatos detineri. Quamobrem in *In infimas carceris cryptas separatim detruduntur.*

secretas

ſecretas, eaſque infimas, carceris cryptas demiſſi, ibidem ad quindecim dies jacuere.

Omnes ſimul denuo ad quaeſtionē producti.

Poſtea Imperatot in campum prope Urbis muros digreſſus, Tribunal eo in loco ad tipam Eupbratis ptaeterfluentis adparari juſſit, ductis in tentotii ſpeciem periſtromatis: mox cuſtodem carceris feſtinato adciri imperat; cui quum veniſſet: Ediſſere, inquit, num quiſpiam cibum intulerit illis Deorum contemtoribus, quos publicae cuſtodiae pridem addixi, fidemque in hanc rem tuam jurejurando mihi obfirmato. Tum ille teſtes invocans Deos, adfirmavit, a die, quo in carcerem injecti fuerunt, eos omni cibo, potuque caruiſſe, quum procul ab omnium mortalium adſpectu, atque in ſubterraneis ſpecubus abditi jacuiſſent. Admota quidem carceris foribus aure, ſubdit, identidem audiebam, omnes in ſuo quemque cubiculo illud crebro ingeminantes: Crux. nobis feret opem: langueſcente tamen in dies voce. Protinus Imperator: Agitedum, inquit, & impios Deorum contemtores vinculis, ut antea, onuſtos huc ſiſtite. Carcetem itaque ingreſſi lictores, e ſua quemque cuſtodia Martyres ad quaeſtionem produxerunt: & duo quidem injectis collo catenis trahebantur, reliqui vero ptimos ſequi juſſi, juniores videlicet quinque, quos ſupra memoravimus, tevinctis tamen poſt tergum, ut antea, manibus.

Quumque ad locum quaeſtionis perveniſſent: Reor equidem, inquit Imperator, diuturnum carcerem ſaniota vobis, quoad ea, quae prima in quaeſtione agitavimus, conſilia immiſiſſe.

Eorū cōſtātia.

Cui beati Martyres: Fruſtra, ajunt, nos in novam adducis quaeſtionem, quum a diuturna vexatione nullae jam ſuppetant ad reſpondendum vires. Hipparchus enim plumbatis diu caeſus, ſcapularium collique uſum vix retinebat. Tum Imperator: Quod a primo quae-

ſtionis.

ܗܘܐ : ܡܠܟܐ ܐܡܪ. ܡܬܛܦܝܣܝܢ ܐܢܬܘܢ
ܐܝܟ ܕܐܬܦܩܕ ܠܟܘܢ ܡܢ ܝܘܡܐ ܩܕܡܝܐ :
ܗܢܘܢ ܕܝܢ ܦܢܝܘ ܘܐܡܪܝܢ : ܡܛܠ
ܡܬܚܬܢ ܐܢܬ ܗܟܢܐ ܒܡܠܐ ܗܐ
ܕܐܡܪܢܢ ܡܢܢ ܕܠܐ ܡܕܒܚܝܢ ܐܢܚܢܢ
ܡܕܡ ܕܨܒܐ ܐܢܬ : ܡܠܟܐ ܐܡܪ ܡܛܠ
ܗܫܐ ܠܟ ܒܠܚܘܕܝܟ ܫܐܠܬ ܐܘ ܟܘܡܪܐ
ܥܡܟ ܐܝܬ ܠܡܬܪܓܡܢܐ : ܥܢܘ ܟܠܗܘܢ
ܟܢܘܬܗ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ ܠܡܠܟܐ : ܛܪܘܢܐ
ܕܠܐ ܠܟܠ ܗܦܟ ܕܡܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܠܐܠܗܝܟ
ܐܠܗܝܢ : ܕܐܕܢܐ ܐܝܬ ܠܗܘܢ ܘܠܐ ܫܡܥܝܢ :
ܐܠܘ ܡܫܬܡܥ ܗܘܐ ܠܟ ܐܝܟ ܕܠܡܫܬܡܥܘ
ܐܡܪܢ ܠܟ : ܕܠܐ ܗܘܝܐ ܘܠܐ ܥܬܝܕܐ
ܘܠܐ ܕܩܝܡܝܢ ܘܠܐ ܕܥܬܝܕܝܢ ܠܐ ܦܪܫܝܢ
ܠܢ ܡܢ ܚܘܒܗ ܕܡܪܢ ܝܫܘܥ ܡܫܝܚܐ
ܐܠܗܢ .

ܘܐܬܚܡܬ ܚܡܬܗ ܕܡܠܟܐ ܚܡܬܐ ܣܓܝܐܬܐ
ܥܠ ܦܪܗܣܝܗܘܢ . ܘܦܩܕ ܠܡܬܠܝܘܬܐ
ܕܢܬܠܘܢ ܐܢܘܢ ܒܩܘܣܛܐ ܘܢܬܢܓܕܘܢ
ܐܢܘܢ ܒܓܪܕܝܘܢ ܚܡܫܝܢ ܚܡܫܝܢ
ܡܚܘܢ ܘܒܓܠܕܐ ܕܬܘܪܐ ܥܠ
ܟܪܣܬܗܘܢ : ܘܒܬܪ ܡܫܐܠܢܘܬܐ ܐܝܟ
ܕܦܩܕܗ ܕܡܠܟܐ ; ܘܦܩܕ ܬܘܒ ܡܠܟܐ
ܕܢܬܒܠܘܢ ܐܢܘܢ ܠܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܡܢ ܒܬܪ
ܕܐܬܡܘ ܘܡܬܒܙܚܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܒܢܝ ܕܪܬܐ
ܕܢܬܒܠܘܢ ܠܒܝܬ ܐܣܝܪܐ ܐܝܟ ܕܐܬܦܩܕ
ܗܘܘ ܡܢ ܩܕܡ : ܘܦܩܕ ܡܠܟܐ ܕܠܐ ܐܢܫ
ܢܥܠ ܠܘܬܗܘܢ ܠܐ ܠܡܦܩܕ ܘܠܐ ܠܡܣܥܪܘܬܐ
ܐܠܐ ܒܡܫܘܚܬܐ ܠܚܡܐ ܒܠܚܘܕ ܕܠܐ ܢܡܘܬܘܢ
ܠܗܘܢ ܕܠܐ ܥܢܝܐ : ܘܗܘܘ ܒܗܕܐ ܐܘܠܨܢܐ
ܡܢ ܫܒܥܣܪܐ ܒܢܝܣܢ ܩܕܡܝܐ ܠܚܙܝܪܢ
ܘܥܕܡܐ ܠܫܒܥܐ ܒܚܙܝܪܢ ܩܕܡܝܐ ܕܝܢ
ܘܐܪܒܥܐ ܚܙܝܪܢ .

ܦܩܕ ܡܠܟܐ ܘܐܝܬܝܘ ܐܢܘܢ ܠܦܪܛܘܪܝܢ
ܟܕ ܕܥܟܝܢ ܠܡܘܬܐ ܕܢܦܫܝܢ ܡܢ ܟܦܢܐ
ܘܨܗܝܐ : ܥܢܐ ܡܠܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ :
ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ ܚܝܝܢ ܐܢܬܘܢ . ܬܡܝܗ
ܐܢܐ ܛܒ ܐܝܟ ܕܠܐ ܟܠܟܘܢ ܕܡܝܬܬܘܢ ܗܘܝܬܘܢ
ܒܫܢܩܐ ܕܠܗܠܝܢ : ܗܫܐ ܦܩܕ ܐܢܐ
ܘܡܣܬܦܪܝܢ ܠܟܘܢ ܘܐܙܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܒܝ
ܐܢܬܘܢ

stionis vestrae die vobis imperatum est facere velitis nec ne, modo edicite. At illi: Quorsum tot verba? Sexcenties diximus, nos sacrificare nolle: tu vero tuo jam utere jure, ut quodcumque in nos pridem decrevetas, quantocius exsequaris. Nunc te, Hipparche, unum, inquit Imperator, interrogavi; aut quispiam re forte sociorum interpretem instituit? Tunc vero socii omnes conclamarunt: Insanis, Tyranne vecors, & omnis plane rationis expers; similis nempe Diis tuis effectus, aures habentibus, & minime audientibus; nam si tu quidem aures haberes minus impeditas, utique recoleres, nos tibi pridem dixisse, nec instantibus, nec futuris quibuscumque casibus ab amore Christi Domini nostri nos ullarenus avulsum iri.

Qua dicendi libertate vehementer commotus Imperator, Reos equuleo suspendi confestim jubet, & vicenis latera ictibus contundi, taurinis insuper loris ventrem acerrime diverberari. Ita huic quaestioni est factus finis. Mox in carcerem quisque suum, insultanribus atque trudentibus a tergo satellitibus, abacti sunt: simulque prohibiri omnes adire Reos, aut ipsis cibum adferre. Porro ne ab inedia perirent, atque futurae quaestionis acerbitates evaderent, jussi excubitores, illis tantum panis suppeditare, quantum ad sustentandam vitam aegre sufficeret. His, atque ejusmodi aerumnis adflicti sunt beati Martyres a XVII. Kalend. Majas usque ad VII. Kalend. Julias.

Dirissime vexantur.

Tum demum Imperatoris jussu ad Praetorium deducuntur, confecti macie, totiusque corporis sic immutata specie, ut cadaveribus quamsimillimi viderentur. Tunc Imperator: Necdum, miseri, periistis? Equidem miror, vos tot aerumnis minime fuisse confectos: sed nunc vos tonderi jubebo, ad & balneum deportari, indeque bene lotos in palatium intromitti, ibidem publico judicio,

Crucis suppli. cio damnătur.

me praesente, libertatem consequuturos; dummodo mutata sententia, Diis incensum offerre statuatis. Hoc enimvero si praestiteritis, spondeo, vos summis in Republica honoribus muneratum iri. At illi simul omnes: Obstruatur, ajunt, os tuum, qui talia nobis suggeris, pereantque oculi tui: hisce nempe artibus nos improbe moliris, a sancta, quam Servator noster Jesus Christus, Filius Dei Vivi nobis apetuit, vitae via abducere.

Jesus Christus Filius Dei vivi.

Excanduit ad haec Imperator, atque exclamavit: Mortem scilicet, o pessimi, quaeritis: propterea, ut vos perditum eam, me convicio lacessitis. Ego vero vos voti compotes illico efficiam, ut Diis oblattare quandoque desinatis. Continuo ad satellites suos conversus: Quandoquidem, inquit, fidem meam Diis obstrinxi, me Christianos istos eodem, quo ipsorum Magister Christus Hierosolymis periit, supplicio adfecturum; ite, oraque reos lupatis constringite, mox ad supplicium extra urbem abripite.

At sancti Martyres in Cruce sibi moriendum esse intelligentes, incredibili laetitia adfecti sunt, haec inter se submurmurantes: Nos utique indigni sumus, qui eo, quo Christus occisus est, supplicio honestissimam mortem oppetamus. Tum vero Philotheus socios blande increpans: Silete, ajebat, Fratres, ne qua vobis excidat vox, quae nos hodie ab eo, quod ingressi sumus, virtutis stadio abducat: & cum silentio orare, ut ab hoc misertimo seculo ad Deum, quem tamdiu quaerimus, ad Dominum nostrum Jesum Christum, & Spiritum Sanctum abeamus.

Ad locum supplicii ducti.

Catenis itaque ora constricti, facinorosorum instar hominum extra muros trahebantur: ita ad supplicii locum, quem Tetradion adpellant, ventum est. Aderant ibidem Hipparchi, & Philothei adfines & cognati, longa servorum caterva

terva stipati, qui miserandam eorum conditionem contuentes, questubus, & singultibus locum complebant.

Cererum quum rerum, quae circa bearos Martyres gerebantur, rumor in urbe percrebuisset, viri quidam nobilissimi, quorum haec memorantur nomina: Tiberianus, Gallus, Longinianus, Felicianus, Proclus, Cosmianus, Mascolianus, & Priscus, quibus Imperatoris decreto urbis administratio fuerat demandata, accepta ab officio occasione Imperatorem adeunt, velut caussam publici illius luctus eidem expositurі. Non est, ajebant, quod animo perturberis, Imperator, quod cognati istorum hominum, in quos Majestas tua animadverti jussit, ad urbis portam concurrerint, quodque civium ingens caterva campos a Tetradio usque ad portam compleverit. Nec enim fieri porest, ut quis a lacrymis temperet, contuens rales viros civiratis nostrae principes in tanram calamitatem incidisse. Quibus Imperaror: Tantam profecto malorum conluviem, respondir, ipsi sibi arcessivere, dum mihi, justa utique & aequa suadenti, obaudire pertinacissime recusant. Illi summis precibus instant, ut in gratiam multirudinis mitigari sententiam velit, tantoque luctu urbem liberari. Et vero, inquiunt, si unius privati hominis mors universam familiam ad acerbissimum luctum provocare soler, quali moerore nos adfectura putas, Imperator, septem Virorum urbis nostrae principum funera; praesertim quum illos non ex incidenri aliqua aegritudine exstingui, sed pedibus ipsos suis ad mortem procedere videamus? Quod tamen minimum est, a te oramus, brevem scilicet Reis concedi moram, liceatque ad horam cognatos adloqui, eisque suprema mandata dare, & domesticorum rationibus, condito de more testamento, prospicere. Nostri etiam magni interest, eos tantisper a

quaestione solvi, dum publicae administrationis rationes ab ipsis exigamus: nostri quippe collegae sunt Hipparchus, & Philotheus; isti vero quinque juvenes urbis nostrae inter Patricios censentur. Quamobrem ipsos quoque tuo, Domine, imperio cogi aequum est, res suas primum componere, & ad supplicium prope ducendos domesticis valedicere. Tum Imperator: Jubeo, ait, a satellitibus actutum Reos dimitti, & ad vestrum congressum, conloquiumque venire, vobisque de iis, quae tum privatis, tum publicis rationibus conducibilia visa fuerint, respondere.

Ea Imperatoris indulgentia laeti Proceres, ad beatos Martyres advolant, eosque e lictorum manibus ereptos in Circi vestibulum introducunt: ubi, remotis arbitris a lupatis quibus constricti fuerant, primo quidem expediunt, tum ipsos peramanter amplexati: Vobis, ajunt, Amici, libertatem ab Imperatore impetravimus, publicarum rationum nomine, revera autem ut vestro conloquio potiremur, vestramque pro nobis intercessionem apud Deum, pro cujus caussa mortem oppetitis, hoc qualicumque officio mereremur. Agitedum, amici, res domesticas quantocius curate, dum per tempus licet; sed & huic Urbi, quae vos aluit, vestrisque Civibus bene dicere memineritis. Haec, & alia hujusmodi inter se differentes, ad forum urbis pervenere, ubi beatorum Martyrum cognatis clanculum adesse jussis, ad aurem suggerunt, ut simul ac Martyres portam Urbis intrassent, elata voce eos ad componendas domesticas rationes, beneque Civitati precandum adhortarentur.

Urbi bonū felicitatemq; adprecantur.

Quod quum illi fecissent, Martyres ad confertissimam multitudinem conversi, in hunc modum loquuti sunt: Jam vero vos nobis auscultare, missis clamoribus, par est: & quoniam Servator noster nos admonuit, se petentium pre-

[illegible]

preces ratas habere, nec supplicem quemquam repellere; ipsi nos quoque pro tenuitate nostra oramus Deum, & Christum ejus, ejusdemque Spiritum Sanctum, pro cujus sancto nomine, etsi multiplices aerumnas, atque molestias ferre cogeremur, ut quotidie ad necem nos rapiendos esse existimaremus; manus tamen nostras ad Deos alienos neutiquam protendimus, ut ipse pro sua munificentia, atque bonitate Idolorum cultum ab hac civitate penitus avellat, & Christianam in ea Religionem constituat: ita plane, ut eversis Deorum inanium delubris, Christi Ecclesias ubique consurgere jubeat, & sublato Satanae Sacerdotio, Sacerdotum Christi numerum augeat, victimarumque impiarum nidori Divinae Psalmodiae concentus sufficiat: impudentiam verecundia, libidines continentia & castis moribus exterminet. Mutis itidem simulacris contritis, sancta ubique Altaria excitentur, & abolitis profanis Sacrificiis, Civitas nostra Presbyterorum, atque Diaconorum collegiis exornetur. Virginibus pariter, quae malis daemonibus placiturae, se ornant, procul amotis, Sacrarum Virginum coetus coalescant. Expulsis item Ephoebis, qui in Deorum inanium honorem capillos deponunt, Clericorum Deo deservientium sodalitia instituantur, subrutisque aedicülis, quae in patria nostra in immensum increverunt, sanctae surgant Religionis templa, usque ad Christi adventum perpetuo mansura. Universus populus respondit: Amen. Continuo Hipparchus, & Philotheus subdunt: Edicimus item, ut omnes viri, qui vel in urbe, vel in suburbiis degunt, liberi habeantur; quoniam sacrae nos Literae docent, praeter peccati servos, neminem servire. 1. Cor. 7.

Haec, & alia ejusmodi Hipparcho, & Philotheo pro concione dicentibus, populus in lacrymas, & singultus dissolvebatur. Porro Sacerdos ille, a quo

Jacobus Sacerdos testis oculatus, horum Actorum scriptor.

Ut & Pedagogus Galli.

Martyrii precibus se populus commēdat.

a quo beati Martyres Baptismum susceperant, pauperis persona suam mentitus conditionem, qua persequutorum diligentiam falleret, horum Martyrum Acta omnia usque ad finem diligentissime conscripsit. Quod etiam pari cura praestitit Paedagogus Galli ex mandato laudatorum Urbis Procerum.

Postquam in medium urbis forum Martyres processerunt, ingens rursus in Populo motus consequutus est, tota multitudine ad eorum conspectum conclamante: Deus vester, cui confiditis, ipse vestra vobis corpora restituet: nos interim ipsum oramus, ut precibus vestris exoratus, nostri misereri dignetur. Ea populi commotione, utpote quae seditionis speciem haberet, non mediocriter perturbati sunt praedicti nobiles viri, veriti, ne ab Imperatore arguerentur, quod reos capitali sententia damnatos ad frequentem populum verba facere permisissent. Adcitis ergo duobus, qui tunc forte aderant, laniistis, duorum denariorum oblata mercede, imperant, ut multitudinem compescere enitantur. Sublatis, inquiunt, manu lapidibus, sociis silentium indicite, addita comminatione, ni pareant, fore ut lapidibus actutum obruantur ipsi, eorumque aedes incendantur, simulque ad circumstantem turbam conversi: Parcite jam, inquiunt, clamoribus. Similiter laniistae, ut condictum fuerat, lapides sustulere, minari, ni tacerent, eos saxis obrutum iri.

Haec Imperatorem latere profecto non poterant: nam tumultuantis populi voces ad Regiam usque ferebantur. Extemplo memoratos Nobiles Viros arcessiri jubet, & : Certe, inquit, graviter peccastis, qui concessa facultate abusi, reos istos pro concione dicere permisistis. At illi: scilicet ne tumultus, ajunt, invalesceret, reis illud neutiquam prohibendum existimavimus.

Post Imperator eum omni comitatu

ܕܟܗ̈ܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ : ܡܫܡܫܢܐ ܕܝܢ ܗܘ
ܕܐܣܬܟܡ ܐܝܟ ܠܡ̈ܣܟܢܐ ܒܡܠܒܫܐ
ܗܟܢܐ ܕܢܛܥܐ ܠܗ ܕܡܫܒܩܘ ܪ̈ܕܘܦܐ ܡܢ
ܫܘܪܝܐ ܘܥܕܡܐ ܠܫܘܠܡܐ : ܗܘ ܕܟܬܒ
ܗܘܐ ܗ̇ܘ ܡܫܡܫܢܐ ܠܟܠ ܡܕܡ ܡܥܒ̈ܕܢܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ : ܢܛܘܪܐ ܕܝܢ ܕܓܠܘܣ ܡܢ
ܦܘܩܕܢ ܪ̈ܫܐ ܪ̈ܘܪܒܢܐ ܕܡܕܝܢܬܐ
ܐܟܬܒ ܗܘܐ ܐܦ ܗܘ ܢ̈ܨܚܢܘܗܝ ܕܣ̈ܗܕܐ
ܛܘ̈ܒܢܐ .

ܘܟܕ ܢܦܩܘ ܠܡܨܥܬܗ ܕܫܘܩܐ
ܕܡܕܝܢܬܐ . ܗܘܐ ܠܗ ܬܘܒ ܫܓܝܫܘܬܐ
ܕܐܢܫܐ ܣܓܝܐܐ ܕܣ̈ܗܕܐ ܟܕ ܐܡܪܝܢ
ܠܗܘܢ ܠܣ̈ܗܕܐ . ܐܠܗܟܘܢ ܕܬܟܝܠܝܢ
ܐܢܬܘܢ ܥܠܘܗܝ ܗܘ ܢܩܝܡ ܠܟܘܢ ܦܓ̈ܪܝܟܘܢ
ܠܦܓ̈ܪܝܟܘܢ . ܘܢܒܥܐ ܐܦ ܚܢܢ ܩܕܡܘܗܝ
ܒܨܠܘ̈ܬܟܘܢ ; ܘܟܕ ܗܘܐ ܠܗ ܫܘܪܝܐ
ܗܓܝܫܐ . ܐܬܕܘܕܘ ܠܗܘܢ ܛܒܐ ܪ̈ܘܪܒܢܐ
ܕܠܡܐ ܕܗܘܐ ܫܓܘܫܝܐ ܗܘܐ . ܟܕ
ܐܡܪܝܢ: ܕܠܡܐ ܢܫܡܥ ܡܠܟܐ ܘܢܬܪܥܡ ܥܠܝܢ
ܕܫܒܩܢ ܠܗܘܢ ܠܣ̈ܗܕܐ ܕܢܡܠܠܘܢ
ܒܡܕܝܢܬܐ : ܘܝܗܒܘ ܠܬܪܝܢ ܡܩ̈ܛܠܢܐ
ܠܡ̈ܐܬܢ ܕܐܬܘ ܗܘܘ ܒܗ̇ ܒܡܕܝܢܬܐ
ܘܦܩܕܘ ܐܢܘܢ ܗܢܝܢ ܕܢܟܠܘܢ ܘܐܡܪܝܢ
ܠܗܘܢ : ܗܐ ܟܠܢ ܐܢܫܝܢ ܒܟܘܢ ܐܝܟ
ܕܢܫܬܩܘܢ : ܐܡܪܘ ܠܫܡ̈ܫܝܗܘܢ ܘܡܫܬܥܠܐ
ܒܟ̈ܐܦܐ ܘܐܚܕܘ ܫܠܝܢ ܘܐܡܪܘ : ܕܐܠܐ
ܫܬܩܝܢ ܗܘܝܢ ܕܪܓܡܝܢ ܐܢܫܝܢ ܠܟܘܢ
ܘܡܘܩܕܝܢ ܐܢܫܝܢ ܒܬ̈ܝܟܘܢ : ܘܡܚܘ
ܒܟܢܫܐ ܦܬܓܡܐ ܒܦܘܡܗܘܢ ܘܐܡܪܝܢ ܠܗ
ܠܐܢܫܐ ܕܡܕܝܢܬܐ ܫܬܘܩ ܠܐ ܬܫܬܡܥܘܢ ܘܐܝܟ
ܡܢܝܢܐ ܕܝܘܡܐ ܡܫܬܐܠܝܢ ܠܒܢܝ ܟܠܗ:
ܥܡܠܗ ܒܟܐ̈ܦܐ ܐܝܟ ܕܠܡܬܪܓܡܘ ܠܟ̈ܐܦܐ
ܗ̈ܠܝܢ .

ܘܐܫܬܡܥܬ ܩܠܐ ܕܫܓܘܫܝܐ ܠܡܠܟܐ : ܘܟܕ
ܫܡܥ ܡܠܟܐ ܫܕܪ ܐܝܬܝ ܐܢܘܢ ܠܓܒܪ̈ܐ
ܗ̈ܠܝܢ ܒܥܓܠܘܬܐ ܠܘܬܗ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ :
ܗܟܢܐ ܐܫܬܠܛܬܘܢ ܕܬܫܒܩܘܢ ܠܗܘܢ
ܕܢܡܠܠܘܢ ܒܟܢܫܐ ; ܘܗܢܘܢ ܘܐܡܪܝܢ
ܠܡܠܟܐ ܕܐܠܘ ܠܐ ܫܒܩܢ ܠܗܘܢ ܕܢܡܠܠܘܢ.
ܫܓܫܐ ܗܘܐ ܠܗ ܟܠܗ ܡܕܝܢ
ܬܐ

tatu ſuo extra urbem per minorem portam egreſſus, fanum, quod ad Orientem in via, quae ducit ad majorem portam, ſitum eſt, adit ſimulacra Deorum ibidem poſita adoraturus. Mox Tribunal conſcendit, miſſiſque in urbem ſatellitibus, Martyres ad quaeſtionem trahi jubet. Quo comperto populus univerſus ipſos conſequutus eſt, eorumque veſtes praenſantes oculis admovebant, quum diceret: Siquidem mortuos ad ſepulcrum efferre ſolemus; ſimili ergo honore vos quoque, in Cruce paullo poſt morituros, a nobis efferri par eſt. Tum Imperator ad beatos Martyres verba faciens: Ponite jam, inquit, pertinaciam hanc, vobis exitium adlaturam. Cui ſancti Martyres: Non haec utique, reſpondent, Dominus, & Deus noſter, quem colimus, nos docet, ſed his plane contraria: eos, videlicet, qui pro ipſius amore vitam ponerent, longe praeſtantiorem vitam in ejuſdem Regno conſequuturos. Tum Imperator: Uſque modo, miſeri, ait, in hoc errore perſiſtitis? Cui beati Marryres: Non tantum hucuſque, reſponderunt, verum etiam uſque ad ipſius, qui noſtra lux eſt, Jeſu Chriſti adventum. Quaecumque ergo in nos ſtatuiſti, actutum exſequere: de hoc enim modo jurabas.

Abſoluta in hunc modum quaeſtione, Imperator ſeptem cruces erigi juſſit contra portam urbis eo in loco, cui a patibulis nomen inditum eſt, quod ibi in reos animadverti ſoleret. In eo itaque loco cruces erigi juſſit Imperator juxta viam, quae ad Urbem ducit, ahena inſuper oleo plena ardentibus focis imponi, & ſtipulam, atque ſarmenta colligi, congerique lapides, ſicaſque, & gladios nudari; terribili ea ſpecie Martyres a propoſito dimovendos eſſe confidens. Mox Hipparchum compellans: Parce, ait, ſenectuti tuae, homo perditiſſime, tuiquemet hoſtis infeſtiſſime, pudeat te infami Crucis ſuppli-

plicio perire. Erat Hipparchus calvus; impoſita itaque capiti manu: Quemadmodum, reſpondit, fieri nequit, ut praeter naturae ordinem ſuccreſcente coma calvus ipſe eſſe deſinam; ita certum eſt in hac parte morem tibi me nunquam eſſe geſturum.

Cruci adfigitur.

Hipparchi caput clavis acutiſſimis cōfixum.

Dixerat, quum illico Imperatore praeſente atque urgente, omnes, ſeptem autem erant, in Crucem aguntur. Mox haedinis pelliculis Hipparcho caput operiri, claviſque acuminatis configi imperat, deinde eidem inſultans: En, Hipparche, ait, coma tibi, quod fieri poſſe modo negabas, nunc ſubito ſuccrevit. Age ergo, Diis ſacrifica; hoc enim te facturum ſpondebas. Haec ab Hipparcho tacito labiorum motu excepta ſunt, ut crederetur aliquid reponere voluiſſe, niſi deficientem ſpiritu ſubita mors occupaſſet. Mox Imperator Philotheum, & ſocios adoritur: Scilicet, ait, vos poſthac Diis ſacrificaturos credo, nec enim vitam prodigere fas eſſe putabitis: quod tamen iſte ſenex facere non dubitavit, ſibi ipſe infeſtus. Cui Sancti Martyres: Nos vero contra, inquiunt, etiam atque etiam Deum, & Chriſtum ejus, ejuſdemque Spiritum Sanctum oramus, ut & illum quamprimum adſequamur, & immortali cum ipſo in die Domini noſtri Jeſu Chriſti corona donemur: & quoniam eidem, ut patri, obſequimur, ipſum audire cupimus dicentem quod ſcriptum eſt: Ecce ego, & Filii, quos dedit mihi Dominus Deus. Tum Imperator: At neque crucis, cui adfixi eſtis, ignominia vos commovet? Cui Martyres: Haec nempe quantacumque eſt, tota tua eſt. Quo dicto, ſuam ludi operam intelligens Imperator, illis in cruce relictis, in urbem regreſſus eſt. Ethnici vero illac praetereuntes, propter vicinae urbis frequentiam, ſanctis Martyribus inſultantes: Si quem colitis, ajebant, Deus eſt, hoc utique infortunium a vo-

Joh. 17.

vobis avertere debuisset.

Nobiles autem Matronae, quarum memoriam honorare par est, ad locum, ubi Martyres pendebant, venere sub meridiem: distributisque in singula capita singulis denariis, ab excubitoribus obtinuere, ut liceret spongiis, & linteis, quae secum ipsae adtulerant, pendentium Martyrum vultus tergere, & profluentem e laceratis artubus cruorem excipere. Pependere autem beati Martyres usque ad alteram diem. Jubet interim Imperator Philothei, Paragri, & Habibi capitibus infigi ferreos clavos: nam Jacobus, Romanus, & Lollianus a Carnificibus jugulati, in ipso patibulo exspiraverant. Quod tanta cum immanitate factum est, ut excusso per os, perque nares cerebro, in ipso tormento omnes exanimarentur. Quae quum lictores Imperatori in palatio confestim renunciassent, subdunt: Quos hesterna die in crucem agi jussisti, Imperator, eorum unus sub oculis tuis illico periit: sex, qui in hunc diem superstites e patibulo pependerunt, modo exstincti sunt. Petimus itaque, ut edicas, quid de ipsorum cadaveribus fieri jubeas; jacent enim unumquodque ante crucem suam. Respondit Imperator: Scelerata cadavera inligato pedibus fune raptari volo, & in Euphratis profluentem projici: id tamen, ne ante solis occasum, neque portis urbis patentibus fiat, caveo.

Philothei, Paragri, & Habibi capitibus ferrei infiguntur clavi, Jacobus autē, Romanus, & Lollianus in ipso patibulo a Carnificibus jugulantur.

Interim dum Imperatoris mandatum exsequuturi ad supplicii locum extra muros lictores abeunt, Civis quidam Samosatenus, nomine Bassus, dignus sane, cujus posteritas cum laude meminerit, vir dives, ac timens Deum, etsi Ethnicorum metu Christianam Religionem tegere cogeretur; quemadmodum olim pius Joseph, qui Dominum sepelivit, se ipsum occultasse traditur, ne Judaeorum odium, invidiamque in se concitaret: hic, inquam, spectatissi-

A Basso cive Samosateno sepeliuntur.

mae pietatis vir admonitus, beatorum Martyrum corpora in profluentem mox projectum iri, ad lictores properat extra urbem; oblatisque septingentis denariis, sacra Lipsana ad sepulturam deposcit. Cui satellites: Tibi utique, bone vir, ajunt, morem gerere pergratum nobis, atque utile foret; at Imperatoris jussa contemsisse, nobis valde periculosum est. Id enim si ille rescierit, nos ultimo supplicio certissime adficiet. Ast vir optimus ille Samosatenus trepidantes milites continuo interpellans: Vobis, ait, compertum esse arbitror, me summum apud Imperatorem in hac urbe locum tenere, atque Rempublicam pro arbitratu administrare: meo itaque jure usus, Urbis portas ad aliquam diei horam clausas esse jubebo, caussamque facti obtendam servi mei fugam. Hac ratione satellitum expugnata voluntate, Bassus sub ipsam noctem quanta fieri potuit celeritate instrui jubet septem praegrandes stipites. Mox totidem oves e proprio grege deductas, atque stipitibus inligatas jugulat, diffluente in subjectam humum cruore, ut patibulorum, a quibus sancti Martyres pependerant, ipsae oves speciem praeferrent: inde satellites jubet stipites usque ad Euphratem raptare de industria, quo sanctorum Martyrum corpora in profluentem fuisse projecta, Magistratibus fucus fieret. Quod illi subinde strenue praestitere, acceptisque ex numerato denariis septingentis abiere domum.

Habebat ille Samosatenus suburbanum agellum, in quo demessum pridie triticum, atque in area congestum sub eadem nocte custodiebat servus. Hunc Bassus ad se illico adcitum jubet sacra Martyrum lipsana clanculum colligere, & in sepulcrum, ipso in loco supplicii repertum, quam celerrime inferre, pollicitus, tum ipsum, tum filios & uxorem in pii operis mercedem se protinus manumissurum. His artibus pius

ܢܟܦܐ: ܘܡܢ ܣܓܝ ܫܢܝܢ ܐܠܐ ܠܐ ܡܚܘܬܝܢ ܠܗ
ܘܐܫܬܟܚܘ ܦܓܪܝܗܘܢ ܐܝܟ ܐܝܠܝܢ ܕܥܠܝܢ
ܩܕܝܫܐ: ܘܥܒܕ ܠܗܘܢ ܩܒܘܪܐ ܚܕ ܐܢܫ ܡܗܝܡܢܐ
ܐܠܐ ܕܐܬܩܒܪܘ ܒܩܒܪܐ ܘܣܝܡܝܢ ܒܗ
ܘܩܒܪܐ ܡܥܠܝܐ ܐܝܬܝ ܗܘ ܠܗܘܢ ܠܥܠܡܐ ܕܠܥܠܡܝܢ.

pius ille vir Samosatenus beatorum Martyrum corporibus sepulturae honorem non mediocri aeris sui impendio comparavit.

ADNOTATIONES.

(1) FOrtuna, Dea antiquis credita, calva, caeca, & rotae insistens fingebatur: ut videre est in Nummis Imperatorum Romanorum, quos Joh. Jacobus Hofmanus in Lexico universali designat, ubi & varia ejusdem Numinis cognomina, ac epitheta exponit. Primus ei Romae templum dedicavit Ancus Martius, sorore Numae natus, teste Plutarcho de Fortuna Rom. Post Ancum plurima eidem templa Romae Servus Tullius, & alii diversis in locis posuerunt, ex quibus celebre fuit illud Praenestinorum, cujus parietinae hodienum conspiciuntur.

(2) *Patrique coëssentialem*, Jesum Christum profitentes Samosateni Martyres, praeisse videntur Nicaenis Patribus, qui A. C. 325. ad praecavendam omnem Arianorum fraudem, & Christi Domini Divinitatem adserendam, planissimeque exprimendam, *Ομουσιας*, seu *Consubstantialitatis* vocabulum, veluti Fidei nostrae tesseram, adoptarunt. Ariani enim Jesum Christum, Creaturarum quidem praecipuam, imo & Deum, sed quo sensu dicitur *Ego dixi: Dii estis, & filii Excelsi*, adfirmare non renuebant. Eum vero Patri coëssentialem, seu consubstantialem, vel, ut loquitur S. Irenaeus lib. 3. cap. 18. coëxistentem, firmiter negabant. Arianorum vestigiia institerunt Sociniani, audax hominum genus, cervicosum, & pertinacissimum, qui nisi Deum ex gratia, adoptione, potestate, atque ministerio Christum non adpellant.

(3) Hinc plane colligitur, antiquissimum fuisse aquae, ad Baptismum paratae, consecrationis ritum: de quo consule S. Cyprianum Epist. 70. Tertull. lib. de Baptism. cap. 4. S. Cyrillum Hierosol. Catech. 3. S. Gregor. Nyss. Orat. de Bapt. S. Epiphanium Haeres. 30. S. Augustinum lib. 6. de Bapt. cap. 25. Albinum Flaccum lib. de Divinis officiis. cap. de Sabbatho Paschae, & Amalar. Fortunat. lib. 1. de Ecclesiast. offic. cap. 25. Quod ni ita esset, temere quidem, & importune Hipparchus, & Philotheus Jacobum Presbyterum efflagitassent, ut *Urceum Aquae* ad socios baptizandos secum deferret: quum incredibile omnino sit, eos domi suae penuria fontium laborasse.

(4) Duplex erat *Oleum unctionis*. Alterum, quod Oleo, & balsamo etiamnum conficitur; idque Principale a sacrorum Rituum Scriptoribus adpellatur: eo autem unguntur, qui baptizantur, in vertice, illi etiam qui confirmantur, in fronte, denique qui ordinantur. Alterum vero est simplex oleum, ab Episcopo consecratum, quo unguntur Cathecumeni in pectore, & scapulis, & in fronte, antequam abluantur, quemadmodum & infirmi, atque energumeni. Videsis Damasum in vita Sylvestri; Innoc. I. Epist. 1. cap. 3. S. Ambros. lib. 3. de Sacram. cap. 1. S. Hieron. Dialog. contra Luciferianos; & Assemanum Bibl. Orient. tom. 2. par. a. a pag. 260. ubi de Oleis juxta Chaldaeorum Ritum benedictis, & in Sacramento Baptismi adhiberi solitis, doctissime agit.

(5) *Baptizavit eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti*. Quae verba heic passim occurrunt. Unde pudeat Socinianos, Episcopium, & Gerardum Vossium, qui nullam a Christo Domino praescriptam Baptismi formam effutiunt. Reprehendendi quoque Beda comment. cap. 10. Act. Hugo a S. Victore, Magister Sententiarum, Cajetanus (cujus tamen Commentaria a S. Pio Quinto repurgata sunt) & Hadrianus VI. ut privatus doctor, qui Baptismum in solo Christi nomine conlatum, non solum Apostolorum aevo, sed sequiori etiam, & nunc valere contendunt. De forma autem Baptismi aut absoluta, aut deprecatoria, quam utramque Acta nostra reticent, aliud omnino ferendum est judicium. Et sane Morinus lib. 8. de Poenit. cap. 16. num. 21. autumat, ratum olim fuisse, & validum Baptismum cum his solis verbis conlatum: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Sed post receptam Alexandri III. Constitutionem, Extr. de Baptismo cap. Si quis. Nullum deinceps, atque irritum esse, nisi exprimatur actio baptizantis per ista aut aequipollentia verba: Ego te baptizo. Declarat enim Concilium Tridentinum Sess. 21. cap. 2. *Hanc potestatem perpetuo in Ecclesia fuisse, ut in Sacramentorum dispensatione, salva illorum substantia, ea statueret, vel mutaret, quae suscipientium utilitati, seu ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate magis expedire judicaret.*

(6) *Corpus, & Sanguinem Christi continuo impertiit*. Non solum adultis, sed etiam infantibus apud Latinos, uti & hodie apud Orientales, si Maronitas excipias, qui se ad Romanae Ecclesiae disciplinam quingentis ab hinc annis conformarunt, per duodecim priora secula Eucharistiam statim post Baptismum dispensatam fuisse tradunt S. Cyprianus lib. de Lapsis, Gregorius Magnus in Sacramentario, Vetus Ordo Romanus, Hugo a S. Victore lib. 1.

de Sacram. cap. 20. aliique Patres; ut videre est apud Juvenin. Comment. Historie. & Dogmatic. dissert. IV. de Euchar. quaest. 6. cap. 1. Idque luculenter confirmat Tridentina Synodus, quae Sess. 21. cap. 4. docens, parvulos usu rationis carentes, nulla necessitate ad Sacramentalem Eucharistiae communionem obligari, subdit: *Neque tamen ideo damnanda est antiquitas, si eum morem in quibusdam locis aliquando servavit. Ut enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem caussam pro illius temporis ratione habuerunt; ita certe eos nulla salutis necessitate id fecisse, sine controversia credendum est.*

ADMONITIO

In Martyrium Sanctae AGNETIS Virginis.

Libellus Passionis, qui nomine S. Ambrosii circumfertur adulterinus.

INclytam Virginem, & Martyrem Romanam, beatam Agnetem, cum antiquiores, tum recentiores Latini Scriptores summia certatim laudibus extulere, ejusque praeclare gestorum narrationem, quae olim *omnium gentium literis, atque linguis*, ut scribit S. Hieronymus Epist. ad Demetriadem, *praecipue in Ecclesiis laudata est*, numeria omnibus absolutam, adsequuti fuisse sibi visi sunt. Quoniam vero omnem Encomiorum suorum materiam ex interpolatis, atque vitiatis Actis hauserunt, nullam profecto fidem iis haberi posse, nemo est, qui non videat. Qui etenim eosdem Scriptores inter & ore, & calamo Sanctam Agnetem celebravere, ii omnes adulterinum quemdam *Passionis* ejusdem Martyris *Libellum*, S. Ambrosio Mediolanensi Episcopo inscriptum, sincera veluti & germana illustria hujus Virginis Martyrii Acta, & inconsulto adprobarunt, & suis sparsim scriptis inseruerunt. Invaluit autem ejusmodi error ad postremum usque seculum, quo omnium primus Eminentissimus Annalium Parens ad A. C. 324. §. 107. subdititium illum Passionis S. Agnetis Libellum *incerti authoris foetum* esse, atque adeo *perperam Ambrosii nomine consignatum* ostendit. Ex gravissimi porro momenti rationibus, quas mox subjiciemus, doctissimo Baronio adstipulati sunt Theodoricus Ruinartus, Tillemontius, Bailletus, ceterique recentiores Martyriorum Scriptores, si unum excipias Bollandum, cui antiquorum potius de eo libello judicium adrisit. At si Baronio, ejusque fautoribus detectam tandem gratulemur fraudem, neutiquam tamen suffecta adulterinis sincera Sanctae Agnetis Acta gratulari possumus. Et sane qui vel hanc ipsam spem

Acta Chaldaica ceteris praeferenda.

fecissent, quum germana sanctissimae hujus Martyris Acta in uno Codice Chaldaico Nitriensi Vaticano I., Latinis quidem hominibus prorsus ignoto, hactenus delituerint? Quae igitur illi Christianae Reipublicae bono expromebant, vota completuri, nova, eaque genuina, beatae Agnetis Martyrii Acta ex laudato Codice, ubi semel atque iterum descripta sunt, in lucem heic proferimus, quae, tametsi ab Ambrosio quoque, & Prudentio discrepent in plerisque; sinceriora tamen videntur, quam cetera, sive quae in Ambrosii, ac Prudentii manus inciderint, sive quae fuerint ab aliis collecta.

Menda, quibus scatet Libellus Passionis recensentur, atque refelluntur.

Porro Libellus Passionis S. Agnetis, a Surio, & Bollando editus, qui sub Sancti Ambrosii nomine vulgo circumfertur, non solum ab Actis nostris, verum & ab ipsius Agnetis Encomio, quod idem Ambrosius lib. 1. de Virginibus cap. 2., & Prudentius lib. περὶ Στεφάνων, Hymno 14. dedita opera concinnarunt, quamlongissime differt. Is quippe tradit, beatam Agnetem in rogum conjectam, *ex flammis in duas partes divisis, & hinc atque illinc seditiosos populos exurentibus, demum adeo exstinctis, ut ne tepor quidem incendii remaneret, illaesam exsiliisse*. Id tamen portentum, quod prae ceteris quidem Sanctae Agnetis gestis celebrandum esset, Prudentius, & Ambrosius silentio involvunt. Idem praeterea Passionis Libellus refert, Sanctam Agnetem *tertio decimo aetatis suae anno mortem perdidisse, & vitam invenisse*. At in Codicibus MSS., editionibusque non solum Operum S. Ambrosii, sed & Lipomani, aliorumque Agnes *duodecim annorum Martyrium fecisse traditur*. Quod enim anni tredecim pro duodecim in Editionem Romanam irrepserunt, quis non videat, id a Calligrapho dolose peractum fuisse; ut nimirum ex praeju-

dicata

Digitized by Google

dicata opinione, quae illum Passionis S. Agnetis libellum divo Ambrosio adtribuit, sincera sancti Doctoris Opera eidem consentirent? Quid quod, ex ipso Passionis libello liquet, ejus authorem nedum omnis eruditionis expertem fuisse, sed & moris, qui tum obtinebat, omnino ignarum (quod de doctissimis quidem, ac Sanctissimis Viris Ambrosio, & Prudentio, nisi fatuus, atque improbus vel animo, & cogitatione effingere nemo audebit) quum imperantis Constantini Magni filios, Crispum, nempe, Constantinum, Constantium, & Constantem, Augustos nuncupat, & Imperatores. *Constantia*, inquit, *reversa ad palatium fecit gaudium & patri Augusta, & fratribus Imperatoribus ... Interea patrem, & fratres Augustos rogat, ut Basilica beatae Agnetis construeretur*. Inauditum siquidem fuit, Imperatoris filios, qui nondum in societatem Imperii adsciti fuerant, Augustos, & Imperatores conclamari. Inde vero plane dignoscitur, praefatum Passionis libellum longo post Agnetis Martyrium tempore fuisse confictum, ac propterea, ut dubiae fidei, imo & nullius authoritatis opus, esse rejiciendum. Idque vel luculentissime confirmant ea ipsius libelli verba: *Quotquot credentes ad ejus* (S. Agnetis, *tumulum advenissent, salvabantur; quod facere Christum, nullus ambigat, usque in hodiernum diem*. Qui dies quodnam a S. Agnetis obitu aevum designet, nos prorsus latet.

Verum, ut cetera, eaque innumera, quibus scatet libellus ille, menda praetermittam, hoc unum purum, putidumque ejus commentum proferam, quod omnem certe eidem libello authoritatem detrahere videtur. Ex eo, scilicet, *Constantia Constantini Augusti filia, Regina, Virgo prudentissima, sed ita obsessa vulneribus, ut a capite usque ad pedes nulla membrorum pars libera remansisset. Accepto autem consilio, spe recuperandae salutis, venit ad tumulum Martyris* (Agnetis) *nocte: & licet pagana, tamen credula animi intentione preces fideliter fundebat. Quod dum faceret, repentina somni suavitate corripitur, & videt per visum beatissimam Agnetem, talia sibi monita proferentem: Constanter age, Constantia, & crede, Dominum Jesum Christum Filium Dei esse Salvatorem tuum, per quem modo consequeris omnium vulnerum, quae in corpore tuo pateris, sanitatem. Ad hanc vocem Constantia evigilat sana ... Perseveravit autem Constantia, Constantini Augusti filia, in virginitate; per quam multae Virgines, & mediocres, & nobiles, & illustres sacra velamina susceperunt*. Hactenus ille Libellus. At nullus ex coaevis, atque probatis Histoticis plures, quam duas Constantino Magno filias tribuit, *Constantiam*, scilicet, & *Helenam*. Et Constantina quidem, cujus integrum nomen, Flavia Julia Constantina, ut ex numismatibus sub Constantino Magno cusis patet, duos, teste Ammiano Marcellino, habuit Viros, priorem Hannibalium, alterum Gallum: nec innocenter adeo vixit, ut sanctitatis titulo meruerit insigniri, utpote quae *femina crudelitatis face incensa, furens, nova Megaera*, ab eodem authore adpellatur. Helena vero Juliano Apostatae fuit in matrimonium conlocata. Ecquae igitur tertia illa Constantini Magni filia, Constantia Regina, Virgo prudentissima, quam praedictus Passionis S. Agnetis Libellus, & ex eo authores Actorum SS. Martyrum Johannis, Pauli, & Gallicani, quae idcirco ab eruditis Viris refelluntur, S. Aldhelmus, Anglorum Episcopus, vertente seculo Christi septimo, clarus, aliique sequioris aevi Scriptores, quos laudat Bollandus, comminiscuntur? Et qui eam Eusebius Constantini Magni gestorum, & in Virgines praesertim observantiae laudator immensus, subticuisset? Imo vero quid de ea conticuit universa illorum temporum historia? Equidem ex veteri Epigraphe marmorea, quam apsidi Basilicae Sanctae Agnetis ad viam Nomentanam olim adfixam fuisse, testatur Baronius, constat, ipsam Basilicam a Constantina fuisse exstructam. Epigraphe autem erat hujusmodi.

CONSTANTINA . DEUM . VENERANS . CHRISTOQUE . DICATA
OMNIBUS . IMPENSIS . DEVOTA . MENTE . PARATIS
NUMINE . DIVINO . MULTUM . CHRISTOQUE . JUVANTE
SACRAVIT . TEMPLUM . VICTRICIS . VIRGINIS . AGNES
TEMPLORUM . QUAE . VICIT . OPUS . TERRENAQUE . CUNCTA
AUREA . QUAE . RUTILANT . SUMMI . FASTIGIA . TECTI
NOMEN . ENIM . CHRISTI . CELEBRATUR . SEDIBUS . ISTIS

TA-

TARTAREAM . SOLUS . POTUIT . QUI . VINCERE . MORTEM
INVECTUS . COELO . SOLUSQUE . INFERRE . TRIUMPHUM
NOMEN . ADHUC . REFERENS . ET . CORPUS . ET . OMNIA . MEMBRA
A . MORTIS . TENEBRIS . ET . CAECA . NOCTE . LEVATA
DIGNUM . IGITUR . MUNUS . MARTYR . DEVOTAQUE . CHRISTO
EX . OPIBUS . NOSTRIS . PER . SAECULA . LONGA . TENEBIS
O . FELIX . VIRGO . MEMORANDI . NOMINIS . AGNES .

At nec Regina Virgo, uti somniat Passionis Libellus, nec Constantia Constantini Magni filia, nec S. Agnetis ope sanata dicitur ea, cujus sumtibus erectam ejusdem S. Agnetis Basilicam in recuperatae valetudinis monimentum, prodit idem Libellus. Quod enim in laudata Epigraphe Constantina, ejus Ecclesiae fundatrix, Christo dicata perhibeatur, id nihil aliud denotare videtur, uti jam advertit Baronius, quam quod, ejuratis idolis, eadem Christo nomen dederit. Quae quidem in aliquam matronam Romanam, nomine Constantinam, non vero in Costantiam, Constantini M. filiam Virginem, quam Libellus ille supponit, competere facile possunt.

Actorū Chaldaicorum genuinitas. In Actis contra Chaldaicis, seu Syriacis, quae heic exhibemus, nullum ejusmodi vitium occurrit: imo vero omnes sinceritatis, atque puritatis notas eadem praeseferre, quisquis intelligit, qui sese in versandis criticis praeceptis, ad secernenda Acta Martyrum sincera ex Tellemontio potissimum, Ruinarto, & Bailleto per Cl. V. Honoratum a S. Maria, Carmelitam Discalceatum nuper editis, exercuerit. Ad haec adcedit Codicis Chaldaici Nitriensis Vaticani I., unde ea fideliter desumta sunt, antiquitas, quam mille ducentos & septuaginta annos superare, jam in Praefatione Generali ostendimus: necnon eorumdem Actorum Chaldaicorum cum Menologio Basiliano, & Graecorum Menaeis omnimoda fere congruentia; ita ut satis inde adpareat, ex ipsis Actis Chaldaicis Graeca sanctae Agnetis elogia fuisse excerpta, vel, quod mihi verisimilius est, utraque ex fusiori Graeca narratione concinnata; ut conjicere est ex iis, quae de vi, & significatione nominis S. Agnetis Syriacus Interpres initio Actorum profert: *Quam*, *Eorum Scriptor coaevus.* nempe, *Graeci Agnetem, eam nos Puram dicimus*. Porro qui Eusebianae scriptioni adsueverunt, non dubitabunt, quin Acta ista ipse Eusebius Caesariensis exaraverit: quamvis enim in superiori Dissertatione de Eusebiana Actorum Martyrum Collectione, praeter librum de Martyribus Palaestinis, sua aetate coronatis, nullum alium de antiquis Martyribus fuisse ab Eusebio conscriptum demonstraverimus; in eo tamen operam suam posuisse Eusebium, ibidem adfirmavimus, ut Acta, & monimenta, quibus essent ab aliis consignata Veterum Martyria, colligeret, eorumque collectionem ad aliorum utilitatem emitteret: quumque Sanctae Agnetis Acta Martyrii, quae prae manibus habemus, ejusdem Eusebii venam, & ingenium usquequaque spirent, eadem ex Graeco fonte Syriace, seu Chaldaice, in gratiam popularium suorum, fuisse ab eo adornata, plane credimus. Ceterum nemo inficiari potest, Martyrium hoc ab authore coaequali fuisse descriptum; uti manifestum est ex his verbis, quibus Syriacus Scriptor ad veritatem narrationis suae comprobandam, testes adpellat, eos omnes, qui gloriosissimo S. Agnetis certamini praesentes adfuerant: *illud*, inquit, *percommode cadit, quod infinita sit eorum multitudo, qui praeclara ipsius* (Agnetis) *gesta & viderint, & commendaverint*. Quae quum ita se habeant, tibi interim, erudite Lector, inde statuendum permittimus, ecquam fidem S. Ambrosio, Prudentio, ceterisque Latinis authoribus, de Sanctae Agnetis mortis genere, deque aliis multis, in quibus ab Actis hisce Chaldaicis dissident, esse adhibendam, & an iisdem authoribus inconsulto acquiescere potius debeamus, quam Actorum nostrorum Scriptori, quem & coaequalem fuisse constat, & pervetustis Graecorum, Syrorumque Synaxariis ejusdem Sanctae Agnetis elogia suppeditasse, & nihil denique, quod ad sinceritatem, puritatemque Actorum Martyrum adferendam, Critici Viri, atque eruditi desiderant, prodidisse?

S. Agnetis memoria, & cultus in Menologio Basiliano. Etsi autem die XXI. Januarii Sanctam Agnetem passam fuisse Acta testentur, pervetustum tamen Menologium, jussu Basilii Porphyrogeniti Imperatoris editum, ejus certaminis Elogium ad quintum mensis Julii diem refert his verbis: *Martyr Christi Agnes moribus nomini convenientibus ornata, complures impudicas feminas, suis admoni-*

tionibus, atque cohortationibus a flagitiis avocatas, ad Christi fidem adduxit. Idcirca ab ejus loci Praefecto comprehensa, excruciata est: quumque recusaret idolis immolare, ad lupanar duci jubetur, ut ab incontinentibus violaretur. At illa in Christum confisa, cui & fidem suam, castitatemque observabat, incontaminata, puraque servata est, a Divino Angelo protecta, non permittente quemquam ad illam adcedere, ex quibus unus ausus adcedere repente exanimatus corruit. Quod audiens Praefectus, illam ad se arcessitam oravit, ut mortuum suscitaret. Sancta itaque orante, extemplo defunctus revixit. Ratus autem Praefectus, malefica arte illam id effecisse, flammis cremandam tradidit. Menologio Basiliano succinit Syoaxarium Syrorum, quod ad eumdem quinctum Julii diem ista habet. In Synaxario Syrorum.

[illegible]

Certamen Sanctae Agnetis Martyris. cujus quidem mores castitate, ac puritate ejusdem nomen aequabant. Plures autem feminas impudicas ad meliorem frugem convertit, quae a prava vivendi ratiane retedentes, in Christum crediderunt. Ea de caussa Praesidi sistitur, qui ipsam ad lupanar tradidit. Dei camen potentia factum est, ut nema ad illam adcedere posset. Unus vera e scortatoribus, quum eidem adpropinquare auderet, illico mortuus concidit. Quod Praesidi renunciatum, summa eum molestia adfecit, rogavitque Sanctam Agnetem, ut defunctum ad vitam revocaret. Sancta itaque vix dum oraverat, quum mortnus, manifesta Dei virtute, vitae restitutus est. Id tamen prodigium Magicarum artium vicio vertentes Infideles, vebementiori in Sanctam iracundia concitati sunt, ipsamque flammis addixerunt. Atque ita Martyrium Agnes complevit, & Sanctis adcensa est. Hucusque Syrorum Synaxarium.

Graeci autem in Menaeis tam excusis, quam manu exaratis Sanctae Agnetis memoriam recolunt diebus xiv., & xxi. Januarii, & iterum die v. Julii. Quoniam vero Elogium, quod io ipsis Menaeis ad diem vigesimum primum Januarii habetur, & ceteris prolixius est, atque adcuratius, & totum fere S. Agnetis Martyrium complectitur, illud unum heic proferam; ut nostrorum iode Actorum authoritas magis magisque inclarescat. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, τῆς Ἁγίας Μάρτυρος Ἀγνῆς. Ἡ Ἁγία Μάρτυς Ἀγνὴ ὑπῆρχεν ἐκ πόλεως Ῥώμης, γένους λαμπροῦ· αὕτη σώφρονα ἔχουσα τὸν βίον τῷ ὀνόματι. Πολλὰς γυναῖκας πρὸς αὐτὴν ἀπιούσας ἐδίδασκε τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, καὶ τὸν Χριστὸν Θεὸν γινώσκειν προετρέπετο, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύειν. Τούτου εἰς ἀκοὰς ἐλθόντος τοῦ Ἄρχοντος ἁρπάζεται εὐθέως, καὶ παραστᾶσα προετρέπετο θύειν, ἢ εἰ μὴ θύσασα, εἰς πορνεῖον ἀπάγεσθαι· ἡ δὲ, οὔτε τοῖς θεοῖς σου θύσω, οὔτε περὶ τῆς παρθενίας μέλλει μοι ἔλεγε. Θαρσῶ γὰρ τῷ Θεῷ μου, ὅτι ἐκφυλάξομαι αὐτῷ, βοηθουμένη ὑπ' αὐτοῦ. Ταῦτα ἀκούσας ὁ παράνομος ἄρχων, ἐκάλει τὸν πορνοβοσκὸν, καὶ παρεδίδου τὴν φερώνυμον Ἀγνὴν πομπεύειν· μετὰ ἐνδύματος ἑνὸς, εἰς ἔνδειξιν προστάξας. Ὡς δὲ παρέστη εἰς τὸ τοῦ σατανᾶ ἐργαστήριον, καὶ προσῄει ἕκαστος ἐξυβρίσαι βουλόμενος, μηδενὸς κωλύοντος, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπιτρεπομένων πάντων ἀδεῶς, καὶ ἀπερισκέπτως ταύτῃ προσέρχεσθαι, εὐθὺς ἀπενάρκουν, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἠμβλύνοντο, καὶ ὡς νεκροὶ διέκειντο. τότε τις οἷα φρονῶν μέγα, ἀλαζὼν καὶ τοὺς εἰσιόντας ὀνειδίζων. ὅστις θηλυμανὴς ἵππος εἰσελθὼν, μετὰ πολλοῦ τοῦ θράσους, προσήγγισε τῇ ἁγίᾳ παρθένῳ. καὶ παραχρῆμα γέγονεν ἄπνους, καὶ εἰς γῆν κατέπεσε, πλάσης ἡμέρας διελθούσης· ὡς τῶν ἐκεῖ παρόντων ἀνεβόησε λέγων μεγάλη ἡ πίστις τῶν Χριστιανῶν· εἰσελθόντων δὲ καὶ τῶν λοιπῶν, μεγάλη ἡ τοῦ Χριστοῦ δύναμις, μιᾷ φωνῇ πάντες ἐβόησαν. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἄρχων, παρέστησεν τὴν ἁγίαν, ἤγαγεν δὲ καὶ τὸν νεκρὸν ἔμπροσθεν αὐτῆς. καὶ φησί: In Menaeis Graecorum.

λέγε

λέγε πονηρὸν γυνάιον, πῶς τὸν νεανίσκον ἀπέκτεινας. Καὶ ἡ Ἁγία. Ὅτι ἐκέλευσας ἐνυβρισθῆναί με ἔφη, ἀπαγομένης μου, συνηκολούθησέ μοι τῆς νεανίας λαιχαμονῶν, καὶ εἰσελθὼν ἵστατο παρ' ἐμοὶ ὡς καὶ τὴν τῶν νέων ἐπιθυμίαν ἀμβλύνων ἐπιτέλει. καὶ τὸν ἄνδρα, ὃν νεκρὸν ὁρᾷς, ὕστερον προσελθόντα, μετ' ἀλαζονείας, καὶ θράσους, πρὶν ἅψασθαί μου, πρὶν ῥῖψαι φωνήν, τοῦτον εἰργάσατο, οἷον βλέπεις ἄρτι. Ὁ ἄρχων φησί. Καὶ τίς οὗτος, ἡ Ἁγία εἶπεν. Ὁ Κύριος, καὶ Θεός μου ἀπέστειλε τὸν Ἄγγελον αὐτοῦ, ὥστε γενέσθαι κατ' ἐμοῦ κωλύοντα. Καὶ ὁ ἄρχων. Εἰ τοίνυν βούλει ἡμᾶς πᾶσαι, ὅτι ἀλήθειαν λέγεις, παρακάλεσον τὸν Θεόν σου, καὶ ἀνάστησον αὐτόν. Τότε ἡ μάρτυς τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἄρασα, καὶ προσευξαμένη, ἀνέστη παραυτίκα ὁ νεκρός. καὶ ἐξέστησαν ἅπαντες ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τούτῳ θαύματι· καὶ αὐτὸς ὁ ἄρχων καὶ πολλοὶ ἀνέκραξαν μεγάλη ἡ δύναμις τῶν Χριστιανῶν, καὶ μέγας ἐν ἀληθείᾳ ὁ Θεὸς τῆς εὐγενεστάτης γυναικός. Τινὲς δὲ τῶν δυσσεβῶν, καὶ ἀκαθάρτων ἐβόησαν πρὸς τὸν ἄρχοντα. Ἆρον αὐτὴν ἐκ μέσου, ὅτι διὰ μαγγανείας ποιεῖ ἃ δοκεῖ ποιεῖν ἐξαίρετα. τότε πυρίκαυστον γενέσθαι τὴν ἁγίαν προσέταξε. ἀναφθείσης δὲ μεγάλης φλογός, ἡ Ἁγία κατασφραγισαμένη ἑαυτήν, εἰσῆλθε θαρσαλέως ἐν τῷ μέσῳ, καὶ τὴν εὐχὴν ἐπὶ στόματος ἔχουσα, ἀνέδραμε πρὸς Κύριον, τὸ σῶμα καταλιποῦσα. μετὰ δὲ τὸ καταπαῦσαι τὴν πυράν, Φιλόχριστοί τινες ἐν κρυπτῷ λαβόντες τὸ τίμιον αὐτῆς λείψανον, ἐντίμως ἐκήδευσαν δοξάζοντες τὸν Θεόν: *Sancta Martyr Hagne in urbe Roma illustribus orta est natalibus. Vitam ea nomini convenienter instituebat, multasque feminas, ad se convenientes, verbum veritatis edocebat, &, ut Christum Deum agnoscerent, hortabatur, atque eum solum venerarentur. Quae quum essent ad Praefectum perlata, comprehenditur illa protinus, ac sistitur tribunali, jubeturque Diis sacrificare: si renuat, ad lupanar pertrahi. Illa vero: Neque Diis tuis, inquit, immolabo, neque Virginitatis labem potiar. Spero, me Dei mei, cui confido, praesidio, intactam evasuram. Haec audiens iniquissimus Judex, lenonem arcessit, Hagnenque, sui nominis vim, ac significatum integerrimis moribus exprimentem, ei tradit; jubetque, eam unica amictam veste in pompa traduci ad ostentationem. Ut vero ad Satanae officinam pervenit, quicunque ejus pudori illudere cuperent, nemine prohibente, sed cunctis potius hortantibus, ut libere, & impune ea abuterentur, ingrediebantur: at subito stupore obrigescebant, omni repressa libidine, mortuis similes. Tunc quidam, velut altum sapiens; jactabundus, & ceteris ante ingressis insultans, instar equi furore quodam in venerem ruentis, impudenti audacia adpropinquat Sanctae Virgini. Ast illico exanimatus humi corruit. Quumque haud parum effluxisset temporis, unus eorum, qui adstabant, rem conspicatus, vociferatur: Magna fides Christianorum! Ingressi ceteri, una omnes voce conclamant: Magna Christi potentia! Quae quum Praefecto essent renunciata, sistitur denuo ejus tribunali Virgo, simulque exanime corpus in conspectum protrubitur. Tum Praefectus: Dic, improba muliercula, quo pacto adolescentem hunc interfeceris. Illa vero: Quum me, inquit, jussisses dehonestari, continuo ut abducta sum, consequutus est adolescens albis indutus vestibus, & ingressus, juxta me adstitit, & ceterorum deinde juvenum cupiditatem restinxit, & quem heic exanimem intueris, eum ipse posterius cum impudentia, & audacia ingredientem, priusquam me contingeret, priusquam verbum proloqueretur, in illam, quam cernis, formam, modumque redegit. Praeses dixit: Et quis ille? Hagne respondit: Dominus Deus meus Angelum suum misit, qui fieri mihi injuriam prohiberet. At Praeses: Si vis fidem tibi a nobis haberi, invoca Deum tuum, & hunc suscita. Martyr vero, sublatis in Caelum manibus, Deum precata, statimque mortuus ad vitam rediit. Obstupuerunt universi ad insitatum hoc prodigium, atque ipse Praeses, & plurimi adstantium exclamarunt: Magna virtus Christianorum! Magnus vere Deus generosissimae Virginis! Quidam vero impii, & impuri succlamarunt: Tolle hanc e medio, quia Magicis praestigiis ea facit, quae usitato modo grandiora videtur patrare. Ergo flammis confici Virginem mandat. Quumque ingens excitatus rogus esset, Sancta se ipsam consignans, in medium flammarum intrepide ingressa: posteaquam vero ore peregisset preces, relicto corpore, migravit ad Christum. Flammis deinde residentibus, Christiani quidam clam venerandas ejus reliquias colligentes, honorifice condiderunt, Deum laudibus celebrantes.* Haec Menaea: quae, ut vides, Actis nostris adamussim fere consonant, si pauca quaedam, eaque parvi ponderis, excipias, quae in Adnotationibus mox adjiciendis designabimus.

In Martyrologiis Latinorũ.

Latinorum quoque Martyrologia tam vetera, quam recentiora ad diem XXI. Januarii

nuarii Encomia S. Agnetis, ex Interpolatis tamen Actis, quae Sancto Ambrosio tribuuntur, excerpta, referunt: *Natale*, inquit Beda XII. Kalend. Febr. *beatissimae Agnetis Virginis, & Martyris, quae tertio decimo aetatis suae anno in Urbe Roma passa est. Haec dum ab Scholis revertitur, a Praefecti filio adamatur, quam quum nullo modo sibi adsociare valuisset, post multa tormenta in gutture ejus gladio percussa est. Passa est autem beata Agnes sub Praefecto Urbis Symphoriano, Vicario ejusdem Urbis Aspasio.* Hactenus Beda, qui Sanctam Agnetem fuisse in rogum conjectam, silentio dissimulat; nisi forte *multorum tormentorum* nomine id quoque intelligendum esse voluerit. Quod tamen Ado eodem die 21. Januarii expresse sic memorat: *Romae Natalis Sanctae Agnetis Virginis, & Martyris, quae sub Praefecto Urbis Symphronio, ignibus injecta; sed his per orationem ipsius exstinctis, gladio percussa est.* Eadem ferme, sed magis prolixa, habet Galesinius ad praesignatum diem 21. Januarii: *Romae*, ait, *Sanctae Agnetis Virginis, quae tredecim annos nata mortem perdidit, & vitam invenit; quia solum dilexit vitae Authorem. Primo enim Christi Jesu amore flagrans, constantissima voluntate, invictoque animo, & Symphronii Urbis Praefecti filio nubere, & Vestae cultum tribuere recusavit. Quamobrem Aspasii Vicarii, cui Praefectus illius caussam delegarat, jussu, in ignem Virgo conjecta, non laesa tamen, eo mirabiliter restincto; demum gladio percussa, migrat in Caelum.* Hodiernum denique Martyrologium Romanum, ut Usuardum, Vandelbertum, ceterosque Martyrologos Latinos praeteream, qui iisdem fere verbis Sanctam Agnetem concelebrant, ista ex Adone, & D. Hieronymo ad eumdem 21. Januarii diem describit: *Romae Passio Sanctae Agnetis Virginis, quae, sub Praefecto Urbis Symphronio, ignibus injecta, sed iis per orationem ejus exstinctis, gladio percussa est. De ea beatus Hieronymus haec scribit: Omnium gentium litteris, atque linguis, praecipue in Ecclesiis, Agnes vita laudata est, quae & aetatem vicit & Tyrannum, & titulum castitatis martyrio consecravit.*

Eadem autem Latinorum Martyrologia Sanctae Agnetis memoriam iterum recolunt die XXVIII. Januarii, ad quem diem & proprium ejus Officium, ritu tamen simplici persolvendum, habet Breviarium Romanum. Et quidem morem hunc duplici die celebrandi Agnetis memoriam, veterem esse Romae, patet ex antiquioribus Liturgiis Romanis, Gelasiana, scilicet, & Gregoriana, in quibus duplex hujus Virginis *Natale* adsignatur. Primum Gelasiana sic exhibet: *In Natale Sanctae Agnetis Virginis de passione sua* XII. *Kalendas Februarii*. Alterum in utraque sic habetur: *Natale Sanctae Agnes de Nativitate* V. *Kalend. Februarii*. Ita etiam habet Beda in Martyrolog. sincero apud Bolland. tom. 2. Martii. Semel tamen, XII. scilicet Kalendas Februarii ipsius festum celebratur in antiquissimis Kalendariis Romano Bucherii, & Africano Mabillonii, sicut & in Missalibus Gothico, & Muzarabum. Porro *Nativitatis*, seu *Natalis* nomine cave intelligas ipsum diem, quo Agnes ex utero materno emissa, lucem conspexit; sed eum dumtaxat, quo nata est Caelo, ut notat Pamelius in Sacram. Greg. apud Meratum tom. 2. pag. 499. edit. Rom. tum quia nata est, ut alii; tum quia ex Augustino serm. 20. de Sanctis, nullius hominis nativitatem legimus celebrari post Natalis Domini diem, nisi unius B. Johannis Baptistae: & licet post Augustini aetatem celebrari coepta sit B. Virginis Deiparae Nativitas, & potuerit S. Gregorius, Augustino posterior, indicere Festum cum titulo *De Nativitate Sanctae Agnetis*; quum tamen illa Deiparae Virginis ubique recepta fuerit festivitas, uti de Sancta Nativitate; de beata vero Agnete non habeamus, quod fuerit in utero matris sanctificata; hinc fit verisimilius, Festum celebrari sive ob dedicationem illius Basilicae, sive ob adparitionem ejusdem Parentibus, & Constantiae, quam ferunt, octavo a S. Agnetis obitu die contigisse. Quare abrogato praefato titulo, in Kalendario, & in hodierno Martyrologio Romano dicitur aptius: *Romae Sanctae Agnetis secundo*. Neque heic silentio praetereundum est, quod, quum ea in S. Agnetis adparitione agnum nive candidiorem ad ipsius dexteram stantem vulgata Acta perhibeant; inde profectum esse, nonnulli autumant, ritum quotannis benedicendi in extramurana S. Agnetis Ecclesia geminos agnos, ex quorum lana Pallia Pontificum conficiuntur; hinc quoque Agnetem cum agno depingi, & ad Magnificat ejus Officii die 28. Januarii hanc cani antiphonam: *Stans a dextris ejus agnus nive candidior, Christus sibi sponsam, & Martyrem consecravit.* Quid tamen de mirifica hac S. Agnetis

Festivitas duplex.

Ritus benedicendi agnos, ex quorum lana Pallia Episcoporum conficiuntur, origo.

adparitione, deque ritus agnos in ejusdem Basilica benedicendi origine sentiendum sit, alii viderint, quibus sinceriora fortasse hujus rei monimenta suppetunt, quam quae adulterinus Passionis Sanctae Agnetis libellus oggerit.

A plerisque Patribus celebrata.

Agnetem praeterea omnes fere Latini Patres conlaudant, Ambrosius praecipue lib. 1. de Virginibus cap. 2. ex quo desumtae sunt Lectiones secundi Nocturni Officii ejusdem S. Martyris, quod ad diem 21. Januarii, jussu S. Pii V. Pont. Max. sub ritu duplici celebratur, & de quo multa habet Galesinius in Not. ad Martyrologium, & Gavantus in Rubr. Breviarii Sect. 7. cap. 3. qui animadvertit, *ob ejus* (Agnetis) *fortitudinem egregiam, tam in Matutino, quam in Secundis Vesperis dici Psalmos de communi Virorum Sanctorum: eosdemque dicendos in Primis Vesperis in propria Ecclesia, sicut dicuntur in festo S. Agathae*. Et rursus ipse Ambrosius lib. ad Virginem lapsam, ubi eamdem cum Thecla Martyrum antesignana conjungit, quam item variis locis passim commendat: sicut & D. Augustinus, qui de ipsa potissimum agit serm. 354. ad Continentes, ubi Agnetem Virginibus, Crispinam vero mulieribus imitandam proponit. S. Martinus Turonensis Episcopus apud Sulpicium Severum Dial. 2. S. Hieronymus passim Epist. 8. ad Demetriadem. Prudentius Hymno 14. quem Notis illustratum, una cum iis, quae S. Ambrosius de eadem Martyre habet lib. 1. de Virginibus cap. 2. Theodoricus Ruinartus, ad genuinorum ejus Actorum damnum reficiendum, Collectioni suae inseruit. Fusius etiam S. Agnetis Martyrium exponit Maximus Taurinensis Episcopus in Homilia, quam de ipsius laudibus scripsit tomo v. Bibliothecae Patrum (quam tamen Homiliam incerti authoris foetum esse Benedictini contendunt) Item S. Damasus Papa in duobus Epigrammatibus, quae de eadem, & Basilica ipsius pepigit, quaeque in Collectaneis Christianorum Poetarum habentur. Fortunatus in vita Sancti Martini ex Severo. S. Adelhelmus Anglorum Episcopus, Petrus de Natalibus, Roswida nobilissima virgo, Alexander Essebiensis Anglus, sexcentique alii, a Bollando laudati, quorum in Sanctam Agnetem praeconia supervacaneum est heic proferre, tum quia plus nimio hoc Opus excresceret; tum vero potissimum, quod ea fere omnia ad supposititium illius Passionis Sanctae Agnetis Libellum exacta sunt.

Ecclesiae sub ejus nomine.

Ceterum Sanctae Agnetis cultum jam inde ab initio in totum late Christianum Orbem propagatum fuisse, satis superque ostendunt antiquissimae sub ejus nomine Basilicae a Fidelibus ubique terrarum erectae, quarum omnium celeberrimae sunt, quae etiamnum Romae conspiciuntur, ad fornices, scilicet, Circi Agonalis, & via Nomentana extra Urbem. Illa quidem eo in loco, ubi Sanctam Agnetem productam fuisse tradunt Acta, ut ei pudicitia eriperetur, condita: quam Ecclesiam injuria temporum conlabentem Innocentius X Pamphilius a fundamentis instauravit, atque ita magnifice exornavit, ut peregrini quotquot Romam adveniunt, eam inter Urbis miracula jure numerandam adfirment. Haec vero via Nomentana (quae a Porta olim Viminali, nunc, ea obstructa, a Porta Pia, quam Pius IV. Pont. Max. non vero S. Pius V. ut oscitans scribit Bollandus, aedificavit, Nomentum Sabinorum oppidum ducit) Sepulcro S. Agnetis superstructa est: ad quam Fideles convenisse, ajunt Faustinus, & Marcellinus in Praefatione libelli Precum ad Impp. Valentinianum, Theodosium, & Arcadium tempore Damasi Papae: ubi & Gregorius Magnus Homilias 11. & 12. in Matthaeum ad populum habuit in ejusdem Sanctae Martyris die Natali. Eadem & Presbyterali Ecclesiae Romanae Cardinalatus titulo insignita est, non vero illa ad fornices Circi Agonalis, ut perperam adferit Bailletus, & adjunctum sibi atque cognomine habet insigne Monasterium, quod ex Sanctimonialibus Benedictinis ad Canonicos Regulares S. Salvatoris transiit: de quo lege Mabillonii Iter Italicum pag. 83. Eximium autem veterum hoc Christianorum in Sanctam Agnetem pietatis monimentum, aetate labefactatum, primus reparavit Honorius I. qui, imperante Heraclio, Pontificatum Romanum gessit. Sic enim legitur in Libro de Pontificibus Romanis, qui tamen non paucia mendis scatet: *Eodem tempore* (Honorius) *fecit Ecclesiam B. Agnetis Martyris miliario ab Urbe Roma tertio, via Nomentana, a sola, ubi requiescit: quam undique ornavit, & exquisivit, ubi posuit multa dona. Ornavit autem Sepulchrum ejus ex argento, quod pensavit libras* CCLII. *Posuit & desuper Ciborium aereum deauratum mirae magnitudinis. Fecit & Gabatos aureos* *qua-*

quatuor, pensantes singulos libras singulas. Fecit Absidam ejusdem Basilicae ex musivo, ubi etiam multa bona obtulit. Sub finem quoquo Octavi Seculi Hadrianus I. Papa, ut scribit in ejus vita Anastasius Bibliothecarius, *Ecclesiam B. Agnetis Martyris, seu Basilicam B. Emerentianae, pariter etiam & Ecclesiam B. Nicomedis, sitam foris Portam Numentanam, simul & Coemeterium B. Hippolyti Martyris juxta S. Laurentium, quae a priscis marcuerat temporibus, a novo renovavit.* Longo post tempore Julius II. qui ab ultimo Octobris 1503. ad 21. Februarii 1513. sedit, *Ecclesiam S. Agnetis refecit*, teste Ciacconio in ejus vita. Tandem ad ipsius Ecclesiae instaurationem animum adjecit Alexander Medices, qui deinde Pontifex Maximus Leo XI. dictus est. Opus ab eo coeptum prosequutus Paulus Aemilius Cardinalis Sfondratus, Gregorii XIV. nepos, insigni laqueari eam Aedem ornavit, ac majorem Aram instaurare adgressus, Corpora Sanctarum Agnetis, & Emerentianae iuvenisse fertur, quae postmodum honorifice a Paulo V. ipsis S. Agnetis feriis reposita fuere. De eodem Cardinali Sfondrato scribit Ciacconii ampliator: *Sanctarum Virginum & Martyrum Caeciliae, & Agnetis Corpora (aliorum Caelitum lipsana silentio modo praetereo) quaesivit, invenit, religiose condenda curavit, utriusque templa (Caeciliae in primis) non vulgari cultu decoravit: in S. Caeciliae nonaginta, in S. Agnetis decem lampades perpetuo die noctuque suo aere praecepit ardere.* Ipse quoque Paulus V. *Divis Agneti, & Emerentianae Virginibus & Martyribus Aram ex pretiosissimis lapidibus, apere tessellato florido in earum templo extraurbano erexit, illarumque sacra pignora in arca argentea pretii 5000. nummorum aureorum recondidit. Sacris Pontificiis cum majestate faciendis tiaram Episcopalem adamantibus, & unionibus ditissimam pretio 70000. aureorum comparavit*; ut tradit Abrahamus Bzovius in vita ejusdem Pontificis apud Ciacconium.

Ejus Reliquiae.

Quamquam autem Corpus S. Agnetis sub Ara ipsius Basilicae ad viam Nomentanam maxima fuisse a Cardinali Sfondrato repertum, & a Paulo V. ibidem honorifice repositum, ex laudatis modo Scriptoribus retulerimus, nequaquam tamen inde concedi posse videtur, omnia ejusdem Sanctae Martyris Lipsana ibi adservari. Nam, teste Octavio Pancirolo, in Ecclesiis S. Salvatoris, quae ad Scalas Sanctas nuncupatur, B. Agnetis Caput theca argentea inclusum custoditur: Brachium, ac Digitus unus in Vaticana S. Petri Basilica: quaedam aliae ejus reliquiae in Sanctae Mariae Majoris: pars vestis in S. Ludovici, pars Zonae in S. Marthae Monasterio juxta Collegium Romanum, & aliae in aliis Sanctae Agnetis Ecclesiis, quas plures in Italia exstare, quasque aliquam sibi ejus exuviarum partem vindicare, patet ex Sanctuariis Peregrini Merulae Cremonensi, & Capuano Michaëlis Monachi. Quin & Parisiis celebratissima S. Eustachii Ecclesia olim sub titulo Sanctae Agnetis erecta, quae ejusdem, uti praecipue Patronae, festum etiamnum cum Octava colit, varias ipsius reliquias sibi adrogat. Quidquod in eisdem thesauris adservandis nedum Bruxellarum, Antverpiae, Coloniae Ubiorum, verum & innumerae aliae Christiani Orbis Ecclesiae gloriantur.

Variae ejus Corporis inventiones, & translationes, ceu commentitiae rejiciuntur.

Ut ut tamen ea res se habeat, quam in medio relinquimus, ut pote ab hujus nostri Operis instituto alienam, illud certe silentio praeterire oon patimur, quod de Corporis Sanctae Agnetis in varias Orientis, atque Occidentis partes Translationibus vulgo perhibetur: quas quidem omnes, ceu commentitias, rejiciendas esse, ex mox dicendis manifestum est. Harum autem Translationum prima hunc fere in modum ab Antonio Viocentio Domeoecco describitur. Agnes fuit quaedam Constantinopolitani Imperatoris, Marciani sororis filia. Ea quum se ruri oblectaret, atque ex fonte, quem offenderat, capta aquae specie, & perspicuitate, gustasset; repente a genio malo correpta, magno avuoculum Caesarem moerore perculit. Cui quum eam ob caussam placuisset supplicationes institui, vox Divinitus exaudita est, quae Virginem, nisi Constantinopolim ejus Divae, quae igneoi illaesa subiisset, adlato corpore, negabat posse liberari. Responsini obscurum iteratis supplicationibus audita vox declaravit, eam esse Agnetem interpretata, ad urbem Romam tumulo inclusam e marmore. Legatione missa, a Romanis propter religionem Virginis Corpus, non precibus, vix terrore auferri potuit. Delatum Constantinopolim, maxima laetitia, clarissima pompa ad aedem suam vehebatur: cui quum adpropinquasset, illico jumenta adtonita, oon ultro, noo citro agi

poterant. Verum quum sese universi humi abjecissent, Deum obsecrantes, ad Regiam sponte, quae prope ab Sanctae Sophiae sita erat, recta iter capiunt. Erat in ea sacellum, in quod, jussu Caesaris, inlatae sacrae exuviae, atque ad eas adreptitia illa perducta: quae illico humi conlapsa, horam jacuit, mortuae similis. Terrorem augebat susurrus teter, atque horribilis: Quid me torques? Quid pellis? Quid exagitas? Virgo Sancta. Neque ita multo post pulsus, dejectusque est, illa, ingenti omnium gratulatione, gaudioque, liberata. Sciscitanti deinde avunculo Caesari, quid illi factum esset, quum humi adflicta deliquio animi jaceret, confirmavit, tenellam Virginem sibi ita conloqui visam: Sese Agnetem esse, jubere excedere turpem genium, reverti vetare: tum visum evanuisse. Caesar religione compulsus, Agnetem subinde istheic honorifice condi, tumulum auro tegi, ornari gemmis, imperavit. Hactenus primae Corporis S. Agnetis Translationis historiae compendium, quam & Baronius sub Marciano Imperatore contigisse, scribit in Notis ad Martyrologium Romanum die 21. Januarii. At Theodorus Lector Collectan. lib. 2. eam ad tempora Theodosii Junioris revocat: *Sub illius*, inquit, Theodosii, nempe Junioris, quem Marcianus A. C. 450. excepit, *Imperio depositae sunt reliquiae Sanctorum Stephani, Laurentii, & Agnes in Martyrio S. Laurentii vigesima prima Septembris, & celebratur istbic hactenus ea die ipsorum memoria.* Utet autem audiendus Domeneccus, an Theodorus Lector? Neuter profecto. Nam praeterquamquod confictae ab eis narrationes sese invicem convellunt, & fabularum notas liquido praeferunt, nulla certe in Graecorum Menaeis, ac Menologio Constantinopolitano hoc die eorum exstat mentio; uti ne die quidem 27. Septembris, qui dies in Latina Theodori versione erat expressus. Eamdem ob caussam falsi arguendus est Nicephorus, qui suppositam hanc Translationem Pulcheriae adtribuit, ac proinde cum Theodoro Lectore, Baronio, & Domenecco pugnat. *Fama*, ait lib. 14. cap. 10. *fane obtinuit, in aliis quoque multis rebus Deum Reginae huic* (Pulcheriae) *futura praedixisse, maximaeque religionis, & pietatis ei, atque eius sororibus, quae & ipsae idem vitae institutum coluere, testimanium perhibuisse. Nam & Laurentii Martyris, & Agnes reliquias inventas Constantinopolim intulit: ubi & Aedem amplitudine maximam, elegantiaque pulcherrimam construxit.* Quibus quidem verbis etsi Translationis hujus annum Nicephorus haud exprimat; attamen id a Pulcheria factum fuisse, anteaquam Imperium ipsa, Fratre A. C. 450. defuncto, capesseret, luculenter demonstrant haec, quae ibidem Nicephorus ipse de exuviis S. Aanastasiae statim subjungit, verba: *Quum vero illa* (Pulcheria) *Imperium gereret, Gennadius autem Constantinopolitanae Ecclesiae praeesset, reliquiae S. Anastasiae pharmaceutriae Sirmio adlatae &c.*

Altera Corporis Sanctae Agnetis Translatio, juxta eumdem Domeneccum, ita adcidit. Guilielmus Guilielmi filius, Viennae Comes, adita religionis ergo Hierosolyma, cum Constantinopolitano Imperatore biennium deinde convixerat. Quem quum sibi maximo amore obstrinxisset, aegreque pervicisset, ut reditum ei facere liceret in patriam, ab Imperatore, qui se, quod illi placuisset, id daturum esse juraverat, SS. Antonii Abbatis, & Agnetis Martyris Corpora in Galliam abstulit, quae in Deiparae Virginis Aede, loco, qui *Motta* dicitur, conlocavit; inde in Monasterium, cui *Bages* nomen est, prope Manresam situm, postremo Manresam translata sunt. At die XVII. Januarii in Translatione Corporis S. Antonii, nulla S. Agnetis memoria occurrit: nec Corpus S. Antonii a Guilielmo, verum a Jocelino, sive Jacelino, Guilielmi Comitis filio, in Galliam adlatum perhibetur. Deinde innuit Domeneccus, eumdem Guilielmum Corpus S. Agnetis dono dedisse Legatis Regis Castellae, ejusque fratris Toletani Episcopi: & quidem Regem illum conjicit esse Alphonsum VI., qui Imperator dictus. Atqui multo ante Alphonsi VI. aetatem, qui ab anno 1108. ad 1159. Regnum tenuit, invectae dicuntur in Galliam S Antonii exuviae. Neque Alphonsus VI. verum Alphonsus VII. fratrem habuit Sanctium Episcopum Toletanum. Quare neutiquam adsentimus Johanni Bollando, qui Translationem reliquiarum S. Agnetis in Ecclesiam Manresanam, utpote ex ejus loci monimentis a Domenecco haustam, fidem omnino mereri contendit. Si etenim neque Constantinopolim, neque in Galliam, ut ex hactenus dictis liquet, Sanctae Agnetis Corpus translatum est, qui comprobanda Translatio illa, quae nisi

nisi admissis prioribus, fieri non potuit. Ecquia praeterea nescit, privatas passim Ecclesias, non secundum scientiam, sed pro sua pietate, procudisse venerationis, & cultus monimenta, quibus tamen nullam eruditi viri fidem adhibent, nisi ea vel aliunde confirmentur, vel omnes superent difficultates? Demum praetermissis pluribus aliis Corporis S. Agnetis in varias Occidentis Ecclesias Translationibus, quas una cum miraculis, a Deo per ipsam S. Martyrem ea occasione patratis, describit Bollandus, & quorum falsitas ultro sese legentibus prodit, multo quidem absurdior mihi videtur eorum opinio, qui Corpus laudatae Agnetis, regnante Clodoveo I. in Galliam fuisse adlatum, sibi persuadent, ex eo potissimum, quod hujusce Translationis mentio in historia Inventionis Reliquiarum SS. Agnetis, & Benigni, earumque ex Gallia in Hollandiam Tranlationis habeatur. Nam praeterquam quod nec annum, aut diem, nec locum ejus Translationis adsignant, absit, ut historia illa, quam modo innuimus, etsi ex veteri MS. Pauli Ultrajecti eruta, emunctae naris virorum calculo, sicuti contendit Bollandus, sit unquam comprobanda. Et vero ibi inducitur Sancta Agnes, ita Amolwinum rusticum hominem adloquuta: *Vigilas, vigilasne, Amolvvine? Sum Agnes Virgo Christi... Vade ergo, & dic Lamberto Presbytero, ne suimet ipsius in damnum diutius protelet, corpus Benigni Martyris, & meum terra effodiens in lucem proferre: ipse etenim est Carnotensis Episcopus, qui pro Christi nomine sanguinem effudit, meus & filiolus spiritualis exstitit, quem de matre fonte regeneratum sublevans mihi adoptavi in filium, nunc & gratulor in Caelis adesse consocium*. Porro, ut missa faciamus plura, quae vel a lippis, & tonsoribus censoria virgula facile notari possunt, is Benignus, cujus memoriam Martyrologium Romanum recolit die 1. Novembris, Divionensis fuit Episcopus, nequaquam vero Carnotensis; nec in vulgatis, probatisque Carnotensium Episcoporum Catalogis ullius Benigni Martyris, Sanctae Agnetis filioli spiritualis, nomen occurrit. Quî praeterea fieri posset, ut ille idem Benignus Martyrium sub Aureliano Imperatore, seu circa A. C. 273. ut autumat Bollandus, perpessus; de sacro tamen fonte a S. Agnete susceptus esset, quae ex concordi Martyrologorum sententia, nonnisi circa annum Christi circiter 304. duodecimo vel decimotertio aetatis suae anno mortem oppetiit?

Martyrii tempus.

Sua itaque cadit caussa Joh. Bollandus, qui ad diem 21. Januarii Sanctae Agnetis Martyrium seculo tertio contigisse putat, ob duas, scilicet, quas ibidem adfert, rationes. Primo, quod in ejusdem S. Agnetis Inventionis historia, quam modo refellimus, haec dicatur, Sanctum Benignum e baptismi fontibus suscepisse, cujus Martyrium ad Aureliani Imperatoris tempora revocat vir eruditus. Alterum argumentum desumit ex ipsius Agnetis vulgatis Actis, ubi, jubente *Aspasio Vicario*, in ignem praecipitata fertur. Quin & in MS. Codice S. Maximini Trevirensis haec habentur. *Tunc Vicarius Aspasius, nomine Paternus, Proconsul, ex Dominis, & Principibus suis Valeriano, & Galliano jussit, &c.* Verum, ne invictas vulgatorum S. Agnetis Actorum, ejusque Reliquiarum Translationis, atque Inventionis historiae confutationes, a nobis hucusque prolatas, Bollando, ejusque fautoribus heic iterum opponamus, postremum hoc argumentum ex MS. Cod. S. Maximini desumtum, toti repugnat antiquitati: nusquam enim alibi legimus, aut audivimus, Vicarium Praefecti Proconsulem fuisse adpellatum, aut Romae Proconsulem exstitisse. Quocirca, quum haec omnia ex scriptis penitus incertis hausta sint, nihil nos movent; multoque verisimiliorem eorum sententiam arbitramur, qui Agnetis nostrae passionem anno Christi circiter CCCIV. consignant. *Satis apparet*, inquit Baronius in Notis ad Martyrolog. Rom. die 21. Januarii, *S. Agnetem in ultima Ecclesiae Persequutione fuisse Martyrio coronatam*. Congruunt, ex ipsomet Bollando, plerique antiquiores Martyrologi, quibus nos addimus Ruinartum, Tillemontium, Bailletum, ceterosque nuperrimos Ecclesiasticos Scriptores, qui in eamdem sententiam nobiscum concurrunt. Porro ultimae Persequutionis nomine, in qua passam fuisse Agnetem, Baronius scribit, nemo non Diocletianeam, quae a D. Augustino lib. 18. cap. 52., & Orosio lib. 7. cap. 27. Decima adpellatur, plane intelligit, etsi in adsignando tempore, quo ea exorta est, dissideant inter sese, atque discordent gravissimi authores. Baronius siquidem, & Petavius, illam anno Diocletiani XIX. Christi vero 302. excitatam contendunt; Ruinartus autem, ejus initium ab anno Christi 293. arces-

sen.

sendum esse putat, quo Diocletianus Decennalia Imperii sui celebraturus, se ut Deum adorari, & gemmas vestibus, calceamentisque suis inseri, jussit, quum antea, inquit Eutrobius lib. 9., *Imperatores in modum Judicum salutarentur, & chlamydem purpuream plus a privato boberent*. At Pagius, Tillemontius, & prae ceteris Valesius in adnotationibus ad Eusebii Hist. Eccles. lib. VIII. luculentissimis argumentis probat, Edictum illius Persequutionis, *anno decimo nono Imperii Diocletiani*, ut scribit ipse Eusebius ibidem cap. 9., *mense dystro*, qui a Romanis Martius vocatur, emissum, in annum quidem a Partu Virginis secundum Eusebium 305. Verum juxta aeram Dionysianam, qua nunc utimur, tertium & trecentesimum competere, quo, nimirum, ineunte Galerii Maximiani suasu, Edictum Nicomediae propositum est, quo (teste Lactantio lib. de mortibus Persequutor.) cavebatur, ut Christiani *carerent omni honore, ac dignitate, tormentis subjecti essent, ex quocumque ordine, aut gradu venirent: adversus eos omnes actio caleret*, &c. Eidem Valesio adstipulatus Pagius in Critica Baronii, subdit, laudati Lactantii testimonio controversiam tandem esse diremtam, & certam Valesii sententiam constitutam. Cui, quoniam praeter diem passionis, Januarii, scilicet, a I. nullum aliud tempus Acta adsignant, eo lubentiori animo subscribimus, quod, uti jam in praevia ad Acta SS. Stratonicae, & Seleuci admonitione innuimus, ex unanimi Chronologorum sensu, Diocletianus A. C. 284. Mense Septembri Imperium injerit, ejus vero Persequutionis Edictum ad annum ipsius Imperii XIX. qui alius esse nequit, quam Christi 303. ab Eusebio, Scriptore coaequali, referatur: adeo ut numquam satis inde argui possit eorum impudentia, qui ab Eusebio hac in re dissentiunt.

Mortis genus.

His extra omnem dubitationis aleam, si quid video, constitutis, nihil aliud tandem superest expediendum, nisi nodus, specie magis, quam re ipsa difficilis. Regerer enim aliquis, dilucide quidem vulgata S. Agnetis Acta corrupta, atque adulterina esse demonstrata; verum nihil inde imminutam Ambrosii, & Prudentii authoritatem, scribentium, eam Virginem gladio Martyrium consummasse; quum tamen Chaldaicus Codex flammis ipsam Deo, tamquam purissimam hostiam perhibeat immolatam. Sed jam ostendimus, Acta nostra a coaequali authore, quem contraxerit Eusebius, exarata, & omnes sinceritatis notas praeseferte, & cum pervetusto Basilii Imperatoris Menologio, ac Syrorum, Graecorumque Synaxariis circa Sanctae Agnetis mortis genus adprime congruere. Quare nihil obest, quominus in manus S. Ambrosii, exeunte seculo quarto clari, & Prudentii, Ambrosio longe posterioris, interpolata quaedam, atque ab aliis depravata Sanctae Agnetis Acta inciderint, ex quibus ejusdem Elogia, quae ad nos pervenerunt, excerpserint, vel uti placet Bailleto, ex traditione orali, quae, ut plerumque fit, falsa veris immiscet, hauserint. Praeterea nec S. Ambrosii libros de Virginibus, ubi praecipua S. Agnetis Elogia exhibentur, huic Sancto Doctori, ullo discrepante, adjudicantur; nec omnia ejusdem S. Ambrosii genuina Scripta adeo certa, atque adcurata existimanda sunt, ut, pace tanti viri dixerim, nullius ea adlucinationis arguere liceat. Videsis ejusdem praesertim librum de Abraham, a quo Reges quinque, eductis trecentis decem & octo vernaculis, debellatos fuisse, scribit, quamquam ex Scriptura Gen: 14. constet, Abraham de quatuor, non vero de quinque Regibus triumphasse. Quidquod, nonne ipsi SS. Adelhelmus Anglorum Episcopus, & Maximinus Trevirensis ex lectione vulgatorum Agnetis Actorum, quae, ut praemonuimus, recentiores plerique omnes Scriptores doctrina perinde, ac pietate clarissimi, refellunt, in eumdem impegere lapsum, & ipsam de Constantia Virgine, Constantini M. filia, fabellam, aliaque plura omnino incerta, ac supposita, quae Ambrosius, & Prudentius silentio dissimulant, in sua de Agnete praeconia retulerunt?

Si quis vero urgeat, ex S. Agnetis Martyrii genere, quod Acta haec Chaldaica produnt, recta consequi, falso sibi Ecclesias, quas recensuimus, ejus vindicare reliquias; is meo quidem judicio turpiter adlucinatur. Nam, praeterquamquod non totum Sanctae Agnetis Corpus, flammis absumtum, in Actis nostris dicitur; atque adeo nonnullas saltem ejus ossium partes integras superfuisse verisimile est, nemo non ignorat, Martyrum cineribus, quos Christiani aeque ac cetera eorum membra religionis ergo colligebant, & tumulo condebant, eosdem prorsus honores, quibus adfici solent inte-

gra

Digitized by Google

gra Sanctorum Corpora, Ecclesiam decrevisse; numquam tamen proinde adducimur, ut credamus, aut genuinas esse omnes, & singulas Sanctae Agnetis reliquias, quae variis in locis repositae dicuntur, quaeque, si una cogereatur, Coemeterium sane amplissimum complerent: aut ipsius Corpus in aliqua Ecclesia integrum adservari.

Nec nobis objicias varias ejusdem Sanctae Agnetis Corporis Translationes, a nobis jam ad fabulas amandatas, sive ipsius Inventionem, quam sub Paulo V. Pont. Max. contigisse ferunt. Majorem enim fidem adjungendam esse Actis nostris, utpote a coaevo authore conscriptis, quam nonnullorum conjecturis, ex ambiguis monimentis post duodecim secula factis, quae & aliarum Ecclesiarum traditionibus repugnant, nemo est, qui non videat.

ܣܗܕܘܬܐ

[illegible]

ܒܟܢܘܢ ܐܚܪܝ .

MARTYRIUM

Sanctae AGNETIS *Virginis die XXI. Januarii, Romae.*

Anno Christi circiter 304. Sub Diocletiano Imp.

[illegible]

Scriptoris Prologus.

Quae Agnes, Christi Virgo, die vigesimo primo Januarii, passa est, ea quoniam non obscuro aliquo in loco, sed Romae, in Urbe, scilicet, totius Romani Imperii & magnificentissima, & frequentissima, quam ipsa incolebat, contigerunt, nec silentio praetermittenda, neque in oblivionem amandanda existimamus. Quamquam autem gloriosum ejus Martyrium, & praestantissimam, qua ipsum tulit, virtutem nulla cogitationis, aut orationis vis adsequi posse videatur; illud tamen percommode cadit, quod infinita sit eorum multitudo, qui praeclara ipsius gesta & viderint, & commendaverint.

Agnetis patria.

Nominis interpretatio.

Porro si vim, quae Agnetis nomini subest, scruteris, Castam nominatam intelliges: nam quam Graeci Agnetem, eam nos Puram dicimus [1]. Neque vero fortuito casu aliquo, sed Divino plane consilio factum est, ut fuerit ipsi a Parentibus id nominis inditum, quod sanctissimis, integerrimisque ejus moribus adprime consentiret. Quoniam ergo & eleganti corporis forma, & Divina

Ejus virtutes Matronae Romanae demirantur.

vina animi pulchritudine praestabat fortissima Agnes; contingebat inde, ut Romanae Matronae quamplures, cum ipsius admiraturae sancta facinora, tum varia accepturae quibuscumque in angustiis beneficia, ad ipsam turmatim confluerent. Ex iis autem aliae Divinam ejus in eloquendo vim, & gratiam mirabantur, suspiciebant aliae castitatem, aliae denique singularem ipsius in Deum pietatem aemulari studiosissime satage-
2 bant [2].

Martyrii occasio.

Atque ex hoc plane Matronarum ad Agnetem concursu factum est, ut & capitali in ipsam odio, atque incredibili furore Romani concitarentur, & admirabile inde suum certamen Agnes iniret. Inter eas autem, quae frequentes, ut innuimus, ad ipsam veniebant, Mulieres nonnullae hortari eam coeperunt, atque, ut a Fide decederet, suadere. Quumque earum voluntati Agnes nullatenus conniveret; illae contra id consilii dabant, ut, enunciatas saltem a Judicibus, minas latitando declinaret. At nec Dominum abnegare voluit Dei ancilla, nec homines fugere. Imo vero quum nova in dies adversus Christianos Edicta promulgarentur, & capitales insidiae a Judicibus in eos pararentur; ipsa interim non furtim, abditoque aliquo in loco, sed palam, eaque, qua Christianae professionis homines decet, libertate, venientes ad se feminas & Sanctum Dei Verbum edocebat; &, ut peccatorum poenitentiam agerent, Christumque agnoscerent, adhortabatur.

Fallaces Matronarum suasiones cōtemnit, & Christianam fidem praedicat.

Unde comprehensa Praesidi sistitur.

Delata res est Judici, summam id temporis obtinenti authoritatem; denunciata constans, ac singularis Agnetis libertas: atque hic, re vix audita, comprehendendam edixit. Porro profligatissimo erat is Judex animo: adeo omnem exsuerat verecundiam: adeo omnibus sese flagitiis contaminaverat, ut castissimam Virginem, toto nudatam corpore, sibi objici voluerit: nec ipsas, quas solers natu-

[illegible]

natura diligenter adeo occuluerit, secretiores partes ullatenus obtegi permiserit homo impudentissimus. Tum verberibus parcendum censuit, idque non misericordia motus cavit, sed ne imminuta, & flagris foedata corporis elegantia, impudicorum oculos absterreret. Demum ad ipsam conversus jussit, utrum mallet, ediceret, litarene Idolis, an trahi in lupanarium. At illa ad Tyrannum: Et inanimis Idolis nullatenus Sacra faciam, & firmam conloco in Deo spem, ut is me a contumelia, quam ipse minaris, sit divinitus erepturus. A quo frustra ad litādū Idolis solicitata,

Haec ut audiit impius Judex, Lenonem [3] arcessit, purissimam Virginem, quam vere suum deceret Agnetis nomen, in impurissimas manus tradit: atque ut vehementius provocentur ad libidinem adspicientium oculi, unica, eaque tenuissima, & perspicua veste obtegendam mandat [4]. Tracta interim in Lupanarium [5] constantissima Christi Virgo, fixo in Caelum obtutu, voce Christum ad vindicandam pudicitiam suam adpellans, obfirmabat sese in fide sua sancta, atque in proposita sibi dudum constantia semetipsam stabiliebat.

3 Lupanario adducitur, unica, eaque perspicua veste obtecta.

4

5 Christum ad vindicādā suā pudicitiā implorat.

Multi igitur impuri scelestique homines, fallaci illecti potiundae Virginis spe, Lupanarium ingrediuntur. At in irritum furunt libidinosi homines: compescitur enim carnis eorum vis, excidit libidinis aestus, & non solum turpe quid admittere, sed & ad ipsam adcedere prohibentur. Eo, nempe, temporis momento, quo ad ipsam flagitium cogitantes conveniebant, trepidabant continuo singuli, & veluti exanimes haerebant. Digrediebantur ergo inde, & quod sibi evenerat, prodigium omnibus praedicabant. Quamquam autem hunc palam impudentiae suae exitum testarentur; impuros tamen, libidinosofque homines, quominus in eumdemmet locum pedem inferrent, neutiquam suaserunt. Obversabatur, nimirum, ipsorum ani-

Lupanarium praeterea ingredientium libido divinitus coercetur.

X mis

mis praestantissima Virginis species, compellebatque, ne facilem dictis fidem adhiberent. Verum Agnetis anima, quae tunc & fide, & verbo Dei sese exornabat, vincebat certe decore suo qualemcumque corporis formam, & venustatem.

Ganeo tamen quidam Virgini adpropinquare ausus, illico exanimatus cócidit.

6

Eorum autem perditissimus quidam [c], qui & infamiae sese dudum, & libidini turpissime devoverat, eratque adeo projectissimo ad audendum animo, quotquot ad Agnetem ingressi haeserant in facinore, homunciones adpellabat, fungos, fatuos, blennos: tum simulatores etiam, mendacesque dicebat. Et ipse caeco interim insaniens libidinis aestu, electam Dei Virginem sese adsequuturum temere confidens, in ipsum irruit Lupanarium. Vix tamen ipso steterat in vestibulo audacissimus ganeo, vix propius invadere meditabatur, jacuit continuo exporrectus humi, atque contaminatissimam evomuit animam. Aderant interim praestolantes facinoris exitum impudici collegae: nosse festinabant, num imbellem Christi ovem rapax ex Diabolo lupus occupasset. Verum quum diutius, quam par erat, immorantem exspectassent, neque viderent tamen e cubiculo prodeuntem, eorum quispiam quidnam novi socio suo contingere potuisset secum considerans, non turpi quidem in Virginem voluntate, sed curioso eventus resciendi studio compulsus, flagitii locum iniit perquam confidenter. Exhorruit vero plane, atque in altissimos prorupit ululatus, quum miserum socium suum repentino perculsum fato humi procumbentem intuitus est: Potens, enixa voce inclamabat, potens est, ac verax Christianorum fides. Certe Virgo haec Deo est amicissima. Advolant ad haec socii, contabescere primo, atque contremiscere ex tristi eventu; tum & conlacrimari, atque per urbem denique totam de funestissimo hominis interitu rumor emanare: ad-

[illegible]

admirari alii: alii expavescere.

Nec dudum Praesidem id latuit, qui rei primo quidem novitate in admirationem rapi visus est: tum vero de facti veritate graviter suspicari coepit. Jamque difficillimam tandem iis, quae audierat, vel plane nullam praestans fidem, continuo ipse sese ad Virginem contulit. Ad quam ut venit, viditque prostratum humi rigidum, exanimemque miserum illum hominem [7]: Heus tu, 7
clamat ad Virginem, quid id rerum est, quod video? Quo tu impio ausu adolescentem hunc enecasti? Fac rem ex integro resciam.

Quo de facto Agnes a Praeside interrogata,

At illa ad Tyrannum; Ex quo, inquit, me, addictam Deo Virginem, in contumeliosum tu amandasti locum hunc, vir aetate quidem juvenili, adspectu vero pereleganti, albis indutus, a tuis me hucusque subselliis concomitatus, atque heic ipse terribili adsidens vultu, eorum omnium, qui vim mihi inlaturi ingrediebantur, libidinem coërcuit, exstinxitque [8]. Ast ut mise- 8
rum hunc, quem jacentem heic observas, per summam audaciam, & petulantiam huc ingredientem, & probrum in me meditantem cognovit; tum vero illi non, ut aliis sociis, cohibita solum libidine, vitam permisit, sed ob singularem ejus impudentiam, anteaquam mutiret, anteaquam mihi adpropinquaret, ipsum subito e vivis sustulit, atque ut vides, exanimem prostravit.

Seriem exponit.

Ad haec Judex: Ubi ergo gentium iste est, qui talia ausus? Quo adpellant nomine? edissere. At Agnes: Id unum, quod certo sciam, eloquar. Oblatum mihi a Deo Angelum, qui pudorem, pudicitiamque meam servaret, vindicaretque a contumeliosa improborum vi. Quodnam autem huic sit nomen, quoniam rogare ausa non sum, dicere nullatenus possum.

Tum Judex: Dabo omnem dictis fidem, ea tamen conditione, ut quem

Praesidis votis adnuens,

pro tua castitate adservanda sublatum dicis a Deo tuo, eum tuis ipsa ad Deum precibus excites a morte miserum adolescentem. Neque enim is ullo te aut adfecit detrimento, ut ipsa modo testabaris, aut probroso incessit verbo. Cui Agnes: Eccum, inquit, eccum, adstantem mihi etiamnum, qui me hactenus custodivit Angelus. Hic fortasse vestros fugit oculos, quod caeco siris animo, obfirmatoque: at me in Deum verum credentem, Deum ipsum meum nefario homini vitam efflagitare neutiquam taedet.

Deum orat, & subito mortuus vitae restituitur.

Inter haec procidit oratura, & vix sustulerat supplices ad Deum manus, vix intenderat purissimam in Deum mentem, quum subito, qui jacuerat, mortuus adolescens veluti e graviori somno excitari visus est, erigere sese, stare, spirare, vivere.

At Magicae id artis vitio vertente turba,

Haec oculis plane ipsi suis intuentes, & pertinax Judex, & quotquot aderant prodigii spectatores, terrore conciti, permotique sunt admiratione perquamvehementer. Neque tamen, his visis, aut resipuerunt impii, aut oculos, ad cognoscendam Verbi Dei virtutem, sustulerunt: perdita enim omnino erant voluntate, & tenebricosissimo homines intellectu, vitioque vertebant Magicarum artium, quae Caelesti, Divinaque virtute contigerant, portenta. Quorum errori quum facile adsentiretur multitudo universa, Virginem morte multandam clamabat.

S. Agnes flammis damnatur.

Adnuit Judex, & B. Agnetem flammis damnavit: quo in supplicio dum ex Judicis sententia consumeretur, gratias agebat Deo suo, quam poterat, maximas, quod & nullum accepisset integritatis suae detrimentum, & digna fuisset habita, quae, tamquam purissima Deo hostia, immolaretur: profitensque ad postremum usque spiritum Christi fidem, gloriosissimi Martyrii palma insigniretur.

Inter quas Deo gratias agit, & fidem profitetur,

ADNO-

ADNOTATIONES.

(1) Consonat Sanctus Augustinus serm. 273. alias 101. de divers. cap. 6., ubi haec de S. Agnetis nomine: *Beata Agnes Sancta... Virgo, quae quod vocabatur erat. Agnes Latine Agnam significat, Graece castam. Erat quod vocabatur, merito coronabatur*. Hinc Graecis Ἁγνὴ, *Hagne*: Latinis vero *Agnes*, *Agne*, & *Agna* dicitur.

(2) Menologium Basilianum, & Synaxarium Syrorum impudicas fuisse tradunt eas feminas, quae religionis ergo ad S. Agnetem turmatim confluxisse heic dicuntur. Absit tamen, ut integerrima Virgo Agnes hujusmodi muliercularum consuetudine fuerit unquam usa.

(3) *Lenonem* Graeci in Menaeis die 21. Januarii, & 5. Julii Πορνοβοσκὸν adpellant, quod nomen Syriacus interpres retinuit. Unde magis magisque haec Sanctae Agnetis Acta ex fusiori, quam desideramus, narratione Graeca fuisse concinnata, nobis persuademus.

(4) Vulgata Acta Latina, Sanctam Agnetem omnino nudam expositam fuisse, narrant, sed capillis suis, ne conspici posset, tectam divinitus.

(5) Locus, in quem tracta est Sancta Agnes, ut ejus Virginitas violaretur, quique proinde Sacrosanctus fuit semper habitus, ad fornices Circi Agonalis exstitisse, nullus dubitat. Porro in fornicibus spectaculorum manere consuevisse publica scorta ostendit ex gravissimis veterum Scriptorum testimoniis Baronius in Notis ad Martyrologium Romanum die 21. Januarii. Inde ipsa *fornicandi* vox ducta.

(6) Hunc Sanctus Aldelhelmus Anglorum Episcopus lib. 2. de laudibus Virginitatis cap. 6. *Procopium* adpellat, quem & Praefecti Urbis filium fuisse, & Agnetem in uxorem petiisse, vulgata Acta referunt. Verum improbabile omnino videtur, quod Praefecti filius ganeonibus se comitem publicitus addiderit: secus enim adolescens dignitate adeo insignis, potiundae Virginis spe illectus, non omnium postremus, ut de eo homine Acta ferunt, sed primus quidem in lupanarium irruisset.

(7) In Menaeis die 21. Januarii. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἄρχων παρίστησιν τὴν ἁγίαν, ἤγαγον δὲ καὶ τὸν νεκρὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Non cohaeret syntaxis. Melius, ac similius vero Syriacus Scriptor, Praesidem ad Virginem perrexisse, ait, admiratione rei auditae perculsum: nam & judicii ordo postulabat, ne cadaver ad Tribunal adferretur, sed potius in loco caedis a Judice observaretur.

(8) Christianas Virgines scortatoribus illudendas passim fuisse traditas, sed earum pudorem divinitus servatum, liquet vel ex Actis SS. Martyrum Petri, Andreae, Pauli, & Dionysiae Virginis, quae Godefridus Henschenius ad pervetustos quinque Codd. MSS. conlata edidit die 15. Maii; tum vero ad alios plures Codd. MSS. recensita, & emendata Theodoricus Ruinartus suae Sincerorum Actorum Martyrum Collectioni inseruit, ubi haec de Dionysia Virgine: *Tu igitur sacrifica, ne turpiter te illusam vivam incendam*, ait ibidem Proconsul Optimus nomine. *Dionysia respondit: Deus meus major est, quam tu; ideoque minas tuas non timeo ... Tunc Proconsul tradidit eam duobus juvenibus corrumpendam... Juvenes ergo acceptam castissimam Dei puellam duxerunt ad suum hospitium. Cumque usque ad mediam noctem insisterent, ut ei vim turpitudinis inferrent, marcescebat cupiditatis eorum libido. Circa autem mediam noctem quidam splendidus juvenis adparuit eis, illuminans totam domum. Illi vero timore percussi magno ceciderunt ad pedes mundissimae puellae. At illa elevavit eos dicens: Nolite timere, iste est enim tutor meus, & custos, pro eo quod vobis a nequissimo Judice sum tradita. At illi rogabant, ut interveniret pro eis, ne quid eis mali contingeret, &c.* Quod & S. Basilius lib. de vera Virginit. confirmat: *Cum*, inquit, *ferveret persequutionis immanitas electae Virgines propter Sponsi fidem ad illudendum impiis hominibus traditae, corporibus inviolatae perduraverunt: eo, scilicet, cujus gratia id perferebant, impiorum conatus in earum carne irritos arguente, & integra earum corpora non sine prodigio, & virtute custodiente.* Hinc Tertullianus in Apologetico, sic Gentiles increpat: *Proxime ad lenonem damnando Christianam, potius quam ad leonem, confessi estis labem pudicitiae apud nos atrociorem omni poena, & omni morte reputari: necquidquam tamen profuit, exquisitior quaeque crudelitas vestra, illecebra est magis sectae &c.*

(9) Congruit Menologium Basilianum, nec non Synaxarium Syrorum, & Menaea Graecorum die 21. Januar. & 5. Julii, ubi sic legitur: Γοητείας καὶ ἐπαοιδίας ἐγκλήματι περιλάπτεται. Διὸ πυρὶ παραδοθεῖσα ἐν αὐτῷ τῷ Θεῷ τὸ πνεῦμα παρέδωκε. *Magiae, & Incantationis crimine arcessita, ideo igni tradita, in eo spiritum Deo tradidit.* Ad diem vero 21. Januarii additur: μετὰ δὲ τὸ καταπαῦσαι τὴν πυρὰν, Φιλόχριστοί τινες ἐν κρυπτῷ λαβόντες τὸ τίμιον αὐτῆς λείψανον ἐντίμως ἀπέθεντο. *Flammis deinde residentibus, Christiani quidam clam venerandas ejus Reliquias colligentes honorifice condiderunt.* At Latina Acta habent: *gladio percussam*.

AD-

ADMONITIO

In Martyrium Sancti PROCOPII.

Acta SS. MM. Palaestinorum Chaldaice ab Eusebio conscripta.

EX Actia Sanctorum Martyrum Palaestinorum, quorum historiam concisam, jejunamque exhibet nobis Graecus Eusebii Caesariensis Episcopi Liber, de Martyribus Palaestinae inscriptus, quaeque tamdiu Eruditi Viri desiderarunt, ex vetustissimo Codice Chaldaico Nitriensi Vaticano I. integra heic decem nunc primum in lucem prodeunt; Acta nimirum SS. *Procopii*, *Alphaei*, *Zacchaei*, *Romani*, *Timothei*, *Apiani*, *Hedesii*, *Agapii*, *Theodosiae* Virginia, & *Petri Abselami*. Ea autem quoniam & laudato de Martyribus Palaestinis Libro adprime consentiunt, & Eusebii venam, atque ingenium undequaque spirant, germanum ipsius Eusebii foetum esse, nemo inficiari potest; id praesertim luculentissime confirmantibus his, quae singulis Actis praefiguntur, verbis: *Anno Persequutionis, quae diebus nostris excitata est &c.* Diocletianeae etenim Persequutionis, in qua Martyres, de quibus agimus, passi sunt, tempore Eusebium, utpote Caesariensis Ecclesiae tunc Presbyterum, in ea quidem urbe, Palaestinae praecipua, perpetuo fere permansisse, & continuis hortationibus populares suos ad Martyrium instruxisse, eorumque Passionis historiam conscripsisse, liquet ex ejus vita, quam sub ipsius Historiae Ecclesiasticae initium edidit Henricus Valesius, vir sacrae antiquitatis studio, & summa eruditione clarissimus.

Graeca S. Procopii historia, quae in lib. de Martyribus Palaestinae habetur, cōtracta, atque trūcata.

Porro Graecam S. Procopii, Martyrum Palaestinorum in Diocletianea Persequutione caesorum antesignani, historiam, quae in laudato de Martyribus Palaestinae Libro habetur, ab alia fusiori, atque explicatiori fuisse contractam, atque truncatam, certum exploratumque est: nam quae ad patriam, vitaeque institutum pertinent, omittere nunquam consuevit Eusebius. Hanc vero ex perantiquo Codice Monasterii Musciacensis omnium primus vulgavit laudatus Valesius in Notis ad caput 1. libri Eusebii de Martyribus Palaestinae, quem ad octavum ejus Historiae Ecclesiasticae librum adjecit, eandemque, ad tres Codd. MSS. primum scilicet Bibliothecae S. Germani, alterum Corbejensis Monasterii, tertium vero Bibliothecae Colbertinae conlatam, in suam sincerorum Actorum Collectionem retulit Theodoricus Ruinartus. Cui quum paucis exceptis, quae a Graeco, Latinove Interprete interpolata fuerunt, quaeque in Adnotationibus huic Martyrio subnectendis perstringemus, adamussim respondeat Chaldaicus noster Codex, eundemque omnino ordinem praeferat, de illius quidem ingenuitate, atque authoritate dubitare non licet. Imo vero quum S. Procopius Sacrorum librorum e Graeco in Syriacum sermonem in Ecclesia Scythopolitana Interpres dicatur, plane inde colligitur, Syriacum, seu Chaldaicum idioma Palaestinis tunc vernaculum fuisse; atque adeo ejusdem Procopii, quemadmodum & aliorum Martyrum in Palaestina coronatorum, Acta Syriace, seu Chaldaice ab Eusebio fuisse primum exarata, eademque haec ipsa esse, quae prae manibus habemus, omnino teuendum est. Neque enim verisimile est, Eusebium, quam in usum popularium suorum, & in ovium sibi concreditarum solatium scribebat, Martyrum historiam iis literis consignasse, quas non omnes callerent.

Chaldaicum seu Syriacum idioma Palaestinis vernaculum.

S. Procopii memoria, & cultus apud Latinos.

Procopium autem Martyrem colunt Latinorum Martyrologia tam vetera, quam recentiora die 8. Julii, his ferme ubique verbis. *In Palaestina Sancti Procopii Martyris, qui sub Diocletiano Imperatore ab Scythopoli ductus Ceasaream, ad primam responsionum ejus confidentiam a Judice Flaviano* (seu ut habet hodiernum Martyrologium Romanum) *Fabiano, capite caesus est*. Quibus quidem verbis Procopium nostrum Lectorem, & Exorcistam designari, nemo est, qui non videat, quem & Synaxarium Graecum a Sirmondo editum commemorat eodem die 8. Julii: *Passio*, inquit, *S. Procopii Exorcistae in Caesarea Palaestinae*. At in reliquis Graecorum Fastis eo quidem die S. Procopius celebratur, sed *Magnus Martyr*, & *Copiarum Dux* dicitur, cujus Acta admodum prolixa habent Lipomanus, & Surius, stylum & ingenium Metaphrastae referentia; ex quibus desumtum est ejus encomium, quod ad praesignatum diem 8. Julii exhibet Menologium Basilianum. Est autem hujusmodi: *Certamen S. Magni Martyris Procopii. Magnus Martyr Procopius*

Et apud Graecos.

pius in Urbe Aelia Christiano patre, matre pagana natus, imperante Diocletiano, post patris obitum a matre educatus, eidem Diocletiano oblatus est, ut ad honores promoveretur. Qua-re Alexandriae Dux creatus, illuc mittitur, non modo hostibus bellum illaturus, verum etiam Christianis. Domum itaque suam pergens, audiit vocem e Caelo lapsam, dicentem: Adolescens, desine pugnare adversus servos meos, ne moriaris. Ostenso insuper ipsi est Crucis figura. Quamobrem Scythopolim profectus, aurificem ad se venire jussit, eique praecepit, ut secundum ostensam sibi figuram, Crucem effingeret; quam deinceps gestavit. Quum vero de Saracenis trophaea retulisset, atque domum rediisset, a matre ad Imperatorem delatus est, quod Christianus esset. Idcirco variis cruciatibus adfectus, patratis ab ipso miraculis non modo alios complures ad Christi fidem convertit, verum etiam matrem ipsam, & aliquot mulieres, cum quibus capite plexus, ad Deum migravit. Eadem fere leguntur in Menaeis excusis, & in Menologio Slavo-Russico, in quo tamen perperam Procopius dicitur *passus a Licinio sub Constantino*: & in Synaxariis Syrorum, Coptitarumque, nec non in Menologio MS. Ecclesiae Constantinopolitanae; quod videsis apud Bollandianos. Ex Novella autem Manuelis Comneni Imperatoris vacabat apud Graecos Tribunal die 8. Julii ob Festum Magni Martyris Procopii. Sub cujus etiam nomine, praeter Ecclesiam apud Scythopolim constructam, cujus meminit Cyrillus in vita S. Sabae, tres olim Constantinopoli exstitisse, testantur Codin. Orig. CP. 18. 36. & Cang. in CP. Christiana lib. 4. Sect. 6. n. 83. & 84. Quarum quidem prior a Constantino Magno aedificata est, tum a Zenone instaurata: altera vero a Justiniano, quam incendio absumtam restituit Antonina Belisarii vidua; tertia demum a Constantino Pogonato, qui obiit A. C. 685. Ecclesiae sub ejus nomine.

An vero Procopius Scythopolitanae Ecclesiae Lector & Exorcista, cujus Martyrii historiam heic proferimus, idem sit cum eo, quem Graeci, Syri, & Coptitae *Magni Martyris*, & *Exercitus Ducis* nomine concelebrant, haud convenit inter Martyrologos. Et Baronius quidem ad annum 308. Procopium Lectorem ab Exercitus Duce distinguendum esse putat: *Quia* inquit, *ille momentaneo ferme Martyrio sublatus est: iste autem longo certamine fatigatus, plurima meruit de diversis tormentis stipendia.* Baronium sequuntur Valesius loc. cit. & Ruinartus in Admonitione praevia ad Passionem S. Procopii Lectoris pag. 352. At Molanus, & Bollandiani contendunt, evincuntque, Procopium Martyrem, cujus historiam Eusebius conscripsit, & quem Latini colunt, ipsum esse, quem Graeci Μεγαλομάρτυρα, seu *Magnum Martyrem* dicunt. His adstipulatur Tillemontius, qui etsi non diffiteatur, forte exstitisse Procopium Copiarum Ducem, cujus historiam cum Procopio Eusebiano Graeci confuderint, ut saepe alias eos fecisse compertum est; ejus tamen Acta a Lipomano, & Surio edita merito reprehendit, atque refellit; utpote quae oppleta sunt iis, quibus falsa Acta scatere solent, & speciem referunt potius tragoediae, quam verae historiae; ut Bollandus ad diem 19. Maii adfirmaverat. Ad haec adcedit, quod eorum author multo posterior Diocletiano videtur, quum historiae illorum temporum sit valde ignarus. Edictum enim ejusdem Diocletiani contra Christianos ante Persicum, & Aegyptiacum bellum ponit, imo & ante Caesares creatos Galerium, & Constantium. Praeterea Procopium juvenem a Diocletiano Exercitus Ducem creatum, & Alexandriam missum scribit, ut non modo hostibus, verum etiam Christianis bellum inferret; quod esse contra Romanorum instituta objicit Tillemontius in Notis ad Acta S. Febroniae, ubi Lysimachus quum annorum esset viginti, a Diocletiano in Orientem ad Christianos persequendos cum militibus missus dicitur. Magistratus enim Romani non commendabant Juvenibus, neque Christianorum persequutiones certis personis mandabant, sed ordinariis Praefectis, & Magistratibus. Neque demum opus erat militibus ad eam rem, quum satis essent praesidiis instructae Provinciae. Quare neutiquam adsentimur Baronio, qui Graeca Procopii Acta originalia esse contendit, & ante Julianum Apostatam scripta; quod nempe author se ait vidisse statuam Christi Paneade ab Haemorrhoissa Evangelica positam, quam Julianus confregit. Id enim versutus author ex Eusebio ad verbum descripsisse videtur, ut commentitium scilicet suum opus ratum apud posteros faceret: ipsissima quippe verba in Eusebii Hist. Eccles. lib. 7. cap. 18. leguntur; ubi tamen nulla de Procopio Exercitus Duce fit mentio. Quis autem adduci potest, ut credat, Eusebium, quum peculiarem de Martyri- An duplex Procopius.

bus

bus Palaestinae librum scriberet, illum silentio praetermisisse, qui tum officii praestantia, & mira conversione, tum prodigiis innumeris, & immanissimorum cruciatuum tolerantia, si Actis Graecis fides adhibenda, praecipuus supra ceteros ejusdem Provinciae fuisset? Tametsi enim Paneades aliquando in Phoenicia locetur, Acta tamen apud Lipomanum, & Surium diserte tradunt, illum passum in Palaestina; praesertim quum Romanum Antiochiae Martyrio perfunctum, quia tamen Palaestinus erat, non putaverit Eusebius omittendum.

Ceterum si quis facta Procopii Metaphrastensis, & Eusebiani inter se conferat, nihil potest esse diversius; nam Metaphrastensis Procopius, quem Graeci colunt, Dux Exercitus a Diocletiano factus est, additis mandatis, ut Christianos suppliciis exagitaret. Δοὺξ τῆς Ἀλεξανδρέων πεπόμπεσθαι, ὡς ἐντολὰς παρὰ τοῦ Βασιλέως τοὺς Χριστιανοὺς τιμωρεῖσθαι δεξάμενος ut Graeci legunt in Menaeis die 8. Julii. Deinde Crucis conspecto signo sibi in aere adparente, audita que Christi voce, ad Sauli & Constantini Magni exemplum, ad fidem conversus, a matre delatus, a Caesareae Praefecto Ulcio, quem Justum vocat Surius, diris verberibus adfectus est, tum semivivus vinculis constrictus, a Christo mirabiliter solutus est, novumque Procopii nomen accepit, quum antea *Neanias* adpellaretur τῇ δὲ τοῦ Κυρίου ἐπιστασίᾳ τῶν δεσμῶν ἐλύθη, καὶ Προκόπιος ἐκλήθη. Ad haec ad Templum adductus oratione confregit Idola. Tribunos duos Nicostratum, & Antiochum, matremque cum duodecim aliis mulieribus ad Christum convertit: denique variis, & acerbissimis cruciatibus vexatus, caesis cervicibus, migravit ad Christum. Cujusmodi sane nihil ad Procopium, cujus heic vitam, mortemque descriptam habemus. Atqui si tempora, loca, personarumque nomina, ac cetera, quibus historiae fides constat, perpendantur, nihil esse potest similius. Uterque nimirum sub Diocletiano passus est, quum ille in Italiam cogitaret, hoc est, primo Persequutionis anno. Uterque Scythopoli Caesaream abductus. Uterque, cervicibus gladio abscissis, caesus est. Uterque patria Aeliensis, sive Hierosolymitanus: Eusebianus autem domicilio Scythopolitanus, a quo non videtur dissentire Metaphrastensis. Graeci enim legunt ὑποστρέψας ἐν Σκυθοπόλει, post conversionem scilicet: ubi quum secreto curaverit fieri sibi auream Crucis imaginem, palam fit, ibi amicos ipsi fuisse, notosque opifices. Praeterea sub Flaviano passus est Procopius Eusebii, ac sub eodem Procopius Metaphrastensis. Itaque vel facta unius alteri tributa sunt, vel tempora, & nomina alterius alteri data, vel Neaniae Martyrium Procopii nomine Metaphrastes consignavit, quum praesertim mutatum Neaniae nomen Graeci narrarent. Porro si factis Procopianis a Metaphraste descriptis certa nomina, patriam, tempora, ceteraque adjuncta demas, quibus historia a fabulis discriminatur, nihil reliquum erit, praeter adparitiones, conloquia, conversiones, confracta Idola, supplicia, aliaque ejus generis, quae a Metaphraste plerumque excogitata Critici criminantur.

Lubens igitur in eam sententiam discedo, quae unum Procopium fuisse censet, quemadmodum unum eadem die Graeci, Latini, Syri, Coptitaeque colunt: Graecorum autem Procopium Metaphrastensibus laciniis, tota veste commutata, novaque persona superinducta, a Latinorum Athleta esse discriminatum. Neque heic silentio dissimulanda est insignis Cardinalis Baronii adlucinatio, qui quum vera esse agnoscat quae de Procopio scribit Metaphrastes, illum eundem esse putat, de quo in Martyrologio Romano die 8. Julii legitur, statim a prima confessione esse damnatum: id enim cum Metaphraste convenire non potest, ut ex hactenus dictis manifestum est.

Quod autem in Actione Quarta Septimae Synodi Generalis Acta Procopii Graeca laudentur, parum referre non diffitebitur qui noverit, cujusmodi generis Acta interdum in ea Synodo laudata sint. Satis enim erat Patribus, in iis aliquid contineri, quod Apostolicam de Sacrarum Imaginum cultu traditionem adversus Iconomachos adserere utcumque videretur. Quamobrem ex quadraginta voluminibus, quae una die, eademque Actione IV. legendo percursa sunt, laudatur *Sermo S. P. N. Athanasii* de Miraculo Crucis, quod paullo ante habitam Synodum adciderat; quem tamen Sermonem eruditi viri omnes huic Sancto Doctori abjudicant. Hinc Fronto Ducaeus in Notis ad Tomum sextum Operum S. Johannis Chrysostomi agens de quibusdam Sermonibus ei perperam

ad

adtributis: *Neque vero*, inquit, *mirum, quosdam ex illis in antiquis etiam Synodis sub nomine Chrysostomi citari, quum jam in usu essent in Ecclesiis; neque soleant Concilia, dum testimonia proferunt, in Authores inquirere, aut alias quaestiones excutere, ab ea diversas, quam prae manibus habent, sed quae passim offeruntur, usurpare, & quacumque ratione receptos Scriptores Haereticorum commentis opponere, quemadmodum & Apostoli, & reliqui Patres apocryphos libros citarunt.* Hactenus doctissimus Ducaeus.

Porro de anno obitus S. Procopii Martyris nullus hucusque dubitavit, quum is expressus in Actis habeatur, Persequutionis nempe Diocletianeae, cujus Edictum Nicomediae quidem mense Martio, in Palaestina vero mense Aprili promulgatum est, primus, quem in vulgarem Christi annum 303. competere, alibi ex Eusebio, & Lactantio ostendimus. De die tamen, quo laudatus Procopius Martyr occubuit, discrepant Acta Latina a libro Eusebii de Martyribus Palaestinae: Eusebius enim *Feria quarta die* 8. *Desii, hoc est* VII. *Idus Junias apud Romanos*, illum obiisse scribit: Acta vero Latina a Valesio, & Ruinarto edita, *Desii septima Julii mensis, quae Nonas Julias dicitur apud Latinos.* Atqui Desius respondet Junio, non Julio Romanorum; neque ullus est rectus sensus in verbis illis: *Desii Septima Julii mensis*. MSS. duo Codices Corbejensis scilicet, & S. Germani apud Ruinartum habent: *Dies erat Septima Julii mensis, quae* VII. *Idus Julii dicitur apud Latinos.* At negat sensum ullum germanum in his verbis esse Tillemontius; fatetur tamen, septimam diem Julii incidisse in feriam quartam anno 303. idque ad Martyrologia adcedere, quae Procopium celebrant 8. Julii. Dodwellus septimam Julii tuetur differt. Cyprian. c. 12. p. 311. sed mensis Desius locum habere non potest. Quare Martyrologiorum sententiae interim inhaerendum esse censeo, donec, favente Deo, emendatiores, adcuratioresque Actorum Codices inveniantur.

Martyrii tempus.

ܣܗܕܘܬܐ

ܣܗܕܘܬܐ ܕܦܪܘܩܦܝܘܣ ܗܘܝܐ ܒܫܢܬ ܩܕܡܝܬܐ ܕܪܕܘܦܝܐ

ܕܒܝܘܡܬܢ ܕܗܘܳܬ.

MARTYRIUM

Sancti PROCOPII; *Anno I. Persequutionis, quae diebus nostris excitata est.*

Anno Christi 303. Sub Diocletiano Imp.

ܩܕܡܝܐ ܕܟܠܗܘܢ ܣܗ̈ܕܐ ܩܕ̈ܝܫܐ
ܕܗܘܘ ܒܦܠܣܛܝܢܐ ܐܬܟܠܠ
ܦܪܘܩܦܝܘܣ ܓܒܪܐ ܐܠܗܝܐ ܒܫܪܪܐ
ܕܩܕܡ ܠܣܗܕܘܬܐ ܗܘܐ : ܡܫܬܥܒܕ ܗܘܐ
ܩܕܝܫܘܬܗ ܒܡܫܬܥܒܕܢܘܬܗ ܫܓܝܐܬܐ
ܚ̈ܝܘ ܡܫܠܡ ܗܘܐ : ܘܡܢ ܟܕ ܛܠܝܐ ܗܘܐ
ܦܓܪܗ ܒܨܘܡܐ ܕܝܢ ܘܒܫܬܥܒܕܘ̈ܬܐ
ܐܚܪ̈ܢܝܬܐ ܐܝܟ ܗܘܐ . ܘܗܟܢܐ ܠܦܓܪܗ
ܡܫܬܦ ܗܘܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܟܕ ܚܝ
ܠܡܝܬܐ ܕܡܝܐ ܗܘܐ :
ܢܦܫܗ ܕܝܢ ܠܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ
ܡܬܪܣܝܐ

OMNIUM Sanctorum Martyrum, qui in Palaestina claruerint, primus [1] coronam promeruit Beatus Procopius, vir sane Divinus; quippe qui vel anteaquam Martyrio perfungeretur, in singulari patientia, aequabilique tolerantia vitam traduxerat. Et ab ineunte quidem aetate moribus castissimus, corpus suum inedia, aliisque sponte susceptis adflictationibus adeo proterebat, ut vivens adhuc, mortuo simillimus videretur: animum vero suum sancto Dei verbo ita reficiebat, ut ex eo

Procopii mores.

eo suum etiam corpus confirmaret, atque mirifice recrearet. Ex pane, & aqua tantummodo victitabat, quin & ab his ad biduum, ad triduum, ad integram quandoque hebdomadam abstinebat: Divinis praeterea evolvendis Scripturis perpetuam diu noctuque dabat operam. Quemadmodum autem morum integritati, ceterisque, quibus cumulate adeo ornabatur, virtutibus singularem, qua inter aequales suos omnes quammaxime emineret, mansuetudinem, & animi demissionem; ita & eximiis, queis pollebat, Theologiae sermonibus non exiguam in
2 saecularibus [2] disciplinis eruditionem adjunxit.

Patria, & officia.

Porro Procopius genere quidem Hierosolymitanus erat; domicilium vero
3 in urbe [3] Besan habebat: ac tria [4] in
4 iis Ecclesiis obibat munia, primum scilicet Lectoris Sacrorum librorum: alte-
5 rum Interpretis linguae Graecae [5] in Syriacam: tertium denique, in quo plurimum quidem elaborabat, Daemones ex hominum corporibus extrudebat.

Comprehenditur.

Ex urbe igitur Besan una cum sodalibus suis Caesaream [6] in civitatem no-
6 stram missus, huc ut venit, anteaquam
7 conjiceretur in carcerem [7], & vinculis gravaretur, ab ipso limine urbis recta ad
8 impium Praesidem, nomine [8] Paulinum, protrusus est, jussusque ab eo Diis litare.

Ejus confessio

At Procopius contenta voce, non esse Deos, praeter unum rerum omnium authorem, conservatoremque, testatus est. Quae Martyris verba quum Judex, non secus ac vulnus in corde, aegre excepisset, firmumque adeo ejus propositum agnosceret, a priori sermo-
9 ne [9] digressus, ei, ut quatuor, [10] qui
10 rerum potiebantur, Imperatoribus immolaret, praecepit. Verum Sanctus Dei Martyr istud quoque Praesidis jussum vehementer deridens, ex Homero Poëtarum Graecorum celeberrimo hujusmodi protulit sententiam.

ܡܫܬܕܠ ܗܘܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܦܓܪܗ ܢܚܝܠ
ܕܐܠܗܐ ܢܫܪܪ ܗܘܐ: ܘܠܒܘܣܡܗ ܕܝܢ
ܠܣܓܝ ܐܝܬܝܗ̇ ܗܘܬ ܒܠܚܡܐ ܘܡܫܬܝܗ
ܡܛܠ: ܒܬܪܝܢ ܕܝܢ ܝܘܡܝܢ ܚܕܐ ܠܫܒܬܐ
ܠܗ ܠܐܠܗܐ ܡܩܪܒ ܡܬܚܫܚ ܗܘܐ: ܘܡܛܠ
ܘܒܬܪܝܢ ܐܘ ܒܬܠܬܐ ܫܒܬܐ ܕܠܐ ܛܥܡܬܐ
ܢܦܫ ܗܘܐ: ܡܢ ܩܪܝܢܐ ܕܝܢ ܕܡܠܐ
ܡܬܥܢܝܢܐ ܠܐ ܠܠܝܐ ܘܐܝܡܡܐ ܐܡܝܢܐܝܬ ܥܠ
ܗܘܐ: ܥܠ ܢܡܘܣܗ ܕܝܢ ܢܟܦܐ ܘܥܠ
ܕܡܕܪܘ ܡܬܚܙܝܐ ܗܘܝܢ ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ
ܒܫܠܝܘܬܐ ܐܝܟ ܕܒܫܘܝܘܬܐ ܘܡܟܝܟܘܬ
ܠܟܠܗܘܢ ܒܢܝ ܫܢܝܗ ܢܨܝܚ ܗܘܐ. ܘܥܡ
ܡܬܥܢܝܢܘܬܐ ܡܛܠ ܕܐܠܗܘܬܐ ܒܝܕܥܐ ܗܘܐ
ܐܘ ܡܛܠ ܕܣܘܟܠܐ ܕܒܠܡܐ ܗܘܢܐ ܠܐ
ܚܣܝܪ ܗܘܐ.
ܦܪܘܩܘ ܕܝܢ ܡܢ ܐܘܪܫܠܡ ܐܝܬܘܗܝ
ܗܘܐ. ܘܡܬܒܗ ܡܕܝܢܬܐ ܒܝܬ ܫܐܢ ܗܘܐ
ܘܬܠܬ ܬܫܡܫܢ ܒܥܕܬܐ ܩܕܡ ܡܫܡܫ
ܗܘܐ: ܩܕܡܝܬܐ ܩܪܘܝܐ ܗܘܐ ܕܟܬܒܐ
ܩܕ̈ܝܫܐ: ܘܕܬܪ̈ܬܝܢ ܒܠܫܢܐ ܝܘܢܝܐ ܠܐܪܡܝܐ
ܡܦܫܩ ܗܘܐ: ܘܕܬܠ̈ܬܐ ܒܗ̇ ܡܬܬܥܪܩ
ܠܐ ܗܘܐ ܕܠܫܐܕܐ ܡܢ ܒܢ̈ܝܢܫܐ ܡܦܩ ܗܘܐ.
ܟܕ ܫܕܪ ܡܢ ܒܝܫܢ ܠܩܣܪܝܐ
ܡܕܝܢܬܢ ܥܡ ܚܒ̈ܪܘܗܝ ܐܝܟܢܐ ܕܐܬܐ
ܗܘܐ. ܒܬܪܥܗ̇ ܡܢ ܩܕܡ ܕܡܕܝܢܬܐ
ܩܕܡ ܕܠܣܘܡܥܐ ܘܠܐ ܥܘܠ ܢܬܟܠܐ
ܗܘܐ ܩܕܡ ܗܓܡܘܢܐ ܪܫܝܥܐ ܡܩܪܒܘܗܝ
ܗܘܘ ܕܦܘܠܝܢܘܣ ܫܡܗ ܗܘܐ. ܘܦܩܕ
ܘܐܡܪ ܠܗ: ܕܘܠܐ ܠܟ ܕܠܐܠܗ̈ܐ ܬܕܒܚ
ܘܗܘ ܒܩܠܐ ܪܡܐ ܐܣܗܕ ܗܘܐ
ܘܐܡܪ: ܠܝܬ ܐܠܗ̈ܐ ܐܠܐ ܐܢ ܚܕ ܒܠܚܘܕܘܗܝ
ܒܪܘܝܐ ܘܡܬܩܢܢܐ ܕܟܠ: ܘܟܕ ܗܘ ܕܝܢܐ
ܒܡܠܬܗ ܗܕܐ ܕܣܗܕܐ ܐܝܟ ܕܒܡܚܘܬܐ
ܒܠܒܗ ܟܐܒ ܗܘܐ ܕܒܥܒܕܐ ܕܡܚܝܗ
ܐܬܪܥܝ ܗܘܐ: ܘܟܕ ܚܙܐ ܗܘܐ ܡܠܬܗ
ܡܩܝܡܬܐ ܘܠܚܕܪܬܐ ܥܒܕ ܗܘܐ ܘܐܡܪ ܠܗ
ܕܠܡ̈ܠܟܐ ܕܐܪܒܥܐ ܕܡܫܠܛܝܢ ܗܘܘ
ܢܕܒܚ. ܣܗܕܐ ܕܝܢ ܩܕܝܫܐ ܕܐܠܗܐ ܐܦ ܠܗ ܠܦܘܩܕܢܐ
ܡܓܚܟ ܗܘܐ. ܕܗܘܡܪܘܣ
ܡܫܡܗܐ ܕܦܘܐܝܛ̈ܐ ܕܝܘ̈ܢܝܐ
ܒܦܘܡܗ

Haud

ܒܡܘܠܟܢܗ ܐܢܫ ܗܘܐ : ܕܐܡܪ :
ܕܠܐ ܫܦܝܪܐ ܘܡܕܒܪܐ ܡܕܡ ܐܝܬ ܒܣܓܝ̈ܐܬܐ:
ܐܠܐ ܚܕ ܡܠܟܐ ܘܚܕ ܦܘܩܕܢܐ ܢܗܘܐ:
ܘܡܛܠ ܕܡܠܬܐ ܕܠܡܠܟܐ ܒܨܪ
ܗܘܐ : ܦܣܩ ܥܠܗ . ܘܠܡܘܬܐ ܐܬܦܩܕ
ܘܡܚܝܗ ܕܦܘܪܣܢܐ ܒܣܝܦܗ ܒܥܓܠ
ܐܬܓܡܪ ܗܘܐ : ܘܐܘܪܚܐ ܕܠܫܡܝܐ
ܒܦܫܝܛܘܬܐ ܕܥܡܝܩܐ ܣܓܝ ܐܬܦܬܚ
ܗܘܐ .
ܗܕܐ ܗܝ ܣܗܕܘܬܐ ܩܕܡܝܬܐ
ܕܩܣܪܝܐ ܡܕܝܢܬܢ ܐܬܓܡܪܬ :

Haud bona res Domini plures. Herus unicus esto,
Rex unus.

Nondum dicendi finem fecerat B. Procopius, quasi vero Imperatores contemsisset, a Praeside morti addictus, illico capite plexus est. Cui facilis ita, atque expeditissima ad Caelos patuit via. *Capite plectitur.*

Hoc autem primum in urbe nostra Caesarea Martyrium perpetratum est ". 11

ADNOTATIONES.

(1) IN hac scilicet Diocletiani Persequutione. Nam ante Procopium Martyres sub Valeriano Caesareae passos, *Priscum* nempe, *Malcum*, & *Alexandrum*, ex ipsomet Eusebio constat lib. VIII. cap. 12.

(2) Chaldaicus textus Secularem Procopii scientiam Theologiae conjunctam non exiguam, ut vides, praedicat; quum Latina ipsius Passio a Valesio, & Ruinarto edita, eandem extenuet: *In verbis*, inquit, *Divinis tantum ei studium erat. Illa vero, quae extrinsecus sunt, mediocriter attigerat*. Sed Chaldaicam, seu Syriacam lectionem praeferendam evincit responsio Procopii, qui Homerico versu Judicis jussa rejecit: quo certe consilio Eusebius secularem illius scientiam memorasse videtur, ut eundem externis etiam Poëtarum Graecorum studiis imbutum ostendat, qui ex tempore adpositissimas ab iis sententias promeret.

(3) *Besan* seu *Bethsan*, Urbs Tribus Manasse, Jos. c. 17. v. 11. cujus situm habes 1. Regum c. 4. v. 12. quae Stephano, & Josepho Jud. Ant. l. 5. c. 14. Scythopolis adpellatur: Latine *Domus Dentis*, *Eboris*, *Mutationis*, vel *Dormitionis*. D. Hieronymus in Qu. Ebr. duas hujus nominis Urbes fuisse refert, quibus Scythas, temporibus Josiae filii Amos Regis Judae, irruptione in Palaestinam facta, nomen imposuisse, putat Georgius Syncellus p. 214. Porro Besan, seu Scythopolis, cujus hodie vix rudera conspiciuntur, Hierosolymis, ex 2. Machab. lib. c. 12. sexcentis aberat stadiis. Ejusdem urbis moenibus Philistini post habitam in montibus Gelboë pugnam, corpora Saulis, & Jonathae suspenderunt. Vide 1. Reg. 31.

(4) In Passione Latina: *Ibi Ecclesiae tria ministeria praebebat*. Ubi Valesius, ob paucitatem Clericorum olim in Ecclesiis, ac praecipue in parvis oppidis unum plura obiisse munera, observat in Romano, qui Caesariensis Ecclesiae Diaconus simul & Exorcista erat. Atqui in utraque, Hierosolymitana scilicet, & Besanensi, seu Scythopolitana Ecclesia Chaldaicus Codex ministrasse Procopium narrat. Primis nimirum temporibus cardini non ita religiose Clerici adfixi erant: quod alibi a nobis de Presbyteris, & Clericis *Evangelistis* latius est demonstratum.

(5) Ad munus Interpretis recte adnotat Valesius, apud Syros olim Divinas Scripturas Graece fuisse lectitatas, quas deinde Interpres Syriace redderet.

(6) Plures cum in Asia, & Europa, tum in Africa urbes *Caesareae* nomine sunt insignitae, de quibus consule Baudrandium, & Hofmannum. Omnium vero nobilissima Caesarea Palaestinae urbs Tribus Manasse, certaminis Sanctorum, de quibus agimus, palaestra, inter Ptolemaidem ad Boream 40. & Joppen in Austrum 30. mill. pass. sita in litore maris Syriaci, distatque ab Hierosolymis Septentrionem versus 45. teste Adricomio: quae & *Pyrgos*, seu *Turris Stratonis* Ptolemaeo, & Plinio dicitur, eo quod ejus conditor, uti legitur in Praefatione Novellae 103. fuerit Strato vir Graecus. Sed quin Herodes conlapsam instauravit, in gratiam Caesaris Augusti, illo decoravit nomine, ut Josephus libro 4. & 15. Antiquitatum Judaicarum refert, ubi ejus magnificentiam prolixe describit. Postmodum Metropolis Palaestinae, nomine *Coloniae Romanae* insignita, quod Vespasiani Copias humaniter tractasset. Archiepiscopali olim dignitate fulgebat, eique viginti Episcopi, inter quos & Hierosolymitanus, anteaquam is in Patriarcham eveheretur, suberant. A Francis tertio occupatam eripuit Beibarsus Rex Syriae, & fere universam, quae supererat, vastavit, sicque hodie prorsus jacet. Pluries ea occurrit in Actis Apostolorum. Ibi enim Herodis nepos Agrippa ab Angelo percussus, eo quod non dedisset honorem Deo, consumtus a vermibus exspiravit. In ea quoque urbe Cornelius Centurio a Petro baptizatus est, & Philippus Diaconus cum quatuor filiabus virginibus habitavit. Eadem creditur Agabi Prophetae patria: ab Eusebio, Theophilo, aliisque praeclaris Viris illustrata. Heic a Gentibus

Judaei omnes ad XXM. occiſi, quam cladem ulturi, dum vicos Syrorum vaſtabant, gemes in ſe exaſperarunt, A. C. 66. Origenes heic docuit, A. C. 222. Ibi Synodus habita propter Paſchatis celebrationem ſub Theophilo, & A. C. 334. ob Athanaſium Tyrum translata: de qua videſis Tom. 2. Concil.

(7) Conſonat Euſebius in libro de Martyribus Palaeſtinae: *Anteqnam carceris periculum feciſſet &c.* uti & Paſſio Latina: *Priuſquam carceris, vel vinculorum experiretur anguſtias*, Praeclare autem haec ad praepoſterum judicii ordinem, & Praeſidis immanitatem ſpectare, docet Valeſius. Solebant enim Praeſides Romani, reos, qui comprehenſi fuerant, & conſpectui ipſorum exhibiti, prius carceri mancipare, ac deinde per otium interrogare. Sic in Actis S. Fructuoſi legitur: *Et ut venerunt, mox praecepit, eos Praeſes recipi in carcerem*. Idem habetur in Paſſione Felicis Tubizacenſis Epiſcopi: *Cumque Felix Epiſcopus ibidem advenisſet, & eidem Praefecto oblatus fuiſſet, juſſit, eum in carcerem recipi*.

(8) *Paulinum*. Hunc Acta Latina *Flavianum* adpellant, Martyrologium vero Romanum *Fabianum*. Orta videtur varietas a Chaldaica, ſeu Syriaca Scriptura ſine punctis vocalibus. Porro convenit Latina Paſſio cum Syriaca, quamquam expreſſius Syriaca *Partas Urbis* memoret, quum Latina *A Portis* habeat. Ceterum, ut recte advertit Valeſius, multa heic omiſſa ſunt in Graeco Euſebii textu, quae ex Actis illis Latinis, imo adcuratius ex Syriacis, quae prae manibus habemus, ſuppleri oportet. Nam quum Euſebius heic diſerte dicat, Procopium ſtatim a primo ingreſſu oblatum eſſe Judici, non addit, unde venerit, ubi captus, & quo productus ſit: quod tamen minime ſilentio involvendum erat. Praeterea aliorum quidem Martyrum, qui in eo libro commemorantur, genus, & patriam adcurate refert Euſebius; ac ſi quis forte illorum Eccleſiaſtici honoris gradum aliquem obtinuerit, id diſtincte notare ſolet. In hoc vero, qui omnium Palaeſtinae Martyrum princeps, atque anteſignanus fuit, nihil horum heic ab Euſebio obſervatum videmus. Id tamen non Euſebii, ſed librariorum culpa factum eſſe, credibile eſt: nam in his Actis, quae ab Euſebio conſcripta eſſe, ſuperius oſtendimus, cuncta haec manifeſtiſſime declarantur. Primo enim ex eiſdem diſcimus, Procopium patria fuiſſe Hieroſolymitanum: habitaſſe vero Scythopoli, & in utriuſque urbis Eccleſiis Lectorem, atque Exorciſtam fuiſſe, & Sacras Scripturas, quae Graeco ſermone in Eccleſia legebantur, plebi, quae Graece neſciret, vernacula, ideſt, Syriaca lingua interpretatum fuiſſe. Deinde quibus moribus, quanta vitae ſeveritate jam inde a puero fuerit, in ipſis Actis ſtudioſe refertur. Poſtremo captus quidem dicitur Scythopoli, adductus vero in urbem Caeſaream, & ab ipſis portis recta ad tribunal Judicis tractus. Hoc quidem ultimum legitur etiam in Martyrologio Bedae, Uſuardi, Adonis, Rabani, & Notkeri his verbis: VIII. *Iduum Julii Natale Procopii in Palaeſtina, qui ab Scythopoli ductus Caeſaream, ad primam reſponſionis ſuae confidentiam, irato Judice Flaviano, capite caeſus eſt*.

(9) *A priori ſermone digreſſus*. Hinc emendanda eſt Latina Paſſio, quae hunc Euſebii textum ita reddit: *Conſcientia ſaucius, conſenſit ejus ſermoni*.

(10) Euſebius in Martyribus Palaeſtinae: τοῖς βασιλεῦσι τέσσαρσι, Paſſio Latina: *Ut vel Regibus ſacrificaret*. At Martyris reſponſio, & Homericus verſus ad pluralivum illum numerum Imperatorum aptius refertur, ad Diocletianum, nempe, Herculium, Galerium, & Conſtantium Chlorum, qui Romanum Imperium ſimul gerebant.

(11) In Latina Paſſione haec verba in fine ſubjecta ſunt: *Dies ſeptimus Julii menſis, quae Nonas Julias dicitur apud Latinos, primo anno, qua adverſus nos fuit Perſequutio. Hoc primum in Caeſarea Martyrium conſummatum eſt, regnante Domino noſtro Jeſu Chriſto, cui honor, & gloria in ſecula ſeculorum, Amen*. Ex quibus corrigenda eſt ejuſdem Paſſionis Latinae inſcriptio, ubi dicitur, paſſus eſſe Procopius IV. Nonas Auguſti. Ac Notam quidem illam temporis, pro Euſebiano more, in Chaldaico Codice fuiſſe praetermiſſam, non inficior: Librario autem inutile etiam viſum eſt, quum in Syrorum uſum librum ſcriberet, Romanorum Kalendarum habere rationem. Ea tamen verba: *Regnante Domino noſtro &c.* addita cenſeo ab ipſo Latino Scriptore, ut clauſulam temporibus ſuis uſitatam adponeret; de qua vide Mabillonii librum de re Diplomatica. Adjecta autem videtur haec formula, quum Paſſio conſcripta eſt in uſum Eccleſiaſticae Lectionis, ut ſcilicet in Sacris conventibus recitaretur.

ADMONITIO

In Martyrium SS. ALPHAEI, ZACCHAEI, & ROMANI.

Horum Actorum epitome apud Euſebiũ in lib. de Martyribus Palæſt. imperfecta.

HOrum Sanctorum Martyrum hiſtoriam conciſam pariter, jejunamque exhibet nobis Graecus Euſebii Caeſarienſis textus in libro de Martyribus Palaeſtinae, eandemque prorſus fortunam experta eſt, quam prior Procopii, ex latiori, ſcilicet, narratione in brevem ſummam contracta. Atqui priorem illam Latina, quae ſuperfuit, verſio

fio supplevit: haec autem suppleri aliter non potuisset, nisi, savente Deo, Chaldaicus noster Codex e tenebris Aegypti vindicatus emersisset in lucem. Ex quo plane discimus, priores duos Martyres, Zaccbaeum nempe, & Alphaeum natalibua clarissimos fuisse, necnon gentilitia cognatione conjunctos; & quamvia diversis in locis, una tamen, eademque die, Novembris, scilicet, decima septima, anno Persequutionis Diocletianeae primo exeunte, qui, ut superius ostendimus, in 303. vulgaris Christianae Aerae annum competit, cum Romano Martyrium perpessos: & Alphaeum quidem antea Caesareae Lectorem, Exorcistam, & Divini verbi praeconem egisse, Zaccbaeum Gadarensis Ecclesiae Diaconum, Romanum vero cujusdam Caesariensis pagi Diaconum, & Exorcistam.

Martyrii tempus.

SS Alphaei & Zacchaei memoria & cultus in Ecclesiae Fastis.

Porro Alphaeum, & Zaccbaeum, sub cujus nomine insignem olim Ecclesiam, circa annum Christi 434. erectam, Antiochiae exstitisse, literis proditum est, colunt Latini in suis Fastis xv. Kal. Decembris; quo quidem die tum in Actis hisce Chaldaicis, tum in libro Eusebii de Martyribus Palaestinae, coronati dicuntur. At Graeci in Menaeis eosdem Martyres laudant die sequenti, hoc est, XVIII. Novembris, iisque socium adjungunt *Michaeam* quemdam, quem *Theodotam* vocat Florentinius. Unde autem Michaeae, sive Theodotae notitiam hauserint, nos prorsus latet; aliisque propterea id divinandum relinquimus, quum nulla hujusce nominis Martyrum mentio, vel apud Eusebium, vel apud reliquos Scriptores coaevos habeatur.

Celebrior S. Romani memoria apud SS. Patres.

Romani tamen memoriam & in Latina, & in Orientali Ecclesia celebriorem fuisse, praeter antiqua quaeque, & recentiora Menologia, Synaxaria, ac Martyrologia, quae illum die 18. Novembris commemoraur, & Ecclesiam, Viennae in Galliis, circa A.C. 420. sub Paschasio Episcopo, eidem dicatam, ubi etiamnum Romani Festum cum Officio sub ritu duplici celebratur, quod & Antiochiae temporibus S. Johannis Chrysostomi solemniter agebatur, probant Sanctorum Patrum Opuscula in ipsius laudem conscripta, Chrysostomi, nempe, Theodoreti, Eusebii Emisseni, sive Eucherii Lugdunensis, Prudentii, & aliorum; de quibus videsis Ruinartum in Admonitione praevia ad ejus Martyrium, & Baronium in Notis ad Martyrologium Romanum die 18. Novembris. Eusebius quoque Caesariensis hujus beati Viri seriem Martyrii, oratorie tamen, describit in libro 2. de Resurrectione, & Ascensione Christi; quem librum una cum aliis ejusdem Eusebii Opusculis e duobus MSS. Codicibus erutum Latine tantum edidit Jacobus Sirmundus. Quin & fusiora ejusdem Martyris Acta exhibet Mombritius, sed quae ingenium Metaphrastae referunt; quaeque idcirco medica manu, ut scite adnotat Ruinartus, aliquot in locis indigere videntur. Ex quibus desumta plane sunt cetera S. Romani Elogia, quae tam in Menologiis Graecorum, & in Syrorum Synaxariis, quam in Martyrologiis Latinorum, & apud Petrum de Natalibus ad praesignatum diem XVIII. Novembris leguntur.

An duplex Romanus.

Etsi autem Eusebius noster loc. cit. & Johannes Chrysostomus tom. 1. Orat. 43. unum agnoscant Romanum Palaestinum, Antiochiae sub Diocletiano Martyrio perfunctum; Graeci tamen in Menaeis duos distinguunt Romanos Martyres, alterum Caesariensem Diaconum, cujus latiorem Martyrii historiam, ab eodem Eusebio Chaldaice, seu Syriace conscriptam, ex Cod Nitriensi Vaticano I. heic proferimus, quem Antiochiae sub Diocletiano passum dicunt: alterum, qui ab Asclepiade Praefecto damnatus est eadem in urbe, sub Galerio. Et unum quidem Romanum hunc postremum commendant Prudentius Hymno 10. περὶ Στεφάνων, Eusebius Emissenus, quisquis ille fuerit, sermone 50. tom. 1. Bibliothecae Patrum, Author Orationis 48. quae S. Joban. Chrysostomo perperam tribuitur, necnon Acta a Mombritio vulgata, & ex iis sequiores Martyrologi fere omnes: quem & Antiochenum civem, atque Monachum fuisse narrant, & una cum puero interemtum. Graecorum Menaeis adstipulatur Cardinalis Baronius, in laudatis ad Martyrologium Romanum Notis autumans, duos exstitisse Romanos, ex quibus unum Prudentius, aliique deinceps Scriptores conflarint: quam sententiam duabus potissimum rationibus conatur probare. Prima est Martyrii caussae diversitas. Romanus enim, quem Eusebius laudat, passus est, quod eos, qui ad Deorum delubra properabant, averterit: alter vero, quod Praefectum, in Ecclesiam Christianorum ingredi vulen-

volentem ausus fuerit impedire. Alterum Baronii argumentum repetitur ex Eusebii, & Chrysostomi silentio, qui nihil de infante habent, quem alii cum Romano interfectum adfirmant. Verum doctissimus Valesius, cui consulto succinunt Ruinartus, ac Tillemontius, a Graecorum Menaeis, eorumque fautoribus dissentit, unumque Antiochiae, Diocletiano imperante, Romanum, de quo loquitur Eusebius, Martyrio perfunctum fuisse, demonstrat: *Quum enim*, inquit in Adnotationibus ad Caput 2. de Martyribus Palaestinis, *uno, eodemque die ambos esse passos, eodemque Martyrii genere perfunctos, Graecorum Menaea fateantur (utrique enim praecisam linguam adfirmant, utrumque post abscissionem linguae loquutum; tandemque in carcere strangulatum esse consentiunt) quis non videt, frustra ab illis distingui duos Romanos? Miror tamen, sententiam hanc placuisse Baronio in Notis ad Martyrologium. Certe si duo ejusdem nominis fuere Romani Martyres, & si ambo eodem die Martyrium passi sunt Antiochiae, cur Eusebius hoc loco unius dumtaxat mentionem fecit? Dicet fortasse aliquis, Eusebium in hoc libro de solis Palaestinae Martyribus loqui instituisse, atque idcirco solius Romani Diaconi meminisse, quippe qui Palaestinus esset. Verum Eusebius alibi quoque hujus Martyris mentionem fecit: in secundo, scilicet, libro de Resurrectione, & Ascensione Christi, ubi Romani Martyrium luculente, & Oratorie describit his verbis: In Antiochenorum illa urbe Romanus quidam extitit Martyr, &c. Vides heic etiam, unum dumtaxat Romanum ab Eusebio agnosci, qui Martyrium Antiochiae perpessus sit*. Hactenus Valesius, & recte quidem. Nam ratio, cui innititur Baronius, utriusque, scilicet, Romani Martyrii caussae diversitas, a vero prorsus abludit; certum quippe, exploratumque est, Diocletianeam, seu Maximianeam Persequutionem, cujus primo exeunte anno Romanus Martyr occubuit, ab Ecclesiarum eversione initium sumsisse. Qui igitur Prudentius, Author Orationis 48. quam in tomum 1. Operum S. Johan. Chrysostomi inseruit Fronto Ducaeus, & Acta Mombritiana, quibus incaute subscribit Baronius, adfirmare non dubitaverint, Romanum ideo fuisse comprehensum, quod Praefectum in Christianorum Ecclesiam irrumpentem avertere conatus est? *Quidam ex Officio Praefecti*, ferunt illa Acta, *nunciaverunt, ei dicentes: Romanus, nomine Monachus, persuasit populo, & omnibus Ecclesiasticis, ut resistentes prohibeant, te Ecclesiam introire. Audiens haec Praefectus, mox praecepit exhiberi eum &c.* Sublestum itidem est alterum Baronii argumentum, quo duos fuisse Romanos Martyres contendit, ex eo nimirum, quod alter solus, alter unacum infante passus dicatur. De hoc enim puero, qui in nonnullis Latinorum Martyrologiis *Barulas*, in Breviario Toletano *Theodulus* vocatur, in Menaeis autem, & in Menologio Basiliano, necnon in Synaxariis Syrorum anonymus est, ne verbum quidem apud probatos illorum temporum Scriptores occurrit. Omnium vero primus, qui immaturum hunc Martyrem laudavit, Aurelius Prudentius fuit. At quis Prudentii Hispani, trecentis fere ab obitu Romani annis scribentis, authoritatem aut Eusebio Caesariensi Scriptori adcuratissimo, earumque, quas tradidit, rerum testi oculato, aut Johanni Chrysostomo, civi Antiocheno, & ferme coaequali, praetulerit, qui nullam de eo puero mentionem faciunt?

Acta S. Romani apud Mombritium interpolata.

Nec nobis quidquam negocii facessunt Acta Metaphrastensia a Mombritio edita, utpote quae oppleta sunt iis, quibus falsa Acta scatere solent, & quorum futilitas sese ultro legentibus prodit. Inter cetera enim Romanum *Monachum* fuisse narrant, & *non solum civitatis Antiochiae, sed & patriae virum priorem*. Porro Monachorum nomen, atque institutum anno Christi 303. quo Martyrium Romanus perpessus est, tum Orientalibus, tum Occidentalibus populis ignotum omnino fuisse, Ecclesiastica nos docet historia. Praeterea dies, quo in rogum conjiciendus erat Romanus, ibidem adsignatur decimus octavus Novembris: quamvis autem ex iisdem Actis, nonnisi aliquandiu post occubuerit, eodem tamen die 18. Novembris Martyrium consummasse dicitur. Quare corrigendos esse censeo plerosque Martyrologos, qui commentitiis ejusmodi Actis inhaerentes, & Romanum adpellant Monachum, & ejus memoriam ad diem 18. Novembris differunt. Neque audiendus est Florentinius, qui S. Romanum, cujus historiam Eusebius cap. 2. de Martyribus Palaestinae scribit, diversum esse ab eo, quem idem Eusebius in Sermone 2. de Resurrectione laudat, contendit ad 18. Decembris, hunc adpellans Caesariensem Diaconum, illum vero Monachum, quum in Martyrologio suo legeret:

Digitized by Google

geret: *In Antiochia civitate Romani Monachi*. Nam praeterquamquod nullibi Romanus ab Eusebio Monachus dicitur, nemo certe sibi facile persuadebit, nisi certiora adferantur argumenta, duos fuisse ejusdem nominis, & dignitatis Martyres, qui in eadem civitate, eadem die, atque eodem mortis genere necati fuerint; ut recte ex Valesio concludit Ruinartus.

An Diocletianus Imp Romano Martyrium subeunte, Antiochiae adesse potuerit?

Restat tamen, ut Actorum nostrorum, Diocletianum Imperatorem, Romano agonem fortiter perferente, Antiochiae praesentem fuisse, adseverantium fidem, quae a nonnullis fortasse in dubium revocari poterit, confirmemus, & objecta quaeque paucis diluamus. Et mihi quidem, si quis usquam alius, dignus hic vindice locus videtur. Nam Valesius, & Ruinartus, qui Romani historiam in Graeco Eusebii libro de Martyribus Palaestinae tantummodo legerant, haec ejusdem Eusebii verba perpendentes: *Quum ministri, qui rogum accensuri erant, Imperatoris sui forte praesentis judicium exspectarent*: ubi, ut vides, Imperatoris nomen desideratur; Galerium Caesarem, non autem Diocletianum illum fuisse, existimarunt: *Tunc enim*, inquiunt, *Diocletianus Nicomediae morabatur*. Hinc autem Nicomediae moram his argumentis conficit Valesius: Certe hoc anno, quo coepta est Persequutio, mense Aprili Diocletianus una cum Galerio degebat Nicomediae; ut testatur Eusebius in lib. 8. Sed & aliquanto post coeptam Persequutionem, tunc quum Nicomediense Palatium de Caelo tactum conflagravit, Diocletianus ibidem versabatur; ut docet Constantinus in Oratione ad Sanctorum Coetum. Quare Antiochiae adesse non potuit, tunc quum Romanus ignis supplicio condemnatus est. Id enim contigit circa initium Persequutionis; occisus quippe est Romanus decimo quinto Kal. Decembris, quum aliquot mensibus in carcere detentus fuisset; quemadmodum testatur Eusebius. His rationum momentis adcedere putat Ruinartus suffragium Prudentii Hymno X. περὶ Στεφάνων; ubi cecinit:

Galerius urbis forte Romanae statum
Ductor regebat, ut refert antiquitas,
Immitis, atrox, asper, implacabilis,
Edicta late mundum in omnem miserat,
Christum negaret quisqui mallet vivere.

Miror tamen virum eruditum Ruinartum, levibus hisce conjecturis indulgentem, non advertisse mentem ad locum Lactantii de Mortibus Persequut. cap. 17. quo sententiam suam confirmare maxime potuisset: ait enim Lactantius, posteaquam proposita Edicta, commotamque Persequutionem descripsisset: *Hoc igitur scelere perpetrato Diocletianus, quum jam felicitas ab eo recessisset, perrexit statim Romam, ut illic Vicennalium diem celebraret, qui erat futurus ad* XII. *Kalendas Decembris*. Diocletianus igitur, quum Vicennalibus Romae adesset, non potuit Antiochiae esse XV. Kal. Decembris, quo die ignis Romano parabatur eo ipso anno, primo scilicet excitatae Persequutionis: biduo, nimirum, iter Nicomedia Romam emensus esset, quod vix pennis usus conficere potuisset.

Refelluntur Valesii, & Ruinarti fundamenta.

Atqui Chaldaicus noster Eusebii Codex Diocletianum Antiochiae praesentem disertis verbis exprimit: *Quo majorem Judex apud Diocletianum Imperatorum principem, qui Antiochiae tunc aderat, iniret gratiam*. Quam lectionem ut vindicemus, primo refellenda sunt Valesii, & Ruinarti argumenta, tum locus Lactantii cum Eusebio conciliandus. Et quidem ratio temporis, a Valesio putata, Eusebio non refragatur. Enimvero nihil repugnat, ut Diocletianus Aprili mense Nicomediae degeret, Novembri vero Antiochiae adesset: quod ipse Valesius de Galerio inficiari non potest. Nam Galerius simul cum Diocletiano Nicomediae morabatur, quum Edicta contra Christianos proposita sunt, deinde etiam quum Palatium Nicomediense conflagravit, cujus incendii invidiam in Christianos rejiciens Galerius: *Aderat ipse, & instabat, nec patiebatur iram inconsiderati Senis deflagrare*, inquit Lactantius; *sed quindecim diebus interjectis, aliud rursus incendium molitus* est. Haec autem Nicomediensis mora nihil obstitit, quominus Galerius Antiochiae, Romano certante, praesens esset, secundum Valesii, & Ruinarti sententiam. Quare igitur quod Galerius potuit, non potuit Diocletianus? Ut qui mense Aprili, aut Majo Nicomedia discessisset, Novembri adesset Antiochiae.

Pru-

Digitized by Google

Prudentius autem Galerium nominat, non tamquam Antiochiae praesentem, sed tamquam Urbis, vel Orbis imperium tenentem, ut legenti planum est. Potius vero Galerium nomine adpellavit, quam aut Diocletianum, aut Maximianum Herculium, aut Constantium, ut metro serviret, ac praecipue quia Persequutionis illius author, & inventor Galerius fuerat.

Lactantius cū Eusebio conciliatur.

Conciliandi autem Lactantii cum Eusebio expeditissima omnium ratio est, si dicamus, Diocletianum triumphantem Romam inivisse, & Vicennalia ibidem celebrasse non ipso delati Imperii die, ac mense, sed aliquanto serius. Cujus quidem conjecturae multae sunt, ac satis probabiles rationes. Nam Constantini Vicennalia, ut ipse observat Valesius ex Chronico Eusebii, acta primum sunt Nicomediae, proximo autem post anno edita sunt Romae. Itaque impune statui posse videtur, Vicennalia toto vigesimi anni spatio celebrari potuisse, atque alibi quidem citius, alibi serius, intra tamen vigesimi anni orbem. His semel constitutis, facili negocio controversia transigitur: potuit enim Antiochiae Diocletianus Vicennalia celebrare xv. Kal. Decembris, quo die damnatus est Romanus ad flammas, deinde Romae, juncta cum Vicennalibus Persici triumphi celebritate. Hinc autem efficitur, ut minime triumphaverit ante nonum Consulatum: non enim commode potuit Romam pervenire ante Kalendas Januarias. At si dicamus, illum nono in Consulatu triumphasse, propius ad historicorum testimonia de abdicato Diocletiani Imperio accedemus. Enimvero historici omnes ita post triumphum, actaque Vicennalia depositam ab eo purpuram referunt, ut non diu postea hoc factum esse significent. Aurelius Victor: Celebrato, inquit, Regni vigesimo, valentior curam Reipublicae abjecit. Neque illud a veri similitudine alienum est, quod quum Imperium abdicare in animo haberet Diocletianus, insigni celebritate Vicennalem administrationem claudere voluerit, actoque de victis Persis triumpho, celebratisque Vicennalibus personam deposuerit.

Neque obstat, quod in nono Consulatu non concurrant initia vigesimi anni, quae ex accuratiorum Chronologorum sententia, cadunt in xv. Kal. Octobris anni 303. Diocletiano octies Consule. Nam, ut ostendit Pagius in Dissert. Hypatica, Decennalia, & Vicennalia saepe anteversa, saepe etiam dilata sunt. Quamobrem Valesius quum loc. cit. ex Martyrio Romani 17. Novembris constare videret, primam Diocletiani Imperii diem cadere debere in mensem Novembrem, (passus enim ille dicitur, dum Vicennalia agerentur) fatendum ait, vel in Chronico Alexandrino, quod Natalem diem Imperii Septembri adfingit, mendum haerere, vel serius acta fuisse Decennalia Antiochiae. Dilationem igitur Ludorum non rejicit, quam ego potius anticipationem puto, si acta Romae Vicennalia respiciamus. At, inquies, Lactantius tradit, Diocletianum *statim* Romam Nicomedia perrexisse, ut non potuerit tam longo tractu Antiochiam primum, deinde Romam se conferre. Sed verba ejusmodi *statim*, *mox*, *cito*, & his similia in Scriptoribus Epitomarum saepe annorum seriem transmittunt. Sic inter ceteros Paulus Orosius lib. 7. *Licinius*, inquit, *repentina rabie suscitatus, omnes Christianos e Palatio suo jussit expelli. Mox bellum inter Licinium ipsum, & Constantinum efferbuit*: quod, scilicet, non nisi aliquot post annos excitatum est. Nihil itaque obstat, quominus Diocletianus, anteaquam Romam ex Asia se conferret, ibidemque Persici triumphi solemnitatem una cum Vicennalibus ageret, Antiochiae xv. Kal. Decembris, Romano Martyrium subeunte, & praesens fuerit, & Vicennalia ediderit; ut in Chaldaicis hisce Actis Eusebius luculentissime testatur.

Mason

[illegible]

[illegible]

MARTYRIUM

Sanctorum ALPHAEI, ZACCHAEI, & ROMANI
Anno primo Persequutionis, quae diebus nostris excitata est
XVII. Novembris.

Anno Christi 303 Sub Diocletiano Imp.

[illegible]

ADCIDIT in urbe Caesarea, quum Vicennalia [1] Imperatorum, in quibus criminum venia [2] captivis promulgari consueverat, adpropinquarent, ut Provinciae nostrae Praefectus celebritatem illam praeveniens, eos quidem omnes, qui in carcere detinebantur, manumitteret, indulgentiamque Imperatorum vel facinorosis hominibus impertiretur: Sanctos vero Dei Martyres, ceu homicidis pejores, ipsisque sepulcrorum expilatoribus infestiores, variis, iisque saevissimis cruciatibus adficeret.

Persequutionis atrocitas. 1 2

Tum ZACCHAEUS, Gadarensis [1] Ecclesiae Diaconus, velut innocens ovis de grege, ereptus est, gravissimisque collum catenis constrictus. Eo autem nomine hic fuerat a suis insignitus, quod & corporis habitu, & animi indole illi, quem Evangelium laudat, Zacchaeo esset simillimus. Ad Tribunal itaque ductus sanctissimus Martyr, quoniam in Christi confessione gloriabatur, praesentique animo Dei verbum coram Judice enunciabat, quasi vero nefandum quidpiam dixisset; primo quidem dirissimis multatus est flagellis, tum pectinibus ferreis per summam crudelitatem dilaniatus; demum in carcerem conjectus, numella ad quatuor foramina distentos habens pedes, diem, noctemque hilaris transegit.

S Zacchaeus Diaconus comprehensus. 3

Dirissime caeditur.

In carcerem conjicitur.

Simile cruciatuum genus ALPHAEUS quo-

S. Alphaei genus & officia.

Z

quoque, vir desideriorum, pertulit. Is praeclaro ex genere Eleutheropoli natus, in Ecclesia Caesariensi Lectoris,
4 & Exorcistae locum obtinebat *. Anteaquam vero Martyrium subiret, & Divini verbi praeconem agebat: quo quidem munere studiose adeo, atque libere fungebatur, ut maxima in ejus fide omnibus fiducia esset. Id potissimum deinde in caussa fuit, quare insignem Martyrii palmam consequeretur.

Divinum ejus studii, & animi excellitas.

Nam quum omnium ferme animos pavorem, timiditatemque tum temporis invasisse cerneret, plerosque adeo, torrentis veluti impetu abreptos, e scopulis in nefarium Idolorum cultum dare sese praecipites; eorum vicem commiseratus, ipsum se, diligentiamque suam, & magnanimitatem, tamquam firmissimum Justitiae aggerem, impietatis eluvioni objicere constituit. Sponte igitur sua in medium ingentis illius turbae prosiliens, eos, qui, ex animi abjectione, fuerant in errorem delati, & verborum stimulis, & confessionis a Servatore nostro editae declaratione ab Idolorum victimis abduxit.

Ad tribunal raptatus.

Verum haec quum Alphaeus confidentissime ageret, ab iniquitatis satellitibus comprehensus est, ac, veluti facinorosus homo, ad Tribunal raptatus. Porro Divina, quae tum adhibuit responsa, & validissima, quibus fidei suae veritatem confirmavit, argumenta, quae sceleſtum Judicem impulerunt, ut illum in vincula, atque in tenebras abripi juberet, per tempus referre non licet.

Inde in vincula conjectus.

Iterum Judici sistitur, ac saevissime dilaceratus in carcerem cum Alphaeo retruditur.

Aliquot tamen post dies magnanimus Christi Athleta rursus ad Tribunal educitur; atque illic dirissimis totum ejus corpus plagis dilaniant, & latera pectinibus rescindunt, tum in eundem, quo Alphaeus Martyr, ipsius consanguineus, adtinebatur, carcerem contrudunt: ubi lignea numella ad diem, noctemque distentus est.

Ter-

[illegible]

Tertiò demum ambo ſimul Judici ſiſtuntur, a quo juſſi Imperatoribus litare: Unum, reſpondent, nos Deum, univerſorum Imperatorem, agnoſcimus, atque hunc dumtaxat colimus. Vixdum haec dixerant, quum ambo Juſtitiae Dei pugiles, ex iniqui Judicis ſententia, cervicibus plexi ſunt. Atque ita ambo ſimul in triumphantium Martyrum numerum adſcripti, praeclara pro agone ſortiter geſto corona redimiti ſunt, & ad eum, quem unum confeſſi fuerant, cuique toto vitae ſuae curſu unice inhiaverant, feliciter evolarunt.

Tum ambo ſimul ad Judicem producũtur.

Eorum Confeſſio.

Cervicibus pleſtuntur.

Eodem quoque die ROMANUS Antiochiae pro Chriſti confeſſione Martyrio perfunctus eſt. Hic autem genere Palaeſtinus, in quodam pago, qui Caeſareae urbi ſuberat, Exorciſtae [5] & Diaconi munera obibat, & non ſecus, atque Martyr Alphaeus, eos, qui ob Tyranni timorem in praerupta erroris, ac Daemonum cultum delapſi fuerant, gravitate verborum, atque comminatione a Sacro Idolis faciendo abvertebat, tremendum Dei Judicium iiſdem in mentem revocans. Porro excelſo adeo erat Romanus animo, robuſtoque, ut a nemine arceſſitus, in trepidantium Chriſtianorum coetum ultro immiſerit ſeſe, & ante Judicem [6] ſteterit. Quem ubi dicentem Chriſtianis audiit, ut Idolis immolarent, omneſque tanta percitos ſormidine animadvertit, ut Judici mox obſequuturi viderentur, ſeſe nullatenus continere potuit ſtudioſiſſimus Chriſti Martyr, quin eos, ex altiſſimo veluti montis culmine in abyſſum tenebricoſiſſimam praecipitatos, & commiſeraretur, & Divini cultus doctrina ipſe, tamquam lux, illuſtraret, contenta voce inclamans: Quo quo tandem, infelices homines, vos agi ſinitis? Atqui non animadvertitis, unumquemque veſtrum ad animam ſuam in inferos detruden-

S. Romani patria & officiũ.

5

Ejus animi excelſitas.

6

dam perduci ? Oculos, obsecro, mentis in Caelum adtollite, & supra fluxas hujus seculi res, & caducas suspicientes, Servatorem omnium Deum animo contemplamini. Nolite traditum vobis a Conditore vestro veritatis praeceptum perfringere, eique errorem, ac tenebras anteponere : sed hujusmodi Daemonum cultum, ceu atheorum impietatem, habentes, justum Dei judicium vobis in memoriam reducite.

Ignis supplicio damnatur.

Haec dum enixa voce, excelso animo, tranquilloque ore imperterritus Athleta proferebat, a militibus correptus est, jussu Judicis, qui illum ignis supplicio damnavit, & dictam a se sententiam, quo majorem apud Dio-
7 cletianum [7] Imperatorum principem, qui Antiochiae tunc aderat, iniret gratiam, quamcitissime confici mandavit. Viderat enim impius ille multos sermonibus Martyris excitatos ad veri Numinis cultum redire.

8 Sed ipsam a Judice damnationem inhibet Diocletianus et linguâ praecidi jubet.

Continuo Romanum per mediam urbem ad supplicii locum rapiunt satellites, jamque ignem [8] festinabant : sed quum interim rem cognovisset Diocletianus, iram a Judice damnationem inhibuit, quod Martyris in Fide constantiae ea omnino impar sibi videretur; novumque adeo acerbissimum supplicii genus in Romanum immitis Imperator decrevit; ei, scilicet, ut lingua prae-
9 cideretur [9]. Exsecata illico est forti viro lingua; at vehementissimus ipsius in Deum amor neutiquam abscissus. Quare ab universorum Rege Deo egregium consequutus est certaminis praemium, majori, nempe, quam antea virtute auctus. Tunc vehementi omnes admiratione obstupefacti sunt, quod Sanctus Dei Martyr, etsi lingua mu-
10 tilus, expeditissime tamen [10] loqueretur, & sua liberius, quam antea, gloriaretur fide, quasi vero lateri adstitisset suo ipse, quem confitebatur, Christus :

Sine qua loquitur expeditissime

[illegible]

ܕܗܘ ܕܐܦܘܗܝ ܒܣܗ ܦܨܝܚܐ ܗܘܐ
ܡܚܙܝܬܗ ܚܕܝܐ ܘܒܣܝܡܐ ܒܚܕܘܬܐ
ܕܒܢ̈ܝ ܒܝܬܗ ܚܐܪ ܗܘܐ : ܘܡܠܬܐ ܕܐܠܗܐ
ܠܟܠܢܫ ܡܠܦ ܗܘܐ ܘܒܠܚܘܕ ܠܟܠܗܘܢ
ܢܬܚܦܛܘܢ ܒܝܘܠܦܢܐ ܡܠܟ ܗܘܐ :
ܘܠܐ ܫܠܐ ܡܘܕܝܢܘܬܐ ܠܡܪܗ̇ ܕܐܬܘ̈ܬܐ
ܘܬܕܡܪ̈ܬܐ ܡܫܠܡ ܗܘܐ : ܘܡܢ ܢܡܘܣܐ
ܐܠܗܝܐ ܠܡܬܪܓܡܘ ܠܐ ܫܠܐ ܗܘܐ ܘܡܟܪܙ
ܠܝܕܘܥܐ ܕܫܡܥܝܢ ܗܘܘ ܡܫܬܥܐ ܗܘܐ
ܘܡܟܪܙ ܡܫܡܠܝܐ ܕܡܫܝܚܐ ܠܐ ܫܠܐ ܗܘܐ
ܫܘܝ ܗܘܐ : ܘܡܢ ܦܘܩܕܢܗ ܕܡܠܟܐ ܬܘܒ ܐܬܪܡܝ
ܫܘܝ ܗܘܐ ܐܦ ܒܣܕܐ ܕܚܡܫܐ ܢܩܒ̈ܝܢ
ܕܪ̈ܓܠܘܗܝ ܐܬܡܬܚ ܘܡܢ ܒܬܪ ܗܠܝܢ ܒܚܢܩܐ
ܕܚܢܘܩܐ ܒܗܘ ܕܐܝܟ ܣܗ̈ܕܐ ܕܡܢ ܒܝܬ ܙܟܝ
ܫܠܡ ܠܗ ܐܓܘܢܗ : ܘܒܗ ܒܝܘܡܐ ܫܠܡ
ܦܫܩ ܥܘܡܪܐ ܕܐܦ ܗܢܘܢ ܣܗ̈ܕܐ
ܣܗܕܘܬܗ ܐܫܬܡܠܝܬ .
ܗܢܐ ܕܝܢ ܐܦ ܟܕ ܦܠܣܛܝܢܝܐ
ܘܐܬܡܢܝ ܥܡ ܣܗ̈ܕܐ ܕܐܬܪܢ
ܗܘܐ ܒܫܪܪܐ ܟܕ ܣܗܕܘܬܗ ܕܝܢ ܒܐܢܛܝܘܟܝܐ ܐܫܬܡܠܝܬ .

stus: ita hilari, jucundoque adspectu necessarios circumspiciens suos, salutansque, & verbum Dei edocere, & ut ipsum unice diligerent, colerentque, adhortari pergebat. Neque interea tamen aut immortales prodigiorum Authori gratias habendi, aut Divinam legem intelligentibus inculcandi, aut perfectum, absolutumque Christi opus praedicandi finem faciebat. Quapropter rursus in carcerem conjectus est: tum jussu Imperatoris in numella ad quinque [11] foramina ibidem distentus, sublimeque elatus, fractis demum laqueo faucibus, eodem, quo laudati ex Zacchaei domo Martyres, die agonem consummavit.

Et hic quidem, utpote Palaestinus, inter patriae nostrae Martyres jure a nobis recensitus est, tametsi Martyrium Antiochiae subierit.

In carcerem conjectus

In numella distenditur.

11

Fractisque demum laqueo faucibus Martyr occumbit.

ADNOTATIONES.

(1) PLurativus numerus *Imperatorum*, hic expressus, mirifice confirmat Pagii sententiam de Vicennalibus celebratis ad XII. Kal. Decembris, quo die Maximianum Caesarea dignitate auxerat Diocletianus: ita ut celebritas illa communis utrique Imperatori videretur.

(2) Recte ad hunc Eusebii locum in Martyribus Palaestinae adnotat Valesius, moris fuisse apud Romanos, ut in Quinquennalibus, Decennalibus, ac Vicennalibus Imperatorum, leviorum criminum rei vinculis solverentur, missa ad hoc Imperatoria lege, quam indulgentiam vocabant. Vide titulum in Codice Theodosiano de indulgentiis criminum, & Cassiodorum lib. 11. sub finem, ubi exstat formula indulgentiae, quam emittebat Praefectus praetorio.

(3) Desideratur in Graeco Eusebii textu S. Zacchaei officium: de quo in Menologio die 18. Novembris haec leguntur: *Commemoratio SS. Michaeae, Zacchaei Diaconi Gadarensis Ecclesiae, & Alphaei. Ductus est B. Zacchaeus ad Tribunal, ferreum, & grave in collo habens vinculum, &c.* Quae, ut vides, Actis nostris adamussim respondent. *Gadara* autem, quae & *Gadaris*, & *Gadora*, urbs Palaestinae, alias in dimidia Tribu Manasse trans Jordanem, postea in Trachonitide, in monte sita, quem, ut scribit Plinius lib. 5. c. 18. Hieromace, vel Hieronis, & Hippodinu fluvius praeterfluit, ad cujus etiam radices, teste Hieronymo, aquae calidae erumpunt, balneis desuper aedificatis. Olim Episcopalis erat sub Scythopolis Metropolitano: nunc penitus excisa est, ejusque parietinae *Gaddi* vulgo dicuntur.

(4) Nihil itidem de S. Alphaei praeclaro genere, & Officiis habet laudatus de Martyribus Palaestinae liber: quod tamen nunquam Eusebius omittere consuevit. Atque adeo librum illum ab amanuensibus Graecis interpolatum fuisse, ut saepe alias eos fecisse, compertum est, verisimilius mihi videtur. Porro *Eleutheropolis* Alphaei patria, urbs Palaestinae olim Episcopalis sita in Tribu Juda 8. mill. ab Ebrone in occasum, & 22. ab Hierosolyma Gazam versus. Ab hac, tamquam celebri loco, multorum locorum distantias metitur D. Hieronymus in loc. Ebr. tametsi nulla ejus mentio in sacris Literis occurrat.

(5) *Exorcistarum* duplex olim fuit in Ecclesia usus, ut observat Valesius. Nam & ad purgandos Daemoniacos, & ad Catechumenos adhibebantur. Nec vero semel dumtaxat exsufflabantur, atque exorcizabantur Catechumeni: sed post singulas Catecheses discincti, & excalceati deducebantur ad Exorcistam, ut ab eo purgarentur. Qua de more videsis Chrysostomum in

Digitized by Google

io Homilia 1. ad Illuminandos tom. 1. & Cyrillum Hierosolymitanum in Procatechesi ad Illuminandos.

(6) Hunc *Asclepiadem* vocant Acta apud Mombritium, & Prudentius in Hymno.

(7) Henricus Valesius in Notis ad librum Eusebii de Martyribus Palaestinae, & Ruinartus, non Diocletianum, sed Galerium Caesarem Antiochiae tum adfuisse contendunt. Verum de his in Admonitione nostra huic Martyrio praefixa fusius disseruimus.

(8) In libris de Resurrectione, & Ascensione Christi, quos sub Eusebii nostri nomine Jacobus Sirmundus Latine tantum in lucem emisit, nulla alia ratione fultus, ut ipse in Praefatione fatetur, quam quod in duobus mss. Codicibus Eusebii Caesariensis nomen praeferebant, ignis, quo absumendus erat Romanus, caelitus extinctus perhibetur, his verbis: *Quum autem adunarentur sarmenta, & cannae, ad velocitatem utpote flammae, vel quod igni apta videntur ad incensionem, imponebatur autem vivens immolatio in igne. Haec quum ita agerentur, non autem longe abesset civitas, ut testaretur veritati. Et forte quia quidam de Judaeis, aut alii homines dicebant: Ubi est eorum Deus? Forte proferentibus Judaeis tres pueros, & dicentibus, quia sub nos salvabantur a flammis fornacis ardentis: isti autem ardent. Atqui Caeli Dominus jubet nubibus coronari Caelum. Adimplens autem sinus nubium grandine, & imbre admodum vehementi, & addens ventos ad velocem emissionem eorum. Neque enim accendi flammam permittis, vehementiorem ostendens hanc virtutem, quam apud Babyloniam.* Cujus tamen miraculi nulla tum in libro de Martyribus Palaestinis, tum in Menologiis, & Synaxariis fit mentio.

(9) Consonat liber de Martyribus Palaestinae, & Graecorum Menologium, quod die 18. Novembris istam supplicii commutationem sic refert: *Itaque sponte Judicem adiens, statim ignis supplicio condemnatur. Quod quum cognovisset Diocletianus, ignis quidem poenam removit, sed linguam excidi jussit.* Discrepat autem secundus de Resurrectione liber, in quo res ita narratur: *Fit turbela non levis. Nuntiatur Tyranno, quia Martyre tradito igni, Caelum indignatum est, & quia Caelestis Rex suos, qui in terra habentur, defendit. Haec quum audisset Tyrannus, & quum valde injuriam defenderet suam factam per linguam, jubet Judici, jam non debere jurgari eum ad Deum: sed istum, quem liberavit Deus, dimitti debere. Et noster igitur Ananias, velut ex igne, dimittitur. Judex autem blandiens Tyranno... invenit nescio quid novum adversus Sanctum, addens admirationem admirationibus. Quid enim fecit? Praecepit linguam, qua fuerat loquutus in hominem, eo quod non negaverat Deum, incidi.* Haec Liber ille. Quae tamen a verisimilitudine prorsus abludere, vel ipse Valesius fatetur, etsi Chaldaicum hunc Eusebii Codicem non viderit. Quare libenter subscriberem Caveo, qui Hist. Liter. par. a. praedictos de Resurrectione, & Ascensione libros, sive Homilias a Syrmundo sub nomine Eusebii Caesariensis editas, potius Emiseno, quisquis ille fuerit, adjudicat.

(10) Mirari profecto subit, omissum esse ab Eusebio in libro de Martyribus Palaestinae ingens hoc miraculum, hominis, scilicet, post linguae praecisionem adhuc loquentis: quod Scriptores ferme omnes, qui S. Romani meminerunt, eleganter exaggerant. Id tamen non Eusebii, sed librariorum Graecorum culpa factum esse omnino tenendum est, a quibus & multa alia, notatu quidem dignissima, eo in libro praetermissa sunt, quae Eusebius in Chaldaicis, seu Syriacis hisce Actis disertissime scribit; ut legenti planum est.

(11) *Ad quinque foramina.* Graecus Eusebii textus de Martyribus Palaest. habet: *Solus ad quatuor usque puncta distentos habens pedes.*

ADMONITIO

In Martyrium Sancti TIMOTHEI.

S. Timothei historia multo contractior apud Eusebiū in lib. de Martyr. Palaest.

SAnctum Timotheum Gazensem, cujus Martyrii historiam hisce quidem Actis, quae ex Chaldaico Codice Nitriensi Vaticano I. proferimus, omnino consonam, multo tamen contractiorem, scribit Eusebius in libro de Martyribus Palaestinae Cap. 3. una cum SS. Martyribus Agapio, & Thecla, Graeci, Syri, & Latini in suis Fastis concelebrant die 19. Augusti. Et Graecorum quidem Menologium, jussu Basilii Porphyrogeniti Imperatoris editum, hocce eos Elogio commemorat: *Certamen S. Martyris Timothei, & Sociorum. Gloriosus Christi Martyr Timotheus in Gaza Palaestinae civitate natus, quum doctrina, & moribus omnibus esset numeris absolutus, pietatem edocebat. Detentus itaque stetit coram Gazae Praefecto: & interrogatus, seque Christianum confessus, Christi oeconomiam, ejusque propter nos peregrinationem, & Incarnationem Theologice exponens, vapulavit crudeliter; cunctisque tormentorum generibus vexatus, ac nullo modo cedens,*

Ejus memoria apud Orientales una cum SS. Agapio, & Thecla.

cedens, igni traditus, finem accepit. Eadem die, eademque in urbe Agapius, & Thecla, qui in carcere detinebantur, quod in nomine Christi docerent, multosque ex infidelibus ab errore revocarent ad Dominum, & baptizarent, coram Praefecto adstantes, neque ut Idolis sacrificarent, inducti, sed sartam, tectamque Dei dilectionem servantes, belluis objecti, Martyrii coronam retulerunt. Menologio Basiliano consonant Menaeum Chiffletii, Taurinense Bollandianorum apographum, Menologium Sparwenfeldianum Slavo-Russicum: necnon Menaea magna impressa, quae & hosce addunt Versiculos, a Bollandianis emendatos, & sic latine redditos:

Πυρῶον ἡ κάμινος ἐν μέσῳ φλέγον
Βρώματι Τιμόθεον εὔοσμος μάλα.
Ἀγάπιος τὸ δῆγμα τοῦ θηρὸς φέρει
Καὶ ψυχοδήκτην δάκνεται θὴρ καρδίαν
Ἔμοιγε κλῆσις Θέκλα, πατρὶς Βυζίη,
Γάζης τόπος θέατρον, ἄθλος θὴρ διώκων.

Medias per ignes flamma Timotheum vorans,
Quasi thymiama odore redolenti fragrat.
Agapius avidae sustinens morsum ferae,
Animas vorantem lancinat morsu feram.
Thecla mihi nomen, Byzie patria, locus,
Gaza est palaestrae, praelium fera persequens.

Eadem ferme habent Synaxaria Syrorum, in quibus Agapius, & Thecla ܫܕܝܘ ܠܐܪ̈ܘܬܐ *leonibus objecti*, dicuntur.

Perperam Agapius cum S. Timotheo conjungitur.

Verum etsi Menologium Basilianum, & reliqua Graecorum, Syrorumque Tabulae B. Theclam cum S. Timotheo recte conjungant, utpnte quae eodem die ad bestias damnata, nusquam alibi ex earum dentibus incnlumis evasisse, ab Eusebio dicitur; falluntur tamen, dum S. Agapium eodem die, eodemque, quo Thecla, mortis genere Gazae adfectum perhibent. Nam Agapius, ut ex ejusdem Actis infra a nobis exhibendis adparet, nonnisi duobus ab obitu Timothei, & Theclae annis, quarto scilicet hujusce Persequutionis anno, die 20. Novembris, Caesareae feris objectus, sequenti vero die praeceps in mare datus, coronam obtinuit.

Et apud Latinos.

Eorumdem Sanctorum Martyrum memoriam recolit & Galesinius, qui magnam Martyrologii sui Romani partem ad fidem Menaeorum concinnavit, in haec verba: *In Palaestina, Sanctorum Martyrum Timothei, Agapii, & Theclae. Fuit Timotheus, genere nobilis, & vitae religione, dicendique laude usque adeo praestans, ut magnus pietatis doctor, magisterque exstiterit. Quamobrem comprehensus, judicio sistitur apud Urbanum Praesidem: a quo rogatus de fidei nostrae Mysteriis, divine respondit. Itaque primo horrendum in modum caesus, post variis excruciatus suppliciis, postremo in ignem positus, insigniter coronatur. Agapius item, ac Thecla, tormentis ambo graviter adfecti, pro Christi fide viriliter pugnando, feris exponuntur: quarum ictibus confecti, Martyrii palmam tulerunt.* Quibus autem ex mnnimentis Timotheum genere nobilem fuisse, Galesinius acceperit: quod nullibi Eusebius, aut sequiores Martyrologi scribunt: nos prorsus latet. Ex his autem, quae in Menaeis de S. Timotheo leguntur ἕλκει idest, *Genus*, seu nriginem *traxit e Palaestina*, non sequitur, eum fuisse nobili genere natum, ut recte observant Bollandiani in commentarin praevio ad ejus Martyrium die 19. Augnsti.

Corrigitur Galesinius.

Et Sirletus.

Galesinio cerebrnsior est Sirletus, quando in Menologio suo locum, ac genus Martyrii confundens, deque omnibus, & singulis eadem omnino referens, haec tradit. *Eodem die* (XIX. Augusti) *commemoratio Sanctorum Martyrum Timothei, Agapii, Theclae: qui apud Gazam sub Urbano Praeside Christianam fidem professi, verberibus, & aliis tormentorum generibus, ferarum dentibus expositi, Martyrii palmam acceperunt.* Hodiernum tamen Martyrologium Romanum adcuratiori eosdem Martyres Elogio sic commemorat: *In Palaestina Sancti Timothei Martyris, qui in Persequutione Diocletiani sub Urbano Praeside, post multa superata supplicia, lento igne combustus est. Passi sunt etiam ibidem Thecla, & Agapius: illa feris exposita, eorum dentibus laniata transivit ad Sponsum: Agapius vero plurima tormenta perpessus, ad majora certamina fuit dilatus.*

Cete-

Mortis tẽpus. Ceterum tam Martyrologium Romanum, quam reliqui Latinorum, Graecorum, Syrorumque Fasti, quos hucusque laudavimus, perperam SS Timothei, & Theclae Festum die XIX. Augusti recolunt: nam Chaldaica haecce Acta, omni quidem exceptione majora, utpote ab Eusebio Caesariensi, authore adcuratissimo, & coaequali conscripta, eorum Martyrium disertissimis verbis contigisse ajunt die vigesima prima mensis Maji, anno Persequutionis Diocletianeae secundo ineunte, qui in annum Aerae vulgaris 304. recta competit, quum ea Persequutio inchoata sit anno 303. mense Martio; ut alibi a nobis latius est demonstratum. Ac proinde vehementer adlucinatur Eminentissimus Baronius, dum in suis Annalibus S. Timothei Passionem ad annum 303. revocat.

Baronii adlucinatio.

ܣܗܕܘܬܐ

ܕܛܝܡܬܐܘܣ ܒܥܙܐ ܡܕܝܢܬܐ ܒܫܢܬ ܬܪܬܝܢ ܕܪܕܘܦܝܐ ܕܒܝܘܡܬܢ ܒܝܘܡ
ܥܣܪܝܢ ܘܚܕ ܒܐܝܪ.

Anno Christi 304 Sub Diocletiano Imp.

MARTYRIUM

S. TIMOTHEI, Anno secundo Persequutionis, quae diebus nostris excitata est, XXI. Maji, Gazae.

Persequutio aucta.

ALTERO Persequutionis anno, vehementior adversus nos Tyrannorum furor, atque immanitas erupit. Flaviano [1] id temporis in
1 Palaestinae Praefectura Urbanus fuerat suffectus, quum iterum ab Imperatore Literae in Christianos datae sunt, prioribus longe quidem severiores. In illis enim soli Ecclesiarum Dei Rectores sacrificare jubebantur: in istis vero crudelissimum mandatum in cunctos ferebatur; ut omnes [2] scilicet ubique lo-
2 corum, ac gentium viri, feminaeque cum filiis sacrificia, ac victimas inanimatis simulacris offerrent. Atque hujusmodi erant Tyrannorum Edicta, qui supremo omnium Regi insanientes bellum intentabant.

S. Timotheus comprehẽsus.

Quum itaque iniquissimam Imperatoris voluntatem perditi administri exsequutioni mandarent, Beatus TIMOTHEUS [3], non quod ullius sibi conscius
3 esset flagitii: sanctissimam enim, in quam nulla caderet reprehensio, exegerat vitam; sed quod fictis ex silice numinibus cultum detrectasset, apud Gazam
In vincula cõjicitur.
4 [4] Palaestinae civitatem ad Urbanum Prae-

ܬܪܬܝܢ ܗܘܬ ܫܢܬܐ ܕܪܕܘܦܝܐ
ܘܥܫܢܬ ܕܠܘܩܒܠܢ ܝܬܝܪ ܡܢ ܩܕܡܝܐ
ܚܡܝܡ ܗܘܐ . ܘܩܕܡܝܐ ܕܦܠܣܛܝܢܐ
ܐܦܪܟܘܣ ܗܦܟܐ ܐܠܗ̄ܐ ܗܘܐ . ܘܗܘܐ
ܘܚܠܦ ܠܦܠܒܝܢܘܣ ܗܦܪܟܐ ܡܢ
ܥܠܝܗܘ ܐܬܝܗܒ ܗܘܐ : ܐܓܪ̈ܬܐ ܗܘ̈ܝ ܕܝܢ
ܐܓܪ̈ܬܐ ܕܡܠܟܐ ܝܬܝܪ̈ܢ ܡܢ ܩ̈ܕܡܝܬܐ
ܕܠܗܝܡܢܐ ܡܢ ܩܕܡܝܐ ܩܫܝܢ ܡܛܠ
ܗܘܐ . ܩܕܡܝܬܐ ܐܦ ܚܕ ܡܟܬܒܢܐ
ܕܥܕ̈ܬܐ ܕܐܠܗܐ ܟܗܢ̈ܝܗ ܗܘܘ ܕܢܕܒܚܘܢ :
ܒܗܠܝܢ ܕܝܢ ܐܚܪܢܝܬܐ ܦܩܘܕܐ ܗܘܐ
ܟܢܫܐ ܕܟܠܢܫ ܥܡܐ ܐܝܟ ܗܘܐ
ܕܠܦܬܟܪ̈ܐ ܕܠܐ ܢܦܫܐ ܠܗܘܢ ܕܒܚܐ
ܬܒܚ̈ܐ ܢܕܒܚܘܢ ܘܢܢܣܟܘܢ . ܘܐܝܟ ܗܠܝܢ
ܗܘܘ ܦܘܩܕ̈ܢܝܗܘܢ ܕܛܘܪ̈ܢܐ
ܕܡܫܝܢܝܢ ܗܘܘ ܠܡܬܟܬܫܘ ܥܡ ܡܠܟܐ
ܕܟܠ ܐܢܫܝܢ ܗܘܘ .
ܟܕ ܗܠܝܢ ܕܝܢ ܡܠܟܐ ܦܩܘ̈ܕܐ
ܗܘܘ ܒܟܬܒܐ ܡܫܬܡܠܝܢ ܗܘܘ :
ܠܗܢܐ ܛܝܡܬܐܘܣ ܒܝܬ ܣܗܕܐ
ܕܦܠܣܛܝܢܐ ܠܐܦܪܟܘܣ ܕܦܠܣܛܝܢܐ
ܐܫܠܡܘܗܝ ܗܘܐ : ܘܟܕ ܫܡܥܘ ܥܒܕܐ ܕܝܠܗ
ܡܠܬܗ

Digitized by Google

ܘܐܦܠܐ ܒܥܘܠܬܐ ܐܬܚܙܝ ܗܘܐ : ܠܐ ܗܘܐ
ܕܝܢ ܡܫܬܡܠܝ ܗܘܐ ܡܕܡ ܕܥܘܠܐ
ܠܗܕܡܘܗܝ ܡܫܬܘܕܥܘܬܗ ܘܕܟܠܗܝ
ܕܡܕܡ ܕܠܐ ܒܥܠ ܗܘܐ : ܠܐ ܠܗܠܝܢ
ܕܒܬܪܐ ܠܐ ܐܬܚܫܒ : ܩܠܝܠܐ ܡܢܬܐ
ܕܠܐ ܢܣܒ ܠܐ ܦܓܥ ܗܘܐ : ܒܢܣܝܢܐ ܐܝܟ
ܗܘܐ ܐܝܟܢܐ ܒܬܠܡܝܕܐ ܘܒܫܥܘ ܠܗܘ
ܐܠܗܐ ܥܒܕ ܗܘܐ : ܡܬܠ ܢܣܝܘܢܗ
ܘܡܚܫܢܘܬܐ ܡܣܬܝܒܪܐ . ܬܡܢ ܕܝܢ ܣܓܝܐ ܐܦ
ܡܢ ܥܡܐ ܕܢܦܫܗ ܠܗܓܡܘܢܐ ܚܝܕܐ
ܘܡܢܘܬܐ ܡܫܬܒܩܢܐ ܡܢ ܥܡܐ ܕܡܕܝܢܬܐ
ܗܕܐ ܗܘܐ : ܐܝܬܝܗܘܢ ܗܘܘ ܓܝܪ ܥܙܢ
ܓܙܝܐ ܠܦܬܚܝ ܘܫܡܝܥܝ ܒܣܦܘܬܗܘܢ :
ܟܕ ܕܝܢ ܠܘܬ ܐܘܪܒܢܐ ܗܓܡܘܢܐ ܐܬܩܪܒ
ܒܥܠܘ ܡܫܬܡܥܢܘܬܐ ܡܬܚܦܝܐ ܐܬܦܠܓ
ܕܟܠܝܘܬܐ ܕܠܗ ܗܘܐ .
ܘܡܫܬܠܡܬ ܗܘ ܒܥܝܢܐ ܒܬܫܢܝܩܐ
ܡܪܝܪܐ ܟܠ ܐܫܬܝܢ ܗܘܐ ܘܟܠܗ ܦܓܪܗ
ܒܢܓܕܐ ܕܩܫܝܐ ܕܠܐ ܡܬܝܢ ܒܫܒܛܐ ܗܘܐ:
ܘܡܫܬܕܩ ܕܒܚܪܒܐ ܕܠܐ ܡܬܐܣܝܐ ܠܦܓܪܗ
ܚܠܝܡ ܗܘܐ : ܒܣܘܦܝ ܕܟܠܗܘܢ ܐܢܕܢܐ ܗܘ
ܫܩܠ ܕܡܣܐ ܐܝܟ ܡܕܒܪܢܐ ܐܬܕܒܪ :
ܘܕܘܢܐ ܕܒܫܠܡܘܬܗ ܐܣܪ ܟܒܕ ܡܕܡܐ
ܕܢܘܪܐ ܢܝܫܐ ܫܩܝܠܐ ܗܘܐ :
ܢܘܪܐ ܗܕܐ ܕܝܢ ܐܝܟ ܩܘܪܒܢܐ ܗܘ ܕܟܘܢ
ܢܦܩ ܗܘܐ : ܐܝܟ ܠܐ ܕܬܫܬܠܡ ܢܦܫܗ ܢܦܫ
ܡܢ ܦܓܪܐ : ܕܢܘܢ ܒܡܣܘܬ ܕܢܘܢ
ܟܠܗ ܒܢܘܪܐ ܐܬܟܬܫ ܐܝܟ ܕܒܗܒܐ ܗܘܐ
ܘܐܚܘܝ ܕܢܘܪܐ ܕܟܐܢܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܒܫܠܡܘܬܐ
ܣܓܝ ܗܘܐ : ܘܟܠܝܠܐ ܕܕܒܚܐ ܥܫܝܢܐ
ܟܠܗ ܕܢܨܚܢܐ ܐܬܝܗܒ : ܘܕܒܟܠ ܡܫܬܘܬܐ
ܕܚܝܘܗܝ ܡܢ ܫܪܝܐ ܠܐܠܗܐ ܒܟܘܠܗ ܥܕܡܐ
ܕܒܥܘܗ ܗܘܐ ܘܠܗ ܡܫܬܘܕܥܢܐ ܕܠܘܬ ܡܫܝܚܐ
ܡܛܠ ܕܟܠ ܒܡܫܡܠܝܐ ܕܟܠܢ ܚܝܘܬܐ
ܕܟܠܢ ܡܛܠ ܗܘܐ.
ܘܒܗܘ ܝܘܡܐ ܕܗܘܐ ܫܘܪܝܐ ܡܢ .
ܒܗ ܒܡܕܝܢܬܐ ܗܝ ܒܡܕܒܪܢܘܬܐ ܐܓܦܝܘܣ
ܣܗܕܐ ܡܢ ܘܬܩܠܐ ܠܗܓܡܘܢܐ ܡܢ
ܗܓܡܘܢܐ ܐܬܕܝܢܘ : ܕܢܬܝܗܒܘܢ ܠܚܝܘܬܐ
ܢܫܬܕܘܢ ܕܡܢ ܫܘܪܐ ܠܦܘܠܚܢܐ .

Praefectum deductus est, atque homicidae instar, facinorosique hominis, in vincula conjectus. Quamquam autem & omni virtute praeditus esset Timotheus, & morum praecipue integritate, sanctissimaque totius vitae ratione ita excelleret, ut ipsius animus ad Deum adcedere videretur; innumeras tamen plagas, & contumelias ab illius urbis indigenis, vel anteaquam Judici sistere-tur, pertulit: sunt enim Gazenses in Idolorum cultu omnium pugnacissimi. Tum vero ad Urbanum traductus, hujus quoque immanitatem fortissimus Justitiae vindex sua vicit virtute, audaciamque plane retudit.

Varie tortus.

Gazenses in Idolorum cultu omniū pugnacissimi.

Sceleftus vero Judex omne tormentorum genus in Martyrem effundens, universum ejus corpus flagris lacerari jussit, mox latera acutis, robustisque pectinibus, queis nemo mederi posset, discerpi. Quae tamen omnia admirabilis Timotheus, strenui instar militis, sustinens, agonem suum, lento tandem ignis supplicio damnatus, feliciter complevit. Porro Judex tenui, lentoque igne ipsum consumendum cavit, eo quidem consilio, ut sanctissima ejus anima e corpore tardius, aegriusque discederet; atque ita Martyr ipse diutius excruciaretur. Verum diuturniori ille, velut purissimum aurum, igne probatus, & perfectam Dei Justitiam magnanimitate sua manifestam fecit, & praeclarissimorum Christi Athletarum corona est redimitus. Quoniam ergo totius vitae suae cursu ad cineres usque Deum unice dilexit; factum inde est, ut singularibus ipsum praemiis Deus cumulaverit, fluxamque hanc, & caducam ejusdem vitam immortali apud se gloria compensaverit.

Lento tandem igneis supplicio damnatus Martyr occumbit.

Eodem quoque die, eademque in urbe S. Martyr Agapius, & Beata [5] Thecla a Praefecto ad bestias damnati sunt.

SS. Agapius & Thecla ad bestias damnatur.

5

ADNOTATIONES.

(1) IN Actis S. Procopii, quae superius exhibuimus, ex calligraphi, ut opinor, incuria *Paulinus* pro *Flaviano* obrepsit.

(2) Hinc falsi convincitur Henricus Dodwellus, vir ob eruditionem, & antiquitatis studio alias clarissimus, qui in Dissertatione xi. Cyprianica, in solos Clericos Diocletianum capitali poena animadvertisse contendit, nec ad laicos pertinuisse istud vitae periculum, quamdiu ille Rempublicam administravit.

(3) Sub S. Timothei Martyria nomine insignem olim in urbe Gaza Ecclesiam exstitisse, atque in ea venerandas Sanctorum Martyrum Meuris, & Theae, ibidem interfectorum, Reliquias, exeunte seculo Christi quarto, positas esse, testatur Marcus Diaconus in Actis S. Porphyrii, Episcopi Gazensis, apud Bollandianos tom. 3. Februarii, qui sub Arcadio Imperatore claruit.

(4) *Gaza* antiquissima Palaestinae civitas, ex quinque Satrapiis Philistinorum, Aegyptum versus ultima, quae olim Judae in sortem cecidit, ut ex Bibliis constat: estque Ascaloni proxima, ad 14. mill. pass. distans in occasum Raphiam versus, & 65. ab Hierosolymis in occasum hibernum, teste Adrichomio. Sic autem adpellatam scribit Pomp. Mela, quod Cambyses Persarum Rex in Aegyptum proficiscens, in ea belli opes, & pecuniam Regiam, quam *Gazam* Persae vocant, reposuit. Hujus urbis ambas portae fores ad verticem vicini montis detulit Samson, postea oculis erutis, Gazam ductus, concussis templi columnis, 3000. hominum millia secum oppressit. Ab Alexandro Magno post himestrem obsidionem capta atque diruta; dein Machabaeorum temporibus, postmodum sub Constantino Magno reparata, & Episcopali Sede aucta dicitur. Ethnici heic, etiam sub Christianis Principibus, fidelibus molesti, Juliano imperante, in Sacerdotes, Virginesque Deo sacras crudelissime grassati sunt A. C. 363. ut narrat Theodoretus lib. 3. c. 6. & 7. Horum Idolum *Marne*, toto Oriente celeberrimum, sub Arcadio Imperatore A. C. 401. opera Porphyrii Episcopi Gazensis destructum. Ipsa Gaza seculo 11. & 12. bello sacro saepius direpta, eversaque, hodie iterum, a paucis tamen Mahometanis habitatur, habetque Principem proprium, ex Constantinopolitani Imperatoris arbitrio pendentem, quem امير غــزة hoc est *Emir*, seu Ducem *Gazae* vocant. Vide Michaëlem Nau apud Baudrandium, & Hofmannum in Lexico Universali.

(5) In Menaeis Graecorum ad diem 19. Augusti (quibus ex monimentis nescio) haec Thecla vocatur ἀ Βυζιάτης, vel, ut in Versiculis, qui ad ejusdem commemorationem ibidem adjiciuntur, πάτρις Βυζίη, patria nimirum Byxiensis. Quid autem eo nomine, ab amanuensibus haud dubie depravato, Menaea intelligant, an Biznam Thraciae urbem, ut nonnulli putant, an vero Bethsan, seu Schythopolim, Palaestinae oppidum, quod mihi verisimilius est, liberum unicuique ea de re judicium esto.

ADMONITIO

In Martyrium Sancti APIANI.

Quae Lyciae urbe Apiani patria?

SAnctissimus Christi Martyr Apianus, cujus integram historiam, ab Eusebio Caesariensi Chaldaice conscriptam, ex Codice Nitriensi Vaticano I. heic proferimus, in Lycia (non vero in Lydia, uti perperam scribunt Graeci, & Syri in Synaxariis suis) Asiae minoris regione ad mare Mediterraneum, haud procul ab Insula Rhodo, nobili genere natus, Berytum Phoeniciae urbem Archiepiscopalem sub Patriarcha Antiocheno, in ora maris Syriaci inter Byblum ad Arctos 34. & Sidonem ad Austrum 30. mill. pass. sitam, apud antiquos ob Scholam Juris Civilis celebratissimam, studiorum suorum, Caesaream vero Martyrii sortitus est palaestram. Qua autem in urbe Lyciae in lucem editus sit Apianus, quem Graeci, Latinique *Apphianum*, & *Amphianum* adpellant, nihil certi ex Actis nostris deduci potest. In Graeco quidem Eusebii de Martyribus Palaestinae textu apud Valesium ista leguntur: Εἰ τις ἄρα Παγὰς ἐπίσταται τῆς Λυκίας οὐκ ἄσημον πόλιν: *Si quis ergo Pagas novit, urbem Lyciae non obscuram*. In aliis MSS. apud Bollandianos istae voces ἄρα & Παγὰς in unam conflantur, & dicitur Ἀραπαγὰς, & per contractionem Ἀρπαγὰς, & Ἀραγὰς. Verum hujusmodi loca neque in Lycia, neque in Lydia reperiuntur. Henricus Valesius in suis ad hunc locum adnotationibus conjecit quidem

dem oculos in urbem Lyciae Episcopalem *Araxam*; at Henschenio magis adridet *Patara* urbs item Lyciae Episcopalis, oraculo Apollinis olim celebrata, quae sita est in ora maris Pamphilii prope ostia fluminis Xanthi, unde facilis fuit navigatio tam Berytum, quam Caesaream. Sed liberum unicuique hac de re judicium esto.

A B. Pamphilo, non vero ab Eusebio Caesareae divinas literas edoctus.

Eumdem beatum Apianum Beryti a S. Pamphilo Martyre ad pietatem fuisse instructum, tradunt Graecorum Menaea, & Menologium Basilianum, necnon Synaxarium Syrorum, ac Menologium a Card. Sirleto editum. Simeon vero Metaphrastes in ejusdem Apiani Martyrio, quod ex Eusebio se descripsisse profitetur, quodque autographis hisce Actis adamussim fere respondet, non Beryti, sed Caesareae Sacris Literis a B. Pamphilo ipsum fuisse eruditum adfirmat. *Quum enim*, inquit apud Lipomanum & Surium die 2. Aprilis, *Amphianus nobiscum* (Caesareae scilicet cum Eusebio) *in Divinarum rerum studiis versaretur, & in Sacris Literis a Magno Martyre Pamphilo exerceretur, non vulgarem ad virtutem habitum adeptus est, ex quo sibi ad Mortyrii palmam aditum patefecit.* Eadem ferme scribit Eusebius in Chaldaicis, seu Syriacis Actis, quae prae manibus habemus: *Heic vero* (Caesareae) *nobiscum eadem in domo versatus, in eo totus erat, ut & Caelestem hauriret animo robustiorem in dies sapientiam, & praeclarum beati Pamphili Martyris, a quo Sacris initiabatur Literis, vivendi institutum aemularetur; atque ita ad praestautissimum Martyrium abeundum se compararet.* Quare errat Valesius, qui in Eusebii vita, ubi de Pamphilo Presbytero: *Celeberrimam*, inquit, *Scholam, ac Bibliathecam instituit Caesareae. Cujus Scholae Magister primus fuisse videtur Eusebius. Certe Eusebius in libro de Martyribus Palaestinae diserte scribit, Apphianum, qui tertia persequutionis anno Martyrium consummavit, in urbe Caesarea sacris literis a se eruditum fuisse.* At eo in libro Eusebius nihil aliud scribit, quam γενόμενος ἢ ἡμῶν αὐτοῖς ἅμα: *Ibi nobiscum versatus &c.* Syriacus autem textus diserte docet, a Pamphilo edoctum fuisse divinas literas Apianum.

Ejus memoria & cultus,

Apud Orientales.

Porro etsi Apianus alio loco & tempore, quam frater Hedesius, Martyrium perpessus sit, Graeci tamen, ac Syri utriusque simul memoriam recolunt 2. Aprilis, quo die Eusebius tum in Graeco, tum in Chaldaico textu Apiani solius mortem consignat. Et Menologium quidem, jussu Basilii Imperatoris editum, diem 2. Aprilis a laudatis Martyribus ita auspicatur: *Certamen Sanctorum Martyrum Apphiani, & Aedesii. Apphianus, & Aedesius Christi Martyres, ex matre fratres. Maximiano imperante, ex Lyciae regione ortum duxerunt. Quum autem Berytum venissent, Christi fidem a Pamphilo Martyre edocti sunt. Unde comprehensi, ad Praesidem civitatis adducti fuerunt. Et primum quidem Apphianus palam & libere Christum praedicans, in facie percussus fuit, atque in terram corruens, militum pedibus proculcatus est: lignoque suspensus, calcium ictibus tumefactus fuit, & disruptus. Permanens autem adhuc constanter in Christi confessione, in profundum maris projectus, ibi vitam absolvit. At vero Aedesius condemnatus, ut in aeris metallis effodiendis puniretur, missus est Alexandriam: ubi quum quadam die urbis Praesidem vidisset acriter in Christianos desaevientem, adcurrens illum virga percussit. Unde multis prius cruciatibus vexatus, in mare demum demersus, Martyrium consummavit.* Eadem ferme habentur in Menologio Card. Sirleti, & in reliquis Graecorum Menaeis tam manu exaratis, quam excusis, quae & hocce distichon praemittunt.

Τὸν Ἀμφιανὸν ὁρῶν λαβόντα στέφος,
Ἔσπευδεν Αἰδέσιος θανεῖν συνθύμως.

Partam Amphiano fratri coronam intuens
Aedesius, illi commori festinavit.

Graecis consentiunt Syri, dum in Synaxario suo ad praesignatum diem 2. Aprilis ista legunt: [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Certamen Sanctorum Christi Martyrum Amphiani, & Aedesii ex matre fratrum. Isti ex Lydia oriundi, quum Berytum venissent, & a Pamphilo Martyre morum probitatem, atque religionem edocti essent, Urbano Praesidi sese obtulerunt. Et primum quidem Amphianum confidenter Christum praedicantem percusserunt in facie milites, humique prostratum pedibus conculcarunt, mox pedibus ejus oleo unctis ignem subjecerunt, Martyrem trabi suspendentes. Etsi autem tumefacta calcium ictibus ejusdem vulnera disrumperentur, pedesque igne absumerentur, majorem tamen animum sumebat, ejusque fides in Christum magis magisque confirmabatur. Quocirca inde elatus, & in profundum maris demersus, Martyrii palmam ibidem obtinuit. Aedesius vero ad metalla aeris effodienda Alexandriae damnatus, quum Hieraclem Praesidem in Christianos desaevientem videret, nulla sui ipsius ratione habita, eidem stitit se, & Fidem Christianam libere professus, illum acriter objurgavit; qui propterea plurimis cruciatibus Sanctum adfici jussit, tum in mare projici. Atque ita Aedesius Martyrii coronam consequutus est.

Et apud Latinos.

In antiquis autem Martyrologii Hieronyminiani apographis, uti & apud Usuardum, Adonem, Notkerum, authorem Martyrologii sub nomine Bedae excusi, Bellinum, Grevenum, Maurolycum, Molanum, & Canisium S. Apianus seorsim quidem ab Hedesio, sed ad diem 5. Aprilis colitur, his ferme ubique verbis: *In Caesarea Lyciae & Sancti Amphiani*. Ubi, nemo est, qui non videat, luxata esse verba, & copulam conjunctivam per errorem transpositam; atque sic legendum: *In Caesarea, & Lycia Sancti Amphioni*: quod utroque loco ei debita veneratio olim esset adhibita. Verum Galesinius, & Baronius Eusebium, & Graecos sequuti, S. Apiani festum ad diem 2. Aprilis retulerunt. *Caesareae praeterea*, inquit ad IV. Nonas Aprilis Galesinius. *in Palaestina Sancti Amphiani Martyris. Is quo tempore Maximinus funestis impietatis suae edictis rem omnem Christianam perturbavit, divina quadam animi confessione, & cohortatione Praesidem eundem ab Idolorum cultu deterruit. Quam ob caussam hic ab illius stipatoribus toto corpore infinitis plagis, quas fortissime sustinebat, excruciatus, in carcerem truditur: post, aliis acerrimis adfectus suppliciis, quum eandem pietatis confessionem libere exprimeret, demum medio mari in altissimos vortices projectus, insignem Martyrii palmam tulit*. Hodiernum vero Martyrologium Romanum: *Caesareae in Palaestina Natalis Sancti Amphiani Martyris, qui in persequutione Maximini quum Urbanum Praesidem Idolis immolantem arguisset, saeve dilaniatus, ac pedibus lino in oleum intincto, eoque incenso, obvolutis acerbissime cruciatus, demum in mare demersus, transiens per ignem, & aquam eductus est in refrigerium*. Hactenus Martyrologium Romanum.

Martyrii tempus.

Quo anno Diocletianus purpuram deposuerit?

Ceterum quem in vulgaris Aerae annum inciderit tertius hujusce persequutionis, ac simul primus Imperii Galerii Maximini annus, quo Martyrem occubuisse Apianum nostrum, tradit tum in hisce Actis, tum in Graeco de Martyribus Palaestinae libro Eusebius, controversia non levis est inter Martyrologos. Hujus autem nodi expediendi ratio tota desumi debet ex tempore, quo Diocletianus purpuram deposuit; siquidem, nemine diffitente, post abdicatum a Diocletiano Imperium Maximinus statim fuit Caesar renunciatus. Porro communis Eruditorum sententia fuit, antequam aureus Lactantii de Mortibus Persequutorum liber e tenebris vindicatus in lucem emergeret, Diocletianum A.C. 304. Imperium abdicasse: cujus quidem sententiae authores fuerunt Eusebius in Historia, Zosimus lib. 2. Idacius in Fastis, & Scriptor Chronici Alexandrini. Verum

rum eo Lactantii libro vulgato omnibus patuit, anno tantum ſequenti eundem Imperatorem novo exemplo, ut habet Eutropius, vitam privatam amplexum eſſe. Nam teſte Lactantio ibid. capp. 12. & 18. Diocletianus Ravennam anno 304. ut nonum iniret Conſulatum, Roma perrexit, tranſactoque aeſtivo tempore, inde Nicomediam reverſus eſt, ubi propter adverſam valetudinem nonniſi Kalendis Martii A. 305. in publicum prodiit, ac demum duobus poſt menſibus, Kalendis ſcilicet Maii eadem in urbe Imperium abdicavit: quo quidem die Maximinus Caeſarea dignitate auctus eſt. Hinc vero plane liquet, primum Maximini annum cum annis Chriſti 305. & 306. concurrere; atque adeo S. Apianum Anno Aerae vulgaris 306. paſſum fuiſſe, utpote qui die 2. Aprilis, anno tertio perſequutionis, cujus edictum Nicomediae A. 303. Menſe Dyſtro, ſeu Martio promulgatum eſt, Martyrium conſummaſſe dicitur.

ܣܗܕܘܬܐ

ܕܐܦܝܢܘܣ ܒܚܕܥܣܪ ܒܢܝܣܢ ܒܩܣܪܝܐ ܡܕܝܢܬܐ.

MARTYRIUM

Anno Chriſti 306.

Sancti APIANI, *Die XI. Aprilis, Caeſareae.*

ܚܘܝܐ ܠܝܛܐ ܘܣܪܘܪܐ ܡܪܘܕܐ
ܘܛܪܘܢܐ ܕܠܐ ܪܚܡܐ ܡܟܣܡܝܢܝܢܘܣ
ܪܫܐ ܕܝ ܫܘܠܛܢܐ ܕܪ̈ܗܘܡܝܐ ܐܚܕ
ܗܘܐ . ܡܢ ܫܘܪܝܐ ܕܡܠܟܘܬܗ ܐܝܟ ܗܘ
ܕܥܡ ܐܠܗܐ ܠܡܩܪܒܘܬܗ ܕܢܬܛܝܒ
ܐܬܛܝܒ ܗܘܐ : ܘܪܕܦ ܡܢ ܩ̈ܕܡܝܐ
ܕܥܕܡܗ ܒܪܕܘܦܝܐ ܥܡܢ ܘܡܣܪܝܢܐ
ܡܣܪܕܐ ܠܟܠ ܡܢܐ ܗܘܐ . ܘܡܛܠܗܢܐ ܕܠܐ
ܒܢܝܐ ܕܟܠ ܒܟܠܗܘܢ ܐܠܝܢ ܕܒܡܕܝܢܬܐ
ܥܡܪܝܢ ܐܬܥܒܕ ܗܘܐ . ܘܣܓܝ̈ܐܐ ܡܢ ܡܕܡ
ܕܡܕܝܢ ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܠܟܠ ܐܬܪ ܐܬܒܕܪܘ .
ܐܝܕܐ ܗܟܝܠ ܡܠܬܐ ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܐ
ܕܬܫܬܥܐ ܥܠ ܚܘܒܗ ܕܐܠܗܐ ܕܗܘܝܐ ܗܘܬ
ܠܦܓܪܐ ܐܦܝܢܘܣ . ܗܘ ܕܒܥܠܡܘܬܗ ܘܥܕܟܝܠ
ܠܥܣܪܝܢ ܫ̈ܢܝܢ ܕܓܡܝܪܢ ܠܐ ܡܛܐ ܗܘܐ .
ܐܠܐ ܦܢ ܡܢ ܒܢܝ̈ܐ ܗܘܐ ܕܐܝܬܝܗ
ܕܥܘܬܪܐ ܘܡܢ ܡܫܪ̈ܒܬܐ ܗܘܬ ܪܒܝܬ
ܕܡܘܬܪܐ ܕܥܠܡܐ ܕܥܠܡܐ ܗܢܐ
ܡܫܬܡܠܝܢ ܗܘܘ : ܡܬܥܠܬܢܝܢ
ܕܐܬܪ̈ܘܗܝ ܠܡܬܦܪܘ ܕܒܪܗ ܡܕܝܢܬܐ
ܐܬܚܬܪ ܗܘܐ . ܘܡܣܬܝܟܐ ܕܫܘܠܚܢܐ
ܗܢܢܐ ܕܟܬܒܢܐ ܗܘ̈ܝܢ ܫܒܩ : ܐܠܐ ܗܘܝܘ
ܠܐ ܡܕܡ ܐܝܟ ܕܡܣܒ ܕܢܦܩ ܠܗܘܐ
ܠܚܝܘܬܐ

Perſequutio gravior ſub Maximino.

SERPENS exſecrandus, crudelis vipera, ac immitis tyrannus, impius Maximinus, Romani ſumma Imperii potitus, ab ipſo regni ſui exordio, quaſi vero bellum Deo audacter indicturus, violentius, quam ſuperiores Imperatores, perſequutioni noſtrorum incubuit; & ſaeva quaeque minitatus, tantum omnibus, qui urbem incolebant, terrorem incuſſit; ut eorum plurimi, relictis ſedibus ſuis, in incerta loca diffugerent, ſummae illius crudelitatis impetum declinaturi.

S. Apiani mores.

At in tanta truculentiſſimi Tyranni ſaevitie, in communi Chriſtianorum trepidatione quis vero jam pro dignitate aut cogitare, aut eloqui poterit, quanta roborari debuerit Divini amoris virtute beati APIANI animus; qui quum aetate eſſet adhuc imbecilli, neque enim vigeſimum adtigerat annum, & generis nobilitate plane ſingulari, non ſolum aut ab illecebris Seculi continuit ſeſe, aut abſterreri nunquam potuit a Tyranni crudelitate; ſed ipſum ſe, vitamque ſuam pro vindicanda Chriſtiani nominis gloria inhiantibus veluti tyranni faucibus diſcer-

discerpendam, atque devorandam, objecit.

In Lycia clarissimis parentibus ortus,

Porro in Lycia clarissimis, qui & summa erant rerum omnium, bonorumque adfluentia, parentibus ortus Apianus, Berytum in urbem studiorum caussa missus, incredibile dictu est, quantum in secularibus disciplinis progressum fecerit. Quamquam vereor, ne hoc laudis genus abs re esse videatur, & ab ea, quam adgredimur, de rebus ab ipso pro Religione fortiter gestis historia quammaxime alienum. Quis id tamen non miretur, quod in Apiano omni plane laude dignissimum esse nemo inficiabitur, nobilem adolescentulum difficilem adeo aetatem, quam occupare solent & temeritas, & imprudentia, tam caste prudenterque transegisse: in ea praesertim urbe, in qua licentia obtinebat, atque libido, ab ipsa turpitudinis specie abstinuisse: in frequenti impudentissimorum adolescentulorum consuetudine tam honeste integreque versatum esse: atque in id unum denique curam suam omnem contulisse, ut & consilii perspicientia, & morum gravitate seniorum hominum prudentiam, sapientiamque aemularetur? In constanti nimirum animi aequabilitate, atque in honesta, contentissimaque totius vitae ratione virtutis jecerat fundamenta, nullo infernalium hostium impetu conlapsura; morumque suorum censorem, ut verum Dei cultum decet, praeter se ipsum habebat neminem.

Beryti discl. plinis ac pietate imbuitur.

In patriam redit.

Quum autem Secularium studiorum curriculum absolvisset, in patriam reversus est: at suos nactus consanguineos moribus sibi dissimiles, ab eorum contubernio declinare constituit. Clam igitur paterna domo aufugiens, ne de sumtu quidem ad diurnum victum necessario sollicitus, nec quidquam secum tollens, ob spem, ac fiduciam, quam in Deo conlocaverat, praevio, & quasi manu ipsum ducente Deo, in hanc urbem

Mox relicta paterna domo Caesaream venit,

[illegible]

bem nostram pervenit, ubi inaestimabilis gloriosi Martyrii corona ipsum praestolabatur. Heic vero nobiscum eadem in domo versatus, in eo totus erat, ut & Caelestem hauriret animo robustiorem in dies Sapientiam, & praeclarum beati Pamphili Martyris, a quo Sacris initiabatur literis, vivendi institutum aemularetur; atque ita ad praestantissimum Martyrium obeundum se compararet, quod quisquis oculis vidit, fieri nullo modo potest, quin obstupuerit; quisquis vero auditione acceperit, admiretur necesse est adolescentis fiduciam, libertatem, constantiam, patientiam, sapientiam, prudentiam, sermones, responsa ad Judicem, ac prae ceteris audaciam, quae Divini, quo flagrabat, studii certissimum fuit argumentum.

Et apud Eusebium habitat,

Sacris literis a B Pāphilo initiatur.

Nam quum tertio persequutionis, quae diebus nostris excitata est, anno impii Maximini Literae pervenissent, quibus Rectores urbis jubebantur, operam dare; ut omnes Daemonibus sacra facerent: quumque praecones per cunctas Civitates inclamarent, ut viri simul ac mulieres cum filiis ad Idolorum fana convenirent; atque idcirco Chiliarchae, & Centuriones per domos, vicosque vagantes oppidanorum censum agerent, & singulos inde nominatim citarent, ut eos ad sacrificandum, prout ipsis imperatum fuerat, compellerent, omnibus ubique locorum acerbissimo hujusmodi turbine concussis, ipse sanctissimus veritatis Martyr Apianus, nemini communicato consilio, & nobismetipsis, quibus cum eodem utebatur domicilio, prorsus insciis, praestantissimum adgressus est facinus, quod sermonibus pro merito celebrari nequeat. Ad Urbanum Provinciae Praefectum, tunc forte libantem, clam universa cohorte, quae circa illum stabat, intrepidus adcessit, fidentique animo comprehensa ejus dextera, e vestigio quidem immundum Idolorum Sacrificium omittere ipsum coëgit. Tum vul-

Atrox in Christianos Edictum.

Egregia Apiani fortitudo.

Praefectum monet, ut ab Idololatria absistat.

vultu, ut decet Divini honoris vindicem, ad gravitatem composito, tranquilloque ore hortari eum coepit, ut ab errore desisteret; absurdum enim esse, atque flagitiosum, ajebat, hominem intelligendi vi praestantem, posthabito veri ac unius Dei cultu, inanimatis simulacris, & nequissimis Daemonibus victimas offerre.

Atque heic quidem illud sedulo est animadvertendum, ideo invictam Servatoris nostri Jesu Christi virtutem Apianum ad haec impulisse, ut & Tyranni impietas per summam adolescentuli constantiam reprchenderetur, & universis innotesceret gentibus, eos, qui Jesu ex animo deserviunt, nedum minitationes ac supplicia non reformidare, nedum crudelissimum quodlibet mortis genus non perhorrrescere; sed & mente esse adeo sancta excelsaque, ut majori potius cum libertate, & ingenua atque imperterrita voce ipsos persequutores suos, ubi per eos liceat, adhortentur; ut abjecto impietatis errore, Servatorem omnium ac vivificatorem Christum agnoscant.

Immania tormēta perfert.

At haec quum sanctus Martyr Apianus gessisset, illico irruunt in ipsum, qui Praefecto frequentes aderant, Daemonum administri: quasi vero eorum animos igneus ex inferis turbo invaserit, ita crudeliter furunt, ardent, inflammantur. Nobili ingenuoque adolescentulo faciem dirissimis contundunt plagis, prostratum calcibus petunt: tum labia atque os fiscella lacerant, disrumpunt. Quibus fortiter exhaustis, in tenebricosum carcerem conjicitur Apianus; ubi quum ad diem, noctemque pedibus in numella distentis mansisset, postero die in Judicium adducitur. Ibi in tenerum juvenem novis, iisque saevissimis cruciatibus animadversum est. Et primum quidem ejus latera, usquedum ad nervos, ad ossa, ad viscera ipsa ventum esset, sulcari ac discerpi, jussit Tyrannus;

tum

[illegible]

tum tot flagrorum ictibus in cerviecm, & os verberari; ut, corrupta penitus facie, ne ab illis quidem, qui ipſum optime noverant, agnoſceretur.

Verum firmiori, quam quod credibile eſt, animo, atque adamantino, pene dixerim, corpore Apianus Divina adjutus, roboratuſque virtute, omnes retundebat furentis Tyranni impetus; aliiſque praeterea, quibus ab eo ſubjectus fuit, acerbiſſimis poenarum generibus fortiter ſuperatis, haec illi ſemper erant in ore: Ego vero Chriſtianus ſum. Quumque interrogaretur, cujas eſſet, & apud quem habitaret, hoc unum reſpondebat: Servus Chriſti ego ſum. Impius autem Praefectus ex ejuſmodi invictiſſimi Martyris ſermonibus furentiori rabie ſtimulatus, juſſit, linum oleo madefactum S. Martyris pedibus circumponi, mox ignem ſubjici. Juſſa continuo faciunt milites, Apianum ſublime efferentes. Acerbum ſane, ac miſerum ſpectaculum! Hiat undique diſciſſum ungulis pectus, hiant ſulcata immaniter latera, corpuſque ipſum, ad medullas uſque totum excarnificatum, triſtem refert non jam viventis hominis, ſed tabidi cadaveris ſpeciem. Flagrant interim pedes: cerae inſtar liquatur caro, diffluitque: oſſa ipſa, deficiente jam carnis pabulo, ſubit, invadit flamma, & veluti ſiccam arundinem depaſcitur. Hiſce tamen omnibus, quae in Apianum excogitabantur, tormentis ejuſdem conſtantia non potuit expugnari; intrinſecus enim adjutorem habebat Deum in ipſo inhabitantem. Chriſti autem praeſentia, unde vires animumque ſumebat, omnium oculis ceu lumen patebat: ac proinde tanto erat praeditus robore, tanta fiducia inſtructus, ut aperto ore, contentaque voce gratias Deo ageret, & Chriſto teſtimonium perhiberet. Sed & Chriſtus Apiano viciſſim teſtimonium reddebat, per admirabilem virtutem ſuam, qua ille tantopere conroborabatur,

Ejus Confeſſio.

tur; ut in publico theatro positus, eos omnes, qui spectatores aderant, in magnam admirationem traduceret.

Ejus constantia.

At B. Martyris persequutores, veluti crudeles Daemones, insaniebant furebantque, tantam ejus in vera Domini sui doctrina constantiam cernentes. Et dentibus quidem in eum frendebant; in seipsis vero contabescebant, percontantes, quisnam esset, unde oriundus, & ubi moraretur; urgentesque, ut litaret, & iniqui Judicis voluntati morem gereret. Ille autem oculos in ipsos conjiciens, ac veluti prostratos victosque Daemones aspernans, nullo eos dignabatur responso; sed haec tantummodo usurpabat: Christum unice Deum profiteor, Deum unice agnosco ejus Patrem. Victis itaque, animisque cadentibus adversariis, rursus in vincula detrusus est Christi Athleta.

Christus Deus.

In mare mergitur.

Postridie autem crudelissimo Judici oblatus, quum in priori sua confessione persisteret, jussu ejusdem, in profundum mare demersus est. Prodigium vero, quod immersum in mare Martyrem continuo subsequutum est, etsi illis fortasse incredibile videbitur, qui oculis suis haec minime conspexerunt (solent enim homines majorem oculis, quam auribus adhibere fidem) quum tamen universi propemodum Caesarienses oculati hujusce narrationis nostrae testes extiterint, facere nullo modo possum, quin rem certe portentosissimam posterorum memoriae commendem; nulla quippe ex Civibus nostris aetas aut ordo tam stupendo spectaculo non interfuit. Posteaquam igitur Virum Dei, ligatis ad pedes lapidibus, in altissimum mare dejecerunt, tantus repente motus, tantusque fragor non undas maris solum, sed etiam Civitatem nostram concussit; ut unusquisque prae ingenti timore manus ad Caelum extenderet, ratus universum locum cum incolis eo die subruendum. Eodemque temporis momento iratum mare, utpote

Quo subita tēpestate cōcusso,

Corpus ad Urbis portam divinitus defertur.

[illegible]

te quod Sacrum Martyris Dei Corpus sinu suo continere non poterat, ipsum eructavit, & ad urbis portam deposuit. Videre tunc erat horrendum spectaculum: cadaver invictissimi Athletae ante urbis portam positum: vehementissimum fragorem, motumque caelitus excitatum: Divinam denique indignationem gravissimas unicuique minas intentantem. Quod quum Civibus omnibus promulgaretur, adcurrebant juvenes, viri, senesque, & omnis feminarum aetas, Virgines quoque ex abditissimis penetralibus convolabant, ut rem tam stupendam cernerent. Eoque viso miraculo, gloriam Christianorum Deo dabant, Nomen Jesu Christi elata voce confitentes.

Hujusmodi fuit gloriosus invictissimi Apiani exitus, cujus memoria die secunda Aprilis celebratur.

[illegible]

ܣܗܕܘܬܐ

[illegible]

MARTYRIUM

Sancti HEDESII *Fratris Beati Apiani.*

Anno Christi 306. Sub Maximino.

S. Hedesius Apiani frater.

[illegible]

IS similia, quae S. Apianus, non 1
multo [1] post germanus [2] ipsius fra-
ter nomine HEDESIUS pro fidei in 2
Christum confessione perpessus est. Hic quidem sedulam, anteaquam frater suus, Divinae Philosophiae operam dedit, in omnibus sublimiorum mentium scientiis versatus; nec Graecorum dumtaxat, verum etiam Romanorum literis erudi-

Variis scientiis instructus.

 tus,

S. Pamphili discipulus. tus, & S. Pamphili Martyris consuetu-
dine diutissime usus [3].
3 Post primam autem confessionem,
post diuturnas carceris, vinculorumque
molestias, primum ad metalla aeris,
Ad metalla damnatur. quae in Palaestina [4] sunt, damnatus; quum
multa deinde mala ibi pertulisset, di-
4 Alexandriae Judicē impiū arguit. missus, Alexandriam tandem in urbem
se contulit. Ubi in Judicem nomine He-
5 raclium [5], qui tum Praefecturam totius
Aegypti tenebat, quum incidisset, vi-
disset que, cum iniquas in Christianos
sententias ferentem, & nunc quidem
Martyres Dei contumeliis per summum
nefas adficientem, nunc sanctas Dei Vir-
gines Lenonibus tradentem, hujusmodi
impietatis spectaculum minime toleran-
dum ratus, idem plane, ac frater, fa-
cere, fortissimus Athleta decrevit. Quum
enim Divino Religionis studio, velut
igne incensus, ad impium Praefectum
Heraclium indignabundus propius adces-
6 sisset, verbis illum simul & factis [6] pu-
Saevissime caeditur. dore adfecit. At Heraclius utraque Mar-
tyrem manu in faciem caedens, humi
quidem supinum stravit; non tamen ef-
ficere potuit, ut sanctus Dei Pugil ab
ipso coarguendo desisteret, vel dirissi-
mis verberibus a militibus multatus.
Ejus constantia. Imo vero elata voce: Noli, ajebat, in
famulos Dei vivi praeter omne fas & of-
In mare demergitur. ficium desaevire. Quumque alia ejus
generis plurima enunciaret, hilarique
animo flagella, acerbissimosque crucia-
tus sustineret; eandem ac frater suus
sortitus sententiam, in profundum mare,
jussu impii Praefecti, projectus fuit. At-
que hujusmodi quidem certamine invi-
ctissimus Jesu famulus pro veritate tuen-
da Alexandriae perfunctus, lauream Mar-
tyrii obtinuit.

Alter post Apianum in Palaestina
Martyr nomine fuit Agapius.

[illegible]

[illegible]

ADNOTATIONES.

(1) NOn multo post. Haud dissonat Martyrologium Romanum, quum S. Hedesii Martyrium ad diem 8. Aprilis refert, io haec verba: *Alexandriae S. Aedesii Martyris Fratris Beati Appiani, qui sub Maximiano Galerio Imperatore, quum impium Judicem, quod Deo dicatas Virgines Lenonibus traderet, palam argueret, a Militibus tentus, saevissimisque adfectus suppliciis in mare demersus est pro Christo Domino.* Hinc corrigenda sunt Graecorum Menaea, ac Menologium Basilianum, necnon Synaxarium Syrorum, in quibus ejusdem Martyris festum una cum S. Apiano fratre, ut superius monuimus, die 2. Aprilis recolitur. In viam quoque reducendus est Henschenius, qui ad praesignatum diem 9. Aprilis verisimiliter conjicere sibi videtur, S. Hedesium duobus, aut tribus annis ante fratrem Apianum, Martyrio fuisse perfunctum. Nam in hisce Actis, quae ex Codice Chaldaico Nitriensi Vaticano I. exhibemus, Eusebius diserte docet, S. Hedesium non multo post fratris necem, ineunte scilicet anno persequutionis tertio, quem anno vulgaris Aerae 306. respondere latius ostendimus in admonitione praevia ad S. Apiani Martyrium.

(2) *Germanus ipsius* (Apiani) *Frater*. Consonat Graecus Eusebii de Martyribus Palaestinae textus, ubi Hedesius, *tam secundum Deum quam secundum carnem Apphiani frater germanus*, dicitur. Graeci vero & Syri in suis Fastis, quos superius laudavimus, Hedesium fratrem uterinum Apiani Martyris adpellant.

(3) Eadem ferme habet Metaphrastes apud Lipomanum Tom. 7. die 2. Aprilis: *Hic*, Hedesius, *& antequam frater ipsius ad Deum concessisset, Philosophiae sese dedit, & varias artes disciplinasque non Graecas solum, sed Romanas didicit, diuque Pamphili discipulus fuit*. In Graeco autem de Martyribus Palaestinae Textu scribit Eusebius, eum *longius, quam frater Appianus, in disciplinis processisse*.

(4) Hinc emendanda sunt Graecorum Menaea, & Synaxarium Syrorum, quae S. Hedesium non in Palaestina, sed Alexandriae ad metalla damnatum perhibent.

(5) Hunc *Hieroclem* Graeci vocant, innumeria Christianorum caedibus insignem, adversus quem Eusebius noster librum scripsit, Parisiis anno 1628. Graece & Latine, Zenobio Aciajolo interprete, editum: in quo eum egregie confutat, quod ex Philostrati Lemnii Sophistae historia fuerat ausus, Apollonium Tyanaeum infantem magum Servatori nostro Jesu Christo comparare. Eumdem, sed tacito nomine, eadem de caussa insectatur Lactantius Firmianus lib. 5. Divinarum Institutionum cap. 3, uti & Epiphanius, & plures alii; de quibus consule Baronium ad annum 302. num. 58. & sequentibus.

(6) *Verbis illum simul & factis pudore adfecit*. Quem locum Eusebius noster in libro de Martyribus Palaestinae eodem prorsus modo explicuit: *Quumque*, inquit, *verbis simul & factis illum pudore, atque ignominia perfudisset*, &c. Porro mira est loci hujus inter Graecos, & Syriacum textum diversitas; haec enim, quae a Judice Heraclio passus est Hedesius, ab ipso Hedesio in Judicem facta memorant; In Menaeis quidem pugno Judicem ab Hedesio percussum legimus ad diem 2. Aprilis, hisce verbis: Ὁ δὲ Ἀιδέσιος, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ κατ' Αἴγυπτον τοῖς τοῦ χαλκοῦ μετάλλοις ταλαιπωρούμενος, ἐπειδὴ τὸν ἄρχοντα Ἱεροκλέα τιμωρούμενον τοὺς Χριστιανοὺς ἐθεάσατο, ἑαυτῷ ἀφειδήσας, αὐτοχείρως τὸν ἄρχοντα ἔτυψε. *Aedesius Alexandriae in Aegypto ad fodinas aerarias missus, quum inter suas aerumnas videret, Christianos ab Hierocle suppliciis torqueri, suae vitae contemtor, Praefectum sua manu verberavit*. Atque hoc fortasse ad illud referri potest, quod Syriacus ait, *Verbis illum simul & factis pudore adfecit*. At Metaphrastes etiam, quae deinde a Judice in Hedesium facta sunt, ab Hedesio edita scribit. *Post hanc*, inquit, *calamitatem, incidit in Hieroclem, qui totam Aegyptum administrabat. Hunc quum in Dei Martyres injuria saevientem animadvertisset, sanctasque Dei Virgines tradentem Lenonibus, qui eas omni nequitiâ, & libidine contaminarent; nec tantam iniquitatem perferre posset, simile fraterno facinus adgreditur. Namque Divino repletus zelo procedit, & verbis ac factis Hieroclem confundit; manu enim sua illi plagas in os infligit, humique supinum prosternit, & caedit, ac monet, ne audeat contra Naturae leges Dei servos offendere*. Menologium vero Basilianum addit, *Praefectum ab Hedesio virga fuisse percussum*. Sed Syriacam lectionem, narrationemque praeferendam suadet primo, Christianorum modestia, deinde superiora Eusebii verba, quibus ait, Hedesium *idem plane, ac frater, facere decrevisse*, hoc est, verbis, factisque Praefectum coarguere; aliud autem, ac frater, fecisset Hedesius, si violentas etiam in illum injecisset manus, atque hunc supinum stravisset, inflicta ori ejus plaga: quod quidem abhorret a similitudine veri, fieri potuisse contra Praefectum militari manu, praesidioque stipatum. Graeca Eusebii verba sunt: Ταυτὸν ἐγχειρήσας (ἐγχειρησείοντας) τῷ ἀδελφῷ,

ADMO-

ADMONITIO

In Martyrium Sancti AGAPII.

S. Agapii memoria & cultus.

QUem in Admonitione nostra praevia ad Martyrium S. Timothei retulimus, una cum B. Thecla, anno hujus Persequutionis secundo die 21. Maii in Urbe Gaza ab Urbano Praefecto ad bestias damnatum, Agapius nomine, is est, cujus Martyrii historiam ex Cod. Chaldaico Nitriensi Vatic. I. heic proferimus; quum enim ex ferarum dentibus incolumis evasisset, in vincula conjectus, ibi duobus circiter annis detentus fuit, donec, Maximino Caesaream conveniente, & Natale suum, sive Diocletiani, a quo Caesar fuerat constitutus, tamquam suum, ut existimat Dodwellus Differt. Cyprian. 11. n. 78. celebrante, in Amphitheatrum productus, ursaeque voracissimae objectus, nec tamen exanimatus, tandem in mare praeceps dejectus est. Quam autem celebris semper fuerit cum in Orientali, tum in Latina Ecclesia Agapii memoria, jam loco citato monuimus. Graeci etenim, quibus adstipulantur Syri, in Menaeis magnis ad XIX. Augusti diem, hoc disticho eumdem Martyrem celebrant.

Apud Graecos

Ἀγάπιος τὸ δῆγμα τῆ θηρὸς φέρει
Καὶ ψυχοδήκτην δάκνεται θηροκαρδίαν.
Agapius avidae sustinens morsum ferae,
Animas vorantem, lancinat morsu feram.

Menologium quoque Basilii Imperatoris jussu editum ad eundem Augusti XIX. ita Agapium commendat: *Eadem die eademque in Urbe Gaza Agapius & Thecla, qui in carcere detinebantur, quod in nomine Christi docerent, multosque ex infidelibus ab errore revocarent ad Dominum, & baptizarent, coram Praefecto adstantes, neque ut Idolis sacrificarent, inducti, sed sartam, tectamque Dei dilectionem servantes, belluis objecti, Martyrii coronam retulerunt.* Verum ut alibi adnotavimus, nedum Menaeorum, & Menologii Basiliani Authores, sed & Sirletus, Galesinius, aliique Latini Martyrologi, quos in praefata admonitione laudavimus, vehementer adlucinati sunt, quum S. Agapium eadem in Urbe, eademque die, qua SS. Timotheus & Thecla, Martyrium consummasse scribunt. Excipiendum tamen est hodiernum Martyrologium Romanum, quod ad praefignatum diem 19. Augusti, SS. Timotheum, & Theclam commemorans, haec de Agapio refert: *Agapius vero plurima tormenta perpessus ad majora certamina fuit dilatus.* Et recte quidem; nam ex authographis hisce Actis, quibus consonat Graecus Eusebii de Martyribus Palaestinae textus, manifestum est, B. Agapium non Gazae una cum SS. Timotheo & Thecla, sed Caesareae, quarto persequutionis anno, qui ex dictis in 306. vulgaris Aerae annum competit, die vero 21. Novembris, Martyrio fuisse perfunctum.

Et Latinos

Perperam eo SS Timotheo & Thecla eodem die celebratur.

Eius Martyrii tempus.

ܣܗܕܘܬܐ

ܕܐܓܦܝܘܣ ܣܗܕܐ ܒܫܢܬ ܐܪܒܥ ܠܪܕܘܦܝܐ ܕܒܝܘܡܝܢ ܒܥܣܪܝܢ ܒܬܫܪܝ ܐܚܪܝ.

MARTYRIUM

Anno Christi 306. Sub Maximino Imp.

S. Agapii; Anno IV. Persequutionis nostrae, die XX. Novembris.

Maximini in Christianos immanitas.

ANno quarto persequutionis, quae diebus nostris excitata est, feria sexta, die vigesima Mensis Novembris, Tyrannorum Princeps Maximinus Caesaream in Urbem conveniens no-

ܒܫܢܬ ܐܪܒܥ ܕܪܕܘܦܝܐ ܕܒܝܘܡܝܢ
ܕܐܬܥܝܪ ܥܠܝܢ. ܥܪܘܒܬܐ ܗܘܬ ܒܥܣܪܝܢ
ܒܬܫܪܝ ܐܚܪܝ ܡܟܣܝܡܝܢܘܣ ܪܫܐ
ܕܛܘܪܢܐ ܠܩܣܪܝܐ ܡܕܝܢܬܐ ܐܬܐ ܗܘܐ
ܘܡܬܟܢܫ

novum aliquod ſpectaculum univerſo populo in amphitheatro exhibendum indixit, quod Natalem ſuum eo die celebrare decreviſſet. Res autem poſtulare videbatur, ut mirandum quoddam ſpectaculi genus excogitaret, quod & Imperatoris ſolemnia atque praeſentiam deceret, & habitas antea celebritates quaſlibet praecelleret. Jam vero ecquodnam aliud fuiſſe putas novum hoc magnificentiſſimi & feſtiviſſimi ſpectaculi genus, quam quo ſanctus Dei Martyr beſtiis devorandus produceretur? O inuſitatum enimvero ſpectaculum! Alias enim, ſi quando Imperatores adveniſſent, id moris erat, ut lepidiores comediae recitarentur; ut ludi novi, inauditique concentus fierent; tum vero etiam ut inter ſeſe deſaevientes ferae, & gladiatorum conflictationes communi omnium voluptate, ac plauſu obſervarentur. Inpius autem Maximinus, Deo, ejuſque ſervis inimiciſſimus, non novam aliquam ſuperioribus jucundiorem, quae ſuas ornaret ferias, celebritatem adinvenit; ſed in id totus incubuit, ut nequiſſimam voluntatis ſuae libidinem expleret, innocentiſſimorumque hominum ſanguine exſatiaret.

Sua ergo actus impudentiſſima contra Deum rabie, in medium amphitheatrum adduci juſſit Martyrem Chriſti, nomine AGAPIUM, omni quidem juſtitiae genere exornatum, & animi abjectione ac continentia inprimis fulgentem, quem una cum B. Thecla ad beſtias fuiſſe damnatum, in ſuperiori Sermone retulimus. Circumducitur itaque ſolemni cum pompa in ſtadio beatiſſimus Agapius, praeeunte tabella, in qua nulla niſi Chriſtianum nomen inſcribebatur ſupplicii cauſſa.

S. Agapius in Amphitheatrum adducitur.

Atque heic certe ſilentio non praetermittendum, quemdam fuimet heri interfectorem ſervum per id temporis ad beſtias itidem ab Urbano Praefecto fuiſſe damnatum. Ex quo quidem intelligitur,

tur, adhibitum in Agapium Martyrem judicium, inlatamque ipsi necem vivam quandam sententiae passionisque Servatoris nostri imaginem retulisse. Uterque enim tum Agapius, tum servus morti adjudicati: servus quidem, quod perpetrasset heri caedem; Agapius vero, quod in Domini sui universorum Regis constitisset testimonio. Attamen qui impium Urbanum Palaestinae Praefectum longe antecellebat scelerum immanitate, truculentissimus Maximinus & inultum & ab omni vel levioris supplicii genere absolutum dimisit improbum homicidam; maximamque accepit animo voluptatem, quum Martyrem Dei innocentissimum ab ursis, & tigribus dilaniatum videret.

Vixdum ergo per ludibria, atque irrisiones actus, in stadium pervenerat Agapius, quum haec ipsi oblata conditio: A morte & cruciatibus cum liberatum iri, quotiescumque de sua discedens sententia, Deum abnegaret. Verum ille universam turbam contestatus:

Ejus constantia & confessio.

Vos adpello, ait, quotquot certaminis hujus spectatores adestis, nullius me criminis caussa, sed ob solam, quam profiteor, Divinam Christi doctrinam in hoc adduci supremum vitae periculum. Unum tamen habeo, quod vos orem, atque obsecrem, velitis & vos generatim omnes, unicum dumtaxat Deum, caeli, terraeque conditorem & agnoscere, & agnitum colere. Ceterum quaecumque mihi inferuntur supplicia, ea ego pro hoc nomine lubentissimus suscipiam. Haec Sanctus Martyr in amphitheatro summa vocis contentione enunciabat. At impius Tyrannus ira, atque indignatione inflammatus, feras in ipsum imperavit, quibus strenuus Athleta alacri pede, animoque plane invicto obviam occurrens, devorandum se ursae impavidus obtulit. Quoniam autem tametsi ejus morsibus pessime dilaniatus, fortissimus Agapius adhuc spirabat, in carcerem reportatus est: ubi quum ad diem vixisset,

Feris objectus.

ܒܝܘܡܐ ܕܒܬܪܗ ܕܬܠܐ ܗܘܐ ܐܒܢܐ̈
ܗܘܐ ܒܪܓܠܘܗܝ ܘܗܘܝܘ ܡܢ ܦܓܪܗ
ܠܝܡܐ ܐܫܬܕܝ.
ܗܟܢܐ ܗܘܐ ܓܝܪ ܐܓܘܢܗ
ܚܝܠܬܢܐ ܕܐܓܦܝܘܣ
ܢܨܝܚܐ.

ſet, poſtridie adpenſis ad pedes lapidibus, corpus quidem ipſius praeceps in mare datum eſt; Anima vero per aërem volitans, ad regnum Caelorum, quo ipſe properabat, contendit, & in Angelorum, atque ſanctorum Martyrum ſocietatem recepta eſt.

Tum in mare demerſus Martyr occiſus.

Hujuſmodi vero fuit fortiſſimum inclyti Agapii Certamen.

ADMONITIO

In Martyrium S. THEODOSIAE Virginis.

Latina S. Theodoſiae Acta, quae hactenus prodierunt, refelliſtur.

Sanctae Theodoſiae Virginis Tyriae hiſtoriam Martyrii, poſt Euſebium Caeſarienſem, qui lib. de Martyribus Palaeſtinae cap. 7. conſona omnino Chaldaicis hiſce Actis, quae ex Codice Nitrienſi Vaticano I. exhibemus, multo tamen contractiora refert, plures Latini Scriptores literis conſignarunt. Anonymus in primis, a Bollandianis tom. I. Aprilis laudatus, *Acta Vitae ac Martyrii* ejuſdem edidit, quae licet ante octingentos annos exarata fuiſſe Bollandiani ipſi exiſtiment, eaque ex Mss. Trevirenſi S. Maximini, Antuerpienſi S. Bernardi ad Schaldim, & alio Chriſtinae Reginae Sveciae, necnon ex Mss. Belfortiano, Budecenſi, Rottendorfienſi, & Romano Eccleſiae Lateranenſis, cujus meminit Aringhus lib. I. Romae ſubterraneae cap. 16. num. 31. & Baronius in Notis ad Martyrolog. Rom. die 2. Apr. deſcripta habuerint; eadem tamen omittere maluerunt, vetiti, ne ex Actis aliorum Martyrum, ac forſan alterius Virginis, etiam Theodoſiae dictae, ſint plurima adſuta, aut inſerta. Et ſagaciſſime quidem eorum interpolationem atque depravationem ſubodorati ſunt doctiſſimi Bollandiani, quibus nedum ſincera hujus Martyria prolixiora Acta, nunc primum in lucem heic emergentia, videre contigerat; in iis etenim Latinis Actis S. Theodoſia dicitur ab Angelis e profundo maris in terram reducta, & ſaxum, cui adligata fuerat, manu portaſſe, dein iterum comprehenſa, & in amphitheatro Leoni, Leopardo, Urſo, Tauro, aliiſque beſtiis objecta, ſed ſemper illaeſa: demum ibidem capite plexa, inſtar columbae aureae Caelos aſcendiſſe, & parentibus adparuiſſe. Porro nihil eſt inconcuſſum magis tum ex libro de Martyribus Palaeſtinae, tum ex Chaldaicis hiſce Actis, ab Euſebio oculato teſte conſcriptis, quam in mare ſemel demerſam B. Theodoſiam, ſuum illic Martyrium conſummaſſe. Pari proinde animadverſione perſtringendi ſunt Joninus Mombritius tom. 2. Vincentius Bellovacenſis lib. 12. Speculi hiſtorialis cap. 67. & Petrus de Natal. lib. 4. Catalogi cap. 25. apud quos exploſa commenta & recuduntur & adprobantur. Nec fucum facere debet, quod in illis Actis Theodoſia perhibeatur *in Caeſarea Palaeſtinae paſſa*; ac propterea ipſa dicenda, cujus Martyrium Euſebius conſcripſit. Enimvero quamquam idem Paſſionis adſignetur locus, quidni cetera conficta ſint, quum praeſertim ea genuinia, & authographis hiſce monimentis convellantur? Noviſſime autem, ineunte ſcilicet ſeculo XVI. opera Franciſci Nigri Veneti Loritae, & Protonotarii Apoſtolici in lucem prodiit *feliciſſimum Theodoſiae Virginis de Tyranno trophaeum, ad feliciſſimam Victoriam Columnam, Piſcariae Marchioniſſam*. Verum tantum abeſt, ut Scriptor hic religioſiſſimus Hiſtoriae ſuae authoritatem comprobet; ut ne fontes quidem, unde eam hauſerit, indicet. Quin, ut cetera praeteream, quorum futilitas ſeſe ultro legentibus prodit, miracula ejuſdem Martyria recenſens, tradit num. 4. eam Venetiis in multa tam

Monachorum, quam Monacharum Coenobiis summa devotione quotannis celebrari ab anno 1440. ad eum, quo illa scribebat, annum 1513. Attamen Henschenius, qui rei veritatem exquisivit, nullum a Venetis de cultu Theodosiae idoneum accepit responsum. Demum Baronius loco cit. quamdam S. Theodosiae Virginis Tyriae Vitam in Bibliotheca Vallicellana adservari adfirmat, quae ad Codicem nostrum Chaldaicum accedere videtur; quum concinnatae ab eodem Baronio S. Theodosiae ad diem 2. Aprilis commemorationi, quam mox proferemus, adprime consentiat. Valesius quoque & Ruinartus copiosiora Passionis ejusdem Virginis Acta in variis MSS. Codicibus, quos neutiquam designant, se legisse testantur.

Corrigitur Galesinius, qui duas Theodosias commentus est.

Verum quaecumque illa sint, certum tamen est Latina illa Acta duas potissimum fingendi Theodosias Galesinio, nonnullisque aliis recentioribus Martyrologis ansam praebuisse. Nam quum Ado ad diem 2. Aprilis cum iisdem Latinis Actis scripsisset, S. Theodosiam *primum in mare mersam, dein bestiis fuisse projectam Caesareae in Cappadocia*. Et Usuardus eodem modo passam dixisset *Caesareae in Cappadocia*, sed submersionem in mari omisisset, inde Galesinius duas commentus est Theodosias, alteram Caesareae in Cappadocia capite plexam, alteram Caesareae in Palaestina in mare demersam. At id commentum jam exsufflavit Baronius in Notis ad Martyrologium Romanum die 2. Aprilis. Quum enim, inquit, nomen, aetas, spontanea Fidei professio, tempus persequutionis, dies Martyrii, nomen Praefecti ac loci simul conveniant, exploratumque sit ex Eusebio, Urbanum Praesidem, sub quo tum in nostris tum in Latinis Actis Martyrium perpessa perhibetur B. Theodosia, temporibus persequutionis Diocletiani, ad suum usque obitum Palaestinae Praefecturam administrasse, una tantum dicenda est Theodosia, eademque Palaestina, non vero Cappadox. Nam & quum in mare constet esse demersam, quonam pacto haec Caesareae Cappadociae fieri potuerunt, quae a mari longissime in meditullio ejus provinciae sita est? Praeterea nedum Graecorum Menaea, & Basilii Imperatoris, nec non Cardinalis Sirleti Menologium nullum de Capitis abscissione, aut de Cappadocia habent verbum; sed & utrumque genuinis hisce Actis ab Eusebio exaratis plenissime exploditur, quae litem, si qua esset, satis superque perimerent.

S. Theodosiae memoria & cultus apud Graecos.

Illustrem autem hanc Virginem, & Martyrem variis diebus Graeci concelebrant. Et primo quidem die 2. Apr. ut in MSS. Menaeis Parisiensibus Cardinalis Mazarini, & Chiffletianis; item in Menaeis excusis, & in Menologio Cardinalis Sirleti, quod tamen *Theodoram*, pro Theodosia perperam scribit. Deinde vero ad diem 3. ejusdem mensis laudatum Menologium Basilianum, Menaea Taurinensia Regis Sardiniae, & Mediolanensia Bibliothecae Ambrosianae elogium ejusdem Virginis ex Eusebio decerptum, referunt. Tertius demum dies ipsius festo apud Graecos adsignatus, XXIX. Maii est, isque prae reliquis videtur celeberrimus. Nam fusiori encomio memoratur in Menologio Basiliano, MS. Synaxario Claromontano Soc. Jesu, in Menaeis excusis & manu exaratis, in quibus totum quoque Officium Ecclesiasticum, cum suis Odis, & Hymnis de eadem Martyre peragitur; item apud Maximum Citheraeum, & Cardinalem Sirletum: quae videsis apud Bollandianos ad praesignatum diem 2. Aprilis.

Et apud Latinos.

At Latinorum Martyrologia antiqua S. Theodosiae memoriam recolunt die 3. Aprilis, ex quibus quatuor Apographa S. Hieronymi ista habent: *In Caesarea Palaestinae Natalis S. Theodosiae Virginis*. Quae eadem ad dictum diem leguntur in MSS. Attrebatensi, Tornacensi, Laetiensi, & aliis. In Rabani autem Martyrologio fusiora quidem, sed ex commentitiis Latinis Actis pleraque desumta haec referuntur. *III. nonas Aprilis Natale Theodosiae Virginis, quae passa temporibus Imperatorum Diocletiani & Maximiani in Civitate Caesarea, sub Urbano Praefecto. Nam quum haec relictis parentibus, confugisset ad carcerem, ubi Christi Confessores clausi erant, tenta est a militibus, & ducta ad Tribunal Judicis Urbani. Quae coram ipso adstans, nec adulationibus ejus decepta est, nec minis territa, sed sapientia Dei repleta, falsos Deos gentilium disputando coram Praeside confutabat. Inde & a Tyranno nervis ligata & flagellis caesa non potuit vinci. Postea ei adhibita sunt varia tormenta, hoc est, sartagines ignitae, leones, & bestiae, ex quibus nullam maculam passa est. Deinde in mare demersa; sed per Dei auxilium inde liberata, novissime gladio capite*

Digitized by Google

pite abscisso, obdormivit in pace, & complevit Martyrium suum, honorifice a Christianis sepulturae tradita. Hactenus Rabanus. Romanum autem Martyrologium adcuratiori quidem encomio S. Theodosiae memoriam ad diem 2. Aprilis revocat in haec verba: *Ibidem* (Caesareae) *Passio S. Theodosiae Virginis Tyriae, quae in eadem persequutione, quum Sanctos Confessores, ante tribunal stantes, publice salutasset, atque rogasset, ut quum ad Dominum pervenissent, sui recordarentur, a militibus tenta, & ad Urbanum Praesidem ducta, ejus jussu, lateribus & mammis, ad interiora usque dilaniatis, in mare tandem projicitur.* Haec Martyrologium Romanum, quae, ut vides, Actis nostris adamussim respondent.

Porro S. Theodosiae corpus, aut insignem ejus partem fuisse ex Palaestina Constantinopolim aliquando translatum, ejusque rei memoriam die 29. Maii solemnius celebrari in omnibus Menaeis, & Synaxariis Graecis, ex eo suademur, quod hujus S. Virginis celeberrimus fuerit in ea Urbe cultus, singulari totius Officii Ecclesiastici prolixitate commendatus; Menaea etenim & Synaxaria hucusque laudata ad usum ferme Constantinopolitanarum Ecclesiarum, ut recte observat Henschenius, fuerunt conscripta: quo fit, ut in propriis illius Urbis festis ornandis, explicandisque latius versentur. Proptium autem hoc fuisse Constantinopolitanis festum, colligitur etiam ex Ephemeride metrica unicum solum quot diebus Sanctum proponente, quae ad praesignatum diem 29. Maii sic habet. *Ejus Corporis Translationes variae.*

Εἰκάδι ἐν' ἐνάτῃ Θεοδοσίην πόντος ἔμαρψε

Vicena nono mersa est Theodosia ponto.

Unde autem fuisset Constantinopolitanis ita proprium hoc festum, idque alio quam obiti Martyrii die, nisi ex occasione translati eo Corporis, vel, ut advertit Baronius, propter alicujus Ecclesiae in honorem Theodosiae, ibidem constructae, dedicationem? Moschi quoque, sive Rutheni, Fastos Sacros Constantinopoli mutuati, hunc ibidem celebrem cultum confirmant, dum in suis Tabulis unicam Theodosiam isto die Maii repraesentant. At Sammarthani tom. 4. Galliae Christianae sacra Theodosiae Lipsana sibi vendicant, quum in enumeratione Abbatum Dervensis Monasterii de eorum XXII. Rogerio sic loquuntur: *MDVIII. includit quodam scrinio Corpus S. Theodosiae Virginis olim huc adlatum a S. Bercharia*, qui Martyr occubuit anno 685. die 16. Octobris. Haoc ramen Translationem longe posterius factam fuisse censet Saussajus in Martyrologio Gallicano ad hunc diem. Verum nec ipse Saussajus aperit, a quo acceperit quae de Reliquiis ejus Martyris Leodium & Dervum advectis narrat; nec ullum in Breviariis, aut Martyrologiis Leodiensibus impressis ac manuscriptis adparet istius singularis cultus vestigium, quem Saussaii verba tamquam notissimum indicant. Exploratum item est S. Theodosiam Virginem & Martyrem, cujus Corpus Bononiae apud Moniales SS. Trinitatis adservatur, aliam omnino esse a nostra, etsi ejus festum eodem die 2. Aprilis ibidem peragitur; quum ipsius Corpus nonnisi anno 1622. eo Roma sit translatum. Nec denique Tamajo Salazario, viro cetera clarissimo, fidem adhibemus, qui ex Pseudodextrichronico scribit S. Theodosiae Reliquias A. C. 430. in Hispanias fuisse delatas; eam quippe Translationem vel ipsi Hispani, eruditione ac doctrina praeclari, ad fabulas amandant.

Ceterum S. Theodosiam Virginem die 2. Aprilis fuisse comprehensam, die vero Dominica, quae anno Persequutionis quinto, ad quem ejusdem Martyrium refert Eusebius, & cui ex alibi dictis annus Christi 307. respondet, in 6. Aprilis diem cadebat, in mare demersam ad Christum migrasse, Acta nostra diserte tradunt. Unde corrigendus est Graecus Eusebii de Martyribus Palaestinae textus, ubi ejus Martyrium *die 2. mensis Xanthici, quod est ante diem 4. nonas Aprilis, ipso Dominicae Resurrectionis die* contigisse legitur; quum anno 310. ut ex Tabulis Paschalibus liquet, non vero 307. ad quem ex Eusebio revocandum est Theodosiae Martyrium, in 2. Aprilis diem Dominica Resurrectionis inciderit. *Martyrii tempus.*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

MARTYRIUM

S. THEODOSIAE Sacrae Deo Virginis.

Anno Christi 307. Sub Maximino.

S. Theodosia Virgo Tyria.

ANNO Quinto Persequutionis, quae nostris hisce temporibus longe lateque propagata est, die secunda Aprilis, Divina & Sancta quaedam ex Virginibus Christianis Tyriis puella, quae ersi duodevigesimum nondum adtigerat aetaris annum, virtute tamen erar adulta ac plane virili, Sanctos, qui a Praefecto, infensissimo Christiani nominis hoste, vincti in foro detinebantur, Confessores per summam magnanimitatem invisere non dubiravit. Ad eos ut venit, ipsos primum quidem valere jussit; tum vero quum ea immineret jam hora, qua Judici sisterentur, enixe admodum rogavit, ut quando optatissima potiri jam fuissent Gloria, ipsam se suis apud Deum precibus adjuvarenr.

SS. Cōfessores in foro detentos invisit.

Eorum precibus se commedat.

Haec dum pie adeo, honesteque eloquebatur Virgo, quasi vero sanctissima legum Jura perfregisser, comprehensa, & vincta continuo est a satellitibus, atque ad Praefectum Urbanum raptata. Ille vero acsi ab innocentissima Virgine fuisset injuriis adfectus, vehementi in ipsam exarsit indignatione, eique Idolis litandum edixit. Verum invictum, constantemque contra minitationes suas expertus Virginis animum homo, feris quidem immanior, atrocissima in ipsam supplicia decrevit. Latera, & mamillas ferreis pectinibus, usquedum nuda extarent ossa, & viscera pene ipsa diffluerent, crudelissime dilaniari mandavit.

Inde ad Praefectum raptata,

Frustra ad litandum Idolis tentatur.

Immanissime caeditur.

Interea tamen quum aeurissimis hujusmodi cruciatibus distraheretur, ne muti-

[illegible]

ܛܠܝܬܐ ܪܟܝܟܬܐ ܣܓܝ ܥܠܝܐ ܗܘܬ :
ܘܡܫܬܥܝܐ ܗܘ ܒܓܒܪܐ ܦܘܡܗ ܗܘܬ: ܠܗܘ
ܫܠܝܛܐ ܗܘܐ ܠܗ ܣܪܝܩܐ ܕܠܒܨܪ : ܗܘ
ܕܠܐ ܟܘܠܗ ܡܝܬܐ ܚܙܐ ܠܗ ܘܬܘܒ ܠܣܓܕܬܐ
ܕܦܬܟܪܐ ܡܓܪܓ ܗܘܐ : ܒܦܪܨܘܦܐ ܨܒܝܚܐ ܘܡܥܠܝܘ ܕܥܝܢܝܗ̇ ܠܫܡܝܐ
ܗܘܬ : ܕܠܐ ܠܝܐ ܗܘܬ ܡܢ ܡܥܠܝܢܘܬܐ
ܠܐ ܒܚܝܠܐ ܕܡܘܕܥܐ : ܘܡܘܡܬܐ ܕܨܒܝܢܐ
ܠܥܘܪܒܢܐ ܐܡܪܬ ܗܘܬ : ܘܐܡܪܐ ܕܟܡܐ
ܐܝܬ ܐܘ ܣܟܠܐ ܘܠܐ ܚܙܐ ܐܢܬ ܕܗܘ
ܗܕܐ ܒܝܕ ܗܕܐ ܕܐܢܫܘܬܟ ܕܠܐ ܪܚܡܬܐ
ܗܘ ܕܣܒܠܬ ܒܐܦܬܐ ܚܙܝܐ ܐܢܐ :
ܕܡܫܬܡܠܝܐ ܕܐܠܝܨܘܬܗܘܢ ܕܣܗܕܐ
ܐܦ ܕܐܬܐ ܫܦܝܪ ܕܐܬܕܠܠܬ . ܠܐ ܡܢܐ
ܡܬܒܥܐ ܗܘܐ ܕܟܕ ܡܣܟܢܐ ܐܢܐ ܐܝܟ
ܡܢܗܘܢ ܒܬܫܒܘܚܬܐ : ܐܫܬܘܝܬ ܘܚܕܐ
ܕܗܟܢܐ ܒܚܕܐ ܡܢ ܡܣܟܢܐ ܐܢܐ ܕܡܘܨܕ
ܠܡܘܬܐ ܕܒܗ : ܘܡܢ ܕܟܠܗ ܢܚܙܐ
ܐܠܗܐ ܡܫܒܚܐ ܐܢܐ ܕܐܬܥܢܝܬ ܕܐܫܬܘܝܬ
ܠܐ ܠܗܘܢ ܠܡܫܡܥܢܐ ܫܡܥܝ ܕܡܢ ܚܕܐ
ܡܠܟܐ ܕܫܡܥܬܐ ܚܕܐ ܗܘܝܬ: ܗܘ ܕܝܢ
ܕܥܢܐ ܟܕ ܚܙܐ ܕܡܢ ܛܠܝܬܐ ܡܫܬܒܗܪܐ
ܠܐ ܐܬܚܫ ܕܐܡܪ ܐܝܟ ܕܒܥܝܬܐ ܒܚܕܝܢܐ
ܢܬܒܠܥ ܗܘ ܠܐ ܒܬܘܡܘܗܝ ܕܢܦܫܗ ܕܐܬܦܠܓ
ܟܕ ܚܙܐ ܕܒܗ ܣܢܝܩ ܗܘܐ : ܘܡܢ ܚܕܐ
ܕܚܝܠܐ ܕܫܘܪܝܗ ܗܘܐ ܠܬܫܢܝܩܐ
ܠܡܚܝܠܬܐ ܐܝܟ ܕܒܥܝܢ .

ܒܬܪ ܕܝܢ ܗܕܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܠܛܠܝܬܐ ܐܢܫܐ
ܠܗ ܥܠ ܥܒܕܐ ܕܡܘܕܝܢܐ ܗܢܘܢ ܕܗܘܘ
ܥܠܬܐ ܠܚܝܘܗ̇ ܕܢܘܚܬܐ ܐܝܟ ܕܐܡܪܢ .
ܘܟܠܗܘܢ ܫܘܐܠܐ ܠܫܘܐܠܝܗܘܢ ܕܫܒܩܐ
ܕܐܬ ܒܟܠܗܝܢ ܐܫܟܚ ܗܘܐ : ܟܕ
ܡܕܡ ܠܐ ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܘܐܦܠܐ ܐܫܟܚܝܢ
ܘܬܢܝܢܐ ܐܝܟ ܫܠܝܚܘܗܝ : ܗܘ ܕܝܢ
ܫܠܝܚܬܐ ܥܠܝܬܐ ܐܘܦܐ ܥܠ ܟܠܗܘܢ
ܗܘܬ : ܠܐ ܐܫܟܚܢܐ ܘܬܢܝܢܐ ܕܠܗܘܢ
ܘܡܫܢܝ ܗܘܘ ܒܦܘܠܚܢܐ ܒܡܕܝܢܬܐ ܕܦܠܣܛܝܢܐ
ܡܠܬܐ ܘܡܥܣܝܘܬܗ ܘܡܟܝܘܬܗ ܕܛܠܝܬܐ
ܒܡܠܟܘܬܐ ܕܡܘܬܐ ܘܚܝܠ ܕܒܝܫܘܬܗ
ܕܫܠܝܛܐ : ܘܐܬܚܝܠܬ ܕܗܢܘܢ ܒܬܫܢܝܩܐ
ܕܗܘܠܘܢ ܠܡܥܒܕܢܐ ܘܚܫܐ .

ܘܗܘܐ

Urbane, quam misere desipis, qui nec hoc ipsum videas, per tuam hanc immanitatem, quod dilatum aegrius ferebam, summum meum bonum me feliciter tandem esse adsequutam! Exultare adeo jam plane ac gloriari mihi fas est, quod ex immensa Dei Optimi Maximi dignatione cum eorum Martyrum cruciatibus communicem, quos certe nisi in suppliciis fuissem aemulata, frustra ad gloriam consectari studuissem. Intuere in me, Urbane, & vide, quam suaviter in destinatam mihi mercedem ego gestiam, & quantas habeam Deo gratias, qui hunc mihi honorem impertitur, ut quos patronos ad pugnam exoraveram, iis praeire possim ad gloriam! Ad haec sese ab imbelli puella derisum intelligens impius, rabie quidem contabescebat; quoniam vero in laniaris Virginis artubus nullum jam videbat novo supplicio locum, in mare demergendam pronunciavit: quod illico exsequutioni mandatum est.

Praefectũ irridet.

In mare demergitur.

mutibat quidem, tenello alioquin corpore puella: imo vero perditissimo Praefecto, qui ipsam nondum intermortuam videns, ad Idolorum cultum etiamnum provocabat, composito ad hilaritatem formosissimo ore suo, sublatisque in Caelum oculis, hujusmodi dedit responsum, quo & voluntatis suae constantiam, & ingenii vim significaret:

Tum in eos animaduertendum constituit, qui opportunam, ut diximus, profundendae vitae suae occasionem forti sapientique Virgini obtulerant, ipsosque universim omnes, missa quaestione, nullisque ulrerius adhibitis suppliciis, ad metalla, quae in Palaestina sunt, damnavit. Fuit scilicet illis validissimi munimenti loco magna puellae constantia, quae designata in eos a Tyranno supplicia in suos artus fortiter detorserat. Vicerat enim, suaque virtute plane fregerat impudentissimi Judicis feritatem; qui propterea miseram deinceps terroris

ple-

nam & curis distractam vitam agitavit.

Obtigerunt haec Caesareae, die Dominica.

ܘܗܘܐ ܕܝܢ ܚܕ ܒܥܠܡܐ ܗܘܐ ܒܗ
ܫܠܡ ܒܩܣܪܝܐ ܒܚܕܒܫܒܐ ܐܬܟܠܠ.

ADMONITIO

In Martyrium Sancti PETRI Abselami.

S. Petrus Alceta.

HUic illustri Christi Athletae, cujus Acta Martyrii ex Codice I. Nitriensi heic proferimus, *Ascetae* nnmen, quod postea ad Monachos translatum, tunc commune erat iis, qui relictis omnibus, vitam quoque in Urbibus ex Evangelii praescripto severiorem agebant, adtribuit Eusebius lib. de Martyribus Palaestinae cap. 10. ubi gloriosum ejus Certamen breviter summatimque describens, ipsum, uti & in Actis hisce Chaldaicis, ex vico *Anea* in agro Eleutheropolitano ortum, & Caesareae in Palaestina igni traditum perhibet. Quapropter Tillemontius Bollandum acriter reprehendit, quod ad diem 3. Januarii Acta S. Petri Balsami ab Anastasio Bibliothecario Latine versa, & a Surio edita, exscribens, cum licet in *Aulana* civitate cruci adfixum, unum tamen, eundemque esse, ac nostrum Abselamum contendat. Tillemontii argumenta sunt, genus, & palaestra Martyrii longe diversa: sententia insuper a Judice *Severo*, cujus nullam mentionem Eusebius fecit: ac demum Baronii de Balsamo in suis Annalibus ad annum 308. altum silentium; qui tamen ibidem Abselamum laudat, imo vero in Notis ad Martyrolog. Rnm. Balsami passinnem ad annum 285. revocat, in quem cadere nequit Diocletianea persequutio, qua saeviente, Abselamus noster Martyrii palmam retulit. Bollando autem idem nomen, cognnminis similitudo, patria communis, ac denique idem utriusque passionis dies sufficientia esse videntur argumenta, ut unus ab altero minime distinguatur. Quo tamen sinceritatem Actorum, quae ex Anastasio profert, quaeque Baronius praecipiti sane judicio ceu autographa amplexus est, utcumque vindicet, momenta Tillemontii praevertit, inquiens loc. cit. *Balsamum in crucem actum, igne forte circumposito fuisse suffocatum. Praeterea mirum non esse, eum, qui intra jurisdictionem Urbis Caesariensis sit interfectus, Caesareae occisum dici ab Eusebio, qui eodem Capite alios captos ac peremtos scribit Ascalone in eadem provincia. Deinde non dici in Actis, Aulanae occisum, sed comprehensum, ac deinde Praesidi oblatum, forte ad eum Caesaream pertractum.* Aulanam enim civitatem, quam nostra hac aetate prorsus ignotam adserit Tillemontius, in Palaestina conlocat Bollandus, Galesinium, & Martyrologii Romani Gallicum Interpretem, necnon Ferrarium redarguens, quod Aulanam interpretati sint *Aulonam* vulgo *la Velona* urbem maritimam in sinu Adriatico.

An idem sit cum Balsamo, cujus Acta habetur apud Surium?

Ceterum quum Menaea, & Martyrologia, in quibus Balsamus cruci adfixus memoratur, eum, Maximiano, vel Diocletiano imperante, id mortis genus subjisse scribant; aliunde vero tam ex ejusdem Actis apud Bollandum, quam ex laudatis Menaeis constet, ipsum ex agro Eleutheropolitano in Palaestina fuisse oriundum, idem omnino censendus est ac Petrus Abselamus, quem Eusebius laudat. Quis enim adduci potest, ut credat, Eusebium, adcuratum adeo Martyriorum, quae Palaestini, furente Diocletianea persequutione, obierunt, Scriptorem, ut S. Romani, quamquam Antiochiae passi, quia tamen Palaestinus erat, certamen silentio praetermittendum minime duxerit, Petri Balsami, si alius esset a Petro Abselamo, nullibi mentionem fecisse? Id itaque adcidit de Balsamo, & Abselamo, quod de duobus Procopiis, & Romanis factum esse superius monuimus; ex uno videlicet duo conflati. Baronium autem, Balsami passionem ad annum Aerae vulgaris 285. revocantem, erroris plane convincunt Ruinartus, & Tillemon-

Iemontius, quum ea temporis ratio nullo prorsus pacto conciliari possit cum Imperio Diocletiani, seu Maximiani, sub quibus omnes Ecclesiae Fasti illum perhibent Martyrio perfunctum. Ex praemissis porro recta consequitur, adlucinatos fuisse, qui sincera, ac genuina censuerunt Petri Balsami Acta, quae e Graeco in Latinum ab Anastasio Bibliothecario versa dicuntur, quaeque ex compluribus Codicibus MSS. & impressis inter se conlatis Bollandus, & Ruinartus ediderunt; quum ea ab Eusebiano textu tum Graeco, tum Chaldaico haud parum discrepent, ut legenti plane constabit.

Porro in Graecorum Menaeis varii adsignantur dies, memoriae S. Petri Abselami sacri. Et primo quidem Januarii XII. in haec verba. Ὁ Ἅγιος Πέτρος Ἀβεσαλαμίτης Μάρτυς τῇ τε πίστει εὐσεβείᾳ, καὶ τῇ τε τὸ σῶμα ῥώμῃ ἀκμάζων ἐν νεότητι τῆς ἡλικίας, παῤῥησίᾳ τὸν Χριστὸν ὡμολόγησεν. Ὁ γοῦν ἄρχων Ἐλευθεροπόλεως συλλαβὼν αὐτὸν, καὶ μήτε κολακείαις χαυνώσας, μήτε ἀπειλαῖς καταπλήξας, πυρὶ τελειοῦται, ἐν ᾧ τὸν στέφανον τοῦ Μαρτυρίου ἐκομίσατο; *S. Petrus Abesalomites Martyr & fidei religione, & corporis robore praestans, in flore aetatis libera voce Christum professus est. Inde a Praeside Eleutheropolitano captus, quum neque blanditiis emolliretur, neque minis terreretur in rogum conjectus, ex eo Martyrii lauream reportavit.* Raderus tamen hunc Abesalomitem diversum a Petro Abselamo existimat, quod *Abesalom*, & *Abessalam* propria sint Judaeorum nomina; unde suspicatur, Martyrem hunc, de quo heic Menaea agunt, natione Judaeum fuisse. At sublesta, si qua unquam, conjectura; nihil enim consonum magis Eusebiano textui adserri potest, quam praefatum S. Petri Abselami encomium, si *Abesalomites* Abselamus reddatur: de quo uno, eo quidem exiguo, Interpretis Graeci lapsu haud multum laborandum. Rursus eadem Menaea ad XIV. Octobris S. Petri nostri, quem Auselamum perperam vocant, elogium paullo latius referunt: Ὁ Ἅγιος Πέτρος Αὐσέλαμος ὑπῆρχεν ἀπὸ τῶν ὁρίων Ἐλευθεροπόλεως, κώμης Ἀνέας καλουμένης, ἀνδρεῖος καὶ ἀκμάζων τὴν ψυχὴν νέος ὢν, καὶ ῥωμαλέος τῷ σώματι, πλεῖστα ἀνδρεισάμενος ἐν τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας ἄθλοις. καὶ πάντων καταφρονήσας τῶν ἐπηγμένων, ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει τῆς Βασιλείας Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ, θῦμα δὲ προσδεκτὸν ἐγένετο τῷ Θεῷ, τὸν διὰ πυρὸς ἀγῶνα τελέσας. *S. Martyr Petrus Auselamus profectus e finibus Eleutheropolis, vico Aneas dicto, generosus & acer animo juvenis, valido quoque corporis robore: saepe fortiter fecit pro Religione, contemtisque omnibus praesentibus, sexto Diocletiani, & Maximiani anno sacrificium Deo acceptum factus, certamen in flammis absolvit.* Ubi, ut vides, sextus Diocletiani annus pro septimo persequutionis a Diocletiano excitatae ex interpretis oscitantia obrepsit. Basilii denique Imperatoris Menologium ejusdem Martyris festum XI. Januarii celebrat, his verbis: *Certamen S. Martyris Petri. S. Martyr Petrus, in pago Anea apud Eleutheropolim natus, corpore robusto, sed fide in Christum robustior, ab adolescentia finitimos prudentiam praeseferebat, quum doceret omnes ab Idolis secedere, & ad Christum solum verum Deum, hominumque Servatorem adcedere. Quae quum de illo accepisset Eleutheropolis Praeses, missis satellitibus comprehensum compellebat Christum ejurare. Sed quum ad id illum inducere nequiret, praecepit, ut in ardentem fornacem ignis injiceretur: in quam immissus Sanctus, per multas horas gratias agens, Deumque pro tatius mundi, Sanctarumque Ecclesiarum tranquillitate orans, decessit.* Hactenus Menologium Basilianum,

Ejus memoria & cultus in Graecorū Menaeis.

In Menologio Basiliano.

Latini quoque Martyrologi diversis diebus S. Petrum Abselamum concelebrant. Die quidem 3. Januarii Beda habet: *S. Petri Martyris*. MSS. Lamberti Leodii: *In Civitate Aulana, passio S. Petri, qui crucis supplicio est interemtus*. Vetustum MS. S. Martini Tornaci. *In civitate Avelana passio S. Petri, qui crucifixus est sub Maximiano Imperatore*. Usuardus: *Eodem die S. Petri, qui apud civitatem Aulanam, crucis supplicia est interemtus*. Eadem Bellinus, & Martyrologium Romanum; Maurolicus autem: *Eodem die S. Petri, qui apud civitatem Aulanam, crucis supplicio est interemtus sub Severo Praeside, Diocletiano imperante*. Maurolico consentiunt Galesinius, & Martyrologium Germanicum. Ad diem vero 4. ejusdem Mensis Hrabanus, & MS. Martyrologium S. Maximini Treviris: *Eodem die passio Petri, qui & Balsami, Martyris, sub Maximiano Imperatore, agente Severo Praeside, qui eum nolentem sacrificare Diis, jussit suspendi, & ungulis lacerari: ad extremum vero gladio interfectus est, & in Aulona civitate sepultus*. Eadem iisdem fere verbis Notkerus. Die demum XI. Januarii ceteris accuratior Molanus

Et apud Latinos.

nus in Addit. ad Usuardum: *Caesareae*, inquit, *Palaestinae S. Petri Ascetae, idest, Religiosi, siue Monachi, qui saepe rogatus, ut adolescentiae parceret, eorum exhortationibus neglectis, per ignem velut aurum purissimum, fidem in Christum excelso animo probavit.* Quae Actis quidem nostris, & Graeco Eusebii de Martyribus Palaestinae textui adprime consonant, si Monachi nomen, quod ea aetate nondum obtinebat, excipiaa.

Martyrii tempus.

Sincera tamen haec Acta S. Petrum Abselamum Martyrem occubuisse *die decima Mensis Januarii* testantur. Hine autem corrigendus est Graecus Eusebii de Martyribus Palaestinae textus, in quem ex amanuensis oscitantia *undecimus dies Mensis Audinaei*, sive Januarii obrepsit. Castigandus quoque Ruinartus, qui ejusdem S. Martyris passionem in annum Aerae vulgaria 311, rejicit. Acta enim nostra id diserte tradunt septimo Persequutionis anno contigisse, qui extra omnem dubitationis aleam anno Christi 309. respondeat necesse est, quum Persequutio Diocletianea anno 303. mense Martio indicta sit; ut superius a nobis non semel est demonstratum.

ܣܗܕܘܬܐ

ܕܦܛܪܘܣ ܕܗܘ ܐܒܣܠܡܐ ܒܫܢܬ ܫܒܥ ܕܪܕܘܦܝܐ ܒܩܣܪܝܐ
ܡܕܝܢܬܐ.

Anno Christi 309. Sub Maximino.

MARTYRIUM

S. Petri, qui & Abselamus, Anno VII. Persequutionis nostrae, Mense Januario, Caesareae.

S. Petri Abselami constantia in fide.

Die decima mensis Januarii in Urbe nostra Caesarea Petrus, qui & Abselamus, Martyr in Christi Regno celeberrimus, pro Christo ipso fortiter occubuit. Hic excelso adeo sese praestitit animo in certamine pro Religione inito, tamque eximia se fortem praebuit virtute in supremis sui Martyrii angustiis; ut & ipsum Judicem, & quotquot aderant, spectatores, rapuerit in admirationem. Tum ii, quibuscum aliqua ipsi necessitudo intercesserat, tum alii, qui ipsum nullatenus noverant, summam de ejus vita, quasi vero de suo capite ageretur, suscipientes curam, ut suimet, suarumque rerum rationem haberet, parceretque juvenili suo corpori monebant, enixeque orabant. At importunas eorum adhortationes nihil omnino morabatur strenuus Christi Martyr, Alii contra ejus fidem, ut sibi ipse constaret, inflammabant; alii vero ipsius ado-

ܒܥܣܪܐ ܒܗ ܒܟܢܘܢ ܐܚܪܝ:
ܦܛܪܘܣ ܕܗܘ ܐܒܣܠܡܐ ܒܩܣܪܝܐ
ܡܕܝܢܬܢ ܣܗܕܐ ܡܫܒܚܐ ܕܡܠܟܘܬܗ
ܕܡܫܝܚܐ ܐܫܬܡܠܝ ܗܘܐ: ܗܢܐ ܕܝܢ
ܒܬܟܬܘܫܐ ܕܚܠܦ ܐܠܗܘܬܐ ܐܬܥܒܕ
ܗܘܐ: ܡܛܠ ܓܢܒܪܘܬܐ ܡܝܬܪܬܐ ܕܚܘܝܘܬܗ
ܒܐܘܠܨܢܐ: ܐܝܟܢܐ ܕܐܦ ܠܗ ܠܕܝܢܐ ܠܬܗܪܐ
ܘܬܕܡܘܪܐ ܐܚܕ ܗܘܐ. ܘܕܩܝܡܝܢ ܕܟܠ
ܐܢܫ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܩܕܡܘܗܝ ܬܗܪܬܐ ܐܚܕܬܗܘܢ
ܗܘܐ. ܘܐܦܠܐ ܡܬܚܫܚܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܒܟܠ
ܨܒܘ ܢܦܫܗ ܡܛܠ ܚܘܒܗ ܕܢܦܫܗ: ܘܗ
ܕܝܢ ܝܕܥܐ ܠܟܠܗܘܢ ܡܬܠܗܘܢ ܥܠܘܗܝ
ܗܘܐ ܘܡܬܒܥܐ: ܦܠܝܢ ܕܝܢ ܕܢܦܩܘܗܝ
ܠܐ ܒܠܫܢܗ ܢܦܩܬܐ ܐܠܐ ܐܦ ܐܠܝܢ ܕܠܐ ܝܕܥܝܢ
ܗܘܘ ܐܢܫܝܘܬܗ ܥܨܝܢ ܗܘܘ ܠܗ:
ܘܟܕ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܐܝܟ ܕܒܠ ܫܢܐ ܕܒܚܝܢܗ
ܕܝܢ ܫܢܝܐ ܗܘܐ ܥܠܘܗܝ ܘܥܠ ܠܦܓܪܗ
ܡܬܒܥܝܢ ܗܘܘ. ܘܡܢܗܘܢ ܠܝܩܝܢܗ
ܕܝܠܗ ܡܚܝܠܝܢ ܗܘܘ ܘܡܢܗܘܢ ܕܚܠܬܐ
ܒܟܠܗܘܢ.

[illegible]

adoleſcentiam, corporiſque valetudinem, & elegantiam laudantes, ut a tormentis declinaret, incitabant. Illi, ne de ſua dimoveretur ſententia, ponebant ob oculos ſempiternum inferorum ignem. Hi, ut ipſum a vera in Deum fide abſterrerent, inſtantem indigitabant rogum. Incutiebant nonnulli mortalis immaniſſimi Judicis metum. Inducebant alii Supremi, qui in Judices omnes ſententiam dicit, aequiſſimi Judicis recordationem. Fluxas alii exhibebant hujus ſeculi voluptates. Ut Caelum intueretur, eique unice inhiaret, alii hortabantur. Qui ex Deo erant, atque ad Filiorum Dei dignitatem deſignati, in ſuas ipſum partes adliciebant. Qui vero ex Diabolo, deſtinatique ad ſempiterna cum Diabolo ſupplicia, ut terrenis bonis conſuleret, ſtimulabant.

At praeclariſſimus Juvenis quam praeſtans corporis vi, membrorumque concinnitate, tam in tuendae ſervandaeque animae ſtudio adcuratus & diligens, auri inſtar, quod in fornace dum diſſolvitur, tum maxime perficitur, ſanctam in Chriſtum Servatorem noſtrum fidei confeſſionem brevi caducaeque anteferens hujus ſeculi vitae, Religionis ſuae praeſtantiam in ipſo plane igne perfectam abſolutamque declaravit.

Eodem igne quidam, qui & Marcionis haereſi contaminaverat fidei integritatem, & ſeſe Epiſcopum venditabat, cum praeſtantiſſimo hoc Viro noſtro damnatus eſt. Is vero, quamquam a veritatis ſemita aberraret, incerto tamen actus juſtitiae ſtudio, iiſdem ſeſe flammis conſumendum una cum Sanctis Dei Martyribus dedit.

Igni damnatur, una cū Epiſcopo Marcionis ſectae addicto.

Sanctus autem Chriſti Martyr Petrus ex agro Eleutheropolitano in vico Anea ortus eſt, & praeclarum, quem retulimus, Certaminis ſui exitum ſortitus, cum illuſtribus Chriſti Athletis aeternae Vitae praemium obtinuit.

S. Petri patria.

A D M O N I T I O

In Martyrium Sanctae THEODOTAE Martyris.

S. Theodotae nomen & Acta hucusque ignota.

Quum inter Sanctorum Martyrum Certamina, quorum nobis Chaldaicus Nitriensis Cod. Vatic. I. monimenta servavit, Theodotae meretricis Martyrium tam acerbitate suppliciorum, quam muliebri fortitudine, ac multitudine eorum, qui virtutis illius exemplo confirmati sunt, maxime emineat, eo nobis magis commendari, majorique in pretio esse debet, quod Martyris hujus memoriam nusquam alias aut celebratam aut indicatam inveniamus. Theodotam quidem Martyrem ad xvi. Kal. Augusti Romanum Martyrologium memorat, sed pro Sacrarum Imaginum cultu sub Leone Iconoclasta Constantinopoli passam; ut eo die pluribus narrant Graeci in Menologio. Alteram item Theodotam Martyrologium idem vi. Nonas Augusti, Menologium vero ad iv. Kal. ejusdem mensis, cum tribus filiis Nicaeae in Bithynia Martyrio perfunctam. Sed utraque a Theodota meretrice diversa est.

Vindicantur.

Etsi autem quisquis sese in versandis Sanctorum Actis exercuerit, dubitare non potest, quin haec germana & sincera sint Acta Martyrii; eadem tamen pro virili vindicare conabimur, ubi quid fortasse Lectores morari possit. Ac primum omnium, in qua Persequutione Martyrium Theodotae contigerit, haud facilem habet explicatum. Nam ipsa temporis designatio, quae lucem adferre deberet, tenebras potius offundit; ita enim Acta exordiuntur: [illegible] *Anno sexcentesimo quadragesimo secundo, mense Septembri, feria sexta*; non alphabeticis literis, aut numeralibus notis, quibus mendum facile possit obrepere, sed verbis integris ac disertis. In quem autem Christi annum competere dicamus annum illum 642. quum Acta non explicent, a quanam Epocha ducatur ac numeretur? Hanc igitur Epocham primo loco statuamus, decernamusque, a quonam initio aera illa decurrere coeperit: *Apud quos enim temporis ratio non cohaeret*, ut recte scripsit Tatianus, *apud illos neque veritatis, neque fidei historicae ratio ulla constare potest*.

Theodotae Martyrium ultra anni Christi 324. differri non posse.

Multa nobis ex Actis constant, quae ad designandum Martyrii tempus valde conducunt. I. Theodotam passam esse inter ipsa persequutionis initia: *Anno 642. mense Septembri feria sexta persequutio in nos excitata est in urbe Philippi. Nam Agrippa Praefectus solenne Diis sacrificium, & Apollini festum facturus, edixit, ut omnes iisdem immolarent ... Quum autem Theodota meretrix edicto obtemperare recusaret*. II. Persequutionem illam non populari tumultu, aut privato Praesidis odio, sed Imperialibus edictis excitatam; ait enim Agrippa: *Legi Imperatorum obtempera, Theodota*. III. Theodotam non quaesitis criminum coloribus, sed Christianae Religionis nomine damnatam. IV. Persequutionem, qua Theodota exstincta est, eam fuisse, quae non solos Ecclesiarum Praesides, aut ministros, aut milites exagitaret, quaeve solam bonorum, aut munerum aut patriae jacturam, sed quae suppliciorum acerbitatem capitalemque sententiam mulieribus etiam intentaret. V. denique, Persequutionem illam sub Imperatoribus, non utcumque Ecclesiam vexantibus, sed ethnicis, & ad Idolorum cultum Christianos compellentibus, esse quaerendam.

His constitutis, quae ex ipsis Actorum verbis planissima sunt, sequitur Martyrii, de quo agimus, tempus ultra annum Christi 324. differri non posse; jam tum enim Constantino solo rem Romanam gerente, ab ethnicorum Imperatorum edictis nullum Christianae Religioni intra Romani Imperii fines bellum fuit. Qui enim post pacem a Constantino M. Ecclesiae redditam Martyrii palmam adepti sunt, vel sub haereticis Principibus, vel sub barbaris sive extra Romani Imperii fines, sive Romanas provincias vastantibus, pro vera Religione occubuerunt.

Haud equidem inficior, Julianum post Constantini tempora immani contra Christianos odio, insanoque partim retinendae, partim restituendae Idololatriae studio flagrasse. Sed is *Christianam religionem arte potius, quam potestate insectatus, ut negaretur fides Christi, & Idolorum cultus susciperetur, honoribus magis provocare, quam tormentis*

cogere

cogere ſtuduit; ut ſcribit Paulus Oroſius lib. 7. hiſtoriar. cap. 30. Imo vero tametſi leges ediderit, quae vel Epiſcoporum diſcordias fererent aut foverent, vel Clericorum diſciplinam, Chriſtianaeque plebis pietatem labefactarent; gloriam tamen Martyrii invidens Chriſtianis, *Populis Civitatum palam interdixit*, inquit Sozomenus lib 5. hiſt. Eccleſ. cap. 5. *ne quem Chriſtianum aut injuria adficerent aut contumelia, neve invitos ad ſacrificandum traherent*. Id quod ſaepe Julianus ipſe de ſe fatetur. In Epiſtola enim 7. ad Artabium: *Ego*, inquit, *per Deos, neque interfici Galilaeos, neque caedi praeter jus & aequum, neque moleſtiae quidquam perpeti volo; ſed tamen iis pios & ſanctos viros praeferendos eſſe vel maxime cenſeo*. Et rurſus in Epiſt. 43. ad Ecebolium: *Equidem de Galilaeis omnibus adeo clementer, & humaniter ſtatui, ut nemini vis inferatur, neque in templum trahatur, neque alia de re ulla praeter voluntatem ſuam contumelia adficiatur*.

Temere proinde ſcripſit Philoſtorgius lib. 7. initio ad annum 361. tributam per edicta Juliani Gentilibus poteſtatem, quodcumque animo conlibuiſſet faciendi, eoque Chriſtianos in mala incredibilia fuiſſe conjectos, *gentibus ubique omnis generis malitiam novaſque quaeſtiones & acerbiſſimas mortes his infligentibus*. Verum quidem eſt, ſub Juliano caedes Chriſtianorum factas eſſe truculentiſſimas, adeo ut non defuerint, ubi veluti victimae aris imponerentur. Socrates lib. 3. hiſt. Eccl. cap. 13. *Tunc etiam pagani in Chriſtianos irruerunt, & concurſus factus eſt eorum, qui ſe Philoſophos praedicabant. Quin etiam nefanda quaedam myſteria ab illis excogitata ſunt; ita ut pueros impuberes utriuſque ſexus immolarent, extaque eorum inſpicerent, carnes denique deguſtarent*. Sed exempla illa crudelitatis aut privatorum aut populari furori, non Juliani edictis adſcribenda ſunt, qui utcumque Chriſtianorum caedibus apud animum ſuum gauderet, illas certe nunquam aut imperitavit legibus aut probavit. Imo vero quum Gazenſes Euſebium, Neſtabum, & Zenonem truciter necaſſent, *metuere coeperunt*, inquit Sozomenus lib. 5. cap. 9. *ne Imperator ipſos impune abire non ſineret. Jam enim rumor ſparſus fuerat, indignari illum, & decimum quemque ex plebe necari ſtatuiſſe*. Non fuiſſet autem aut timori aut rumori locus, ſi Julianus legibus ſuis eam Gentilibus, quam Philoſtorgius narrat, poteſtatem feciſſet.

Itaque Baronio ad annum 362. Martyrium Philippi Heracleenſis ad Juliani Imperium referenti, adſtipulari non poſſumus; tota enim judicii & quaeſtionis ſeries a Juliani temporibus abhorret. Baſſus enim Praeſes Philippo ait: *Legem Imperatoris audiſtis jubentis nuſquam colligere Chriſtianos, ut in toto orbe terrarum hujus ſectae homines aut ad ſacrificia convertantur, aut pereant*; quae verbis factiſque Juliani non conveniunt. Quare potior mihi eſt opinio Ruinarti, Philippum ſub Diocletiano paſſum exiſtimantis. De Gordiano, & Epimacho, quos ſub Juliano coronatos in Romano Breviario Acta memorant, quod incertum eſſe ſcribit Ruinartus, nec adfirmare audet Papebrochius, idem eſto judicium. Fateor quidem Aemilianum, ut narrat Theodoretus lib. 3. hiſt. cap. 6. ſub Juliano flammis traditum a Capitolino Thraciae Praefecto, ad quem adluſit Ambroſius epiſt. 29. ad Theodoſ. *Quot ſe offerre habent tali optioni, quum meminerint tempore Juliani, illum, qui aram dejecit, & turbavit ſacrificium, damnatum a Judice feciſſe Martyrium?* At Aemilianus, non quod Chriſtianus eſſet, ſed quod aram evertiſſet, & ſacrificium diſturbaſſet, damnatus eſt, ut Ambroſii verba, & Theodoreti narratio docet.

Atqui de Martyribus ſub Juliano fruſtra contendimus, quod ad rem noſtram adtinet; quum annus 642. a quacumque demum Epocha ducatur, in Juliani Imperium incurrere nequeat. Nam Julianus anno Chriſti 360. ad Auguſtam dignitatem evectus eſt, & anno 363. e vivis exceſſit. Quod ſi lubeat Caeſareae dignitatis tempus ad ejus imperium adjicere, ab anno 355. uſque ad 363. Regnum tenuit. At annus 642. Alexandreae ſive Graecorum aerae concurrit cum anno Chriſti 331. Syro-Macedonum autem epocha nulla eſt, cujus annus 642. non pertineat ultra annum Chriſti 384. hoc eſt, poſt obitum Juliani. Quod ſi ad epocham obitus Alexandri reſpiciamus, annus ille 642. non minus 36. annis Caeſareum Juliani imperium antevertit. Ad Juliani igitur tempora & perſequutionem Martyrium Theodotae referri nequit.

Martyrium S. Theodotae non poſſe ad Diocletiani perſequutionē pertinere.

Quiſpiam fortaſſe quum videat Theodotae Martyrium Diocletianeam crudelitatem referre, & tam quaeſtionem, quam ſupplicia temporum illorum conditioni adprime con-

venire, io ea persequutione Theodotam Martyrium obiisse putaverit. At annus ille 642. a quouam initio putabitur, ut in Diocletiani persequutionem incidat? Atqui Scriptores & Calligraphos, inquies, interdum pro arbitrio aeras adponere non ignoramus. Nam saepe annos Imperatorum numerant, ut & Lucas: *Anno quinto decimo Imperii Tiberii Caesaris*; saepe etiam Praesidum, ut passim Syri, saepe Patriarcharum, ut Constantinopolitani. Monachi vero interdum ab exstructis Monasteriis; saepissime etiam ab insigni aliquo eveotu, ut apud Evagrium lib. 6. hist. Eccl. cap. 7. *Anno sexagesimo primo a prioribus terraemotibus*; adeo ut noo defuerit, qui annos computaret ab aedificato Templo S. Sophiae, cujusmodi aeram se legisse in MS. Cod. Florentino, restatur Bernardus de Montfaucon lib. 1. Palaeograph. Graecae cap. 5. nec absimiles passim observant, qui MSS. Codices versant. Quid igitur, si Actis nostris, quae Graece scripta, aut Chaldaice, seu Syriace versa in Urbe Alexandria fortasse fuerunt, aeram Alexandriae conditae praescriptam dicamus, eorumque scriptorem vel interpretem Romanos imitari voluisse, annos Urbis conditae numerantes? Porro Alexander octo ante annis, quam fatis cederet, Alexandriam condidit, hoc est, anno ante Christum 331. ac proinde annus 642. ab Alexandria condita concurrit cum anno Christi 311. cum ipso scilicet Diocletianeae sive Galerianae persequutionis aestu. Hac autem aera constituta explicatissime procedunt omnia, quae leguntur io Actis, praesertim quod plures Imperatores dicantur Diis immolare & immolandum praecipere: quod quidem extra Diocletiani persequutionem aegre cum Actis nostris conciliari poterit.

At enimvero quisquis aeram quampiam non vulgarem, neque in usu positam usurpat, ounquam annos numerat, oisi iodicata epocha & iuitio, unde ducuntur. Nam annorum numerum conscribere, eorumque ioitium dissimulare, hominis est abuteotis & otio scribendi, & patientia Lectorum. Quid enim si Evagrius sexagesimum primum annum designasset, neque addidisset, *a prioribus terraemotibus*? Quam inde temporis cognitionem haurire liceret? Quum igitur Actorum nostrorum Scriptor aerae initium oon expresserit, procul dubio aeram usurpavit, non pro arbitrio adhibitam, sed usu non ignotam; cujus propterea initium ad temporis cognitionem noo necesse erat consigoare. Aeram igitur Urbis Alexandriae quum nemo hactenus memoraverit, si pro animi sui sententia scriptor cooscripsisset, addidisset certe, *anno 642. ab Alexandria condita*.

His adcedit, quod tametsi aera Urbis Alexandrinae usu Scriptorum trita esset, nihil inde lucis Actis adferret. Enimvero cum persequutionis alicujus initio concurrere debet aera, quam vestigamus. Persequutio autem Diocletiani anno Christi 303. coeperat, anno vero 311. annus ejus jam octavus vertebat; ut passa dici non potuerit Theodota, quum *persequutio excitata est*. Ac licet interdum edicta serius ad remotas provincias pervenerint, & propterea alibi quidem adulta, alibi vero primum erumpens eadem persequutio deprehendatur; id certe de Macedonia & Thracia suspicari non possumus; Illyrico enim, ubi sedem Galerius fixerat, proxime adjacebant, jamque ibi multos Christiaoorum absumserat persequutio. Etenim, ut de aliis taceam, Agape, Chionia, & Irene passae sunt Thessalonicae, Diocletiano IX. & Maximiano VIII. Coss. hoc est, anno Christi 304. Praeterea mense Septembri anni 311. persequutio cessaverat, ex edicto Galerii, quod recitat Eusebius lib. 8. cap. 17. & Lactantius de mortibus Persequutorum cap. 35. qui pridie Kal. Majas fuisse propositum ac promulgatum diserte tradit; egregieque Pagius ad anoum 311. oum. 12. & 13. refutat Valesium, qui ante mensem Martium, & Tollium, qui pridie Kal. Februarias manasse volunt.

At dicat quis, eodem illo anno 311. renovata est persequutio a Maximino, quum per menses aliquot quievisset. Ait enim Eusebius lib. 9. cap. 2. *Verum ille honestatis & bonorum omnium inimicus Tyrannus, qui, ut supra diximus, in Orientis partibus imperium gerebat, quum hunc rerum statum diutius ferre non posset, ne sex quidem integris mensibus passus est eum permanere*: ἀλλ' ὅλως ἐπὶ μῆνας ἓξ τῶν ἐπιταλάντων τὸν τρόπον ἠνέσχετο: Nihil igitur vetat, quo mious tunc excitata dicatur persequutio, quum a Maximino redintegrata ac renovata est, sive iterum excitata; ita ut initium quodammodo persequutionis anno 311. inveniatur.

Verum io mensem Septembrem renovata haec persequutio cadere non potest. Verba

ba enim Eusebii luculenter docent, dies quidem aliquot defuisse ad explendum sextum mensem, sed quintum jam fuisse totum in pace Ecclesiae transactum. Praesertim quum ibi Eusebius Maximini furorem,& celeritatem instauratae persequutionis ostentare conaretur. Quamobrem nisi quintus mensis Christianae pacis omnino praeteriisset, scribere debuisset: *No quinque quidem mensibus integris*. Quoniam igitur a Kal. Maji pacem agitarunt Christiani sex menses, licet non integros, totum certe Septembrem, quo mense Theodota passa est, ab omni persequutione vacarunt. Initium proinde renovatae persequutionis, ex Eusebii sententia, in Octobrem incidit; ac recte observaverat Pagius ad annum 311. num. 20. ea, quae narrantur a Lactantio, circa Novembrem coepta esse, ideoque instauratam persequutionem circa festa Quinquennalia Maximini, quae in Novembrem incurrebant. Quamquam diebus aliquot ante Novembrem oportet revixisse persequutionem, ut a Kal. Maiis sex menses non integros habeamus.

Neque vero sola temporis consignatio, sed locus etiam Martyrii hanc de Maximini persequutione conjecturam evertit. Enimvero neque in Thracia, neque in Macedonia, ad quas solas provincias urbs illa Philippi pertinere potest, imperitavit unquam Maximinus. Scio doctissimum Norisium in dissert. de Nummo Licinii cap. 2. scripsisse de Licinio & Maximino: *Utri Thracia contigerit, in obscuro latet. Quispiam Maximino potius deputavit, quod exorto inter utrumque bello, Maximinus in Illyrico cum Licinii copiis conflixit. In Thracia autem prior belli turbo detonnisset, si haec ad Licinium spectasset, neque Maximinus tantas ex Asia copias in hostili litore exposuisset, si nullum in Europa portum possedisset*. Sed haec quum scriberet Vir cl. librum Lactantii de mortibus persequut. nondum viderat, in quo legimus: *Maximinus audito nuncio obitus Galerii dispositis ab Oriente cursibus pervolavit, ut provincias occuparet, ac Licinio morante omnia sibi usque ad fretum Chalcedonium vindicaret*. Itaque tantum abest, ut Maximinus ad Thraciam usque imperii fines extenderit, ut ne ambitionem quidem suam illuc protulerit, quippe qui provincias ultra fretum Chalcedonium positas minime adsectarit. Norisium vero transversum egit error Zosimi scribentis, primum Maximini praelium cum Licinio commissum esse in Illyrico, quum Lactantius adfirmet, acies concurrisse in campo, *quem serenum vocant*, jacentem nimirum inter Hadrianopolim & Heracleam, Thraciae urbes. Deinde falsum est illud, quod Maximinus copias in hostili litore exposuerit; nam ad fretum Chalcedonium subsistere coactus fuit, objectis sibi ex opposito Thraciae litore copiis Licinii, ut ibidem Lactantius. Licinio igitur una cum Macedonia etiam Thracia parebat; neque ullus superest conjecturis locus, ut Martyrium Theodotae ad Diocletianeam persequutionem, sive sub Galerio furentem, sive sub Maximino reparatam referatur.

Mihi quidem facillime cuncta explicari posse videntur, quae ex Actis constant, si annos in aera nec arbitraria nec insueta, sed vulgatissima numeremus, in aera nimirum Alexandrea. In hac autem deducenda alius aliud initium spectavit. Aera Seleucidarum, quae Graecorum dicitur, estque in maximo apud Syros & Arabes usu, quam ipsi Aeram Contractuum nominant, ab anno post Alexandri excessum duodecimo capit initium. Atqui nonnullos hanc ipsam ab Alexandri obitu numerare testatur Petavius lib. 10. de doctrina temp. cap. 43. quos prochronismum duodecim annorum admittere merito reprehendit. Ab Alexandri etiam obitu alia incipit aera, quae dicitur Philippi & obitus Alexandri, aeramque Seleucidarum sive Graecorum duodecim annis praevertit; de qua non solum copiose tum veteres tum recentiores Chronologi disserunt, sed usus etiam Scriptorum perhibet nobis testimonium. Nam Bernardus de Montfaucon loc. cit. ubi Calligraphorum varias aerae adponendae consuetudines memorat: *Non desunt*, inquit, *qui annos numerent a morte Alexandri & ab initio Regni Philippi Aridaei*. Hanc epocham si statuamus, atque ab ea annos 642. multiplicemus, ad ea tempora, eamque persequutionem deveniemus, quae characteres in Actis expressos adamussim repraesentent.

Aera Actis praescripta definitur.

Porro Censorinus lib. de die natali cap. 21. ubi insignium epocharum titulos consignavit, ait, annum illum, quo ipse scribebat, Ulpio scilicet & Pontiano Coss. fuisse ab Olympiadum initio 1014. a Roma condita 991. Julianum 283. Augustorum 265. Nabonassaris 986. Philippi vero & obitus Alexandri 562.

Pro-

Profecto annus, cui nomen dederunt Ulpius & Pontianus, sive Pius & Pontianus, ut Fasti Theonis & Norisiani, sive An. Pius, & Pontianus Proculus, quod praefert Pagius, est annus Christi 238. ut planissime post Calvisium & Petavium demonstrat Pagius, qui ad annum illum 238. *Nihil*, inquit, *hodie certius in Chronologia, quam praefatos annos cum anno aerae Christianae 238. concurrere*. Annis igitur aerae obitus Alexandri 562. & aerae Christianae 238. in unum concurrentibus si addantur anni 80. habebimus in utraque aera simul concurrentes, in Philippaea quidem & obitus Alexandri 642. in Christiana vero 318. ex quibus consequitur, Theodotae Martyrium non nisi Licinianae persequutiuni esse adsignandum. Anno enim Christi 318. Romanum Imperium Constantinus, & Licinius obtinebant.

Atqui magni nominis parisque diligentiae Critici plerique omnes in constituenda Licinianae persequutionis epocha nostrae huic sententiae refragantur. Nam praeter Baronium, qui mendosa subscriptione L. 1. Cod. Theod. de Veteranis deceptua, coepisse putavit Licinii persequutionem anno 316. desiisse vero anno 318. quo Constantinum cum Licinio debellasse censuit; Petaviua, qui ad suos temporum cardines revocare suscepit Liciniana contra Constantinum bella, quibuscum persequutionis epocha inligata est, anno 319. initium persequutionis adfixit lib. 13. de doctr. Tempor. Pagius, qui eadem sibi *retractanda & adcuratius discutienda* sibi sumsit, Martyres, qui in Liciniana persequutione passi celebrantur, non ante annum 319. consummatos esse contendit ad annum 316. Baluzius ad Lactantium de mortibus persequut. in anno 320. ejus persequutionis epocham locat. Tillemontius vix evinci posse, ait, Licinii persequutionem coepisse ante annum 320. Quorum judicia si vera sint, aera obitus Alexandri, quam Actis consignatam dicimus, nullius persequutionis initium repraesentat. Sed in constituenda Licinianae persequutionis Epocha a tantorum virorum sententia gravissimae nos rationes revocant, quas ordine explicabimus.

Quo tempore Licinius Christianos persequi coeperit.

Duas a Licinio excitatas persequutiones distinguere oportet, utramque sane immitem ac cruentam, sed alteram quidem occultam ac latentem, alteram vero apertam ac palam saevientem, quam a Tyranni nomine Licinianam nuncupamus. Imo vero si rem curiosius, sed verius expendamus, tripartita videtur Licinii persequutio. Nam primum quidem nullis artibus tecta sub Galerio desaeviit; deinde vero quum solus Constantinus Licinii collega esset, partim metu, partim Imperii foedere occulta fuit, & Christianos per vices subinde exagitavit, denique dissociato foedere, & inter utrumque Imperatorem bello erumpente, propriis Licinii edictis commota est. Tertiae hujus, quae proprie Liciniana persequutio nuncupatur, initia heic inquirimus; sed pauca de duabus prioribus delibare operae pretium erit, ut de Tyranni ingenio, & indole persequutionis, quam versamus, certius aestimari, ac judicari possit.

Licinium jam tum ab anno 307. quo ad purpuram a Galerio evectus est, inter persequutores Ecclesiae operam suam professum esse, minime quidem a vero abludit. Nam Idololatriae studio, & Christianae Religionis odio incredibili furebat, & Galerius, cujus beneficio Imperium adeptus erat, ad exitium Christiani nominis perdite incumbebat, eique Magistratus ubique obsecundahant; ut propterea incredibile videatur, Licinium hac in parte a Galerio dissensisse. Atque Eusebiua quidem diserte videtur inter Persequutores Licinium Galerii Collegam numerare; ait enim lib. 8. cap. 16. *Tum Principes illi ipsi, qui bellum adversus nos olim gesserant*: αὐτοὶ δὴ ἐκεῖνοι δι᾽ ὧν πάλαι τὰ τῆς καθ᾽ ἡμᾶς συνεγεῖτο πολέμου: *repente praeter omnium spem mutata sententia palinodiam cecinere, humanis erga nos edictis & mitissimis constitutionibus ardentissimum persequutionis incendium restinguentes*. Ex Imperatoribus autem, qui in ea persequutione contra nos bellum gesserant, soli supererant Licinius, & Galeriua, quum edicta illa mitissima proposita sunt. Nam Diocletianua & Maximianus jam se Imperio abdicaverant, Constantinus vero ab impietate & immanitate contra Christianos semper abhorruerat. Palinudiam igitur nonnisi Galeriua, & Licinius cecinerunt; atque utrumque proinde bellum contra nos gessisse adfirmat Eusebiua.

Tyrannum igitur adpellari potuisse Licinium jam ab anno illo 307. mihi quidem valde probatur. Nec Pagio adsentiri possum, Papebrochii conjecturam refutanti, qua pu-

putavit, in Epitaphio S. Marcelli, a Damaso composito, *Tyranni* nomine Licinium indicari. Pagii verba sunt: *Immerita Papebrochius Bollandum reprehendit, & exilium Mortello irrogatum in Licinium transfert; cum is usque ad annum* 319. *Christionis foverit, etsi Christiouus non fuit, seipsum tolem simulaverit*. Etsi enim Papebrochii senteutiam, & Epitaphii interpolationem minime laudo; non recte tamen rejicitur ex eo, quod Lieinius usque ad annum 319. Christianis faverit, ac se Christianum esse simulaverit.

Sed & quae de vera aut simulata Licinii religione scribunt ac sentiunt docti viri, non satis ad verum exacta mihi videntur; saepe enim illis ipsis argumentis, quibus superstitionem suam Licinius aperit, Christianam ipsius Religionem adstruunt, & confirmant; sive quod impune ac palam Christi Religionem exerceri permiserit, sive quod Christianis injunxerit, ut Deum suum pro sua ipsius ac Reipublicae salute orarent, sive quod Crucem nummis impresserit; haec enim, licet benevolum erga Christianos animum ostendant, abjectam tamen ex animo superstitionem, ejuratumque Idolorum cultum non evincunt; imo vero ex ipsa plerumque Idololatriae disciplina profecta sunt. Insederat enim animis Ethnicorum opinio, Divinum Numen omnibus aeque religionibus honorari ac propitium fieri; quosdam praeterea peculiares esse gentium, populorum, ac sectarum Deos, quos contemnere ac violare impium ducebant, & quos potius sibi conciliare quacumque ratione satagebant. Unde ignotis etiam Diis arae extructae, inscriptaeque sunt apud populos ceteris superstitiosiores, ne quem scilicet aliarum gentium Deum sine culru praeterirent; ac Romani magnam sibi adsumsisse religionem videbantur, si nullam respuerent falsitatem. Hinc Tiberium, Alexandrum Mammaeae, aliosque Idolis addictissimos, Christo etiam inter ceteros Deos cultum adbibuisse, mirum videri non debet. Frustra igirur Tristanus, Patinus, & Pagius de Cruce in nummis Licinii impressa anxie quaerunt, ut inde Christianae Religionis argumentum ducant. Potuit enim Labarum, & Crucem nummis Licinius imprimere eadem illa superstitione, qua tripus Apullinis, serpens Aesculapii, tridens Neptuni passim excudebantur; ut nimirum inter ceteros Deos Christum connumerare profiteretur. Quod tamen non Christianum, sed superstitiosissimum animum praesefert.

Utrum autem ad Christianorum religionem Licinius animum aliquando adjunxerit, conjecturam quoque facere licet ex oratinne, quam habuit ad primores exercitus, quum esset pugnam cum Constantino commissurus: *Viri amici*, inquit, *& commilitones, hi quidem, quos colimus, & quos ab ultimis usque majoribus coleudos accepimus, Dii sunt patrii. Iste vero, qui adversarum nobis partium copias ducit, moribus institutisque majorum violatis, ad impiam nullos credentium Deos opiuionem destivit; peregrinum quemdom, nescio unde quaesitum, temere amplectens Deum. Quin etiam turpissimo ejus signo exercitum suum dehonestat*. Quae quidem verba tria nobis potissimum insinuant. I. Licinium semper Idolis fuisse mancipatum, & a Christo alienum. II. ejus Exercitum ex Idololatris fere coactum. III. Cnnstantinum a colendis Idolis serio abhorruisse, & unum Deum Christum coluisse: *Unus ille, nescio unde profectus, Constantiui Deus*.

Odium ejusmodi Licinianum in Christianos saepe Constantini metu repressum, subinde caussis sese suggerentibus erumpebat. Praecipuae autem caussae fuerunt bella, & simultates, quae inter utrumque Imperatorem intercesserunt. Eusebius lib. 10. cap. 8. *Porro quum Constantino bellum inferre statuisset, simul etiam adversus summum omnium Deum, quem a Constautino coli cognoverat, praeliari instituit*. Snzomenus vero lib. 1. cap. 7. *Licinius vero, qui antea Religiouem Christianam coluerat, post cladem illic* (ad Cibalim) *acceptam*: Λικίνιος δὲ μετὰ τὴν ἐνθάδε ἧτταν, πρότερον τὰ τῶν Χριστιανῶν, πρεσβεύων. (πρεσβεύειν heic non profiteri culrum religionis, sed honorem habere significat) *animo mutatus, multos Sacerdotes, qui in suis partibus degebant, graviter adflixit. Sed & alios plurimos, ac praecipue militaris ordinis viros, male multavit. Etenim ob dissidium, quod ipsi erat cum Constantino, Christianis supra modum erat iusensus, ex eorum calamitatibus maximum dolorem Constantino allaturum se esse sperans: simul etiam existimaus, Ecclesias Christianorum id unum optare, ac studere, ut illum solum Imperatorem haberent.* In militarem autem ordinem eo maxime saevitum est, quod plerique religioni ducerent, con-

contra Conſtantinum, ſeu contra ſignum Crucis, quod Conſtantini copiis praeferebatur, arma ſumere.

Eccleſiam igitur Licinius aperto capite, ut loquitur Euſebius, perſequi coepit poſt cladem Cibalenſem; nam redintegrata deinde inter Imperatores concordia, inter cetera pacta conventa id praecipue cautum voluit Conſtantinus, ut Licinius ab infectandis Chriſtianis abſtineret. Jam igitur illos vexare & opprimere ſuſceperat. Quamobrem ſtare non poteſt Pagii ſententia, obnixe contendentis, Martyres omnes, qui ſub Licinio paſſi dicuntur, non eſſe ante annum 319. abſumtos. Sed quoniam apertae Licinianae perſequutionis nomine eam intelligendam Scriptores volunt, quae nullo deinceps foedere Imperii ſedata eſt, ſed ad ultimam Tyranni cladem duravit, quamque Pagius ante annum 319. incipere non potuiſſe certiſſimis argumentis demonſtraturum ſe pullicetur; hanc etiam ante eum annum initium cepiſſe, ex illis ipſis Pagii argumentis demonſtrabimus.

Gemina ſunt Pagii fundamenta in binis Martyrum Actis locata, Baſilei ſcilicet Epiſcopi Amaſeni, & Theodori Ducis. Baſileum autem paſſum eſſe circa perſequutionis initium, ex confeſſione Baronii pro certo ſtatuit, ejuſque agonem, ex teſtimonio Nicephori, poſt Theodori Ducis mortem eſſe conſummatum. Acta igitur Baſilei, & Theodori diligentius excutiamus, ut ante annum 319. perſequutionem coepiſſe planum faciamus. *Obiit Baſileus*, inquiunt Acta apud Bollandum 26. Aprilis, *menſe Martio vigeſimo octavo die; ſepultus vero fuit in ſacri ſui gregis urbe menſe Aprili vigeſimo ſexto.* Obitum quidem S. Martyris in annum 319. incidiſſe non inficior, ſed perſequutionem jam ante excitatam, aperte docent Acta, ex quibus excerptam hyſtoriae ſynopſim ſubjicio.

Licinius ſolius & veri Dei fidem reprobavit, idque poſt jusjurandum illud, quod Conſtantino ſaepius expoſuit, nullo unquam tempore ſe a Chriſtianorum fide defecturum, ſed illius ſe fore propugnatorem. Quae ſua promiſſa pro nihilo faciens, Idolis ſacrificia offerens, & violenter Senatorias mulieres abripiens, omnes Chriſtianos e domo ſua procul fugavit... Quum igitur ſine impedimento aliquo talia ab ipſo DIUTIUS *fierent, una quaedam puella Glaphyra nomine ad ſtuprum a Licinio per Benignum Cubicularium provocata, cum eo miſceri exhorreſcens, arcanum illud Reginae ipſi aperire auſa eſt. Haec quum Regina didiciſſet, &c.* illam primo occultavit eo nomine, quod delirio correpta moritura videretur; poſtea vero opportunum tempus nacta multum auri & argenti, regiumque ornatum & omnem ſupellectilem, necnon pueros illi dedit, eamque miſit in Armeniae regionem *&c.* Dei autem providentia factum eſt, ut illi in urbem Amaſeam venirent, ubi Epiſcopum convenere, qui Baſileus adpellabatur. Quum autem in urbe Amaſea Templum Chriſtianis non eſſet, adlatam ſecum pecuniam Glaphyra ad illud aedificandum contulit, atque ut compleri poſſet, novam pecuniae ſummam a Conſtantia poſtulavit, quam Conſtantia lubentiſſime ſubmiſit, & puellam Epiſcopo per literas commendavit. *Temporis intervallo* iniquioris Daemonis arte factum ajunt, ut Glaphyrae literas Benignus ille, de quo diximus, invenerit. Quibus lectis, quum audiſſet puellam vivere, & apud quemdam virum Amaſeae eſſe, Regi Licinio hoc pateſecit. Qui quum mirum in modum furore adcenſus fuiſſet, illa ipſa hora ad Provinciae Praeſidem edictum miſit, quo jubebat Baſileum ipſum, & famulam Glaphyram ferreis vinculis ligatos ad ſe mitti. Quum autem interea Glaphyra diem obiiſſet, Baſileus ad Licinium miſſus eſt, quem promiſſis, minis, ſuppliciiſque fruſtra tentatum tandem capitis damnavit, & in mare demergi juſſit.

Si quae autem fides Actis hiſce, quibus nititur Pagius, habenda eſt, Pagii ſententia conſiſtere non poteſt. Enimvero Licinius jam Chriſtianos e ſuo Palatio expulerat, atque in adfligendis Chriſtianis *diutius* perſtiterat, antequam Glaphyram de ſtupro interpellaret. Glaphyra autem tamdiu a Regina occultata eſt, *donec opportunum tempus* clandeſtinae fugae adſuit. Dies autem complures iter abſumſit, donec Amaſeam perveniret, ubi quinto die ad Epiſcopum deducta eſt. Templum autem exſtrui non potuit, ſive aedificium eo perduci, ut pecuniam omnem a Glaphyra adlatam exhauriret, intra paucos dies. Sed & temporis nonnihil effluxit, dum literae Nicomediam a Glaphyra ad Conſtantiam, & ab hac ad Glaphyram commearent. Glaphyrae autem literae non ſtatim, ſed *temporis intervallo* deprehenſae a Benigno, interceptaeque ſunt, reſque ad Li-

Licinii

cinii mandata ad Praesidem, iter Basilei ad Licinium, necnon quaestiones de Basileo habitae, dies complusculos postulabant. Quae quidem omnia geri potuisse a Kal. Januarii ad diem 28. Martii nunquam adducar, ut credam. Minimum igitur Christiani e Palatio pulsi, & persequutio excitata est anno proxime superiori 318.

Acta modo Theodori Ducis penitus exquiramus, ut ex illis ipsis Pagii sententiam refutemus. Ense fuisse consummatum Theodorum *Februarii mensis die septimo, Sabbatho, hora tertia diei*, Acta testantur apud Bollandum ad 7. Febr. Hinc confici putat Pagius, Theodori Martyrium contigisse anno 319. cujus nimirum litera Dominicalis erat D. ac propterea Sabbathum incurrebat in diem septimam Februarii. Haec autem quum Pagio libenter concedamus, initium persequutionis ante eum annum constituendum esse contendimus, si Actorum fidem cum Pagio suscipiamus. Eorum igitur historiam percurramus. Quum Licinius *irreconciliabilem persequutionem excitasset adversus eos, qui erant insignes pietate, & misisset per universam civitatem & regionem; quumque vidisset sceleratissimus, quod magna atque infinita multitudo contemneret ejus edicta, statuit insigniores comprehendere in exercitibus & in civitatibus.* Ex cap. 1. num. 2. *Quum vero ubique quaererentur ii, qui sunt gloriosiores in rebus hujus mundi, ei significatum est de quodam viro nomine Theodoro.* num. 3. Quoniam igitur anteaquam ad Licinium Theodori nomen delatum esset, eo usque invaluisse persequutionem testantur, ut Tyrannus videret sua edicta ab infinita multitudine contemni, ante mensem Januarium ejusdem anni 319. edicta illa procul dubio proposita videntur. Ad haec, quae a delatione Theodori usque ad ejus caedem gesta narrantur in Actis, aegre conjici possunt intra unius fere Januarii fines. Etenim quum Theodori virtutem & Christianae religionis studium *Licinius audivisset*, mittit ad ipsum a Nicomedia usque ad Heracleam, quum prope esset Pontus Euxinus, Protectorem cum satellitibus. Illi autem quum venissent Heracleam, assidue instabant, ut iret Theodorus ad Imperatorem. Ex cap. 2. num. 1. Ut se illi ad iter compararent, atque Heracleam pervenirent, pluribus diebus opus fuit. *Tres autem dies eos detinuit* Theodorus, ac *paucis retentis, reliquos misit ad Licinium; ad eum scribens epistolam, ne aegre ferret ipse Imperator ad eum venire cum Diis suis insignioribus, ut te, ajebat, praesente, Diis sacrificem. Illi autem reversi quum reddidissent* epistolam, & *ejus exposuissent prudentiam & virtutem, & decere eum non gravari ire ad ipsum. Quod si fiat, omnes qui locum habitant, adorabunt Deos Imperatoris. Eorum verbis inductus Licinius quum magnam congregasset multitudinem ad octo millia, profectus est Heracleam.* Mihi quidem, si Kalendis ipsis Januarii delatus fuisset Theodorus, non videtur Licinius ante diem 7. Februarii Heracleam pervenire potuisse. Ut omittam quae a Licinii adventu ad Theodori mortem intervenerunt, confracta scilicet Idola Licinii, supplicia Theodoro inlata, anteaquam *per dies quinque* in custodia detineretur, & alia pleraque, quae fusius narrantur in Actis. Si igitur ense consummatus est Theodorus anno 319. die 7. Februarii, persequutio jam commota erat anno saltem superiori 318. si Actorum authoritas quidquam valet.

Sed quoniam Actorum fides nutare videtur doctis viris, aliis est insistendum argumentis, ut apertam, de qua disputamus, Licinii persequutionem ante annum Christi 319. coepisse demonstremus. Porro initium ejus persequutionis factum a pellendis de Palatio Christianis nemo inficiatur, ex testimonio praesertim Anonymi Valesiani. At Licinium de Palatio Christianos depulisse ante annum 319. haud obscure insinuat Suidas verbo Auxentius. Narrat enim Auxentium Licinii familiarem propterea cingulum solvisse, ac de Palatina militia fuisse expunctum, quod quum Licinius a prandio in hortos Regiae domus animi gratia divertisset, & eximiae magnitudinis uvae botrum decerpendum, atque ad pedes statuae Bacchi, quae fonti insidebat, conlocandum Auxentio mandasset, ille, nefas id Christiano esse dictitans, parere detrectaverit. Jam vero pomeridiana Licinii deambolatio ad fontis amoenitatem & vitem inumbrantem, uvaeque maturitas adultam aestatem vel autumnum praeseferunt, hybernum certe tempus post Kalendas Januarias indicare non videntur. Atqui in aestatem vel autumnum anni 319. cadere non possunt; jam enim per hyemem ejus anni persequutio adulta erat, atque in Christianos gladio saevierat, ut Pagius contendit. Ergo pellebantur e Palatio

Christifideles ante annum 319. atque adeo Septembri anni 318. ut Martyrium Theodotae, & excitatam persequutionem adsignemus, nihil vetat; praesertim quum conjecturae non leves huic sententiae adstipulentur. Nam I. simillimum vero est, Licinium repentina rabie excitatum in eas provincias primum saevire coepisse, quas Constantino favere impensius verebatur, quasque prae caeteris ob Christianae religionis studium sibi suspectas habebat, cujusmodi erant, quae Constantinianis limitibus proxime adjacebant, Thracia praesertim Illyrico finitima. II. Turbinem illius persequutionis Thraciam ante alias excepisse, ubi nimirum Licinius degebat. Nam S. Ammon Diaconus a Rhabdo Macedoniae Praefecto missus a Beroe, sive Berrhoea Thraciae Heracleam Thraciae quoque urbem dicitur ad Licinium Tyrannum, & ibidem Martyrio coronatus in Menologio Graecorum die 1. Septembris. III. Quum Licinius Christianos vexaret, ut Constantino dolorem inureret, quod scribit Sozomenus, eos primum adgressus videtur, quorum incommoda Constantinus ignorare non poterat. In Thraciam igitur primus persequutionis impetus invasit, ibique Septembri mense ante annum 319. Theodotam Caelo dedit.

Quod autem Scriptor Actorum diem mensis indicare praetermiserit, ad confirmandam hanc nostram de anno 318. conjecturam valde conducit. Fortasse enim quum annum & feriam adnotasset, diem consulto omisit, qui nimirum ex ipsa anni & feriae nota constabat, patebatque. Id autem qua ratione conjiciamus, expediam paucis. Enimvero Christianos priorum seculorum Kalendarium Judaeorum sequutos, annum ab Aequinoctio autumnali inchoasse notius est, quam ut argumentis ac testibus ostendamus. Certe in Epistolis antiquorum Patrum, praesertim quae inter Acta Concilii Chalcedonensis exstant, hoc initio annos numerari videmus. Potuit igitur Actorum nostrorum Scriptor ab aequinoctio Autumnali annum 642. auspicari. Quo dato, & illud sequitur, unam dumtaxat feriam sextam ad illum Septembrem mensem ejusdem anni pertinuisse; sumto enim anni initio a die 24. Septembris, quae anno Christi 318. fuit feria quarta, sola dies 26. ejusdem mensis in feriam sextam incidisset; Litera enim Dominicalis anni 318. fuit E. Scriptor proinde supervacaneum putavit diem mensis adjicere, quam ex anni, & feriae indiciis notam esse existimavit.

Quum haec, quae de notatione temporis, deque Aera Actis praescripta facile doctis viris probatum iri confidam, alia quoque nobis rationum momenta supperunt ex iisdem Actis, quae ad Licinianam Persequutionem Martyrium Theodotae pertinere confirmant. Nam I: ea Persequutionis indoles describitur, quae ab immanitate Diocletianea nihil abhorret: qualis certe fuit Liciniana Persequutio, quae nimirum adpendix, sive continuatio potius Diocletianese fuit; adeo ut a plerisque inter Persequutiones peculiari nomine non censeatur. II. Laxitas quaedam disciplinae, ac remissio pristinae Christianorum fortitudinis, quae in Actis adparet, Constantini tempora, & concessae aliquantisper pacis indolem praesefert. Quum enim Constantinus dictis, factisque patronum se Christianae Ecclesiae praeberet, plerosque ad Ecclesiam compulit non sincerus Religionis, aeternaeque salutis amor, sed captandae Principis benevolentiae studium; plurimique non satis per virtutem idonei, quum Persequutionis metus abesset, confertim in Ecclesiam irruperunt. Hinc multitudo illa lapsorum, qui ad septingentos & quinquaginta jam sacrificare parati, exemplo Theodotae revocati sunt. In hac autem multitudine lapsorum Liciniana tempora facile agnoscet, qui Nicaenos Canones recolat: eademque laxitas disciplinae indolem illam Christianae pacis redolet. Qua de re testantur Acta S. Gordii Martyris, qui sub Licinio passus est, stadium, ubi Circenses edebantur, in quod se Gordius intulit, Christianorum etiam multitudine fuisse confertum, qui, S. Confessore in medium prosiliente, clamorem sustulere. Ejusmodi porro spectaculis nefas erat Christianis per anteacta Ecclesiae tempora interesse. III. demum ut Licinianae Persequutioni Martyrium Theodotae adsignemus, suadet, quod Meretricem mulierem vix aliis temporibus in Ecclesism admissam, aut in communione Fidelium toleratam videre liceat; summa enim inter superiorum Persequutionum tempora vigebat disciplina. Theodotam autem quaestum corpore fecisse, liquet ex ejus Actis, quae mox proferemus.

Re-

Digitized by Google

Restat tamen, ut difficultati omnium gravissimae occurramus, quae maximum prae cunctis negocium sententiae nostrae facessere videtur. Quo, scilicet, pacto Agrippa Praefectus urgere Theodotam potuerit, ut legi *Imperatorum* obtemperaret, & eamdem rursus Imperatorum exemplo redarguere: *Nonne sapientiores te sunt Domini tui Imperatores, qui Deorum pacem hostiis exposcunt?* Nam si anno 318. sub Licinio passa est Theodora, quum, nimirum, Constantinus palam Christianae Religionis patrocinium susceperat, unius dumtaxat Licinii Imperatoris idololatriam profitentis, non vero plurium Imperatorum edictis, ac mandatis damnari potuit.

Ut satis huic argumento faciamus, statuendum est, Edicta Imperatorum post M. Aurelium, qui primus Imperii Collegam habuit, omnium Collegarum nomina praetulisse, tametsi ab uno proponerentur, ceteris nec scientibus, nec consentientibus. Totum enim Imperium ab omnibus in solidum regebatur, etiamsi Provincias inter se partiti essent. Hinc Legibus passim in Codice Theodosiano, & Justinianeo unius Imperatoris jussu editis Collegarum praescripta sunt nomina. Ita Lex 2. de censu Cod. Theod. lib. 13. Tit. 10. data est ad Praesidem Lyciae, & Pamphyliae, quae non Constantino, sed Licinio parebant; utriusque tamen Augusti nominibus inscripta est. Et quamquam excipere quis possit, editam fuisse Legem illam ante pugnam Cibalensem, atque adeo ante Provinciarum partitionem; data enim dicitur Constantino III. & Licinio III. Coss. hoc est, anno Christi 313. tamen non prima, sed nova facta est inter Constantinum, & Licinium Provinciarum divisio post Cibalensem pugnam: Lycia vero, & Pamphylia jam antea Licinio suberant. Neque illud omittere debeo, subscriptionem ejus Legis, numerumque Consulatuum a Cardin. Norisio emendatum esse in Diss. de Nummo Licinii, ubi ostendit, eam Legem editam esse anno 315. post Cibalense bellum superiori anno confectum. Praeterea Edicta Constantini in caussa Donatistarum solius Constantini authoritate, cui Africa subjecta erat, manarunt; nomine tamen etiam Licinii emissa sunt, ut apud Augustinum Epist. 88. ad Januarium Donatistam: Epistola ad Probianum Proconsulem Africae, ut Ingentium mittat ad Comitatum Constantini, a solo Constantino scripta est: ejus tamen inscriptio Collegae quoque nomen praefert: *Imperatores Caesares Flavii Constantinus Maximus, & Valerius Licinius ad Probianum Proconsulem Africae.*

Ac ne longius ab Actis ipsis, quibus Persequutio in Christianos excitata est, abeamus, Edictum, quo saevissima Persequutio a Diocletiano, & Maximiano commota est, nomina praefert non solum Diocletiani, & Maximiani Herculii, & Galerii, verum etiam Constantii Chlori, qui tamen a vexandis Christianis semper abstinuit. Ea igitur ratione potuit Agrippa Praeses Theodorae imperare, ut Imperatoribus obtemperaret, qua & Praefectus Caesareae Procopio mandavit, ut quatuor Imperatores venerarentur, inter quos erat Constantius: & Anulinus Proconsul Crispinae edixit, ut Diis pro salute Principum sacrificaret *secundum legem datam a Diocletiano, & Maximiano piis Augustis, & Constantio nobilissimo Caesare*, qui licet nec cultum illum sibi deferri juberet, nec ullam Diis pro salute sua sacrificandi legem daret, Edictis tamen praescriptus erat. Praesides autem Principum voluntatem, & mandata ex edictorum verbis deprehendunt. Quidquod *Principum Decreta* non semper plures in Regno Principes designant, uti ex Actis SS. MM. Felicis, Fortunati, & Achillei demonstrat in Notationibus ad Caput 10. Vitae S. Irenaei Halloixius. Sic Acta S. Maximi M. quae Proconsularia vocat Baronius, relata a Bollando die 30. Aprilis, & a Ruinarto, passum dicunt Maximum sub Decio, qui *Decreta constituit per universum Orbem* contra Christianos, ejusque Martyrium ad annum 250. refert Ruinartus. Ibi autem Proconsul nomine Optimus ad Martyrem: *Non cognovisti Decreta Invictissimorum Principum, quae nuper advenerunt? Maximus respondit: Quae? Proconsul dixit: Ut omnes Christiani, relicta superflua superstitione, cognoscant verum Principem, cui omnia subjacent, & ejus Deos adorent.* Haec Proconsulis verba unum Principem aperte designant: idque confirmat Maximus, excipiens: *Iniquam Regis hujus seculi prolatam sententiam co-*

gnovi. Et tamen Decreta dicuntur Invictissimorum Prinelpum. Quemadmodum & in Actis SS. MM. Petri, Andreae, Pauli, & Dionysiae Virginis, qui iu ipsa Decii Persequutione passi sunt, idem Optimus Proconsul Petrum interrogat: *Habes ante oculos Decreta Invictissimorum Principum. Sacrifica igitur Magnae Deae Veneri*. Et in Actis SS. Felicitatis, & septem ejus filiorum: *Publius* (Urbis Praefectus) *jussit eam alapis caedi, dicens: Ausa es, me praesente, ista monita dare* (filiis tuis) *ut Dominorum nostrorum jussa contemnant*. Passa est autem Felicitas sub Antonino Pio circa annum 150. Ibidem tamen Praefectus promiscue unius, & plurium Imperatorum praeceptum memorat: nam ad tertium S. Felicitatis filium, nomine Philippum, ait: *Dominus noster Imperator Antoninus jussit, ut Diis Omnipotentibus immoletis*.

Ad quartum vero, qui Silvanus dicebatur: *Ut video*, inquit, *convenit vobis tum pessima matre vestra hoc consilium, ut praecepta Principum contemnentes, omnes simul curratis in interitum*. Praeteres ad Alexandrum inter fratres numero quintum: *Miserere aetati tuae, & vitae in infantia positae, si non fueris rebellis, & secutus fueris ea, quae sunt Regi nostro Antonino gratissima. Unde sacrifica Diis, ut possis amicus Augustorum fieri, & vitam habere, & gratiam*. Ad Martialem denique filiorum septimum: *Crudelitatis vestrae factores effecti, Augustorum instituta contemnitis*.

Illud etiam nostrae de tempore Martyrii sententiae obstare videtur, quod procul dubio contigisse dicendum sit, quum gravissima Persequutio urgeret Ecclesiam. Hoc enim suadet non solum memorata multitudo lapsorum, qui numero erant septingenti & quinquaginta; sed etiam acerbitas suppliciorum, quae de Theodota sumta sunt. Atqui non istiusmodi fuisse videtur indoles Licinianae Persequutionis, quae tantum abfuit ab aliarum Persequutionum atrocitate, ut illam Severus Sulpitius non numerandam inter Persequutiones censuerit: quodque jure mirandum sit, Papebrochius ipse eamdem a numero Persequutionum eliminat. Enim vero in Prolog. ad Acta S. Theodoti Ancyrani die 18. Maii, quum statuere conetur S. Theodotum caesum in Persequutione Diocletianea, illam adpellat *ultimam*. Ejus verba, quoniam ex Actis Persequutionem colligere contendunt, omnino sunt heic adferenda. Numero igitur 5. ait: *Sed quae haec Persequutio? Imperatores pluraliter identidem scribuntur in Actis, sed nulli nominantur: quantum tamen colligere ex eis licet, Diocletianus, & Maximianus intelligendi nobis sunt. Meminerunt enim Acta Ecclesiarum, ut tunc satis frequentium, & publicarum: quod optime convenit cum illorum Edictis, subverti omnes jubentibus: meminerunt etiam fugatorum undique Sacerdotum, hi enim praecipue peti jubebantur: & omnino saevissimam Persequutionem describunt, qualem apud Eusebium legere est, fuisse hanc ultimam, praesertim anno CCCIII. & IV. quando Tyranni speraverunt stirpitus eradicandam memoriam Christiani nominis, nedum religionem &c.*

Sed, pace Viri doctissimi, non video, cur haec omnia in Liciniana tempora cadere non possint. Nam de plurali numero Imperatorum non est dubitandum, quin usurpatus fuerit etiam uno imperante, sue Ecclesiam divexante. De Ecclesiis eversis idem adcidit sub Licinio. Fuga vero Sacerdotum Licinianae potius, quam Diocletianeae Persequutioni congruit; ut ex hactenus dictis manifestum est.

ܣܗܕܘܬܐ

ܕܬܐܘܕܘܛܐ ܙܢܝܬܐ .

MARTYRIUM

S. THEODOTAE Meretricis.

[illegible]

Anno Christi 318. Sub Licinio Imp.

Atrox in Christianos persequutio.

ANNO sexcentesimo quadragesimo secundo, mense Septembri, Feria sexta, persequutio in nos excitata est in Urbe [1] Philippi. Nam 1

S. Theodota Apollini litare detrectat.

Agrippa Praefectus solenne Diis sacrificium, & Apollini festum facturus, edixit, ut omnes iisdem immolarent, eaque secum celebritate fruerentur [2]. 2

Ad Praesidem defertur.

Quum autem Theodota Meretrix Edicto obtemperare recusaret, apud Praesidem adcusata est: Theodota, delatores dicebant, Edictum tuum parvi pendens, Apollini litare detrectat.

Constans in fide.

Quocirca Praeses illam accessiri jubet, utque Apollini sacrificet, instat. Cui Theodota: Sat est, respondit, quod meretrix apud omnes audio: nec sceleri scelus addam, ut supremo Judicii die sacrilegae quoque a Deo defectionis redarguar.

In carcerem detruditur.

Septingēti & quinquaginta viri ejus constātiam demirati a sacrificiis abstinent.

Quumque Praeses ea de caussa Theodotam in carcerem detrudi jussisset, septingenti & quinquaginta [3] Viri constantiam mulieris admirati, ab eo sacrificio sibi omnino abstinendum esse statuerunt: 3 Si Meretrix, ajebant, impia sacra aversatur, adeone nos desipiemus, ut vera nos ipsi vita privemus?

Ad unum & viginti dies cibo potuque prohibitu.

Theodota itaque publicae custodiae inclusa, & ad unum & viginti dies cibo, potuque prohibita, diu noctuque orationi vacabat.

Rursus in judicium producitur.

Christū orat.

Inde vero quum rursus in judicium produceretur, obortis lacrymis, hunc in modum orabat: Te, Christe, obsecro, ut hoc me crimine absolvas, in quod, instigante nimirum Diabolo, prolapsa, meretrix dicor. Tua me, quaeso, virtute contobora, atque armis induito, ne ab

atro-

atrociſſimis, quos obitura ſum, cru-
ciatibus oſſa mea commoveantur.

Ejus Actia coram Praeſide. Interea Praeſidi ſiſtitur, a quo de
ſua conditione rogata, repoſuit: Ope-
re quidem meretrix ſum, Religione ve-
ro Chriſtiana, ſi tamen Chriſti nomine
digna ſum [4]. Cui Agrippa Praeſes: Ec-
4 cur Apollini Deo Maximo litare detre-
ctas? Quia, reſpondit Theodota, nec
juſtum, nec aequum eſt, fictis per ma-
nus hominum ex ſilice, aut trunco Ido-
lis ſacrificare. Tum Agrippa Praeſes:
Nonne ſapientiores te ſunt Domini tui
Imperatores, qui & Deorum pacem
hoſtiis expoſcunt? Cui Theodota: At
quae demum iſthaec tua, tuorumque
Imperatorum ſapientia? Sapientis certe
5 nomen immerito vobis adſumitis [5];
Apollinis ethymon. quum nec Apollinis Dei veſtri nomen
intelligatis, quod Sapientes Perditorem
6 recte interpretantur [6]: & adpoſite qui-
dem Deus veſter perditionis author no-
minatur, quum reapſe cultorum ſuorum
animas perditum eat. Tunc Agrippa
Diriſſime caeditur. Praeſes Theodotam diriſſime caedi juſ-
ſit. Interpellantibus autem, atque hor-
tantibus, ut Praeſidi tandem adſentire-
tur, ſupplicium brevi obſequio certiſſi-
me evaſura; Theodota: Deum verum,
reſpondit, neutiquam deſeram, neque
inanima ſimulacra colam; alte enim
mihi fixum haeret in animo Praeceptoris
Matth. 10. 33. monitum: *Qui negaverit me coram homi-
nibus, negabo eum coram Patre meo, qui
in Caelis eſt*. Nunquam ergo uſque eo
ego deſipiam, ut ab hoe deficiam vero
Deo, & perituro propediem homini
morem geram. Tum Agrippa Praeſes:
7 Ligno [7], ait, Theodotam ſuſpendite,
& ferreo pectine eam dilaniate.

Quum itaque a Lictoribus imma-
Equuleo ſuſpenſa ungulis dilaniatur. niſſime torqueretur Theodota, alta vo-
ce inclamabat: Te, Chriſte, adoro,
Chriſtum cōlaudat. tibique gratias ago, qui iſta pro ſancto
nomine tuo perpeti me dignam efficis.
At Agrippa: Siccine, inquit, te non
pudet, Deum adpellare hominem, quem
vos

[illegible]

vos ipsi Cruci suspensum periisse fatemini? Ad haec Theodota: Generis ille Humani misertus, Crucis supplicio mactandum se tradidit, mortemque sua voluntate, non aliena potestate actus, oppetiit. Tu vero, hominum nequissime, praepostere audis: quocirca nec te judicem sedere aequum fuit, quandoquidem nec pro aequitate judicia exerces. At enim sicuti quae de Christi morte, atque sepultura dicimus, avidis auribus adripis; ita & eum e mortuis resurrexisse, immortalemque in Caelis apud Patrem suum vivere, tibi percipiendum est. Tum Agrippa: Abs re sunt nostra, quae garris: ad ea, de quibus interrogaris, respondeto. Cui Theodota: Mihi enimvero ad interrogata satis adcommodate respondisse videor.

Christus mortem sua voluntate, nō aliena potestate actus, oppetit.

Tunc Agrippa ad lictores se convertens: Agitedum, inquit, Theodotam iterum ferreo pectine dilaniate, tum salem, atque acetum plagis infundite. Cui Theodota: Adeo nec te, nec tua tormenta formido, ut si quae tibi suppetunt his atrociora, in me nulla mora expediri poscam. Aderit Omnipotens Deus, qui pares ad ea perferenda vires mihi sufficiat. Interim plane scias, quanto diriora in me decernis supplicia, tanto mihi copiosiora ille bonorum operum remunerator praemia est elargiturus.

Iterum torquetur.

Tum vero Agrippa tortores compellans: Dentes, ait, huic omnes excutite. Illi autem confestim singulos forcipe divulserunt. Inter haec Theodota sic orabat: Te, Jesu Christe, adoro, tibique gratias habeo quas possum maximas: quoniam digna habita sum pro Vita sempiterna hos perpeti cruciatus, per quos, constat jam plane mihi, facilem, certumque ad Caelorum Regnum patere aditum omnibus, qui ea pro tui nominis gloria fortiter perferant. Mox Agrippa: Imperatorum, ait, Legi obtempera, Theodota, poenam capitis evasura, Diis immolare abnuentibus con-

Ei dentes forcipe divelluntur.

constitutam. Cui B. Theodota: Atqui magis consentaneum est, respondit, ut supremo Domino omnes pareamus. Ceterum quemadmodum fixum tibi est Imperatoribus, atque Diis tuis obsequi, sic mihi deliberatum est, Deum verum colere, atque adorare.

Sententia in ipsam lata.

Postremo Agrippa: Lapiderur, inquit, Theodota. Illico autem Christi Martyr extra urbem Philippi educta lapidibus obruta est. Interea B. Theodota hunc in modum Deum deprecabatur: Obsecro te, Christe, ut sicuti Rahab Meretricem, & Latronem te confitentes, suscepisti, nec avertisti misericordiam tuam ab eis, perinde nec a me clementiam tuam prohibeas; quoniam vere dilexi te verum Deum: & nunc accipe spiritum meum.

Lapidibus obruitur.

Christus verus Deus.

Theodota itaque lapidibus obruta occubuit, ejusque Anima in Caelum abiit. Laus esto illi, qui in se sperantibus vitam impertit, & nunc & in secula seculorum. Amen.

[illegible]

ADNOTATIONES.

(1) IN Urbe Philippi. Duae a Philippo tunc celebres urbes nomen praeferebant: altera quidem, quam *Philippos* adpellamus, Romanorum olim sub Gn. Octavio, & M. Antonio victoria simul, & clade insignia: altera vero *Philippopolis*, & *Eumolpias vetus* nuncupata, in Ecclesiasticis etiam historiis Arianorum conventibus, & Philoxeni exsilio celebris. Illam Appianus lib. 4. de Bellis Civil. ubi omnium adcuratissime de Philippis scribit, tribuere potius Thraciae videtur, quod & Mela facit lib. 2. cap. 2. & Plinius lib. 4. cap. 11. Div. tamen Lucas in Actis Apost. cap. 16. v. 12. Philippos primam esse Macedoniae civitatem docet, cui succinit Dio lib. 47. cum reliquis Geographis, quos videsis apud Hofman Lex. Univ. tom. 3. & apud Cellarium Geogr. antiq. tom. 1. Hanc vero intra Thraciam sitam esse, planissime ostendit Livius lib. 39. c. 53. quum de Philippo ait: *Medium in Thraciam exercitum in Odrysas, & Dentheletas, & Bessos duxit. Philippopolin urbem fuga desertam oppidanorum, qui in proxima montium juga cum familiis receperant sese, cepit.* Et Marcellinus lib. 22. in princ. ubi de Juliano in Illyrico commorante haec tradit: *Edixit iter in Thracias, motisque propere signis, emensa declivitate Succorum, Philippopolim petiit Eumolpiada veterem, alacri animo &c.* Igitur si post emensam Succorum declivitatem Philippopolim pervenit, in Thracia urbs illa erat. Quod & idem Marcellinus confirmat lib. 23. quum scribit: *Quo imminente* (Lucullo Romanorum Duce) *Thraciae omnes in ditionem venerant tradidere nostrorum: hocque modo post* pro-

procinctus ancipites Reip. sex Provinciae sunt traditae. Inter quas prima, quae ex fronte Illyriis est confinis, Thracia speciali nomine appellatur, quam Philippopolis Eumolpias vetus, & Beroea amplae Civitates exornant. In utra autem Philippi urbe Martyrium subierit Theodota, ex Chaldaicis quidem Actorum verbis tuto definiri non potest: nam Philippi urbem tam Philippos, quam Philippupulim adpellare solent. Quamobrem aliunde petendum est argumentum ad quaestionem dirimendam, quod nobis certe suppetit luculentissimum. Quoniam enim in Liciniana Persequutiune lapidibus obruta est Theodota ex Praesidis sententia, & Imperialibus Edictis, necesse est, in ea urbe contigisse Martyrium, quae Licinii imperiu pareret: Philippopolim autem Thraciae, non vero Philippos in Macedonia, Licinio tunc temporis subjectam fuisse, liquet tum ex Anonymo per Valesium editu, qui divisionem Provinciarum inter Constantinum, & Licinium factam post bellum Cibalense, quod coeptum, & absolutum est anno 314. his verbis narrat: *Pax ambobus firmata est, ut Licinius Orientem, Asiam, Thraciam, Moesiam minorem, Scythiam possideret.* Tum ex Zosimo, qui Constantinum M. post laudatam Cibalensem victoriam Philippis in Macedonia, quae ipsi obtigit, aliquandiu consedisse affirmat. Nullus igitur dubito, quin Philippopolis in Thracia, Philippi Caesaris opus, quae etiamnum Archiepiscopali dignitate fulget, & satis ampla est, quamquam sine moenibus, ut scribit Baudrandius, S. Theodotae Certaminis palaestra fuerit.

(2) Fortasse Decennalia agebantur Caesarei Imperii Licinii Augusti, quae in annum Christi 317. & 318. inciderunt, quum exeunte anno 307. Caesar fuerit a Galerio constitutus. *Annis autem hujusmodi solenniis addictis Persequutiones adversus Christianos de more suscitatae*, inquit Pagius ad annum 316. n. 6.

(3) *Septingenti & quinquaginta Viri.* Hos ex Militari ordine fuisse, & Cohortem fortasse integram compusuisse, nihil ambigo: vix enim aliter numerus tam exacte iniri potuisset. Porro Cohortes apud Romanos certum non habuerunt numerum, utpote quae interdum quingentis, alias sexcentis, & septingentis circiter militibus constiterunt; ut videre est apud Lipsium de Militia Romanorum lib. 2. Dialog. 4.

(4) Facit hoc ad tempora Constantini, in quibus, reddita Ecclesiae pace, non satis adcurate cum delectu gentes in Ecclesiam sunt admissae. E meretriciu tamen quaestu ad Christum conversam Theodotam, non vero infami vitae consuetudini post baptismum institisse, omnino tenendum est. Nulla sunt in ejus Actis argumenta, quae aliter credendum suadeant. Quod enim meretrix dicatur, quod peccata meretriciae vitae detestetur, omnia ad superioris temporis professionem referenda sunt. Consonant Actis hisce Acta S. Afrae M. apud Ruinartum pag. 455. Huic autem *Judex Gajus dixit: Ut audio, meretrix es; sacrifica, quia aliena es a Deo Christianorum.* Ac deinde: *Sacrifica, ut diligaris ab amatoribus tuis, sicut semper dilecta eras ab ipsis, & inferantur tibi pecuniae multae.* *Afra respondit: Pecunias execrabiles jam numquam accipiam; nam & quas habui, quasi sordes, abjeci, quia non erant de bona conscientia. Nam nolentes accipere aliquando* (al. *aliquos*) *fratres meos pauperes, etiam precibus exoravi, ut a me dignarentur accipere, & pro peccatis meis orarent.* (Haec quidem verba nescio, an satis ostendant, emersisse Afram a turpi vita, quum pecuniam fratribus erogaret) *Si ergo quae habui a me abjeci, quomodo potest fieri, ut quaeram accipere, quae etiam quasi sordes abjeci? Judex Gajus dixit: Jam te Christus dignam non habet. Sine caussa vis eum Deum tuum dicere, qui te suam esse non cognoscit. Meretrix enim quae est, dici Christiana non potest. Afra respondit: Christiana ego quidem dici non mereor, nec vocari: sed misericordia Dei, qui non de merito, sed de sua pietate judicat, ipse me ad hoc nomen admisit.* Haec aperte indicant, Afram a prostibuli ministerio ad baptismum fuisse admissam, ac proinde prostibulum fuisse, antequam Christu nomen daret. Id ipsum luculentius adfirmatur inferius: *Stabant juxta ripam fluminis Digna, Eunomia, & Eutropia, quae fuerant ejus ancillae, simulque fuerant in peccato, & simul a S. Narcisso Episcopo baptizatae.* Quibus quidem verbis meretricia peccata ante baptismum susceptum memurantur. Obstare tamen videtur Judicis Gaii sententia in haec verba lata: *Afram publicam meretricem, quae se Christianam professa est, & noluit sacrificiis participare, vivam incendi praecipimus.* Publicam autem meretricem adpellat, quae talis fuerat, ut ego quidem opinor. Verba quoque extrema Afrae ad stipitem adligatae huc spectant: *Domine Deus Omnipotens Jesu Christe, qui non justos venisti vocare, sed peccatores ad poenitentiam, cujus promissio vera, & manifesta est, quia dignatus es dicere, qua hora conversus fuerit peccator a suis iniquitatibus, eadem hora, te non rememoraturum peccatorum ejus; accipe in hac hora passionis meae poenitentiam &c.* Omnia haec peccatorum detestatio vitam ante baptismum actam respicit: ut in Paulo, & Augustino superioris aetatis culpas deflentibus perspicimus. Atqui de peccatis ante baptismum admissis dubitare non licet, quin per lavacrum regenerationis deleta sint: ut quid igitur Afra illarum veniam implorat? Neque enim videtur hoc longe abesse a Propositione per Alexandrum VIII. proscripta: *Homo toto vitae suae tempore tenetur poenitentiam agere de peccato Originali.* At procul dubio nemo debet esse sine metu de peccatis semel admissis, quorum remissio, & abolitio dignos, ac pios nostrae voluntatis motus, ac sensus requirit, quorum valorem, ac dignitatem nemo de se praestare, sibique pulliceri potest. Ceterum Propositio ab Alexandro rejecta Originale peccatum spectat, & exprimit, non reliqua ante baptismum patrata crimina.

(5) Sunt qui Acta quaedam suspecta habeant, eo quod convicia fecisse dicantur Martyres Imperatoribus: quod quidem ipsis videri solet alienum a Christianorum moribus, & a verisimilitudine. At Socrates lib. 3. cap. 12. Marin, refert, Julianum adpellasse *impium, apostatam,*

tam, & religionis expertem. Qnumque a Juliano caecus adpellatus esset, eo quod oculorum suffusione laboraret: *Gratias*, inquit, *ago Deo*, *qui me luminibus orbavit*, *ne viderem vultum tuum*, *qui in tantam impietatem prolapsus est*.

(6) *Apollinis* nomen a verbo Graeco ἀπολλύω, quod *perdo* significat, deductum. Unde Apollinem Theodota recte perditorem interpretatur.

(7) Fortasse deerat Syro Ioterpreti verbum, quo Equuleum significaret. Lignea autem machina erat equuleus ad suspendendos, ac distrahendos reos, aut Martyres comparata. Ac forte decepit illum Graecum verbum δόρυ.

AD

ADPENDIX
AD ACTA
MARTYRUM OCCIDENTALIUM
IN QUA
ACTA S. SIMEONIS STYLITAE

A Cosma Presbytero ejusdem familiari conscripta, ex Chaldaico Codice I. Nitriensi Vaticano nunc primum in lucem proferuntur.

ADMONITIO

In Acta S. SIMEONIS STYLITAE.

ACTA Sancti Simeonis primus omnium, quum ille adhuc vivens columnae superstaret, edidit Theodoretus in Philotheo cap. 26. quae tum in vulgatis ipsius Theodoreti Operibus exstant, tum apud Laur. Surium tom. 1. de Vitis Sanctorum ex interpretatione Alberici Longi Salentini; tum demum apud Rosweidum lib. 9. de Vitis Patrum ex versione Gentiani Herveti. Eadem post Magistri sui obitum breviter, summatimque descripsit Antonius, ejusdem S. Simeonis Discipulus, cujus narrationem jam olim anonymus Interpres e Graeco in Latinum sermonem transtulit, additis, quae vel fama, vel aliorum scriptis de eo ferebantur: exstant autem apud Bollandum ad diem 5. Januarii. Theodoreti, Antoniique historiam a Simeone Metaphraste collectam, quam Nicephorus lib. 14. cap. 51. laudat, quamque Baronius in Notis ad Martyrologium Romanum, Raderus par. 3. Virid. cap 4. Molanus in Adnotationibus ad Usuardum, Heribertus Rosweidus loc. cit: & Petrus Ribadineira in Flore SS. desiderabant, ex MS. Graeco Regis Galliae Gulielmus Gratius Latine reddidit, publicavitque idem Bollandus ad praefignatum diem 5. mensis Januarii. Omitto alia plurima, quae de eodem S. Stylita tradiderunt Graeci Latinique Scriptores cum veteres tum recentiores, quorum nomina recenset ibidem Bollandus, erroresque nonnullos emendat.

Graeci, Latinique Vitae S. Simeonis scriptores.

E Syriis autem unum hactenus nacti sumus Cosmam, Phaniri in Coelesyria Presbyterum, qui, rogantibus Simeone Apollonii, & Barhatore Auduni filio, sanctissimi Simeonis Stylitae Vitam pro popularibus suis literarum monimentis consignavit: & quidem tam ingenua narratione, tamque adcurato stylo, ut, si non majorem, aequalem certe cum reliquis Scriptoribus fidem promereri videatur; quippe qui nedum S. Simeoni coaetaneus fuit; uti liquet ex ipsius Epistola, ad eundem Stylitam nomine Cleri, & Populi Phanirensis data, quam ex vetustissimo Codice Chaldaico Nitriensi Vaticano I. ad calcem horum Actorum proferemus; verum & familiaris eidem fuit, resque ipsius gestas prope omnes visu accepit; quemadmodum de

Omnium adcuratissimus e Syris Cosmas, S. Simeonis familiaris.

 se

se ipso idem testatur infra, in haec verba: ܚܠ ܗܘ ܕܝܢ ܕܡܘܫܚܬܐ ܕܐܬܠܝܛܗ ܡܪܢ

ܥܒܕܘܗܝ ܡܛܠ ܕܡܢܝܢܐ ܡܣܬܟܠܢܘܬܟܘܢ ܐܘܨܪܐ ܕܢܨܚܢܘܗܝ ܘܩܠܝܠ ܡܢ ܣܓܝ ܕܓܢܝܙ

ܠܚܘܒܟܘܢ ܣܠܩܝܢ ܠܗܘܢ ܥܡܕܐ ܥܡܕܐ ܕܗܢܐ ܡܢ ܒܠܝܐ ܕܐܬܠܝܛܐ : ܡܛܠ ܡܢ

ܗܠܝܢ ܕܒܥܝܢܝܢ ܚܙܝܢ ܡܢ ܐܢܐ ܟܕ ܕܢܨܚܢܘܗܝ ܕܐܝܬܝܗܝ ܕܚܫܒܢ ܚܢܢ ܐܬܚܝܝ

ܘܥܡ ܗܠܝܢ ܬܘܒ ܡܬܡܠܟܝܢ ܠܟܘܢ . ܘܐܝܠܝܢ ܕܗܘܝ ܒܐܬܪܘܬܐ ܪܚܝܩܬܐ ܘܡܢ

Quoniam autem Divinos praestantissimi Mar : ܐܢܫܐ ܫܪܝܪܐ ܐܬܟܬܒܘ ܠܘܬܗ ܕܛܘܒܢܐ

Simeonis triumphos discere vobis perjucundum est, & memoria admirabilium operum, quae per Athletam suum Dominus noster patravit, ipsa melle est dulcior; idea ex multis pauca coram dilectione vestra de ingenti triumphorum hujus Beati Viri thesauro proferemus, quae ipsi propriis oculis vidimus, & manibus contrectavimus. His etiam nonnulla adjiciemus, quae licet in remotis regionibus adciderint; a Viris tamen fide dignis ad eundem B. Simeonem scripta fuere.

Luculentissimum Evagrii de hisce S. Simeonis Actis a Cosma editis testimonium.

Adcedit Luculentissimum Evagrii de hac Cosmae historia testimonium, quem ille haud obscure significat, dum libro 1. Historiae Ecclesiasticae capite 13. sic scribit: Τούτου τὰς θαυμασίας γέγραφε μέν καὶ τις τῶν αὐτοπτῶν γενομένων: *Hujus* (Simeonis) *miracula conscripsit quidam, qui hominem viderat, & rebus ab illo gestis interfuerat*. Haec enim Evagrii verba licet Bollandus ad Antonium S. Simeonis Discipulum trahat; tamen ad nostrum potius Cosmam pertinere pluribus convincitur; ut scite observat Assemanus meus tom. 1. Biblioth. Orient. pag. 240. ubi hanc ipsam S. Simeonis Vitam ad compendium posuit. Et primo quidem, quia si Evagrius Antonium intellexisset, eum utique Simeonis Discipulum, sicut ille se ipsum dicit, diserte adpellasset, nec ea periphrasi usus fuisset: *Quidam, qui hominem viderat, & rebus ab illo gestis interfuerat*: quae Cosmae nostro adprime convenit. Deinde ea omnia, quae Evagrius toto capite decimo tertio ex Actis S. Simeonis delibavit, nec apud Theodoretum, nec apud Antonium occurrunt, sed fere ad verbum leguntur in historia Cosmae; nimirum narratio de Domno Patriarcha Antiocheno, de Theodosio, & de Leone Imperatoribus. Illud insuper unum, quod ipse Evagrius a Theodoreto, & ab alio Vitae S. Simeonis Scriptore praetermissum fuisse advertit (legationem scilicet ab Aegyptiis Monachis ad S. Stylitam missam, ut e columna descenderet) illud, inquam, in historia Cosmae nostri desideratur: ut merito notas omnes in eo agnoscas, quas Evagrius ibi describit. Demum etsi ejusdem legationis nullam quoque mentionem Antonius fecerit; ex calculo tamen gestorum S. Simeonis, quo idem Evagrius utitur, luce clarius adparet, illum Cosmae, non Antonii historiam legisse; ut in Adnotationibus nostris infra ostendemus.

Codex Nitrien. I. unde ea desumta sunt, Cosmae autographus.

Porro Cosmas in Epigraphe, quam ad calcem horum Actorum adjecit, quamque integram ibidem exhibebimus, diserte adfirmat, *Librum istum de Triumphis Beati Mar Simeonis absolutum esse mense Nisan* (Aprili) *die decima septima, feria quarta, Anno Antiochenorum quingentesimo vigesimo primo*. Is vero erat Christi annus 474. quo dies 17. Aprilis in Feriam IV. incidit; litera enim F Dominicalis fuit. Unde liquet primo, Codicem nostrum S. Simeone Stylita posteriorem esse annis quindecim dumtaxat; nam ille e columna ad Caelum ascendit A. C. 459. ut mox demonstrabimus; noster vero Codex, ex quo ejusdem S. Simeonis Acta, Latinitate a nobis donata, nunc primum in lucem heic prodeunt, juxta laudatam Epigraphen, exaratus fuit anno 474. atque adeo adfirmare haud temere possumus, ipsum, si non autographum Cosmae esse, certe ex autographo paucis, postquam historiam suam Cosmas publicaverat, annis descriptum.

Epocha Antiochenorum elucidatur.

Liquet secundo, Epocham Antiochenorum, secundum hujus Scriptoris mentem, Christiana vulgari priorem esse annis 47. non vero 48. uti etiam ex Joh. Malela deducitur in Chronico de Terraemotu Antiochiae apud doctissimum Cardinalem

Digitized by Google

nalem Norisium Dissert. 3. de Anno & Epochis Syro-Macedonum cap. 6. Nam si ab anno Antiochenorum 521. quo liber Cosmae scriptus esse dicitur, abjicias annos Christi 474. quibus eam Epocham respondere ostendimus, reliquos habebis annos 47. Eumdem calculum sequitur Dionysius Patriarcha in Chronico, ubi de sexto Antiochiae terraemotu ista leguntur: ܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܐܬܗܦܟܬ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܫܬܝܬ ܙܒܢܐ. ܒܗ ܓܝܪ ܒܙܒܢܗ ܕܝܘܣܛܝܢܝܢܘܣ ܡܢ ܒܬܪ ܬܪܬܝܢ ܫܢܝܢ ܕܐܬܗܦܟܬ ܚܡܫܬ ܙܒܢܝܢ ܬܘܒ ܐܬܙܝܥܬ ܫܬܝܬ ܙܒܢܐ ܒܝܪܚܐ ܬܫܪܝ ܐܚܪܝ ܒܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥܐ ܒܗ ܒܐܪܒܥܐ ܒܫܒܐ ܒܥܣܪ ܫܥܝܢ ܒܣܒܥܝܬܐ ܡܘܙܓܐ ܫܢܬܐ ܐܝܟ ܡܢܝܢܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܚܡܫܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܫܬ: *Anno Graecorum octingentesimo quadragesimo Antiochia sextum subversa est. Ejusdem enim Justiniani tempore, biennio postquam Antiochia quintum subversa fuerat, iterum sexto terraemotu concussa est, mense Tesri posteriore* (Novembri) *die vigesima nona, feria quarta, hora decima, Indictione septima, anno, juxta supputationem Antiochenorum, quingentesimo septuagesimosexto.* Atqui Indictio VII. Feria IV. & dies 29. Novembris competunt in A. C. 528. Eo igitur anno Terraemotus ille contigit: quod etiam confirmat tum Theophanes ad Annum Incarnationis, secundum Alexandrinos, 521. cujus verba refert Pagius ad Ann. 528. num. XI. tum Evagrius, qui lib. 4. cap. 6. ait, Antiochiam hoc terraemotu concussam fuisse, *elapsis triginta mensibus* a priori illo terraemotu, quem Author Chronici Edesseni ܒܫܢܬ ܬܡܢܡܐܐ ܘܬܠܬܝܢ ܘܫܒܥ ܒܝܪܚ ܐܝܪ ܒܥܣܪܝܢ ܘܬܫܥܐ ܒܗ ܒܥܪܘܒܬܐ ܒܫܒܥ ܫܥܝܢ: *Anno Graecorum octingentesimo trigesimo septimo* (Christi 526.) *die vigesima nona Maii, Feria sexta, hora septima*, adcidisse, refert; totidem enim menses sunt a die 29. Maii anni 526. ad diem 29. Novembris anni 528. Si autem ab annis Antiochenorum 576. substrahas annos Christi 528. reliqui erunt 48. e quibus tamen annus unus adhuc subducendus est, quum Novembri mense, quo Terraemotus adcidit, vulgaris quidem Christi Epocha 528. in cursu esset; ex usu tamen Antiochenorum novus jam annus a mense Septembri juxta Graecos, vel ab Octobri secundum Syros inchoatus esset.

Ex hisce autem Actis discimus, S. Simeonem Stylitam IV. *Nonas Septembris, feria quarta, hora nona*; atque adeo anno Christi 459. quo dies 2. Septembris in feriam 4. incidit, ad Superos fuisse evocatum. Idem de ejus obitu legitur in Chronico Edesseno: ܒܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܘܚܕܐ ܐܬܢܝܚ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܕܐܣܛܘܢܐ ܡܢ ܥܠܡܐ ܒܐܝܠܘܠ ܒܬܪܝܢ ܒܗ ܒܐܪܒܥܐ ܒܫܒܐ ܒܚܕܥܣܪܐ ܫܥܝܢ: *Anno* Graecorum *septingentesimo septuagesimo primo* (cujus initium Antiocheni a Kalendis Septembris anni Christi 459. arcessunt) *migravit ex hoc Seculo Beatus Simeon Stylites die secunda Septembris, feria quarta, hora undecima.* Quare fallitur Antonius, ejusque Latinus Interpres, dum Simeonem tradunt feria sexta ad Dominum migrasse. Nec audiendus Theophanes, aut Cedrenus, qui eum scribunt, anno Leonis 4. Christi 460. objisse. Pagius ex feria sexta, qua mortuum Simeonem Antonius perhibet, & ex die prima Septembris, quo eum Graeci colunt, contendit, ejus mortem anno A. C. 461. contigisse; eo siquidem anno feria 6. in diem 1. Septembris incidit. Verum quae ex die Sanctorum cultui adtributa in Martyrologiis conjectura capitur, tanti non est facienda, ut adcuratos Scriptores Cosmam, & Authorem Chronici Edesseni rejiciamus. Antonium autem in eo adlucinatum esse puto, quod Corpus S. Simeonis *feria sexta* Antiochiam deportatum fuit, ut Acta testantur: atque adeo diem Translationis Corporis pro die mortis ejus suppofuisse videtur.

Obitus S. Simeonis tẽpus.

Cete-

Ejus memoria & cultus.

Ceterum Simeonis nostri memoriam recolunt antiqua quaeque & recentiora Latinorum Martyrologia die 5. Januarii, Orientalium vero Synaxaria die 1. Septembris. Adlucinatur proinde Baronius, dum in Notis ad Martyrolog. Rom. die 5. Januarii scribit, ejus Natalem a Graecis celebrari xxiv. Maii, Menologium Cardinalis Sirleti sequutus, in quo quum de Juniore Simeone eo die agatur, illud non reflexdjicitur, res ab eo gestas a Theodoreto Cyri Episcopo literis esse traditas; constat enim Theodoretum multo ante vita functum, quam Junior Simeon nasceretur.

S. Jacobus Sarugensis Episcopus S. Simeonis gestorum laudator.

Praetermissis autem sexcentis gestorum S. Simeonis laudatoribus tum Graecis, tum Latinis, de quibus videsis Bollandum, & Baronium loc. cit. necnon Bellarminum tom. 2. Controv. general. libro 2. de Monachis cap. 39. & Alanum Copum Dial. 2. cap. 18. qui eumdem Simeonem contra calumniatores Magdeburgenses egregie defendunt; unum heic proferam e Syris Patribus S. Jacobum Sarugensem Batnarum in Mesopotamia Episcopum, cognomento Doctorem, vertente quinto Ecclesiae seculo clarum, qui de Simeone nostro metricam Homiliam elegantissime pepigit, quam ex Codice Syriaco Nitriensi Vaticano V. sic Latine reddimus.

HOMILIA

S. JACOBI DOCTORIS

DE S. SIMEONE STYLITA

Votis, quaeso, Domine, adesto meis, ut perfectam Electi Simeonis tui imaginem exprimam. Ejus enim gesta quamlibet dicendi vim superant. Te Duce, Triumphos ejus admirabundus exsequar; quandoquidem nisi suspice te servi tui pulchritudinem nemo exponat. Tu in me inlabere, tum vero per me de illo copiose eloquere. Sic ego de Athleta plurimis insigni victoriis aliquid proferam. Tua sum tibia, tuo me insla vehementi Spiritu: hujus ego inlapsu plenus stupendas de praestantissimo illo viro voces fundam. Vis numenque tuum me animet; sicut calamum flatus, quum suave carmen contenta voce modulatur. Nec enim calamo carmen inest multiplici temperatum sono; sed spiritu inflatus audientium aures sua mulcet voce: similiter nec dicenti mihi sponte succurrunt verba; ideo nisi a te movear, elinguis tacebo. Eja ergo meam tu, Domine, linguam in novos solve tonos, magnam utique excitaturos admirationem, tuasque laudes constanti voce praedicaturos. Huc jam adeste animis, Auditores, doctrinae dulces hausturi latices; ejus enim naturae est, quae gustata in animum penetret, novaque luce illum conlustret. Mentem, precor,

ܡܐܡܪܐ

ܕܡܪܝ ܝܥܩܘܒ ܡܠܦܢܐ

ܥܠ ܩܕܝܫܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܐܣܛܘܢܝܐ

ܗܒ ܠܝ ܡܪܝ ܕܐܨܘܪ ܨܠܡܐ ܕܓܒܝܐ ܫܦܝܪܐ:
ܠܫܡܥܘܢ ܥܒܕܐ ܕܪܚܡ ܚܘܒܟ ܡܢ ܟܠܗ.
ܡܢ ܥܒܕܘܗܝ ܠܐ ܢܫܬܥܘܢ ܓܒ ܠܗܘ ܐܢܫ : ܕܐܠܐ
ܠܝ ܡܢ ܫܘܦܪܗ ܕܚܙܝܬ ܠܐ ܡܨܝܐ. ܒܡܛܠܬܗ
ܡܠܠ ܗܘ ܡܢܝ ܒܟܬܒܐ : ܠܓܢܒܪܘܬܗ
ܕܟܘܠܗܝܢ ܐܬܟܠܠ ܒܢܨܚܢܐ. ܐܡܠܠ
ܐܢܐ ܩܕܡ ܗܘ ܕܚܙܝܬ ܒܬܕܡܘܪܬܗ : ܐܢܐ
ܩܠܐ ܡܠܝܢ ܐܡܪܐ ܥܠ ܫܘܦܪܗ. ܢܦܫܝ
ܡܠܝܐ ܐܝܟ ܕܒܚܠܐ ܐܘܪܚܐ : ܡܫܡܠܝܐ
ܗܘ ܥܒܕܐ ܡܠܐ ܚܠܐ ܪܒܐ. ܠܗ ܠܗ ܡܫܡܥ
ܐܝܟ ܠܗ ܡܠܬܐ ܥܠ ܩܢܝܐ : ܕܢܫܡܥ
ܩܠܐ ܐܬܢܝ ܫܦܝܪ ܒܩܠܗ ܡܫܡܠܝܐ . ܠܐ
ܐܝܬܘܗܝ ܐܝܟ ܠܗ ܡܠܬܐ ܠܡܫܡܥܢܘܬܐ :
ܘܐܦ ܡܠܬܐ ܠܐ ܩܢܝܐ ܠܗ ܠܐ ܡܫܡܥܢܐ ܗܘܐ .
ܡܢ ܪܘܚ ܕܒܠܥܕܝܟ ܫܦܝܪ ܘܢܥܡܐ ܩܠܐ ܫܦܝܪܐ :
ܘܡܠܝ ܐܘܦ ܐܫܬܐ ܫܡܥܝܢ ܘܠܐ ܕܡܘܬܐ . ܐܦ
ܫܘܒܚܐ ܡܠܝܢ ܡܫܡܠܝܐ ܡܢ ܡܠܟܘܬܐ : ܕܐܢܫܘܢ
ܗܘ ܡܠܝܐ ܕܡܢܘܪ ܢܗܪܐ ܕܒܪܘܚܗ . ܐܦ
ܐܠܘܗܝ ܡܢ ܐܠܗܘܬܗ ܕܢܚ ܫܘܒܚܐ : ܕܚܘܪ
ܗܘ ܡܢܗ ܡܢ ܡܫܬܥܝܢ ܕܒܬܐ ܢܗܪܐ . ܐܦ ܒܗ
ܡܫܒܚܝܢ ܠܗ ܕܢܬܟܠܠ ܐܠܗܐ : ܘܪܘܚܝ
ܠܝ

[illegible]

cor, rurſus huc intendite, non modicam percepturi voluptatem, ſummi hujus Herois Acta animo perſequentes, cujus res geſtae immenſam maria copiam vincunt, omnemque proinde dicendi facundiam ſuperant. Cogitate, vos menſam inventuros omnigenis dapibus baſilice inſtructam: Encomia ſcilicet Sanctorum convivia ſunt adcumbentibus jucundiſſima. Tale quidpiam vobis exhibeo, cujus guſtui vix quidquam eſt comparandum, quo refectus animus vix aliud adpetet. Immenſae ſimul vobis offeruntur opes, nec ullo accipientibus conſtitutae pretio, ut quae ex theſauris, nullo auferentium numero exhauriendis promuntur. Veſtras itaque, oro, mihi praebete aures, de communi veſtra ſalute verba facturo. Enimvero Simeonis geſta, ut aliis ſalutaria, vobis profecto, mihique maximam conſerent utilitatem; inſignis quippe pietatis cultor, ſi quis alius, hic fuit, ut qui a ſuſcepta ſerviendi Deo ſententia, nulla vi, nullo periculo dimotus unquam fuerit; ſed quaecumque propoſuerat, perpetua conſtantia roboraverit, & ad exitum feliciter perduxerit.

Interea dum iſta ſecum Famulus Dei meditatur, Piorum inimicus diabolus, cui certum erat, ſancti Viri conatibus adverſari, concilium advocat, ſuoſque ſatellites adverſus illum his verbis adcendit: Agitedum ſocii, expedite arma: pudeat vos ab uno homine vinci: terrificas idcirco induite larvas, horrendaque ſpectra inſtruite; his ſcilicet artibus hoſtem oppugnare placet: ſaevis procellis conturbate aërem, pulverem in nubes glomerate, ſoliſque adſpectum eripite, tenebris ut inhorreant omnia. Turbinibus inſuper terram concutite; mugientis etiam pelagi in morem horrendum vociferamini. Reptilium atque ſerpentium terribiles formas induite: alii ſublime volantes aërem occupent, alii humi repentes terram obſideant; occaſionem rei bene gerendae modo adripite. Nunc enim vero excuſſa ignavia, exſerendae ſunt vires, ne turpiter acie cadamus: nec vero difficile

ficile est super columna stantem dejicere, nostrisque praestigiis perterrefactum in fugam convertere. Tum vero filii levae, nequissimique Spiritus in bellum conspirant universi, & ad arma conclamant. Continuo diviso in classes exercitu, praedatrices Alites Aquilae pullum ex insidiis adoriuntur. Erupere suis ab antris dracones, simplicem Columbam sublimi in rupe habitantem absurbere conaturi. Evomuere Basilisci lethiferum virus adversus Perdicem, super montium juga dulcia carmina modulantem. Incubuere saevi Accipitres in exitium Passeris: at ille quassis in aera pennis praedatores elusit. Mox distributis per montis latera copiis, undique in fumi speciem sursum agmina impellunt, alii aërem occupant, intentis nubibus praeripiunt diem, atque offusis usquequaque tenebris, horrida nox incumbit: citatis alii turbinibus pulverem super montium cacumina adtollunt, validisque succussos flatibus ipsos montes videntur prosternere. Ignem alii excitant, flammis velut aestuante fornace prorumpentibus, omniaque circum depascentibus. At vero quantumvis vehementissimo turbine concussa columnae fundamenta nutent; Justus tamen perstat immotus, velut stabili innixus scopulo: validis licet quassati flatibus scapi prope ad ruinam incumbant; ille nihilosecius Psalmos jucunde modulatur. Terra mugiente visi sunt montes subsidere; attamen fidelis servus locum suum minime deseruit, sed intrepidus illorum casum spectavit. Ferarum atque serpentum horrifica spectra objecere; ille tamen sublatas in Caelum manus haudquaquam contraxit, sed quae ex Filio Jesse didicerat, verba adversariis contra opposuit,
Psal. 117. citharamque ab eodem mutuatus, ad ejus sonum cantum temperabat: Sicut apes, ajebat, obsederunt me diaboli satellites, & repente exarserunt, sicut ignis resecta depascens sarmenta. Circumdederunt me undique, sicut fumus, & in nomine Domini dispersi, & dissipati sunt, atque defecerunt. Impulsus sum, ut dejicerer, & eaderem

[illegible]

[illegible]

rem ac perirem, & Dominus adjuvit me, illos vero confudit; ego autem in virtute Dei mei vici eos.

Haec animadvertens diabolus, dolenſque artes ſuas adverſus veritatem minime ſucccdere, ſecum cogitare coepit: Ecquid ſi cum Simeone cominus pugnaturus ulceribus carnem ejus infeſtaret? Haec meditatus, in columnam ſubiit, ejuſque ſummitatem occupans, ibidem tacitus conſtitit. Illum ut vidit Juſtus ſtatim agnovit, contuenſque contractam frontem, truceſque oculos, intellexit, eum eſſe Judae Magiſtrum, qui modo ad Chriſti famulum divexandum veniret. Quocirca eumdem adpellans, ſicut olim Dominus Iſcariotam: Ad quid veniſti, ait, quid heic tacitus moliris? Non ego quod paras bellum timeo. Agedum exſequere quae hactenus animo volviſti. Adſtabat Simeoni diabolus, ſicut antiquus ille Judas Servatori: aderant alii daemones, ut olim Chriſto ipſius necis authores, ccrtaminis exitum praeſtolantes. Niſi mavis diabolum Goliatho ſimilem dicere, & reliquos minores Cacodaemonas Philiſtaeis comparare; juſtum autem Simeonem Davidi parem praedicare. Convenere ſcilicet Cajaphae ex familia ſatellites viſuri, num Jeſus a ſervo ſuo, ſicut olim a Juda, proderetur. Conflicturi interim campum ſubeunt ambo, Goliathus, & Davides: ille ferrum expedit, hic fundam. Circumſtant ambo exercitus, pugnae exitum ſpectaturi. Prior ille Generis noſtri hoſtis fidelem Dei famulum manu utraque complexus, Athletarum more, dejicere niſus eſt; ſed Simeon adverſarii e manibus facile ſeſe extricans, ultro emicat, reſilienſque, hoſtem magno ſpiritu invadit, dejicit, proſternit, pedibuſque ſuperbam cervicem conculcat. Heic ille ex ſubito caſu aliquantiſper ſe colligens, Simeonis pedem dentibus adpetiit, & profundo vulnere ſauciavit. Rabidum canem Chriſti famulus impacto calce e columna abjecit. Corruit miſer, ut fulgur, ſuamque ruinam horriſonis ejulatibus, Simeone ſpectante, comploravit: mox etiam,

Matth. 26. 50.

Gg ſi-

sicut pulvis reflante vento, dissipatus est. Sic cecidit Goliathi Magister, ut ille olim ceciderat, cunctis ejus casum ridentibus; adsurgensque, sicut David, Davidis aemulus, Epicinia
Ps. 17. canere sic orsus est: Benedictus Dominus, qui praecinxit me virtute adversus malignum, & statuit calcaneos pedum meorum, quasi super petram, & direxit gressus meos. In excelso constituit pedes meos super columnam, & docuit manus meas ad praelium. Date canticum novum labia mea, loquimini, sicut Filius Jesse, qui in virtute Dei Goliathum superavit. Si consistant adversum me castra, non timebo, quoniam Angelorum agmina adsunt mihi, & confortant me.

Jam vero etsi Adversarius in eo, quod cuntra veritatem susceperat, bello victus cum ignominia & dedecore discessisset; non idcirco ab incoepto destitit, abjecitve arma; sed quum videret Simeonem neque ab Oratione, neque a praedicatione cessare, plurimosque ejus adhortationibus commotos, errorem deponere, & ad Deum sese convertere; certus etiam, Taurum, quantumvis longo labore fatigatum, a proposito opere nunquam defluxurum, secum volutare coepit, quid, si eum alterutrius pedis usu privaret? autumans eo vitio impeditum susceptam Divini agri culturam nunquam perfecturum. Hinc post paullo factum est, ut S. Viri pes ex eo, quem memoravi, vulnere horribile ulcus, cancrum dicunt, contraheret, quod dum in reliquas corporis partes paullatim serpir, illius patientiam acerrimo dolore mirum in modum exercuit, atque adeo in summum vitae discrimen adduxit. Nec tamen inde in questus prorupit, aut in suscepto opere segnior effectus est, eminente nimirum inter poenas animo. Percussus est a Diabolo, qui Jobum olim percussit, dumque, ut ille, Adversarium superat, communem cum ipso triumphi honorem adeptus est. Duo Athletae, duobus temporibus, in duabus pugnis diabolum praeteritis victoriis exultantem vicerunt: alter humi, alter sublimi e petra dimi-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

micavit: utrique victoriam diabolus turpiter cessit, a terrigenia ipse Caelesti satus origine superatus. Columna huic novo Jobo sterquilinii loco fuit, & pro luto silex. Vulnus quidem beatus iste immedicabile lethifero ictus telo accepit. Attamen quanto iosestior diaboli in eum ira efferbuit, tanto clarius ejus virtus enituit. Ardentis camini flammis exploratum est aurum optimum, patuitque inter ignes ejus gratia, & eductum ab horribili examine Dominum mirifice exhilaravit.

Ceterum quum serperet, glifceretque in dies immane ulcus, consumtis carnibus, ossa quoque patefecerat. Nihilominus Simeon, Angelis homiois constantiam, alacritatemque admiraotibus, temperata ad Davidis citharam voce cantabat: Pes meus stetit in directo, & non inclinabitur: quooiam Dominus sustentat eum, ut alterius pedis onus ferat. Hem turrim corporis pes unus sustinet, sicut columna; quoniam Architectus ille celsa e rupe defectam statuit firmavitque eam, ne commoveretur. Noo me tuus, diabole, dolor adfecit, angitve, quio mihi oihil illo est jucundius: & tu quidem stulto labore consumeris; ego vero coepta non deseram. Ne malleo parcas Aurifex, si purum cupis aurum: & ego quidem pulchrior fiam; tu vero malorum artifex desertus, contemtusque jacebis. Perge porro, quid cessas? Cur circa pedes tamdiu haeres? Totum corpus poenis exerce tuis, ut discat imperium pati. Equus est, nec nisi fraeno subigitur; contumacis servi ferociam frange. Ceterum oe credas, me tua infestatione praepeditum iri, quin susceptum vitae cursum constaoter teneam. Non commovebuntur moenia domus, cautibus superimposita, nec adluviooibus, turbinibusve succussa fatiscent, firmissimis nixa fundamentia. Ratus, me tuis artibus a proposito motum iri, io id omnes nervos hactenus intendebas. Insaois, miser, coronas mihi imprudens exaggeras. Et vero pars ultionis ista, qua gaudes, quota est? Graviora modo

Pſ. 27.

do minabaris. Pedem sauciasti, sequere felicem impetum. Vide, ut in me saevias; quemadmodum olim adversus Jobum furebas: illius enim me socium puta. Sed patuit imbellis manus, & levis atque umbratilis fere pugna; nec eam esse, quam vulgus putat, acrem atque pertimescendam. Vilis & demissi animi sit, qui io hoc bello vincitur, neque huoc tu viceris, nisi ipse velit succumbere. Nihil est, quod paras, malum, modo quis non desipiat, suaque tibi arma cedat. Viles animas tantum subigis. Streouos si oppugnas, operam ludis. Fastum pone; aegros invadis, sanos caves. Age vero si placet pugnare, vide, ut id serio facias. Carnem lacera, verberibus proscinde humeros, & si gemitum iode exaudias, aut parcito, sat est, victum me dicito. Ignavus quisque pedes petit; quod ergo dudum egisti, fortis non fuit, sed imbellem arguit manum. Quidquod nec animadvertisti, te contra homioem altero pede carentem bellum suscepisse. Quare si ab hoste claudo fueris superatus, sibilis, risuque te merito excipiendum puta.

Et vero inter dolores, & acerrimos cruciatus a Divinis Laudibus haudquaquam Justus cessavit; diabolus defessus conquievit, Justus contra nec lassatus est, nec de pristina animi contentione quidpiam remisit, majores ex ipso labore spiritus sumens, praemiumque sibi adaugens. Vidit pedem suis exsutum caementis, adiostar oudatae arboris, quam paullo ante pulchra luxuriantium palmitum pompa vestiebat, obtorpuisse, animadvertensque, nihil jam eidem superesse, praeter nervos, & ossa, illius onus in alterum pedem transtulit: intellexit, bovem viribus effoetum sustinere jugum non posse, alterum itaque ab opere amovens, statuit, uno deioceps arare bove. Ausus est B. Simeon quod nemo alius unquam, quodve maguopere obstupescas: pedem abscidit, ne a suscepto opere praepediretur. Quisnam porro a lacrymis temperasset, refectum cootuens a propria compage pedem? At ille quasi damna

[illegible]

mna spectaret non sua, vultu stetit immoto, nullas tristitiae testatus notas; sed madidos cruore lapides cernens, & diabolum sanioso sanguine sordidum, laetus canebat; quumque pes a corpore, velut ramus ab arbore sua, amputaretur, dulcem ore fundebat rorem, festivum scilicet carmen: Hinc procul, ajebat, abito pes meus, in suprema communis Resurrectionis die mihi restituendus. Deum quaeso, ut tibi det pacem: nec mori te pigeat, sed cogita reposita in Caelesti regno praemia. Haec ille, quum exsanguem pedem, humique projectum spectaret, totumque corporis pondus altero pede sustentari cogeretur, cetera quoque membra multo sudore, & sanguine depluerent. Dum porro adversus diabolum gladium, & arcum parat, amputatum pedem identidem respectans, eo, quod memorabam, carmine prosequebatur, Davidicamque pulsans citharam, haec cecinit: I nunc quo tuum te ducit fatum, meque illic tacitus exspecta, praestituto tempore adfuturum, certus me sine te in illo ultimo Mundi die non revicturum, nec sine te ad Caelestes thalamos, aut ad Gehennam perrecturum; sed sive Caelum, sive Abyssum petam, unam utrique calcandam esse viam. Ambos namque iterum junget nova illa vita, quales olim fuimus, sive nos evocet ad praemium, sive ad poenam, sive ad ignem & supplicium, sive ad regnum. Quocirca nec solus e sepulcro ad lucis usuram redibo, te derelicto, sed mecum suscitandus es, & ego tecum, uno ambo temporis momento. Nec enim exantlati a pueritia laboris mercede fraudaberis ab eo, qui operum tuorum remunerator est, tuorumque malorum depulsor. Quod reliquum est, opta, ut te quantocius revisam, nosque communis Resurrectio jungat, ut ambo simul ei, qui suo nos dignatus est conspectu, gratias agamus.

Tum vero subortis lacrymis ad Deum se convertit, gemensque, has preces fudit: Conrobora, quaeso te, Domine, hunc, qui mihi relictus est, pedem, exstinctum suo tempore mihi red-

redde; hunc vivum confirma, qui commune utrique onus solus portat. Intuere, oro te, quomndn totius corporis mole pressus gemat; adeoque nisi protinus numen tuum illi succurrat, omnino succumbet. Enimvero nec oneri gravissimo, nec acerrimo hosti pares istae sunt vires: & si a gratia tua deseratur, certissime profligabitur. Pedis unius vires corporis sarcina superat, fessum tu, Domine, releva geminato sub onere laborantem: ne, quaeso, corporis templum, in quo ipse habitas, nimio pondere satiscere patiaris; & quandoquidem una sustentatur columna, obsecro te, bases ejua confirma. Video, uno mihi posthac arandum esse bove, qui modo duos habebam, huic, precor, vires adjice, ut impigre aratrum trahat. Ne, Domine, oro te, diabolo, meum sitienti sanguinem, risum faciam, si videat pedes meus ab obsequin tuo cessasse; navejactet, servum tuum a se victum, armisque exsutum fuisse. Clypeum tu mihi porrige, qua ejus tela retundam, & frangam vires. Vindica me ab Adversario meo, sume judicium, & adversus malignum bellum instrue. Caecae noctia caligine obvolvantur tenebrosae viae ejus, in quibua laquena mihi ac decipula parat. Laetetur anima mea, sicut arbor diffusia coronata ramis, & pulcherrimis laeta fructibua. Propria destitutua viribus, tuis, Domine, hostem superabo.

Nec brevis hic labar fuit, sed maxime diuturnus. Res est profecto, quam magnopere obstupescaa, siquidem sapis, fieri nempe potuisse, ut adinstar columnae S. Viri pes tamdiu immobilia perstiterit; atque adeo summam illam animi inteutionem, qua coeperat, nunquam relaxaverit. In hoc videlicet situ, in quo nemo ad horae unius spatium corpua sustinere valeat, Electus Simeon diu noctuque persevaravit, perque annos quadraginta hoc uno, eoque perpetuo tenore vitae fuit. Adeo nec aestus, nec frigus, nec vigiliae, nec inedia, nec diaboli insultus illum ullatenus ab eodem vitae cursu dimovere, vel retardare potuerunt. Equidem nemi-

nem

[illegible]

Google

[illegible]

nem hactenus vidi alium huic Juſto parem; ſed nec in hiſtoria ſimile quidpiam memini, me legiſſe. Fuere, fateor, Viri ſanctiſſimi, qui jejunium ad certos dies produxerunt, & alius quidem ad hebdomadas triginta, atque alius etiam ad ſexaginta jejuni pervenere, quantum videlicet cujuſque ferre vires potuerunt. Jejunia vero hujus Angeli terreſtis nemo ſupputare ſufficiat, qui non hominibus, ſed Angelis ſimilem ſe praebuit. Quadraginta diebus cibo potuque abſtinuit Divinus Moſes, quem Elias poſtea eſt imitatus, quorum alter Divino lumine claruit, alter in Caelum ſublatus eſt. Quia porro neget, Simeonem utrique fuiſſe parem? Profecto quid de abſtinentia ejus pro dignitate dicam, non habeo: fateorque, me ipſius pulchritudine victum, ejuſdem vultum nulla artis ope ſatis exprimere me poſſe. Et vero quaſnam virtutum ejus laudem, quaſve tacitus praetermittam, plane ignoro, dum quaelibet altera excelſior, praeſtantiorque adparet. Abſtinentiam, ut coeperam, perſequar? Interpellant me alia ejus decora. Vigilias praedicem? Quantulus fiam, ut ejus officia, quae videlicet vel ad Dei cultum, vel ad hominum utilitatem contulit, retexere valeam? Perpetuam ſuper columna ſtationem exornem? Dicentem ad ſe provocant ejus praeclara facinora, omnem numerum, aeſtimationemque ſuperantia. Ejuſne poenitentiam admirabundus ediſſeram, an acerrima praelia ab illo contra diabolum depugnata referam? Perpetuum enim illi cum nequiſſimo Generis noſtri hoſte bellum fuit. Dicam ne, illum pede uno ad plurimos annos ſtetiſſe, nec animo, aut viribus interea fractum? Ejuſne linguam extollam, per diuturnos labores in praedicanda Chriſti doctrina verſatam? dicamne oculos ejus ex compunctione cordis in lacrymas diffluxiſſe, aut manus celebrem, in oratione continuo protenſas, atque in hac parte admirabilem patientiam? Bellorum ſane cum diabolo ab ipſo geſtorum caſus evolvere haec tempo-

rie

ris brevitas non patitur; adeo rerum magnitudine ac numero obruimur. Vicit me Inclytus; victusque lubens do manus, fateorque, me ejus pulchritudinem satis describere, vel ipsius dotes dicendo aequare non posse. Pictor eram, ejus vultum in tabula repraesentare saepe conatus, ad extremum intellexi, ejus formam nulla Pictorum arte esse imitabilem. Mutata persona venatorem indui, venando illum me capere tentantem elusit, in Caelum avolans. Sic ego relictus humi jaceo, ille sublimi raptus per aethera volatu, ad Superos abiit.

Ad columnam igitur, adhuc apud nos prostantem, regrediamur, quandoquidem illam Simeon Caelitibus adscriptus, minime deseruit; ejusque obitum divinitus in eo loco ipsi concessum, ejusdem filiis gratificaturus, pro viribus exsequar. Dicam quo pacto Christi famulus vitae mortalis curriculum emensus, ad metam pervenerit, & quasi Taurus a longo labore defessus, tandem conquieverit. Instante itaque fine vitae, qui & felicitatis initium fuit, Simeon transmigrationis suae horam divinitus, ut olim Moses, intellexit, Ezechiae exemplo praemonitus, ut haereditatem suam supremis tabulis inter filios suos divideret. Quocirca Angeli e Caelo delapsi, sua tum praesentia, conloquioque illum recrearunt: quod Danieli concessum legimus: tum etiam de fine laborum atque periculorum praedocuerunt: Jam sol, ajebant, in occasum incumbit, subitque placida nox, fesso quietem datura. Jamque Paterfamilias denarium protulit, & pactam mercedem soluturus, adventum tuum praestolatur. Haec dies te praesentis vitae aerumnis praereptum in thesauro vitae, usque ad corporum resurrectionem ibidem mansurum, conlocabit. Illic procul ab omni molestia summa perfectaque pace frui, & repositum fortibus praemium obtinere licebit. Definita advenere tempora, ut terras deseras, tibique ab aevo praeparatum lucis regnum adeas. Agedum macte animo, &

[illegible]

[illegible]

& fessos jam solve Arator boves, longo & ipse lassatus labore, dum fundum tibi creditum uno dumtaxat bove aegre excolis. Fuge pelagus cautus Nauta, atque horribiles procellas; partas opes in tuto conloca. Neve doleas, corpus tuum in poenarum sedem transiisse, qui in sinum Abrahae propediem transferendus, ibidem cum Lazaro perpetua pace es fruiturus. Distabuere ex longa, & acri aegritudine carnes: ne pigeat mali; veniet dies, qua odoratissimas quasque species mutata corporis habitudine, suo odore aequabunt, tibique summam adferent voluptatem. Sed nunc Discipulos tuos convoca, illisque in suscepto, te sospite, vitae instituto constantiam supremis verbis commenda; populum quoque admonere memineris: Cave, inquies, ne, me abeunte, a te ipse discedas, diabolum sequutus, meque fidei tuae sponsorem, atque hactenus de te gloriantem, laetantemque quandoque pudore suffundas. Interea Angelorum chori circumsederant montem, filium Adae in Caelum cum canticis deducturi suis invectum alis. Advenere simul Gabrielis legiones, funus curaturae, castumque corpus, & Filii Dei templum elaturae.

Simeon itaque suum imminere obitum intelligens, adcitos ad se suae disciplinae Alumnos, ad pie sancteque vivendum cohortatus est, Servatoris nostri exemplum sequutus, qui Caelum prope conscensurus, Apostolos proprii officii admonendos duxit. Pacem, ait, Jesu Christi relinquo vobis, Discipuli mei, quam ille nobis reliquit, ad eum, a quo missus fuerat, proxime abiturus. Valete, & mandata mea, quae dudum a me accepistis, servate. Videte, quaeso, ne mei post obitum meum oblivio aliquando vos capiat, aut praeceptorum meorum memoria vobis elabatur. Tuque, fidelium coetus, & Sacerdotum chorus, valete: Crux Domini nostri vos, vestrasque domos tueatur. Vosque itidem aegros adpello, quotquot in nomine Jesu Christi ad me venistis, Deumque rogo, ve-

stris

ſtris ut morbis vos quamprimum relevet; ſicut olim mulierem laborantem ſanavit. Te quoque valere jubeo, Columna, quae me tamdiu ſuſtentaſti: poſthac Jeſu Chriſti vexillum ſeras. Tuque, terra omnium miſeriarum ſedes, vale. O illum beatum, qui ex te ſine labe, integer & purus deceſſerit! Cogita, precor, quot labores et aerumnas pro te exhauſerim. Cave, ne diabolus te, ſicut filiam Jacob, in poſterum ſeducat; aut quemadmodum poſt Moſis interitum vitulos conflaſti, ſic modo apud te dicas: Simeon interiit, jam ad abominationes meas revertar. Nam etſi mihi vita quamcitiſſime cedendum ſit; Chriſtus tamen, quem dilexiſti, vivit, illi a me tradita fuiſti; nupta Sponſum ſequere. Propter te thalamum me intraturum, ejuſque deliciis fruiturum confido. Vide, ut memineris mei ſuper menſa ejus omni tempore, & ad congreſſum ipſius vocata, memor eſto mei. Cave, ne unquam, quae pro te ille perpeſſus eſt, mala tibi excidant, fel, & acetum, Crux, clavi, & acuta lancea. Pro te mortuus eſt Deus immortalis. Scelus eſſe puta, in errorem inanimum Idolorum relabi.

Inter haec circumſtantibus Angelis, ejuſque obitum praeſtolantibus, Simeon ſublatis in Caelum oculis flens manus protendit, Dominum in Calvariae monte morientem imitatus. Exporrecta deinde dextera, orbi ejuſque habitatoribus benedixit; tum etiam ſe ipſum Crucis trophaeo ſignans, inclinato capite exſpiravit. Continuo advolavere Angelorum chori, luciſque Sponſam complexi feſtivo cum Pſalmorum cantu deduxere, diabolo nequaquam hiſcere auſo, novis canticis illum laudantes, qui homines Angelis excelſiores ſibi elegit. Angelorum cantibus occinuere montium cavernae, ſubſiliere campi, auditaeque voces dicentium: Hic eſt, Pſ 33. 7. qui invocavit Dominum, & exaudivit eum. Confeſtim explicuere alas, animamque ejus, pennis ſuis ſubvectam, ſuſtulerunt: ejuſdemque labores,

[illegible]

res, & gesta recolentes, tales illi se se praebuere, quales olim Danieli sese spectandos obtulerant, renidenti laetissimoque vultu. Jam vero quum primum Caelestes Aedes adparuere: Hem, ajunt, fores, quae Justis ad haereditatem vitae novae aditum aperiunt. Ingredientem Caelitum chori excepere, Sponsamque lucis consalutarunt, faustum adventum eidem gratulantes. Illa porro ante Filii Dei Thronum stante, adclamavere universi: Hanc, Domine, oramus, suscipe Animam, eique praemium impensi tibi obsequii repende. Jube illam ad Thesaurum vitae deduci, ibidem usque ad Corporum Resurrectionem mansuram, quando dilectum sibi corpus, suo e pulvere excitandum, resumet.

Porro autem Discipuli exsangue Magistri Corpus coram contuentes, orbitatem suam magnis questubus complorabant: ipsa luxere saxa, & parietes, montesque insolitis concussi motibus. Columnam conglobati amplexantur, eique haerentes, singultibus aërem feriunt, & lacrymis rigant humum. Rectum interim, fixumque columnae superstabat cadaver, ut a multitudine somno sopitum crederetur; posteaquam vero beati Viri obitum intellexerunt, incredibili dolore adfecti, mortuum lamentari coeperunt: Siccine nos, Pater, ajebant, deseris, nec tutorem pupillis designas? Adeo desertis, vagis egentibus nemo ferat opem? Adflictos relevet nemo? Patriam nempe, parentes, cognatosque reliquisse juvit, dum nobis tu Pater, & Patria, atque omnia eras. Famam sequuti ad tuos fontes properavimus; fontes importuna nobis mors obstruxit. Nostris refulsit terris lux tua, lampadis in modum omnia conlustrans, quo illa ducebat, illuc iter intendimus. Heu quomodo reflante subitae mortis vento illa exstincta est! Arbor eras, umbram tuam quaerebamus; heu mortis acerbae ictu succisus ut jaces! ut nos dispersi sumus! Munitissimum propugnaculum nobis hactenus fueras, ac tu-

 tissi-

tissimum inter latronum adsultus perfugium; quomodo impellente fato concidisti, tuoque nos casu nudos, & inermes hostium incursionibus exposuisti? Noster heu sol occubuisti, occidisti, Lumen nostrae peregrinationis! Siccine inter salebras, & offendicula per horribilem solitudinem palabundos errare nos cogis? Tua jam lugeat Mandra, tuam nunquam posthac auditura vocem, in squalore, ac sordibus jaceat, sicut haerede orbata domus. Casus defleant nostros vicinae rupes, nostros resonent montes, & colles questus, carissime & benedicte Pater. Columna, super qua dies noctesque rectus stetisti, atque adeo orbis universus ad nostros vocentur luctus, Electe Pater, Sancte Simeon, Jesu Christi famulus. Tua nunc salutari consuetudine orbati, ora Pater, ut eadem in spiritu potiamur. O beatum Spiritum, cui modo Aedes vitae spectare licet! O beatum Corpus, asperis laboribus, aerumnisque ereptum, atque in tranquilla statione conlocatum! O beatum rursus Spiritum tuum, Electe Pater, atque tot victoriis clarissime, qui Divinum illud regnum adeptus es. Filius Dei, quem ab infantia dilexisti, nos pro sua clementia dignos efficiat, qui intercedentibus precibus tuis veniam impetremus.

[illegible] ܡܣܝܒܪ ܠܢܘܪܐ ܕܒܗ ܙܪܝܥ ܗܘܝܬ:
ܗܘܝܬ ܡܬܬܟܠܐ ܕܚܘܬܡܐ ܕܐܬܐ ܥܠܝܢ.
ܢܦܠܬ ܠܡܢܐ ܕܒܝܫ ܥܕܢܗ ܘܐܬ ܘܫܒܩܬ:
ܘܒܝܕܗ ܫܠܝܚܐ ܘܦܫܝܩܐ ܠܒܥܠܕܒܒܐ ܘܡܨܝܕ
ܣܘܪܗܘܢ. ܢܚܬ ܫܡܫܢ ܥܪܒܬ ܢܘܗܪܐ
ܕܐܘܪܚܢ: ܐܝܟܢܐ ܡܫܒܩ ܐܢܬ ܠܢ ܒܡܥܠܬܐ
ܕܐܘܪܚܐ ܕܬܘܩܠܬܐ. ܡܢ ܗܫܐ ܘܠܥܠܡ
ܠܐ ܫܡܥ ܩܠܟ ܠܡܢܕܪܐ ܐܝܟܢܐ ܕܫܒܝܩܐ:
ܬܒܟܐ ܒܝܬܐ ܕܒܫܢܐܐ ܕܠܐ ܝܪܬܐ
ܫܘܪܝܐ. ܢܒܟܘܢ ܛܘܪܐ ܕܩܪܝܒܝܢ ܠܟ
ܥܠ ܫܘܪܝܐ: ܐܢܝܢ ܥܡܢ ܛܘܪܐ ܘܪܡܬܐ
ܒܐܒܠܟ ܐܒܐ ܒܪܝܟܐ ܘܚܒܝܒܐ. ܐܣܛܘܢܐ
ܕܒܐܝܡܡܐ ܘܒܠܠܝܐ ܩܡܬ ܥܠܘܗܝ: ܘܠܐ ܐܝܟ
ܘܥܠܡܐ ܟܠܗ ܠܐܒܠܐ ܢܬܩܪܐ. ܐܒܘܢ
ܓܒܝܐ ܘܩܕܝܫܐ ܫܡܥܘܢ ܥܒܕܗ
ܕܡܫܝܚܐ: ܕܡܢ ܥܝܕܐ ܕܐܬܥܢܝ ܫܪܝܪܐ
ܡܕܝܢ ܠܝܗ ܐܒܐ ܕܢܬܗܢܐ. ܘܫܡܥܢܐ ܐܒܘܢ
ܫܘܒܚܐ ܘܢܘܚܐ: ܘܡܠܟܘܬܐ
ܡܫܒܚܬܐ ܒܫܡܝܐ. ܒܪܗ ܕܐܠܗܐ ܗܘ
ܕܐܚܒܬܝܗܝ ܡܢ ܛܠܝܘܬܟ: ܢܥܒܕܝܢ
ܒܢܝ ܚܘܣܝܐ ܒܛܝܒܘܬܗ ܒܨܠܘܬܟ
ܩܕܝܫܬܐ.

Hactenus Sanctus Jacobus Sarugensis Batnarum in Mesopotamia Episcopus.

S. Simeonis Scripta.

Porro Sanctum Simeonem Stylitam inter Scriptores Syros merito conlocat Assemanus meus tom. 1. Bibl. Orient. pag. 254. ex quo praecipua hujus Admonitionis, & Adnotationum capita excerpsimus. Et quidem Simeonem nostrum gravissimam ad Theodosium Juniorem Epistolam dedisse, qua Imperatorem acriter objurgabat, quod Asclepiadis, seu Asclepiodoti Praefecti suggestione Synagogas Judaeis olim ereptas, restitui jussisset, testantur Evagrius lib. 1. cap 13. & Nicephorus lib. 14. cap. 51. Ejus exemplar circa finem horum Actorum a Cosma nostro profertur.

Duas praeterea Epistolas pro Concilio Chalcedonensi Sanctum Stylitam scripsisse idem Evagrius adfirmat lib. 2. cap. 10. ubi agens de iis, qui ad Encyclicas Leonis Imperatoris responderunt; *Sed & sanctae memoriae Simeones*, inquit, *duas Epistolas de hoc argumento scripsit: alteram ad Leonem Imperatorem: alteram ad Basilium Episcopum Urbis Antiochiae; ex quibus eam, quae ad Basilium scripta est, utpote breviorem, heic adponam*. Exemplar ejusdem mox subjicit. Utraque laudatur etiam a Nicephoro lib. 15. cap. 19. qui cap. 13. ejusdem libri 15. refert, Simeonem ad Eudociam quoque Imperatricem de eodem argumento Epistolam conscripsisse, cujus fragmentum ibidem producit.

Demum in Bibliotheca Patrum tom. 7. exstat sub Simeonis nostri nomine *Sermo de semper complectendo suum cuique discessum*, seu *de exitu Animae a corpore*.

Idem

Idem ſermo in eadem Bibliotheca Patrum tribuitur etiam Sancto Macario Aegyptio, habeturque in Homilia 22. inter L. Homilias, eidem Macario adſcriptas; ſed in nonnullis manuſcriptis Codicibus Graecis Vaticanis S. Ephraemo Syro adjudicatur. Verum nec Ephraemo, nec Macario, aut Simeoni Stylitae adſcribendum eſſe puto, ſed Theophilo Alexandrino. Id enim ſuadet tum authoritas Codicis Syriaci Nitrienſis Vaticani XXXII. qui exaratus eſſe dicitur die trigeſima Julii anno Graecorum Octingenteſimo Octogeſimo ſeptimo, Chriſti 576. tum ſtylus, Graecam originem ſapiens: & huic quidem conſonant quae idem Theophilus moriturus dixiſſe fertur in Vitis Patrum lib. v. libello 3. de Compunctione.

Epiſtolis Sancti Simeonis Profeſſionem Fidei Catholicae adjungit Leo Allatius in Diatriba de Simeonum ſcriptis: quod ex his Eulogii Alexandrini apud Photium verbis probare contendit: *Necnon iis, qui in Religioſa, & Monaſtica vita celebres habebantur, praecepit Leo, ut ſententiam ſuam ſcripto profiterentur. Quod Epiſcopi numero mille ſexcenti prompte ſane exſequuti ſunt, nemine, qui aliter ſentiret, deprehenſo: e quibus ſletit & Simeon, qui in columna Caeleſtem vitam profitebatur.* Verum Profeſſionem Fidei Catholicae, a Sancto Simeone editam, non aliam fuiſſe ab ejuſdem Epiſtolis ad Leonem Imperatorem, atque ad Baſilium Patriarcham datis, liquet tum ex adlatis Eulogii verbis, quae nihil aliud indicant, quam Simeonem ſententiam ſuam ſcripto, hoc eſt, iis literis ſignificaſſe; tum ex laudato Evagrii teſtimonio, qui per binas illas literas teſtatur, Simeonem ad poſtulata Leonis cumulate reſpondiſſe. Nam de Circularibus quidem Leonis Auguſti Literis ſic habet prope finem cap. 4. *Similia vero Imperator ſcripſit tum ad reliquos Epiſcopos, tum ad celeberrimum quemque eorum, qui tunc temporis, ut jam dixi, vitam a materia remotam, omnique adparatu deſtitutam agebant. Ex quorum numero fuit Simeones, qui primus ſtationem in columna excogitavit.* Pro reſponſione autem duas illas Simeonis Epiſtolas dumtaxat producit, e quibus hanc Fidei Catholicae Profeſſionem colligit. *Quapropter ego quoque humilis & exiguus, abortus Monachorum,* (verba ſunt Sancti Stylitae ad Baſilium Patriarcham) *animi mei ſententiam Imperiali ejus Majeſtati ſignificavi de Fide ſexcentorum triginta Sanctorum Patrum, qui Chalcedone congregati ſunt, perſiſtens, & fundatus in eo Fide, quae a Sancto Spiritu revelata eſt.* Non alia igitur quaerenda eſt Fidei Profeſſio extra duas illas Simeonis Epiſtolas.

Syriace autem beatum Simeonem, non Graece, aut alio ſermone loquutum fuiſſe, & ſcripſiſſe, probabile faciunt, quae a Coſma noſtro narrantur in ejuſdem Vita: locus inſuper, in quo natus eſt, ac vixit; Syros enim, qui mediterranea loca habitabant, Syriaca, non Graeca lingua plerumque uſos fuiſſe, Acta Sancti Simeonis Sali teſtantur. Heic vero obſervandum, Simeonem noſtrum alium eſſe a Sancto Simeone Thaumaſtorita, ſeu *in Monte admirabili*, qui Mauricio Imperatore deceſſit, de quo idem Evagrius lib. 6. cap. 23. & Nicephorus lib. 18. cap. 24. atque huic Juniori Simeoni adjudicanda eſſe opera, quae Leo Allatius in laudata Diatriba recenſet: quorum pars magna exſtat Arabice converſa in Codice Vaticano XXVI.

Syriace probabilius ſcripſit: ejuſque opera a Thaumaſtoritae ſcriptis diverſa.

Ceterum quum Sanctum Simeonem noſtrum Stylitarum parentem, ejuſque admirandi plane inſtituti conditorem fuiſſe, ex hac Coſmae hiſtoria praecipue ſit perſpicuum; ne quid deſit Operi, in quo verſamur, rem oppido gratam Sacrae antiquitatis ſtudioſis nos facturos eſſe confidimus, ſi alteram autographi Baſiliani Menologii Tabulam, quae Sanctum Simeonem columnae inſiſtentem praeſert, genuinis hiſce ejuſdem ac ſinceris Actis praefigeremus. Quod quidem beneficium eximiae Cardinalis Annibalis Albani, Clementis XI. Pontificis Maximi ex Fratre filii, Religionis, & Literarum bono nati, munificentiae acceptum referimus, qui quum Imaginum Sanctorum, ab illuſtribus Baſilii Porphyrogeniti Imperatoris aevi artificibus minio depictarum, Tabulas excipiendas, & ad vivum, ut in Autographo Vaticano conſpiciuntur, aeri incidendas curaverit, ipſumque Menologium, tamdiu a doctis Viris deſideratum, Graece ſimul & Latine formis Urbinatibus publicaverit, eam, quae ad Sanctum Simeonem pertinet, Tabulam nobis perhumaniter commodavit; ex qua ejuſdem Sancti Simeonis columnae inſiſtentis excuſam

Ejus Imago ex Vaticano Baſilii Imp. Menologio.

ſam Imaginem heic proferimus, utpote quae potiſſimum in cauſſa fuit, quare Carolus Majellus, Archiepiſcopus Emiſſenus, eximiss cujus laudes in Praefatione Generali perſtrinximua, eruditiſſimam de Stylitis Diſſertationem elaboraverit, quam ad Chaldaica ſeu Syriaca haec S. Simeonis Acta illuſtranda ſatis ſuperque adcommodatam, numeriſque omnibus abſolutam, huic Tabulae ſubjicere, operae pretium ducimus.

DISSERTATIO
DE STYLITIS
In Tabulam II. Menologii Baſiliani.

STylitarum Columnas *omnibus Aegypti prodigioſis Pyramidibus, elaboratis pictiſque Obeliſcis, Coloſſis Columniſque Trajani* (Raderi verbis utor) *propter ipſa, quae ſupra illas fulgebant, ſidera Sanctitatis anteponendas*, lubet heic paullo curioſius explorare & exponere. Quum enim ad illuſtranda priſcorum temporum monimenta, quorum reliquiae ſuperſtitionem, aut memoriam veteris aevi qualemcumque repraeſentant, tanta contentione docti Viri operam conferre geſtiant; nnn erit aliena a Chriſtianis ſtudiis diligentia, ſi adcuratius inquiramua haec admirandae fortitudinis monimenta, quae non humani faſtus inſania ad inanem nominis celebritatem, ſed noſtrae religionis ſanctitas ad virtutis incitamentum, & exercitationem vitae Caeleſtia excitavit. Quando hoc igitur ſacrae antiquitatis, & auſteritatis miraculum prima nobis exhibet Baſiliani Menologii ad Sanctos pertinens tabula, quae Simeonem columnae inſiſtentem praefert, de columnis, earumque modiis, ſcalia, & mandris, ac primum de Stylitici Ordinis origine, incremento, & interitu per vices temporum videamus.

CAP. I.

C A P. I.

De Stylitarum origine, & successione.

Qui primus apud Romanos in columna domicilium fixerit.

1. ROsweydus ad Vitam Simeonis num. 2. ex Asconio adnotavit, primum apud Romanos in columna habitasse Moenium, a quo Moeniana deinceps sunt adpellata. Raderus in eandem sententiam 3. part. Viridarii cap. 4. de Stylitis: *Repertor*, inquit, *hujus generis tectorum super columnas positorum Romae C. Moenius fuit, qui venditis aedibus excepit columnam, supra quam tectum projiceret ex tabulatis, ut spectacula ibi faceret*. Eadem repetit Allatius in Diatriba de Simeonum Scriptis. Iisque praeter Asconium, Festi, Isidori, & Glossariorum authoritas suffragatur, sed praeterquamquod Salmasius ad Aelium Spartianum in Pescennio Nigro, *magnas esse nugas* sibi persuadet, quae a Grammaticis de ejusmodi Moanlanorum origine traduntur; plurimum Moeniana, si in sua primaria spectentur origine, a Stylitarum domiciliis differunt. Nam illa ultra columnas tigna extendebant, quo amplificarentur superiora, ut loquitur Festus; neque columnis insidebant, sed potius adhaerebant: cujusmodi erant Moeniana foribus adjecta. Quum enim Moenius in aedibus vendendis columnam excepit, non aliam intelligo, quam quae sustentaret aedes; illius igitur non vertici insidere, sed immissa projectisque tignis adhaerere potuit. Quamobrem Graeci ἐξώστας καὶ ἐκθέτας adpellarunt. At Stylitae columnarum verticibus imminebant, neque laxabant superiora, sed angustissimo sepio terminabant. Itaque non placet sanctissimum institutum ethnica imitatione, & origine foedare. Si quis autem antiquitatis studiosior amet Styliticae habitationis consuetudinem a vetustate Moenianorum arcessere, jam ante Romam conditam in Palaestina, & Aegypto, ubi Stylitae deinde floruerunt, Moenianorum usus tamquam proprius earum gentium invaluerat, quas Hieronymus ad Juniam, & Fretellam testatur, habuisse *in tectis domata, quae*, inquit, *Romae vel solaria, vel moeniana vocant*.

Moeniana a Stylitarum domiciliis diversa.

§. I.

Quo Authore, quove anno Stylitarum institutum coeperit.

Simeon Sisanites Stylitarum parens.

2. STylitarum parentem, ejusque instituti conditorem fuisse Simeonem Sisaniten, tota fatetur antiquitas. Theodoretus in Philotheo Cap. 26. de Simeone: καινὸν καὶ παράδοξον θέαμα, *novum, & admirandum spectaculum*: καινὴν πολιτείαν: *novam vivendi rationem* passim adpellat Simeonis vitam. Evagrius lib. 1. cap. 13. hist. Eccl. πρῶτος τὴν ἐπὶ κίονος στάσιν ἐπιτηδεύσας: *Qui primus stationem in columna instituit*. Theodorus Lector in Collectan. πρῶτος τὸ κιόνων ἐπιτήδευμα ἐπενόησε: *Primus columnarum institutum excogitavit*. Theophanes in Chronographia, & ex eo Cedrenus. πρῶτος καταδείξας τὴν τοιαύτην ἀρετὴν: *Qui primus talem virtutem ostendit*. Georgius Tauromenitanus apud Allatium: τὴν κιονίτην βίον πρῶτος πάντων ἐκλέγεται: *Columnarem vitam primus invenit*. Is quum annos novem in monasterio Teledensi exegisset, decemque praeterea in Mandrae angulo, *in conversatione admirabili, duris operibus ac certamine multo*, coepit in columnis stare, brevioribus qoidem per annos septem, altiori vero cubitorum 40. per triginta annos, donec ad Superos evocatus est die 2. Septembris; ut narrat Cosmas Presbyter in Vita Simeonis, quam quartodecimo post Simeonis obitum anno Syriace scripram servat in Cod. ms. Nitriensi I. (quem nos octavo ab obitu Caroli Majelli anno, Latinitate donatum heic proferimus) ex liberalitate Clementia XI. P. M. Bibliotheca Vaticana: cujus epitomen edidit tom. 1. Bibl. Orient. Clem. Vat. cap. 27. Vir Cl. Joseph Simonius Assemanus Maronita inter insignes Apostolicae Bibliothecae Scriptores quotquot ingenio, eruditione & scriptis hactenus claruerunt, mihi merito numerandus. Excessit autem Simeon, ut idem Assemanus post Authorem Chronici Edesseni confirmat, anno Christi 459. Itaque in colum-

Quo anno columnae insistere coepit.

lumnis brevioribus stationem adgressus est anno 423. quo Stylitarum initium, ejusque instituti originem consignamus.

Argumenta contra Stylitarum epochā refelluntur.

Nazianzeni locus explicatur.

3. Tria sunt autem antiquorum Scriptorum loca, quae huic testatissimae Stylitarum origini refragari videntur. Primus est Nazianzeni in carmine de Ascetis, ubi quum laudasset incredibilem Ascetarum quorumdam in diuturna statione constantiam, ita ut non deessent, qui totos annos stando transigerent, subjecit; Πίστις γὰρ ἐστήλωσε ϗ φόβος Θεῦ: Quae verba ita vertit Leunclavius: *Fides enim, Deique timor, ut in columnam ascenderent, eos impulit*. Aevo igitur Nazianzeni, si Leunclavii interpretationem sequamur, visi fuerant Stylitae, integro nimirum ante Simeonem seculo. Sed Leunclavii adlucinationem castigavit Allatius, sententiam, & verba Nazianzeni rite interpretatus: *Fides enim, & Dei timor illos velut columnas firmaverat*, quo sensu 2. Reg. cap. 18. legitur: ἐστήλωσε ἐπ' αὐτὸν σωρὸν λίθων.

Syri Anonymi testimoniū refutatur.

4. Alter locus est Scriptoris Syri Anonymi in vita S. Ephraem, cujus epitomen idem Assemanus protulit loco cit. cap. 6. (quamque integram habes in Prologomenis ad tertium Syriacorum ejusdem S. Doctoris operum tomum, a nobis post Caroli Majelli mortem editum) ubi dicitur num. 31. ad funus Ephraemi convenisse multitudo Anachoretarum, Stylitarum, & Coenobitarum. Anno itaque 373. quo decessit Ephraem, frequentes erant Stylitae. Recte autem ibi admonuit Vir Cl. Scriptorem illum recentiorem fuisse, ac de Ephraemi aetate loquutum pro seculi sui more, quum scilicet inter Ascetas Stylitarum Ordo peculiaris erat. Neque vero satis adcurate pro Stylitarum disciplina, & perpetua clausura loquutus videtur. Stylitae enim vix pro gravissimis, & publicis caussis de columna descendebant. Nisi forte id Anonymum spectasse dicamus, ut publicum luctum in Ephraemi funere augeret, ex insueta Stylitarum frequentia, & ostenderet Stylitas inter gravissimas caussas posuisse justa Doctori Sanctissimo persolvenda.

Argumentum ex duabus Epistolis S. Nili Monachi proponitur.

5. Tertius, isque difficultate maxima districtus est locus S. Nili Monachi, qui lib. 2. Epistolarum, duas Nicandro Stylitae inscribit, nimirum 115. & 116. eumque reprehendit, quod e terra sublimis corpore, terrena animo cogitaret, & columnari statione non animae profectum, sed humanas captaret laudes. Quo plane gravissimi Scriptoris testimonio liquidum fit, jam Nili aetate & nomen, & institutum Stylitarum invaluisse. Id vero nullum nobis negocium faceret, si de Nili aetate Menologiorum tam Basilii Imperatoris, quam Cardinalis Sirleti testimonio insisteremus, quae sub Mauritio Nilum floruisse tradunt: quae quidem tempora cum adulto, celebratoque Stylitarum Ordine optime congruunt; sexto enim ac septimo seculo mirifice colebatur. At qui Nili vitam, & opera diligentissime illustrarunt, & ediderunt, Petrus Possinus, Leo Allatius, & Joseph Maria Suaresius alia omnia sentiunt. Possinus quidem confidenter in Menologium Graecorum pro Mauritio Marcianum intrudit, & Garyophilum Menologii authoritatem sequutum in definienda Nili aetate adlucinatum esse contendit in Praefat. in Epistolas Nili ad Cardinalem Barberinum. Possino subscribit Allatius in Diatriba de Nilis, eorumque scriptis, miraturque Garyophili oscitantiam, quum inde oportere adfirmet, vitae annos 175. Nilo tribuere, si sub Mauritio vixisse dicatur. Suaresius in lib. Chronolog. de vita Nili adseverare non dubitat, Nilum sub Marciano supremum diem obiisse nonagenarium anno Christi 451. octavo scilicet, aut nono antequam Simeon Stylita ad Superos evocaretur. Miror autem Viros hosce doctissimos ad duas, quas diximus, Epistolas, Nicandro Stylitae inscriptas, animum non advertisse.

Diversae de Nili aetate Scriptorū sententiae.

Duae illae Nili epistolae scriptae sunt adulto jam Stylitarū instituto.

6. Illae enim procul dubio scriptae sunt post Stylitarum initia, quum nimirum titulus, & adpellatio Stylitae sermonis usu, & consuetudine trita erat; quod tum demum fieri coepit, quum Stylitarum institutum frequentes habuit alumnos; neque enim aut Theodoretus, aut Antonius, aut Cosmas, qui sub exordia Stylitici instituti claruerunt, & M. Simeonis Vitam literis consignarunt, Stylitae nomen usurpaverunt. Praeterea statio illa columnaris quum primum exorta est, novitate sua homines perculit, & signis, atque experimentis probanda fuit; ut fusius infra explicabimus: adeo supra humanae naturae conditionem, infirmitatemque esse videbatur.

batur. At Nilus Nicandrum in Epistolae inscriptione Stylitam adpellat, nec Stylitiсae exercitationis novitatem objicit, aut memorat; immo vero ex ejus professione debitum Sanctioris vitae inculcat. Necesse erit proinde, ut jam ante Nilum, & Marciani aetatem statuamus ortum Stylitarum, hoc est, diu ante Simeonem, si vera sint quae tanti Viri, tantaque eruditione celebres post adcuratissimas discussiones de Nili aetate definierunt. Ex ipsa igitur Stylitarum origine pauca subjiciamus, quae ad argumentum ex geminia Nili Epistolis ad Nicandrum, & ad implexam de Nili tempore controversiam non erunt fortasse inutilia.

Nili aetas inquiritur.

7. Adulta jam aetate sub Imperatore Arcadio fuisse Nilum constat, tum ex Nicephoro lib. 14. hist. Eccl. cap. 30. qui eumdem inter illustres Chrysostomi Discipulos primo loco numerat, tum ex Nili Epistolis ad Arcadium ipsum, quem de Chrysostomo in exsilium pulso libere arguit; ex quibus Allatius ad indagandam Nili aetatem prima sumit indicia, Epistolarum scilicet tempora ducens ab exsilio Chrysostomi, quod anno 404. contigit. Atqui addendae erant epistolae complures, quas Nilus dedit ad Gainam copiarum ducem sub Arcadio, & perditum Arianae perfidiae fautorem, quibus Arianorum argumenta a Gaina proposita confutat; Gainas autem res novas molitus profligata classe caesus interiit anno 400. Haec autem quum scriberet Nilus jam Eparchatu Constantinopolitano abjerat, jam Chrysostomo authore secularibus curis sese abdicaverat, atque ad Monasticam vitam animum traduxerat. Filium autem tum habebat Theodulum, ad eam aetatem provectum, ut Monasticae exercitationis stadium una cum patre inire potuerit. Qui haec igitur circa annum Christi 400. gesserat, ad annum 600. quo regnabat Mauritius, pervenire certe non potuit.

Ad Gainam scribit Nilus ante annum Christi 400.

Ad Mauritii aetatem pervenire nō potuit.

8. Quum haec de Nili aetate exploratissima sint, adhuc multo clariora se deprehendisse scribit Allatius, ex Nili verbis epist. 77. lib. 1. ad Zosarium Tribunum, quibus apertissime designari putat tempus, quo epistolam exarabat. Objiciens enim Judaeis, quod propter alia ipsorum patrata ante Christi adventum facinora, in captivitatem quidem alienigenis traditi fuerint, sed paucis post annis in Palaestinam, libertatemque revocati: *Ex quo vero*, inquit, *immedicabile hoc flagitium in Filium Dei manus apponentes, audacter perpetrarunt, perpetuo, & extremo excidio traditi sunt. En itaque quingentesimus annus est, & nusquam Divinum subsidium, non auxilium, non consolatio.* Lubet heic integrum adtexere Allatii locum ex Nili testimonio ita disputantis: *Ab eo tempore, quo Judaei praesenti animo in Dei Filium manus superimponentes, de eo capitalem caedem fecerunt, ideoque perpetuo excidio traditi sunt, est annus quingentesimus, non contractis literis, aut brevibus numerorum notis, sed extensis, & illaesis characteribus designatus, ne Scriptoris oscitantiae mendum tribuatur. Ab anno Nativitatis Domini quingentesimus est Anastasii Imperatoris decimus, Papae Symmachi secundus. Annus, quo exsulavit Chrysostomus, est Domini quadragesimus quartus, Arcadii Imperatoris decimus, Innocentii Papae tertius. Ergo si scribebat hic Nilus Joh: Chrysostomo uondum mortuo, ut superius vidimus, erat, cum haec posteriora scriberet, annorum nonaginta trium; quibus si appingas annos minimum triginta, quibus sub magistro Chrysostomo mores ad mollitiem idoneos exuit, & artibus ingenuis instructus, auctoritatem, & dicendi libertatem consecutus, Imperatorum labes, & maculas non communi vituperatione, sed ingenuitate libera reprehendere posset, annos tum centum viginti tres numerabat.* Quod ne cui fortasse absonum fidei videretur, historias subjecit Macrobiorum quorumdam, quos ipse noverat.

Allatii argumentum ex epistola Nili ad Zosarium.

Nilus ad Zosarium scribit anno aetatis suae 123. secundum Allatium.

9. Sed ratio Virum doctissimum fefellit, neque rite subduxit calculos. Nam I. non ab exsilio Chrysostomi, sed ex ante annum, ut diximus, quadringentesimum, quo Gainas peremtus est, initia abdicatae, & severioris vitae Nili ducenda sunt, propter epistolas ad ipsum scriptas; quae quidem etiam ante datae videntur, quam Gainas in apertam defectionem contra Arcadium erumperet, & bello turbulentissimo sese implicaret: quo sane tempore argumentatiunculis, & cavillationibus conscribendis vacare non potuisset. Ad annos igitur 123. quos Nilo tribuit Allatius, aliquot praeterea adjiciendi sunt, ut ad trigesimum supra centesimum propius ad-

Multiplex Allatii adlucinatio.

Multo longaeviorem Nilum fingere oportet, ut Allatii sententia constet.

cesserit Nilus, quum scriberet ad Zosarium. II. meliori fide putandae sunt rationes in ducenda annorum summa ex verbis Nili: *En quingentesimus annus*, inquit Nilus, non a Nativitate Domini, ut subjecit Allatius, sed ex quo immedicabile facinus perpetrarunt Judaei; is autem est annus Christi saltem 533. & a caede Gainae 133. cui si annos addamus Nili, in conjugio, & magistratu exactos, quos triginta minimum numerat Allatius, anno aetatis suae 163. ad Zosarium Tribunum scripsisset Nilus. III. si argumento Nili contra Judaeos pressius insistamus, non tam a nece Christi, quam ab eversis Hierosolymis, ac disperso atque e Palaestina ejecto Judaeorum populo ducendus est annus ille quingentesimus. Comparat enim Nilus diuturnitatem praesentis captivitatis cum brevitate superiorum, earumque annos paucos fuisse quum memorasset, addit: *En quingentesimus annus est*, utique dispersionis, & captivitatis; aliter non satis apta esset disputandi ratio, & vis argumenti infirmaretur. At si ab excidio Judaeorum, hoc est, ab anno 71. aerae Christianae, annum quingentesimum numeremus, Nilus, qui anno Christi 400. tricenarius erat, certe quum ad Zosarium scribebat, ducentos jam vitae annos exegerat. Atque haec quidem ita se habent, tametsi rationes aetatis ejus indulgentissime exigamus, ac demus, illum uxorem duxisse, quum primum pubertatem attigisset, filium suscepisse anno aetatis suae decimoquinto, Constantinopolitanae Urbis praefectura auctum fuisse circa annum quintum & vigesimum, Gainam & Arianos refutasse, quum ad annum trigesimum nondum pervenisset; iisque juvenilibus annis Arcadium Imperatorem summa libertate arguisse. Si vero terminos ejusmodi paullulum dimoveamus, ac Nilo nondum Monacho eam annorum maturitatem tribuamus, quam munerum gravitas, rerumque gestarum conditio postulat, multo longaeviorem illum fuisse fateri oportebit. Ad ejus autem rei fidem faciendam, quos Nestoras advocabit Allatius? sed jam ad Nili epistolas ad Nicandrum Stylitam revertamur.

Diversae de Nili aetate sententiae conciliantur.

10. Stylitae nomen, & Nicandri mores, reprehensione digni, satis aperte insinuant, epistolas illas scriptas fuisse jam Stylitica professione latius propagata; atque adeo, ut plerumque optimis institutis usuvenit, ad remissionem, & inanem gloriam vergente: quod sub Mauritii tempora potissimum accidit, ut Stylitarum successionem inferius enarraturi, planum faciemus. Quid igitur? Ad Mauritium usque Nili aetatem proferemus, eique tertium vitae seculum imputabimus? Atque id mihi quidem videtur necessario fatendum iis, qui omnes Nili nomine editas epistolas, & opera unius, ejusdemque Nili esse contendant, & qui scilicet Constantinopolis exarchus ante Episcopatum Chrysostomi fuit, & qui ad Zosarium, & Nicandrum scripsit; neque epistolis Nili id contigisse fateri volunt, quod passim, non epistolis modo, sed insignibus etiam aliorum Patrum operibus contigisse agnoscimus; aliorum scilicet commentaria esse aliis adscripta. Quod sane omnium facillime epistolis Nili accidere potuit; quum plerumque brevissimae quaedam sententiae sint, & monita ex fusioribus, ut videntur, scriptis excerpta, in quibus neque ex methodo cogitandi, disputandique, neque ex stylo eloquendi, conjecturam facere licet similitudinis, aut diversitatis. Sive igitur Nilus alter fuerit sub Mauritio, ut suadere videtur Menologiorum authoritas, sive alius quispiam eas epistolas scripserit, quae serius datae videntur, eaeque in eandem cum Nili epistolis syllogen conjectae Nili nomen praetulerint, unum certe eundemque authorem habere non potuerunt; neque alios, praeter M. Simeonem, Stylitas ante Marcianum fuisse evincunt.

Non omnes Nilo Monacho tributae epistolae unius Nili sunt.

11. Ego vero in sententiam de duplici Nilo epistolarum authore lubentius discedam, quorum alter sub Theodosio Juniore floruerit, ut Martyrologium Romanum, alter sub Mauritio, ut Menologium Graecorum tradit. Atque inita quidem a nobis annorum ratio, & summa ducta ex epistolis ad Gainam primum, tum ad Zosarium, & Nicandrum, quae duobus inter se distant seculis, duos nobis Nilos exhibent, nisi posteriores Nili nomen ementiantur. Profecto annus quingentesimus Judaicae dispersionis, hoc est, aerae Christianae 571. in propagatum jam Stylitarum nomen incurrit, atque in Mauritii tempora, qui anno

De duplici Nilo conjecturae non leves.

no 582. Imperium tenuit. Quid autem si Nilum alterum, & quidem vita Monachum, & scriptis celebrem sub iisdem Mauritii temporibus inveniamus? Numquid ab aequis Lectoribus aegre impetrabimus, ut Nili hujus junioris esse fateantur duas illas epistolas, & alias praeterea, quae ultra Marciani aetatem scriptae videntur, & Mauritii potius aevum repraesentant? Age, testem producamus Bonaventuram Vulcanium Praefat. ad Lectorem in Tractatum Nili Thessalonicensis de Primatu Papae, ubi: *In catalogo*, inquit, *Bibliothecae Patriarchae Constantinopolitani citantur Nili Monachi Orationes decem contra Mahomed*. Porro Mahomed sive Mahometes inter ipsa Mauritii tempora superstitionem Orientalibus adflavit. Quum autem Orationes inscriptae sint contra Mahomed, non contra errores Mahomedicos, fortasse non temere conjiciamus, scriptas esse, Mahomede adhuc superstite. Quod si quis paullo morosior post sectam Mahomedicam latius dispersam contendat, Orationes illas esse confectas, nihil restagabor; potuerunt enim ab ipso Nilo, qui sub Mauritio scribebat ad Zosarium, & Nicandrum, conscribi contra Mahomedem sub Heraclio, sub quo Mahomedica pestis latissime diffusa est. Certe Scriptor epistulae 1. lib. 4. canitiem suam memorat: Μὴ καταισχύνῃς, inquit, μου τὰς πολιάς: *ne pudore adficias canos meos*. Quae optime cadunt in Nilum hunc posteriorem, qui si annum agebat 40. quum Zosario, & Nicandro scriberet, anno non amplius aetatis 30. sub Heraclio erat. Certius autem aliquid de tempore Nili contra Mahomedem scribentis definire possemus, si Orationes illae e latebris Bibliothecae Patriarchalis emersissent. Interea dum certiora praestolamur indicia, hisce conjectuis contenti simus. Sed ad Stylitarum otiginem, unde nos epistolae Nili longius abduxerunt, aliquando regrediamur.

Nilus alter Monachus Mahometem confutat.

§. II.

Quo instinctu Simeon Styliticam vitam susceperit, & quanta virtute peregerit.

12. FUerat quidem Simeon antequam in columnam ascenderet, atque adeo ex quo vitam Asceticam suscepit, miro quodam animi ardore ad insuetam, ac prope incredibilem vitae austeritatem inflammatus; ita sane, ut Theodoretus narret, illum ea de caussa e Teledensi monasterio fuisse ejectum, *ne corpore imbecillioribus, & supra vires suas aemulari conantibus damni caussa fieret*. Ad Stylisicam autem Stationem novo, & peculiari Spiritus Sancti adflatu, visoque Divinitus oblato provocatus, & institutus est; quod ipsi quo pacto adciderit, Cosmae verbis exponam.

Mira Simeonis austeritas.

13. ܘܒܬܪܟܢ ܕܝܢ ܡܢ ܠܗܠ ܡܢܬܐ ܗܘܬ ܘܐܬܬܪܒܝܬ . ܒܗܘ ܐܬܐ ܐܝܬ ܗܘܬ ܠܗ
ܒܝܬ ܡܥܡܪܢܐ . ܘܠܙܒܢ ܚܕܐ ܚܙܐ ܗܘܬ ܫܡܥܘܢ ܕܐܝܬ ܒܗ ܬܠܬܐ ܐܫܢܝܢ .
ܘܡܬܚܙܝܐ ܗܘܐ ܠܗ ܒܚܠܡܐ . ܘܡܩܕܡܐ ܗܘ ܕܡܬܚܙܝܢ : ܒܚܙܘܢܐ ܕܝܢ
ܕܐܬܚܙܝ ܡܢ ܕܒܬܪ ܐܝܟ ܬܠܬܐ ܫܢܝܢ ܐܚܝܕ ܠܗ ܠܥܡܘܕܐ ܘܩܡ ܥܠܘܗܝ
ܠܦܪܐ ܚܕ ܥܡܘܕܐ ܕܠܬܚܬ ܐܬܩܘܡ ܐܝܟ ܢܦܪܐ . ܘܡܩܝܡ ܐܝܟ ܐܢܫ ܕܟܠܠ ܠܡܫܟܢܐ .
ܘܒܫܘܝ ܕܐܬܐ ܘܩܝܡ ܡܢ ܥܡܘܕ ܗܘ ܒܡܥܠܐ ܕܒܥܘܬܐ . ܘܡܢ ܕܢܚܬ ܠܐܣܬܐ ܗܘܐ
ܗܠܝܢ ܘܡܛܐ ܠܟܠ ܡܢ ܗܘ ܟܠܗ . ܘܐܡܪ ܐܒܘܗܝ ܠܐܚܘܗܝ . ܘܗܘܐ ܡܬܢܦܚ
ܘܡܬܬܢܝܚ ܕܝܠܗ . ܘܡܬܚܙܝܢ ܩܝܡ ܗܘܐ ܒܗ ܒܐܘܪܚܐ . ܘܐܬܐ ܡܢܝܢ
ܗܘܐ ܐܒܘܗܝ ܠܠܦ ܥܡܕܐ . ܘܠܐ ܢܚܬ ܠܡܥܒܕܐ ܘܗܘܦܟ ܐܬܐ ܡܬܬܚܙܐ ܕܝ
ܡܢ ܠܐ ܘܡܬܬܥܝܩ ܩܠܝܠ ܗܘܐ ܒܗ ܒܐܘܪܚܐ . ܬܠܬܐ ܗܘܝܢ ܠܐܝܟ ܗܘܐ ܢܚܬ
ܗܘܐ ܡܢ ܥܡܪܐ ܘܡܕܡܝ ܠܝܘܡܐ : ܗܘܝܢ ܐܬܚܝܝ ܘܐܝܟ ܗܘ ܠܗܘܢܐ ܕܡܬܠܬܐ

Peculiari signo ad columnarem stationem provocatur.

[illegible]

Ut autem, inquit, *certo constet, Divino instinctu, ductuque id omne susceptum, perfectumque fuisse, hoc etiam subjangam. Aedicula illa, quam Simeonem ab initio habitasse supra diximus, fenestram habebat, per quam ille porrectam a Sacerdote Eucharistiam accipiebat. Suppositus huic erat protuberante structura lapis tricubitalis, ad incensi capsulam sustinendam. Sub eos itaque dies, quos occasione verni jejunii ab omni hominum congressu segregatus transigere solebat, post tertiam hebdomadam illi forte oranti adparuit eximia forma vir facie ardentibus prunis prope simili, adcinctus, armatusque, quasi mox conflicturus, visus autem primum ante fenestram orasse, post in praedictum lapidem subiens, religatis post tergum manibus, prius quidem inclinato, deinde recto corpore orare, atque subinde ad ipsum Simeonem conversus, illum adtente respectare, rursumque ab eo aversus surrectis in Caelum oculis, manibusque preces suas continuare, atque inter haec identidem Simeonem, ut antea, respicere. Per tres noctes visa ejusmodi repetita, a vespere usque ad mane sequentis diei durabat. Tunc vero Christi famulus negotium istud a Domino profectum intellexit, ab eoque sibi missum fuisse praeceptorem, a quo rationem, & regulam pie, adsidueque orandi doceretur. Eo itaque post triduum disparente Simeon praedictum lapidem conscendit: quod suave, & maxime jucundum illi adcidit, minime dubitanti, quin ea vivendi ratio a Deo inspiraretur. Quamobrem exacto quadraginta dierum jejunio, & patefacto Septi ostio, consuetum domicilium reliquit, eoque in lapide ad tres menses insedit, tum reliquas, quas antea memoravimus, columnas construxit.*

Hinc intelligimus, eadem ratione per Angelum fuisse designatas tam Styliticas Simeoni, quam Monasticas Antonio Monachorum parenti exercitationes. De Antonio res ita traditur in lib. 5. de Vitis Patrum libello 7. num. 1. Quum aliquando animi taedio, & immissis a diabolo cogitationibus supra modum adflictaretur, *vidit quemdam tamquam seipsum sedentem, atque operantem; deinde surgentem ab operibus, & orantem; & iterum sedentem, & plectam de palmis facientem, & inde rursus ad orationem surgentem. Erat autem Angelus Domini missus ad correptionem, & cautelam dandam Antonio. Et audivit vocem Angeli dicentis: Sic fac, & salvus eris. Ille autem hoc audito magnum gaudium sumsit, atque fiduciam; & ita faciens salutem, quam quaerebat, invenit.* Intelligimus praeterea, vitam Styliticam in eo praecipue antecelluisse Monasticae, quod haec laborem manuum orationi interponeret, & per vices orationem labori subjiceret, ut alterne animi, & corporis contentionem reficeret, & relaxaret; quum illa nullas daret austeritati inducias, sed stationis contentionem, & nunquam intermissos corporis cruciatus orationi sociaret, adsiduoque certamine taedium vinceret, cogitationes, & diaboli insidias arceret, & corpore ad solam prope tolerantiae palaestram uteretur.

Monasticae & Styliticae originis & vitae comparatio.

Simeonis in columna exercitationes ex Theodoreto.

14. Jam cujusmodi fuerint Simeonis in columna exercitationes, quas deinceps pro suo quisque modo parentem, ac magistrum imitantes ceteri Stylitae adripuerunt, audiamus ex Theodoreto, qui fama sanctitatis excitus Simeonem invisit, & quae coram spectaverat, quaeque a Viro sanctissimo audiverat, literis commendavit. Haec ille cap. 26. Philothei: *Ego vero licet certaminum illius, quae omnem orationem superant, homines prope universos testes habeam, narrationem adgredi pertimesco, ne fabula veritatis expers posteris videatur.* Et infra post enarrata vitae initia, & jejunia

Si-

Simeonis in Tel-Nescin inclusi: *Ex illo*, inquit, *tempore ad hunc usque diem per annos 28. quadragenos dies sine cibo transigit. Tempus enim, & exercitatio magnam laboris partem detraxit. Solebat enim primis diebus stare, Deumque laudare; deinde ubi corpus stationem propter inediam ferre amplius non poterat, sedere deinceps, & ita Divinam Liturgiam exsolvere, postremis vero diebus etiam decumbere. Consumtis enim paullatim, exstinctisque viribus jacere semimortuus cogebatur. Postquam autem in columna stetit, adduci nunquam potuit, ut descenderet, aliamque rationem iniit, qua staret. Trabem enim adligans columnae, & seipsum trabi adstringens, quadraginta dies sic explevit. Post haec vero majore caelitus accepta gratia, ne hoc quidem opus habuit auxilio, sed cibis omnibus abstinens, quadraginta dies stetit alacritate animi, divinaque gratia confirmatus.* Tum expositis signis, & miraculis nonnullis a Simeone editis, addit: *Sed quousque tandem Atlantici maris altitudinem metiri conor? Nam sicut hanc dimetiri homines nequeunt, sic orationem superant, quae ab eo fiunt quotidie. Ego autem ejus ante haec omnia admiror constantiam. Noctes enim diesque in omnium oculis stat. Foribus enim ablatis, murique dissecta parte non minima, novum omnibus, ac stupendum spectaculum proponitur; nunc quidem longo stans tempore, nunc subinde se inflectens, Deoque adorationem offerens. Ac multi sane adstantium adorationes istas enumerant. Semel autem quidam ex iis, qui mecum erant, quum mille ducentas quadraginta quatuor numerasset, fessus postea numerare destitit. Semper autem quum se inclinabat, ad digitos usque pedum frontem admovebat.* Ulceris deinde, quod ex pertinaci statione contraxerat, mentionem facit; sed alterum praetermittit, quod ex crebris inclinationibus, & incurvationibus ortum est, in perforatu epigastrio, ut scribit Cosmas, qui addit tres dorsi vertebras eadem de caussa fuisse luxatas, & a ceteris distractas, ita ut nunquam deinceps potuerint conglutinari; vulnus autem epigastrii vehementiorem illi dolorem adtulisse, quam ulcus chironium. Hoc autem asperitatis genus eo est admirabilius, quod modius, & septum columnae, quo Simeon continebatur, duos, nec amplius cubitos, patebat, hoc est, palmos tres, intra spatium autem adeo angustum tam crebro incurvari certe non potuit sine dorsi & pectoris, & epigastrii dolore, vitioque. In publicis praeteres festis hanc fuisse consuetudinem Simeoni refert idem Theodoretus, ut stationi novum adderet cruciamentum; ab occasu enim ad ortum solis tota nocte stabat manibus in Caelum semper extensis. Pergit Theodoretus: *Totam noctem, & diem ad nonam usque orando consumsit: Post nonam vero primum quidem Divinam doctrinam praesentibus tradit, deinde admissa uniuscujusque petitione, & curationibus aliquot peractis, litigantium controversias dirimit. Sub solis autem occasum cum Deo deinceps conloqui incipit.* His commemoratis se leviter instituti ejus formam adumbrasse profitetur Theodoretus, ἀπὸ ψακάδος, δεῖξαι τὸν ὑετὸν πειραθείς: *a gutta pluviam ostendere conatus. Denique scribent*, inquit, *ut verisimile est, & alii multo plura; quod si vitam produxerit*, καὶ μείζονα τυχὸν προσθήσουσι θαύματα: *& majora fortasse addent prodigia*. Scribebat haec Theodoretus anno 28. post inchoatum quadragesimale jejunium sine ullo cibi usu, hoc est, tribus post annis, quam in Mandram Tel-Nescin concesserat Simeon, in qua post annos 47. diem supremum clausit quinto nonas Septembris anno 459. Theodoreti igitur historia de Simeone anno antequam e columna ad Caelum migraret decimo sexto, qui fuit Christi 443. conscripta est, seu vigesimo primo post columnarem exercitationem susceptam, quam teste Cosma annos septem, & triginta admirabiliter coluit. Itaque per reliquos illos vitae Simeonis annos plurima superfuerunt post Theodoreti narrationem describenda, quae & Cosmas, & Antonius, & Metaphrastes ex parte nobis tradiderunt, quaeque apud eosdem legi possunt; non enim heic Simeonis vitam, sed Styliticae vitae initia informanda suscepimus. Pietatis autem, & Asceticae antiquitatis amatoribus satis nos facturos confidimus, Majellanae huic Dissertationi subjicientes Sancti Simeonis Acta, quae ex vetustissimo, quem diximus, autographo Cosmae ejusdem familiari Codice Chaldaico eruta nunc primum Latinitate donamus.

Mira cibi abstinentia.

Statio perpetua.

Crebrae incurvationes.

Ulcerum tolerantia.

Jugis precatio.

Quo anno haec scripserit Theodoretus.

15. Incredibile plane dictu est quanta fuerit hominum admiratio, & quanta Styliti-

Simeonis fama

ma sanctitatis & nominis celebritas.

liticae virtutis celebritas, quum primum illius splendor in oculos mortalium incurrit. Theodoretum ipsum audire juvat, qui famam Simeonis in columna degentis quaquaversum diffusam ita describit: *Simeonem eximium magnum orbis terrarum miraculum norunt omnes, qui Romana parent Imperia, norunt & Persae, & Medi, & Aethiopes; quin & ad Stythas quoque Nomadas pervadens fama hujus immensos labores, & philosophiam edocuit*. De Romana Urbe quod addit plane est animadversione dignissimum: *De Italia*, inquit, *supervacuum est dicere; ferunt enim maxima in Roma celebrem adeo virum esse, ut in omnibus officinarum vestibulis parvas ejus imagines statuant, tutelam ex his quandam sibi & praesidium comparantes*. Quem locum Nicaena II. Synodus etiam adtulit; adhuc scilicet superstite Simeone, & medium prope admirabilis stationis tempus agente. Immensi autem laboris esset illustria Scriptorum praeconia colligere, quibus virtutum illius prodigia celebraverunt; nunquam enim sine titulis humanam conditionem excellentibus Simeonis memoriam usurparunt. Ἀέριον Μάρτυρα, τὸν ἐπὶ τῆς γῆς Ἄγγελον, τὸν ἐν σαρκὶ τῆς ἄνω Ἱερουσαλὴμ πολίτην: *Aereum Martyrem; in terra Angelum; in carne supernae Jerusalem Civem*: adpellat Evagrius. Ac de eodem Theodorus Petraeorum Episcopus in vita S. Theodosii Archimandritae: ὃς ἐκ τῆς τοῦ στύλου ἀκρωτηρίας ἡλίου δίκην πᾶσαν τὴν ὑπ' οὐρανὸν ταῖς οἰκείαις τῶν ἀρετῶν κατεφαίδρυνεν ἀκτῖσιν: *Qui e columnae vertice solis instar, tatam, quae Caelo subest, terram suis virtutum radiis conlustravit*. Cosmas in epistola ad Simeonem, quam ex laudato Codice ad Acta ejusdem S. Simeonis adjiciemus, *socium* illum vocat *Prophetarum*, & *comparem Apostolorum*. Nec defuit, ἀνὴρ σπουδαῖος, καὶ τῇ τοῦ Χριστοῦ διακονίᾳ τετιμημένος: ut scribit Theodoretus: *Vir bonus & Christi ministerio honoratus*, qui serio dubitaverit, esset ne Simeon humana praeditus natura, an incorporea, quumque in montem subiisset, & Simeonem ipsum adjurasset, ut ediceret, an verus homo esset, illo jubente scalis admotis ulcera conspicatus, & sancti Viri sermonibus confirmatus, dubitatione quidem exemta, sed admiratione adaucta, recessit, remque Theodoreto narravit, a quo est literis prodita. Naamanes quoque Arabum Praefectus, ut Cosmas memoriae tradidit, suo periculo virtutem Simeonis edoctus, Christianos sciscitatus est, inter hominesne, an inter Deos Simeon esset numerandus.

Episcoporum suspiciones diluit experimento humilitatis.

16. Fuere tamen, ut sunt vulgo incerta, & varia hominum judicia, qui insuetam vitae rationem vel improvida cupiditate sine Divino Numine susceptam, vel ad humanae laudis aucupium institutam partim dubitarint, partim reprehenderint. Quod ad eos adtinet, qui dubitaverint, rem tradit Evagrius, quam a Theodoreto praetermissam, se a Monachis accepisse adfirmat; Aegypti scilicet Episcopos, ut Sanctissimi Stylitae propositum explorarent, certum hominem adlegasse, qui Simeoni denunciaret Patrum nomine, uti e columna descenderet; ut nimirum si dicto non invitus obaudiret, eo humilitatis, & obedientiae experimento Deum instituti illius authorem agnoscerent. Quum autem renunciatis sibi Patrum mandatis, nihil contra mutire ausus Simeon, se confestim per scalam de columna demitteret, jussus est in pristinam columnae stationem redire, omnemque ab Episcoporum animis suspicionem abstersit.

Simeonis obtrectatores redarguit Theodoretus.

17. Obtrectatoribus autem & insignem stationem aut vanitati, aut levitati vertentibus occurrit Theodoretus, & Prophetarum exemplis docet, quae fuerint divina consilia in insuetis ejusmodi vitae factorumque generibus; ut nimirum rei novitate exciti homines, ad exempla virtutum oculos converterent, & intentioribus animis mandata, & monita exciperent, quibus admiratio, signis praesertim comitantibus, majorem conciliasset authoritatem. Refert autem ibidem Theodoretus uberes ejus novitatis fructus; quum nimirum populis ad Simeonis columnam confluentibus, integrae nationes ad Christum conversae sunt, Ecclesiae in Catholica doctrina confirmatae, Episcopi ad Pastoralem sollicitudinem excitati, & innumerabilia aegris, ac perditis hominibus impertita beneficia.

§ III.

Digitized by Google

§ III.

De insignibus Simeonis successoribus usque ad seculum septimum.

CLarius adhuc divina consilia patuerunt, quum Simeone in Caelos sublato, illustres extiterunt Angelicae exercitationis imitatores, per quos Christianae virtutis odor, & Stylitici Ordinis splendor latissime sese diffudit.

18. Primum autem inter Simeonis successores aetate, & meritis Danielem numeramus, qui sub Leone Imperatore post M. Simeonis obitum claruit. Is in vico Maratha dicto prope Samosatam ortus, quum duodennis esset, in Monasterium duodecim inde stadiis distans concessit. Fama deinde Simeonis provocatus, Monasterii Praefectum, ut illum adiret, tunc quidem frustra rogavit; sed per occasionem deinde voti compos factus, Simeone invitante, ascendit in columnam, ejusque verbis, exemplis, ac vaticinio ad Asceticam perfectionem inflammatus, ad Monasterium rediit, sed colendae solitudinis propositum non abjecit. Itaque Abbate defuncto, postquam Coenobii Praefecturam recusasset, clam profugit, atque ad Simeonis mandram se contulit, ubi diebus quatuordecim exactis, quum ad visenda Palaestinae Sacra loca discessisset, Simeone per visum hortante, Constantinopolim ire perrexit. Portum autem ingressus, Idolorum templum in Anaplo a daemonibus infestum occupavit, ubi solitarius novem egit annos, post quos divinitus in columnam est evocatus. In hac autem ad annum usque aetatis octogesimum, & mensem tertium pervenit, cujus corpus ab Euphemio Constantinopolitano Episcopo depositum magna celebritate elatum est. His ex Biographo commemoratis vitae illius tempora ad hunc modum dispensamus. Quum vita functus sit, quo tempore Euphemius Gennadium C.P. Episcopum excepit, hoc est, anno Christi 489. exacto aetatis anno octogesimo, & mensibus tribus, ortus ejus anno 409. consignandus est. Quare anno 420. in Monasterium sese abdidit, quum nimirum annum duodecimum adtigisset. Ex Monasterio autem profugit, atque in Simeonis mandra commoratus est anno ante Simeonis obitum nono; tot enim transegit Daniel in Anaplo postquam a Simeone recesserat, donec in columnam ascendit. Quamobrem in mandra fuit anno 450. seu potius 449. & in columna stare coepit anno 459.

Daniel Stylita sub Leone Imperatore.

Aetatis ejus tempora designatur.

19. Porro Acta Danielis ad Imperii, & Ecclesiae salutem illustria, quae in Ecclesiasticae historiae monimentis leguntur, quum ad Styliticam, quam exsequimur, successionem non pertineant, ad sua tempora revocare supersedemus, quum praesertim tam luculentis aetatis characteribus insignita sint, ut historias legentibus latere non possint. Horrendum enim praedixit incendium, quo magna pars Constantinopolis absumta est. Leoni Imperatori filiis destituto, qui ad illius se pedes humilis abjecerat, cuique fuerat adprime carus, masculam prolem in annum proximum praedixit. Imperatrix Eudoxia, quae nuper ex Africa servata erat, Danielem invisit. Zenoni Imperatori calamitatis, & felicitatis vices, quas subinde excepit, vaticinatus est. Fidelium precibus, & Ecclesiarum adflictis rebus e columna descendere coactus, Basiliscum Imperatorem objurgavit, ac deterruit. Zeno in Imperium redux pulso Basilisco ad Danielem cum uxore ad gratias agendas se contulit. Quae suas quaeque habent temporum notas, & simul ostendunt quanta tum Danielis fuerit & virtutis, & nominis claritas.

Res ejus gestas Ecclesiasticae historiae memorant.

20. Eodem quidem anno, ut vidimus, quo Simeon ex hac vita migravit, Daniel subiit in columnam; ut nimirum splendidissima sanctitatis face ab oculis hominum erepta, atque in Caelum sublata, quae Syriae, totiusque Orientis plagas illustraverat, alteram clementissimus Deus apud Regiam Urbem, atque in ipsa Constantinopolitani Imperii celebritate adcenderet, & super candelabrum efferret, ut mundi contemtum, spem vitae aeternae, Catholicae Religionis veritatem, & eximiae virtutis radios per omnes mundi partes diffunderet. Non tamen putamus post M. Simeonem Stylitas in Syria defecisse, imo vero adfirmare non dubitamus, ibidem

Post Simeonem in Syria Stylitae florere pergunt.

Johannes Stylita Simeonis Junioris Magister. dem Stylitas post obitum Sanctissimi Patris in peculiaris instituti ordinem, & formam coaluisse. Evagrius enim lib. 6. hist. cap. 23. de Simeone Juniore ait, Magistrum ejus, (cui nomen fuisse Johanni discimus ex vita fusiori Simeonis, quam ad diem 24. Maii Graece, Latineque edidit, notisque illustravit V. Cl. Conradus Janningus) viso miraculo, quod in puero Simeone Deus ediderat, illum *in columnam admisisse*. Quae verba constitutum indicant Styliticae professionis Ordinem; ita enim in Monachis suscipiendis loqui solent Scriptores, *ad Monasticum habitum admisit*. Id autem contigit anno Christi 526. quum nimirum Simeon quinquennis erat, eoque tempore Johannes Styliticam vitam profitebatur prope Antiochiam; eam vero jam dudum professus videtur, quum tyronem instituendum susciperet. Id autem frustra conjecturis adstruere nitimur, quum argumenta suppetant sole clariora. Nam inter Syros Scriptores Orthodoxos in suae Bibliothecae tomo 1. Cl. Assemanus Josve Stylitam memorat, quem seculo quinto inclinante claruisse ait, hoc est, integro ante Simeonis Junioris mortem seculo. Monachum Josve professus est in Monasterio ܙܩܢܝܢ *Zucnin*, quod situm est in agro Amidensi, temporumque suorum calamitates ab anno Christi 495. usque ad 507. rogatu Sergii Abbatis descripsit; quo tempore nondum fortasse in columna steterat Johannes Simeonis Magister. Igitur Simeone defuncto illae ipsae Orientis regiones, quae sanctum Virum aluerant, successores ejus non paucos eduxerunt.

Josue Stylita, ejusque aetas.

Simeonis junioris aetas ex Janningo. 21. Inter hos, qui virtutum, ac signorum claritate, & scriptorum laudibus maxime omnium celebraretur, hic Simeon fuit; quem ut a primo discernerent, Juniorem adpellavere, atque, ut nonnullis placet, *Thaumastoritem*, a monte scilicet prope Antiochiam, qui ὄρος θαυμαστόν: *mons admirabilis*: ab hujus Simeonis vita, factisque dictus est. Hujus aetatem adcuratissime distribuit loco cit. Janningus, cujus haec verba sunt in Commentario praevio §. 3. num. 21. *Vixit sub quinque continuis Imperatoribus, Justino vetere, Justiniano, Justino juniore, Tiberio II. & denique sub Mauritio; primi anno quarto natus, posterioris decimo quinto denatus, quarta & vigesima die mensis Maii. Horum autem terminorum intervallum annos 75. complectitur, quos ita Simeonem implevisse ex vita constat. Annos quinque exegit in paterna domo usque ad terraemotum; hinc unus elapsus fuerit in monte, ac primis vitae Monasticae rudimentis, priusquam in columnam admitteretur. In hac humiliori, ac potius basi, quam columna, sub oculis Johannis anni 6. in secunda pedes 40. eminente, 8. transacti. Sicque 20. erat annorum, ut meminit expresse vita num. 72. quum inde migravit in Montem mirabilem, ubi reliquum vitae tempus consecit, annis 10. in petra sub dio, 45. usque ad obitum in columna perstans.*

Unus in occidente Stylita Vulfilaicus. 22. Hac eadem Simeonis Junioris aetate splendor vitae Styliticae in Occidente primum illuxit. Sed propter hyemis, caelique inclementiam tantae severitati minus idoneam, non ultra patuit, neque primus ipse Occidentis Stylita, Vulfilaicus nomine, diutius in columna perseverare permissus est. Rem, quam ab ipso Vulfilaico, acceperat, ejusdem verbis refert Gregorius Turonensis lib. 8. hist. Francor. cap. 16. *Deinde territorium Trevericae Urbis expetii, & in qua nunc estis monte, habitaculum, quod cernitis, propria labore construxi &c. Columnam etiam statui, in qua cum grandi cruciatu sine ullo pedum stabam tegmine. Itaque cum hyemis tempus solitae advenisset, ita rigore glaciali urebar, ut ungues pedum meorum saepius vis rigoris excuteret, & in barbis meis aqua gelu connexa candelarum more descenderet.* Quum narrasset deinceps eversum, & comminutum Dianae simulacrum, addidit. *Advenientibus Episcopis, qui me magis ad hoc cohortari debuerant, ut coeptum opus sagaciter explicare deberem, dixerunt mihi: Non est aequa haec via, quam sequeris, nec tu ignobilis Simeoni Antiocheno, qui columnae insedit, poteris comparari. Sed nec cruciatum hunc sustinere patitur loci positio. Descende potius, & cum fratribus, quos aggregasti tecum inhabita. Ad quorum verba, quia Sacerdotes non obaudire adscribitur crimini, descendebam, fateor, & ambulabam cum eisdem, ac cibum pariter capiebam. Quadam vero die provocans me Episcopus longius ad villam emisit operarios cum scutis, & malleis, ac securibus, & eliserunt columnam, in qua stare solitus eram. In crastino autem veniens*

Digitized by Google

niens inveni omnia dissipata, flevique vehementer; sed erigere nequivi quae destruxerant, ne dicerer contrarius jussionibus Sacerdotum. Ita Stylitarum institutum invisit Occidentem; sed virtus virtuti cessit, & prudentia, discretio, humilisque obedientia prae columnari statione valuerunt.

Alypius Stylita sub Heraclio vita functus.

23. Simeoni Juniori comitem virtute non imparem adjungimus Alypium, cujus pretiosa mors in Heraclii tempura incidit, postquam annos 77. durissimae exercitationis egisset. Patriam is habuit Hadrianopolim Paphlagorum, ubi a Theodoro ejus Urbis Antistite sacris literis institutus, tum deinde Diaconus ordinatus, solitudinis amore ad Orientis deserta migrare instituit; sed ab Episcopo suo revocatus, Monasticam vitam in patria professus est. Mox in columnam cogitavit, sed Seniorum consiliis interpellatus, angustissimam cellam est ingressus, quum annos triginta natus esset. Ibi transacto biennio post Inferorum copias, & artes fortiter depulsas, ac debellatas, columnam insedit. Miraculis ille apud Imperatoris Aulam, & Imperatricem ipsam celebris, praeter Inclusorum ad basim columnae, duo excitavit, rexitque alterum feminarum, alterum virorum Monasteria, donec meritis plenus, & signis gloriosus ad Caelum convolavit. Certum autem, in quem ejus nativitas, & obitus inciderit, ex vita illius apud Surium die 26. Novembris, quam unus ex ipsius discipulis scripsit, exsculpere non licet.

Sed haec Mauritii & Heraclii tempora adultam Stylitici Ordinis aetatem, & Alumnorum frequentiam late florentem nobis exhibent. Itaque insigniores, quorum nomina Scriptorum monimentis tradita sunt, ordine suo, quoad ejus fieri potest, recensebimus.

§. IV.

De Stylitica successione a Seculo Aerae Christianae sexto.

Julianus Stylita qua aetate floruerit.

Simeon inter Stylitas ejus nominis tertius

Stylita anonymus apud Moschum.

Stylita Severianus.

Nicander a Nilo reprehensus.

Stylitarum frequentia medio seculo septimo.

JUlianum Stylitam, de cujus virtutibus, & miraculis non semel in Vitis Patrum, ad eandem Simeonis Junioris aetatem revocamus, cujus res gestas ab Ab. Stephano & Cyriaco Juliani discipulo se accepisse fatetur Moschus in suo Prato, quod initio seculi septimi scripsisse docet Rosweydus. Tertium quendam Simeonem Stylitam, qui de Caelo tactus interiit, & cujus animam in Caelum ferri idem Julianus vidit, memorat ibid. Moschus cap. 57. His coaevus fuisse videtur Stylita anonimus sub Athenogene Petrae Episcopo, cujus virtutes eod. lib. 10. describuntur ex narratione Athanasii Abbatis, qui easdem ab ipso Athenogene audierat. Alios praeterea Stylitas, quorum Moschus mentionem facit, seculi septimi initio adsignamus. Stylita Severianae sectae, quem edito miraculo Ephraem Patriarcha Antiochenus ab haeresi revocavit, hoc eodem seculo vixit. Ephraemus enim Antiochenam sedem tenuit ab anno 525. usq. ad 545. His praeterea adcensendi sunt Stylitae duo, quorum alter Severianus erat, alter Catholicus, quem vidit, & adloquutus est Moschus, ut scribit cap. 29. Hac aetate, qua Stylitarum fama Haereticorum permixtione foedata est, non temere putamus, vixisse Nicandrum Stylitam, cui Nilus in duabus supra indicatis, ac late discussis epistolis, mulierculsrum conloquia, & humsnae gloriae ambitum objecit. Porro numerum Stylitarum circa medium hoc seculum fuisse oppido frequentem, indicant verba Georgii Hamartoli, qui de Constantis II. tempore scribens: *Sub quo*, inquit, *vehemens & rapidus ventus exortus plures, easque ingentes arbores radicitus evulsit*: πολλὰς δὲ καὶ στύλους μοναχῶν κατέβαλε: *multasque Stylitarum Monachorum columnas dejecit*. Per eadem tempora fuisse crediderim Stylitam illum, quem duodecim passuum millibus ab urbe Damasco in Phoenicia certasse, scribit Anastasius Sinaita in hist. Patrum lib. 1. cap. 1.

Quinam seculo octavo Stylitica exercitatione celebrati sint.

Thomas Telensis.

24. Octavum Christiani nominis seculum plures adhuc Styliticae palaestrae cultores aluit, inter quos hi nobis memorandi suppeditantur ex Chronico Syriaco Dionysii, quod liberalitate SS. P. Clementis XI. Bibliotheca Vaticana dono accepit. Thomas Telensis, quem idem Dionysius ad annum Graecorum 1021. hoc est,

Chri-

Theodotus Amidae Episcopus.

Christi 711. consignat. Thomam imitatus Theodotus Amidae Episcopus, qui abdicato Episcopatu columnam sibi inter Amidam, & Daram erexit. Ex eodem ad annum 730. Zacharias, quem Edesseni e columna detractum sibi Episcopum constituerunt. Apud Theophanem Petrum Stylitam legimus ad annum Constantini Copronymi 27. Christi 762. ubi ait: *Misit* (Copronymus) *qui Petrum venerabilem Stylitam e petra exturbaret*. Multitudinis autem Stylitarum per eam aetatem luculentum perhibent testimonium verba ejusdem Dionysii ad annum Christi 775. de tyrannide Moysis Musaabi sub Abdalla Arabum, & Persarum Rege: *Et debacchati sunt*, inquit, *in Eremicolas, & Inclusos & Stylitas, & plurimos ex columnis descendere fecerunt, & Inclusos ex clausuris extraxerunt.*

Petrus

Multitudo Stylitarum.

Stylitarum mentio seculo nono.

25. Nono seculo sub Nicephoro Generali memoratur a Zonara Nicolaus quidam ὁ ἐν τῷ ἔξω κιονίῳ ψευδερημίτης: *In exteriori columella pseuderemita*. Thomas Margensis Episcopus in historia Monastica, Cod. Syr. Vatic. XIII. cap. 8. meminit Stylitae cujusdam Jacobitae apud Oppidum ܒܝܬ ܩܪܕܓ Bet-Cardag in provincia Margensi supra columnam ܓܨܐ Gasae, seu Gypsi, sedentis, quem grandine obrutum scribit, quod sancto Maranamae Nestoriano irridere voluisset: idque accidisse testatur sub Josve Bar-Nun Patriarcha Chaldaeorum, qui sedit ab anno Christi 820. ad annum 824. Ebedjesus quoque Metropolita Sobensis in Catalogo Scriptorum Syrorum cap. 174. laudat Johannem Stylitam, medio circiter praefato seculo clarum, quem & Grammaticam Syriacam composuisse adfirmat.

Stylitae decimi seculi.

26. Decimum etiam Christi seculum Stylitarum exercitationibus floruit, quibus laudatur Lucas, qui post devictum a Bulgaria Constantinum Porphyrogenitum, a quo expeditionis comes fuerat adhibitus, in columnam ascendit, de quo Raderus lib. 3. Virid. cap. 4. num. 12. In Chronico Syriaco Gregorii Bar-ebraei ad annum Graecorum 1221. Christi 910. memoratur Johannes Jacobitarum Patriarcha, qui e columna Monasterii ܩܘܪܙܚܒܠ *Curzachel* ditionis Antiochenae, ad eam dignitatem evectus est; & rursus Johannes alter ad Christi annum 954. ex ejusdem Monasterii columna ad eumdem Patriarchatum adsumtus.

Stylitae in Syria usque ad seculum duodecimum perdurant.

27. Perseverasse porro ad finem usque seculi duodecimi Stylitarum institutum in Palaestina, discimus ex Johanne Phoca, qui quum anno 1185. Loca sancta peragraret; Iberem Stylitam ad Jordanis ripas in columna degentem invisit; ut narrat in descriptione sanctorum Locorum. Exinde vero Barbarorum immanitate, tum Turcarum tyrannide, ac superstitione florentissimas olim regiones vastante, omnia Stylitarum vestigia deleta sunt; adhuc tamen superstite in Tel-Nescin ad posteritatis memoriam, rerumque mirabiliter gestarum fidem M. Simeonis columna, quam nos ipsi conspeximus, quum decem ab hinc annis Syriam lustraremus, & se vidisse testatur F. Antonius Gonsalez Minorita apud Janningum in Comment. praevio ad Vitam Simeonis Junioris n. 3. Imo etiam altera in Monte admirabili, si fides iis, qui Janningo narraverunt, adhibenda.

In Mesopotamia usque ad seculum Christi decimumquintum.

28. In Mesopotamia vero ulterius multo perdurasse Stylitas, testis est Continuator Chronici Syriaci a Bar-ebraeo editi, qui de Basilio Maphriano, seu Orientis Catholico, aut Primate, mox etiam Patriarcha, anno Graecorum 1723. Christi 1412. Raban Jacobum Stylitam his verbis memorat: ܐܝܬܘܗܝ ܗܘܐ ܪܒܗ

ܘܡܠܦܢܗ ܪܒܢ ܝܥܩܘܒ ܕܝܪܝܐ ܘܐܣܛܘܢܝܐ ܣܒܐ ܒܪܝܟܐ ܘܩܕܝܫܐ. ܕܚܒܝܫ

ܗܘܐ ܒܡܓܕܠܐ ܕܥܠ ܓܢܒ ܟܦܪܐ ܣܘܪܝܢ. ܘܩܡܘ ܥܠܘܗܝ

ܟܘܪܕܝܐ ܠܝܛܐ ܕܒܝܬ ܓܪܘܕ ܘܒܠܠܝܐ ܩܛܠܘܗܝ.

In Ecclesia Syrorum dies, quo quis Styliticum institutum inibat, celebris.

Erat autem eius (Basilii) *magister & praeceptor Raban Jacobus Monachus & Stylites, senex benedictus & sanctus, qui inclusus erat in Burgo ad latus Severini pagi. Insurrexerunt autem in eum Curdi maledicti Beth-Garud, & noctu eum interfecerunt*. Quantum denique ad eam usque aetatem Stylitis honorem Syrorum Ecclesia habuerit, liquet vel ex Indice Lectionum Evangeliorum, quae in eadem Ecclesia per anni circulum recitantur, vetustissimo MS. Codici Syriaco Mediceo I. praefixo, quem nos in Catalogum Codd. MSS. Orientalium Bibliothecae Mediceae Lau-

reo-

Digitized by Google

rentianae & Palatinae Florentiae anno 1742. editum, retulimus; ubi folio 9. lin. 20. notatur Evangelium ex Luc. cap. 6. five 20. vulgatae Versionis: ܘܡܐ ܕܣܠܩ ܐܢܫ ܠܐܣܛܘܢܐ. *Quum quis in columnam ascendit*, recitandum. Atque haec de origine & successione Stylitarum praefati, ad Tabulam explicandam adgrediamur.

C A P. II.

De Columna Simeonis.

Stylitae unde dicti.

29. Martyrologium Roman. Nonis Januar. de S. Simeone: *A columna, in qua stans multos annos vixit, Stylitae nomen accepit*. στῦλος enim & στύλη Graecis est *columna*, quam etiam κίονα dicunt; unde Cionitas, & Stylitas promiscue legimus adpellatos, qui hoc vitae genus elegerunt. Damascenus Orat. 3. de Imagin. Συμεώνος τοῦ στυλίτου: & Suidas: στυλίτης, ὁ ἐπὶ κίονος ἑστάμενος. *Columnarum forma fere fuit, ut arbitror, rotunda*, inquit Raderus Cap. 4. cit.

Qua forma Simeonis columna fuerit.

30. Sed Simeonia columna 40. cubitorum tribus constabat spondylis, quae Angelo modum altitudinis formamque praescribente, mira celeritate, ac facilitate excitata est. Spondylos ejusmodi in tabula pictor omisit, in qua columnam epistylio instructam effinxit, qualem ad usum ornatumque aedificiorum ac monimentorum adhibemus. Alypius tamen Stylita, quem superius memoravimus, in columna ejusmodi fabrefacta, quae ad ornamentum, signumque sepulcri locata erat, sibi palaestram posuit; ut narrant Acta illius apud Surium die 26. Novembris. Dejecta enim Tauroleonis statua, quae columnae imminebat, hanc fixo Crucis trophaeo insedit.

Galesinii error de cava Simeonis columna.

31. Cavam fuisse Simeonia columnam, in eaque annis 40. inclusum vixisse, Petrus Galesinius scribit. Id autem unde Galesinius acceperit, mirabundus quaerit Bollandus in Prolog. ad Vitam S. Simeonia M. die 5. Januar. Et quidem Simeonis vitam tot, ac tam luculentis Scriptoribus celebratam nunquam eum lustrasse oportet, qui cavae columnae latebras illi adsignet, quem Deus in columnae vertice elatum voluit, ut solis instar terram virtutibus illustraret. Atqui ut magnorum morborum magnas fuisse caussas Medici conjiciunt; ita non levis esse potuit, quae doctum Virum, & in Sanctorum Actis versatum, in errorem adeo abnormem abduxit. Eam heic lubet obiter indicare, quum & ad minuendam ejus adlucinationis culpam, & ad rem Styliticam non nihil conferat.

Erroris illius origo investigatur.

Stylitae inter Inclusos numerati.

32. Viderat fortasse Galesinius, Simeonem & in Ecclesiasticis tabulis, & a Scriptoribus interdum *Inclusum* adpellari. Id autem non aliter fieri potuisse ratus est, quam si in cavam columnam sese abdiderit. Sigeberrus in Chronico ad annum 458. *Simeon*, inquit, *qui 40. annis inclusus in columna stetit*. Quam loquendi rationem a majoribus acceperat. Kalendarium Coptitarum apud Seldenum: *Tertia mensis Thoth, Simeonis detenti*. Etsi autem Cl. Janningus in Comm. ad Vitam Simeonis Jun. §. 1. hujus cognominis *detenti* rationem haud facile adparere scribit; mihi tamen procul dubio idem est *detentus*, ac inclusus, quo pacto traditos in custodiam carceribus *detentos* dicimus. Neque Simeonem modo, sed Stylitas universos antiquitas Inclusos adpellavit. Anastasius Sinaita in hist. Patrum lib. 1. cap. 1. Stylitae cujusdam facta narraturus his verbis orditur: *Erat quidam Inclusus super columnam duodecim milliaribus procul ab Urbe Damasco*: ubi Inclusum super columnam dicit pro Stylita. Quin imo Columnas ipsas, ἐγκλειστήρια & ἐγκλειστηρίους στύλους nuncupaverunt, proprio veluti cognomine ac titulo, quo a ceteris columnis distinguerentur. Joh. Phocas de Locis sanctis cap. 23. ὁ Ἐγκλειστήριος στῦλος, ἐν ᾧ ὁ μέγας γέρων Ἴβηρ ἐγκέκλειστο: *et Enclisteria* (hoc est, si liceat, Inclusoria) *columna, in qua magnus senex Iber inclusus est*. Vocabuli autem hujus vim significationemque ab usu scriptorum, qui vitas Patrum ad nostram memoriam traduxerunt, arcessere oportet. Inclusi autem in Ascetica disciplina vocantur, qui certos angustosque sibi degendi commorandique terminos praescripserunt, e quibus digredi religio esset, sive in cellulis, sive in speluncis, sive humi sub dio, sive in columnarum, aut montium verticibus morarentur.

Ipsae columnae Stylitarum ἐγκλειστήρια adpellatae.

Stylitae cur Inclusi adpellati.

tur. Hi omnes conprehenduntur in Basilicis lib. 7. tit. 8. cap. 2. verbis illis: ὅτι τοὺς μὴ δυναμένους διὰ τὴν τοῦ τόπου θρησκείαν ἐξ αὐτοῦ ἀναχωρῆσαι: *Neque eos, quibus propter loci religionem ab ea recedere nefas est*, in jus scilicet esse trahendos. Atque ut intelligamus, Stylitas praecipue inter Inclusos numerari, eam legem solo Stylitarum exemplo explicavit, quisquis ille fuit, qui, teste Leunclavio, ad oram MS. Codicis Basilicorum, haec verba adscripsit: ὁποῖοί εἰσιν οἱ τόποι, οἷς περὶ ἑαυτοὺς ἀποκλείουσιν οἱ λεγόμενοι στυλῖται: *Cujusmodi sunt loca, quibus seipsos includunt, qui adpellantur Stylitae*.

Ascetae in cavas columnas abditi.

33. Fortasse etiam non defuerunt Ascetae, qui in cavis columnis inclusi sese exercuerint, nimirum in angustissimis cellulis forma rotunda cylindri instar in altum porrectis, quae columnae figuram referrent. Ad quod quidem genus pertinere mihi videtur στυλοειδὲς ἐγκλειστρον, quod ex vita MS. S. Stephani Junioris adfert Cl. Du Cange, qui tamen non recte pro columna Stylitarum explicavit. Dicitur enim στυλοειδὲς, quod columnae instar habet, quum tamen non sit columna, veluti in ceteris nominibus, quae ἀπὸ τοῦ εἴδους formantur, ut ξιφοειδὲς, σφαιροειδὲς, quae nimirum quum neque ensis, neque sphaera sint, ad illorum tamen figuram & similitudinem adcedunt. Id confirmat locus vitae MS. ejusdem Stephani, quem ex Vatic. Cod. DCCCV. p. 209. heic damus: Οἰκοδομεῖ κελλίον πολλῷ τῷ σπηλαίῳ βραχύτερον· ὥστε μὲν πλάτος ἔχων ἓν πῆχυν πρὸς τῷ ἡμίσει, μῆκος δὲ δύο· κατὰ δὲ τὸ ἑῷον μέρος κογχοειδὲς εἶδος δημιουργεῖ τοσοῦτον τὸ ὕψος, ὡς ἵστασθαι μόλις συγκεκυφότα δύνασθαι· τὸ δὲ λοιπὸν ἅπαν ἀστεγὲς καταλείπει: *Cellulam exstruit in spelunca* (in qua antea latuerat) *multo breviorem; latitudinis quidem cubitum cum dimidio habentem, longitudinis vero duos. Ad Orientalem autem partem absidis formam effingit tantae altitudinis, ut curvus stare vix possit. Ceterum sine tecto totam relinquit*. Porro κογχοειδὲς εἶδος mihi perinde est, ac στυλοειδὲς. Absidem enim Ecclesiae, quam vulgo *Tribunam* vocant, Graeci κόγχην adpellant. Cellula vero angustissima, quae vix stantem hominem capiat, interius autem conchae figuram habeat, exterius certe columnae formam imitatur. Ejusmodi quoque fuisse puto domunculam, quam deinde sibi exsul in insula Proconneso exstruxit idem Stephanus in columna, de qua in vita MS. haec leguntur: ὁ θεῖος Στέφανος στύλον οἰκοδομήσας, καὶ ἐπ' αὐτοῦ οἰκίσκον ὅτι στενώτατον, τούτῳ ἑαυτὸν ἐγκατέκλεισε: *Divinus Stephanus columnam quum aedificasset, & in ipsa cellulam quamangustissimam, in eam se ipsum detrusit*. Sed Latinus Interpres inter Opera Damasceni illud ἐπ' αὐτοῦ verterat *supra ipsam*; & doctissimus Ducangius enclisteriam hanc columnam, sive clausuram columniformem pro consueto Stylitarum domicilio est interpretatus. Sed mihi multa suadent, non supra, sed intra columnam positum fuisse Stephani domicilium. Nam I. nusquam Stephanus vel in Martyrologiis, vel in Actis Sanctorum, vel in monimentis historiarum Stylitis adnumeratus est, aut Styliticae vitae laude ac titulo insignitus. II. Stephanus non supra columnam exstans & eminens, sed intra illam clausus dignoscitur ex historia Energumeni, quae in vita narratur. Malignus enim Spiritus, *ut ipsum admirandi viri cubiculum vel solum perspexit, tumultuari & aestuare coepit*. Si supra columnam stetisset Stephanus, non poterat *solum* perspici *cubiculum*; sed ipse simul venisset in conspectum. III. Miles quidam, quum ad pedes Stephani provolutus, sanitatem impetrasset, commilitonibus deinde, caussam rationemque restitutae valetudinis sciscitantibus, *Monachus quidam, dicebat, Stephanus nomine, qui apud Proconnesum in angustissima quadam aedicula degit, duas me imagines adorare jussit*. Si autem Stylitarum more Stephanus columnae insistisset, eo potius indicio columnae, quam aediculae designari a milite debuisset. Illud etiam, quod Miles ad pedes sancti Viri adciderit, nulla scalae mentione facta, insinuat, Stephanum non aeriam, & inaccessam Stylitarum stationem tenuisse; sed intra turriculam illam columniformem latuisse, cellula sive in plano conlocata, quod vero mihi similius est, sive in altum gradibus exstructia sublata. Talem fortasse columnarem cellam animo conceperat Galesinius, quum contra historiae fidem cavam finxit Simeonis columnam. Sed de his hactenus.

Stephanus Junior in turricula inclusus.

Diversae Simeonis M. columnae.

34. Simeon itaque a brevibus columnis, veluti per gradus, ad altiores ascendit. Nam

Digitized by Google

Nam primum ex angusto illo Mandrae septo, quo sese concluserat, egressus, tres menses lapidem illum insedit, ubi Angelum Styliticas exercitationes viderat docentem; mox in columna undecim cubitorum stetit, tum in alia cubitorum septemdecim, ac deinceps in tertia cubitorum duorum & viginti, in quibus, narrante Cosma, septem exegit annos; quibus transmissis, quum quartam cubitorum triginta sibi erigendam curaret, omnis opificum labor & conatus frustra fuit, donec Angelo monente didicit, columnam ex tribus spondylis iu 40. cubitorum altitudinem esse parandam; in qua tandem post annos 30. asperrimae vitae agonem complevit.

35. Simeonis autem Junioris primum quidem columella fuit prope columnam Johannis ejus magistri erecta, in qua tyrocinium quinquennis inchoavit, & per annos sex stare perrexit. Deinde celsior altera pedum 40. quam tenuit annis 8. donec ad Montem admirabilem se contulit, ubi decennium in petra sub dio, annos vero 45. egit in columna, in qua supremum diem obiit. Hanc columnam Joh. Phocas loco cit. num. 2. adpellat αὐτοφυῆ, quam Allatius verterat *sponte natam*, Janningus vero *nativam*. Quo sensu sponte nata dicta sit, verba Phocae non obscure docent; ait enim: χερσὶ λαξευτῆρες βάθος κοιλάνας τὴν θαυμαστοῦ κορυφὴν ὄρους μονόλιθον, ἣ μονοφυῆ μονὴν ἀπειργάσατο, ἧς μέσον αὐτοφυῆ λαξεύσας κίονα, ἐν αὐτῷ τὰς βάσεις ἔθετο ἐπὶ πέτρας κατὰ τὸ λόγιον τοὺς πόδας ἐρείσας: hoc est, interprete Allatio, *lapicidarum opera summitate montis admirandi late excavata, Monasterium ex uno conflatum compaginatumque lapide extruxit; in media Monasterii inter excisos lapides sua sponte nata columna gradus appinxit, super petram, ut sacro eloquio traditur, pedibus firmatis*. Putabat itaque Phocas, columnam exstitisse, quum lapicidae pro Monasterii ambitu montem excavarent, quo factum sit, ut praeter operarum studium, in medio tumulus emineret, quem ille αὐτοφυῆ κίονα, *sponte natam columnam* nuncupavit. A veritate tamen historiae longe aberravit; vita enim Simeonis apud Janningum alia omnia tradit; nimirum ex pluribus eam columnam & praegrandibus lapidibus fuisse coagmentatam, & quidem tanta Fratrum contentione laboris, ut miraculis etiam fuerint adjuvandi. Janningus vero ut Phocae verba ad veram historiam traheret, Allatii interpretationem interpolavit, & nativam columnam pro sponte natam dicere maluit; addiditque praeterea: *Quid sibi vult istud: In columna gradus appinxit? Rectius, & praesenti argumento accommodatius interpretaberis: In columna vestigia seu pedes posuit*. At Phocas errori suo, quem non tam interpretari, quam emendare nititur Janningus, insistere pergit, & innuit, rudem illam tumuli extantis molem, basi & gradibus efformatis ad columnae modulum formamque fuisse adcommodatam; quod Capite proximo latius explicabimus. Alypii columna fabrefacta, non ad Asceticam palaestram, sed ad signum ornatumque sepulcri posita erat, in qua dejecta, quae imminebat Leonis statua, Crucis trophaeum fixit, & stationem exercuit: ut haec potius columna ad tabulae nostrae similitudinem adcessisse videatur; ejusmodi enim aedificiorum ac monimentorum columnas animo spectabat Pictor, & coloribus in tabula expressit.

Columna Simeonis Junioris.

Allatii interpretatio vindicatur.

Alypii columna qualis fuerit.

C A P. III.

De Basi, & Modio Columnarum.

36. Stylitarum columnis infima parte gradus interdum adpositos fuisse, argumento est, quod in Vitis Patrum lib. 10. cap. 129. de Stylita quodam anonymo provinciae Petrensis legimus; ad quem *omnes qui veniebant, inferius stantes*, inquit Moschus, *loquebantur, eo quod non haberet scalam. Si quando igitur dixisset illi frater, volo tibi dicere cogitationem, dicebat & ipse illi leni voce, veni ad gradus columnae; ibatque ipse ad aliam columnae partem, & ita loquebantur mutua. Ceterorum vero, qui assistebant, nullus ea, quae dicebantur, audire poterat*. Gradus etiam in Iberis columna memorat Phocas, ad quos narrat leones Stylitae dicto audientes ligna deposuisse.

Gradus interdum columnis Stylitarum adpositi.

Gradus fuerunt vel basis ipsa, vel basis partes.

Basis pro columna.

37. Hi gradus vel basim columnae efficiebant, vel ad partem basis spectabant. Habuerunt enim Stylitarum columnae bases suas, quas nec in Tabula nostra Pictor omisit. Has autem video pro ipsis columnis interdum nominari. Nam vita Simeonis Jun. cap. 2. num. 16. αἰτεῖ γενέσθαι βάσιν ἐκ πλαγίου τοῦ Ἰωάννου; ἧς γενομένης εὐθὺς ἐπιβὰς καὶ στὰς ἐπ' αὐτῆς: *Petiit basim sibi poni ex adverso Johannis, erectamque statim conscendit & institit*. In vita quoque Danielis Stylitae Imperator Leo dicitur Sanctum donasse *basi* geminarum columnarum, *quas ipse posuit, duplicem eam columnam nominans*.

Basis magnitudo varia.

Cl. Janningi conjectura rejicitur.

38. Variam quidem pro varia columnarum altitudine & mole fuisse basim, non dubitamus; sed doctissimo Janningo adsentiri non possumus, qui corpus S. Marthae matris Simeonis Jun. in excavata basi columnae, quam filius insidebat, conditum fuisse conjecit, ex verbis vitae Marthae num. 31. *Exciderunt tandem monumentum in parva concha ad dexteram columnae partem*; ubi haec addidit: *Quidni autem ad hanc formam* (hemicylindri) *in ipsius columnae grandiori basi, ut pote ex viva rupe formata, excavatus fuerit loculus, sub quo deponeretur sacra arca corpus Sanctae Marthae continens?* Haec enim conjectura ex ejusdem vitae historia num. 42. rejicitur. ubi miles *a daemonio vexatus ad columnam Simeonis confugiens, invisibili virtute impellebatur ad tumulum Beatae*. Seorsum igitur a columna positus erat tumulus.

Danielis columna magnificentior & insignior.

39. Basim praeterea, & quidem magnificentiorem in Danielis columna memorari video. De Gelasio enim, qui loci illius, ubi Daniel exercebatur, dominus erat, vitae Author scribit: *Postea vero ei quoque columnam posuit excelsiorem & crassitudine validiorem, basique & ceteris magnificentiorem*. Cetera, quae magnificentius heic posita dicuntur, fuere, opinor, modius, & cancelli. At fuerint ne columnae epistyliis, ut in hac Tabula, aut aliis ornamentis insignes, divinare non possum. A piis certe, ac saepe ditissimis ac potentissimis viris positas fuisse non ignoro, quos pro suo erga Sanctos Stylitas studio, nec impensis, nec curis pepercisse puto. Unum tamen, quo Danielis columna insignita fuit, ornamentum praeterire non possum. Est autem Epigramma, quod Cyrus ob filiam, uxoremque a daemonio liberatam columnae inscripsit. Fuerat hic Cyrus amplissimis in Aula Constantinopolitana functus honoribus, ad quos Poëticis studiis sibi aditum munivit, quibus nimirum in Eudociae amicitiam sese insinuaverat, ut scribit Baronius. Numquam autem majorem, quam ab illustri illo sanctitatis monimento versibus suis peperit claritatem. Hos ex vita MS. Danielis damus:

Versibus inscripta.

Ἵσταται ἀνὴρ πάντοθεν ὀρνύμενος, καὶ οὐ τρομέων ἀνέμους·
Τροφῇ δ' Ἀμβροσίῃ ζώεται καὶ ἀναίμονι δίψῃ,
Τοῦχεν ῥιζώσας κίονι διχθαδίῳ, Συμεὼν ἡ ῥίζη
ἦια ἀκρύπτων Μητρὸς ἀπαγγελλόμενος:

quos Raderus cap. 15. Aulae sanctae ita reddidit:

Hic est, qui boreae glacialia flamina ridet.
Ambrosioque satur nectar ab ore trahit.
Statque super geminis alta radice columnis,
Praeco Dei Simeon; nam basis ima fuit.

Modius M. Simeonis qualis.

Vel patentibus lateribus fuit, vel cancellis instructus.

40. Pars autem praecipua Asceticarum columnarum fuit modius, sive cellula in columnae vertice, qua inclusi Stylitae, *veluti Ecclesiastae in ambone*, inquit Raderus, exstabant. Quam explicamus Simeonis Tabulam, modium habet cancellis septum. Id autem licet historicorum verbis minime doceamur, conjecturis tamen suadentibus, non videtur a vero abludere, quod vel patente undique modio, solo superiori perimetro fulcris imposito, vel cancellis pervio steterit Simeon. Quaedam enim de statione & exercitatione Simeonis scripto tradita sunt, quae insinuant, pedes etiam ipsius patuisse spectantibus; veluti quod pedibus semper steterit tamquam numella constrictis, ut narrat Cosmas: quod semper se inclinans prope digitos pedum frontem admoveret, ut scribit Theodoretus. Accedit, quod Evagrius lib. 1. cap. 13. Modii perimetrum vix fuisse ait, duorum cubitorum: δίπηχυ μόλις ἐνδιαίτημα τὸ περίμετρον. Antonius autem Simeonis discipulus, qui vitam illius exitumque descripsit,

psit, ait, se illius pedes fuisse osculatum, quum jam obiisse deprehendisset. Angustissimum autem Modii spatium duorum cubitorum non patiebatur, ut Antonius intra Modium etiam admissus sese ad pedum osculum incurvaret. Itaque videtur verosimilius, Antonium per cancelli ampla foramina illud pietatis officium praestitisse, vel per apertum undique modium.

Quem igitur Deus super candelabrum posuerat, ut populis esset spectaculo simul & exemplo & *salis instar*, ut loquitur Theodorus Petraeorum Episcopus, *virtutis radios quaquaversum diffunderet*, lubentius adducimur, ut credamus, nullo septo latere voluisse. Cancellis autem septam fuisse basim columnae, ex ejusdem Antonii verbis colligimus, qui cap. 8. de magnifice deposito Simeonis corpore ait: *Cortinae igitur argenteae pendebant ad cancellos usque columnae*. Sed hos Tabula nostra non exhibet.

Ejusdem Simeonis basis cancellis septa

41. Simeonis Junioris modius, quum ex adverso Johannis in columnam ascendit, ex nuce juglande factus est. ὁ δὲ μόδιος τοῦ Συμεὼν ὁ αὐτόθι ξυλοκαρύας πεποιημένος: ut in ejus vita; quem modium ibid. num. 25. legimus, vi tempestatis a diabolo excitatae fuisse convulsum atque dejectum: καὶ τὸν γεγλυμμένον αὐτίκα μόδιον ἄρας αὐτῇ μηλωτῇ ἀφίησι κατὰ τοῦ κρημνοῦ: *Subitoque excavatum modium cum ipsa pelle abreptum in praeceps dat*. De qua melote heic sermo sit, ex iis patebit, quae inferius dicturi sumus. Modius Alypii qualis, quantusque fuerit, vitae Author indicavit, quum ait: *Paucis tabulis conclusus in capite columnae, adeo ut nec sufficeret quidem ad hoc, ut parum posset Sanctus recumbere aut sedere, sed perpetua staret in ipsa tanquam statua aenea, luctans cum imbribus, tum aestu & frigore*. De Danielis modio haec vitae Author: *Dat vero Marcus quidam ei amicus & alioqui familiaris columnam. Cum autem factus esset is quoque, qui dicitur modius, & capiti columnae fuisset adaptatus*. Quo constat, non lapideo septo munitum fuisse columnae verticem, sed vel tabulato, vel cancellis seu ferreis seu ligneis. Ferreas certe ansas fieri jussit Leo Imperator, quae priorem Danielis columnam cum duplici alia ab se exstructa conjungerent. De eodem Leone, quum in Danielis columnam ascendisset, haec ibid. *Se quidem humi prosternit, tangit autem sacros illius pedes*. Quo fateri cogimur, aut aperta fuisse modii latera, aut laxioribus cancellis instructa; nisi tantam putemus ejus amplitudinem, ut & Danielem & Imperatorem humi prostratum caperet. Profecto Simeonis Junioris cellula tanta erat, ut corpus Matris suae demortuae, intra illius tectum pelliceum videre potuerit suspensum, de quo infra; id autem cellulae potius altitudinem, quam laxitatem indicat.

Modius Simeonis Junioris.

Modius Alypii

Modius Danielis:

42. Quoniam autem perpetuam subdialem stationem, tanquam Stylitarum propriam, Scriptores memorant, facile intelligimus, nullo superius operimento modios fuisse contectos: quod de M. Simeone historia docet. Daniel vero, quum aliquando ex nivis copia & vi tempestatis summo cum vitae periculo obriguisset, *Imperatore rogante, & pedes simul prensante, vix sustinuit, ut sibi parvum saltem fieret tectum, reveritus lacrymas Imperatoris*. Simeonis quoque Junioris aliquando modium pellicea melote ad cellae instar undique fuisse contectum, ex ejus vita constat; neque ad unum semper modum, sed aliquando patente cellulae fenestra, aliquando nullo lucis meatu pervia. Cap. 6. num. 46. *Dolori & compunctioni majori se daturus, modium alium nulla fenestella perforatum impositum columnae subit, veluti ipsius lucis usura aspectuque se privans*. Rursus num. 47. *videbam quoque Simeonem e fenestra camasinae melotes*: ἀπὸ τῆς θυρίδος τῆς καμασίνης μηλώτης: *defigere in ipsam vultum*. Quo certe tempore Martha Simeonis mater ex hac vita migravit, cellam ille incolebat pelle contectam. Cap. 4. num. 28. vitae S. Marthae: *Tunc famulus Dei Simeon in visione conspicit reliquias Justae*: τὰ λείψανα τῆς δικαίας: *intra meloten suam camasinam a dextra parte suspensas; quumque dexteram extenderet manum, ac tertio illas contingeret, benedictionem ex illis impertitus est*. Ad hunc locum doctissimus Janningus aquam sibi haerere fatetur; ait enim in vita Simeonis num. 146. *Vocatur* δερματικὴ τοῦ στύλου σκέπη: *pelliceum columnae tectum, quod hic* μηλώτη. *Unde autem nominetur*, καμασίνη μηλώτη *fateor me ignorare*. Ego vero quum videam καμασίνην adpellari meloten illam, quae,

Simeonis M. modius sine tecto.

Daniel Imperatore rogante tectum supra modium admittit.

Simeonis Junioris modius pelle contectus.

Quid sit camasina melote

quae cellulam contegebat efformabatque, mihi haud aegre perſuadeo, dictam eſſe καμασίνλιν, eo quod eſſet in conopaei, aut camerae formam obtenta. Καμον enim pro καμψὸν *curvum* dixerunt Graeci & Latini hinc ducta nominis origine *camurum* pro curvo, unde camera. Ab eodem fonte quae derivata ſunt verba curvitatis flexuſque ſignificationem retinuerunt: καμου χίϊνον in Concilio Florentino pro throni umbella, καμηλαύκιον pro pilei genere, & alia id genus multa. Quod ſi cui placeat ab Arabico قمش deducere, non reſtagabor, quod eſt in rugas contrahere, idem quod Syris & Ebraeis קמש. Non ignoro καμάσινος a Grammaticis ἀμφίμαλλος explicari, pro pelle ſcilicet, quae utraque parte villoſa ſit. Sed hoc ipſum noſtram de camaſina melote ſententiam confirmat; villos enim utrimque pellis habere non poteſt, niſi flexa ſit & replicata. Quidni autem conduplicata eſſe potuit pellis modii ad tempeſtatum caelique injurias opportunius arcendas?

Alypius modii tectum dejecit.

Tectum quoque ab initio habuit modius Alypii. Quum enim aliquando ſaxis adpeteretur a diabolo, Chriſtiana fiducia infirmitatem exprobrans adverſario: *Ecce*, inquit, *humi dejicio tectum, quod eſt ſupra caput meum, quod ſaepe arcet jactus lapidum*. Atque exinde ſine tecto fuit, *& manſit ſub dio uſque ad extremum diem vitae ſuae*.

Statio Stylitarum perpetua.

43. Antequam a Stylitarum modiis recedamus, operae pretium puto de eorumdem ſtatione pauca ſubjicere. *Sediſſe illos nunquam puto, nuſquam lego*, inquit Raderus. M. Simeon praeter crebras incurvationes alium etjam ſtationi cruciatum addidit, quod ſtaret pedibus ſemper junctis, ac veluti numella conſtrictis, ut ſcribit Coſmas. Itaque incurvationibus quidem epigaſtrium acerbo vulnere perforatum eſt, ſtatione vero pedes exulcerati ſanie manarunt. Seſſionem autem aliquando Simeon Junior in novum cruciatum vertit: *Succeſſu deinde temporis*, inquit vitae Author, *aliud exercitationis genus excogitans priori longe magis ſtupendum, ad illud ſeſe extimulavit. Conſtituit igitur pedibus ſuis pro ſedili uti, & re ipſa uſus eſt anno integro, immotuſque perſedit*. Alypius quum ex diuturna ſtatione pedes amiſiſſet, per annos 14. immobilis in unum latus decubuit. Leo Imperator quum Danielis pedes miſerandum in modum intumeſcentes vidiſſet, ut remedium quodpiam fixae, immotaeque ſtationi praeberet, primi columnae duas hinc inde alias adpoſuit, & quidem altiores, ferreiſque anſis munitas veteri adnexuit, ad quas, quum vellet, Daniel aſcenderet.

Seſſio Simeonis Junioris aſperrima.

Alypius decubitu diuturno admirabilis.

Danielis columnae tres.

Stylitarum vigiliae.

44. Etſi autem diuturnis ſe vigiliis fatigarunt Stylitae, non eſt tamen dubitandum, quin ſomnum licet parciſſimum ceperint. Quare Johannes Simeonem puerum mira tolerantia inſomnem his verbis adloquitur cap. 8. num. 17. *Oportet & corporis curam gerere, eique mediocrem ſomnum alimentumque indulgere, ut ſufficere laboribus Aſceticae vitae poſſis*. Quibus monitis adductus Simeon num. 46. poſt expletas preces *ſomnum perinde ac famulum arceſſebat, indulgebatque illi parciſſime ad neceſſarium dumtaxat corporis uſum*. Daniel tamen ſingulari beneficio divinitus impetraverat, ut ſomno ſemper abſtineret, nunquam egeret. Quo autem pacto dormitent, qui nec ſederent unquam, nec recumberent? Aut modio, aut virgae innixos puto. Utriuſque enim ſubſidii mihi videor indicia deprehendiſſe inter Acta Stylitarum. Simeon M. quum datas audiſſet a Theodoſio in gratiam Judaeorum literas, *ſurrexit fortiter, adreptoque calamo ad Imperatorem epiſtolam conſcripſit terribilem*, inquit Coſmas. Verbum autem ſurgendi indicat, modio incubuiſſe Simeonem, quum narrata exciperet. Simeon autem Junior ad expellendum daemonem, qui novi Monaſterii ſtructuram diſturbare nitebatur, virgam uni ex diſcipulis ſuam tradidit, qua adlata, auditoque Simeonis imperio diabolus abſceſſit. Non alius autem quam ſuſtentandi uſus virgae fuerit in columna; hac enim in ſtationibus jam olim utebantur Monachi, uti etiam nunc facere pergunt Maronitae & Coptitae Monachi S. Antonii, quos a Syris & Aegypto adcitos Clemens XI. & Benedictus XIII. Pontifices Maximi ſacrae antiquitatis ſtudioſiſſimi, domiciliis, & proventibus inſtruxerunt; ne primi Monachorum parentis, eujus exemplis & inſtitutis, ab Athanaſio olim Romam advectis, Monaſtica vita Occidenti illuxit, diſcipulis & alumnis Roma careret.

Daniel nunquam dormit.

Quo pacto dormirent Stylitae.

45. Quod

45. Quod ad Scalas adtinet, ut plurimum praesto erant, & columnae admovebantur, quum rea postularet. Admoveri scalas jussit M. Simeon, quum Danielem ad conloquium invitavit; praeterea, ut Philosopho, an verus homo esset, sciscitanti corporis sui ulcera ostenderet. Videntur etiam aliquando scalae perpetuo haesisse Simeonis columnae. Nam Cosmas discipulum memorat Simeoni valde familiarem, qui diu noctuque in summo scalae gradu adstans viro admirabili, nunquam ab ejus latere recedebat. Fuere tamen Stylitae, qui scalas nullas habuere; ut laudatus Stylita in Vitis Patrum lib. 10. qui secretas cogitationes advenarum ex infimis colomnae gradibus loquentiom excipiebat. Nullas itidem scalas habuit Stylita apud Anastasium Sinaitam loco cit. qui fune vas demittebat, ut Eucharistiam adtraheret, perciperetque.

Scalae colsinis admotae si res postularet.

C A P. IV.

De Mandris circa Columnas.

46. GRacci ut Simeonem Seniorem a Juniore distinguant, illum τὸν ἐν τῇ μάνδρᾳ, hunc vero τὸν ἐν τῷ θαυμαστῷ ὄρει adpellant. Hinc obortum putat Janningus errorem illorum, qui Simeonem τὸν ἐν τῇ μάνδρᾳ Archimandritam nuncupaverunt. Verba ipsa viri doctissimi adferimus, heic a nobis discutienda. Ait igitur in Commentario praevio ad Vitam Simeonis Junioris num. 3. & 4. retractans, quae antea Bollandus scripserat ad diem 5. Jan. in Vita Simeonis Seniotis. *Est autem mandra in priori atque originario suo significata locus materia lapidea circumseptus, qualem sibi in Syriae campis facere solebant pastores, intraque eam pecudes suas noctu colligere, ubi a lupis ac furibus tutae essent. Talis, nec alia fuit Mandra, quae primo Simeoni nomen dedit; quippe qui praeter unum sibi ministrantem Antonium nullos sciatur habuisse discipulos; & ea tamen fine loca, quem columna sua occupabat, circumduxit materiam, ne promiscuus ad se accessus daretur etiam mulieribus. Huic vero adjuncta erat mandra altera, intra quam sese peregrini hospitesque reciperent, donec ad Sanctum admitterentur. Caeterum quia paulatim usus obtinuit, ut Monachorum Coenobia mandrae, & harum Praefecti dicerentur Archimandritae, hinc factum, ut Senior Simeon, qui jam passim cognominabatur Simeon in mandra, in excusis Graecorum ritualibus vocetur Archimandrita praeter totius historiae fidem. Minus longe aberravit, erravit tamen auctor Synaxarii Claromontani, elogium ejus sic finiens:* ἐκ γοῦν τοῦ οἰκῆσαι τῇ λαύρᾳ τῇ ἐπονομαζομένῃ Μάνδρᾳ, λέγεται ὁ Συμεὼν τῆς Μάνδρας· ἐκ δὲ τοῦ εἰς διαφόρους στύλους ἀναχθῆναι, καλεῖται Συμεὼν στυλίτης. Contendit igitur Janningus, I. Septum Simeonis non fuisse nisi lapideam maceriam, secundum originariam Mandrae significationem. II. Nullos legi praeter unum Antonium Simeonis discipuloa. III. Nullum ad Simeonis columnam fuisse Monasterium, cujus ille potuerit disciplinam administrare, ac proinde contra historiae fidem Archimandritam nuncupari, dandamque Bollando veniam, quod rituales Graecorum libros sequutus, hoc titulo non abstinuerit.

De Mandra M. Simeonis quid censeat Janningus.

Negat Simeonem fuisse Archimandritã.

47. Sed quod ad primum adtinet, locus ille, ubi Simeon exercebatur, Mandra dictus est, non adpellativo, quod ajunt, sed proprio nomine, undecumque demum illud acceperit; ac propterea neque ad originariam mandrae significationem, hoc est, pro maceria, neque ad usurpatam, & consuerudine tritam, hoc est, pro Coenobio, recte trahi potest. Ac sane videtur ei loco inditum Mandrae nomen etiam ante erectam Simeonis columnam, imo etiam antequam illuc Simeon se conferret. Nam Evagrius lib. 1. cap. 13. aetatem & exercitationes Simeonis ita dispensat; ἐν μὲν τῷ πρώτῳ φροντιστηρίῳ, ἔνθα τὰ θεῖα κατηχήθη, ἔτη ἐννέα· ἐν δὲ αὐτῇ καλουμένῃ Μάνδρᾳ ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα, ἐν οἷς μὲν στενωπῇ τινι δέκα τὸν ἀγῶνα διανύσας, ἐν δὲ κίοσι βραχυτέροις ἑπτά, καὶ ἐπὶ τεσσαρακονταπήχει, ἔτη τριάκοντα: *In Manasterio quidem, ubi res divinas edoctus est, annos vixit novem; in ipsa vero, quae adpellatur Mandra, annos 47. decem quidem in angusto quodam loco agonem perficiens; septem in columnis brevioribus; in columna demum quadraginta cubitorum annas triginta.* Heic dicitur Simeon-

Confutatur.

Mandra Simeonis proprio nomine dicta.

Digitized by Google

primum exercitus in Monasterio, deinde in Mandra. Non igitur Mandra pro Monasterio heic usurpatur. Deinde annos decem egisse in Mandra, antequam in columnas ascenderet: non ergo septum, aut maceria circa columnam heic Mandra nuncupatur. Potuit, non inficior, Evagrius per prolepsin Mandram adpellare locum Simeonis, etiam antequam maceris, unde nomen deinde acceperit, duceretur; sed nulla subest ratio, ut illius verbis vim adferamus. Accedit, quod si Mandra Simeonis dicta sit vel maceria, vel Monasterium, quae tunc vulgato Mandrae nomine adpellabantur, perperam addidisset Evagrius ἐν ᾗ αὐτῇ καλουμένῃ Μάνδρᾳ: *in ea, quae dicitur Mandra*. Nemo enim hac notatione utitur, quum adpellativa nomina in consueta & usitata significatione usurpat. Quis enim dixerit factas esse nundinas in eo, quod dicitur *forum*, aut se convenisse amicum in ea, quae dicitur *domus*. Recte autem ejusmodi loquendi rationem adhibemus, quum adpellativa nomina facta sunt propria, ut ad *Vicum*, qui dicitur, quum de Hispaniae oppido loquimur, vel ad locum, qui *Flumen* adpellatur, quum de Castello portuque Dalmatiae. Quum igitur peculiari animadversione expresserit Evagrius, locum illum Simeonis fuisse *Mandram* nuncupatum, neque maceriae, neque monasterii argumentum inde ducere licet. Ex alterutra fortasse origine potuit nomen proficisci ante Simeonis adventum, quod haesit deinde nulla seu monasterii seu maceriae habita ratione; eo prorsus pacto, quo Delubrum, teste Evagrio, in ipso montis vertice ad Simeonis memoriam exstructum ab incolis Μάνδρα vocatum est.

Monasterium fuit circa Simeonis columnam.

48. Ceterum quacumque demum ex caussa Mandrae nomen locus ille acceperit, satis constat fuisse septo vallatum. Septum autem non nisi maceriam fuisse, adsentiri non possum. Nam advenae Simeonem conspicere non poterant, nisi intra septum admissi. Mulier enim apud Evagrium, quae sanctum Virum videre cupiebat, virili habitu sexum dissimulare coacta est, ut intra septum admitteretur; unde sibi repentinae mortis a Deo poenam concivit. Altitudinis igitur quadraginta cubitorum & amplius fuisse oportet maceriam, quae alterius tantae altitudinis verticem ab oculis intuentium submovebat, quod non puto. Ac certe tectis aedibusque circumpositis septa erat Simeonis columna. Cosmas enim enarrans illustre miraculum impetratae pluviae post diuturnam siccitatem, ait, populum in septi area collectum pluvia ingruente in tecta se recepisse. Haec autem tecta erant laurae sive monasterii, quod circa columnam exstructum erat; quod quidem diserte scribit vita Danielis apud Surium 11. Decembris: *Venit ad Mandram illam, in qua erat sita columna B. Simeonis. Infra enim circa eam erat quoddam monasterium, in quo cum totos quatuordecim dies transegisset, volebat Simeon Danielem adhuc apud se retinere (simile enim simili delectatur) ille autem non sustinuit*. Idipsum innuit Evagrius lib. 1. cap. 13. cit. quum scripsit, eos, qui erant in Mandra, Simeonis Corpus fuisse prosequutos, quum Antiochiam deferretur; καὶ λοιπῶν τῶν τὴν αὐτοῦ Μάνδραν γενομένων.

Plures fuerunt Simeonis discipuli.

49. Certum quoque nobis & exploratum est, praeter Antonium plures Simeonem habuisse discipulos, suaeque disciplinae alumnos; ac proinde titulum Archimandritae optimo jure fuisse illi delatum. Nam in vita Danielis, quam indicavimus, legitur Sergius Simeonis discipulus ad Leonem Imperatorem missus cum Cuculla, quam Vir sanctus Imperatori legaverat. Cosmas praeterea de visis Simeoni divinitus oblatis verba faciens: ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܗܟܢܐ ܐܬܒܠܝ ܡܢ ܢܘܟܪܝܐ ܘܐܠܝܢܐ

ܕܝܢ ܕܢܫܬܘܕܥ ܐܝܟ. ܠܗܠܝܢ ܕܝܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܗܘܘ ܠܗ ܙܥܘܪܐܝܬ ܐܦ ܠܗ

ܗܘܐ ܡܘܕܥ ܒܪ ܡܦܩܕ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܕܠܐܢܫ ܠܐ ܢܐܡܪܘܢ ܐܘ ܢܓܠܘܢ

ܒܚܝܘܗܝ . . . ܠܐ ܕܝܢ ܠܟܠܗܘܢ ܕܡܫܡܫܝܢ ܠܗ ܐܦ ܗܘܐ.

ܐܠܐ ܠܗܠܝܢ ܕܡܕܒܪ ܗܘܐ ܠܗܘܢ. ܘܡܠܦ ܒܬܠܡܝܕܘܬܗ.

Ejusmodi, inquit, *arcanorum notitiam externis negare satius duxit, familiaribus etiam quam parcissime communicare; ita tamen, ut simul ab ipsis silentii fidem exposceret* &c. *At ne omnibus quidem familiaribus administris, atque disciplinae suae alumnis sine de-*

secreta hujusmodi committebat, sed iis tantummodo, quos prae ceteris diligebat, & quorum fidem satis perspectam habebat. Neque vero Simeon rexit modo, quum viveret, discipulos & alumnos, sed moriens etiam suae praefecturae successores designavit. Testatur id Cosmas de Simeone morti proximo: ܒܐܪܒܥܒܫܒܐ ܕܝܢ ܒܐܪܒܥܐ ܒܐܝܠܘܠ ܒܫܥܬ ܬܫܥ ܫܥܝܢ ܟܕ ܩܝܡܝܢ ܗܘܘ ܬܠܡܝܕܘܗܝ ܟܠܗܘܢ ܠܘܬܗ. ܐܩܝܡ ܐܢܘܢ ܪܫܐ ܥܠ ܚܒܪܝܗܘܢ. ܘܐܓܥܠ ܐܢܘܢ ܠܡܪܢ ܟܠܗܘܢ. *Feria autem quarta, IV. Nonas Septembris, hora nona, adstantibus cunctis ejus discipulis apud ipsum, praefecit illos duos sociis eorum, & omnes Domino commendavit*. Denique S. Jacobus Sarugensis in Homilis de S. Simeone, quam ex Syriaco in Latinum sermonem conversam superius exhibuimus, tam diserte Simeonem Monachorum Magistrum & Archimandritam describit, ut nullus ea de re superesse possit dubitandi locus: ܗܘܐ ܠܡܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܢܩܪܐ ܗܘܐ ܫܡܥܘܢ ܠܘܬܗ... ܫܠܡ ܚܒܝܒܝ ܘܦܘܩܕܢܝ ܕܩܒܠܬܘܢ ܡܢܝ ܛܪܘ: ܘܠܐ ܬܬܛܥܝܢܢܝ ܒܬܪ ܡܘܬܝ ܘܠܐ ܕܘܟܪܢܐ ܕܦܘܩܕܢܝ.

Simeon itaque suum, inquit, *imminere obitum intelligens, adcitos ad se suae disciplinae Alumnos ad pie sancteque vivendum cohortatus est... Valete, & mandata, quae dudum e me accepistis, servate. Videte, quaeso, ne mei post obitum meum oblivio aliquando vos capiat, aut praeceptorum meorum memoria vobis elabatur*.

Simeon jure vocatur Archimandrita.

C A P. V.

De reliquis Tabulae partibus.

50. EX iis, quae hactenus de Stylitarum institutis & disciplina disputavimus, in proclivi est colligere, quid ex historiae fide Pictor expresserit, quid addiderit, aut mutaverit, aut praetermiserit. Columna & basis & modius Stylitarum Actis vindicantur. Cancellos, quos circa basim omisit, non temere fortasse vertici adpinxit. Monasterium, quod columnae circumpositum ex luculentis testimoniis didicimus, ad laevam columnae designavit, & pro foribus discipulum Simeoni ministrantem. Quis autem ille sit, qui pronus ad columnam adcidit, Vita Simeonis explicat. Fuerat is famosus latronum dux Antiochus Isauriensis, qui quum per medios milites a magistratibus submissos stricto gladio evasisset, equa invectus ad Simeonis columnam profugit, ubi Stylitae verbis intimo flagitiosae vitae dolore correptus, *ploravit duas horas*, ut narrat Antonius, *ita ut & Sanctum & adstantes ad lacrymas quoque provocaret, & inclinato columnam versus capite spiritum Deo reddidit*. Advenas, quorum frequens semper erat apud Simeonem numerus, facti hujus spectatores Pictor adjecit. De barbaricis autem & monasticis vestibus, necnon de aedificiis, quae Tabula exhibet, locis suis, Deo adnuente, singillatim dicturi sumus. Ea modo subjiciemus, quae ad oris & corporis Simeonis habitum pertinent; ut viri admirabilis recolendam imaginem, si minus intimis animi dotibus exprimere possumus, externis utcumque corporis lineamentis adumbremus.

Quid recte ad historiae veritatem Pictor expresserit.

51. Simeonem, antequam vitam Asceticam profiteretur, vultu decorum & in actibus suis celerem fuisse, scribit Cosmas. Id autem ad tolerantiae commendationem plurimum confert; incredibili enim virtute opus fuit ad fervidam igneamque indolem perpetuae fixaeque stationis & modii angustiis coërcendam. Brevi autem statura fuisse, testis est idem Cosmas. Canam praeterea Simeonis comam, barbamque demissam, ex his, quae adjicimus, Scriptorum testimoniis discimus. Vita Danielis apud Surium loco cit. Simeonem, qui Danieli adparuit in via, ita describit: *Cum iter esset ingressus, ei occurrit vir quidam, cui erat aetas senis, Monachi vestitus, cana autem coma, & qui erat in omnibus similis Simeoni, qui erat in columna. Syra vero lingua adlocutus Danielem, rogavit, quonam iter suum dirigeret*. Evagrius autem

Simeonis M. indoles.

Corporis & oris habitus.

cap. 13. cit. *Istius corporis quum multae aliae partes ad nostram usque aetatem fuerunt reservatae, tum caput ipse equidem conspicatus sum, Gregoria viro magni nominis id temporis Episcopatum illius Ecclesiae gerente, & Philippico efflagitante, uti Sanctorum reliquiae, quo tutius in Oriente expeditiones militares faceret, ad ipsum mitterentur. Atque, quod valde mirandum est, capilli in capite inhaerentes minime consumti sunt, sed perinde ac si viveret, & cum hominibus versaretur, integri manserunt. Frontis item cuticula, quanquam contracta fuit in rugas, exaruitque, tamen mansit incorrupta. Multi etiam ex dentibus, qui hominum fidelium manibus minime fuissent avulsi, hique figura sua indicarunt, qualis divinus ille Simeones fuerit & qua statura:* εἶδός τε καὶ ὁπόσος καὶ πηλίκος ὁ ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ γέγονε Συμεώνης.

Vestes ejusdē. 52. Idem Evagrius cap. 14. post descriptum miraculum insignis stellae circa columnam discurrentis in festo die Simeonis, quam se non semel, bisve, aut ter, sed saepius vidisse testatur, haec addit: *Sunt, qui memorant (ac miraculo sane tum propter fidem eorum, qui idem ipsum narrant, tum propter alia, quae ipsi conspicati sumus, credendum est) veram personae illius effigiem huc illucque volitantem se vidisse, barba demissa, & capite, ut solebat, tiara aperta:* τὴν κεφαλὴν τιάρᾳ κατακαλυμμένην ὡς εἰώθει. Quam heic tiaram adpellat Evagrius, Cucullā monastica erat, quam Imperatori dono missam divino consilio Daniel a Sergio accepit.

Cuculla.

Maforte. 53. Monastico etiam palliolo, seu maforte indutum Simeonem, in vita Cosmae perspicimus; quum enim Eliam in curru igneo sibi adstantem vidisset,

ܕܚܠ ܗܘܐ ܘܐܬܬܙܝܥ ܗܘܐ ܐܝܟܢܐ ܕܐܦܘܗܝ ܒܡܥܦܪܐ ܢܟܣܐ ܡܢ ܕܚܠܬܗ

adea expavit, atque conterritus est, ut faciem trepidus maforte operire cogeretur. Item frequentissimo populo sancti Viri morientis benedictionem postulanti: ܘܐܪܝܡ

ܐܝܕܗ ܡܢ ܠܓܘ ܡܥܦܪܐ ܘܒܪܟ ܐܢܘܢ. ܘܐܓܥܠ ܐܢܘܢ ܠܡܪܝܐ ܬܠܬ ܙܒܢܝܢ.

apertam maforte manum elevans benedixit eis, & commendavit eos Domino tribus vicibus. Hoc autem Simeonis maforte pelliceum fuisse videtur; nam Christianis in Perside vehementer adflictis, narrat Cosmas, adparuisse Simeonem *stantem super columnam albis pellibus indutum.* Ac de Tabula jam satis.

ܬܫܥܝܬܐ

ܕܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܐܣܛܘܢܝܐ.

A C T A

Sancti SIMEONIS Stylitae.

S. Simeonis patria. 1 SANCTUS, & Dei amantissimus SIMEON in regionis Nachiphelorum vico, quem Sisan[1] adpellant, in Arabia Christianis parentibus natus, ab ipsis Christiano ritu sacra aqua ablutus est circa aetatis suae exordium. Fratrem

Semses frater. 2 habuit Semsen [2] nomine: hi nempe duo ex pluribus, quos parentes suscepere li-

ܬܫܥܝܬܐ ܕܝܢ ܕܐܠܝܨܘܬܗ ܕܩܕܝܫܐ
ܘܪܚܡܐ ܕܐܠܗܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܐܣܛܘܢܝܐ
ܗܘܐ ܡܢ ܩܪܝܬܐ ܡܢ ܬܚܘܡܐ ܕܢܩܦܝܠܝܐ
ܫܡܗ ܕܝܢ ܕܩܪܝܬܗ ܣܝܣܢ : ܐܒܗܘܗܝ ܕܝܢ
ܐܝܬ ܗܘܘ ܠܗ ܟܪܣܛܝܢܐ : ܘܡܥܡܕܐ ܗܘܘ
ܠܗ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܟܕ ܗܘ ܛܠܐ ܗܘܐ :
ܐܚܐ ܗܘܐ ܠܗ ܕܝܢ ܐܚܪܢܐ ܕܫܡܗ
ܫܡܫܝ :

[illegible]

liberos, genitoribus vita functis supervixerunt. Beatus autem Simeon a teneris annis pastoritiam vitam sequutus, paternum gregem pascere, seque in eo labore ad sapientiam exercere studuit. Et vero quum per aetatem licuit, sapienti quodam naturae impetu actus, storacem, quem, dum per pascua ducit gregem, multo cum labore colligere solebat, adcensa pyra incendebat, quando rationem ejusmodi ritus necdum fuerat adsequutus; neque enim sacros Codices hactenus audierat, neque religionis, pietatisque in Deum leges didicerat: quippe qui ab ineunte aetate in silvis, & in montibus solus usque versatus fuisset, & educatus. Ingenium porro illi a natura mite, atque hilare, indoles optima, morumque mira suavitas: id nimirum adtestantur ejus familiares, qui ab ineunte pueritia cum ipso consuevere. Ajunt autem ipsum inediae patientissimum fuisse, ut cibos haberet, quibus aliorum fami succurreret. Statura fuit modica, grato tamen, & pleno dignitatis adspectu, celeritate in agendo singulari, corporis firmitate, atque robore praeditus.

Puer oves pascit.

Ejus indoles.

Corporis & oris habitus.

Parentibus [1] vita functis, haeres cum fratre relictus, redire compulsus est ad paternam domum; ubi quum populares suos ad Ecclesiam Dominica die confluere videret, eos sequutus est, audiensque e suggesto Apostolum recitari, aliasque Divinas Scripturas, a quonam Authore dictata fuissent ejusmodi volumina, quidve continerent, rogabat. Cui Socii: Codices, responderunt, Dei sunt, qui Caelum inhabitat, ejusque Oracula repraesentant. Haesit ille ad haec, velut ingenti admiratione defixus, atque altera die Dominica Ecclesiam repetit, sacram pro more Lectionem adtentissime audit, ut qui audita, & lecta optime intelligeret. Exinde coepit adcuratius storacem colligere, lectumque ab aliis pastoribus mer-

Dominicis diebus frequētat Ecclesiam. 3

Investigat viā salutis.

mercari, & velut sacris ritibus jam eruditus, incensum Deo offerebat, quum diceret: Ascendat suavis odor ad Deum,
4 qui est in Caelis [4].

Visione excitatur ad perfectionem.

Paucis post diebus B. Simeoni, dum pecuariae rei etiam operam dabat, species quaedam objecta est, eaque Visionum ejus prima fuit. Videre autem sibi visus est ipsi adesse virum, eximia & praestanti forma praeditum: adspectus illi, qui fulguris esse solet, vestes solaribus radiis splendidiores, oris forma pyrae ardentis imaginem referebat, sceptrumque aureum manu gestabat, quo dormientem forte Simeonem blande contundens, ac de nomine compellans, excitat. At ille quum speciem illam admirabilem apertis oculis coram stantem vidisset, expavit enimvero, & totis artubus contremiscens, pronus humi provolutus est. Quum repente vir ille, qui se Simeoni spectandum offerebat, manu ipsum sublevare visus est, hisque verbis incitare: Agedum, positoque metu me praeeuntem sequere: quaedam nimirum habeo, quae tibi renunciem. Domino enim constitutum est, ut per te nomen ejus praedicetur. Quamobrem te Principem, Ducem, & Magistrum populo suo, suisque ovibus destinavit. Leges itaque, & praecepta Sanctae Ecclesiae dabis, multosque ab errore ad veritatis cognitionem traduces. Quae si exacte perfecteque confeceris, magnam tibi per universum orbem famam comparabis, Regesque etiam, & Magistratus, ac populos tuo dicto audientes habebis. Tu vero ne cedito malis; sed ad diutinam incommodorum, molestiarumque perpessionem obfirmandus est tibi animus, ac ferventi in omnes homines caritate instruendus. Enimvero si patientiam, perfectamque caritatem cujusvis conditionis mortalibus exhibueris, superbiamque, & animi elationem castigaveris, nec inter primos, nec inter novissimos quempiam

ܠܛܘܪܐ ܘܐܣܩܗ ܒܪܫܗ ܣܝܡܝܢ ܠܗ
ܬܠܬܐ ܕܟܐܦܝܢ ܘܐܡܪ ܠܗ. ܩܘܡ ܒܢܝ ;
ܗܘ ܕܝܢ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܐܡܪ
ܠܗ : ܡܪܝ ܠܐ ܝܕܥ ܐܢܐ ܐܡܢܐ ; ܠܐ ܓܝܪ
ܡܢ ܡܘܩܕܡ ܒܢܝܬ ܠܝ ܒܢܝܢܐ : ܐܡܪ
ܠܗ . ܐܢܐ ܡܠܦ ܐܢܐ ܠܟ ܘܐܢܬ ܨܘܬ
ܐܢܬ ܠܝ ܗܟܝܠ : ܘܐܝܬܝ ܟܐܦܬܐ ܚܕܐ
ܪܒܬܐ ܕܓܠܝܦܐ ܥܠ ܡܥܒܕܐ ܘܝܗܒ
ܠܗ ܠܛܘܒܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ . ܐܩܝܡ
ܘܐܩܝܡܝܗ ܡܢ ܡܕܢܚܐ ܘܐܚܪܬܐ ܡܢ
ܓܪܒܝܐ : ܘܡܢ ܬܝܡܢܐ ܐܚܪܬܐ : ܘܚܕܐ
ܣܝܡ ܠܥܠܡܢܗܝܢ ܘܡܫܬܟܠܠ ܒܢܝܢܐ :
ܐܡܪ ܠܗ ܗܘ ܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ
ܡܪܝ ܡܢܘ ܗܢܐ : ܐܡܪ ܠܗ ܗܘ ܓܒܪܐ
ܗܢܐ ܕܒܗ ܡܕܒܚܐ ܗܘ ܕܒܗ ܠܐܠܗܐ :
ܕܦܠܚܬ ܐܢܬ ܠܗ ܘܩܪܒܬ ܐܢܬ ܠܗ
ܒܣܡܐ : ܘܫܡܥܬ ܟܬܒܐ ; ܘܕܒܪܗ
ܡܢ ܗܪܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܗܕܐ : ܐܢܬ
ܡܪܝ . ܘܐܢܬ ܐܬܚܝܠ ܠܟ ܒܫ ܗܘܕܐ
ܣܒ ܕܫܪܝܬ ܗܘܐ ܠܡܐܙܠ ܕܒܬܪ ܒܗ
ܡܪܝ ܠܡܣܩ ܐܠܘ ܠܬܠܡܝܕܘܗܝ ܕܡܪܝ
ܫܡܥܘܢ . ܘܟܕ ܥܒܪ ܕܢܐܬܐ ܠܗ ܒܝܬܐ
ܣܗܕܐ ܕܒܐܘ ܕܩܪܝܒܐ ܒܗ
ܕܥܡܪ ܒܗ ܠܗ ܘܠܗܝܢ ܣܘܓܐܐ
ܘܕܡܝܢ ܠܫܬܐ . ܘܡܢ ܓܒܪܐ ܗܘܝܢ
ܟܕܡܘܬ ܢܫܐ ܕܠܒܫܝܢ ܐܕܡܘܬܐ ܘܡܬܩܢ
ܘܡܝܬܪܝܢ ܒܕܡܘܬܐ ܦܪܨܘܦܐ : ܘܫܐܠܗ
ܗܘ ܛܘܒܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ : ܡܪܝ ܡܢܝ
ܐܢܘܢ ܗܠܝܢ : ܦܢܐ ܠܗ ܕܝܢ ܗܘ
ܡܠܐܟܐ ܘܐܡܪ ܠܗ : ܗܠܝܢ ܓܒܪܐ
ܐܢܘܢ ܘܢܫܐ ܕܡܬܩܪܒܝܢ ܠܝ ܡܢ ܐܝܕܝܟ
ܕܐܢܬ ܬܒܫܪ ܐܢܘܢ ܗܠܝܢ ܘܬܩܪܒܝܢ
ܡܢܗܘܢ ܥܠ ܐܠܗܐ : ܘܡܬܚܬܡܝܢ
ܒܫܡܗ ܕܡܫܝܚܐ ; ܘܣܓܝܐܐ ܕܝܢ
ܕܐܟܬܒܝܢ ܕܒܝܕܟ ܡܬܥܒܕܝܢ ܘܗܠܝܢ
ܐܚܪܢܐ ܘܢܫܐ ܐܝܬ ܗܘܘ ܒܩܝܣܬܐ
ܕܥܡܪܬ ܛܘܒܢܐ ܡܫܬܩܠܝܢ ܘܣܘܥܪܢܗܘܢ
ܕܡܢܐ ܗܘܐ ܐܝܟ ܢܘܪܐ ܘܐܬܬܚܝܢ ܐܝܟ
ܛܘܣܐ ܕܒܥܘܦܐ ܗܘܝܢ ܚܙܝܢܗܘܢ
ܢܨܝܒܝܢ ܗܘܘ ܕܒܕܡܘܬ ܛܘܣܐ ܩܠܝܠ :
ܘܟܕ

piam te majorem es habiturus.

Haec praefatus Angelus, Simeonem ad summum montis verticem continuo transtulit, positosque ibidem lapides commonstrans: Agedum, inquit, tolle istos, & inde molire aedificium. Cui B. Simeon: Istam ego artem, respondit, plane ignoro; nec enim ullum unquam aedificium exstruxi. Tum vero Angelus: Ast ego docebo; tu vero intende animum. Simulque lapidem praegrandem adfabre dolatum Simeoni obtulit: Hunc, ait, ad Orientem conloca, alterum huic similem ad Aquilonem adjungito, tertium ad Austrum, istis quartum superimponito, & aedem perfectam habebis. Tunc Simeon: Ecquid, inquit, istud rei est? Cui Angelus: Altare nempe illius Dei, quem adorabas, cuique incensum adolebas, & cujus Codices audiebas. Tu vero, continuo subdit Angelus, quo coepisti perge adgredere iter, meque hinc abeuntem sequere. Tum demum introduci visus est in aedem Martyribus sacram ei domui vicinam, in qua Timotheus ejusdem postea discipulus habitavit. Sacram aedem ingresso occurrit Virorum agmen immensum; omnes candidis amicti vestibus videbantur, sponsisque similes: eadem fere species feminis erat, quae e regione ad Boream spectabantur, purpureis stolis insignes & forma, formae autem par erat pudor & modestia. Simeoni percontanti, quaenam ea gens esset, respondit Angelus, virorum esse atque mulierum coetus, quos ille ipse ad Deum esset adducturus; imo & his multo plures ejusdem opera atque studio pietatem amplexuros, Christique signaculo notandos; modo ipse negocium istud strenue impigreque tractaret. Insederant porro circa Templi fores avium turmae pavonibus similes, ignea habere corpora videbantur, simulique fulgore conlucere; adeo ut scintillae, ex earum praecipue oculis

lis micantes, emiſſi fulguris ſpeciem exhibercnt. Aves conſpecto Simeone alas explicuere, ſublatiſque roſtris voces dedere adeo horrendas, ut ſolum circumquaque inde moveri, atque ſubſilire videretur. Frementes tamen beſtias mox Angelus oſtenſo ſceptro viſus eſt compeſcere; illiſque ſilere juſſis, continuo Simeonem Templum ingredi imperat: quo ante Altare ſtante, & una cum Angelo orante, ecce ab intimo Altaris adyto prodit Vir ſpectabilis, ipſo ſole ſplendidior; inerat enim tanta ori gratia, ut pulcherrimi vultus contemplatione oculus impleri, exſaturarive animus nequiret. Amictus illi ad nivis candorem factus, facies hilaris, & adſpectus laetiſſimus, cana caeſaries pulchra varietate diſtincta, capillis ad modum pendulorum e vite botrorum eleganter venuſteque defluentibus, ſermo blandus & lenis; Codicem vero aureum pectore geſtabat. Hic Simeonem talia mirantem, ſtupentemque blande complexus, tertio exoſculatus eſt cum multa amoris ſignificatione, &: O te beatum, inquit, ſi te tanta ſorte, atque munere, quo mox ornandus eris, dignum praeſtiteris. His dictis, Simeonem ambo hinc inde complexi ad aram promovent. Is autem, quem ex inferiori Altaris ſinu prodiiſſe diximus, Simeoni quidpiam unioni ſimile, rotundum, niviſque adinſtar candidum, comedendum porrexit: quo ille guſtato ſaporem quemdam ſenſit, mellis quidem dulcedini, ut ipſemet referebat, proximum, ſed reipſa inexplicabilem perinde atque mortalibus incognitum. Eo admirabili cibo refectus, ſceptrum aureum, ab altero viro oblatum, accepit, audiitque vaticinantem in hunc modum: Et tu quidem paſcendi gregis Chriſti munus propediem es ſuſcepturus: vide, ut fortem animum, magnumque ad eam provinciam adferas. Quibus dictis extemplo ambo e conſpe-

ܘܠܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ ܘܠܐ ܐܫܬܝ ܡ̈ܝܐ ܀
ܠܐ ܗܘܬ ܟܕ ܫܠܡ ܡܢܝܢܐ ܕܥܣܪܝܢ
ܒܚܘܠܗܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ ܕܨܘܡܐ ܘܫܡܫܬܐ
ܡܢ ܛܠܝܘܬܗ ܀

ܗܢܐ ܗܘܐ ܚܙܘܐ ܩܕܡܝܐ ܕܚܙܐ
ܫܡܥܘܢ ܛܘܒܢܐ ܟܕ ܐܠܐ ܗܘܐ ܡܫܡܫܢܘܬܐ
ܕܗܘܬ ܠܗ ܒܥܢܐ ܐܦܪܝܢ ܡܢ ܟܕ ܗܘܬ
ܠܗ ܥܠܝܢ ܘܩܕܡܝܢ ܕܗܘܝ ܫܦܝܪܘܬܗ
ܐܬܐ ܠܗ ܕܠܡܐ ܕܢܘܬܐ ܕܢܠܒܫ
ܘܟܕ ܡܢ ܡܟܠܐ ܗܘܬ ܕܢܣܒܘܬ
ܐܬܐ ܕܬܕܡܘܪܬܐ ܟܠܒܕܗ ܐܝܟ ܗܘܐ
ܬܡܢ ܢܗܪܐ ܕܢܘܢܐ ܘܐܝܟ ܗܘܐ ܠܗ
ܒܟܪܐ ܡܢܟܘܢ ܡܟܪܐ ܀ ܘܠܒܫ ܐܢܫܘܗܝ
ܒܗܘ ܠܠܒ ܢܘܢܐ ܛܠܝ ܀ ܡܢܐ ܐܢܫ
ܡܟܪܐ ܗܘܐ ܠܗܘܢ ܘܐܝܟ ܗܘ ܐܢܫ
ܒܒܝܬܗ ܕܡܫܡܫ ܕܒܟܪܗ ܘܢܦܩ ܀
ܘܐܬܐ ܗܘ ܠܦܪܢܐ ܘܡܟܪܗ ܒܟܡܫܐ
ܠܛܪܐ ܕܢܝܫܝ ܘܣܒ ܒܝܬܗ ܐܡܪ
ܠܗ ܀ ܒܢܝܬܐ ܒܪܬܐ ܐܢ ܐܝܬ ܐܢܘܢ
ܢܘܢܐ ܗܘܐ ܠܗ ܣܒܪ ܠܐܦܩܝܢ ܘܐܘܒܠ
ܠܦܘܢܝܗܝ ܒܡܫܡܫܬܐ ܀ ܗܘ ܕܝܢ
ܒܟܪܐ ܘܡܟܬ ܒܟܡܫܐ ܕܢܣܒܐ ܕܠܐ
ܐܠܦܝ ܘܡܢܝ ܡܢܕܡ ܘܒܐܝܕܗ ܐܪܒ
ܡܢ ܠܗ ܒܟܘܡܐ ܒܐܠܦܝܢ ܒܢ̈ܝܢ
ܒܪܬܗ ܕܫܡܥܘܢ ܗܘܘ ܗܘܐ ܀ ܠܐ
ܗܘܘܡܐ ܡܬܝܩܐ ܐܬܦܫܡܠܘ ܗܘܐ
ܒܗܘ ܒܕܒܪܐ ܥܒܕܐ ܗܘܐ ܐܢܫ
ܕܐܬܦܘܢܐ ܘܫܘܐܠܐ ܕܩܘܡܘܢܐ
ܢܡܕܡܢ ܗܘܘ ܗܘܐ ܀ ܘܡܛܠ ܗܝܢ
ܦܘܡܢ ܘܦܢܦܠܠܝܢ ܀ ܡܢ ܥܠܝܐ ܒܟܕ
ܒܗ ܡܟܬ ܒܟܪܗ ܐܠܝܠܐ ܘܡܟܪܘܗܝ
ܢܘܢܐ ܘܠܐ ܐܦܩܝܢ ܐܢܝ ܠܒܪ ܒܟܘܡܐ
ܡܟܪ ܟܕ ܗܘ ܒܡܟܐ ܀ ܘܗܝ ܦܪܥܘܕܐ
ܘܦܪܦܪܘܬܐ ܘܦܣܦܘܬܐ ܥܒ̈ܝܢ
ܘܦܠܦܠܘ ܦܥܘ ܠܒܕ ܠܟܠ ܘܦܢܠܠܐ
ܘܦܟܠܠܐ ܡܢܗ ܕܡܟܪܝ ܠܦܟܪܐ
ܡܬܘܡܐ ܗܘܦ ܦܥܘܦܝܢ ܠܥܡܟܠܝܗ
ܒܠܒܠܐ ܐܡܪܐ ܀ ܒܕ ܕܝܢ ܣܝܗ ܦܠܗ
ܚܡܐ ܗܘܘܡܐ ܘܡܝܢ ܡܦܣܬܐ
ܗܘܐ ܐܠܐ ܦܠܝ ܕܣܠܗ ܘܡܕܗ ܀ ܚܡܕܗ
ܠܒܪ

ſpectu evolarunt. Haec prima eſt [5] Viſio, Beato Simeoni, dum rei pecuariae operam daret, oſtenſa; qua adeo inflammatus eſt, ut ſine cibo, potuque unum & viginti dies exegerit. Admirandae profecto abſtinentiae exemplum, in eo praeſertim homine, qui carni, vinoque a pueritia adſueviſſet. 5

Tribus hebdomadis jejunat.

Huic B. Viri Viſioni primae primum item Miraculorum, ab eodem geſtorum, adtexere conſentaneum eſt. Illam, quam modo narrabam, abſtinentiam ad primam a vigeſima diem produxerat, quum inſolita eum inceſſit comedendorum piſcium cupiditas: Deo fortaſſe cjuſmodi cibi adpetitionem immittente, ut Miraculo inde occaſio praeberetur. Erat in vicinia Piſcator, & huic filia, nomine Martha: adcidit, ut is ex propinquo ſtagno eadem nocte ingentem piſcium vim caperet, quos quum domum continuo importaſſet, filiaeque tradidiſſet, ad alia negocia digreſſus eſt. Interea Simeon Piſcatoris domum profectus, filiam interrogat, num pater piſces adtuliſſet, & ſi quidem ita eſſet, libras quinque ſoluto pretio ſibi dari poſtulat. Negavit puella, per Deum jurans, nihil ejuſmodi parentem domum intuliſſe. Repulſus Dei Famulus, in forum perrexit: eo enim loco complures populares ſuos conſediſſe noverat. Aderant ſimul Romani, ejus loci incolae, praeter alios plurimos, quos ex eadem gente, Iſauri [6] proximo bello captos, in forum adduxerant. Illis ergo ſimul conſidentibus, atque inter ſe confabulantibus, ecce invadunt in forum piſcium, neſcio, quo Spiritu animati, greges, & piſcibus immixta Piſcatoris filia, furenti ſimilis; nam & ejulabat, & vociferabatur, atque Simeonem identidem compellans, dirum quidpiam infremebat. Horrendum erat viſu cernere Virginem ſeminudam, hac illac in- 6

Martham Piſcatoris filiam propter perjurium a Spiritu nequam exagitatam liberat.

incertum discurrere, conlidere invicem dentes, agitare caput; diabolicis ut acta furiis plane videretur. Nec minus stupendum spectaculum dabant piscium turmae, arenti in solo adversus heram infesto agmine insilientes. Quae quum in medio foro agerentur, fit undique concursus tum advenarum, tum indigenarum, cunctis ad rei novitatem trepidantibus. Quidam palabundos pisces in unum cogere, & ipsam puellam vestibus turpiter nudatam continere, atque vociferantem compescere nequidquam conati, tandem una cum Virginis patre, qui eo rumore excitus, filiae subventurus adcurrerat, ad S. Simeonem convenere, eam a puella calamitatem deprecaturi. Is vero mox adprehensa Virginis dextera, insanos illos motus statim compescuit, eaque quiescente, pisces itidem conquievere. Subdit deinde Simeon: Quia falsum jurasti, publicam hanc vobis ignominiam criminum ultor intulit Deus. Quae res B. Simeoni hominum passim existimationem, benevolentiamque non vulgarem conciliavit. Ego vero Deum Famuli sui adpetitioni occurrisse tute adfirmo, quia non ex intemperantiae vitio eam provenire sciebat. Enimvero e medio popularium suorum repente dilapsus, quum ad montem Tauscitium, ubi gregem reliquerat, venisset, ingentem piscem reperit: quem, quum se antea Crucis signo munivisset, sustulit, domumque portavit; factum mirantibus Romanis, communes cum ipso aedes incolentibus, praesertim postquam novum in eo pisce miraculum conspexere, Deumque Famuli sui votum sancientem intellexere. Portentosus namque ille piscis non modo B. Viri familiae, sociisque pastoribus, sed etiam Romanis, in eadem, ut dixi, domo commorantibus, ad triduum abunde sufficit. Horum Romanorum alter Silvanus, alter Barsciapta dicebatur: ambo

Ingens Piscis divinitus repertus, ei, & sodalibus ad triduũ abũde sufficit.

Silvanus, & Barsciapta, Romani S. Simeonis Familiares.

[illegible]

Google

[illegible]

bo B. Simeonem impense deinceps coluerunt; dumque is in majori columna vixit (vixit autem multos annos) frequenter ipsum invisebant , eodemque audiente , istud miraculum referebant : quod , uti praemonuimus , primum fuit a Simeone adhuc juvene patratum .

Adsiduā operam dat plae precationi.

Ab eo itaque tempore coepit sese jejunio , & oratione excolere : quocirca in Ecclesia adeo adsiduus erat , ut dies cum noctibus , summa cum animi contentione ibidem orando , conjungeret . Nam primo quandoque diluculo sacram aedem ingressus , nonnisi seto post solis occasum domum sese referebat : pleruınque vero ad lucem sequentis diei orationem protrahebat : flexis quandoque genibus a vespera ad mane usque orans perstabat ; alias item humi prostratus , totam noctem vigilabat . Quumque per aliquod tempus in hoc pietatis studium incumberet , ipsius Sodales curiose observabant , num in ea molestissima vigilia pedes aliquando ad quietem subtraheret , aut locum , situmve mutaret ; nec tamen quidpiam ejusmodi unquam a se deprehensum fuisse , ipsi oculati testes nobis postea narrarunt .

Pro dividunda paterna haereditate interpellatus , ejus optionem fratri defert.

Hunc vitae cursum tenebat Simeon , quum pro dividunda paterna haereditate fuit a Fratre interpellatus . Cui Vir Dei : Vade , inquit , & pro tua prudentia , atque arbitratu negocium conficito , certus , me tibi de hac re nunquam litem intentaturum . Qua tamen ille facultate minime est usus ; Fratrem enim unice amabat : sed commune patrimonium in duas partes ex aequo divisit.

Ab Amita haeres institutus omnia bona pauperibus , & monasteriis adjudicat.

Objerat non ita pridem amborum Fratrum Amita , locuples femina , scripseratque ex asse haeredem fratris sui filium Simeonem : is vero sese omnibus hisce curis facile expedivit , atque messores imitatus , uno veluti falcis ictu copiosam illam vitiorum segetem de-

meſſuit, atque alio aſportandam curavit; & veſtes quidem alias Monaſterio, alias egentibus addixit: reliqua, quaecumque ſuperaverant, diſtrahi juſſit, pretiumque pauperibus item erogari, praediis excepris, quae Fratri adjudica-
7 vir. Monaſterio aurem S. Euſebonae[7] apud Teledam Caſtellum veſtem, & multiplicem ſupellectilem adtribuit, in gratiam Patruelis ſui, viri admirandae virtutis, ejuſdem Coenobitae, qui eo in loco quinque ſupra triginta annos vixit, ſolitudinis in tantum amicus, ut ad illam januam, per quam in Monaſterium intraverat, nunquam poſtea fuerit reverſus: idemque author fuit B. Simeoni, ut illuc veniret quatuor poſt menſes, propter ſactam paullo ante meſſem; tum quia pauperes, atque aedes Monachorum inviſere jamdudum ipſe deereviſſet, & ex iis aliquos etiam ad Monaſterium adſumere. Ceterum quod ad B. Simeonis abſtinenriam, plane admirabilem, per id temporis ſpectat, toto quadraginta dierum ſolemni jejunio nihil omnino guſtavit, praeter Sacram Oblationem, quam declinanre ejuſdem jejunii tempore percepit, eaque reſectus, ſervata eadem abſtinentiae lege, reliquum tempus ad Paſchatis uſque magnum diem tranſegir; quando Sacro Pane iterum reſectus eſt, oblatoſque cibos admiſit.

Fjus abſtinentia admirabilis.

Redeo ad meſſem, quam a B. Simeone ſactam fuiſſe dicebam; in ea quippe miraculum ingens Deus monſtravit. Quum enim egentibus, & peregrinis ſpicas, ut fieri ſolet, peracta jam meſſe, legentibus ultro adnuiſſet, ut quot quiſque valeret, manipulos ex area impune aſportaret, illique ſacultare uſi; quantum frumenri voluerant, ſuſtuliſſent, Dominus in manipulos, qui ſupererant, ſuam benedictionem effudit; ut in ſexaginta modius mirabiliter excreſceret. Simili prodigio panis, & vervecinae carnis olla,

Modius frumenti in ſexaginta mirabiliter excreſcit.

[illegible]

la, vinique amphora in tantam copiam exuberarunt, ut quamvis illa Simeon solis messoribus suffectura adparasset, non modo istis adfatim suffecerint, sed etiam pauperes, quotquot aderant, & spicas legebant, exsaturarint; annonam inter Simeonis manus multiplicante Dei providentia, ut innotesceret, miraculum illud ejusdem S. Simeonis meritis dari. Quo tempore observatum est, nullum aliud opsonium, aut panem aliunde a quopiam illuc adlatum fuisse, indeque pro certo compertum, ex illo solo commeatu, quem Simeon eo die suppeditaverat, pauperes & hospites, spicas legentes, messoresque per solidum diem refectos fuisse, Simeone cibos porrigente, atque ad comedendum quantum vellent, singulos invitante. Et haec quidem ipse nobis Simeon narrabat, Deo gratias agere nos jubens, ejusque providentiam admirari, ut quae ratione mirabili ipsius inopiae occurrerat: nec enim ad colligendam sibi magni nominis famam ista referebat, sed ut audientium animis eximiam de Divina Beneficentia opinionem ingeneraret. Quam etiam Apostolus laudat, quum docet, Dei liberalitatem majorem esse, quam ut eam quis dicendo adsequi possit. Quid quod & Dominus nobis pollicitus est, si quidem in ipsum credidissemus, non modo opera, quae ipse fecit, nos esse facturos, sed his quoque majora. Ceterum quemadmodum non omnia Christi gesta sunt literis consignata; nec enim, ut Sacrum testatur Evangelium, ea libris comprehensa Orbis terrarum capere potuisset; sic nos quoque B. Simeonis Acta prosequuturi, pauca ex multis narranda seligemus.

Panis, caro & Vini inter Simeonis manus divinitus multiplicantur.

Rom. 11.

Joh. 14. 12.

Ibid. 21. 25.

Rebus itaque eo, quem dixi, modo constitutis, Simeon discessit, ad Coenobium suum postliminio rediturus. Adsequebantur camelorum, atque jumentorum greges, quos partim eidem Coe-

Monachus fit.

8 Coenobio legaverat, partim Monasteriis egentioribus addixerat. Ubi ergo Coenobii [8] Ptaefectum convenire licuit, quascumque eidem loco destinaverat, opes Abbati obtulit, a quo ipse Simeon post triduum praesentatus est Marae [9] Episcopo Gabalorum [10] viro spectatae virtutis, & Christianotum amantissimo, ut qui Monasticae vitae institutis fuerat olim excultus. Rogabat Antistitem Abbas, ut Simeonem solemni Tonsura initiaret. Episcopus interim visus est summopere admirari indolem Juvenis: nam etsi statura parvus erat, hunc tamen defectum animi celsitudine compensabat, eratque rufus, & pulchet, & Dominus cum eo; sicut Sacrae Literae loquuntur. Aderat inter ceteros Simeonis Frater, benedictionem ab Episcopo petiturus, qui unacum Simeone in viam se dederat, eoque ad Coenobium deducto, reditum meditabatur. Eum itaque conspicatus Episcopus, in hunc modum adortus est: Intuere, ajebat, Fili, & recogita pulcherrimam praestantissimamque sortem, quam sibi minor Frater tuus optavit: adeo certum & indubitabile est, ad illam eum provectum esse dignitatem, cui parem mortales in terris nullam habent. Mox utrumque solemnibus precibus totondit. Quod ad B. Simeonis Fratrem adtinet, ille religiosae militiae sacramento authoratus, in vas electissimum, dignumque Domino suo evasit, vitaeque cursum cum eximiae virtutis fama integre sanctèque absolvit. Posteaquam vero ambo Fratres, suscepta cum benedictione Tonsura, ad socios Monachos redituri abiissent, S. Antistes Matas excelsum B. Simeonis animum demiratus, velut qui mente divino adflatu concitata futurum praesagiret, ad Coenobii Praefectum, aliosque simul adstantes conversus: Equidem, inquit, nullus dubito, quin iste Juvenis electum, & nobilissimum vas olim

A Mara Episcopo Gabalæ una cũ fratre Tõsura initiatur.

9

10

1. Reg. 16. 12.

ܘܟܕ ܚܒܝܗܝ ܕܟܡܐ ܟܠܐ ܗܘܐ
ܠܕܝܪ̈ܐ ܘܠܐ ܡܣܟܢܐ ܗܘ ܝܗܒ
ܘܠܡܕܒܪܐ. ܡܕܡ ܗܘܐ ܕܝܢ ܗܘ
ܠܥܘܡܪܐ ܕܒܥܘܡܪܗ ܐܠܐ ܕܒܪܐ
ܗܘܬ ܡܫܡܫܢܘܬܗ. ܫܡܥܘܢ ܕܝܢ
ܗܘܐ ܡܬܩܪܒ ܘܡܬܕܒܪ ܠܡܪܝ
ܐܝܟ ܕܒܬܠܬܐ : ܗܢܘ ܕܝܢ ܐܦܝܣܩܘܦܐ
ܕܡܪܐ ܥܡܢܘܗܝ ܕܓܒܠܝܐ ܐܝܟ
ܥܒܕܐ ܕܟܠܢܫ ; ܡܬܠܟܕܬܗ
ܐܦ ܗܘܐ ܐܝܟ ܕܡܕܒܪܢܘܬܗ ܡܢܚܡܬ
ܘܟܕ ܚܒܝܗܝ ܐܦܣܩܘܦܐ
ܐܡܪ ܠܗ : ܗܐ ܚܙܝ ܒܪܝ ܕܐܣܝܡ
ܕܒܠܐ ܡܢܝܢ ܡܢܬܐ ܛܒܬܐ
ܘܡܫܒܚܬܐ ܛܒܐ ܠܗ ܘܡܥܠܝܐ
ܚܠܬܐ ܕܠܗ ܐܢܬܘܢ ܒܚܝܪܬܐ
ܡܒܪܟ ܐܢܝ ܘܬܣܒܪܐ ܬܩܢܝܢ
ܠܚܘܒܐ ܗܘܐ ܠܐ ܡܢܗ ܕܒܠܗ
ܡܠܐ ܛܒܐ ܕܢܝܢ ܠܫܡܥܢ
ܕܡܪܐ : ܘܫܠܡ ܢܦܫܗ
ܒܫܡܐ ܥܫܪܐ ܘܡܫܡܠܝܐ
ܕܪܕܝܡܘܬܐ . ܘܡܢ ܕܐܬܒܪܟܘ ܕܝܢ
ܘܐܬܩܦܪܘ ܘܐܙܠܘ ܠܘܬ ܐܢܫܐ
ܐܝܟ ܕܒܝܬܝܘܬܐ ܘܒܝܘܡܬܐ
ܐܡܪ ܗܘܐ ܠܐ ܗܘ ܐܦܣܩܘܦܐ
ܡܢܐ ܡܟܐ ܠܕܡܥܒܕܐ ܘܠܗܘܢ
ܕܠܗ ܗܘܘ ܬܡܢ : ܕܠܝ ܡܬܒܝܢ
ܠܗ ܫܢܝܐ ܠܗܢܐ ܛܠܝܐ
ܡܠܝܐ ܛܝܒܘܬܐ ܘܡܬܚܫܒܬܐ
ܕܡܟܝܢ ܒܗ ܠܐܠܗܐ ܠܗ ܕܢܗܘܐ
ܡܢܗ ܘܢܬܡܠܐ ܫܡܥܘܢ ܡܢ
ܗܢܘ ܠܗܢܘ ܕܚܕܝܬܐ . ܐܠܐ
ܛܒ ܢܓܝܒ ܐܢܐ ܡܢܐ ܚܙܬ ܒܗ ܣܘܥܪܢܗ
ܕܒܚܝܢ ܠܗ .

ܡܢ ܒܬܪ ܕܝܢ ܫܡܥܐ ܡܩܝܡܝܢ
ܐܦ ܡܢܐ ܫܡܥܢ ܐܚܘܗܝ ܕܒܠܗ
ܕܡܪܥܝܬܐ ܕܝܠܗ ܡܕܒܪ ܕܐܠܗ ܗܘܐ
ܠܡܫܡܫܢܐ ܘܩܒܪܐ ܘܠܒܝܬܐ ; ܘܩܒܠ
ܠܟܘܡܪܘܬܗ ܠܗ ܠܒܝܬܐ ; ܗܘ ܕܝܢ
ܠܡܪܝܐ ܡܢ ܕܐܬܦܩܕ ܢܬܠܡܕܐ
ܐܣܝܪܐ ܠܐ ܐܬܚܙܝ ܠܗ ܐܠܐ ܕܐܝܟܢܐ
ܢܥܒܕ

[illegible]

olim futurus sit, in quo Deus sit habitaturus: ejusque nominis fama ad extremas terras sit perventura, ut qui sciam, quemnam illi pridie adsidentem ipse conspexerim.

Exactis porro eo in Coenobio quinque mensibus Semses, quo temporis intervallo facultates suas egentibus, & Monachis erogavit, ita demum ad suum Monasterium remigravit. At Simeon, ut qui una cum capillo rerum humanarum curam penitus deposuerat, totus ad excolendum animum religiosae vitae disciplina se convertit, jejuniis, vigiliis, & perpetuo orandi studio ad perfectam cumulatamque virtutem sibi viam communiens. Quamobrem adhortantem Fratrem, ut communes opes expenderet, repulit, nihil praeter Dei negocium sibi cordi esse testatus. Hoc incensus Divinae caritatis ardore, fossam in horto suis sibi manibus apertam ad pectus usque ingressus, totam aestatem, quando aestus tanta vis est, ut ardere omnia videantur, ibidem transegit. Quo in loco magnis atque luculentissimis prodigiis Famuli sui Deus sanctimoniam comprobavit.

Fossam ad pectus usque ingressus, totã aestatem ibidẽ transigit.

Jam vero quum hoc robore animi per biennium summo labore se exercuisset, Piorum inimicus diabolus discordias inter Fratres serere orsus est, Monachosque adversus Simeonem incitavit. Communem itaque Monasterii Patrem adeunt, urgent, instant, ut si quidem Simeon vita, victuque communi uti recusaret, jubeat sua ipsum habere, & e Coenobio quamprimum abscedere. Eam Monachorum conspirationem quoniam infringere Coenobii Praefectus nequibat, Simeonem blande praetentat, hortatur, ut aequo ac pari eum reliquis Fratribus jure vivere adnuat. Attamen non persuasit. Quamobrem quum ille negaret, sibi fas esse a suscepto proposito recedere, Abbas coactus est ex familia illum dimit-

Monachorũ adversus eum simultates.

mittere, praefatus, audientibus ejusdem adversariis: eum, qui se ad pietatem in ejusmodi laboribus exercere constituisset, a sancto proposito abducere fibi neutiquam licere. Ceterum quum quidam Fratrum, cui Coenobiarchae agendi ratio minus probabatur, sub boram diei tertiam absoluto Officio e conventu dilapsus, Simeonis voluntatem rursus adtentare, atque a sententia abstrahere meditaretur, repente Divina quadam vi repulsus, humi adflictus est, jacuitque ad quinque horas, animo plane destitutus. Adcurrere protinus Fratres, qui forte sub vicina arbore orabant, sublatumque Monachum ad Simeonem deportarunt, tunc temporis in proximo nemore delitescentem. Heic miser ille resumtis tantisper viribus atrum sanguinem, saniemque evomuit. Post triduum Simeon jubet illum aqua inspergi, cujus contactu aeger recuperata mente involat statim in amphoram, & adsatim bibit, similique vomitu iterum sanioso cruore degravatus, post biduum etiam plane convaluit.

Monachum obrigentem & semianimem, qui ipsum adtentare meditatus fuerat, aspersa aqua curat.

B. Simeonis abstinentia fuit, ut supra narravimus, plane admirabilis. Nam etsi jejunium ab altera die Dominica ad alteram fine cibo producere plerumque soleret, qua temporis intercapedine ejus refectio ad ovi quantitatem vix excedebat; adcidit tamen, ut binas non semel, ac ternas hebdomadas jejunus traduceret. Fuit aliquando, quum hominum conspectum fugiens, in angulo domus, ubi ligna in Monasterii usum adservabantur, latebras, defossa circum humo, quaesivit. Existimantibus porro Fratribus, eum e Coenobio alio migrasse, triginta post dies ex Hebdomadariis quidam volens ligna inde extrahere, Simeonem casu ibidem delitescentem clausumque reperit, sitique pene confectum frigidae haustu recreavit. Mox ab Hebdomadario monitus Coenobiarcha, & alii plurimi su-

Binas non semel ac ternas hebdomadas jejunus traducit.

Defossa circu humo, ubi strues lignorū erat, triginta dies ibide delitescit.

supervenere, vixque universi Simeoni persuaserunt, ut, relicto ejus loci squalore, ad Sacram Oblationem una cum ipsis accederet. Et haec delibasse sufficiat de persequutione, quam ejusdem sodales Monachi, communis vitae jura praetendentes, adversus B. Simeonem commoverunt. Pluries enim coitione facta, apud Coenobii Praefectum eo nomine Simeonem detulerunt, instantes, ut pertinacem e Monasterio ejiceret. Hic vero constanter negavit, id se unquam facturum, testatus neutiquam cohibere se posse, quin Simeonem magni faceret, & singulari benevolentia complecteretur, intuens ejusdem inter labores patientiam, & praeclaros mores; praesertim postquam Adversarios non tam disciplinae tuendae studio, quam astu, & invidia moveri deprehendit.

Adversus somni molestiam sese hac arte Simeon muniebat. Tereti & rotundo ligno innixus stabat; id autem ita torno factum dispositumque erat, ut, si quando stanti somnus obreperet, simul lignum dormientis pondere pressum dilaberetur; unde consequens erat, ut eo subtracto, ipsum quoque corpus conlaberetur. Praeterea narrant, Simeonem corpus aliquando nodoso fune perstrinxisse; quumque dudum eo, perpetuo veluti sulco, latera exarasset, & succrescens vulneri caro interposita nodis spatia complevisset, rem subodoratus Coenobiarcha, Simeonem ab immani illa carnificina abstinere in posterum jussit, funemque sustulit, divulsae carnis fartum, & adfuso cruore saturum.

Rotundo ligno innixus, iisq. insomnes ducit noctes.

Nodoso fune perstrictus carnem dilacerat.

Nec sane illud silentio praemendum arbitror, quod quum Monachorum quidam pro Communitatis more hebdomadam sortitus, domestici furni curam suscepisset, futili joco rutabulum, igne probe antea candefactum, B. Simeoni his verbis porrexit: Agedum,

Ignitum furni rutabulum illaesa manu ad. prehendit.

Nn

dum, Simeon, & si quidem Domino tuo confidis, fidem tuam nobis adproba, atque hoc ferrum tute stringito. Haec ille jocando dixerat, quum Simeon rutabulum utraque palma prehensum constrinxit impune; Fratribus impendio stupentibus, ut qui putaverant, unacum cute carnem quoque ipsius absumtum iri. At ille ne rutabulum frustra strinxisse videretur, continuo ad furnum advolat, illumque diligenter converrit, mox etiam ad Fratres reversus, ambas palmas integras, perinde ac si frigida easdem abluisset, ostendit. Quod ubi rescivit Abbas, vehementer offensus, Monachum e familia dimittere statuerat; sed id quominus fieret, Simeon intercessit.

Cacodaemonis opera luminis perdit.

At longe graviore bello adpetitus a diabolo fuit, qui nihil non molitus est, ut Dei Famulum a statu suo convelleret. Ex multis haec pauca accipito. Quum B. Simeon pro suo more stans orationi vacaret, ecce Sathanas atra tectus caligine in oculos orantis incurrit, impressione adeo violenta, ut pupillae, obtusa penitus acie, obtorpuerint. Quum itaque Dei Famulum oculis captum Coenobiarcha doleret, ideoque identidem hortaretur, ut medentium operam morbo adhiberet, ille neutiquam dicto acquievit, sed in vacuum quoddam sepulcrum sese demitti postulavit; atque ibidem postcaquam dies triginta caecus exegisset, Divinitus praestitutum aegritudini tempus complevit, quadraginta scilicet dierum spatium. Quum ergo in ea specu Simeon ageret, sub noctis intempestae silentium Divina quadam luce coruscare locus est visus, qua hausta, statim ejusdem oculi recreati sunt; adeo ut acutissime cernerent, perinde ac si nulla ipsis aegritudo incidisset. Per hunc modum molestissimo morbo relevatus, ad usitatum orandi studium, & Monachorum labores se iterum retulit, Sociis

Sed exactis in specu triginta diebus oculorum aciem divinitus recipit.

Digitized by Google

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ciis ob rei novitatem magna admiratione suspensis".

11 Antrum erat prope Monasterium Orientem versus tenebricosum & horrendum, cujus ingressum claro etiam die pertentare hactenus audebat nemo, mugiente nimirum sub pedibus solo. At Simeon tam procul a communi metu fuit; ut sub ipsius profundae noctis tenebras clanculum e Monasterio digressus, specum intraverit, ibidemque totum verni Jejunii tempus transegerit. Quam occasionem nactus diabolus multiplici bello Dei Famulum vexavit. Aliquando enim infinitam multitudinem Viperarum, & Serpentum, sibilos pestilentesque halitus mittentium, Tigridum similiter, & Luporum, aliarumque id genus ferarum turmas egit. Sed ille inania isthaec terriculamenta adeo non extimuit, ut nec eo mentem divertere, distrahique permiserit: ita quasi nihil rei ipsi cum illis esset, ore atque oculis in Caelum directis perstitit, tamquam secessu animi facto a corpore. Mox signo Crucis pectus, & frontem communiit; ad cujus signi conspectum tartareus ille exercitus, velut fumus reflantibus curis, repulsus, dissipatusque, videri desiit, simulque suborta lux clarissima totum antrum illustravit, lucique intermissa vox haec interferri visa est: Hem tui te, Simeon, vexant Fratres, multisque insuper a diabolo adficeris incommodis: Tu vero caveto, ne inde animum despondeas, aut metu consternaris; quia Dominus tuus haudquaquam te deseret, usque donec tuos tibi Fratres subjecerit, tuisque pedibus diabolum submiserit.

Antrum horrendii ingressus 40. dies ibidem manet, orattcni intentus, daemonisque insultus irridens.

Jamque ea, quam dixi, abstinentia totum quadraginta dierum jejunium Simeon peregerat, a Fratribus interim ubique perquisitus, nec usquam repertus; quum Coenobiarchae venit in mentem, num forte in vicino specu Dei Fa-

Inde extractus, reducitur in Coenobium.

Famulus delitesceret. Adcitis itaque Monachis quibusdam, jussit eos locum quam primum adire, omnesque ejus latebras perscrutari: Hanc, ait, curam, velut a Deo vobis imperatam, capessite, o viscera mea, & adcensis funalibus, speluneam istam inrrare: puto enim beatum illum Simeonem eo sese abdidisse, eumdemque in summa rerum angustia versari; ne, si forte loci incommodis, aerumnisque confectus pereat, mortis ejus rei nos omnes merito postulemur. His dictis incitati Coenobitae caritare Domini, & Christiano zelo ferventes, laternis & funalibus instructi, in ulrimos speluncae secessus summo eum labore penetrarunt, ibidemque reperrum Simeonem, indeque statim ad Eeclesiam reductum Sacro Pane refecerunr [32].

12 Monachorū in eum simultates resuscitantur.

Hic B. Viri ad communes aedes reditus veterem adversus eum Monachorum astuu & simultates resuseiravit. Rursus in ejus caussa Coenobiarcham Frarres interpellanr, rogantque, ut palam edicat, num, Simeone retento, reliquos dimirtere velit; an contra illo dimisso, ceteros retinere? In hujusmodi conjectus angustias Abbas, quandoquidem & Simeonem observabat plurimum, & amabar impense, simulque Monasterium, in quo centum viginti Coenobiras habebat, fartum tectum tueri statuerat, utrique parti se facturum satis putavir, hujusmodi responso: Ego vero Simeonem iterum pertentabo, & si quidem communibus legibus vivere adnuerit, ipsum retinendum dico; sin contra reeuset, tunc vestrum erit ejus negocium definire. Ut ergo daram Monaehis fidem liberaret, Simeonem adortus, pluribus eidem persuadere contendit, ut Fratrum moribus, legibusque sese adcommodaret. Sed

E Coenobio Teledae ejectus.

13 quum post annum [11] randem animadvertisset, vanam spem se fuisse sequutum, videretque, nec Simeonem a pro-

po-

ܠܗ ܕܢܬܠܝܛ ܢܗܘܘܢ ܐܝܟ
ܘܠܐ ܢܫܬܒܩܘܢ ܘܠܐ ܬܬܦܪܫܝܢ
ܚܒܝܒܘܬܐ ܕܡܫܬܡܫܢܘܬܐ ܐܝܟ
ܐܢܫܐ ܕܗܘܐ : ܗܘ ܕܝܢ ܪܒܐ ܐܡܪ
ܠܗ . ܣܓܝ ܠܗ ܠܫܡܥܘܢ
ܚܒܝܒ ܕܝܠܝ ܒܪܝ ܕܒܝܬܐ
ܠܒܝܬܗ : ܐܠܐ ܡܛܠ ܕܠܐ ܡܫܬܡܥܝܢ
ܠܝ : ܘܕܝܢܐ ܒܝܠܬܗܘܢ ܕܡܢܚܢܢ
ܠܝ . ܘܝܕܥ ܚܠܦ ܗܕܐ ܡܬܚܫܒ
ܡܥܒܕܗ ܒܒܥܘܬܐ ܐܢܫܝܢ
ܠܢܝܫܐ ܗܢܐ ܐܡܪ ܠܗ ܕܝ
ܒܥܠܡܐ : ܘܡܪܝܐ ܢܗܘܐ
ܥܡܟ .

ܒܬܪ ܕܝܢ ܩܠܝܠ ܦܘܪܫܢܐ
ܢܦܩ ܡܢ ܥܠܡܐ . ܡܢ ܕܝܢ ܕܒܥܐ
ܕܝܢ ܕܫܒܩܐ ܡܫܠܡܢܐ ܗܘ
ܠܡܫܝܢܐ ܠܐܚܝܢ ܠܡܕܒܪܢܐ
ܘܝܗܒ ܘܡܢܐ ܐܡܪ ܥܠܘܗܝ:
ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܢܫܠܡܝܘܗܝ ܥܠ
ܐܝܕܐ ܕܐܢܫ ܐܝܟ ܢܝܫܐ
ܐܝܟ ܥܢܝܢܐ ܗܘܝ ܗܪܓܝ
ܠܡܪܢܐ ܡܕܝܢ ܒܒܝܬ . ܡܢ
ܕܒܝܬ ܕܝܢ ܐܘܡܢܐ ܕܒܪܐ
ܡܫܠܡܐ ܐܢܫܝܢ ܥܣܩܝܢ
ܕܐܪܐ ܠܡܕܒܪܢܐ ܘܐܝܟ ܕܡܢ
ܡܕܝܢܐ ܗܘܐ ܘܡܛܠ ܕܐܪܐ ܒܗ
ܒܝܬܐ ܕܒܝܬ ܠܡܫܘܡܢܐ
ܕܐܠܝܫܢܐ : ܘܡܛܠ ܡܢ
ܐܠܗܐ ܘܝܗܒ ܒܝܫܬܐ ܐܢܫܝܐ
ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܒܒܝܬܐ ܕܝܢ :
ܡܫܠܐ ܗܕܐ ܒܝܠܬܐ ܘܗܢܝܢܐ
ܐܡܪ : ܡܕܝܢܐ ܐܠܗܐ ܪܒܐ ܐܝ
ܐܝܟ ܐܝܟ ܢܝܫܐ ܕܒܝܬܐ
ܡܫܝܚܐ ܐܢܫܝܢ ܕܡܢܐ
ܕܐܬܒܝܢ : ܒܟܠ ܐܝܟܐ ܕܒܝܬܐ
ܕܢܦܫ ܐܝܟ ܒܗ ܒܡܕܝܢܬܐ :
ܗܘ ܡܢ ܕܢܦܩ ܢܝܫܐ ܠܗ
ܠܐܡܪ ܠܗ ܕܒܐܪ ܐܝܟ ܕܥܒܕܬܐ
ܕܠܐ ܢܘܡܝܐ : ܡܢ ܕܥܠܝܡ ܕܝܢ
ܕܠܗܘܢ ܕܟܪܗ ܡܢ ܠܡܕܒܪܗ
ܕܡܟܬܒ

posito suo demotum iri, nec Monachos susceptas cum illo simultates esse umquam depositUROS, adpetente jam quadraginta dierum jejunio, Simeonem officiose ad se arcessitum, in hunc modum adloquitur: Quantopere te amem, fili, quantumque proinde mihi molestum addidat tua consuetudine conspectuque destitui, multis experimentis doctus ipse intelligis. Attamen quoniam Fratres moribus tuis offenduntur, atque constitutas a Majoribus nostris leges violare, aut iisdem quidpiam detrahere, nefas esse existimo; aequi bonique te consulturum confido, si res tuas te habere jubeam, & locum tibi a Domino praeparatum petere. Quandoquidem illum ex intimo animi tui adfectu unice dilexisti, ille idem ubique praesens, & clementissimus Dominus votis adnuat tuis, teque Sodalibus olim praeesse jubeat. Tu vero domum istam, in qua eruditus fuisti, augere & ornare aliquando memineris. Nec enim dubito, quin ipse sim quandoque auditurus, te ad eam honoris & dignitatis amplitudinem, authore Deo, pervenisse, atque de laetissimo istiusmodi nuncio summopere sim gavisurus. Porro haec sanctum Coenobiarcham ex vero praedixisse exitus comprobavit. Nam ipso adhuc superstite, ac praesente, Simeon tantum cepit virtutis incrementum, atque in eam apud omnes homines existimationem venie, ut dissipata per omnes terras tanti Viri fama ipsam Imperatoris aulam pervaserit. Quae omnia optimus Senex audivit, sibique de Alumni sui profectu mirifice est gratulatus, jamque finem vitae suae adventare praesentiens, Coenobium B. Simeoni tradidit. Vir sane fuit admirabilis, atque omnibus virtutibus ornatissimus, qui a teneris annis usque ad ultimum senium Monasterium incoluit, in quod puer quinquennis intraverat, obiitque novem & septuaginta annos natus. Ea praefatus Simeoni, abitum jam paranti, quatuor de-

Abbatis de eo vaticinium.

denarios porrexit, & : Hanc, ait, tibi pecuniam habeto, ad victum, & vestitum interim suffecturam, dum tibi homines fugere, ac latere lubet. Cui Simeon: Avertat, respondit, Deus a Simeone servo suo, ut pecuniam usquam adtrectem. Tolle, quaeso, ista, mihi urique nihil profutura, atque pecuniae loco preces tuas, necessarium & adprime utilem mihi commeatum subrogato. Tum vero Abbas orans benedixit ei, & abeuntem paterno adfectu prosequutus est; sicut Isaac filium suum Jacob, illis verbis: Vade in pace, & Dominus sit tecum.

Genes. 28.

In Monasterium Maræ se recipit.

Per hunc modum ab Religiosorum familia dimissus Simeon abiit, Deum, quo duceret, sequutus. Quamobrem a Monasterii vestibulo paullulum digressus, converso ad Orientem Solem ore, sic orabat: Domine Deus fortis, ubicumque terrarum me tibi deservire jubes, illuc, oro, me servum tuum deducere digneris. Mox praedicti Monasterii fines praetergressus, Boream versus iter adripuit: atque, velut Domino deducente, confinia castelli [14] Tel-Nescin intravit, ibique ad opacae arboris umbram divertit. Interea dum in ancipiti negocio itineris sui exitum finemque a Domino explorat: ea cura usque ad vesperam ipsum tenuit. Sic autem orabat: Domine Deus meus sanctus & justus, si quidem jubes me in hoc loco statum dierum Quadraginta jejunium absolvere, facito, ut mihi fores Monasterii, quodcumque primum occurrerit, pulsanti, hoc a Janitore responsum reddatur: Ingredere: omni seposita de rebus meis inquisitione. Haec precatus, Divinitus factum est, ut veniret ad Coenobium Marae filii Baratonis, praedicti Castelli indigenae & Principis, ibique occurrerent vir senex laicus, & puer septennis, ceteris omnibus alio digressis. Dum itaque Simeon pulsat fores, adcurrit puer ille, apertoque ostio, Simeonem salutat

[illegible]

tat humanissime, mox subdit: Ingredere Domine. Cui Simeon: Inconsulto, respondit, Coenobii Praefecto, id ego non faciam: quare illum ut prius adeas, oro, & veniam petas. Tum puer: Ne vivam, si facio, inquit, nisi tu antea intraveris. Continuo Simeonis dexteram adprehendens, eum introduxit. Ita demum Senex a pueto monitus mox supervenit, magnaque cum amoris significatione Simeonem, perinde ac hominem sibi a multis annis familiarem atque amicissimum complectitur; Deo scilicet praetexitam persequutionem Simeoni in melius vertente, eidemque sese viae ducem praebente. Noctem quidem illam cum hospitibus traduxit: at ubi illuxit dies, Senem adit, sibique sepositam cellam adttibui rogat, ut qui procul ab omni hominum congressu totum praesentis Jejunii tempus ibidem transigere destinaret. Cui bonus Senex hilari vultu: Quin, inquit, ipse tibi locum deligis? Quemcumque ergo elegeris, hunc ego necessaria supellectili instruendum sine mora curabo. Continuo filium arcessit, nomine Matam, jubet coenaculum adparare parvulum, pulchrum, & Simeonis voto, ut quammaxime adeomnodatum.

Sibi sepositam cellam adtribui rogat,

Adeidit interea, ut ad illud Coenobium veniret Bassus [15] Periodeutes, cujus memoria in benedictione est, vir eximius, & admodum spectatae pietatis ac virtutis, ut qui omnes subegisset animi perturbationes. Hic Edessae in Mesopotamia patre Senatore natus erat. Tantus ac talis vir ad B. Simeonis conloquium ultro admissus, postquam prolixe cum ipso de religione ac Ascetarum motibus disseruisset pro sua pietate & sapientia, eidem benedixit; precatusque, ut res fauste feliciterque eveniret, ipso Simeone flagitante, cellae aditum obstruxit, & calce linivit, postesque vectibus communivit, inlatis antea panibus sex, & aquae vasculo. Per eum modum ad dies quadraginta perducto jejunio, Bas-

In qua jejunium 40. dierum sine cibo potuque transigit.

15

A Basso Periodeuta Eucharistiā percipit.

Bassus de B. Simeonis salute valde solicitus ad januam cellae venit, apertoque ostio repetit integros panes, & vasculum aqua plenum, Christique Famulum flexis
16 genibus orantem [16]. Quae res & ipsum Bassum, & ceteros, ad facti novitatem confluentes, in magnam admirationem rapuit, praesertim posteaquam Simeonem a Basso Sacro refectum Pane protinus vigere animadverterunt; adeo ut suis ipse pedibus Sacerdotem domum abeuntem sequeretur.

In septo inclusus Jejunium Quadragesimale peragit.

Postridie Simeon solitudinem cogitans, rogantibus Fratribus adnuit, ut sibi in vicino monte Septum [17] construe-
17 rent. Locum rogatus concessit Daniel Presbyter, aediculamque in suo Castro, Tel-Nescin dicto, attribuit. Quo in loco dum Christi Famulus versaretur, ineunte vertentis anni solemni Quadraginta dierum jejunio Bassus illum rursum invisit, Septique ostium de more occlusit, & calce linivit. Finito jejunio ad eum rediturus, Presbyteros sibi subditos, & quosdam Periodeutas collegas suos invitavit, ut secum eo accederent, rei exitum sapienter prospiciens. Reserato itaque ostio, Septum omnes ingressi, postquam Simeoni Oblationem porrexissent ..... *Desunt nonnulla*.

Olei benedictione auget.

Ingens interea miraculum ibidem ostendit Deus. Maras quidam ex primoribus castri Tel-Nescin beato Basso, ejusque sociis praesentibus, ac circumspectante magna hominum frequentia, urceum olei plenum S. Simeoni obtulit, atque, ut sibi bene precaretur, rogavit. Cui Simeon: Dominus, inquit, benedicat tibi. Extemplo oleum, ceu supposito igne calefactum efferbuit, atque e vase exundans, perpetuo velut imbre subjectam humum contexit, ea miraculi perennitate; ut vasa haurientibus deficerent, & urceus perinde plenus remaneret. Porro ad annos complures continuata est eadem liquoris adfluentia in aedibus boni illius viri, qui urceum a B. Si-

[illegible]

B. Simeone sibi redditum, quasi rem sacram habuit. Aegris praeterea oleum illud adhibitum, plurimos sanavit. Hoe Miraculorum, a S. Simeone palam & manifeste patratorum, primum fuisse comperimus, ex quo ille relicto Coenobio in solitudinem secessit.

Quod aegris adhibitũ, plurimos sanavit.

Et haec quidem publice fiebant; quae autem cum inimico omnium Bonorum occulte gerebantur, statim expediam. Fuit aliquando, ut infestissimus generis nostri hostis immanem colubrum adversus B. Simeonem stantem, atque Orationi vacantem immitteret, qui pestifero adflatu, horrendisque sibilis Dei Famulum frustra metu tentare connisus, informe corpus in orbem conglomerans, medium spatium inter utrumque stantis Simeonis pedem occupat, mox alterum pedem invadit, atque funis in modum ingentibus spiris ad genu usque complexus, subindeque constringens, Christi servum terrere, & ab Oratione avertere conabatur: sed inutili plane labore. Nec enim ille ad monstri adspectum, contactumque ullatenus trepidavit, nec inchoatas preces aliquando interrupit: quibus absolutis, anguis spiras, queis B. Viri crura constrinxerat, sponte explicuit, ad nota cubilia rediturus; vixque loco excesserat, quum Divina vi ictus a summo ad imum medius disruptus est.

Immanis coluber Simeonem metu tẽtare connisus.

A summo ad imum medius disrumpitur.

Non absimili monstro iterum tentatus fuit. Decem enim post dies illi oranti sub noctis silentium Draconis species objecta est. Bellua erat ingens, longa, & maculis interstincta. Prorepens identidem humum intorta cauda diverberabat, simulque pestilenti spiritu circum aërem perflans sibilansque, horrendum quoddam insonabat; ut locus inde contremiscere, atque subsilire pavimentum videretur. Scintillabant oculi, rictuque dehiscente, velut aestuante ac patente camino flammae erumpebant, naribus perinde fumum in atras ac densas nubes glomerantibus. At inclytus Si-

Draconem fugat.

 meon

Baſſi de B. Simeonis celebritate vaticinium.

meon ea ſpecie adeo deterritus non eſt, ut ſublatis e veſtigio oculis, manibuſque in Caelum protenſis Divinam precatus opem, in belluam inſurgeret, flatuque oris ſui eandem imperens, his verbis objurgaret: Increpet re Dominus Noſter Jeſus Chriſtus. Exremplo monſtrum illud rerribile exceſſir, & diſparuit. Quamobrem merito beatus Baſſus, poſtquam S. Simeonem inviſerat, in Eccleſia, frequentiſſimo populo audiente, velut futura varicinans, multa Miracula per B. Simeonem a Dco editum iri, adfirmavit, quibus utrum paria ab Apoſtolis, & Prophetis patrata fuiſſenr, jure eſſemus dubitaturi. Quid, quod Reges eriam complures & Principes illum ſaluratum venturos, atque in genua provolutos, eum oraturos, ut ſibi benediceret. Varem vera loquurum fuiſſe, eventus probavit.

Puella ab incunabulis paralyſi laborantem ſanat.

Beth-Laha caſtellum eſt, a Tel-Neſcin paſſuum circiter ter mille diſtans: ejus loci Dominus habebat filiam, quae paralyſi ab ipſis fere incunabulis correpta fuerat, ac torpentibus diuturno languore membris pene obriguerar: ita per annos duodeviginri in lectulo immobilis decubuerar. Aegram iraque famulorum humeris geſtatam, & ad Simeonis Septum delatam, pater foris Boreau verſus deponi juſſit, dum ipſe Seprum ingreſſus, Chriſti Famulum exoraret. At ille hominem comiter adpellans: Perge, inquit, & in nomine J. C. pugillum iſto pulvere plenum ad puellam deferto, eodemque aegram perfricato. Deerat nimirum oleum, nec erat apud vicinos Cauponas invenire poſt annum, & duos menſes. Paruit ille, & puella ad pulveris contactum Divina Chriſti ope repente convaluit, arque e ſella exſiliens, multa hominum frequentia prodigium ſpectanre, Deique potentiam demirante, adſurrexit adeo firma valetudine; ut montis, cui praedictum Caſtellum inſider, arduum clivum pedibus ſuis conſcendere, atque ſuperare potuerit. Huie Vir-

[illegible]

[illegible]

Virgini postea pater Monasterium construxit, ubi in reliquum vitae suae tempus sese, suasque res, rationesque Deo consecravit. Haec autem puella omnium, qui in eo loco ex variis morbis relevati sunt, prima fuit. Ejus Pater apud S. Simeonem deinceps ad mortem usque commoratus est.

Postea B. Simeoni oblati fuere Paralytici alii duo, pueri erant consobrini ex valle Antiochena oriundi: & alter quidem cum ea aegritudine natus fuerat; alter vero mali Daemonis opera eandem contraxerat sexto a nativitate mense. Commodum interea adcidit, ut per illorum castellum forte praeteriens advena quidam ex pago Tel-Nescin, ipsorum consanguineus, de S. Simeone multa in rem praesentem narraret: necdum enim ejus Miraculorum fama ad ipsos aliunde manaverat. Ambos itaque adolescentes ad servi Dei Septum cognati delatos ad ejusdem pedes deposuerunt. Miserorum ille calamitatem contemplatus, vehementer indoluit; erant enim ambo eleganti forma, eoque morbo septem jam integros annos conflictabantur. Quamobrem absoluta oratione, puerorum cognatos adpellat, & : Agitedum, ait, utrumque isto pulvere inspergite in nomine Christi. Quo peracto, confestim pueris salus reddita est, artubus firmissime consolidatis; ut non modo ad S. Simeonem suis pedibus adcederent, sed domum redeuntes, nullius ope indigerent. Quo beneficio adfecti, maximas, quas potuerunt, gratias Sospitatori Deo egerunt.

Duobus Paralyticis incolumitatem restituit.

Huic adtexere placet aliud non absimile Miraculum. Juvenis Romanus raptam Virginem constupraverat: continuo ictus a cacodaemone, & ex equo dejectus, motum omnem corporis amiserat, & in trunci modum exaruerat; adeo ut nec verba formare, aut quovis se vertere valeret. Mente praeterea, atque ratione eo usque fuerat destitutus; ut nec notos sibi

Juvenem Romanum mentis & motus impotem curat.

ſibi agnoſceret. Pii quidam homines adoleſcentis infortunio commoti, ipſum ad B. Simeonem pertulere. Solidum diem humi proſtratus, ibidem exſpectare eſt juſſus, dum S. Simeon conſuetum precnm ſuarum penſum abſolveret. Tum demum Chriſti Famulus aegri juvenis ſociis praecepit, ut collecto cx eodem loco pulvere ipſum inſpergerent, mox etiam aqua eluerent. Quod quum illi dicto citius praeſtitiſſent, ſimul aegrotus ſui compos, ac mente ſanus effectus eſt, humoque adſurgens ſedit, & loquutus eſt. Tunc Simeon ipſum blande compellans: At tu, inquit, te poſthac iſtiuſmodi flagitia nunquam perpetraturum mihi pollicearis. Tum ſubdit: Surge in nomine Domini. E veſtigio Juvenis priſtinum robur, animique facultates integras recuperavit, redditamque ſibi ampliſſimo Dei beneficio valetudinem eſt gratulatus.

Juvenē a daemone ſuccubo conflictatum liberat.

Hunc Juvenem alius poſtea ſequutus eſt, qui a Daemonc ſuccubo conflictabatur: obſcenus videlicet Spiritus ementita mulieris forma cubantem adoriebatur, multiſque miſerum hactenus malis adflixerat. Iſtum aliquando conſpicatus B. Simeon adpellat, &: Age, inquit, bone Juvenis, corpus hoc noſtro pulvere ſuffricato in nomine D. N. J. C. eodemque Crucis figuram deſcribens, aedes tuas obſignato. Quod ſimul ac effeceris, infeſtum iſtum turpemque hoſpitem procul a domo tua tute abiges. Veram Simeonis praedictionem eventus comprobavit. Enimvero Juvenis ille quoad vixit, ab improbo Daemone nunquam eſt infeſtatus.

Miracula iſtis ſimilia, ſed & majora Dominus per B. Simeonem patravit. Nam aliquandiu poſt adfuit Presbyter quidam ex locis Septentrionalibus, difficili admodum ſaevoque morbo vexatus.

Presbyterum Paralyticum ſanat.

Quum enim forte in Eccleſia ſedens, Codicem legeret, repente a malo Spiritu, ſub nebulae ſpecie latente, impa-

[illegible]

impacta alapa humi adflictus est, perinde atque oculis captus, & linguae, ceterorumque membrorum usum motumque omnem amisit. In hoc porro miserrimo statu repertum domestici ab Ecclesia in proximas aedes extulerunt; ibique in suo lectulo depositus, ad horas novem impos sui, & immobilis permansit: nec postea absque famuli ope situm corporis mutare valuit. Mox pervulgata B. Simeonis fama, in spem recuperandae salutis erectus, ut ad ipsum quamprimum deportaretur, oravit. Quum ergo ad Scihum (castelli id nomen est, a Tel-Nescin passuum ter mille) qui eum deferebant, pervenissent, ibidem pernoctare constituerunt, ut nimirum modica quiete refecti, postero die ad Sancti Viri Septum ascenderent. At bonus Deus contuens fidem & laborem piorum hominum, qui operam suam in boc negocio posuerant, atque ipsius aegroti diuturnam adflictionem, & molestiam commiseratus, eundem manifesto miraculo sanavit. Nam quum B. Simeon oraret, Divino plane instinctu intellexit praedicti Presbyteri aegritudinem, quave ex caussa eidem immissa fuisset. Arcessitum itaque quemdam ex multis, qui ipsi ad ejusmodi ministeria aderant, jussit aquae vasculum sumere, & Scihum protinus descendere. In isto pago, subdit, Presbyterum paralyticum invenies in lectulo decumbentem intra Ecclesiae atrium; hunc tu posteaquam aqua asperseris, his verbis adloquere: Haec tibi Simeon peccator edicenda mandat: In nomine J. C. lectulum in Ecclesia deponito; tu vero ex hoc morbo adsurge, tuisque pedibus reliquum viae conficito, tantum hucusque laborem alienis humeris praebuisse contentus: hactenus videlicet homines te bajularunt, in posterum gratia Domini tui tibi vires sufficiet, ut aliena ope nequaquam indigeas. Continuo famulus ad pagum advolat, reperitque Presbyterum in Ecclesia, prout Simeon docuerat,

rat,

rat, in lectulo jacentem, & ex saevissima illa vexatione adeo prostratum, ut de vita prorsus ageret. Interea incolae comperto famuli adventu convenere frequentissimi, ipsisque praesentibus atque testibus, aegrotum aqua aspersit, mox Magistri mandatum exposuit in haec verba: Dominus meus Simeon mandat tibi, ut in nomine Christi surgas, & relicto lectulo, pedibus tuis ad ipsum pergas. Confestim Paralyticus aqua, Servi Dei ore benedicta, aspersus, morbo relevatus est, mentisque atque oculorum lumen recuperavit, redintegratisque viribus, e lectulo suo sanus vegetusque exsilivit, & Ecclesiam ingressus, de restituta salute Deo, & S. Simeoni gratias egit; mox etiam suis ipse pedibus clivum ascendit, incolarum turba deducente, quum nec factum mirari, nec Dei potentiam laudare satis se posse adfirmarent: quandoquidem illum ipsum, quem paullo ante in lectulo jacentem tamquam truncum conspexerant, nunc ad contactum aquae benedictae quovis morbo levatum intuebantur, simulque e strato suo exsiliisse, perinde ac si in nullam usquam aegritudinem incidisset, aut minimum valetudinis detrimentum passus fuisset. Quum autem per hunc modum ad cacumen montis evasisset, B. Simeonis septum ingressus, humi sese abjecit, Deique Servum veneratus est. Cui ille: Surge, inquit, jamque omnem metum securus ponito. Nam etsi Diabolo hactenus licuit tibi eas, quas expertus fuisti, molestias per servos & emissarios suos inferre, majorem tamen Deus tui misertus tibi rependet gratiam. Quae autem obvenere tibi, mala in authorum capita recidisse, posteaquam hinc discesseris, statim comperies: propterea que supplices ad te miseri adcedent, injuriam deprecaturi. Tu vero inimicos tuos ea misericordia complecti memineris, qua te ipsum Deus complexus est. Modicum itaque pulveris, & aquae hinc capito, eaque

eaque singulis adhibeto; aderit nimirum bonus Deus, aegris medelam, opemque conlaturus. His dictis, atque factis Sacerdos mirum in modum recreatus, actis primum Deo gratiis, una cum sociis discessit. Ecce autem occurrunt nefarii homines, quos B. Simeon designarat. Illos porro quum pius Sacerdos atrocissime conflictari videret, aqua primum, mox etiam pulvere aspersit, ac simul utrorumque preces ratas habens Deus, aegrotos sanavit, qui beneficium ejusmodi B. Simeoni acceptum referentes, ad ejusdem septum omnes convenere, ibique cunctis audientibus nequitiam suam palam detestati sunt, eosque Christi Famulus salutaribus monitis primum instructos, atque ejusmodi flagitia in posterum cavere jussos, dimisit.

Viro egēti ex tribus peponū cauliculis tres mensuras impetrat,

Sub idem fere tempus venit ad B. Simeonis Septum ex Halepinis vir egentissimus, in Summa rei domesticae difficultate aliquod levamentum petiturus, & quantum ex vultu conjectare erat, ob praeteritum infortunium animo vehementer perturbatus. Continuo ad S. Viri pedes se abjecit, obortisque lacrymis sui doloris caussam his verbis exposuit: Agellum dudum conduxeram, severamque in eo pepones: sic nempe mihi victum parabam, atque filiis orbis; mater enim pridem objerat. Jamque crescentes plantae areolas impleverant, quum nescio quis, homo utique quisquis ille fuerit, nequissimus, hortum sub noctis tenebras ingressus, plantas avulsit omnes praeter decem, istas pedibus protrivisse, atque dissipasse contentus. Haec praefatus, peponum, atque cucurbitarum cauliculos profert, & in medium projicit. Tum Simeon: Surgedum, bone vir, inquit, satis usque infortunio tuo doluisti; sed & ego ex isto fuecessu nescio quid nefastum subodoratus sum. Nunc vero pulveris pugillum hinc accipito, atque ubi agellum intraveris, ducto in Crucis figuram pulvere, ter humum

mum inſpergito in nomine D. N. J. C. Equidem Domini bonitate fretus, confido fore ut, quando tres ſolummodo plantae tibi ſuperſint ex iſtis, Deus Optimus tibi menſuras largiatur tres; totidem enim ex iſta cultura tibi proventuras ſperaſti: quod quum ipſe oculis tuis conſpexeris, Domino gratias habere memineris. Ejuſmodi autem ſceleris authores, quicumque fuerint, vindici Deo celeres, & graves poenas dabunt; imprudentiſſime enim te in hanc egeſtatem redegerunt, Dei patientia abuſi. Ex illis, ſat ſcio, tres ſunt improbi, atque ad omne facinus audaciſſimi, multiſque criminibus infames, & publicae quietis perturbatores, qui magnis etiam flagitiis ſacras Aedes, & Monaſteria violarunt. Atqui ſceleſtiſſima capita Dei vindicta quantocius adſequetur, & ſingulorum ſcelera, etſi non uno, eodemque ſupplicio vindicabit, quod neutiquam evadere queant. Tertio ab hac praedictione die Divini Judicii ſententia ſceleſtos illos ſtupendum in modum involvit, eorumque nefariam conſpirationem diſſipavit, vires adcidit, cervices perfregit duriſſimas, & ſuo quemque peculiari morbo adflixit. Alter enim Elephantiaca lue correptus, dehiſcentibus in fruſta marcidis carnibus, graviſſimique odoris nimbos exhalantibus, poſtremo totus contabuit. Alter vero inflati utris in modum repente totus intumuit, adeo ut praeter acerrimum dolorem, ne tantiſper quidem incedere valeret: quamobrem quidam hominis ſortem miſerati, illum deportare ad B. Simeonem condixere. At vero quum infelix oppidi fines, genibus manibuſque raptando, vixdum pertranſiſſet: nec enim ipſum jumento vehi, morbus patiebatur: adcidit, ut dum quadrupedis adinſtar, eo, quo dixi, labore per montis devexa enititur, neſcio quid offenderet, unde miſerabili ruina in terram adflictus, horribilem in modum diruptus eſt, violentiſſimaque conli-

Divinā ultionem in latrones praedicit.

[illegible]

[illegible]

liſione viſceribus ſuo loco divulſis, atque defluentibus, ſtatim exanimatus concidit. Cadaver Socii caſus atrocitate adtoniti humarunt. Tertius diabolum carnificem habuit, a quo miſere tortus, atque demum in furorem actus eſt; ut doloris impatiens, brachia ſua identidem dentibus morſuque adpeteret, linguam commanducaret, veſteſque diſcerperet. Hunc tandem, manicis atque compedibus conſtrictum, pii quidam viri ad B. Simeonem perduxerunt. Quumque in eo miſerabili ſtatu hominem diu jacuiſſe narrarent, finemque tantis malis imponi rogarent, vix tandem illi perſuaſerunt, ut aegroto benediceret, qui morbo tantiſper relevatus, ſuique compos effectus, ſua, ſuorumque Sodalium ſcelera palam confeſſus eſt. Tum Simeon ſubdidit: Hiſce nimirum flagitiis meritas poenas rependit Deus; ut miſericordia vos penitus indignos fuiſſe, ipſum ſupplicium teſtaretur.

Ceterum de Viſionibus, ac Revelationibus, quibus Deus per Spiritum Sanctum B. Simeonis mentem illuſtravit, vix, ac ne vix quidem aliquid narrare, aut dicere poſſumus. Nam & ipſe Dei Famulus etiam atque etiam cavebat, ne in vulgus iſta manarent; ſcilicet ne quis ea forte ab ipſo jactari, ad captandum populi plauſum, ſuſpicaretur, & ex hac temeraria ſuſpicione Spirituale damnum incurreret; aut contra perſuaſus, ea quae dicebantur, vera eſſe, illum ſupra id, quod in eo videbat, exiſtimaret. Quocirca ejuſmodi arcanorum notitiam externis negare ſatius credidit, Familiaribus etiam quam parciſſime communicare; ita tamen, ut ſimul ab ipſis ſilentii fidem expoſceret. Verebatur nimirum, ne ſi ante obitum ſuum iſta in vulgus diſſeminarentur, plerique eadem a domeſticis ſupra fidem exaggerari putarent. At nec omnibus quidem Familiaribus administris, atque diſciplinae ſuae Alumnis ſine delectu ſecreta hujuſmodi committebat;

Cavet, ne Revelationes, & Viſiones ſibi Divinitus objectae, in vulgus manent.

2. *Cor.* 12, 6.

bat; sed iis tantummodo, quos prae ceteris diligebat, & quorum fidem satis exploratam habebat.

Visione Caelesti munus sui edocetur.

Inter cetera hujus generis compluria, objecta illi aliquando fuit species trium Virorum, quorum alter videbatur summa cujusdam scalae tenere: erat autem eadem admirandae celsitudinis, adeo ut Caelum contingeret: alter ad scalae medium pervenerat, tertius adhuc circa ima haerebat. Adparet mox in augustissimo throno conspicuus Deus, Caelestium Mentium choris stipatus. Tum vox ignota insonuit, virum scalae medium tenentem de nomine compellans, his verbis: Agedum, & ad fratrem tuum conscendito. Qua voce ille mire corroboratus, ad scalae fastigium enitebatur; donec per ardua fortiter eluctatus, ad eum pervenit, qui summa tenere videbatur. Post iterum eadem vox haec verba profari audita est: Hic est Moses magnus Propheta, & ob Legem Divinitus in monte Sina acceptam, & ob insignia miracula clarissimus, Deoque carus, ac per totum terrarum orbem celebratissimus; cui proinde parem Ebraeorum natio neminem habuit. Similiter tu quoque gloria, atque rerum gestarum fama universos seculi tui mortales superabis: dummodo quae tui muneris sunt integre, sanctèque perfeceris. Sed & quemadmodum favi servo meo Mosi, sic tibi propitius adero, preecesque tuas ratas efficiam. Haec fatus, tres claves Simeoni tradere visus est; mox eidem interroganti, quaenam tertio illi circa ima scalae adhuc haerenti obventura forent, respondit: Illum vero jube tibi succedere, atque in locum tuum ascendere. Paruit Simeon, & ille tertio vocatus, ad medium scalae conscendit.

Ejusmodi porro Visionem altera mox subsequuta est, admirabilis perinde, atque terribilis, quam quum Simeon vidisset: vidit autem sub meridiem ipso orationis tempore: adeo expavit, atque

que conterritus est, ut faciem trepidus Maforte operire cogereretur. Objiciebatur, nimirum, species ignei currus: fervebant ardentes rotae, & rotis similes equi: inde crebra micare fulgura, & ejaculari ignes videbantur. Currui insederat ignota facie vir, qui ad B. Simeonem adcedens, eumque comiter adpellans, placido, ac sereno vultu haec ipsa effari verba dignatus est: Omnem posthac metum exsuito, animumque contra omnes difficultates, atque pericula obfirmato; ut quaecumque muneris tui esse compereris, gnaviter exsequaris: memineris que quam oppido turpe sit hominis mortalis metu officium deserere. Caussas proinde Pauperum, & Infirmorum, quos Potentiorum insolentia oppressit, fac, ut fortiter, & constanter procurare, tuerique deinceps etiam atque etiam satagas: Divitum contra, atque Nobilium improbitatem, superbiamque compescere. Confidito interim, Dominum tibi propitium fore, teque ab omnibus tuis hostibus certissime incolumem servaturum: nomen quippe tuum scriptum est in Libro Vitae, tibique parata sunt honoris insignia, & patrum, fratrumque tuorum Apostolorum consortium. Elias Propheta ego sum, qui Divini honoris zelo incensus, clausi Caelum, & Achabum, atque Jezabelem canibus dilaniandos objeci; Bahaliricos quoque Sacrificulos occidi. Haec effatus, sublato in aëra curru, videri desiit. Quo tanto, ac tam Divino oraculo erectus, & confirmatus famulus Dei Simeon, cogitare coepit, qui tandem forent illi Pauperes, quorum injurias vindicare jubebatur? Num forte illi, qui victum ostiatim mendicare solerent, vel qui Potentiorum vi opprimerentur? An vero alii, quorum Apostolus meminit, quique paupertatem ex virtute profitentur, & abdicata seculi gloria propter Deum, vitam paucis contentam in Monasteriis agere constituerunt, in spem sem-

sempiternae remunerationis? Idem namque Apostolus collegas suos, & Christianos, quos Sanctos nominat, aliorum 2. Cor. 9. 1. caritati frequenter commendare consuevit. Quumque aliquot diebus in ea cogitatione anceps haereret, ecce secundo Elias oranti adparet, eo, quem antea descripsi, curru vectus igneo, circum undique flammis septus, in augusta specie, atque solis adinstar splendente, candido amictus pallio, cetera comis, & blandus. Is Simeonem compellans: Quae te, inquit, angit cura, & quid trepidus sciscitaris, quodnam Pauperum genus ego tibi pridem commendaverim? Jam iterum edico, ut omnium promiscue egentium, seu Mendicorum, seu Monachorum fratrum tuorum curam tibi suscipiendam in posterum putes; sed & Sacerdotum authoritatem, & Ecclesiae jura sarta tecta tueri memineris. Cura ergo, ut nemo Sacerdotium contemnat, aut parvi pendat; sed omnes sacris Ministris, suisque Rectoribus obsequantur, & pareant. Praecipue vero satage, ut operam tuam nunquam sibi defuturam intelligant miseri, & calamitosi, quicumque opulentiorum insolentia premuntur, pupilli, inquam, & viduae; sibique ipsi te parentis, & rectoris loco futurum sciant. Cave, ne Praefectorum, Regumve minis aliquando cessisse, aut Divitum gratiam ambiisse videaris; sed ex justo, & aequo Locupletem perinde, ac Pauperem palam redarguito. Omnes quippe Reges terrarum, etsi conspiratione facta in unum coëant agmen, tibi neutiquam obesse poterunt. Qui enim Deum sibi propitium, praesentemque habet, hunc perturbare, nedum laedere nemo hominum valet. Enimvero, quemadmodum nec Achab, vel Jezabel me opprimere, aut deterrere potuerunt, quin utrique exitium, suaeque sobolis interitum denunciarem, post etiam eorum cadavera canibus voranda praedicerem, sed & eorum

[illegible]

rum Saerificulos, ae Tribunos qna ferro, qua flammis absumerem; ita nec mortalium quisquam ullatenus laedere te poterit, Dei, nimirum, praesidio tectum. Verumtamen vide, ut animo sis forti, & constanti, atque ad omnes easus ferendos paratissimo. Cave, ne te labores frangant, aut animum emolliat desidia. Patientiae in primis, ae mansuetudini adsuesee; adeo ut nullae te vitiosae adfectiones ab officio cessare compellant. Haec loquutus, eurrum in aëra movit, iterumque Simeonis oculis sese subtraxit.

Piis exercitationibus, quibus antea utebatur, alias decuplo majores adjicit.

His, atque ejusmodi ostentis Simeon edoctus, ineredibile est, quantum roboris inde collegerit, quantumve in Dei amorem exarserit. Quamobrem piis exercitationibus, quibus antea utebatur, alias deeuplo majores adjeeit, dejectoque Septo, sese deinceps adspectabilem omnibus praebuit, diu noctuque confluentibus ad eum populis, & in ejus contemplatione, velut quodam mentis secessu defixis, atque haerentibus. Jejunium praeterea longius, quam solebat, protrahere constituit; sie ut nonnisi rogatus cons..etum cibi demensum post longa intervalla, seroque tandem perciperet. Cogitans nimirum, admiransque geminos illos heroas Mosen, & Eliam, haec apud se agitabat: Recole jam, Simeon, istorum clarissimorum Prophetarum monita, pereontare, quibus moribus, quibusve artibus servi Dominum sibi adjunxerint, tantamque illius gratiam inierint, ut ipsos isto honore dignaretur, Jejunione, an vero Oratione? Num Fide, aut Caritate, vel voluntaria animi demissione? Num eorporis munditie, vel studio Divini honoris? Adeo illum admirabilis ea speeies, qua spectandos ambo sese eidem obtulerant, & amplissima dignitas, ad quam a Conditore suo Deo provecti fuerant, ipsum capiebant. Quocirca Viros, si qui occurrerent in Divinis Seripturis versati, de moribus, gestis-

Digitized by Google

ftifque laudatorum Prophetarum identidem fcifcitabatur: & alius quidem eorundem profectum, & incrementa ab humilitate, alius vero a caritate, atque alius ab ardentiffimo Divini honoris tuendi ftudio petenda effe decernebat, pro fuo quifque differens captu & ingenio. Sic B. Simeon unumquemque fcifcitabatur ab omnibus doceri cupiens: nec indigna res vifa eft viro magno, atque in rebus Divinis exercitatiffimo, vel ad infimos defcendere, & ab illis exquirere, quonam vitae genere, quibufve moribus, & exercitationibus Deo melius infervire, ipfique magis placere eum oporteret. Et haec quidem adfequutus eft tum ex doctorum Virorum confuetudine, tum etiam ex Divinarum Scripturarum lectione: omniaque rurfus mente complectens, eadem in rem conferre ftudebat. Inde porro prodiere longum, nullifque certis definitum terminis jejunium, illa immobilis, & fixa erecto corpore ftatio: quae duae res, adtentis folummodo humani corporis viribus, fine Dei peculiari praefidio, omnem penitus fidem excedunt. Adcedebat orandi ftudium plane perpetuum: qua in parte nemo ufquam mortalium Simeoni comparandus exftitit. Huic adde incenfum pro tuendo augendoque Divino honore ftudium, & fummam corporis munditiem. Et vero quifnam aliquando dicendo adfequi fe poffe confidat, atque pro merito laudare Virum, qui in mortali corpore incorporearum Mentium actus, & opera repraefentavit? Frontem enimvero erexit, ut fortis, infufaque divinitus virtute roboratus, prodiit ad pugnam, velut expeditus, & bellis exercitatus miles; nec militiae difficultatibus, onerique fuccubuit, nec corporis aerumnis, & incommodis fractus eft, fed peccatum fubegit, & Diabolum peccati authorem profligavit, ejufque milites difcuffit; fed & inimicos fuos, armis Domini fui munitus, fuperavit, & antiqui hoftis ca-

[illegible]

castra, Christi fide instructus, expugnavit ac diripuit, victorque victoriae insignia a Deo Conditore suo tandem accepit. Et lapidi quidem pedes palam adfixit, mentem vero in recta fide confirmavit: dumque caro pedum ejus ex perpetua statione dirumpebatur, invictus animus in amorem Agonothetae sursum rapiebatur. Similiter quando ex diuturna corporis inclinatione vertebrarum compages laxabantur, mens Christo intima caritate conjungebatur. Nec aliquando acerbissimo carnis dolore spiritus ardor refriguit, sed quovis momento vivacis ad instar flammae, in Caelum ferebatur: nec otium in tranquilla statione eidem suasere saepe reflantibus ventis excitatae tempestates, quandoquidem spem suam in Domino posuerat. Corporis ulcerosi questus contemsit, & carnem improbo labore continenter exercuit. Quumque somnum oculis negaret, visum quoque pene amiserat, mente interim ex Divina visione Caelestem hauriente lucem. Stabat erectum super columna corpus, animus interim apud Deum habitabat, & carne inter homines relicta, cum Angelis versabatur. Quis autem ista eloqui se posse putet, aut quid in hac tam multiplici rerum ab eo gestarum copia sibi dicendum seponat? Num quod nulla vi coactus, sed pro arbitrii sui potestate vas esse honoris elegerit, membraque sua mundaverit, ut fieret Spiritus Sancti templum? Quodve incommoda, & aerumnas deliciis, atque otio antetulerit, esuriem, inquam, saturitati, opibus inopiam, adfligi in hoc seculo cum Christo malens, ut cum illo Caelestis gloriae deliciis in Sanctorum civitate potiretur? Enimvero eam sibi imperavit vitae regulam, quam nec primi, nec medii, nec ultimi temporis hominum quispiam est adsequutus. Quodnam enim corpus, aut quae ferrea membra laborem tolerare potuerunt parem? Recto siquidem corpore stetit super Colu-

Stat diu ſuper columna intra cubiti unius ſpatium,

lumna quadraginta cubitorum triginta annos, intra cubiti unius anguſtias, conſtrictis velut numella pedibus; ita plane, ut neutrum pedem movere dextrorſum, aut ſiniſtrorſum, eidem liberum eſſet: donec intolerabili labore adtrita, conſumtaque eute, caro quoque diffluxit, & oſſa, nervique ſuis exſuta cementis patuerunt. Epigaſtrium praeterea diruptum eſt: quod ex ejuſdem familiaribus adminiſtris poſtea compertum eſt; qui inſuper adfirmabant, multo acriorem ex epigaſtrii, quam ex pedum aegritudine dolorem exſtitiſſe. Spondyli etiam tres, dum ille inter orandum ſeſe curvat, protendit, ac provolvitur, continuo, & quotidiano labore ſoluta compage, ab invicem divulſi ſunt. Ter inſuper poſtquam Columnam conſcendit, hebetata oculorum acie, creditus eſt, viſum plane amiſiſſe, ea adfectione ſingulis vicibus ad quadraginta dies durante: cauſſa erant vigiliae, & inedia fere perpetuae. Ejuſmodi porro oculorum vitium, exceptis ejus adminiſtris, nec tamen omnibus, nemini patuit, ut qui apertis oculis omnes adloqueretur, neminem plane videns. Quum autem eo cum incommodo quadraginta dies exegiſſet, repente lucem famulo ſuo Chriſtus reſtituit: quod itidem externorum nemini innotuit, tacentibus nempe domeſticis; id enim ſevere caverat, interdixeratque generatim, ne incommoda, & aerumnas, quas ipſe continuas patiebatur, cuiquam patefacerent. Sufficit enim mihi, ajebat, Deum iſta ſcire, cui uni deſervio, & cujus gratiam unice ambio.

Ter obcaecatus lucem divinitus recuperat.

His itaque incommodis, atque iſtis multo gravioribus malis clam palamque ad patientiam exercitus eſt Dei Athleta Simeon: & per aeſtatem quidem ferventiſſimi ſolis aeſtum, per hyemem vero ſaeviſſimum frigus incredibili conſtantia toleravit; unde velut aurum, conſumtis fecibus, purgatiſſimum prodire viſus eſt, ſole, videlicet, ignis ſupplente vices,

Graviſſimas aerumnas, & incōmoda patitur.

Digitized by Google

ces, cute vero, quae carnem ejus circumdabat, camini speciem praebente: & ignis quidem tandem exstinctus est, & caminus aliquando deferbuit; Dei autem servus utrinque summam gloriam adeptus est. Jamque aestate abeunte succedebat suis stipata malis hyems, illa, inquam, hyems, de qua velut admirabundus Propheta canebat: *Ante faciem frigoris ejus quis sustinebit?* Psal. 147. 17. Hyemem sequebatur ventorum validum agmen, nivalis Boreas, violentus Eurus, & turbidus Auster, & eodem ciente procellosi glomerabantur imbres. His scilicet copiis diu pugnatum est cum docto Opifice, qui domum suam super petram aedificaverat. Vicit tamen Simeon, & ventorum contra rabies repressa est, glacies nivesque dissolutae sunt, atque imbres absorpti. Quis jam non miretur Virum, qui recto corpore diu noctuque stans, pedibus disrupta cute dehiscentibus, atque fatiscente epigastrio, ne minimum quidem commovetur: qui ob diuturnas vigilias caligantibus oculis, irruentem nihilominus somnum repellit: qui laxatis dorsi vertebris, insuperabili fortitudine adhuc pugnat: qui mortificatus, ut Job, hausit ex propria morte vitam. Quemadmodum enim ille sedens in sterquilinio dolorum, preces suas, velut incensum, ad Caelum usque venturas fundebat; sic ipsius frater, & socius Simeon, pedibus columnae adfixus, mente Caelos penetrabat, Deum mortalibus reconciliaturus. Quidquod iste etiam fuit a Sathana adcusatus ejus propemodum criminis, quo ille patientissimus Propheta, quum de Deo aliquando quereretur nequissimus Spiritus, perinde atque praeter jus, fasque sibi obsisteret, quominus sua potestate, arbitrioque in eo divexando uteretur. Nos vero hujus generis pluribus consulto praetermissis, pauca delibabimus.

Accepta itaque potestate, pacis Inimicus Simeonem mirum in modum ad- Ulcere laborat.

adflixit. Orabat aliquando tecto, ut solebat, corpore sub horam diei nonam, quum sinistro pede vehementissime dolere coepit: tum gliscente in singulas horas dolore, sub occasum solis pes idem pustulis coopertus adparuit. Quibus ante diluculum sequentis diei diruptis, ingens ulcus patefactum est, simulque defluentes tabo carnes una cum sanie vermes plurimos in terram usque egerere coeperunt: insuper tam gravem pestilentemque odorem exhalare, ut vix ad medias scalas venire quispiam sustineret. Qum is morbus Simeonem novem menses tenuisset, sic hominem debilitaverat, ut non viribus modo, sed corpore etiam pene omni amisso, consumtoque, distabesceret, vixque jam spiritus superesset. Cujus rei rumor quum omnia circum loca complevisset, vehementer perculit finitimarum civitatum populos, & viros Primarios, quos inter Episcopos complures, Periodeutas, & Presbyteros pagorum Curiones. Inde frequentes ad S. Viri Septum adesse, instare, orare, ut alterutrum fieri permitteret; vel ut Columna diminueretur, vel certe ipse inde descenderet tantisper, dum ea aegritudine relevaretur, quae profecto nullam curam admittere merito videri poterat, nisi sublata prius incommodae stationis molestia; quam tamen Christi famulus quinque supra quadraginta annos toleravit. Quin & ipsi invictissimi Imperatores, posterorum memoria dignissimi, idem sentiebant. Quocirca Theodosius scripsit eximiam Epistolam Imperii majestate, sapientiaque dignissimam, quam viris quibusdam sapientibus tradidit, per tres Episcopos Simeoni perferendam, simulque instituit, ut Columnam deserere tantisper dignaretur; donec vis morbi remitteret, aut de ejusdem Columnae altitudine demi aliquid pateretur, quo facilior, ac brevior ad eum ascensus fieret. Spondebatque se Medicos missurum, qui perspecta aegritudinis natu-

Theodosii Imp. & Episcoporū, pro salute ipsius cōsilia & preces.

ܕܢܬܐܣܘܢ ܡܢ ܗܘ ܐܣܝܐ ܡܫܝܚܐ
ܐܘ ܕܢܩܒܠܘܢ ܡܛܠ ܡܢ ܗܘ ܐܣܝܘܬܐ
ܐܝܟ ܕܢܗܘܐ ܥܒܝܕ ܠܗ ܐܦ ܕܢܩܒܠ
ܠܗܘܢ ܘܢܣܒܪܘܢ ܠܗ ܐܝܟܐ ܕܡܢܗ
ܕܢܗܘܐ ܠܗܘ ܐܣܝܐ ܘܕܢܩܒܠ ܠܗ
ܫܘܒܚܐ ܕܐܣܝܘܬܐ .

ܗܘ ܕܝܢ ܛܘܒܢܐ ܫܡܥܘܢ ܕܐܠܗܐ
ܡܢ ܥܡܗܘܢ ܐܝܟ ܕܐܬܐ ܠܘܬܗ ܕܢܚܙܘܢ
ܒܗ ܒܣܘܪܐ ܘܡܛܠܬܐ ܕܢܫܒܘܩ ܥܕܬܐ
ܠܟܠܢܫ ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ ܩܫܐ ܠܟܗܢܐ ܣܓܝܐܐ
ܘܠܟܠܢܫ ܒܕܡܘܬܗ : ܐܦ ܠܩܠܝܠܐ ܐܡܪ
ܒܚܘܒܐ ܘܒܫܝܢܐ ܡܫܪܐ ܗܘܐ ܡܢܗ
ܘܠܡܠܟܐ ܕܝܢ ܡܗܝܡܢܐ ܠܗܘܢ ܟܬܒ
ܠܗܘܢ ܐܝܟ ܕܚܠܬ ܐܠܗܐ ܘܫܦܝܪ
ܘܐܦ ܠܡܠܟܘܬܗܘܢ ܕܝܠܗ ܗܘܐ ܥܠܝܗ
ܕܡܠܟܘܬܗܘܢ ܘܠܡܘܬܪܐ ܠܡܠܟܘܬܗܘܢ .
ܠܟܠܢܫ ܕܝܢ ܗܕܐ ܐܡܪ ܗܘܐ ܡܬܟܢܫܐ
ܥܡܗ ܥܕܐ ܐܝܟ ܠܐܦܝܣܩܘܦܐ ܡܬܒܥܐ
ܗܘܐ ܕܐܠܗܐ : ܘܠܡܠܟܐ ܟܬܒ ܕܡܢ
ܗܕܐ : ܐܦ ܠܗܘܢ ܠܡܠܟܐ ܢܗܪ
ܡܬܟܬܒܐ ܗܘ ܐܡܪ ܗܕܐ ܕܐܡܪ
ܠܟܠܢܫ ܕܢܚܬ ܠܗܘܢ ܕܐܬܐ ܠܗ
ܡܬܚܙܐ ܠܗ ܚܠܦ ܘܐܬ ܠܝ ܡܫܝܚܐ
ܕܡܬܪܥܝܢ ܡܫܝܚܐ ܕܠܐ ܡܫܬܐ
ܐܢܬܐ ܒܚܕܘ ܕܢܦܠ ܒܕܡܐ ܠܗܕܐ
ܘܢܘܪ ܡܢ ܕܘܟܬܗ : ܗܘ ܓܝܪ ܝܕܥ
ܢܦܫܝ ܐܝܟ ܡܬܝܕܥܐ ܠܗ ܗܕܐ ܢܦܫ :
ܘܠܐ ܡܣܬܢܩ ܐܢܐ ܠܡ ܣܡܡܐ ܘܥܩܪܐ
ܐܘ ܠܐ ܠܡ ܐܝܕܝܐ ܕܐܢܫܐ ܡܝܘܬܐ . ܠܐ
ܡܫܟܚ ܠܝ ܐܣܝܘܬܐ ܕܡܢ ܠܘܬܗ : ܥܠܝܗ
ܓܝܪ ܡܪܝ ܛܒܐ ܕܫܒܘܚܬܐ ܕܐܬܟܠ
ܘܢܬܩܢ ܘܢܢܛܪ .

ܟܕ ܕܝܢ ܥܠܝܗ ܬܡܢܝܐ ܝܪ̈ܚܝܢ ܘܥܣܪܝܢ
ܝܘܡܝܢ ܘܟܕ ܠܐ ܐܢ ܠܐ ܫܠܝܐ
ܕܐܬܐ ܡܟܐܒ ܝܬܝܪ ܘܐܠܗܝܐ ܥܡܗ
ܘܡܣܬܪܩܐ ܬܟܒܐ : ܡܛܠ ܝܘܡܐ ܕܐܬܟܒܝ
ܗܘ ܕܐܬܐ ܗܘܐ ܠܗ ܚܠܕܐ ܕܨܘܡ
ܗܘ ܬܟܬܐ ܕܐܪܒܥܝܢ ܬܘܒ ܡܬܝܫܥܐ
ܗܝܟܠܐ ܘܡܛܠ ܗܝܟܠܐ ܐܝܟ ܕܢܬܟܢܫܘܢ
ܕܠܐ ܢܫܒܩ ܬܟܬܐ ܡܛܠ ܗܘ ܐܠܗܝܐ
ܡܫܐ

natura, ejusdem curationem susciperent.

Hisce tamen honoris, benevolentiaeque significationibus nihil commotus Simeon, certusque aliunde hoc ipsum suae in Deum pietati, cujus praesentem opem sentiebat, admodum consentaneum esse, hospites suos, Episcopos, inquam, & Clericos, atque alios cujusvis ordinis, statusve homines pro suo quemque merito, graduque benigne, comiterque exceptos, cum eadem amoris, officiique significatione dimittebat. Imperatoribus vero Christianis, & Christum amantibus, Domino Theodosio, & Sororibus rescripsit, quae cum pietate, ac timore Dei maxime convenire, atque ad Imperium tuendum, augendumque conducere judicavit. Quod tamen omnes, Dei praesertim Ecclesiarum Episcopi flagitabant, constanter negavit, unquam se a proposito suo discessurum. Quod ipsum Imperatoribus etiam rescripsit in haec verba: Vos interim etiam atque etiam rogo, ut pro me Deum oretis. Ceterum confido, Dominum Nostrum Jesum Christum pro sua in me caritate nunquam commissurum, ut ipsius servus in eam incidat amentiam, ut velit loco suo cedere, stationemque deserere. Novit enim, quo animi mei sensu me ipsi in hoc statu crediderim; idcirco non sinet, ut spero, me pharmacis, & herbis egere, aut mortalium cujusquam opera, sed per se ipsum aegritudinem istam depellet. In potestate scilicet sua bonus Dominus opus suum habet, ut illud pro libito emendet, atque tueatur.

Conflater respuit.

Quum ergo morbi vis post menses octo, & dies viginti neutiquam leniretur, imo in dies ingravescere, exasperarique dolor videretur, & dirum ulcus membra continuo depasceret, adfuit dies Quadragesimae primus Simeoni festus, in quo Septum de more occludi oportebat. Heic vero Sacerdotes complures, & populus rursus Simeonem interpel-

lant, & rogant, ut quandiu eo saevissimo, atque insuperabili morbo conflictaretur, aditum convenire ipsum volentibus, ejusque benedictionem cupientibus patere usque vellet: vereri omnes, ne multiplici malo oppressus idem vita decederet, ipsique supremo ejus adloquio, atque benedictione privarentur. Quibus tamen ille minimum commoveri visus: Avertat Deus, respondit, tantum crimen, ut dum vita manebit, obligatam ipsi fallam fidem. Quod itaque meum est, persequar; Dominus autem, quod aequum, & justum judicaverit, faciat: & si quidem mori me decreverit, ipsius sum: si contra vitam mihi prorogare voluerit, perinde mihi futurum est, dummodo istud quodcumque ex ejusdem Dei mei voluntate contingat. Sic demum repulsis Piorum hospitum precibus, Septi ostium occludi jussit, mansitque clausus ad triginta dies. Quumque interim nullis curata remediis aegritudo dies in singulos vehementius invalesceret, procubuere ad extremum vires, & quidquid residuum vitae, naturaeque erat, defluxit; ut nullam jam salutis spem reliquam ostenderet. Quamobrem fit iterum ad Septi ostium promiscui vulgi concursus. Rursus instant, ut liceat morientem adloqui, supremaque mandata, & benedictionem excipere. Ea ergo earum communi trepidatione, luctuque permotus Christi famulus, multitudinem utcumque solari conatus est; aegre tamen, nec sine ingenti fracti corporis molestia haec pro concione loquutus: Videte, ne tantum ex meis malis moerorem frustra suscipiatis; etenim Dei mei, cui ab adolescentia deservio, benignitate fretus, confido, me cito, & in momento curatum iri. Jamque duo de quadraginta dies ab inchoato jejunio defluxerant, inieratque hebdomada, qua ostium Septi recludi solebat, quum ecce nocte media feriae tertiae in quartam vergente fulgurare Caelum, Septumque con-

Divinitus cõvalescit.

conſpicua luce coruſcare coepit: adparet Juvenis pulcherrimus, candido amictus ſyrmate, qui ſuſpenſo terram inter, & Caelum gradu, ſic ut a Simeone perſpici, audirique poſſet, eundem blande compellans: Abage jam, inquit, Simeon, metum, & curas triſtes, magnoſque poſthac ſpiritus induito: hic, nempe, dies praeſenti adverſus Diabolum bello finem imponet; & ille quidem victus aufugit, te autem corona manet in Caelo. Haec praefatus, propior Simeoni factus, pedem ulcere adflictum ſuaviter adtrectans, luem illam e veſtigio depulit: indeque redintegratis mirabiliter viribus, corpus convaluit, color ori redditus eſt, & linguae motus; conſequenter foetor ille teterrimus prorſus exſtinctus eſt.

Adpetente autem jam die, ambo diſcipuli columnam conſcendunt, & Magiſtrum omni aegritudine, moeſtitiaque televatum adtoniti vident, eos nimirum praeter morem juſſerat pridie ante noctem deſcendere, ut qui divinitus intellexerat, quam Dominus in eum gratiam eſſet conlaturus; ſolebat namque alter Simeonis diſcipulus, ejuſdem amantiſſimus, ſuper ſcalarum gradibus ad latus Magiſtri pernoctare. Duo autem erant, quorum opera ad familiare miniſterium Chriſti famulus utebatur. Et vero poſtquam diſcipuli praeceptorem ex eo luctu in tantam laetitiam ex inopinato evaſiſſe conſpexerunt, ſummaque pace poſt moleſtiſſimam vexationem potitum, propeque inſpectum ulcere pridem ſemeſum pedem convaluiſſe repererunt: illam praeterea peſtilentiſſimam mephitim in ſuaviſſimum odorem tranſiiſſe, eundem obteſtari coeperunt, alter praecipue, quem ipſi cariſſimum fuiſſe diximus, & individuum comitem; ut tam ſubitae curationis rationem aperire dignaretur. Tum vero Simeon, ut manus ambo ſibi porrigerent, petiit, ſimulque ſponderent, ſe ejuſmodi ſecretum, ipſo ſuperſtite, nemini eſſe prodituros; mox rem omnem ex-

expoſuit, & paucis etiam indicavit, quas in ea Viſione calamitates, rerumque publicarum viciſſitudines plane admirandas intellexerat, Urbi propediem obventuras. Quae omnia illi optima fide occuluerunt; tantum narrabant, Simeonem, dum ea exponeret, ex intimo animi ſenſu ingemuiſſe, & multum, diuque Deum oraſſe, ut ſibi vitam finire liceret, antequam eorum, quae ipſi praemonſtrata fuerant, quidpiam eveniret. Poſt diem convenere, velut ex condicto, Epiſcopi, Sacerdotes, & promiſcui vulgi immenſa multitudo, Deoque perinde deducente, Septum ingreſſi, eum tam ſubito convaluiſſe, maxime admirabantur, quem pridie exſpiranti ſimilem reliquiſſent. Qua etiam occaſione Domnus [18] Epiſcopus Antiochenus columnam cum praedicto diſcipulo conſcendit, & Chriſti famulo Oblationem impertiit, Deo gratias agens, ejuſdemque bonitatem conlaudans una cum ſociis, magnum beneficium arbitrati, talia ſuis oculis vidiſſe. Illis porro poſt paullo abeuntibus ſalutem precatus Simeon, in ſui ipſe certaminis ſtudio permanſit.

A Domno Patriarcha Antiocheno Eucharistiam accipit.

18

Hujuſmodi itaque, & his longe plures aerumnas Chriſti famulus Simeon libenter ſuſcepit, Domini gratia conroboratus; in quibus tamen ſummum illud virtutis ſtudium, quo a puero fuerat incenſus, nunquam remiſit. Hanc porro Sancti Viri conſtantiam abunde, & multipliciter remuneratus eſt Deus: nam in primis Dei ejuſdem adſpirante gratia, tantam apud omnes gentes gloriam adeptus eſt, ut nominis ejus fama ad ultimos terrarum fines pervaſerit. Multa quoque admiranda, praeter omnes naturae leges, Divina ope patravit. Eam praeterea apud omnes cujuſvis ordinis, ſtatuſve homines exiſtimationem eſt conſequutus, ut quae ipſe dixiſſet, velut oracula e Caelo demiſſa, ſumma cum reverentia exciperentur. Quod Dominus teſtatus fuerat illis verbis: *Qui vos audit,*

Luc. 10. 16.

dit, me audit, & qui vos spernit, me spernit. Age vero quemadmodum illi, qui Simeonis dicto obaudierunt, amplissimum obedientiae fructum reportarunt; ita qui eidem adversati sunt, miris modis adflicti, audaciae suae poenas dedere gravissimas. Et illi quidem omnem numerum excesserunt: isti vero plurimi memorantur; ex quorum censu fuit Senator quidam Antiochenus, vir omni scelere inquinatissimus, qui eo anno, quo in civitate Magistratum gessit, multos dire vexavit, inter ceteros praecipue pauperes quosdam opifices, qui in pellibus rubro colore inficiendis operam suam urbi locaverant: iis namque pensum triplo majus, quam quod singulis annis hactenus expenderant, indixit: cui solvendo quum impares se esse intelligerent, ex tota ejus opificii universitate viri circiter trecenti ad B. Simeonem venere, injuriam expostulaturi. Quos quum audisset Christi famulus, dolens, homines insontes, egentesque eam vim sustinere, Senatorem, misso nuncio, admonuit his verbis: Vide, ne consilio, operaque tua malum istud homines miserabiles, & immerentes patiantur, intolerandum istud vectigal in perpetuum conlaturi (id enim se timere illi edixerant) sed eorum miseratus sortem, praeter pecuniam jute, & consuetudine praescriptam, cave, ne ab illis quidpiam exigas. At homo ille superbus Sancti Viri monitum praepostere interpretatus, infremuit, & nuncium torve intuitus: Tu vero, inquit, Simeoni meo haec nomine referto. Si quidem istorum hominum vectigalia solvere constituit, eo videlicet auro, quod hucusque adfatim conrogatum tenet, tem ipse optime expediet, & utrosque nostrum ea cura deinceps liberabit. Alioquin si debitores ipsos in manus meas venire contigerit, carceris paedore omnes utique conficiendos esse sciat: idque nec in unum diem ejus gratia fore differendum. Quae quum B. Simeoni tenunciata

Senator Antiochenus monita S. Simeonis flocci faciens, horrendas scelerum suorũ dat poenas.

ta

ta fuissent, sublatis in Caelum oculis: Si novit, inquit, Deus, servum suum praeter istas pelliculas, quibus tegor, possedisse, seu adtrectasse aes, Regis mortalis imagine signatum, ex quo Monachus factus sum; tum me idem bonis omnibus avertat: obtrectatoribus autem, ista suspicantibus, mihique improperantibus, oro, ignoscat in supremo Judicii sui die: iis interim, qui injuriam passi sunt, pro sua aequitate, arbitrioque provideat. Post triduum poena scelestum consequuta est, si qua alia atrox, & horribilis. Enim vero needum e Simeonis Septo adcusatores decesserant, quum nunciatum est, miserum illum Senatorem repentino hydrope correptum foedum in modum ventre intumuisse; indeque tam acri dolore subito adflictum, ut in rabiem eo agi videretur, atque humi sese provolveret, & huc atque illuc agitaret phrenetico similis. Ea porro calamitate infelix Senator admonitus, Christi famulum primum per literas contumaciae suae poenam deprecatus, tum missis per ditionis suae loca nunciis, Sacerdotes etiam atque etiam obtestatus est, ut Christi famulum per se convenirent, ejusque benedictionem infimis precibus sibi exposcerent. Animadverterat enim, malum nulla medentium arte posse superari; Medicos siquidem complures consuluerat, a quibus, post adhibita cetera artis remedia, ad ardentissimum solem arena defossus, ibidemque se continere jussus fuerat, quoadusque torrefacto corpore, cutem deponeret, inutili curatione mire discruciatus. Simeon itaque, vicinorum pagorum Curionibus, & plebe instantissime supplicantibus, tantisper exorari se passus, rem Deo committendam esse respondit, simulque adferri aquam jussit: qua adlata, Oratores compellans: Aquam istam, inquit, homini deferte; & si quidem Deus praenoscit, illum a recuperata valetudine ad meliorem frugem ef-

esse rediturum, simul ac illa adspergetur, confestim Christi gratiam sibi adesse sentiet: sin autem contrarium praevidit, praedico, aegrum aquam haudquaquam esse visurum. Expeditur statim qui aquam ad aegrotum celerrime deferat. Jamque domum intraverat, quum audiit, reum scelerum suorum poenas dedisse; dumque doloris impatiens per lectulum sese exagitat, ex violenta corporis quassatione dirupto ventre, per fracta viscera animam effudisse, ipso rei eventu Simeonis vaticinium comprobante. Quo miraculo scelestis utilis timor incussus est, jusque suum insontibus vindicatum, cunctis manifestam Dei justitiam praedicantibus.

Tribunus Arabs nuncium S. Simeonis male multans repente corruit.

Habebat Arabum Regina in regione Nachipbelorum Tribunum, hominem nequissimum, qui posthabita Dei reverentia, pupillos, & viduas vexabat; sed & Provinciam rapinis, & iniquis vexationibus infestam habebat. Quamobrem communi incolarum consilio decretum est, ut oratores ad B. Simeonem ea in caussa mitterentur: quibus ille benigne exceptis, remisit qui Tribunum in haec verba admonerent: Vide, ut ab istis flagitiis, quorum pridem delatus fuisti, posthac abstineas, ne forte dum aliena rapis, ipse tua simul amittas. At homo insolentissimae superbiae, profundissimaeque avaritiae non modo sancti Viri admonitiones repulit, sed praeterita scelera novo crimine exaggerans, ejusdem nuncium, contra jus, & fas comprehensum, male multavit; deinde probris, & conviciis adfectum, bis cum verbis dimisit: Abi nunc, & fac, ut ille, a quo missus fuisti, te quantocius videat. Necdum illuxerat postera dies, quum nefarium, ac scelestum hominem Dei Vindicis ira, nil minus opinantem, oppressit: sub ipsum fere temporis momentum, & in ipso fere vestigio miser arefacto, stipitis adinstar, corpore, membrisque torpentibus, concidit: nec post ca-

casum quidpiam est loquutus, praeter hoc unum: Domine Simeon, oro te, miserere mei. Simulque exspiravit, elatusque est eodem, ut dixi, Simeonis nuncio praesente.

S. Simeon a monitionibus abstinens, Caelesti Visione corripitur.

Inter haec deferuntur ad S. Simeonem querelae plurimorum, importunas ejusdem in caussis viduarum, atque pupillorum, aliarumque miserabilium personarum intercessiones, ac monita criminantium. Homines isti erant, qui Dei judicium parvi pendentes, miseram plebem opprimebant. Id vero permoleste ferens Christi famulus, eos, qui talia detulerant, adpellans: Deum, inquit, praesentem testor, me istis, qui mea monita se tolerare non posse dicunt, eadem illis pro ipsorum utilitate, & salute a me suggesta fuisse, meque eosdem frequenter orasse, ut beneficentiae adsuescerent, & egentium, infirmorumque misererentur: simulque pauperibus, & inferioris conditionis hominibus quibuscumque Dei timorem praedicasse pietatem & Sanctorum imitationem. Nune vero haec hactenus utcumque tentasse sufficiat: nam posthac quandoquidem monitorem fastidiunt, stat caussam istam Deo committere, ut ipse pro sua sapientia, atque bonitate illam expediat. Eadem discipulis suis praefatus, praecepit, ne monita ad quemquam perscriberent, neve aliquid a quopiam acciperent, dum ipse de toto ejusmodi negocio Dei sententiam, adprobationemque exploraret. Post dies circiter triginta supervenere qui factam sibi injuriam expostulabant: sed quum nemo illos audire, aut defendere vellet, & Sancti Viri discipuli, Praeceptoris jussa veriti, neminem susciperent, hospites ea agendi ratione non parum offensi, nec sine stomacho discessere. Dum igitur B. Simeon Dei voluntatem explorat, species admirabilis, & horrenda intempesta nocte precanti oblata, tantum eidem metum incussit; ut supra quam dici potest pertertefactus, totus in-

[illegible]

[illegible]

inhorresceret. Duo Viri eximia magnitudine, & forma repente adparuere; splendentibus insignibus illustre Virorum agmen sequebatur. Tum vero agminis ductor alter Simeonem severo, tristique vultu intuitus: Hoccine est, inquit, facilem, & benignum sese omnibus promiscue hominibus praebere: quod nimirum tibi pridem mandatum fuisse memineras, si quidem ea, quae initio ostendisti, & deinceps fecisti, etiam ad exitum augeri, & compleri velles? Ast tu contra nihil istud pensi habens, animum tenere, tibique imperare needum didicisti; adeo ut brevi molestia victus hominum, qui a me ad te mittuntur, pertaesus apud te dudum statueris, pauperibus, & adflictis operam tuam denegare. Divinum praeterea ministerium tibi itidem commissum deserere modo agitabas, cavens, ne quis tuorum ab sponte offerentibus quidpiam acciperet. Et nunc, quoniam hoc tibi placere video, quas tibi pridem tradideram, claves auferam, & alteri tradam: tuque interim beata, pacataque vita in hac solitudine fruere. Haec primus. Quum ab altero, qui nimirum animadverterat, Simeonem collegae objurgatione vehementer perculsum, pro eodem intercessum est, in haec verba: At ego, inquit, fidem pro illo jubeo, eum posthac imperata sine cunctatione facturum. Tum ad Simeonem conversus: Tuum, ait, est docere; Domini vero est providere, ut negocium suum habeat exitum. Tu itaque quod tuum est, praesta, & Dominus, quod suum est, itidem praestabit.

Opportunum adcidit, ut post ejusmodi visionem duo juvenes ad Christi famulum Simeonem venirent. Erant ambo fratres, patria Antiocheni, quorum pater Simeoni veteri necessitudine erat conjunctissimus. Quetebantur, se a Comite Orientis, homine crudelissimo, ob susceptam dudum cum ipsorum parente inimicitiam, iniquissime vexatos, & nunc

Comes Orientis ejus monitis contemnens, misere interit.

eundem nullum non movere lapidem, ut ambos publicae custodiae mancipa-ret. Simeon, cognita re sicut juvenes exposuerant, Comitem per internuncium admonendum curavit, his verbis: Cave, ne pueris istis negocium facessas; sunt enim mei. At homo vafer, & cujuslibet rei simulator, & dissimulator, lupinam rabiem ovina obtegens pelle, B. Simeonis simplicitati facile se impositurum arbitratus, per eundem internuncium ita respondit: Ego vero ab animo cuiquam nocendi tantum absum, ut si modo ipse jusseris, ad infima quaeque obsequia cum istis adolescentibus descendere, non recusem. Jamque adpetebat Quadragesimae solenne jejunium, quo durante, Septum claudendum esse Comes intellexerat; reduces itaque paullo post in urbem juvenes, missis satellitibus, comprehendi imperat: carcerem minatur, nisi vadimonium sistant, spondeantque, se praestituto die Curiam ad publica servitia subituros. Deinde Simeoni insultans, id ipsum illi quamprimum significare jubet adolescentes, epistolamque per eorundem famulum beato Viro perferendam dedit. Ea nequissimi hominis improbitate, insolentiaque etsi maxime commotus Simeon, rursus tamen Comitem admonere instituit, iterumque eidem rescripsit in haec verba: Semel admonui, & nunc mihi monendus es: vide, ut pueros istos omni molestia liberes; ne indidem tibi aliquod infortunium imprudens adcersas; tuque ipse ad caussam dicendam traharis, & incassum, nimiumque sero patrocinia quaeras. Sed sanis consiliis adcommodari non poterat homo Pharaonici fastus, & superbiae. Quamobrem posita, quam pridem induerat, persona, palam, & publice, universo Comitatu audiente, Simeonis nuncium adpellat, &: Vade, inquit, meoque nomine Simeoni haec profare: Nuper intellexi, te per istos quadraginta dies, clauso Se-pto,

[illegible]

ܠܗ ܒܥܘܬܝ : ܡܐܬܐ ܡܢ ܨܠܘܬܟ
ܐܢܐ ܠܐ ܨܒܐ ܐܢܐ ܠܘܬܝ ܗܝ ܕܐܬܐ
ܗܘܬ ܠܗ ; ܘܠܐ ܝܕܥ ܗܘܐ ܕܟܠܢܝܬܗ
ܕܡܪܝܐ ܠܟܠ ܡܢܗ ܫܒܝܠܐ ܗܘܬ
ܘܥܡܝܪ ܗܫܟܐ : ܘܟܕ ܫܡܥ ܗܘܐ
ܩܘܡܣ ܦܠܚܢܐ ܡܢ ܗܘ ܕܐܫܬܕܪ :
ܐܝܟ ܕܒܥܐ ܘܦܝܣ ܩܘܡܣܐ ܫܠܝܐ
ܢܣܒܗ ܘܐܡܪ : ܗܢܘ ܓܒܪܐ ܗܢܐ
ܕܠܗ ܕܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝܢ ܥܬܝܕ ܗܘ :
ܘܢܒܥܐ ܥܠ ܚܛܗܝܢ ܕܢܒܥܐ ܒܗ
ܠܐܠܗܐ ܟܠܗ ܥܠܡܐ ܘܫܠܡܐ
ܕܠܗ ܒܪܘܚܬܐ : ܘܒܡ ܐܢܐ ܚܝ
ܗܘܝܐ ܕܬܫܘܒܬܗ ܕܡܪܝܐ ܡܬܚܦܝܢ
ܦܠܛ ; ܚܢܢ ܗܘ ܡܒܪ ܕܢܚܒܢ
ܗܘܐ ܕܢܦܩܘܕ ܠܗ : ܡܠܟܢܝܢ
ܡܚܝܠܐ ܕܝܢ ܕܗܘ ܠܘܛܬܐ ܚܠܦ
ܠܗ : ܡܢ ܒܥܘܬܐ ܡܒܪ ܕܥܒܕ
ܡܢ ܡܪܝܐ ܗܝ ܒܥܓܠ ܡܫܬܦܠ
ܠܗ : ܘܒܟܕ ܢܦܩܐ ܕܫܡܥܘܢ
ܒܚܕ ܒܫܒܐ ܗܘ ܠܡܪܝܐ . ܘܟܕ
ܘܡܪܐ ܒܫܠܝܐ ܩܢܝܢܝ ܠܡܥܒܪܐ
ܒܫܝܢܐ . ܘܐܦܪܢܗ ܐܢܐ ܕܝܢܐ
ܕܡܢܐ ܐܠܗܝܐ ܒܫܪܒܬܐ :
ܐܬܟܠܗ ܕܝܢ ܡܢ̈ܐ ܡܒܪ ܡܠܟܐ
ܘܡܒܪ ܗܦܪܟܐ ܟܕ ܠܐ ܦܠܝܓ
ܡܚܝܠ ܒܝܫܬܐ ܕܦܪܥ ܗܘܐ
ܘܡܢܝܢ ܠܬܠܝܬܐ . ܘܐܫܬܕܪܘ
ܒܬܪܗ ܡܚܥܠ ܒܬܪ ܦܠܛܝܢ
ܕܡܪܕܘܬ ܦܪܝܫܝܢ ܘܐܬܪ ܡܢ
ܕܠܗ . ܘܒܫܠܐ ܒܥܓܠܐ ܕܢܝ
ܥܒܕܬܐ ܡܕܡܝܬܐ ܕܝܘܡܢܐ
ܒܬܪ ܬܪܝܢ ܝܘܡܝܢ ܕܒܬܪ ܕܒܬܪ
ܡܢ ܬܪܥܐ ܕܦܘܠܣܗ ܠܒܝܬܗܘܢ
ܐܬܠܠܐ ܒܥܘܡܪܐ ܒܝ ܡܪܕܝܢ
ܘܡܒܪܗ ܠܬܪܐ ܐܠܗܐ ܡܢ ܘܐܬܠܗ
ܒܝܬܐ ܗܦܪܟܐ ܘܟܦܬܘ ܘܥܠ ܕܝܠܗ
ܘܐܬܦܪܥ ܒܠܡܒܪ ܡܢܗ ܘܐܬܦܪܥ
ܣܓܝܐ ܒܬܠܝܬܗ ܘܠܐܬܐ ܒܬܪܥܝܢ
ܘܒܥܐ ܕܢܐܬܘܢ ܦܪܣܥܐ ܕܠܐ
ܣܘܓܐ ܡܢܗ ܕܡܢ ܡܪܐ ܗܘܬ
ܡܫܬܠܗܘ

pto, ſeceſſum meditari: rem itaque mihi gratiſſimam feceris, ſi id temporis ſpatium, mala mihi precando inſumas: nam ſi quid boni mihi fueris precatus, nolim, mihi iſtud obvenire. Quod plane factum eſt: ignorabat nimirum homo ſtupidus imminentem capiti ſuo Divinae vindictae gladium. Quum enim Comitis reſponſum ejuſmodi nuncius retuliſſet, Simeon placide caput ſubrigit, & : Imprudens iſte, ait, petit, ut ipſi uni per totam quadrageſimam vacaturus, conſtitutas pro peccatis noſtris, & univerſi orbis ſalute preces intermittam; quaſi vero pronum illi ſit, Divinae vindictae impetum repellere. Et nos quidem quod ipſi profuturum noveramus, conſilium ſuggeſſimus. Ceterum quoniam ipſe maledictionem pro benedictione optavit, quae idem vota fudit, eadem rata quantocius efficiet Deus. Vixque dies effluxerat, ex quo oſtium Septi Simeon occluſerat: quod Dominica die factum eſt: quum nefarius ille, qui nihil magis, quam res ſuas in tuta, & tranquilla pace conſtitutas eſſe credebat, Divini judicii ſententia ſubito oppreſſus eſt. Multis quippe acceptas ab eo injurias perſequentibus apud Imperatorem, & Hiparchum, variaque ejuſdem ſcelera deferentibus, feria tertia hebdomadae primae Jejunii, biduo poſt Simeonis ingreſſum, Comes a quinque Palatinis, ipſo crudelioribus, comprehenditur, dum forte per medium forum ſublimis vehebatur, ſervis eum toto comitatu dilapſis. Quodcumque reus portabat, totum ablatum eſt: fune inſuper pedem, mox collum conſtrictus, ad tribunal eum ingenti ſtrepitu, contemtuque, pertractus eſt: quia a Deo caſus ejus fuerat decretus. Heic vero & grandi pecuniae ſumma ab Hiparcho multatus, & in vincula conjectus, juvenes, quos dudum iniquiſſime vexaverat, ut ad ſe quamprimum venirent, flagitavit, praeſenteſque infimis precibus orare inſtitit, ut apud S. Simeo-

meonem in ipsius caussa intercederent, atque ab eodem literas ad Imperatorem commendatitias sibi impetrarent, professus, omnem illam calamitatem in caput suum incubuisse, ex eo quod S. Viri monita contemsisset. Cui optimi adolescentes: Atqui pridem nunciatum est, responderunt, Simeonem ostium Septi jamdudum clausisse, nec cujusquam colloquium interea admittere solere. Et vero si Septi ostium aperire licuisset, ille profecto & hominem supplicem benigne excepisset, & apud Imperatorem, & Curiae Praefectos per literas negocium ejus transigendum suscepisset: Christi enim famulus Domini sui morum diligentissimus imitator fuit. Ab omnibus itaque desertus infelix reus, cum infamia, & dedecore omnium maximo per varias Imperii urbes circumductus in Regiam urbem deportatur, caussam coram Imperatore dicturus, a quo bonis omnibus exspoliatus, etiam in exsilium projectus est: quo neutiquam pervenit, per viam pessimo fato interceptus, maledictione, quam ipse sibi optaverat, ad exitum usque illum prosequente.

Praegrandium Soricii genus, pecori, & hominibus infestum, agro Aphsonitarum exterminat.

Interea Simeon, patefacto Septo, populis eo adfatim confluentibus operam suam, atque se ipsum reddiderat, quando promiscuum hominum vulgus ad ejusdem fores adparuit. Incolae erant Aphsonitidis, qui querebantur, inauditum praegrandium Soricum genus agro suo ex inopinato incubuisse, pecori perinde, atque hominibus maxime infestum: ubi enim somno sopitas oves invenissent, aut solitarie pascentes, easdem infesto agmine invadebant, perforatoque abdomine, viscera vorabant: ausi etiam boves, & majora pecora pertentare, singulos tauros, aut asinos quinquageni, vel centeni adoriebantur, fugientes pertinacissime insequebantur, donec bestia, contento cursu debilitata succumberet; tum vero conglobati, in praedam involabant. Nec vero homini-bus

[illegible]

[illegible]

bus minus exitiales erant, soliti post parvulos, canum more, cursitare: quodque Soricum generi prorsus est insolitum, Suum instar grunnibant. Haec monstra illis narrantibus, Simeon perinde ac rei novitate obstupefactus, haesit aliquantisper: mox miserorum calamitati ingemiscens: Impetum abominandi reptilis, inquit, nemo poterit sustinere: siquidem a Deo, scelerum vindice, potestatem accepit. Postremum quum illi supplices instarent, & in lacrymas funderentur; casus, nimirum, acerbitate permotus: Sumite, ait, pauxillum ex isto pulvere, in nomine Domini Nostri Jesu Christi, eoque tres in qualibet domo Cruces describite: singulas deinde in singulis quatuor oppidi plagis; ubi etiam per triduum vigilias, & Oblationem celebrabitis, precibusque Deum vobis propitium reddere satagetis. Equidem confido Deo meo, omnem ejusmodi pestem post triduum exstinctum iri; nec vel unam ex eo bestiarum genere ad memoriam esse remansuram. Ea B. Viri sponsione freti Aphsonitae, in patriam revertuntur: quaecumque ab eo fuerant imperata, fecerunt, ea successus felicitate; ut eodem, quo ille praesignaverat, die bestiae illae in auras evanuisse visae sint, vel certe aliquo terrae hiatu absorptae; adeo nullae usquam deinceps illarum reliquiae adparuere. Quod illi publice postea testati sunt, ad agendas beato Simeoni cum solenni officio gratias, ad ejus Mandram reversi.

Aphsonitas postmodum, nec dissimili ex caussa, subsequuti sunt Libaniotae. Libani [11] Montis juga, sic porro indigenae narrabant, dudum invaserat ferarum genus, hominum praecipue exitiis datum: quotidiana funera questubus, & lacrymis omnia compleverant; adeo nullum pagum in toto Libano invenire erat, unde non bina, vel terna capita quot diebus ab illis bestiis ad lanienam

Aliud ferarū genus hominibus exitiosissimum fugat & Libaniotas ad Christi fidem convertit. 19

nam raperentur. Quandoque conspectae sunt muliebri forma, sparso mulierum in morem capillo, per agros palari, audiraeque similiter borrificos edere ejulatus. Frequenter etiam sub propria bestiarum specie in domos irrumpere ausae, & homines invadere; sic ut infantes e sinu matrum, & nutricum raptos, ipsis praesentibus, & nequidquam luctantibus, discerperent: unde continuus in aedibus luctus, & moeror. Sed agros magis infestos renebant; adeo ut turmatim procedere incolae cogerentur gladiis, & sudibus armati, nec tamen citra periculum: bestiae siquidem simulata primum fuga, mox a tergo adrepentes postremos agminis carpebant. His, arque ejusmodi multis suam calamitatem exaggerantes Simeon interpellavit, &: Eniuvero, ait, vestris consentaneam actibus mercedem rependir Deus: & quoniam summum rerum Opificem, qui, quum nulla rę egeret, ex gratuita sua carirare vos condidit, suaque providentia hactenus aluit, abjecistis, & inania, fictaque Numina, nihilque vobis profutura complexi estis; propterea vos immanibus cibum destiruit feris, sic meritas tanrae perfidiae poenas daturos. Agire nunc, miseri, adite Numina vestra, opemque in ranto discrimine ab Idolis vestris exposcite. Illa, si quid porro valenr, pestem Caelo vobis immissam avertanr. Quum autem illi nihilominus instarenr, supplicesque ad basim columnae adcidissent, atque contentissima vociferatione culpam faterentur, poenamque infimis precibus deprecari pergerent, complures Christiani, qui illuc orationis caussa confluxeranr, calamitosorum hominum commiseratione capti, suam simul operam, precesque apud Dei famulum interposuere; postremoquè evicerunt, ut miseris pro more opitularerur. Et vero lacrymis digna visa est illorum calamiras; quum, sicuti narrabant, parentes frequentissime coge-

ܡܬܒܙܒܙܝܢ ܗܘܘ ܘܡܬܬܚܛܦܝܢ ܗܘܘ ܒܫ̈ܘܩܐ
ܘܡܬܬܓܪܓܪܝܢ ܒܫܘܩܝܗܘܢ ܘܠܐ ܡܫܟܚܝܢ
ܕܢܩܘܡܘܢ ܠܗܘܢ ܡܚܒ̈ܠܢܐ . ܒܬܪ ܕܝܢ
ܗܕܐ ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ : ܕܐܢܘ ܕܫܒܩܝܢ
ܐܢܬܘܢ ܗܫܐ ܠܛܘܥܝܘܬܐ ܕܩܕܡܝܬܐ ܠܟܘܢ
ܘܡܬܬܦܝܣܝܢ ܐܢܬܘܢ ܠܗܘ ܐܠܗܐ
ܒܪܘܝܐ ܘܡܫܡܫܝܢ ܐܢܬܘܢ
ܡܢ ܗܫܐ ܕܗܘܝܢ ܐܢܬܘܢ ܟܪ̈ܝܣܛܝܢܐ
ܘܡܩܒܠܝܢ ܐܢܬܘܢ ܡܥܡܘܕܝܬܢ : ܐܦ ܐܢܐ
ܡܫܬܘܕܐ ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܕܐܢܐ ܡܦܝܣ
ܐܢܐ ܡܢܝ ܐܠܗܐ ܒܬܟܫܦܬܐ
ܕܢܥܒܪ ܡܢܟܘܢ ܫܘܢܩܐ ܘܡܚܒܠܢܐ
ܗܢܘܢ ܗܠܝܢ ܚܝܘ̈ܬܐ ܒܪ̈ܝܬܐ ܕܐܬܬ
ܥܠܝܟܘܢ ܗܟܢ ܕܝܢ ܡܢ ܟܠܗܝܢ
ܓܠܝܟܘܢ . ܗܢܘ ܥܠܝܗܘܢ ܐܝܟ ܕܡܢ
ܣܒ ܟܘܡܪܐ ܘܐܡܪܘ : ܕܐܢ ܡܫܪܐ
ܐܢܬ ܥܠܝܢ ܡܪܢܢ ܡܢܢ ܗܠܝܢ
ܚܝܘ̈ܬܐ ܒܪ̈ܝܬܐ ܡܩܒܠܝܢ ܚܢܢ
ܡܢܟ ܒܟܪܣܛܝܢܘܬܐ ܡܫܝܚܐ ܘܡܥܡܘܕܝܬܐ
ܕܝܠܟ ܒܟܬܝܒܬܐ ܘܡܩܒܠܝܢ
ܐܝܟ ܡܥܡܘܕܝܬܐ ܘܡܦܩܝܢ ܒܟܬܒܐ
ܘܡܥܡܕܝܢ ܢܦܫܬܗܘܢ ܘܡܬܟܪܟܝܢ
ܒܟܬܒܗܘܢ : ܟܠܗܝܢ ܗܢܝܢ ܐܡܝܢ
ܕܡܕܡ ܡܢܝ : ܕܟ ܗܪܐ ܕܝܢ ܒܡܕܢ
ܕܐܫܬܡܥܘ ܕܦܬܟܪ̈ܝܢ ܠܗܘ ܐܠܗܐ
ܐܡܪ ܠܗܘܢ ܗܢܘ ܠܟܘܢ ܒܥܦܪܐ
ܕܡܢ ܥܡܘܕܝ ܡܢ ܗܢܐ ܚܕܐ
ܘܓܒܘ ܡܢܗ ܠܗܕܐ ܕܡܬܐ
ܠܐܒܢܐ ܐܪܒܥ ܕܟܠܗ : ܘܐܢ ܐܝܬ
ܠܟܘܢ ܡܢܟܘܢ ܟܗ̈ܢܐ ܘܡܢ
ܕܟܠܗ ܒܟܠܗ ܩܪ̈ܝܬܐ
ܘܡܩܒܠܝܢ ܠܟܘܢ ܡܢܬܐ ܕܟܠܗܝܢ ܬܠܬ
ܡܢ ܐܢܬܘܢ ܕܬܟܬܒܘܢ ܠܟܘܢ ܐܠܗܐ :
ܐܝܟ ܠܟ ܚܕ ܡܢܐ ܚܕܐ
ܥܡܗ ܡܥܡܕܢܐ ܕܡܢ ܠܗܘܢ ܠܟܘܢ
ܘܠܗܘܢ ܠܡܘܬܐ ܕܟܢܥܬܐ ܠܟܘܢ ܠܐ
ܡܫܬܟܚܝܢ ܗܘܘ ܐܦ ܠܚܝܘܬܐ ܐܠܗܐ :
ܐܠܗ ܠܗ ܐܚܝܕܘ ܕܡܢ ܗܘ ܠܕܝܠܗ
ܕܝܠܗ ܠܡܪܢܐ ܡܢܗ ܥܡܕܘܗܝ
ܘܐܡܪ ܕܐܝܬ ܠܟ ܡܢܬܐ ܠܟܠܗܘܢ
ܕܐܬܪ

gerentur, filios inter immaniũm ferarum rictus ſpectare, & in ipſo nutricis ſinu, ipſis praeſentibus, impune diſcerpi, ſemeſaque cadavera per compita, viaſque raptari, nemine contra beſtiarum impetum ſtare audente, aut valente, ſeu vi, ſeu arte earundem infeſtationem praevertere. Quamobrem Simeon Libaniotis placatior factus: Nunc vero, inquit, ſi priſcum errorem abjicere, & Deum Conditorem veſtrum poſthac agnoſcere, colereque deliberaveritis, polliciti, vos in poſterum Chriſtianos facturos, noſtrumque baptiſmum ſuſcepturos; ego viciſſim ſpondeo, me iſtiuſmodi perniciem apud Deum a vobis deprecaturum, vobiſque praeſentibus & videntibus, veri Numinis clementia, peſtem illam ſublatum iri, quae, rectiſſima utique ejuſdem juſtitia jubente, terras veſtras hactenus infeſtavit. Ad haec illi quaecumque pro occaſione communis ſuggerebat dolor, ex animo pollicebantur, datoque inſuper chirographo, Chriſtiana Sacra ſe eſſe ſuſcepturos ſpoponderunt: abjectaque avorum ſuperſtitione, ſcelerata delubra funditus exciſuros, atque ſimulacra confracturos, modo ab illo metu, Simeonis opera, reſpirarent. Tum vero ille, impetrato, quod unice optaverat, ſuſcipiendae Chriſtianae Religionis propoſito, mox ſubjecit: Aſportate ex iſto pulvere in patriam veſtram: ibique ſingulorum pagorum quatuor fines totidem lapidibus ſignate: & ſi quidem Chriſtiani Sacerdotes inter vos verſantur aliqui, illos adcerſitote, iiſque docentibus, tres Cruces ſuper ſingulos lapides deſcribite, & per triduum vigilias Chriſtiano more peragite: quibus expletis, pro certo habetote, praeſentis Numinis opem ibidem vos viſuros fore: etenim ſpero, Dominum meum Jeſum Chriſtum beſtias cohibiturum, quominus poſthac Dei imaginem corrumpant. His dictis meliora ſperare docti, abjerunt, & in pa-

triam regressi compererunt, ab eo die, quo B. Simeon oraverat, condixeratque, feras a caedibus certissime cessaturas, easdem nec domos intrasse, nec incolarum quemquam infestasse: si quem vero palantem per agros offenderent, innoxias praeterire, quasi caeleste mandatum reverentes. Sed nec illis per agros vagandi libertas diu constitit; nam postquam incolae quae a S. Simeone praescripta fuerant, perfecere, ea divinitus circa saevissimas bestias gesta sunt; ut miraculi evidentia convicti indigenae, vulgus promiscuum virorum, & mulierum, puerorum & infantium ad S. Simeonem venerint, votique reos se ultro confessi, baptismum postularint. Heic vero rem, ut gesta fuerat, exponere pro concione jussi, in hunc modum ad frequentissimam coronam loquuti sunt: Simul ac in patriam venimus, quod sanctitas tua mandaverat, lapides fiximus, & Cruces in eis descripsimus: vigilias similiter celebravimus, quibus finitis, videbamus bestias ire, ac redire vias; & ubi lapides Cruce signatos offenderent, ut quae eos adtingere non auderent, circum eosdem strepere, & horrisonis ululatibus omnia late loca complere; remotiora montis juga obtinentibus ad insolitos mugitus trepidantibus: & aliae quidem circum lapides euntes, ibidem concidebant; aliae vero noctu per agros vagabantur, auditaeque sunt muliebri voce ululantes, verbisque more humano formatis, ista ingeminare: Heu, Simeon, quibus nos obruisti malis! Haec autem saepius vociferatae, in vestigio exanimabantur. Sic multiplici fato omnes consumtae, videri desierunt; adeo nullae postea ejus generis ferarum reliquiae usquam adparuere. Coria etiam tria, quae illarum bestiarum esse adfirmabant, monstrabant, quae ad ostium Septi omnibus conspicua diu pependerunt. Pelles erant varii coloris: nec tamen tigres, aut lupos, aut aliud ferarum

rum genus nobis hoc tempore cognitum repraesentabant. Per hunc modum ab jugis Libani Idolorum cultus tandem abrogatus, & omnino sublatus est. Post septem dies discessere, summas Deo agentes gratias, a quo maximis donis corpori, magis autem animae profuturis, adfecti fuerant. Indeque factum est, ut continuae a Monte Libano ad Simeonis Septum hominum concursationes fierent: multique, necdum enim omnes ejus loci adcolae Christiani facti fuerant, per eam occasionem nostrae Religionis praeceptis imbuerentur, & ad baptismum unacum liberis suis convolarent ". 20

Fonti, ob aquas die dominica in fata derivatas exarenti, resipiscentibus agricolis, laticem triplo copiosiorem restituit.

21

Fons erat apud locum, quem " Anadris incolae dicunt, qui ex una licet vena expressus, tantam tamen aquarum copiam trabebat, ut omnes circum terras felici adluvione inrigaret. Hic repente exaruit, periere simul arbores, & sata solita inrigatione destitura; conducti propterea artifices scatebram, submota tellure, detegere, & aquam in pristinum alveum reducere conati sunt: sed inutili prorsus labore, donec re velut desperata, ad S. Simeonem venire coacti sunt: eam nempe mali caussam suspicari jam coeperant, quam eidem aperire maxime erubescebant. Edixerat pridem Simeon, monueratque frequenter, ut omnes Christiani Dominica die ad vesperam usque feriarentur, indictamque ab omni opere vacationem observarent: quod sancti Viri monitum cuncti fideles observaturos se sancte spoponderant. Rusticus autem quidam sub lucem consequentis diei Dominicae aquas in fata derivare nihilominus ausus fuerat: quem quum ejusdem populares maxime objurgare, atque apertae inobedientiae poenas ab eo exigere debuissent, non modo indignum facinus adprobavere, sed etiam imitati sunt, desertaque Ecclesia, suuum singuli rusticum instrumentum illue comportarunt. Sed reos in flagranti scelere oppressit

poena: mane enim postero penitus exaruisse fontem reperiunt, sataque insuper die Dominica irrigata, perinde ac si injectis flammis conflagrassent, in cineres abiisse. Quo infortunio supra quam dici potest perturbati, confusique, palmis ora contundere, suamque temeritatem, & contumaciam incusare; inde de remedio deliberari coeptum. Quumque frustra omnia pertentassent, postremo S. Simeonem, ut modo ajebam, adire compulsi sunt, eundemque quid in ea calamitate facto opus esset, dissimulata ejusdem caussa, consulere. Sed enim ille fucum statim subodoratus: Ego vero, inquit, in hoc facto aliquod sublatere crimen praesentio: quare, remotis ambagibus, rem plane edicite. Heic illi, ubi se deprehensos fuisse animadverterunt, culpam palam, & candide confessi sunt. Enimvero vix dici potest, quanto zelo Vir sanctus subito exarserit; adeo non illi visum satisfuit, homines increpuisse, nisi etiam ignominia adfectos, & plagis insuper male multatos a conspectu suo abegisset. Eo cum dedecore rei extra Mandram rejecti, sub ipso nihilominus limine constitere, rogantes, prensantesque obvios quoscumque, ut ipsorum culpam apud Christi famulum deprecarentur: qua via quum etiam negocium minus procedere intellexissent, Sacerdotes ejusdem loci, aliosque Presbyteros & Periodeutas, ut operam, authoritatemque suam interponerent, rogaverunt. Iis tandem officiis delinitus Dei servus, praesertim postquam rescivit, eosdem in vestibulo exteriori ad tertium diem in maximo luctu, & moerore perseverasse, rursus intra Septum redire jussos, in hunc modum adloquutus est: Jam ambigere non potestis, miseri, ut ego vobis utile consilium dudum suggesserim, ut qui de salute vestra sim impendio solicitus: non enim aurum vestrum quaero, sed animas, quas Divino conspectui tutas, &

ܥܠ ܐܦܝܗܘܢ ܒܠܡܥܒܪ ܕܢܓܥ ܠܗܘܢ
ܒܡܪܕܝܬܗܘܢ: ܒܪ ܓܝܪ ܠܠܝܐ
ܘܐܫܟܚܘܗ ܒܥܠܝܦܘܬܐ
ܡܥܝܢܐ ܡܢ ܚܕ ܡܢ ܐܬܪܝܢ
ܘܐܬܐܠܝܘ ܠܗܘܢ ܕܢܒܠܬܗܘܢ ܢܡܕܝܢ
ܠܡܪܥܝܬܐ: ܡܛܠ ܕܥܡ ܡܥܕ
ܡܠܝܗܘܢ ܕܡܥܒܕܝܢ ܢܓܝܢ ܘܐܫܬܒܩ
ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ: ܕܗܪܟܐ ܡܢ ܓܒܪ
ܒܟܪܐ ܢܡܘܣܐ ܦܪܫܢܐ ܠܝ:
ܒܪ ܓܝܪ ܚܙܘ ܕܠܐ ܒܫܘܫ
ܠܗܘܢ ܐܘܕܝܘ ܒܠܘ ܒܨܘܬܐ
ܐܝܟ ܕܐܫܟܚܘ ܘܐܝܟ ܕܐܬܦܪܕܘ:
ܒܪ ܓܝܪ ܚܠܦ ܗܘ ܡܪܥܝܬܐ
ܡܢ ܥܡܕܝܢ ܐܬܦܪܥܝܢ
ܒܗܘܢ ܒܕܘܟܬܐ ܡܓܢܐ ܐܢܘܢ
ܡܥܕܠܢܐ ܘܐܦܩ ܐܢܘܢ ܡܢ
ܡܓܘܬܐ ܚܝܪܬܐ ܘܡܪܕܘܬܐ:
ܐܝܟ ܕܗܘܐ ܟܪܝܒ ܗܘܐ
ܩܠܝܠܐ ܕܡܚܘ: ܒܪ ܓܝܪ
ܢܩܝܡܘ ܕܒܠܘ ܒܒܝܬܐ
ܥܡܪܐ ܠܦܝܬܘܢ ܘܡܕܝܢܬܐ
ܠܗܘܢ ܥܠ ܗܘ ܕܗܪܟܐ ܒܪܝܐ
ܕܡܠܐ ܗܘܘ ܕܡܪܐ
ܠܡܫܒܩܘܬ ܘܡܨܠܝܢ
ܡܢ ܫܡܝܐ ܠܒܢܠܡܪܐ
ܕܢܫܐܠܘܢ ܐܝܟ ܕܒܝܫܐ
ܠܗܘܢ ܠܡܪܥܝܬܐ: ܘܐܬܪܥܘ
ܡܬܒܥܝܢ ܐܝܟ ܠܡܫܩܝܐ
ܐܢܫܝܢ ܘܠܦܘܩܕܢܐ
ܘܐܫܠܡܘ ܠܗ ܠܡܕܢܚܐ:
ܡܚܕܐ ܥܠ ܕܐܝܬ ܒܐܪܥܐ ܐܝܟ
ܗܘ ܐܠܗܐ ܬܠܬܐ: ܠܐܪܥܐ
ܕܒܝܬܐ ܒܠܝܠܘܬܐ ܡܚܒܒ
ܡܠܝܐ ܡܕܝܢܬܐ: ܘܐܡܪ ܠܗܘܢ
ܕܐܢܬܘܢ ܡܪܡܝܢ ܡܢ ܒܝܬܐ
ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ: ܠܐ ܐܢܫ
ܕܢܫܐܠ ܠܐ ܫܐܠܬ ܐܝܟ ܒܪܢܫܐ
ܐܢܐ ܠܟܘܢ ܠܐ ܠܡܫܬܥܝܘ
ܐܝܟ ܐܢܐ ܕܐܢܫܐ ܡܢ ܐܠܗܐ
ܕܐܠܨܘ ܐܢܐ: ܒܪ ܓܝܪ ܕܒܥܐ
ܒܥܠܬܗܘܢ

[illegible]

& casta fiducia plenas repraesentare cupio vehementissime. Ad haec quum illi culpam suam jam probe perspectam haberent, atque detestarentur, fidemque proprio chirographo firmatam obligassent, se in posterum nil tale commissuros; subdidit Simeon: In nomine Domini nostri J. C. tres lapillos Cruce signatos in mediam scatebram projicite: arena similiter eodem signo notata fontem adspergite: tres itidem Cruces in utroque latere fontis erigite: vigilias mox in Ecclesia celebrate. His peractis, illucescente jam die ad locum accedite, opus Dei spectaturi. Quae quum ab illis religiose perfecta fuissent, clara jam luce ad locum venere; jamque terrarum suarum nihil videbant, aquis nimirum totam circum planitiem operientibus, fontemque deprehendunt, laticem triplo majorem effundere. Tum vero universi turmatim ad S. Simeonem revertuntur, gratias Deo, quas poterant, maximas pro benficio acturi, eoque officio functi discessere.

Haec, & plura, eademque majora, & majori adhuc admiratione digna Deus, B. Simeone interventore, patravit. At enim quis dicendo adsequi se posse confidat, aut eadem pro dignitate exponere eximia ejusdem opera, quae vel in provincia gesta sunt, vel in locis a nobis remotissimis apud Ethnicos, & Magos, ignis, & aquae cultores, atque inter pelagi procellas contigere? Quare existimo in B. Simeone adimpletum fuisse, quod in Evangelio Dominus praedixit: eos, videlicet, qui in eum credituri essent, ipsique vera caritate conjuncti fuissent, opera, quae ille faciebat, Divina ejus ope esse facturos, sed & illis etiam majora. Quum vero sacrae Literae testentur, Petri praetereuntis umbra aegrotos subito convaluisse, & Apostoli Pauli semicinctia, & sudaria energumenis, morbisque difficillimis laborantibus admota, sanitatem re-

Joh. 14. 12.

Act. 5. 15.

Ibid. 19. 12.

restituisse; Simeon utrique fere aequalis, & propemodum comparandus, ut qui eorum disciplina probe fuerat imbutus, tum etiam egregiis ipsorum laboribus mirum in modum delectabatur, sic ut praeclara eorundem gesta audiens, animo quodammodo aestuare, gestireque videretur; hac etiam in parte omnium hominum conditionem longe superavit. Et vero quum humi minime incederet, ejus praetereuntis umbra super quemquam eadere nequivit; quumque vestes ad aegros mittere non soleret, nemo earum contactu sanari potuit. Ceterum ejusdem orantis voces loca remotissima Divina quadam, atque salutari vi penetrabant, &, adnuente Domino, sanitatem aegris, adflictisque opem ferebant.

Porro eorum, quae a Domino per eum, vel in ejus gratiam in barbaris regionibus, atque in mari, & inter Ethnicos gesta sunt, velut ex amplissima messe manipulum collegimus: adeo omnem dicendi copiam excedunt. Oceanus nimirum exstitit perennes opes in Christum credentibus promtans, cujus amplitudinem nemo circumscribere queat, aut explorare profunditatem. Et quemadmodum qui ex pelago amphoram hauriunt, aut qui ex Euphrate bibunt, vel ex arena maris granum auferunt, quorum profecto nec deficit copia, nec numerus minuitur; ita propemodum quicumque ex dono Spiritus a Domino servis suis infuso, voluptatem haurire solent jucundissimam, nae illi adfatim beati efficiuntur, isti vero nullum detrimentum patiuntur. Quamobrem modicum quid de gestis Sanctorum literis proditum est, prout, nimirum, hominum utilitati, & capacitati adcommodum videbatur. Enim vero Domino suo sunt similes ejus servi, & similia opera ejusdem operibus agunt, quorum magnitudinem, & numerum

Joh. 21. 25. admiratus Evangelista, adfirmavit; si sin-

ܗܘܬ ܠܗ ܠܒܢܘ̈ܗܝ ܘܬܠܡܝ̈ܕܘܗܝ. ܘܟܠ
ܟܠܗܘܢ ܗܘܬ ܫܠܝܛܐ ܕܢܫܘܐ ܐܘ
ܟܠܗܘܢ ܫܘܠܝ ܘܐܝܟ ܕܗܘܐ ܡܫܘܝ
ܗܘܐ ܠܐ ܐܝܟ ܕܝܢ ܗܘܐ ܠܡܬܚܫܚܘ
ܘܡܬܗܦܟ: ܘܟܠ ܒܢܝ̈ܗܘܢ ܕܒܢܝ̈ܗܘܢ
ܒܕܘܟܝܬܐ ܚܠܦ ܐܘܠܦܢܐ ܘܡܬܬܢܝܚ
ܗܘܐ ܡܢ ܐܝܠܝܢ: ܕܡܟܝܠ ܕܝܢ
ܥܡܗܘܢ ܦܓܪܐ ܟܕ ܦܠܓ ܒܟܘܚ
ܐܣܘܬܐ ܗܘܐ ܘܠܡܣܟܢܘܬܐ ܘܥܠܝ
ܢܦܠ ܗܘܐ ܒܣܡܝܢܘܬܐ ܘܒܦܘܩܕܢܗ
ܦܓܪ ܗܘܐ: ܘܦܘܠܚܢܐ ܗܘܬ ܢܦܫܗ ܒܟܠ
ܐܬܪܐ ܕܡܢܗ ܗܘܐ ܢܚܘܬܐ ܘܚܝܠܐ
ܠܥܡܐ ܕܝܘܠܦܢܗ ܐܡܪ ܡܢ ܕܡܠܟ:
ܠܐ ܦܠܓ ܟܠ ܐܬܪܐ ܡܬܚܠܦ ܗܘܐ
ܕܠܠܘܬܗ ܐܝܟ ܗܘܬ ܟܠ ܐܢܫ ܘܠܐ
ܡܕܡ ܡܢ ܠܟܘܠܗ ܥܒܕ ܠܟܠܗܘܢ
ܒܓܒܪ: ܠܐ ܡܟܠܐ ܒܠܫܢܐ ܕܝܠܗܘܢ
ܢܩܦ ܗܘܐ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܘܐܝܟ ܠܐ ܐܬܪܐ
ܩܢܝܐ ܘܡܕܝܢ ܥܒܕ ܗܘܐ ܫܠܡܘܬܐ
ܘܩܢܘܬܐ.

ܟܠ ܐܝܠܝܢ ܕܝܢ ܕܐܬܥܒܪ ܕܥܒܕ ܡܪܢ
ܒܐܝܕܗ ܘܒܝܠܘܬܗ ܘܡܬܠܬܠܬܗ
ܒܐܬܪ̈ܘܬܐ ܩܫܝ̈ܐ ܘܒܝܡܐ ܘܒܝܬ ܚܢܦ̈ܐ
ܐܝܟ ܗܘ ܡܢ ܚܨܕܐ ܐܢܫ ܦܝܣܐ: ܚܒܝܫܐ
ܐܝܟ ܐܢܫ ܘܚܘܒܐ ܩܪܘܒܐ ܕܢܬܡܠܐ
ܘܢܬܒܥ ܐܘ ܢܬܟܪ ܠܟܠܗܘܢ: ܝܡܐ
ܗܘ ܐܢܫ ܕܟܠ ܐܢܫ ܕܡܗܝܡܢܐ ܕܠܐ
ܡܬܡܠܝܐ ܠܟܘܠܗ ܘܠܐ ܐܢܫ ܐܬܐ
ܠܡܡܫܚܗ ܐܝܟ ܐܝܟ ܐܢܫ ܕܢܡܠܐ
ܐܦܪܡܐ ܡܢܐ: ܐܘ ܢܫܬܐ ܡܢ ܦܘܪܫܐ ܡܢ
ܦܪܬ: ܐܘ ܢܫܩܘܠ ܚܠܬܐ ܡܢ ܚܠܐ ܕܝܡܐ
ܕܠܗܘܢ ܡܢܝܢܗܘܢ ܚܣܪ ܘܠܐ ܡܢܝܢܗܘܢ:
ܗܟܢܐ ܐܦ ܡܢ ܕܝܠܐ ܘܢܫܕ ܘܡܬܗܢܝܢ
ܡܢ ܡܘܗܒܬܐ ܕܪܘܚܐ ܕܡܬܝܗܒܐ ܠܥܒܕ̈ܘܗܝ
ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܡܪܢ ܗܘ ܐܢܫ ܢܦܫܗ:
ܘܗܘܢ ܡܕܡ ܠܐ ܚܣܪܝܢ ܗܟܢܐ ܗܘ
ܐܢܫ ܡܢ ܢܨܚܢܝ̈ܗܘܢ ܕܩܕܝ̈ܫܐ ܐܬܟܬܒ
ܐܝܟ ܕܠܡܘܬܪܢܐ ܕܐܢܫܐ ܘܐܝܟ ܕܡܫܟܚܐ
ܐܦܠ ܠܡܫܟܠܗ: ܡܪܗܘܢ ܐܢܫ ܕܡܢ
ܟܠܗ ܥܒܕ̈ܘܗܝ ܕܥܒܕ̈ܘܗܝ ܕܝܠܗ
ܕܡܐ

[illegible]

[illegible]

singula literis mandanda forent, orbem terrarum continendis ejus gestorum libris imparem, & angustum futurum. Quoniam autem divinos praestantissimi, & sanctissimi Simeonis triumphos discere vobis perjucundum est, & memoria admirabilium operum, quae per Athletam suum Dominus noster patravit, vobis ipso melle est dulcior; ideo ex multis pauca coram dilectione vestra de ingenti triumphorum hujus B. Viri thesauro proferemus, quae ipsi propriis oculis vidimus, & manibus contrectavimus. His nonnulla adjiciemus, quae licet in remotis regionibus adciderint: a Viris tamen fide dignis ad eumdem Beatum Simeonem scripta fuere.

Naamanes Princeps peregrinationem Arabum ad S. Simeonē interdicit.

Memorabile in primis exstitit, quod Antiochus filius Sabini, Damasci Praefectus, aliquando eidem Simeoni in multa hominum frequentia narravit. Naamanes [22], ajebat, Arabum Princeps, venit aliquando in solitudinem, Damasco e regione oppositam: & quoniam pax Arabibus cum Romanis erat, me ad prandium amice invitavit. Prandentibus nobis, &, ut adsolet, multa ultro citroque inter nos confabulantibus, incidit de Simeone sermo. Tum vero Naamanes: Ast ego scire percupio, hunc ne, quem Simeonem adpellatis, hominem esse putatis, an vero Deum? Quumque ego reposuissem, neutiquam esse Deum, sed Dei servum. Caussam, subdit ille, cur istud a te scitatus fuerim, accipe. Quum Simeonis fama Arabiam nostram pervasisset, coepissentque nostri homines ad illum frequentissimi commeare; proceres gentis nostrae suspicati, ne istiusmodi commercio Arabes Christiana Religione imbuti, patriam Romanis proderent, admonebant; ut quantocius eam peregrinationem interdicerem. Quod & feci, & Edictum in generalibus totius gentis Comitiis promulgavi, poenam capitis, & universae familiae excidium intermina-

22

Digitized by Google

natus, si quis tale aliquid deinceps auderet. Sequenti nocte a soluto conventu me in tentorio dormientem adoritur repente Viti augusta, nec mihi hactenus visa species. Juvenes quinque adsequebantur, satellites candidi. Eo adspectu vehementer exterrefactus, ad pedes Viri procidi, metu pene exanimatus. At ille indignabundus statim inclamat: Tune populum Dei a me arcere audeas, mortalium nequissime? Simul ad lictores suos conversus, jubet, quatuor quidem manus mihi, pedesque hinc inde constringere: alterum vero flagris, ita ut in lectulo jacebam, nudum quam saevissime caedere. Nec aderat, qui me plorantem, opemque efflictim petentem ab immani illa laniena eriperet: donec atrocissime caesus, eodem Viro jubente, postremum ab illis lorariis dimissus sum. Tum ille exserto gladio, trucique voce me compellans, subdidit: Tu vero ne quempiam posthac ab Oratorio Simeonis avertas, etiam atque etiam caveto: nî pareas, juro, me te, tuamque familiam hoc ferro membratim dissecturum. Tum ego meo periculo doctus, lucem praeoccupo, nova Comitia indicturus, in quibus funestum, & exitiale illud Edictum abrogavi; edixique, cuilibet fas esse deinceps adire Simeonem, & apud eum orare, Christianaeque Religioni nomen date. Ad haec subjiciebat Naamanes: Equidem nisi Persarum Regi subessem, ipse ad Simeonem accederem, & fierem Christianus: enimvero ex eo pavore, atque acerrima fustigatione consequutus morbus me ultra mensem tenuit. Nunc vero post illud Edictum Ecclesiae in nostra ditione construuntur, atque inter nos Episcopi, & Sacerdotes frequentes sunt, & impune versantur; hoc enim Edicto sanxeram, ut cuique integrum foret, si vellet, Christianam Religionem amplecti, nec ad antiqua Sacra poenis quispiam cogeretur. Haec Antio-

Sed Caelesti visione admonitus, edictum abrogat.

Inde Christiana Fides in Arabia mirifice propagata.

ܢܗܘܐ ܓܠܝܐ ܗܘ : ܘܡܠܟܝܢ ܕܫܡܥܘ ܗܕܐ
ܡܫܬܥܝܢܐ ܗܘܬ ܟܢܘܫܬܐ ܠܐܠܗܐ : ܕܡܛܠ
ܡܫܒܚ ܡܪܝܐ ܚܝܠܐ ܕܦܘܠܚܢܗ
ܕܟܐܢܐ .
ܗܘܐ ܡܓܘܫܐ ܚܕ ܒܐܬܪܐ ܕܦܪܣܝܣ
ܪܫܐ ܕܟܠܗܘܢ ܡܓܘܫܐ : ܗܘܐ ܐܦ ܪܫܐ
ܪܫܐ ܕܟܠܗܘܢ ܒܝܫܐ ܥܠ ܚܕܐ ܗܘ
ܕܫܘܠܛܢܐ ܣܓܝ ܢܣܒ ܘܩܒܠ ܡܢܗ
ܕܡܠܟ ܠܗ ܡܠܟܐ ܕܡܠܟܐ ܥܠ ܟܪܣܛܝܢܐ
ܗܢܘܢ ܕܦܪܣܝܐ ܢܨܪܝܐ ܩܪܝܢ ܠܗܘܢ
ܕܢܗܘܘܢ ܡܫܠܛܝܢ ܒܫܘܠܛܢܐ ܘܢܨܒܝܢܗ ܐܝܟ
ܕܢܛܥܘܢ ܘܢܡܚܐ ܐܢܘܢ ܒܣܝܡܬܗܘܢ ܘܐܠܝܨ
ܕܢܗܘܘܢ ܒܐܣܝܪܐ ܘܠܐ ܢܦܩܝܢ
ܒܣܝܡܬܗܘܢ ܢܗܘܐ ܫܠܝܛ ܠܗ ܒܟܦܘܪܐ
ܡܫܝܚܐ ܒܟܠܗܘܢ ܢܓܕܐ ܐܝܟ ܗܢܘܢ
ܒܠܡܐ : ܒܗ ܕܝܢ ܥܒܕ ܫܘܠܛܢܐ ܗܢܐ
ܕܒܐܒܐ ܒܥܘܢ ܒܥܘܢ ܥܠ ܠܡܥܒܕܘܬܗ
ܕܡܫܝܚܐ ܐܝܟ ܕܐܒܐ ܚܝܘܬܐ ܕܠܐ ܚܝܣܝܢ
ܥܠ ܕܚܘܠܬܐ ܘܥܠܝܗ ܘܟܢܫ ܘܐܚܕ ܟܢܫܐ
ܘܢܫܐ ܥܡ ܓܒܪܐ ܐܚܕܐ ܘܟܗܢܐ
ܡܫܡܫܢܐ ܘܟܗܢܐ ܢܒܝܐ : ܘܟܢܫ ܥܠܡܢܐ
ܗܘܐ ܠܐ ܢܚܘܣ ܠܗܘܢ ܘܠܡܬܚܝܢܘܬܗܘܢ
ܘܠܡܫܒܩܗܘܢ ܘܐܫܒܩ ܐܝܟ ܒܢܝܫܬܐ
ܐܢܦܝܗܘܢ ܘܐܚܘܝ ܠܗܘܢ ܬܫܢܝܩܐ ܘܫܢܝܩܐ
ܘܡܘܢܐ ܕܡܠܟܘܬܐ ܐܝܟ ܐܠܗܐ ܕܠܒܟ
ܕܝܢܗ ܕܐܠܗܐ ܩܕܡ ܥܝܢܘܗܝ ܘܠܐ ܢܚܙܝܗ
ܣܝܦܐ ܕܡܬܚܙܐ ܒܩܪܒܐ ܠܗ ܥܠ ܪܫܗ
ܕܠܐ ܣܒܥܘ ܕܡܫܚܐ : ܡܢ ܟܗܢܐ ܕܝܢ
ܕܐܫܬܒܩܘ ܒܗܘܢ ܐܝܟ ܕܟܗܢܐ ܒܐܠܦܝܢ
ܡܐܐ ܕܚܡܫܝܢ ܠܟܠܗܘܢ ܐܝܟ ܬܠܬܐ ܡܐܐ
ܘܚܡܫܝܢ ܢܫܐ ܕܒܐܝܕܐ ܘܓܒܪܐ ܒܟܠܗܘܢ
ܒܝܬ ܣܟܐ ܥܡ ܡܠܟܐ ܘܐܬܢܚܬ ܒܗܘܢ
ܘܢܛܪܐ ܘܡܢܛܪܐ ܘܦܩܕ ܐܝܟ
ܐܝܟܢܐ ܕܐܚܪܢܐ ܚܕ ܡܢܗܘܢ ܘܐܚܪܢܐ
ܠܡܐܟܘܠܬܐ ܢܥܠܐ ܠܐ ܐܝܬ ܢܦܩ ܠܗܘܢ
ܠܐ ܠܡܐܟܘܠܬܐ ܘܠܐ ܠܡܫܬܝܐ ܡܢ
ܠܡܢܬܐ ܠܐܠܗܐ ܕܗܘܐ ܠܟܠܐ ܘܠܝܘܡܐ
ܝܘܡܝ ܢܩܘܫܬܗܘܢ : ܡܢ ܒܬܪ ܕܗܘܘ
ܥܣܪܐ ܝܘܡܝܢ ܐܝܟ ܕܡܛܝ ܢܦܫܗܘܢ
ܥܠܝܗ ܕܦܢܛܘܣ ܘܡܦܣܘܣ ܠܗܘܢ ܐܝܟ
ܕܡܬܠܝܢ

tiocho narrante, universa concio ad celebrandam miram Dei bonitatem excitabatur: Oppido quam sublime effert Dominus, ajebant, virtutem eorum, qui pio, perpetuoque studio eidem inserviunt!

Persequutio in Christianos Persas opera S. Simeonis sedatur. 23

Magus erat in Perside omnium sectae suae hominum perinde atque omnium nebulonum princeps, qui ab eo, qui Rex [a] Regum dicitur, amplam adeo potestatem in Christianos, quos Persae Nazarenos adpellare malunt, obtinuerat, ut sui juris, arbitriique esset, nostrae Religionis homines vexare, verberare, ad publicas custodias trahere, eosdem quibusvis poenis ad ejurandam Christi fidem adigere: obsistentes denique, abnuentesque acerbissimis cruciaribus adfectos perimere. Hujusmodi itaque potestate usus homo crudelissimus, lupina rabie gregem Christi invasit, atque Christianorum complures promiscui sexus, laicos simul, & Clericos, virosque Sacerdotio insignes comprehendit, multisque adfectos incommodis, saevissimae etiam quaestioni subjecit, omnisque generis cruciatibus torsit: ut qui non proponeret Deum ante conspectum suum, nec imminenrem capiti suo Divinae Justitiae gladium praesentiret. Sed neque eorum Christianorum laniena exsaturatus, alios quinquaginta supra trecentos ex Clero, & populo omnis sexus, manicis, & compedibus constrictos, in tenebricoso carcere inclusit. Custodes interea advigilare jussit, ne quid cibi, potusve importaretur, donec inedia conficerenrur. Quumque dies circiter decem effluxissent, nec ullus exitus, spesve aliunde adfulgeret, Christi milites omni consolatione, commeatuque destituti, supplices ad Deum sese converterunt, in haec fere verba: Deus, cui omnia parent, & cui ea, quae ceteris ardua, & impossibilia, prona, factuque facillima sunt; Simeonis servi tui, quaesumus,

Eius Visione Christiani captivi 350. recreantur, mox libertatē consequuntur.

mus, precibus exoratus, succurre, secundum consilium Majestatis tuae, miseris ad te perfugientibus; nec sustineas, ut impuri isti jactent, nullum Christianis adesse Deum. Haec omnibus simul orantibus, Deus ingenti miraculo per hunc modum succurrit. Media nox vertebatur, quum insolita luce carcerem conlustrari vident, & ardere circum funalia, & lampades, atque in ipso admirandi fulgoris sinu stantem super columnam Simeonem, albis pellibus indutum, vultu ad instar emissi fulguris coruscante: qui propior factus, Christi Confessores salutat his verbis: Pax vobis, Fratres. Simeon sum frater vester, quem in provinciis Romanae ditionis ad Occasum commorari audistis. Haec fatus, e columna descendit, eisque rursus pacem precatus, subdit: Videte, ne vos labor iste, Fratres, infringat, neve animos ullatenus despondeatis. Tertius ab hinc dies vos e carcere educet, & vestris cognatis restituet: persequutioni quoque finem imponet. Vester porro adversarius quo altius sese superbe extulit, eo graviore lapsu ruet hac ipsa die, poenasque dabit horribiles; ut inde totus extremiscat Oriens. Haec fatus, columnam rursus conscendere videbatur, atque sub eadem, qua venerat, specie revectus per aërem disparuit. Ea visione mirum quantum ille Christianorum coetus erectus, & confirmatus est; adeo ut sese liberos jam esse putarent. Interea inclytus Simeon Magum improvisus occupat, habitu oris, tum corporis ad terrorem composito, luculentum insuper ignem altera manu concutiens. Illum ut vidit homo suorum scelerum conscius, tremefactus expalluit, continuoque, deficientibus subito terrore viribus, semianimis concidit. Cui Simeon terribili voce: Te ne, scilicet, ait, mortalium nequissime, adversus nomen D. N. Jesu Christi insurgere fas erat, & istam a Re-

Magus Persequutionis author horrendo mortis genere interit.

[illegible]

Rege poteſtatem contra Dei Eccleſiam petere; in ejus etiam ſervos deſaevire, atque ad ejurandam Chriſti fidem adigere? Actutum experiere ſcelus inſolentiae tuae ultorem Deum. Continuo emicuit, velut e nube emiſſus, ignis, invaſitque hominem, totumque ejuſdem corpus mira celeritate corripuit, horribili nidore relicto, qui non modo locum, ſed vicinas aedes adflavit, infecitque. Nec tamen miſero perire licuit, ſed poenae ſuperſtes ſuae, coactus eſt, Edicta a Rege expreſſa eidem remittere, atque ad eundem haec, B. Simeonis nomine, teferre: Tibi, Rex, mandat Simeon, qui in Occidente ſuper columna ſtat: Chriſtianos carcere protinus extrahi volo, atque liberos dimitti, actaque contra Dei Eccleſiam omnia reſcindi: ni intra triduum imperata fecerit, graviores, quam tu dederis, luet poenas. Compoſitis per hunc modum Chriſtianorum in Perſide rebus, Simeon eadem, qua venerat, via inter auras vectus, in ſuum ſe Septum recepit. Interea Magus adflictus ſolo, & acerbiſſimis doloribus toto corpore diſcruciatus, flere, lamentari, vicinos inclamare. Fit ingens concurſus ſtupentium hominis caſum, & cauſſam ſcitantium. Quibus Magus: Simeon, inquit, ille Nazarenus, quem inter Romanos ſuper columna agere dicunt, hoc me adfecit ſupplicio, quod iniquus in ſuae Religionis homines fuerim, quum diceret: Quandoquidem ignem adoras, igne te abſumam; ita profecto diſces, ignem inanem, & inutilem eſſe Deum. Mandavit inſuper, ut ſua Regi adverſus Nazarenos Edicta remitterem, ſimulque admonerem, ut ejus Religionis homines, quotquot publica cuſtodia detinerentur, illico liberos dimitteret. Poſtremo illud adjecit: Niſi intra triduum Rex imperata fecerit, & Nazarenorum Eccleſiis pacem reddiderit, majores tuis mihi poenas daturum ſe certo ſciat. Haec ubi

Tt 2 ille,

ille, qui Rex Regum adpellatur, ex Magi literis intellexit, atque multorum testium firmissima adseveratione ejusdem supplicium comperit, e vestigio captivos Christianos manumitti, & Ecclesias aperiri imperavit: mox etiam publico Edicto, quod singulis urbibus, pagisque intimari jussit, cavit; ne quis in posterum dicto, factove negocium Nazarenis facesseret; sed ipsis sua Sacra, juxta morem, celebrare fas esset impune. Interea Episcopi, & pagorum Curiones tam subitam rerum suarum mutationem contuentes, caussamque necdum adsequuti, vehementer mirabantur; donec beati Confessores e publica custodia magno eum honore dimissi, quae a S. Simeone pro ipsis & ad ipsos acta, dictaque fuerant, exposuerunt. Tum vero rem ita, ut narrabatur, se habere firmissime credidere, praesertim postquam inflictas impio illi, nequissimoque Mago poenas perspexere. Ceterum tam insigni beneficio adfecti, peractis Deo gratiis, quas potuere, maximis, publico in conventu unanimique omnium studio descriptam rerum in ea caussa gestarum historiam ad eundem Simeonem transmisere per selectos e Clero suo Presbyteros tres, eàque multoties, cunctis audientibus, publice relecta fuit. Porro Sacerdotes apud B. Simeonem ad duas hebdomadas commorati, in patriam remigrarunt, gaudentes, Deoque gratias agentes, atque ejusdem potentiam ubique celebrantes. Interim Magus per viginti dies igne, & vermibus consumtus, horribili sane fato defunctus est. Quae res incredibile est, quantum nostrae Religionis adversariis metum incusserit, quantumque rem Christianam promoverit, multis ad suscipiendum baptismum ultro festinantibus.

Inde Persae plures ad Christum convertuntur.

Nec minor S. Simeonis cura erga navigantes exstitit; illis nimirum & frequenter adparuit, & saevissima tempestate, atque proximo vitae discrimine li-

Periclitantibus in mari subvenit.

liberavit. Quae quidem beneficia, qui postea ad Septum venere, nautae, ipso Simeone audiente, narrarunt: quomodo, videlicet, & illum sibi inter medios fluctus praesentem habuissent, ejusque ope insurgentes undique procellas, certumque naufragium saepissime evasissent. Solverat pridem ex superiore Arabia Syriam versus magna virorum, atque mulierum turba: jamque levibus auris provecta navis medium interjacentis freti tenebat, quum subito violentis flatibus concitum inhorruit mare, paullatimque adtolli coepit, majoresque in singula momenta eiere fluctus; simul etiam sese intendentibus nubibus, quidquid internitebat lucis, exstinctum est: sic caeca quadam nocte obsessi, atque observante perpetua mortis imagine, diu, multumque in alto jactati, nihil propius erat, quam ut, fatiscente nave, fluctibus absorberentur. Ascendebant enim in Caelum, sicut Sacrae literae loquuntur, & descendebant in abyssum. Ergo alii clamare, & manus tendere: alii vota signare: trepidare omnes; donec certi nullam salutis spem superesse, in suas, si quas reperere, navis latebras singuli sese recepere. Ibi proni oppressis tabulato oculis, quum propinquae mortis adspectum ferre non possent, eandem, velut obnupto capite, opperiebantur: adeo sibi persuaserant, nullas posthac terras se esse revisuros; praesertim postquam spectrum conspexere sub Aethiopis specie navem intrasse, simulque in summum Mali fastigium subito involasse. Ea enim vulgi opinio est, si hujusmodi monstrum navem invaserit, certum imminere naufragium. Quum ergo, ut in summa rerum desperatione usuvenit, omnes prostrati in lacrymas, & inanes questus sese funderent, cuidam ex Atama, (Castelli id nomen est apud Amidam ** urbem) salutarem Deus 24
injecit mentem: statuerat, nimirum, adflictis succurrere per servum suum Simeo-

meonem. Hic opportune recordatus, exstare inter sarcinulas suas vasculum sublecto ex Mandra beati Senis pulvere plenum: eo primum navigii Malum, ducta Crucis figura, signavit, mox etiam medium, & latera eandem salutaris signi formam describens, aspersit; simul universi, ut erant in faciem prostrati, Simeonem inclamarunt: Domine Simeon, ajebant, quaesumus, ut tuis precibus Deum nobis propitium actutum reddere digneris. Vix ista protulerant, quum improvisus Simeon navem intravit; inde ad Mali summitatem advolans, monstrum illud Aethiopis larva indutum, eapillis adprehensum, atque per aëra suspensum, sublato, quod secum adtulerat, verbere, acriter caedebat. Ille contra ejulare, vociferari, mare questubus complere; donec miserrime exearnificatus, postremo dimissus est, abiitque fugienti similis, & velut quempiam insequentem identidem respectans, crebroque istud ingeminans: Heu me miserum! Siecine, Simeon, non tibi sat erat, me tuis expulisse terris, ut in maria profugum usque persequereris? Quorsum ego terra, marique exclusus me vertam infelix? Et vero ex eo momento, quo Simeon adparuit, simul mare detumuit, ventique conticuere, & omnis ea tempestas conquievit, Tum Simeon Nautas eompellans: Ponite jam metum, ait: nihil vobis posthac molesti adcidet. Haec interloquutus, videri desiit, statimque lenis aura exorta est, eaque pro voto adspirante, reliquum viae summa cum tranquillitate eonfecere, donec in portum invecti sunt. Haec complures rei gestae testes, qui postea cum cive illo Atamanita ad sancti Senis Septum venere, ipso Simeone praesente, in magna hominum frequentia narraverunt, cunctis factum impendio admirantibus, & Deo gratias agentibus, ejusque clementiam eelebrantibus; qui miseris opportunam opem,

[illegible]

opem, Servi sui intercessione mirabiliter adtulisset.

Similis aliquando casus Cypriam navem oneratiam involverat. Haec dum variis onerata mercibus propediem in Occidentem transmittere parat, turbatus subito aër miscuit maria, navemque in ipsa statione valido complexus turbine rapuit, disjecitque in syrtes, perinde ac excussum funda lapidem. Ergo qui navem conscenderant, velut improviso exitio deprehensi, tumultuari, manus ad socios tendere, inclamare opem: quam quum illi, qui ex statione, aut vicino litore periculum spectabant, nullam ferre possent, certum sociorum naufragium jam praesagibant, votisque, & lacrymis prosequebantur. Resque erat sane ea comploratione digna: si enim navis in altum provecta, ventis se permitteret, subibat metus, ne fluctuum agitatione quassata demum succumberet, atque submergeretur: si autem rursus ad litus subduceretur, alius urgebat timor, ne dorsuosis brevibus, scopulisve impacta comminueretur. Quum itaque omne Nautarum consilium tempestas pervertisset, nullaque jam spes ab humana quidem ope suppeteret, Divinam summis precibus flagitare pergunt. Ergo una omnes voce Simeonem inclamant. Extemplo vocatus adfuit, vectoresque bene sperare jubens, navigium dextera adprehensum levissimo conatu, non secus ac si plumam traheret, celerrime in portum invexit, salvis cum vectoribus cunctis mercibus: iisque in tuto jam positis, continuo undae, ventique subsedere. Qui porro casum ejusmodi e litore spectaverant, testabantur, B. Simeonem apud Nautas visum fuisse: quod iidem Nautae mox supervenientes confirmarunt. Quumque ea, quae in mari viderant, & ab eodem Simeone audierant, exposuissent, concionem universam ad conlaudandam Divinam potentiam provocarunt. Eo mira-

Navem onerariam in certū discrimen adductam, salvis cum vectoribus mercibus, in portum invehit.

raculo commotus Navarchus ipse venit ad sancti Senis Mandram, quinque Nautis prodigii testibus secum adductis. Is posteaquam, omnibus audientibus, rerum in mari nuper gestarum seriem enarrasset, ad Simeonem conversus: Si Sanctitas, inquit, Tua me navigare jubet, imperio tuo fretus, mare repetam: sin vetat, juro, me posthac nunquam navem meam pelago commissurum; sed eadem actutum distracta, quaestum istum ancipitis, & lubricae negociationis derelicturum. Cui Simeon: Nunc vero, respondit, mitte ista, & pugillum de isto nostro pulvere in nomine D. N. Jesu Christi sumito, coque in tua nave tres Cruces describito: inde tutus mare repete. Etenim confido, fore ut Dominus pro sua benignitate, & clementia fiat tibi comes, idemque te euntem, atque redeuntem usquequaque incolumem deducat. Ceterum quisquis hunc Navarchum praedictum miraculum narrantem audivit, Dei bonitatem vehementer laudabat, perindeque mirabatur, necdum intelligens, quomodo tanta Majestas ad servorum suorum obsequium sese deduceret.

Raptam Virginem Christianam, mox ni fluvium projectam, parentibus incolumem restituit.

Agebat inter Persas Virgo forma corporis praestans, virtute tamen animi longe praestantior, Deoque proinde acceptissima. Hujus puellae amore captus quidam Marzabnas, homo pestilentissimus, & basilisco infestior, professor sectae colentium aquam, & ignem, ejusdem nuptias, missis ad parentes intercessoribus, saepius ambiverat. At illa nec internunciorum quidem conspectum ferebat: tantum aberat, ut eos ad colloquium admitteret, dictitans, nefas esse sibi in thalamum impurissimi viri, & aquam, ignemque colentis, concedere. Quum porro homo insanus blanditiis, illecebrisque posse Virginis animum expugnari diffideret, inter confertam multitudinem aliquando deprehensam, Regis mandatum obtendens, vi pu-

publiea rapuit, domumque abduxit. Sed quoniam in proposito puella persistebat, adseverans, sibi mortem ejus nuptiis esse, ac fore potiorem, nec unquam a Christi obsequio, cujus ancillam se esse profitebatur, ulla ratione ipsam esse discessuram; impius amator flagris saevissime, saepiusque caesam, in arctam custodiam detrusit, multisque, atque gravissimis incommodis, aerumnisque maceravit. Postremo certus, Christi ancillam neutiquam a sententia decessuram, aut suae voluntati ullatenus obsequuturam; sed quanto atrocius in eam ipse saeviret, fore ut tanto animosius Virgo illum non modo contemneret, sed etiam contumeliis, probrisque incesseret; servis mandat, ut adligantes ipsius collo molarem lapidem, in profluentem, ubi Tigris in Euphratem influit, eam projicerent. Ergo ad supplicium rapitur. At illa inter lictorum manus, erectis in Caelum oculis, hunc in modum orabat: Deus Domini mei justi Simeonis, quaeso te, succurre ancillae tuae, & intuere injuriam, quam patior; quoniam propter nomen tuum morti addicta sum, eo quod impuri hominis, & Idololatrae consortium, nuptiasque recusavi. Interea satellites, adligato ad ipsius collum ingenti lapide, Virginem ad certum exitium in profluentem dejecere. Necdum aquas adtigerat, quum Simeon in medio fluminis alveo improvisus adfuit, ruentemque in undas puellam manu excipiens, sanam, & integram in alteram ripam eduxit. Mox sublato, quod ejus collo adligaverant, saxo: Pelle jam metum, inquit, filia; Deus, in quem credidisti, ipse factus est adjutor tuus: illum vero impurum & sanctae Religionis inimicum, ecce dextera Domini insanabili plaga percussum, prosternet. Haec praefatus, Virginis dexteram adprehendens, usque ad patriae suae fines deduxit, admonens; ne quidpiam in

posterum metueret. Postquam autem ad conspectum oppidi venerunt, tum Simeon: Perge, inquit, filia, & Dominus sit tecum. Atque subito disparuit. Ecce autem dum ad paternas aedes contendit, occurrunt parentes, qui quoniam filiam perinde atque exstinctam hactenus comploraverant, vix dici potest, quantopere inopinato ejus adspectu fuerint perculsi. Haesere enimvero adtonitis similes: mox quum paullatim ex eo stupore sese collegissent, injiciunt collo manus, amplexantur, gratulantur adventum, modum, quo impias manus evasisset, sciscitantur. Interea dum puella seorsim parentibus praeteritorum casuum historiam repetit, & quomodo aquis erepta, ad urbis usque fines perducta, liberatorem suum videre desiisset; sparso, ut fit, ejus rei rumore, vicinorum, cognatorumque ingens fit ad eos concursus: quum repente pepulit aures horribilis clamor, qui certe ex aedibus impii illius juvenis, qui puellam rapuerat, provenire videbatur. Dum enim ad mensam hora prandii adcumbit, circumstante famulorum, ancillarumque turba, dum in Virginis parentes saeva consilia volvit animo, constituta ab ultore Deo poena, malis, unde minus exspectabantur, erumpentibus, subito opprimitur. Scilicet necdum prandium finierat, quum ignotum terribilem virum nudo ferro in coenaculum intrare videt: quo spectro exterritus, e sella exsilit. At ille trepidantem, fugamque parantem occupans, ictum in caput ejus librat tanta vi, tamque mirabili impressione, ut in ipso temporis puncto latus ejus dexterum a summo capitis usque ad imum pedis obriguerit. Inde acerrimus dolor est consequutus, quo vehementissime discruciatus, totus in lacrymas fundebatur, illud miserabiliter ingeminans: Heu me miserum! Scilicet quia ancillam Dei Nazarenorum offendi, haec me comprehen-

Ultio Divina in raptorem.

henderunt mala. O infelicem illum, qui tanto Numini obſiſtere, adverſarique praeſumſerit! Haec vociferatus, conticuit, nec unquam ex ea aegritudine poſtea relevari potuit; ſed, ſtipitis ad inſtar, jacuit, acerbiſſimis doloribus diutiſſime excruciatus. Ea porro ſceleſtiſſimi hominis poena ſpectantibus incredibilem metum incuſſit, & plurimos ex Ethnicis in poſterum continuit, ne Chriſtianis quidpiam negocii deinceps faceſſerent. Puellae pater, plurimis indigenis ejus loci ſeſe comites ſponte praebentibus, ad Septum B. Senis mox profectus eſt, & publice, ipſo etiam Simeone audiente, quae hactenus memoravimus, omnia diſtincte repetens, magnos in univerſa concione motus excitavit, cunctis ad celebrandam Dei clementiam, potentiamque inde converſis. Paullo poſt peracta ad Septum hebdomada, omnes ejus benedictione muniti, in patriam rediere, acceptique beneficii memores, Deo gratiarum referendarum curam in poſterum ſuſceperunt.

Pluviam oratione impetrat.

Ejuſmodi porro ſignorum fama excitatae finitimae gentes, ſi quando, prohibitis Caelo pluviis, ſpes annui proventus periclitabatur, ad Dei famulum confugere ſolebant; eo quippe manus in Caelum tendente, atque orante, copioſi confeſtim imbres effundebantur, gaudentibus populis, Deique clementiam ſtupentibus. Effluxerat aliquando ſicca, & ſine pluvia hyems; jamque vernum jejunium adpetebat: nec dubium erat, quin durante eadem Caeli intemperie ſegetes inareſcerent, atque omnino extinguerentur. Eam ut calamitatem averterent, publicas indixere ſupplicationes, tum qui in vicinis vallibus morabantur, tum etiam qui circa S. Simeonis Mandram per montis devexa habitabant. Veniebant itaque quotidie cum ſuis Curionibus ruricolae ad S. Viri Septum, operti ſaccis, & caput conſperſi cinere, uberrime flentes, atque ge-

mitibus, & questubus locum complentes. Quum porro malum longius protraheretur, & incolae ad Septi vestibulum quotidie in genua provoluti, instarent, praesertim postquam spes omnis futuri proventus exclusa videbatur; eo quod exacta hyeme quadragenorum dierum jejunium jam inierat, quo durante, Simeon Septi ostium occlusum manere jusserat; commodum adcidit, ut Procurator quidam discipulorum Beati Senis amicus, propterea que ad Septum ventitare solitus, interea ibidem adesset. Qui dum, ut fit, amice cum eisdem confabularetur, inlato de publica ea calamitate sermone, fidenter subjecit: Scitis profecto, Eliam orasse, ut plueret, & a Domino protinus fuisse exauditum: Samuelem similiter sub messis tempora pluviam itidem postulasse, & hanc sine mora impetrasse. An forte hac nostra aetate nemo sit, quem Dominus pari favore atque illos dignetur? Videte, quaeso, a quot mensibus hoc nostris cervicibus incumbit malum, nec uspiam hactenus adparet, qui oppressos sublevet. Haec ille. Jam vero cunctis ad sua negocia dilapsis, discipuli clam ad Magistrum conveniunt, & Procuratoris verba, expresso ejus nomine, referunt: Christi autem famulus eadem quidem visus est primum vehementer mirari, tum vero: Fateor, me, inquit, nunquam hactenus pluviam a Domino postulasse, sperans, homines hac vexatione monitos, intellecturos, quantam demum perniciem sua ipsis adferant scelera. Sed quoniam haec seminavit malus in corde eorum, missis subito per omnia circum loca nunciis, incolis condicite in proximam feriam sextam, ut ad me cum suis Curionibus conveniant. Id tamen quum minus probarent discipuli, contradixere. Nam quotidie, ajebant, confluentium multitudine Septum oppletur; quidquod verendum est, ne plerique ejusmodi novi-

vitate non parum offenſi, maligne in vulgus ſpargant, tantam hominum coitionem procuratam fuiſſe, ad quandam vanitatem, atque oſtentationem virtutis. Quamobrem ſi quidem Sanctitas tua novit, futurum aliquid, ut neminem huc veniſſe poenitendum ſit, optime eſt; ſin minus, ſine illos e ſuo arbitrio agere: nam quotidie ſponte ſua ad nos veniunt, abeuntque pro libito ſuo. Ad haec Simeon: Tacete, filii, reſpondit, & populum ſine cunctatione congregate; quae enim Dominus ſit facturus, non eſt veſtrum modo perquirere. Et vos quidem imperata facite: Dominus autem novit, quid ipſe ad ſui nominis honorem ſit facturus. Tunc vero diſcipuli, diſtributis per omnem viciniam nunciis, in feriam ſextam incolis conventum indixere. Incredibile eſt, quantus hoc nuncium hominum concurſus ſubſequutus ſit. Operti ſunt montes, & oppleti campi, confluentibus ex utroque ſexu mortalibus, loca circum omnia tum extra, tum intra ipſum S. Senis clauſtrum, immenſa multitudine occupante: ſed & parvulos Scripturas legere doctos intra Septum duxerunt, Libros Sacros legere, & Graeco ſermone Kyrie eleiſon occinere juſſos. Simeon Sacerdotes pulvere conſperſos caput, moerentes, & adflictos, atque demiſſo vultu ſtantes, contemplatus, tum audiens virorum, & mulierum intenſiſſimos clamores: contuens praeterea circumſtantes pueros, ſimplicibus Agnis ſimiles, terraſque ſole perinde, atque media aeſtate ardentiſſimo torreſcentes, vehementer commotus eſt, & ex intimo animi ſenſu miſeris indoluit. Inde ſe colligens, ad multas horas in preces incubuit, poſtea ſublatis in Caelum oculis, ingemuit, immiſſaque intra cucullam manu, pectus ter tutudit: mox cancellatis poſt tergum manibus, depoſitaque ſuper genibus facie, inclinatus aliquandiu manſit. Interea dum una cum ipſo

ipso universus populus prostratus in genua, vultuque demisso, cum lacrymis, atque intimo animi dolore orarent, futuri exspectatione pendentes; ecce repente inhorrescit aër, & spissa nubes sese intendere paullatim coepit, donec omnia obtexit: subsequitur dubius, Caelo submurmurante, fragor, & ventorum pugna: postremo validis flatibus impellentibus, imber torrentis adinstar effunditur. Simul frigus tam saevum ingruit, ut populus, qui modo a nimio solis fervore aestuabat, umbramque petierat, ad tecta profugeret: aucta nimirum pluvia, & frigore, ventoque, in singula momenta gliscentibus. Inter haec B. Simeon aquarum in cisternas decidentium strepitu, atque populorum, ob ea, quae fieri videbant, Deo gratias agentium, vocibus excitatus, sese erexit: nam hactenus inclinatus orationi vacaverat: visusque ore, solis ad instar, renidente prae gaudio exsultare, & eximiam Dei benignitatem admirari, quoniam eorum, quae petebantur, copiam faciebat tam stupenda, promtaque liberalitate. Mox populum intra tecta clausum, atque imbris, & frigoris vim exaggerantem joco perstringens: Siccine, ait, quampridem votis, & lacrymis arcessebatis, pluviam modo praesentem fugitis? Deinde serio commonere, simulque consolari orsus: Habetis jam pluviam, subjecit, quam vobis Dominus concessit: ego vero immensa ejusdem bonitate fretus, insuper spondeo futurum, ut si vos quae vestri officii sunt, expleveritis, Deumque reverentes, ipsius leges, & mandata observaveritis; hic ipse annus, quem ob transactam sine semente hyemem messe itidem cariturum autumatis, infusa de Caelo foecunditate, duplo uberiores proventus sit redditurus: vosque propterea Divino munere exsaturati, summam Dei in vos bonitatem sitis admiraturi, eamdemque immensis laudibus prae-

[illegible]

praedicaturi. Haec interfatus, populum gaudio exsultantem, plenoque ore Deum conlaudantem, domum redire jussit. Sancti Simeonis praedictioni eventus adamussim consensit: nam post opportunos imbres insolita, & prorsus mirabilis agrorum foecunditas consequuta est, ut areas proventu, omnium, quos hactenus viderant, uberrimo impleverit. Hoc porro insigne Dei in ipsos beneficium incolae, peractis eidem publice gratiis, testati sunt. Postquam autem eo, quem dixi, modo populus dimissus est, adpetente jam nocte, soli, remotis quibusvis arbitris, magistrum discipuli adeunt ii duo, quos eidem ab obsequiis fuisse supra memoravimus, nec enim Septum sublatum fuerat, nixisque humi genibus, rogarunt, ut praeteritae supplicationis processum, exitumque exponeret, quibusve verbis per eam occasionem usus fuisset. Quod quum ille se facturum negaret, & illi contra instarent, ne tam utili arcano ipsos fraudatos vellet, Simeon ipsorum importunitate victus, praemonuit, ne secretum, ipso vivente, cuipiam proderent: tum, illis, se sancte illud servaturos spondentibus, subdidit: Equidem intuens ipse Sacerdotes moerentes, & adflictos, atque cinere conspersos caput, audiens deinde omnem populum clamantem, & parvulos vociferantes, communi tot capitum calamitati vehementer indolui, & gravissimo moerore adfectus, hunc in modum Deum orabam: Domine Deus misericors, & clemens, aut nostri misertus, releva homines istos, ineluctabili calamitate obrutos, teque idcirco in summa rerum angustia invocantes, atque in nomine tuo congregatos; aut certe me, servum tuum, de medio tolle, ne populi tui adflictionem mihi in posterum inspectare contingat. Dum itaque inclinatus, ejusmodi preces cum lacrymis prosequor: hem video eximia specie juvenem,

nem, qui mihi propior factus: Ecce, ait, vota tua, precesque audiit Deus; proinde, quod optas, omnino sequuturum scias. Haec fatus, disparuit. Simul audio tonitrua, & ventorum pugnas; postremo optatum imbrem cadere video. Tum vero Deo gratias egi, ipsius bonitatem stupens, servi sui preces minime despicientis.

Jam quantum B. Simeoni a Magistratibus, & ab ipsis Imperatoribus honoris deferretur, vel ex eo liquet, quod incredibili cum laetitia ejus Epistolas suscipiebant, & pari cum celeritate ejusdem mandata ad nutum exsequebanter, Deo gratias agentes, propter admiranda ejus gesta, quae ad ipsos publica fama identidem ferebantur; ut in hoc Dei servo completum fuisse videatur, quod Dominus in Evangelio praedixit: Beatum, nempe futurum servum, cujus opera nomen Domini genribus ab ortu solis usque ad occasum ejus innotuisset. Et vero nemo numerare sufficiat, quot millia, quotve Myriades hominum, nullam Dei notitiam habentium, B. Simeonis opera eundem agnoverunt, & ut suum opificem, conditoremque adorare, & colere didicerunt. Quot immundi e suis sordibus ad sanctitatis apicem evaserunt, quotve impudici continentiam ex ejus conspectu hauserunt. Quot etiam ejus miraculorum fama excitati, ex pluribus, variisque regionibus ad eum venerunt, in Divina lege plane rudes, qui admirabilem ejusdem super columna stationem, & perpetuum laborem, atque contentionem contemplantes, omnem humanarum rerum amorem abjecere, & reliquam aetatem procul a populi, & seculi hujus erroribus ducere decreverunt, atque demum in vasa honoris effecti sunt. Quid porro de Meretricibus dicam, quae ex dissitis procul terris ad servi Dei Septum profectae, postquam illum conspexere, patriam suam deserue-

Ejus opera plurimi convertuntur.

[illegible]

ruere, & feveriorem Afcetarum difciplinam in Monafteriis profeffae, Sanctorum honorem commeruerunt, postea-quam, Domino largiente, praeteritorum criminum chirographa fuis lacrymis obliteraffent: quid de remotioribus Arabum populis dicendum, qui necdum panem noverunt, fed carnibus tantummodo vefcuntur, quum autem ad B. Simeonem adceffiffent, ejus vivendi rationem admirati, abjuratis Diis patriis, Chriftiana Sacra fufceperunt, Deique cultui fefe manciparunt? At vero quis cenfum inire fe poffe confidat Barbarorum, Armenorum, Parthorum, & cujufvis linguae Gentilium, qui ad Septum beati Senis frequentiffimi confluebant, Chriftianaque imbuti difciplina, baptifmo expiabantur? Omnem profecto numerum excedunt Arabum Duces, & Nobiles in ea gente viri, qui Chriftianorum fidem, ritufque edocti, & Chriftum palam confeffi funt, & baptifmate initiati, eam, quam apud B. Simeonem haufcrant, Religionem in patriam invexerunt, atque inter tentoria Ecclefias erexerunt. Praeterco eos, qui potentiorum licentia oppreffi, & variis injuriis adfecti, ipfius ope refpirarunt. Praetereo ejufdem authoritate permotos creditores plurimos egentibus debitam pecuniam, fciffis fyngraphis, condonaffe: tum eos praetereo, qui ad fummas anguftias redacti, adverfariorum infolentiam, atque vexationes S. Viri advocatione evafcrunt. Miffos facio fervos a dominis gratuito manumiffos, refixis, eo praefente, fervitutis chirographis. Praetereo orphanos, & viduas ejufdem eleemofynis poft Dei gratiam unice fuftentatos: haec enim Dominus folus noverit. Nec minus porro laboris, & induftriae ad augendam, amplificandamque Sacerdotum dignitatem, & exiftimationem contulit, aut ad leges Ecclefiafticas ftabiliendas. Inter cetera induxit in morem, ut folitum foenus ex dimidio in

Xx po-

posterum minueretur: quam Sancti Viri taxationem populus adeo probavir, ut multi deinceps illud ex toto condonare decreverint.

Innumera per eum mortalibus conlata beneficia.

Postremo, quod spectat ad mirificas eurationes, quas Dominus S. Simeonis opera patravit, & ad summam opem, utilitatemque, quam ex ejus precibus homines cujusvis conditionis perceperunt, aegri praesertim variis morbis ex Diaboli infestarione adfecti, hoc enimvero mortalium quorumcumque dicendi facultatem longe superar. Quis enim comprehendere queat, quot millia, & myriades hominum hac via salutem invenerinr, & a conspectu beati Senis sospites recesserint, acceptam divinitus sanitatem sibi gratulantes, suoque Liberatori grarias agentes? Quamobrem de B. Simeone adimplerum est illud Domini

Joh. 14. 12.

Oraculum: Qui credent in me, majora iis, quae ego facio, ipsi facient. Et sane quisnam, quanravis dicendi copia instructus, sufficiat beneficiorum numerum supputare, aut summam colligere, nedum eorum, quae per longam quinquaginta annorum aetatem alia aliis praestira fuere intra B. Viri Seprum; sed ne illorum quidem, quae uno anno contigerunt? Quot namque Elephantiaca lue pene consumti sanitatem repente adepri sunt? Quot oculis capti, aliis ducentibus, ad Septum profecti, ibidem Divino munere lucis usura potiti, sine duce domum rediere, Dei beneficentiam praedicanres? Quot praeterea humeris, vel dorso incurvi Sancti Viri precibus erecti sunt? Quot itidem paralytici, quorum utique numerum inire nemo potuit, ad Septum deportati fuere, plerique etiam in lectulis jacentes, omnisque omnino motus expertes, ut nec situm quidem corporis mutare valerent, qui Servi Dei votis salutem sunt consequuri, adeo inregram, ut ab ejus conspectu decedentes prae gaudio exsilirent, suosque lectulos ipsi deferrent, exi-

eximiam Dei munificentiam celebrantes, qui tam luculento beneficio seipsos adfecisset.

At enim quoniam vos delectat eximia Sancti Viri gesta discere, lubetque dicentem audire de signis, & miraculis a Deo per servos suos identidem editis, indeque intelligere, quanti Deus faciat, quantoque honore dignetur eos, qui toto corde diligunt eum; pro virium mearum tenuitate pauca de multis hoc loco reddam. Enimvero quemadmodum nemo pelagi altitudinem, aut arenarum ejus numerum exploravit, aut mensus est, nisi unus rerum omnium opifex Deus; ita prorsus Sanctorum, atque piorum Hominum in Christum credentium opes, & actus nemo, praeter ipsum summum hujusmodi bonorum largitorem cogitando, nedum dicendo consequetur.

Venit aliquando ad B. Simeonis Septum vir locuples ex terris [25] Sabaeorum, saevissimo morbo adfectus: obsederat quippe hominem acris dolor in cerebro a multis annis, multosque sumtus in Medicos fecerat, a quibus non modo nullum levamentum fuerat consequutus; quin potius dum, ut fit, varia; atque contraria remedia tentantur, malum evaserat pene incurabile. Funiculis itaque caput constringendum fuit, paxillisque parieti infixis vinciendum, ne continuo agitatu fatigatum aliquando fatisceret. Forte accidit, ut ab institoribus, per eas terras mercaturam facientibus, B. Simeonis gesta ex parte audiret. Tum vero nihil jam sibi cunctandum ratus, quin ceteris rationibus posthabitis, salutis suae satageret, quinque servis, ac totidem ancillis sequi jussis, ad S. Viri mandram iter intendit: quam hominis fidem Deus eximio miraculo est muneratus. Quum enim viam ignorarent, terrasque ingressi fuissent desertas, & prorsus incultas, Divinitus factum est, ut Cameli, perinde ac si a pe-

Sabaeum nobilem, saevissimo morbo adfectum, aqua benedicta sanat.
25

peritissimo viarum duce traherentur, nec a recto tramite aberrarent, nec quavis de caussa alio diverterent; quodque non sine miraculo fieri potuisse adfirmabant: Nec Arabum latronum nos quisquam offendit; nec bestia nobis nocuit, quum alias ea loca leones usquequaque infesta habeant. Quidquod & dolor hominis remittere coepit, simul ac coeptum est iter, aucta deinceps per certos gradus valetudine. Illud praeterea maximum inter cetera miraculum est visum. Istud, ajebant, viaticum tantum, ac tale permansit, quantum, & quale domo deportavimus; ita nihil omnino est imminutum. Illo licet omnes per integrum annum perpetuo vesci contigerit, donec videlicet ad Sancti Senis clausum pervenere. Ingressus itaque nobilis aegrotus Septum, adcidit pronus ad pedes servi Dei, rerumque suarum historiam retexens, quot aerumnas, & incommoda praeteritis annis hausisset, recensuit. Tum vero Simeon protinus aquam adferri jussit, quam certis precibus benedictam, simul propinandam in nomine Christi aegroto obtulit, caputque eadem continuo adspergi imperavit. Quo facto aegritudo omnis depulsa est: reliqua similiter corporis membra pessume adfecta perfecte consanuerunt. Quo miraculo convictus Arabs, Deo dedit gloriam, susceptoque baptismate factus est Christianus.

Tum convertit.

Paralytico Reguli Persidis filio valetudinem confert.

Hunc Arabem postremo sequutus est Persa, dignitate Chorepiscopus, a quodam Persidis Regulo ad S. Simeonem simili ex caussa legatus. Filius erat Regulo unicus, qui maleficiorum veneficio in paralysim inciderat, decubueratque annos quindecim, omnium membrorum compagine adeo corrupta, ut de altero in alterum latus se convertere nequiret. Quumque nihil ei profuissent Magi, & Incantatores, quorum operam pater magnis sumtibus in ea morbi per-

[illegible]

pertinacia saepe quaesierat, postremo, B. Simeonis percrebrescente fama, praedictum Chorepiscopum summis precibus induxit, ut hujus negocii curam susciperet, opemque filio aegrotanti procuraturus, ad sanctum Senem actutum accederet. Cum eodem Chorepiscopo dona misit duo tapetia serica Crucibus, atque tintinnabulis aureis concinne, & eleganter ornata. Quae, quum ille de pueri aegritudine praefatus, coram Christi famulo explicuisset, statim interpellatus est a Simeone his verbis: Tu vero ista hinc auferto, domumque sic, ut ea adtulisti, convoluta, intactaque reportato. Porro statim atque ad fines urbis perveneris, fac, ut de jumento descendas, puerique cubiculum ingressus, haec tapetia ejus pectori admoveto; simul haec ad illum profari memineris: Simeon ille peccator haec tibi mandat: In nomine Domini nostri Jesu Christi ab hac aegritudine tua adsurgito. Paruit Chorepiscopus; exitusque S. Viri dicta omnino probavit: nam simul ac tapetia aegro corpori admovit, & dictata ab eodem verba protulit, morbus omnis repente disparuit, & juvenis e lectulo exsiliens, Divina ope se plane convaluisse testatus est. Mox Christianae fidei rudimentis imbutus, sacro baptismate una cum sorore, ac matre expiatus fuit. Paullo post etiam ad Septum venit, & a B. Simeone benedictionem suscepit, cunctis acceptam Divinitus sanitatem eidem gratulantibus, & Divinam clementiam celebrantibus.

Qui proinde una cum matre ac sorore Christi fidem amplectitur.

Tertium ab his locum obtinet nobilis Armenus filius Satrapae totius Armeniae, qui in Regis aula ad eum honoris gradum provectus fuerat, ut ipsi uni liceret certis diebus purpurato in publicum prodire. Hic ex incidente apoplexia obstupefactus, dexteri lateris sensum, motumque omnem amiserat. Accedebat oris torvitas, & dexteri oculi stupor: quam ob caussam, velut immobilis truncus, in lectulo jacere ad multos

Satrapam Armenum apoplexia obstupefactum curat.

tos annos coactus est, tanta stomachi omnia fastidientis nausea, ut praeter modicum jusculum, idque raro, & sola necessitate urgente, nullum cibum admitteret. Postquam vero Armeniam S. Simeonis fama pervasit, familiares aegrotum rhedae impositum ad Sancti Viri Septum deportandum curarunt, comitesque addidere, praeter equitum turmam, Presbyteros tres, & Diaconos quinque, quibuscum ipse etiam loci Episcopus nobilem aegrotum per Epistolam B.Simeoni etiam atque etiam commendavit, ejusque operam pro illius curatione poposcit. Sequebatur famulorum turba cum lauto commeatu, & promiscuum vulgus prope immensum: magnopere nimirum ab omnibus juvenis aegrotus diligebatur. Quam quidem civium gratiam benevolentiamque tum ipse per se merebatur, tum etiam pater Christianus, & de Christianis optime meritus, sibi, filioque pridem conciliaverat. Jam ut ad Septum ventum est, aeger ad Sanctum Simeonem intromissus, jacuit aliquantisper, dum Episcopi literae legerentur, ex quibus beatus Senex, intellecto juvenis infortunio, ingemuit, sublatisque in Caelum oculis, circumstanti frequentissimo populo supplicationem pro aegroto indixit; qua peracta, aquam protinus adferri jussit, quam quum benedixisset, ut eadem aspergeretur aeger, praecepit: mox elata voce jacentem juvenem compellans: Bone juvenis, inquit, in nomine Domini nostri J. C. convalesce, & reside. E vestigio aegrotus sese in alterum latus convertit, morboque relevatus sedit, simul & mentis compos factus, ubinam loci esset, intellexit. Rursus illum interpellat Simeon: Jam vero ex ista, quam prae manibus habes, aqua bibito, eademque faciem, corpus & abluito. Quod quum ille continuo fecisset, tum Simeon: Nunc autem, subjecit, in nomine D. N. J. C. adsurgito. Extemplo paralyticus adsurgens,

[illegible]

gens, per Septum cursitare coepit, incredibili gaudio exsiliens, atque Dei clementiam praedicans; talis nempe homo, qui paullo ante ne latus quidem in lectulo jacens per se vertere valuerat; mansitque orationis caussa apud B. Simeonem ad septem dies: quo tempore triginta servos libertate donavit. Inde Antiochiam profectus oravit, & post acceptam benedictionem, peractasque Deo gratias, patriam postliminio reversus est, Divinam erga se beneficentiam ubique testatus.

Orientales quatuor viros Elephantiaca lue, & malo spiritu liberat.

Nec dissimilis aliquando caussa ad B. Simeonem adduxit quosdam ultimi Orientis adcolas, quos, ut ipsi, audiente B. Simeone, narrabant, tredecim menses ea peregrinatio tenuerat. Erant porro quatuor viri elephantiaca lue infecti: nefario insuper spiritu omnes, uno excepto, exagitabantur. Intromissi itaque ad Sancti Senis conloquium, in genua procubuere: expositaque susceptae peregrinationis caussa, apertis in omnium conspectu sitarciis: Hunc, ajebant, domi praeparavimus commeatum: jam ex eo in victum quotidianum quantum omnibus sufficeret depromentes, nihilominus perinde integrum absque ulla imminutione reperimus. Nunc vero tertius decimus volvitur nobis mensis, recta licet via huc properantibus. Ad haec S. Simeon: Deus, respondit, qui se vobis ducem in hoc itinere praebuit, idem incommoda, quae propter ipsum exhausistis, pro sua beneficentia munerabitur. Mox aquam hauriri jubet, quam quum de more benedixisset, hospites adpellans: Hanc aquam in nomine D. N. J. C. cujus potentia freti, istud iter suscepistis, singuli bibite, eademque eluite corpora. Quod quum illi continuo peregissent, confestim revaluerunt, omnique omnino aegritudine liberati singularem Dei in se clementiam praedicabant: mox etiam abjurata patria superstitione, suscepto-

que

que baptiſmate, Chriſtiani facti ſunt; tum peractis Deo gratiis, abierunt.

Juvenem Anazetenſem difficillimo, moleſtiſſimoq; morbo liberat.

His addo ex interiori [26] Anazete (locus eſt in confinio Perſarum atque Armenorum) juvenem difficillimo, moleſtiſſimoque morbo liberatum. Occu-
26 paverat caput peſtilens humor, indeque in partes ſubjectas defluens, tumefacto ore, erepta oculis luce, totum denique corpus infecerat, atque ad extremum debilitaverat, naribus, atque oculis continuo graveolentiſſimae mephitis fluxu diſtabeſcentibus. Pater, ad
27 quem forte Simeonis fama pridem manaverat, filium ad Dionyſium [27] militiae Praefectum, deſtinat, enixe poſtulans, ut aegrotum etiam atque etiam Dei famulo commendet, eidemque magnifica dona perferenda adjecit. Dionyſius aegrum juvenem perbenigne exceptum Dalmatio, ſororis ſuae filio, ad Simeonis Septum deportandum commiſit: quod ille optima fide praeſtitit, depoſitoque apud Sancti Viri columnam juvene, ipſius conditionem, patriam, atque etiam acerbiſſimam aegritudinem declaravit. Tum vero Simeon faſcias, quibus juvenis caput, & facies ſtringebantur, auferri juſſit: mox eundem alta voce compellans: Adſurge, ait, in nomine Domini noſtri J. C. tuiſque ipſe manibus aquam iſtam ſuper faciem, & reliqua corporis membra effundito. Extemplo ad contactum aquae, Divina adſpirante virtute, diffugit omnis morbus, & aeger plane, perfecteque, redintegratis viribus, adſurrexit, & motum ſenſumque recuperavit. Poſtremo, traductis inter pias preces apud Chriſti famulum tribus diebus, patriam verſus iter intendit integer & ſanus, divinam in ſe benignitatem omnibus ubique profeſſus.

Dionyſium Imperatoris legatum ad Perſas deſignatum inſa. Diaboli morbo relevat.

Parem fere Dei erga ſe beneficentiam ipſe Dionyſius, eodem Simeone intercedente, expertus eſt. Nam quum Antiochiae agens legatus ad Perſas ab Imperatore fuiſſet deſignatus, Diaboli ne-

[illegible]

nequitia insanabilem morbum contraxit, facie horrendum in modum ad occiput inversa, orisque hiatu tergum versus diducto. Quum autem nulla medicorum arte vis morbi remitteret, ad B. Simeonem supplex adcessit, his verbis: Literas Imperatoris pridem acceperam, quibus mihi legatio ad Persarum Regem mandabatur, quum mihi hoc infortunium ex inopinato adcidit: & nunc oro te, ut tantum a me malum tuis precibus avertas. Tum Simeon adferri de more aquam jussit, atque benedictione rite peracta, subdidit: Hanc aquam tuamet ipse manu accipito, & caput, atque os eluito. Quod quum ille fecisset, extemplo facies, & os ad situm, formamque pristinam redire, perinde ac si nulla unquam adfecta fuissent aegritudine. Quo inopinato, ac mirabili eventu perculsus Dionysius, exsultare, tripudiare, Deoque gratias agere, atque manifestam ejusdem opem praedicare non cessabat. Illi praeterea futurae legationis exitum praedicens: Imperatum porro tibi ad Persas iter, subjecit, tutus ingredere; aderit enim tibi propitius Deus, ut omnia pro voto conficias: postremo incolumis, fortunaque simul, & dignitate auctus, domum postliminio redeas. Haec Simeon. Abiit ille legatus ad Persas, Deoque adspirante, eum legationis exitum habuit, quem maxime optaverat: domumque rediturus, ad Septum B. Simeonis cum honorifico comitatu divertit, sanctumque Senem veneratus, ejus benedictionem expetit, atque per omnem vitam B. Simeonem in tantum amavit, & coluit; ut nullam eundem magis demerendi occasionem sibi praeterlabi fineret, sive in pauperum caussa ab eo interpellaretur, sive in quovis alio pio negocio ipsius operam idem exposceret.

Venit aliquando ad B. Simeonem ex ultima Samosatenorum regione Sacerdos. Querebatur, fontem, qui oppidi

Fonti exsiccato duplo majorem aquarū copiam reddit.

pidi agros irrigabat, repente exaruiſſe, cum incredibili incolarum moerore, atque damno: ex ea enim irrigatione neceſſarios ad vitam ſuſtentandam proventus omnino pendere adfirmabat: conductoſque inſuper artifices ſcatebram fontis invenire, atque in priſtinum alveum deducere diu tentaſſe, irrito tamen uſque conatu. His, & ejuſmodi verbis patriae infortunium perſequentem interpellavit Simeon, &: Ego vero, inquit, Domini noſtri J. C. clementia fretus, ſpondeo, Dei optimi beneficio, fontem in ſuum alveum refluxurum, antequam tu ab hoc Septo recedendi veniam petieris. Et nunc terras veſtras repetite, vigilias ibidem Chriſtiano more peragite, ſacram Oblationem celebrate; votique compotes effecti, Deo gratias in poſterum habere memineritis. Haec audiens Presbyter, horam ſignavit, domumque regreſſus, reſtitutum fontem reperit, & omnes late agros circum adluentem. Sciſcitanti autem tempus, incolae narrabant, tali die fontem poſt validum terrae mugitum repente prorupiſſe, atque exundaſſe duplo majore aquarum copia. Tunc ille eductum e ſinu codicillum, in quo deſignatum a Sancto Sene diem notaverat, relegens, comperit, eodem plane die, quo ille abſens fontem benedixerat, hunc in eam magnitudinem excreviſſe. Quamobrem una cum ſuo Curione loci illius Clerici ad Septum B. Viri profecti, ſacra ibi Officia peregere per triduum: indeque in patriam reverſi, conlatum ſibi a Domino beneficium perpetua gratiarum actione celebrarunt.

Oppidum Lyciae a Monte concidenti, & ab aquarum eluvione incolume ſervat.

Hunc Presbyter alius ex Lycia poſtea eſt ſubſequutus: cauſſa ſuſcipiendae ejuſdem peregrinationis longe diverſa. Mons ab oppido paſſibus circiter bis mille diſtans, ſuis repente avulſus radicibus, commoveri coeperat primum, mox paullatim adrepere oppidum verſus; jamque ad muros proceſſerat, ut pro-

Digitized by Google

ܕܬܗܘܡܐ ܗܘܐ ܕܢܫܬܠܚܘܢ ܥܒܕܗ
ܡܬܚܙܝܐ ܡܕܡ ܕܠܗܘܢ ܢܫܬܦܢܝܘ
ܕܡܫܝܠܐ ܗܘܬ ܠܗ ܕܬܚܬܝܗ ܡܫܬܡܥܐ
ܕܢܗܪܐ ܠܛܘܪܐ ܕܡܝܐ ܘܐܦ ܐܢܘܢ:
ܕܢܬܩܦܠ ܐܢܘܢ ܀ ܗܢܝܢ ܕܚܙܝܘ ܕܝܢ
ܕܒܬܪܥܘܬܐ ܕܠܗܘܢ ܒܝܫܬܐ: ܘܡܬܕܚܠܢܐ
ܗܝ ܕܗܘ ܠܝܬ ܠܗܘܢ ܗܘܐ ܡܫܬܥܝܢܐ
ܕܒܪ ܠܗܠܝܢ ܡܚܙܝܬܐ: ܗܢܘܢ ܕܝܢ
ܡܕܡ ܕܢܚܕܐ ܠܥܠܡܐ ܘܐܬܘ ܠܘܬܗ
ܕܩܫܝܫܐ: ܗܟܢ ܒܠܗ ܒܠܗܘܢ ܢܚܬܘ
ܢܚܬܘܢ ܗܟܢ. ܗܟܢܫܬܗ ܘܐܬܟܬܒܘ
ܒܪܘܟܐ ܒܠܚܘܕ: ܐܡܪ ܠܗܘܢ
ܒܥܠܡܐ ܕܡܬܒܣܡܝܢ ܗܟܢܐ
ܠܗܘܢ ܬܠܬܐ ܟ̈ܐܦܐ ܕܒܝܕܗ ܕܠܗܘܢ
ܬܠܬܐ ܨܠܝܒܝܢ ܘܪܫܡ ܗܟܢܗ ܐܢܝܢ
ܗܟܢܗ: ܚܕܐ ܒܪܝܫܗ ܕܛܘܪܐ
ܘܚܕܐ ܒܥܩܪܘܗܝ: ܘܚܕܐ ܒܡܨܥܬܗ
ܘܒܬܪܟܢ ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܬܗܘܘܢ
ܘܬܩܪܒܘܢ ܩܘܪܒܢܐ ܘܐܢܐ ܠܝ
ܗܝܡܢܐ ܐܢܐ ܕܠܘܬ ܐܠܗܐ ܕܠܐ ܢܬܙܝܥ ܡܢ
ܕܘܟܬܗ: ܗܟܢ ܕܝܢ ܗܘܐ ܐܝܟ ܡܐ ܕܐܡܪ:
ܐܪܝܡܘ ܕܝܢ ܘܥܒܕܘ ܐܝܟ ܕܦܩܕ
ܠܗܘܢ: ܘܒܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܕܬܠܬܐ ܡܢ
ܥܠܝܐ ܐܫܬܡܥ ܡܢ ܬܚܬܘܗܝ
ܕܛܘܪܐ ܩܠܐ ܪܒܐ ܐܝܟ ܕܩܠܐ
ܕܪܥܡܐ ܐܝܟ ܕܪܥܡܐ ܘܢܚܬ
ܛܘܪܐ ܠܥܘܡܩܐ ܘܡܠܝܘ ܡܝܐ ܡܢ
ܐܬܪܐ ܗܘ ܕܬܚܬܝܗ ܘܛܒܥܘ
ܠܚܩܠܐ ܐܝܟ ܕܗܘ: ܡܢ ܒܬܪ ܕܝܢ
ܬܠܬܐ ܝܘܡܝܢ ܒܛܝܒܘܬܗ ܕܐܠܗܐ ܬܘܒ
ܠܗܘܢ ܐܬܒܠܥܘ ܡܝܐ ܗܠܝܢ ܗܘܐ ܐܝܟ
ܕܡܢ ܩܕܡ: ܘܐܬܦܪܣܘ ܒܥܠܡܐ
ܣܓܝܐܐ ܘܡܬܚܙܐ ܗܘܐ ܡܫܝܚܐ
ܦܩܥܬܐ: ܘܐܬܚܙܝ ܐܝܟ ܗܢܐ
ܗܟܢ ܬܘܒ ܟܕ ܙܪܥܘ ܚܡܨܐ
ܘܐܝܬܝܘ ܡܐܬܝܢ ܟܘܪܝܢ ܒܓܡ̈ܠܐ
ܘܠܡܣܟܢܐ: ܘܠܥܡܪ̈ܝܐ ܝܗܒܘ
ܘܡܫܒܚܝܢ ܗܘܘ ܠܐܠܗܐ
ܕܐܬܚܙܝܬ ܠܗܘܢ.

ܘܬܘܒ

proxime omnia obruturus videretur. Subterraneo amne molem illam trahi, creditum est: id enim exauditus sub ipso monte velut interfluentium aquarum sonitus indicabat. Oppidani eo monstro exterriti, res enimvero erat visu, dictuque terribilis, perinde atque admirabilis, etsi Idololatriae addicti essent; quia tamen nulla malum praesentissimum evadendi spes adfulgebat, Presbyterum sequuti, ad S. Simeonem omnes profugere. Ut autem ad ejus conspectum venerunt, flexis genibus Sanctum Senem venerati, rem totam exposuere. Quibus Simeon: Sumite, respondit, in nomine Domini nostri J. C. hinc tres calculos, quos Crucis figura antea insignitos, primum quidem summo montis vertici, alterum radicibus, tertium ejusdem clivo infigite: deinde per triduum vigilias Christiano ritu, & sacram Oblationem celebrate. Ego vero Divinae clementiae confisus, spondeo, montem a loco suo haudquaquam ultra processurum. Fidem a servo suo datam ingenti Dominus miraculo liberavit. Domum quippe reversi incolae, peracta, quam Christi famulus indixerat, supplicatione, tertia vigiliarum die horrendus ex ima montis parte fragor exauditus est, qualem ferme conlisis nubibus, tonitrua ciere solent. Continuo ipse mons, dehiscente solo, subsedit: mox etiam, aquis indidem prorumpentibus, omnesque circum agros operientibus, submersus est. Post triduum adspirante Dei gratia, ingens illa eluvio aquarum novo terrae hiatu exsorbta est, quo statim discissi pridem montis fragminibus oppleto, ingens repente planities adparuit. Huic porro quum iidem incolae eo anno ciceres sevissent, collegere ducentos coros, ex quibus partem camelis, jumentisque impositam, Monachis, atque aliis egentibus erogarunt, obviis quibusque palam miraculum praedicantes, Deoque gratias agentes

tes quas poterant maximas.

Ferae ad ejus nominis invocationem mansuescunt.

28 Tertium etiam Presbyterum ex regione [a] Marhasitarum ad Simeonem conscientia admissae culpae adduxit. Is in vicinum pagum concedere aliquando compulsus, dum una cum duobus fratribus per montis devexa errat, undecim capreas (capras montanas adpellamus) illac forte palantes prospexit. Videbantur porro eandem, quam ipse ingressus fuerat, semitam prope transmissurae. Quum Sacerdos bestias interpellans a longe inclamat, rei exitum dubius pertentans: Vos, per preces Domini mei Simeonis, jubeo isthic usque consistere, dum adveniam. Dixerat, & in vestigio omnes in unum agmen collectae constitere, donec Presbyter eo pervenit. Ibi jumento exscendens, duas vel tres plane cicuratas adprehendit, perfricat dorsum, demulcet. Illae interea, quasi vero eum ipso a multo tempore consuevissent, nullam metuentium, aut aversantium speciem praebent. Sic mansuefactas feras bonus Sacerdos quantum libuit cum voluptate simul atque admiratione contemplatus, tum rursus eas compellans: Nunc vero, ait, per preces illius Sancti Viri, vos itidem jubeo intercoeptum iter repetere. Continuo illae recessere. Postea homini scrupulus, & dubitatio injecta est, ne quid ea in re egisset perperam. Ut se ea molestia quantocius liberaret, ad pagum suum tunc redire noluit, sed recta ad Simeonem contendit. Tantum ex ea anxietate, metuque mutatus adparuit, ut mortuo similis videretur. Continuo in conspectum Sancti Senis introductus, prostratus in genua, cum lacrymis, atque singultibus rem exposuit. Heic Simeon: Ecce, inquit, ferae Dei verbo obsequuntur; homines contra legi ejus passim resistunt. Tum ipsum Presbyterum adpellans: Tu vero, ait, in Christi nomine ista aqua faciem, pectusque adspergito. Postea domum reversus, praemis-

[illegible]

Digitized by Google

[illegible]

missio triduano jejunio, sacram Deo Oblationem immolato. Ceterum cave posthac Spiritum Domini tentes, ne forte furor ejus obruat te. Hac commonitione cautior factus, omnique metu solutus Sacerdos abscessit.

Leonem pecori & hominibus infestum perimit.

Alio tempore immanis leo proximum montem, quem Nigrum vocant, obsederat: quo in loco nulla antea hujus generis fera usquam visa fuerat: coeperatque circumsitos pagos infestare, multosque jam mortales necaverat, atque voraverat; quam ob caussam, sublata commeandi facultate, incolae propriis aedibus sese continere cogebantur, quum leo non uno, certoque loco consisteret, sed passim per agros excurreret. Re itaque ad Magistratum urbis delata, Romani, Syrique venatores in Ruricolarum subsidium venere, venabulis, contisque armati: attamen nihil adversus bestiam adtentare ausi, recedere coacti sunt. Inde auctus multitudini metus, & trepidatio. Postquam vero infinita propemodum damna indigenis intulisset, qui Boream versus habitant, populi ad B. Simeonem convenere, malo remedium quaesituri, & hoc etiam narrabant; eo videlicet provectam bestiae immanitatem, ut passim intra stabula armenta invaderet: si quando tamen humanae carnis praeda occurrisset, pecori parceret: adeo infestum hominibus esse monstrum. Haec, & ejusmodi de publica ea calamitate dicentibus adnuens Dei famulus: Quae una superest, ait, salutis spes, hanc in Domino nostro J. C. repositam habeo, cujus clementia fretus, praedico, posthac nemini bestiam istam exitium, aut molestiam adlaturam. Nunc vero in ejusdem Christi nomine de isto nostro pulvere, oleoque tantum accipite, quantum vobis suffecturum in rem praesentem judicatis: curandumque, ut ubicumque locorum bestiam stabulasse, aut quovis tempore cubasse intellexeritis; is locus Crucis

fi-

ſigno notetur. Aderit propediem Angelus Domini, qui crudeliſſimam feram mortifero ictu perimat. Beati Senis praedictionem manifeſto miraculo Deus paullo poſt comprobavit. Vixdum ab ejus conſpectu pius ille coetus receſſerat, quum leonem offendunt media in via cubantem, jamque trepidi fugam circumſpiciebant; quum beſtia in obvios inſilire fruſtra iterum atque iterum conata, ſubito tremore correpta eſt, inde toto corpore vacillare primum viſa, poſtremo deficientibus viribus, humi procubuit. Tum vero intellexere, feram a Domino fuiſſe proſtratam: quo animadverſo, quidam ceteris promtior venabulo feram adgreſſus, adacto in viſcera ferro, interfecit, coriumque ad B. Simeonis Septum adtulit. Incolae tam inſigni beneficio adfecti, maximas Deo egere gratias: enimvero nulla hominibus ea beſtia infeſtior peſtis erat.

Furioſũ Energumenũ Halepinum aqua benedicta ſanat.

Sub eos ferme dies ad B. Simeonem ex urbe [29] Halepo quidam adceſſit, filium catenatum trahens: juvenem quip-
29 pe malus ſpiritus ingreſſus uſque adeo efferaverat, ut patrem lapidibus impeteret, veſtes diſcerperet, ſibique aeque infeſtus, linguam ſuam, & brachia dentibus dilaceraret. Pater in Septum admiſſus, adcidit ad pedes ſancti Senis, profuſiſque lacrymis ſupplex opem adverſus peſſimi illius Daemonis infeſtationes popoſcit: quumque humi provolutus a lacrymis haudquaquam temperaret, hominis acerbo caſu permotus Simeon, ipſum blande compellans: Heus tu, ait, jam tuis parcito lacrymis, & puerum ſolve. Quod quum ille protinus feciſſet, Simeon juvenem adpellat, eique promte, atque hilariter adnuenti ſubdidit: Agedum, mi puer, iſto pulvere, quem pedibus calcas, plena manu corpus adſpergito: quod quum ille praeſtitiſſet, tum Simeon aquam adferri juſſit, eaque rite benedicta, puero imperat, ut ex eadem bibat, reliquum ſu-

per

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

per faciem effundat. Ad aquae contactum extemplo mentis compos effectus, patrem agnovit, & procurrens, B. Senis vestem deosculatus, benedictionem etiam expetiit: & illa quidem nocte apud Septum mansit, postridie mane una cum patre sanus discessit, Deo gratias agens, ejusdemque clementiam praedicans, qui per B. Simeonem tanta ipsum molestia liberasset.

Diaconus quidam, qui locum tribus passuum millibus a beati Viri Septo distante habitabat, ad messem faciendam profectus, puerum secum duxerat: dumque ille in opus incumbit, ludentem parvulum immanis coluber invadit, & pedes, tibiasque spiris adstringit. Puer inter haec flere, ejulare, & invocare patrem. Occurrit ille, conspectoque angue, subito inclamat: Per preces domini mei Simeonis in Tel-Nescin agentis edico tibi serpens, ne isti puero noceas. Extemplo coluber explicuit sese, relictoque puero, tantisper progressus, se in orbem complicuit, & hunc in modum ad triduum ibidem jacuit. Ea res Paganos sua novitate excivit, a quibus etiam B. Simeoni continuo relata est. Is Diaconum adcersens: Vade, inquit, & serpenti haec nomine meo edicito: In nomine Domini Nostri J. C. hinc propere excedito, sic ut in posterum nemini noceas. Illico serpens cessit loco.

Puero, ab immani Dracone invaso, invocatus succurrit.

Adlatus aliquando fuit ad B. Simeonem puer de Umaka (pagi id nomen est) stranguriae morbo, eoque molestissimo adfectus, quem pater exquisitis ab arte medicamentis dispellere frustra conatus, ad Sanctum Simeonem adduxit. Is de more aquam adferri imperat, mox patri, ut pulverem in nomine Domini nostri J. C. aquae immisceat, subdit, pueroque aquam eo ritu expiatam offerat, qua ille hausta, calculo ad triticei grani magnitudinem ejecto, protinus convaluit.

Puerum Stranguriae morbo adfectum aqua benedicta sanat.

Agebat in vicino pago Tel-Nescin Pres-

Diaconus S. Simeoni nugis misere cedit.

Presbyter B. Simeoni in paucis amicus, qui eidem domicilium in suo praedio concesserat, pelliculasque, quibus indumenti loco utebatur, ipse stato tempore adferebat, ejusque insuper consuetudine delectatus, Septum frequentabat. Venerat is quadam die eum universo Clero suo ad sanctum Simeonem, ejus sententiam de publico quodam negocio rogaturus. Aderat inter alios Clericos Diaconus Ecclesiae oeconomus, qui ad Dei servum quaedam amice praefatus, jocando subjecit: Agedum, Simeon, illam auro gravem erumenam nunc excutito, epulumque istis Domini mei sodalibus instruito. Cui ille: Dic sodes, respondit, idne tibi de me a quopiam delatum est, an vero ipse casu per te deprehendisti? In vestigio oeconomus, immutata mente, ad instar aquae diffluere visus est; subito enim furore percitus, vestes laceravit, humique adflictus jacuit nudus aliquantisper ad populi ludibrium, donec a piis quibusdam viris domum revectus, ibidem exacto inter extremos dolores biduo, dentibus infrendens, fremensque, demum exspiravit.

Catena viginti cubitorum pedem inligat.

Iisdem ferme temporibus Simeoni cogitatio incidit, rem Deo pergratam se facturum, si quidem ab omni hominum conspectu remotus, sibi tribus annis unice vacaret. Catenam [10] itaque viginti cubitorum fabricari jussit, qua altero pede inligato, meandi spatium intra eas angustias sibi definivit. Adcidit interea, ut ad B. Senem sanctus, & Dei amicus Dominus Bassus, atque vicini castelli Curio, & Seniores casu venirent, qui re intellecta, summis precibus vix demum evicere, ut praestitutum sui secessus tempus ex dimidio contraheret: tum eodem Basso agente, coactus est leguminum sesquimodium in sesquiannum accipere, & amphoram tres cados continentem. Sed ut primum occlusit ostium, & calce linivit, statim in ipsum se-

Variis spectrorum generibus a Cacodaemone frustra impetitur.

ܗܘ̈ܝܘ ܡܠܠܬܐ ܘܐܦ ܒܗ ܡܬܚܫܚ ܗܘܐ
ܠܠܒܫܐ.
ܩܫܝܫܐ ܕܝܢ ܕܒܥܕܬܐ ܩܠܝܠ ܦܪܝܫ
ܗܘܐ ܠܗ ܠܛܘܒܢܐ ܘܐܡܝܢ ܗܘܐ
ܠܘܬܗ ܡܫܡܠܝܘ ܦܠܓ ܗܘܐ ܘܡܝܬܐ
ܕܠܒܫ ܘܡܬܚܫܚ ܗܘܐ ܡܛܥܢ ܗܘܐ ܗܘ
ܪ̈ܬܐ ܗܘܐ ܡܢ ܕܝܠܗ : ܚܕ ܡܢ ܝܘ̈ܡܝܢ
ܕܝܢ ܐܬܐ ܫܡܫܐ ܗܘ ܘܟܠܗ ܟܢܘܫܗ
ܠܘܬܗ ܕܛܘܒܢܐ ܐܝܟ ܕܒܫܘܐܠܐ :
ܚܕ ܕܝܢ ܡܢ ܫܡ̈ܫܐ ܕܐܝܬܘܗ̄ ܗܘܐ
ܐܦܛܪܘܦܐ ܕܥܕܬܐ ܟܕ ܡܒܣܡ ܗܘܐ ܠܥܒܕܗ
ܐܡܪ ܠܗ ܠܫܡܥܘܢ . ܫܩܘܠ ܗ̇ܘ ܟܝܣܐ
ܕܐܝܬ ܠܟ ܡܠܝܐ ܕܕܗܒܐ
ܠܚܒܪ̈ܝ ܒܒܣܡ ܡܪܝ : ܗܘ ܕܝܢ
ܛܘܒܢܐ ܐܡܪ ܠܗ . ܐܝܟܐ ܐܡܪ ܠܟ
ܕܐܝܬ ܠܝ ܟܝܣܐ ܐܘ ܐܝܟ ܐܪܓܫܬ :
ܘܡܚܕܐ ܐܫܬܢܝ ܪܥܝܢܗ ܘܐܬܦܫܪ
ܐܝܟ ܡ̈ܝܐ ܘܐܬܕܒܩ ܒܪܘܚܐ ܒܝܫܬܐ
ܛܥܢܐ ܘܐܬܦܠܓ ܒܗ ܛܢܢܐ
ܠܗ ܟܕ ܫܪܝܚ ܥܪܛܠܝܐ ܥܕܡܐ
ܕܒܝܬܗ ܐܬܝܒܠ ܘܗܠܟ ܗܘܐ :
ܒܬܪ ܬܪܝܢ ܝܘ̈ܡܝܢ ܕܚܪܩ ܫ̈ܢܘܗܝ
ܘܡܝܬ .
ܒܗܘ ܕܝܢ ܙܒܢܐ ܐܬܐ ܠܗ ܠܛܘܒܢܐ
ܕܢܬܟܠܐ ܒܒܝܬܗ ܬܠܬ ܫ̈ܢܝܢ ܕܠܐ
ܗܘ ܢܚܙܐ ܐܢܫ ܐܦܠܐ ܐܢܫ ܢܚܙܝܘܗܝ :
ܘܦܩܕ ܠܗ ܫܫܠܬܐ ܕܐܝܬ ܒܗ̇
ܥܣܪܝܢ ܐܡ̈ܝܢ ܘܐܣܪܗ̇ ܒܪܓܠܗ
ܘܡܟܝܠ ܒܥܡܠܐ . ܒܝܘܡܐ ܕܝܢ ܘܐܬܐ
ܡܪܝ ܒܣܘܣ ܐܠܘܬܗ ܡܟܝܠ ܒܗ :
ܘܩܫܝܫܐ ܕܩܪܝܬܐ ܘܩܫܝ̈ܫܘܗܝ
ܕܚܙܝܬܐ ܘܐܬܚܙܝ ܐܟܚܕܐ ܠܛܘܒܢܐ
ܬܠܬ ܫ̈ܢܝܢ ܡܟܝܠܝܢ : ܘܒܥܘ ܡܢܗ
ܕܝܢ ܗܘ ܡܟܝܠ ܒܗ ; ܘܐܦܝܣܘܗܝ ܠܗܘܢ
ܦܠܓܐ ܘܦܠܓܗ ܕܫܢܐ ܦܠܓܐ
ܠܫܢܬܐ ; ܐܝܬ ܗܘܐ ܠܗ ܕܝܢ
ܠܡܪܝ ܒܣܘܣ ܕܢܬܠ ܦܠܓܐ ܬܠܬܐ
ܩܒ̈ܝܢ . ܡܢ ܕܝܢ ܕܝܢ ܦܬܚܐ
ܘܗܘܐ ܠܗ ܢܟܝܢܐ ܒܥܠܬܐ : ܢܟܝܢ
ܠܗ ܩܘܡܝ ܚܕܐ ܓܒܐ ܘܦܬܝܚ ܐܦܪܬ
ܘܚܙܐ

feptum infeftiffimus Piorum hoftis irrupit, Chriftique famulum, non ut antea ex infidiis, fed aperta vi adorrus eft. Et primum quidem induća fibi Romani militis forma, longum equitum agmen in eum immifit: videbantur autem, ftrićtis gladiis, intentifque arcubus in ipfum jamjam irrupturi. Quo nihilominus fpećtro, quum ille haudquaquam a divino opere abftraheretur, nefarii Spiritus, mutato pugnae genere, Septi moenia fcandunt; inde lapides, & miffilia jaćtare, inftare, obftrepere, ut loco excedat.

Fuit aliquando, quum Diabolus aptata fibi Cameli larva, vifus eft, in morem illius beftiae, lafcivire, plenis labris fpumare, colorem identidem variare: deinde paullatim adrepens, aufus eft etiam caput dorfo B. Simeonis adfricare. Ecce autem ex adverfo adparet eximia fpecie Senex, qui jaćto in os Cameli pulvere, informe fpećtrum, quafi fumum erumpente flamma, diffipavit. Mox ad Simeonem converfus: Vide, inquit, ut tibi ipfe in pofterum conftes, animumque adverfus ejufmodi terriculamenta obfirmes. Rurfus tamen Satanas terribili milirum fpecie fanćto Seni illudere nitebatur: videbantur autem finguli ardentes faces geftare, ignemque ad Caelum ufque ejaculari: deinde propiores fa&ti, clamare, vociferari ad multas horas, urgere, ut, relićto Dei opere, ad alia fe verteret. Ille contra inania ejufmodi fpećtra flocci faciens, nec clamoribus, aut quavis alia adverfariorum machinatione a propofito ullatenus dimotus coeptum profequebatur opus, perinde ae fi in fummo otio verfaretur. Nec ea tamen animi conftantia Cacodaemonum pertinaciam fregit, ut ab ea infeftatione defifterent: fed modo faxa ingentia adverfus eum devolvere fe velle fimulantes, modo tonitrua, modo hominis adflićti, fuamque fortem miferabiliter lamentantis gemi-

tus, modo militum ad praelium sese mutuo adhortantium clamorem referentes, sancti Viri consilium perturbare conabantur.

Nec finis insidiarum Diaboli hic fuit: sed composita aliquando Leonis specie, iterum Dei famulum adgreditur. Continuo Septi ostium fremebundus occupat, diductoque minaciter rictu, ocior flamma in eum rapitur, irrugit, unguibus scalpit humum, in Caelum usque pulverem ejaculatur, vim impressionemque minitatur. Quum autem diutius ita furens persisteret: Simeon contra de suscepti operis contentione nihil remitteret, victus tandem una cum sociis repente disparuit, mox rediturus, sed velificatione admodum in contrarium mutata: sepositis namque minis, mulietis lenocinio Simeonem, suo more, sub meridiem stantem, orantemque supplantare molitur. Adparet itaque femina vestibus auro textis, mundique muliebris reliquo adparatu ornatissima, simulque fictis ad incutiendum desiderium nutibus, sancti Viri conloquium complexumque se petere simulat. Ille ut se ab ea peti advertit, spectrum detestabile aversatus, Crucis signo statim communit frontem; tum, invocato D. N. J. C. nomine, fidenter ei in faciem insufflavit. Extemplo in vetulam Aethyopem turpis larva conversa est, visaque truncis manibus, pedibusque praecipitare fugam: simul audita est ejulare miserabiliter, perinde ac si ab insequentibus depulsa, acriter vapularet; donec ad interiorem Septi recessum progressa, velut fumus reflante vento, statim evanuit.

Quum vero inclytus Simeon voluntario illo carcere inclusus, per quinque menses ab hoste humani generis multiplici bello, & omni armorum genere, multiformibus etiam spectris, monstrisque dictu, visuque horrendis impetitus oppugnatusque fuisset, nec tamen adreptum virtutis iter deseteret,

aut

[illegible]

aut quidpiam a ſuſceptis in Dei obſequium laboribus relaxaret; non idcirco pertinaciſſimus adverſarius arma aut animum abjecit; ſed novam nocendi artem excogitans, ſcorpionum, murium, bufonum, aliorumque ejuſmodi reptilium foedam conluviem in aquae amphoram, quam ſolam ad potum Chriſti famulus habebat, immiſit, quibus porro in vaſe exſtinctis, mox putrefactis, foetor inde intolerabilis exortus, ipſum Septum, & loca circumſira graviter adflavit. Quamobrem humi hydriam infodere coactus eſt: & quoniam periculum erat, ingruentibus praeſertim Julii menſis caloribus, ne ſiti conficeretur, poſtquam eo, quem dixi, modo peſſimi daemonis aſtu, quam Sanctus Senex paraverat, aqua deperiſſet, aliamque aliunde haurire prohiberetur, quod definitum tempus aperiendi oſtii menſes adhuc tredecim abeſſet, ſupplex procidit in genua, manibuſque in Caelum protenſis hunc in modum Dominum deprecatus eſt: Deus fortis, qui obtines Caelum, & terram, notis, quaeſo, Sapientiae tuae modis ſervi tui neceſſitati ſuccurre. Quumque hujuſmodi preces ad multas horas protraxiſſet, poſtremo ad dexterum latus oculos caſu convertens, hydriam videt parvulam & rotundam dulci, & puriſſima aqua plenam: fraudem nihilominus ſuſpicatus, ad locum, ubi vaſculum illud poſitum fuerat, adcedens, per horam oravit. Poſtquam autem, abſolura oratione, aquam minime evanuiſſe, neque locum mutaſſe conſpexit, oblatam ſibi Divino munere credidit, praeſenti neceſſitati ſuffecturam, donec praeſtitutum aperiendo Septo tempus adeſſet.

Caeleſti viſione recreatur, & orandi regulas edocetur.

Inter haec certamina Dominus Athletam ſuum minime deſeruit; ſed oblata aliquando Caeleſti quadam ſpecie, eundem mirifice recreavit. Jam ceſſerat victus ex acie adverſarius, conticueratque armorum, & horriſonarum

 vo-

vocum ſtrepitus, quum e regione feneſtrae Oblationis occurrit ſpectabili forma juvenis, candido pallio amictus, viſuſque, junctis poſt tergum manibus, per mulras horas orationi inſiſtere, & inrer orandum corpus alias curvare, alias erigere, tum abſolura orarione, ad parietem Orientalem tantiſper ſecedere, ibique, elevatis in Caelum manibus rurſus oraturus parumper ſubſtitiſſe. Ab ea viſione didicit temporis, actioniſque partitionem in orarione ſervandam, & corpus modo inclinarum, modo erectum habere oportere. Intellexit etiam in juvene illo Divinam Providentiam repraeſentari. Adparuere alias alii juvenes ſpecioſiſſimi, candido item pallio amicti, & cereos ardenres, Cruceſque aureas geſtantes, viſique conſtiriſſe conrra ſuperiorem parrem Septi e regione feneſtrae Oblationis, atque ſtanres ſimul auditi fuere pſallere, & hymnos modulari,
Pſal. 30. 22. dicenres: *Benedictus Dominus, qui collegit ſibi electos in Civitate munita*. Interdum viſi quidam in Septi muris inſediſſe, Crucem ſimiliter perferentes, qui Odas in Sacro Miniſterio cani ſoliras ſuaviſſime occinebant. Quae viſio multos habet ex incolis pagi teſtes, quibus vel in agro noctu vigilantibus, vel ad opera ſua diluculum occupanribus, iſta videre, & audire obtigit.

Latrones ejus Septum invadentes, illico obſtupeſcunt.

Necdum hactenus cuiquam pernoctare apud Septum Sancti Viri permiſſum fuerat, donec Saranas latrones inſtigavir, induxitque, ut ſacras illas aedes noctu invaderent. Fuere autem tres, qui ſub profundae noctis tenebras, ſuperato Septi muro, alrer quidem ſtricto ferro in Simeonem inſiliit; reliqui vero duo, ſublatis ad ictum haſtis, ſequebantur. Quum repenre primum illum vim jam Chriſti famulo paranrem Divina quaedam virtus in ipſo ſcelere oppreſſit, libratoque in frontem ictu oculorum aciem penitus exſtinxit, gladium etiam manu decuſſit: indeque toto corpo-

[illegible]

pore contremiſcentem, poſtremo etiam plane obſtupefactum in terram dejecit, ſublata prorſus ad omnem motum facultate, ut jam nec os aperire, nedum ſitum mutare in poteſtate eſſet. Eadem fere poena ſceleris ſocios involvit: ſtupuere ambo velut Caelo tacti, ſuſpenſis haſtis, jamque & ea nox & poſtera dies effluxerant, nec ullum malo remedium adparebat, ſed in priori ſitu, ut ad pedes ſancti Viri ceciderant, ſic jacuere uſque ad Veſperam, donec occidente jam ſole B. Simeon homines compellans: Cujas eſtis, ait, Viri, quidve pedem vos huc inferre compulit? Tum vero duo poſtremi, tertio tacente, nec adhuc os aperire valente, Incredibili dolore, & pudore ſuffuſi ſumus, reſpondent latrones, teque interfecturi, huc adpuleramus. Tunc Simeon ſingulos alta voce adpellans, motum ipſis reſtituit, deinde ſubdit: At nunc liceat vobis hinc abſcedere; verumtamen videte, ne cuiquam poſthac injuriam inferatis, alioqui graviores his poenas vos daturos ſcitote.

Quibus reſipiſcentibus motum reſtituit.

Exactis per hunc modum a S. Simeone duo de viginti menſibus, venit B. Baſſus, atque praeſente magna hominum eo undique adfluentium multitudine, Septi oſtium apertum eſt; eodem die Simeon ſacro Pane refectus eſt, ſimulque Dominus potentiam ſuam eximio miraculo commonſtravit. Quum enim Baſſus arculam, in qua legumina repoſuerat, aperuiſſet, plenamque reperiſſet, omnibus rem impendio ſtupentibus, qui aderant Presbyteri, & Diaconi, eadem legumina, porrigente B. Simeone, diſpenſare perrexerunt ab hora diei tertia, uſque ad nonam; perenni miraculo providentia annonam uſquequaque multiplicante.

Legumina multiplicat.

Poſtea Simeon lapidem in columnae formam ſibi dolandum curavit altitudinis duorum & viginti cubitorum, in quem mox conſcendit, ibidem domicilium perpetuo habiturus. Quod vitae

Super lapide altitudinis duorum & viginti cubitorũ ſtat per annos quinque.

Digitized by Google

Bassi laudes tae genus Bassus supra suas vires esse arbitratus, Coenobium ingressus est, ibique adspirante Dei gratia, Monasticae conversationis cursum pie confecit. Erat enimvero vir insignis fidei, & B. Simeonem impense amabat, & admirabatur, dataque occasione, praeclara ejusdem gesta Fratribus narrare solebat. Divino insuper Spiritu doctus intellexit, B. Simeonem in vas honoris aliquando evasurum, suique nominis gloria orbem terrarum impleturum. Eam ob caussam Simeonis fama per omnia late loca dissipari coepta est, & fieri ad eum infinitus hominum concursus. Porro super eo, quem diximus, lapide per quinque annos rectus stetit: quo tempore divulgato admirabili eo vitae genere, non modo vicinae, sed etiam procul dissitae gentes ad eum confluere coeperunt.

Semsis Fratris obitum tribus ante mensibus ex Divino instinctu praesentit.

Post quinquennium a die, quo Simeon in columnam conscenderat, ejusdem frater Semses diem suum pie clausit cum fama singularis, & eximiae virtutis: quod Sanctus Simeon ex Divino instinctu praesenserat tribus ante mensibus. Quamobrem arcessitos e primoribus oppidi tres viros, his verbis de illius obitu praemonuit: Antequam aperiatur ostium hujus carceris, dominus meus Semses in hoc ipso loco e seculo est migraturus: quapropter arculam propediem fabricate, in qua exstincti corpus condendum curabitis, ne quis forte illud vobis auferat. Qua de re Simeoni etiam visio hujusmodi aliquando objecta est. Arbor occurrit procera, cujus pulcherrimam speciem tum fructuum copia, tum rami longe lateque prominentes, foliorumque laeta, & ampla luxuries mirum in modum exaggerare videbantur. Post paullo adparet Vir eximia forma: quatuor adsequebantur famuli, securim gerentes, quibus ille cum imperio: Amputate, inquit, ramum istum, ramumque ostendit; nimium enim sese fudit, arboremque inutiliter gravat, ejus-

ejusque deterit vires. Extemplo in scenam prodire visus est alter juvenis formosissimus, eleganter, concinneque ornatus, qui loquentem his verbis interpellabat: Alterum ergo, age, adjungamus ei socium. Cui primus: Atqui, respondit, hoc supervacaneum foret; ipse quippe solus indigenis, advenisque sufficiet. Sublato itaque illo ramo, continuo ad suos satellites conversus: Excavate, inquit, altissimam fossam, suppositoque radicibus arboris lapide praegrandi, eandem infra terram agite, bumoque ad ramos usque aggesta operite, & hoc satagite, ut quam firmissime stabiliatur, ne forte, euris reflantibus, quassata aliquando succumbat: fructus siquidem multos adlatura est, & ventis, procellisque diu oppugnanda. Quod quum famuli perfecissent, illico arbor germinare visa est, ramisque circum latissime diffusis, centuplo uberiorem fructuum copiam protulisse. Visus insuper ex arboris radicibus fons ingens erumpere: eadem porro propagata per quatuor orbis plagas sobole, montes, & colles operuisse. Mox succedere ferarum, atque avium cujusvis generis turmae, quae in unum conglobatae agmen, undique ex universo orbe ad arborem confluere videbantur, atque ex ejus fructibus comedere, & ex proximo fonte bibere, continuo tum pomorum, tum aquarum exuberante copia, quanto major fiebat comedentium, atque haurientium concursus. Intellectum postea fuit, per arborem quidem B. Simeonem designari: per ramum vero propediem amputandum, ipsius fratrem Semsen, qui sub quadraginta dierum solemne jejunium ejusdem anni fato defunctus est.

Ut ergo illuxit, & ostium Septi apertum est, perinde vero ac si universo generi humano e Caelo adlata lex, indictaque fuisset, ita immensa propemodum hominum multitudo suis Divinitus excita sedibus, ad B. Simeonis Septum

Ingens populorũ ad S. Simeonem concursus.

ptum repente confluxit: operti sunt montes, & oppletae viae, nihilque jam aliud cernere erat, quam omnis generis advenarum turmas: neque id certo nosses, starent ne eaedem gentes, an incederent; abirent ne, an venirent: ejusdem enim fama in tantum excrevit, ut mundum universum occupaverit, nec modo Orientis, sed etiam Occidentis Principum Aulae innotuerit, atque apud omnes gentes Simeonis nomen celeberrimum evaserit. Praecipue vero quoniam per eos ferme dies Dominus signa, & opera supra vim, ordinemque naturae per eum efficere exorsus est, ipsique donum curandi cujusvis generis morbos impertivit: cujus potestatis mirabiles sane effectus nulla, reor, humanae eloquen-
2. Cor. 9. tiae vis exponere sufficiat. Adeo verum est quod Apostolus docet, dona Dei majora esse, quam ut quispiam illa verbis exsequi possit. Quis enim mortalium tanta dicendi facultate polleat, ut nedum narrare, aut literis mandare, sed tantummodo supputare queat beneficia in gratiam B. Simeonis humano generi Divinitus conlata? Quot enim peregrini, & exsules ejus ope patriam sibi restitutam gratulati sunt? Quot caeco dudum errore abducti, ejus consilio, ductuque certa ruina erepti, ad veritatem agnoscendam traducti fuere? Quot millia, & myriades infidelium ex hostibus fidei ejusdem fidei domestici, ipso authore, facti Christi jugo cervicem libentissime subdiderunt? Quisnam rursum immensam hominum, pecudum more, viventium turbam censeat, qui ejus adspectu, conloquioque deliniti, Divinisque mox praeceptis imbuti, suscepta Christiana Religione, Dei obsequio sese addixerunt? Eapropter mirabilium operum, signorumque ab eo effectorum fama a finibus usque ad fines terrae pervolavit, eventu cum illo Prophetae vati-
Ps. 18. 5. cinio conveniente: *In omnem terram exivit sonus eorum, & in fines orbis terrae ver-*

verba eorum. Eadem virtutis fama movit Imperatores, ut ad eum frequentissime scriberent, aliquando etiam per Legatos, & militiae Praefectos ejus benedictionem efflagitarent, rogarentque, ut sibi, atque Romano Imperio subditis populis Deum suis precibus propitium efficeret. Saepe etiam instarent, ut ipsos docere dignaretur: imo pro potestate praecipere quae honesta, & justa viderentur, polliciti, se quidquid ille jussisset, perlibenter facturos: quod re praestabant cum gaudio, ejusdem admonitiones, & mandata excipientes; illum proinde suis ad ipsum epistolis patrem, & doctorem Divinitus sibi concessum nominare solebant. Quibus Principum officiis pari caritate Simeon respondit, ut quaecumque Deo grata, illorumque saluti consentanea perspexisset, vel pauperum sublevandae inopiae, vel etiam Reipublicae conservandae, augendaeque conducere sibi visa fuissent, ipsis opportune suggereret, & ad eadem perficienda hortaretur ». 31

Ejusmodi itaque, & his decuplo plura miranda facinora Dominus per B. Simeonem patravit. Neminem certe hominum exhibitas per ipsum curationes vel numerare posse, vel eorum summam tenere, id jam supra monuimus. At his plurima alia, quae precibus suis remotissimis regionibus impetravit, praeclara atque admiranda beneficia sunt adcensenda. Adcensendae similiter Visiones, quas ostendit illi Dominus, numero certe plurimas, & quarum plerasque silentio premere ipse satius duxit: verebatur scilicet, ne quis eas ad captandum vulgi plausum, ab ipso narrari suspicaretur: quam prudentiam, modestiamque ex visione quadam similiter didicit. Adparuere siquidem aliquando duo Viri praestanti forma, atque habitu, auditique in eam rem hunc in modum inter se differere: Videsne, ajebat alter, ut arcana ipsi Divinitus ostensa occultare per-

gat, satagatque, ne quidquam horum ad quempiam perfluat? Quod sane perinde mihi videtur, ac si quispiam acceptas opes terra obruat. Cui alter sic contradicebat: Imo vero per summam sapientiam tacet, Deoque in hoc silentio maxime gratificatur, dum commissa sibi Divinitus secreta nulli mortalium patefacienda esse putat. Hinc enim palam fiet, eum ab omni ostentatione, fastuque abhorrere. Ceteris insuper quaecumque pro libito effutiendi locus praeripitur. Haec & ejusmodi in rem praesentem disputantes, intra Septum deambulare videbantur. Simeon vero tametsi nec verbo ab illis interpellatus, eadem tamen sibi uni dicta fuisse intellexit. Quare post istiusmodi visionem vehementer cavebat, ne quod verbum sibi in hac materia excideret: nec unquam auditus est, quidquam de visionibus, aut revelationibus suis in medium protulisse.

Ceterum quod ad Simeonis labores spectat, & aerumnas, quibus coram Deo clam, palamve exercitus, & conflictatus est, adfirmo, unicuique esse compertissimum, mortalium neminem vel nostra, vel majorum nostrorum aetate fuisse, qui in hac parte cum B. Simeone comparandus sit. Nec nos fugiunt, quae Divino Spiritu adflati Scriptores admirantes literis prodidere gesta Sanctorum, legentibus consolationem, magnamque utilitatem adlatura, & ad quaerendam virtutem, facem ac stimulos admotura. Moses siquidem, Prophetarum maximus, universi Israëlis lucidissimus oculus, bellator clarissimus, sapientissimus Architectus, utilis administer, Navarchus vigilantissimus, absolutissimus Rector, & Scriptor doctissimus, Oeconomus, & Paterfamilias integerrimus, quadraginta dierum spatium bis tantum transegit jejunus, panem non comedens, & aquam non bibens: per eos nempe dies, quibus in monte cum Do-

ܠܡܪܗ ܐܝܟ ܕܡܫܡܫܢܐ ܫܪܝܪܐ ܘܡܗܝܡܢܐ
ܐܬܗܝܡܢ ܠܗ ܘܢܛܪ ܘܡܛܝܒ ܐܝܟ
ܗܘ ܡܢܗܘܢ ܠܐܢܫ ܠܐ ܢܦܩ : ܘܚܕ ܚܕܐ
ܗܘ ܐܚܪܢܐ ܘܐܡܪ ܠܗ ܕܒܠܗ ܠܡܪܗ :
ܕܒܟܠ ܚܟܡܬܗ ܫܬܩ ܐܦ ܒܗ ܒܫܬܩܐ
ܡܫܬܒܚ ܒܝܘܬܪܢܗ : ܟܕ ܠܐ ܠܟܠ ܘܐܡܪ
ܘܡܦܩ ܡܕܡ ܕܡܬܓܠܐ ܠܗ ܡܢ
ܐܠܗܐ : ܒܗܕܐ ܓܝܪ ܡܬܚܙܐ ܕܠܐ ܫܒܚܐ
ܥܡܡܝܐ ܘܠܐ ܪܚܡ ܐܝܠܐ ܗܘܐ ܠܫܘܒܚܐ
ܢܟܠܠܘܢ ܡܕܡ ܕܒܥܝܢ . ܟܕ ܕܝܢ ܡܬܠܠܐ
ܥܡ ܚܕܕܐ ܗܠܝܢ ܘܕܐܟܝܢ ܡܬܗܦܟܝܢ
ܠܓܘ ܕܝܪܐ : ܗܘܘ ܠܗܘܢ ܐܝܟ
ܐܝܠܝܢ ܕܗܠܟܝܢ ܒܗ ܒܣܝܓܐ : ܘܐܬܬܠܝܢܐ
ܠܗ ܕܝܢ ܫܡܥܘܢ ܐܦܢ ܗܘܘ ܠܐ ܐܡܪܘ
ܠܗ ܡܕܡ : ܐܠܐ ܐܬܚܙܝ ܠܗ ܕܐܝܟ
ܕܠܗܘܕܝܗ ܗܘ ܐܡܪܘ : ܘܡܛܠ ܗܢܐ
ܙܗܝܪ ܐܝܬܘܗܝ ܘܡܬܟܠܝ ܡܫܬܘܐ ܐܘ
ܢܡܦܩ ܡܕܡ ܐܝܟ ܡܕܡ ܕܚܙܐ
ܗܘܐ ܐܘ ܡܬܓܠܝܐ ܗܘܐ ܠܗ ܡܢ
ܐܠܗܐ .

ܥܠ ܥܡܠܐ ܕܝܢ ܡܬܥܪܩܠܐ ܘܐܘܠܨܢܐ
ܕܣܝܒܪ ܘܠܐ ܘܐܬܟܬܫ ܩܕܡ ܐܠܗܐ
ܒܛܘܫܝܐ ܘܒܓܠܝܐ ܗܘܐ ܠܟܠܢܫ
ܝܕܝܥܐ ܘܡܦܪܣܐ : ܕܠܐ ܒܡܦܪܣܐ ܘܠܐ
ܒܫܢܝܐ ܐܝܬܘܗܝ ܝܕܝܥܐ
ܕܕܪܝܫܐ ܠܢܫܐ ܕܚܝܐ ܕܒܫܬܒܥܐ
ܢܦܩܐ ܘܢܫܘܐ ܠܡܫܟܚ ܐܢܫܐ ܡܕܢܝܚܐ
ܕܢܫܬܘܐ ܘܡܬܥܪܝ ܠܡܫܟܚ ܐܢܫܝܢ ܕܡܫܡܗ :
ܢܓܡܪ ܓܝܪ ܡܢ ܘܡܬܝܕܥܝܢ
ܕܐܝܟ ܕܒܪܘܚܐ ܩܕܝܫܐ ܐܬܟܬܒ
ܐܝܟ ܕܡܢ ܚܝܐ ܠܥܐܢܢܝܘܬܗܘܢ
ܕܩܕܝܫܐ ܕܟܬܒܐ ܩܕܝܫܐ ܠܗܘܢ
ܘܠܥܘܕܪܢܐ ܠܫܡܘܥܐ ܘܠܘܝܐ
ܕܠܥܘܡܩܐ : ܡܫܡܠܝܐ ܗܘ ܠܒܘܢܢܐ
ܟܠ ܚܕ ܡܢ ܢܒܝܐ ܘܪܫܐ ܕܥܡܐ ܟܠܗ
ܕܐܝܣܪܝܠ ܡܢܗܝܪܐ ܓܒܪܐ ܐܪܝܟܐ
ܚܟܝܡܐ ܐܪܕܝܟܠܐ ܡܕܒܪܢܐ ܦܪܢܣܐ
ܕܥܡܐ ܡܠܦܢܐ ܚܟܝܡܐ ܘܡܕܒܪܢܐ
ܢܘܬܐ ܢܛܘܪܐ ܡܕܒܪܐ ܕܒܝܬܐ
ܡܗܝܡܢܐ ܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝܢ ܬܪܬܝܢ ܙܒܢܝܢ
ܐܪܒܥܝܢ ܐܚܪܢܝܢ ܘܐܪܒܥܝܢ ܠܠܝܐ ;
ܕܠܐ

ܕܠܐ ܠܚܡܐ ܐܟܠ ܘܠܐ ܡ̈ܝܐ ܐܫܬܝ ܟܕ
ܐܝܬܘܗܝ ܒܛܘܪܐ ܥܡ ܡܪܗ : ܥܢ̈ܢܐ
ܣܓܝ̈ܐܐ ܘܥܪ̈ܦܠܐ ܕܟܢܝ̈ܫܝܢ ܘܢܘܪܐ
ܕܡܬܩܕܐ ܘܬܢܢܐ ܕܪܝܫ ܛܘܪܐ ܩܪ̈ܢܬܐ
ܕܙܝ̈ܥܝܢ ܘܥܝܪ̈ܐ ܕܡܬܟܠܠܝܢ ܘܡܠܐ̈ܟܐ
ܕܪ̈ܗܛܝܢ ܘܚܝ̈ܠܘܬܐ ܪܘܚܢ̈ܝܬܐ ܕܡܫܒܚܝܢ
ܣܪ̈ܦܐ ܕܡܫܒܚܝܢ ܘܡܩܕܫܝܢ ܕܡܫܬܠܠ
ܘܐܠܘܗܐ ܕܢܦܠ ܠܗ ܒܡܠܠܐ ܘܐܬܒܣܡ
ܘܫܡܥ ܡܡܠܠܘܬܗ ܗܘ ܚܙܘܐ ܠܐܠܗܘܬܐ
ܘܡܫܬܝܗ ܗܘ ܚܙܘ ܫܡܝܢܐ : ܘܐܬܦܪܢܣ
ܒܨܘܡܗ ܘܐܬܢܗܪ ܒܓܠܝܢܗ : ܐܦ ܐܠܝܐ
ܗܘܐ ܒܛܢܢܐ ܢܘܪܐ ܡܫܠܗܒܬܐ ܒܝܕ
ܕܡܬܬܪܣܝܢܘܬܗ ܗܘ ܕܬܪܣܝ ܡܢ ܡܐܟܘܠܬܐ
ܕܫܡܝܐ ܕܡܢܗ ܕܠܐ ܝܕܥܘܗ ܐܢܫܐ
ܘܠܐ ܐܛܝܒܘܗ ܡܛܠ ܗܠܝܢ ܐܪܒܥܝܢ
ܐܬܡܠܝ ܒܡܕܒܪܐ ܘܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝܢ
ܟܕ ܟܦܢ ܡܢ ܠܚܡܐ ܘܠܐ ܫܬܐ ܠܗ
ܥܕܡܐ ܕܣܠܩ ܠܛܘܪܐ ܘܥܠ ܠܡܥܪܬܐ
ܘܒܨܘܡܗ ܕܐܪܒܥܝܢ ܝܘܡܝܢ ܐܫܬܘܝ
ܕܢܫܡܥ ܩܠܐ ܕܐܠܗܐ ܘܢܚܙܐ ܗܘ
ܚܙܘܐ ܕܚܝܠܬܐ ܘܡܫܒܚܬܐ ܕܪ̈ܬܝܢ ܡܢܗ
ܥ̈ܠܝܐ ܘܡܬܕܚܠܝܢ ܡܢܗ ܬܚܬܝ̈ܐ :
ܘܐܬܫܕܪ ܕܢܡܫܘܚ ܡ̈ܠܟܐ ܘܢܒ̈ܝܐ :
ܘܫܩܠ ܡܢ ܨܘܡܐ ܪܗܒܘܢܗ
ܕܡܢ ܐܪܥܐ ܕܒܗܘܢܬܐ ܡܬܕܒܪ ܘܡܬܢܚܠ
ܠܥܕܢ ܕܡܠܟܐ ܒܗ ܦܪܕܝܣܐ : ܐܦ ܕܢܝܐܝܠ
ܓܒܪܐ ܪܓܝܓܐ ܪܚ̈ܡܬܐ ܕܗܝܡܢܘܬܐ
ܐܦ ܗܘ ܐܬܪ ܒܨܘܡܐ ܕܥܣܪܝܢ ܘܚܕ
ܝܘܡܝܢ ܕܠܐ ܐܟܠ ܠܚܡܐ ܘܠܐ ܐܫܬܝ ܡ̈ܝܐ
ܕܠܐ ܐܣܚܝ ܘܠܐ ܡܫܚ ܐܫܬܕܪ ܠܘܬܗ
ܓܒܪܐ ܡܢ ܫܡܝܐ ܚܙܐ ܡܠܐܟܐ ܒܨܘܡܗ
ܘܡܬܪܓܡܢܘܬܗ ܓܠܐ ܠܗ ܒܨܠܘܬܐ ܘܒܨܘܡܗ
ܥܬܝܕ̈ܬܐ ܘܐܦܪܩ ܥܡܗ ܡܢ ܒܒܠ
ܕܐܒܪܗܡ ܪܚܡܗ ܕܐܠܗܐ ܡܢ ܫܥܒܕܐ
ܕܒܥܠܕܒܒ̈ܝܗܘܢ : ܘܡܛܠ ܡܟܝܟܘܬܐ
ܠܚܢܢܘܬܗ ܟܕ ܐܬܪܗܒ ܪ̈ܚܡܘܗܝ ܥܠ
ܓܒܝܠܬܐ ܕܐܝ̈ܕܘܗܝ ܘܐܬܪܟܢ ܚܢܢܗ ܘܫܒܩ
ܢܣܒ ܠܗ ܦܓܪܐ ܗܘ ܕܗܘ ܒܐܝܕܘܗܝ
ܓܒܠܗ ܒܐܝ̈ܕܘܗܝ ܩܕ̈ܝܫܬܐ ܐܝܟ ܕܠܗ ܥܒܕ :
ܟܕ

Domino versabatur, quum nubes, & caligo velut sub jugum actae, immobiles circumstarent, ignes arderent, & fumante montis cacumine, tubae circumsonarent, Angeli quoque trepidi discurrerent, Vigiles, & incorporeae Mentes circumvolitarent, Seraphim Sanctus, Sanctus continenter clamarent; Atque ipse interea Moses Dei congressu, colloquioque frueretur, Divinaque audiret responsa; cibus ejus visio Divini oris fuit, ejusque potus Caelestis gloriae conspectus: suo proinde saginabatur jejunio, suaque a contemplatione lucem, & splendorem hauriebat. Elias similiter Divino zelo incensus, & velut ignis ardens, ab Angelo pastus eibo, quem homines nec severant, neque paraverant, desertum quadraginta diebus superavit, cibi, potusque penitus expers; donec montem subiens, & speluncam ingressus, quadragenario jejunio Divinam vocem auscultare commeruit, atque speciem illam augustissimam, & admirabilem intueri, cujus ad adspectum Superi contremiscunt, & expavescunt Inferi. Ad Reges insuper, & Prophetas sacro oleo inungendos legatus fuit; indidem quoque per jejunium arrham accepit raptus sui ad Eden, deliciarum sedem. Daniel pariter, vir desideriorum, Fidei, & Religionis procuratione eximius, per jejunium unius & viginti dierum, quibus nec panem comedit, nec aquam bibit, nec corpus lavit, aut unxit, missum e Caelo Archangelum excipere, & arcana discere oratione, jejunioque promeruit, & futura praescire, suos praeterea populares Abrahae amici Dei sobolem Babylone captivos in libertatem asserere. Quidquod, ut sacrae produnt Literae, benignissimus Dominus noster, quum commota fuissent viscera ejus super figmentum manuum suarum, suaque ipsum elementia inclinasset, ut corpus, quod ipse suis sanctis manibus plasmaverat,

proque sua bonitate, ac voluntate illud in desertum eduxisset, ut tentaretur, hoc est, probaretur, & examinaretur, quadraginta dies, totidemque noctes perpetuo jejunio, & oratione transmisit; eaque temporis intercapedine omni prorsus cibo, potuque abstinuit, quantum nempe novit ipsius Divinitas posse ab humano corpore tolerari, tantundem oneris corpori adsumto imposuit. Post traductos autem continua oratione, jejunioque quadraginta dies placuit Divinitati ejus, & adnuit fami, & venit, praecepit ei, & adcessit, ut inde palam fieret illi conlibuisse, ut excelsa ipsius Divinitas corpus Adae fami, siti, lassitudini somnoque vere obnoxium indueret: utque indidem disceremus, illud ipsum humanum corpus de Diabolo, generis nostri inimico, triumphasse, ejusque proterviam, & audaciam fregisse, dissipatisque ejusdem copiis, peccatum simul, mortemque profligasse, regnoque demum Inferorum subacto, victoriae coronam adeptum fuisse. Porro si istis fortissimis, & spectatissimae virtutis Heroibus quadraginta dierum jejunium tantam apud Deum conciliavit gratiam, ut eos sibi ad patranda miranda facinora, tamquam administros adsciverit; quid de B. Simeone dicendum, cujus actus, & labores nemo hactenus intellexit, praeter unum Deum, operum ejus testem, cujus unius ob oculos immensa propemodum incommoda, & aerumnas perpessus est, ac prorsus inauditam inediam fortissime toleravit, orationem interea ultra omnem terminum constantissime producens, fame, siti, frigore, aestuque se ipsum perpetuo discrucians, admirabili insuper contemplatione exercens, tanta quidem animi contentione, ut recto corpore stans, nec somnum oculis, nec corpori quietem diu noctuve per annos [12] sex & quinquaginta visus sit indulgere. In Coenobio siquidem annos novem in iis, quas supra descipsimus

Ejus cursus in exercitatione Monastica.

32

[illegible]

ܒܣܘܓܐܐ ܕܐܘܠܨܢܐ ܘܕܘܒܪܐ
ܘܡܕܒܪܢܘܬܐ ܡܬܕܡܪܬܐ
ܕܒܠܒܘܒܐ : ܘܫܒܥ ܕܝܢ ܥܠ
ܫܢܝܢ ܥܠ ܐܪܒܥܝܢ ܒܓܘܐ
ܥܡܪ ܫܢܝܢ ܒܗ ܫܒܥܬܥܣܪܐ ܫܢܝܢ
ܟܕ ܚܒܝܫ ܗܘܐ ܒܐܬܪܐ ܥܠܝܩܐ
ܘܟܕ ܐܡܝܢܐܝܬ ܡܢ ܒܥܠܕܒܒܐ
ܕܓܢܣܢ ܡܬܟܬܫ ܗܘܐ ܒܛܘܫܝܐ
ܘܒܓܠܝܐ ܘܟܕ ܫܠܡ ܙܒܢܐ ܗܘ
ܣܠܩ ܠܗ ܥܠ ܥܡܘܕܐ ܙܥܘܪܐ
ܕܐܝܟ ܕܐܡܪܢ ܩܕܡ : ܩܕܡܝܐ
ܕܚܕܥܣܪܐ ܐܡܝܢ : ܘܕܬܪܝܢ
ܫܒܥܬܥܣܪ ܐܡܝܢ : ܘܕܬܠܬܐ
ܕܥܣܪܝܢ ܘܬܪܬܝܢ ܐܡܝܢ
ܕܥܠܘܗܝ ܫܠܡ ܫܒܥ ܫܢܝܢ
ܥܕܡܐ ܕܣܠܩ ܠܗ ܥܠ ܐܚܪܢܐ
ܕܪܒ ܡܢ ܟܠܗܘܢ ܕܐܪܒܥܝܢ
ܐܡܝܢ ܘܬܠܬܝܢ ܫܢܝܢ ܥܡܪ ܒܗ̇
ܘܝܗܒ ܠܗ ܡܪܝܐ ܚܝܠܐ ܘܡܣܝܒܪܢܘܬܐ
ܘܫܠܡ ܚܝܘܗܝ ܒܫܝܢܐ ܘܒܫܠܝܐ
ܕܢܦܫܐ ܡܢ ܒܬܪ ܕܦܠܚ ܘܫܡܫ
ܘܚܘܝ ܠܗ ܟܝ ܐܝܟ ܕܟܬܝܒ
ܘܫܢܝܬܐ ܕܝܠܗ ܕܛܒܬܐ ܥܡ ܒܢܝ
ܐܢܫܐ ܥܡܗ ܘܐܬܪܘܪܒ ܚܪܬܗ
ܝܬܝܪ ܡܢ ܪܫܝܬܗ : ܥܒܕ ܡܪܝܐ
ܨܒܝܢܗ ܘܪܥܝܢܗ ܘܫܡܥ
ܒܥܘܬܗ : ܒܥܐ ܓܝܪ ܘܢܣܒ
ܘܒܥܐ ܘܐܫܟܚ : ܢܩܫ ܠܬܪܥܗ
ܕܡܪܝܐ ܘܐܬܦܬܚ ܩܕܡܘܗܝ
ܘܝܩܪܗ ܒܠܒܐ ܫܠܡܐ : ܘܝܩܪܗ
ܐܦ ܐܠܗܐ ܒܟܠܗܝܢ ܛܒܬܐ
ܘܐܚܒ ܠܡܪܝܐ ܡܢ ܟܠܗ ܠܒܗ
ܝܬܝܪ ܡܢ ܢܦܫܗ : ܘܣܡܗ̇
ܒܐܝܕܝ̈ ܡܪܝܐ : ܐܦ ܗܘ
ܡܪܝܐ ܕܚܙܐ ܣܘܥܪܢܗ ܝܗܒܗ
ܠܪ̈ܚܡܐ ܩܕܡ ܥܝܢܝ ܟܠܗܘܢ
ܒܢܝܢܫܐ ܘܐܪܒܝ ܫܡܗ
ܘܥܒܕܘܗܝ ܡܢ ܣܘܦܝܗܘܢ
ܕܐܪܥܐ ܥܕܡܐ ܠܣܘܦܝܗܘܢ
ܘܡܕܡ ܕܣܓܝ ܐܬܪܓܪܓ ܗܘܐ
ܫܩܠ ܒܨܠܘܬܗ ܕܡܝܬܪ ܗܘܐ
ܕܐܡܪ : ܡܪܝܐ ܐܠܗܐ ܚܝܠܬܢܐ
ܠܐ ܬܫܒܘܩܝܢܝ ܠܡܣܢܩ ܠܝܕܐ
ܕܒܪ ܐܢܫܐ ܐܠܐ ܥܒܕ
ܕܥܠ ܟܐܦܐ ܗܢܐ ܕܒܦܘܩܕܢܟ
ܣܠܩܬ ܘܒܗ ܗܘܝܬ ܥܕܡܐ ܠܗܫܐ
ܐܫܠܡ ܢܦܫܝ

mus, exercitationibus & admirabili disciplina exegit: septem vero supra quadraginta intra Septum commoratus est, ex quibus annos septemdecim perangusto spatio inclusus latuit, perpetuo ab Generis nostri adversariis elam, palamque grassantibus, ex insidiis, & aperta vi oppugnatus, eoque tempore evoluto, parvas columnas, quas supra indicavimus, conscendit, primam quidem cubitorum undecim, alteram vero septemdecim, tertiam duorum & viginti: quem vitae cursum septem annis tenuit, donec in alteram omnium maximam quadraginta cubitorum subiit, in qua triginta annos, accepta Divinitus fortitudine, & patientia, versatus, postremum vitae suae diem clausit, in summa animi tranquillitate, in ipso pietatis opere exstinctus: & facta sunt ei, ut Scripturae loquuntur, novissima bona eum hominibus pacis, & magnificatus est finis ejus decuplo magis, quam principium ejus: fecitque Dominus voluntatem, & placitum ipsius, & petitiones ejus exaudivit: petivit enim, & accepit, quaesivit, & invenit, pulsavit ostium Domini, & apertum est coram eo. Deum honoravit in corde perfecto, & vicissim a Deo honoratus est in eunctis bonis. Dilexit Dominum ex toto corde suo, plusquam animam suam, eamque posuit in manibus Domini: & Dominus similiter, quia vidit desiderium ejus, dedit eum in misericordias in oculis omnium hominum, & magnificavit nomen ejus, & opera ejus a finibus usque ad fines terrae. Quodque maxime optaverat, pro voto impetravit, hujusmodi preces frequenter iterare solitus: Domine Deus fortis, ne me, quaeso, servum tuum humana ope indigere permittas; adeo ut hinc descendere compellar, sed fac, ut super hoc lapide, quem ex mandato tuo conscendi, & in quo hactenus vixi, reliquos vitae meae dies transigam, donec ex hoc ipso loco animam

mam famuli tui quandocumque Majeſtati tuae placuerit, accipias.

Erit fortaſſe aliquando qui dicat: Quid neceſſe fuit, ut Monachus iſte in ſublimi viveret? An non humi in praefato ſuo Septo, aut alibi Deo gratiſſimam perinde vitam agere potuiſſet, quaſi vero non omnibus perſuaſiſſimum ſit, Deum ubique adeſſe, omniaque circumſpicere, Caelum, terras, maria, Superos, inferos, Caeleſtia, terrenaque extra, intraque obtinere, nullis locorum ſpatiis circumſcribi, ſed occupare, & implere omnia; ſi ſceleſtas modo, & Deo rebelles animas exceperis? Unde conſequens eſt hominibus Deum pie, ac ſincero corde invocantibus quovis loco ipſum eſſe foreque praeſentem. Sic Jonae de abyſſis inferi illum invocanti adfuit, ipſumque de ſinu Inferni inferioris extraxit. Sic Danielem de lacu, & Hananiam cum ſociis de fornace illius opem poſcentes exaudivit, quodque uterque poſtulaverat, ambos per Angelum a praeſenti exitio liberavit. Et, ut ſemel dicam, omnes ſervi ejus ubicumque quaeſiere eum, ibidem illum invenere; Elias in Carmelo, & Abraham in cacumine montis: nam ſimul atque ejus opem popoſcere, nacti ſunt praeſentiſſimam.

Sed enim & hoc ejus moris fuit, ut ſelectos quoſdam ſervos ſuos ad praedicanda opera ſua identidem mitteret, eiſdemque leges & mandata pro ſuo judicio ac voluntate praeſcriberet. Sic Adamo, & ejus conjugi arboris eſum interdixit. Sethi ſobolem item admonuit, ut a Cainitarum conſuetudine abſtineret: Noëmo foedus immutabile, deſcripto in nubibus arcu, conſignavit: Abrahamo Circumciſionis ſignaculum tradidit: Moſi Sabbatha, Legiſque ceremonias, ritusque dictavit: Eliam zelo adcendit, & ardentis facis in modum, inflammavit: Eſaiae mandavit, ut nudis pedibus, nudoque corpore coram ipſo in-

[illegible]

Digitized by Google

[illegible]

incederet; & Jeremiae, ut jugum, & laqueum cervici imponeret: Ezechielem quoque ſic adfatus eſt: Barbam, & caput tuum rade, & tolle vaſa tua ſuper humerum tuum, murumque perfodito, & per eum egredere, quaſi tranſmigraturus. Oſeae ſimiliter Prophetae ſanctiſſimo praecepit dicens: Sume tibi mulierem fornicariam. Singulis ergo ſervis ſuis ſingularia pro tempore mandata, & peculiarem diſciplinam praeſtituit: in ſua quippe poteſtate habet Dominus figmentum ſuum, ſuoque Opifici ſubeſt opus ejus, nec eſt qui ſupremae Majeſtatis jura, & mandata criminari, aut reprehendere queat, quae quicumque accepit, & exhauſit, is profecto ſe ipſum cuſtodivit, magnuſque, atque inclytus effectus eſt. Hoc pacto Abraham Dei amicus adpellari commeruit. Moſes ſimiliter ſummam gloriam adeptus eſt, & princeps, ductorque ſuae gentis renunciatus, magna, & maxime miranda facinora, ope fultus Divina, patravit. Elias quoque per aëra raptus, ſublatus eſt, & mortem non guſtavit. Pari pacto placuit Domino noviſſimis hiſce temporibus B. Simeonem ſuper columnam ſtatuere: videbat enim mundum exitiali quodam ſomno ſopitum; ideo ſatagebat, ut admirabilis ejus vitae exemplo hominum mentes ad poenitentiam excitaret, ſicque paullatim ad agnitionem gloriae, & Majeſtatis ſuae fideles perduceret.

Cap. 5. & 12.

Cap. 1. v. 2.

Ut autem certo conſtet, Divino inſtinctu, ductuque id omne ſuſceptum, perfectumque fuiſſe, hoc etiam ſubjungam. Aedicula illa, in qua Simeonem ab initio habitaſſe ſupra diximus, feneſtram habebat, per quam ille porrectam a Sacerdote Euchariſtiam accipiebat. Suppoſitus huic erat protuberante ſtructura lapis tricubitalis, ad Incenſi capſulam ſuſtinendam. Sub eos itaque dies, quos occaſione verni jejunii ab omni hominum congreſſu ſegregatus tranſigere ſolebat, poſt

Stationem columnarem & regulas orandi ab Angelo edocetur.

post tertiam hebdomadam illi forte oranti adparuit eximia forma vir facie ardentibus prunis prope simili, adeinctus, armatusque, quasi mox conflicturus; visus autem primum ante fenestram orasse, post in praedictum lapidem subiens, religatis post tergum manibus, prius quidem inclinato, deinde recto corpore orare; atque subinde ad ipsum Simeonem conversus, illum adtente respectare, rursumque ab eo aversus, surrectis in Caelum oculis, manibusque preces suas continuare; atque inter haec identidem Simeonem, ut antea, respicere. Per tres noctes visio ejusmodi repetita, a vespere usque ad mane sequentis diei durabat. Tunc vero Christi famulus negocium istud a Domino profectum intellexit, ab eoque sibi missum fuisse praeceptorem, a quo rationem, & regulam pie adsidueque orandi doceretur. Eo itaque post triduum disparente, Simeon praedictum lapidem conscendit: quod suave, & maxime jucundum illi adcidit, minime dubitanti, quin ea vivendi ratio a Deo inspiraretur. Quamobrem exacto quadraginta dierum jejunio, & patefacto Septi ostio, consuetum domicilium reliquit, eoque in lapide ad tres menses insedit, tum reliquas, quas antea memoravimus, columnas construxit, quarum postrema in duorum & viginti
33 cubitorum altitudinem eminebat".

Rursus hoc vitae genus, Deo authore, coeptum fuisse, adhuc certioribus argumentis confirmatur. Et vero postquam per septennium in parvis columnis habitasset, alteram triginta cubitorum exeogitavit, quam postremo ad quadraginta extulit, discipuli opera in hoc negocio usus, qui multis annis eidem ab obsequiis fuit, ejusque oculos post obitum clausit, morientemque, & caput reclinantem humero suo tamdiu sustinuit, donec exspiraret. Huic carissimo disciplinae suae alumno sanctus Senex mandaverat aliquando, ut quum, ad-

adnuente Deo, rursus ostium Septi recludi oporteret, alteram columnam triginta cubitorum ex geminis velut spondylibus per eam temporis intercapedinem compactam, in vestibulo paratam haberet, idemque artificibus injunxit. Clauso itaque Septi ostio lapides caedere opifices adgressi sunt; sed obsistente occulta quadam vi, secti, dedolatique lapides inter manus dissiliebant, & frangebantur. Per quatuor magni jejunii hebdomadas hoc negocium versatum est; nihilum tamen perfectum est, praeter duos lapides. Jamque prope aderat tempus, quo Septi ostium aperiri solebat, pudebatque artifices tamdiu ad duo illa saxa haesisse: quamobrem laudatus Sancti Viri discipulus, qui eam remoram supra ceteros aegerrime ferebat, ad Magistrum noctu ingressus: Domine, quaeso te, inclamat, communem Dominum nostrum orato, ut, si quidem opus istud adprobat, viam ad illud perficiendum aperiat, tuaeque Sanctitati illam ostendat, & doceat, qua nostra culpa Diabolus nos tantopere infestet. Contra si hoc negocium illi minus placet, quonam operae pretio hunc nos laborem suscipimus, aut artifices incassum fatigamus? Cui utcumque satisfacere Simeon coactus: Modo, inquit, abi, postridie rediturus. Rediit ille nocte altera, & elata voce rursus Magistrum interpellat: num coepta persequi velit. Tum vero Beatus Senex discipulum importunissima ea cura soluturus: Jam tibi posthac, respondit, laeto agere licebit, quandoquidem Deus lapidem sibi pro libito suo praeparavit, illumque nobis peccatoribus demonstravit, subdens: Ne te anxium habeat, quod tuus tibi discipulus modo narrabat; sic enim Domino decretum est, fieri columnam quadragenorum cubitorum, tribus compactam segmentis, in nomine Trinitatis, quam colis. Haec fatus, tria adjecit dona

pure, candida, pulcherrima, & maxime expetenda; tuique, frater, mentionem
34 intulit, te tuo nomine [14] Paramonarium adpellans. Hem tibi hoc trado munus; vade itaque, & alta voce haec praedica: Canta Deo canticum novum universa terra. Nunc vero quae audisti exsequere: equidem confido, fore ut Dominus viam tibi aperiat, qua opus istud ad exitum tute perducas. His dictis, discipulus mirum in modum erectus, ad artifices antelucanus advolat, eosque ad intermissum laborem continuo revocat. Ecce autem dum operi incumbunt, Domini nutu factum est, ut in interiori ipsius Septi recessu lapidem praegrandem, firmum, atque per omnia voto respondentem, invenirent; quem tametsi locum intrantes, & exeuntes frequentissime tererent, omnino antea non animadverterant. Magna itaque contentione resumto labore, Domino adspirante, spatio unius hebdomadae saxum mira facilitate sectum dedolatumque ad ostium Septi devolverunt, eoque patefacto, lapidem Simeon erigi jussit; quodque antea animo conceperat, columnam, ea, qua dixi, forma constructam conscendit, & super ea stetit triginta annos, quasi unum diem, eique a Domino concessum est, vitae suae diem extremum ibidem solvere cum admirabilis Sanctitatis fama, in ipso justitiae cursu, & Christianae virtutis palaestra.

Ceterum vix dici potest, quantum ex ejus moribus, gestisque Divini nominis gloria per omnes propemodum terras propagata fuerit; quantam dum viveret, & quam longe majorem postquam e vivis decessit, apud omnes homines existimationem fuerit consequutus; quanta denique per eum Ecclesiae, & Christianae fidei honoris, atque majestatis adcessio facta fuerit. Profecto etsi ejus vitae primordia clarissima fuere; exitus tamen ea etiam superavit. Si quis vero de hoc aliquando dubitavit, dubium po-

[illegible]

postea, certissimis documentis convictus, deposuit. Neque enim vulgari morte illum Dominus sustulit, aut diem coronationis suae ipsi incertum, ignotumve esse sustinuit, sed mirabili visione de futuro obitu praemonuit in hunc modum. Evolutis septem annis, ex quo praedictum Septum intraverat, adparuere viri, Divina luce circumfusi, quorum alter virga, quam forte manu tenebat, cubitos quadraginta mensus est: mox ad Socium conversus: Quum numerus, inquit, quadragesimus [35] finitus fuerit, consummabitur mensura, & iste tolletur: verumtamen antequam eum tollam, signum dabo, cui simile haec aetas omnino non vidit. Quae verba B. Simeon optime, planeque intellexit. Iterum autem ille convertit sese, idemque spatium, eadem Socio regerens, dimensus est. Neuter tamen Simeonem interpellavit, sed ipsi inter se aliquantisper conloquuti, postremum ambo simul videri desierunt. At ipse non dubius, quin ad se ea verba pertinerent, eadem animo adsidue volutabat, conjectansque fatalis numeri finem haud procul abesse, portentum, quod Angelus se exhibiturum spoponderat, antequam ipsum esset sublaturus, anxius opperiebatur. Postquam autem horrendum Divini furoris judicium conspexit, quo Antiochia [36], & finitima oppida eversa fuere, eamque ob caussam infinitam hominum multitudinem ad Septum convenire vidit, & adesse Sacerdotes de communi salute sollicitos, ardentes lampadas, thuribula fumantia, erectas Cruces, populosque undique turmatim adfluentes, omniaque circum loca questubus atque gemitibus personantia; tunc enimvero comperit numerum esse finitum, & designatum ab Angelo tempus jam adesse. Quamobrem clam adeitum ad se primum illum Discipulum, remotis arbitris, sic adfatus est: Ut video, expletus est numerus, & signum longe majus, quam ipse credi-

Caelesti visione de fine vitae suae praemonetur.

35

Item de Antiochiae terraemotu.

36

Ingens ad eum concursus.

deram, editum est: nec dubium, quin praestitutum mortis meae tempus advenerit. Id porro tibi praefatus sum, cogitans, te ex diuturna multorum annorum consuetudine comperisse, nullum me meo Corpori adhibuisse indumentum, praeter hasce pelliculas: quare Deum invoco adversus te testem, si forte commiseris, ut membra mea aliis post obitum meum tegantur vestibus. Atque ita factum est; nullum quippe, praeter pelles, aliud sacro corpori adhibitum est tegumentum. Eum itaque a Domino exitum consequutus est, cui parem nullus, ut arbitror, mortalium in hac nostra memoria habuit: adeo omnem numerum, & omnem fidem superavit hominum ad ejus obitum confluentium multitudo. Is porro concursus ab eo die, quo praedicta clades contigerat, coeptus, unum & quinquaginta dies duravit: ex ea scilicet calamitate tantus pavor in omnes incubuit, ut nec aedes suas intrare, nec in agrum exire tutum quisquam putaret. Cunctis itaque trepidantibus, & quodam velut stupore mentis perculsis, vires, nedum consilia omnia, ut in summa desperatione, defecerant. Una videbatur superesse spes, si Simeon operam suam adflictis rebus adhibere dignaretur. Ad eum itaque supplices profugerant, quidvis mandaret, sine cunctatione exsequuturi.

Jam vero transactis eo in luctu uno & quinquaginta diebus, facta est Synaxis illa maxima mense Julio, quae Beato Simeoni postrema fuit, cuique parem numero, & frequentia nullam existimo celebritatem usquam ab hominum memoria exstitisse. Enim vero cunctas orbis nationes e suis exciverat sedibus visus est Deus, easque in unum locum congregasse, ut simul omnes extremum vale dilecto suo Simeoni dicerent, ejusque funeris pompam maxima omnium celebritate exornarent. Volebat nimirum famulo suo ante obitum sequu-

[illegible]

quuturam poſt cineres gloriam praemonſtrare. Sic olim cum ſanctiſſimo Propheta Moſe egerat; poſtquam enim illum in montem ſubire juſſiſſet, inde terram populo ſuo promiſſam eidem oſtendit, tum demum illum e medio ſuſtulit.

At Simeon de communi ſalute ſollicitus, Sacerdotes quotquot aderant, ac populum ad ſe adcitos verbis primum eſt conſolatus; deinde pluribus adhortatus eſt, ut Dei legem, & praecepta exacte obſervarent, quaſi Pater bonus & amantiſſimus filiis benemoratis ſuprema ſe illis dare mandata teſtatus, mox ſubdidit: Nunc vero ad veſtras ſinguli redite ſedes, ibique per triduum Chriſtiano ritu vigilias celebrate: tum vero poſito metu, ad negocia veſtra in nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti diſcedite, & artifices ad ſuum quiſque opificium ſe referat; nec dubito, quin ſalus veſtra Deo in poſterum curae ſit futura. His dictis, omnes dimiſit. Suprema ejus monita.

Evolutis itaque ab eo receſſu diebus triginta, vigeſima nona Auguſti, hora undecima, Sabbathi die in Dominicam eunte, Dei famulus, praeſentibus quibuſdam ex ſuis diſcipulis, repentino languore correptus eſt, qui mox in artus, & in viſcera, ac medullas ſenſim inlapſus, in lethalem evaſit; & a Dominica quidem die uſque ad feriam tertiam idem fere morbi ſtatus fuit: quo temporis intervallo Deus ſervi ſui ſanctitatem ingenti miraculo illuſtravit, quod ob magnitudinem ſuam difficilem fortaſſe fidem apud poſteros inveniet. Ceterum in Chriſtum credentibus omnia creditu facilia ſunt, ſcientibus nimirum omnem naturam Deo parere, ejuſque nutu, atque voluntate conſtare. Res autem ita ſe habuit. Exeunte Auguſto menſe, prope jam adpetebant Kalendae Septembris, aeſtus nihilominus ingruebat propemodum intolerabilis, ſoliſque vapore torrefacta terra exardeſcebat. Id Lethifero languore corripitur.

por-

porro reor factum, tum ut mox sequuturi signi certissimum argumentum haberetur: tum vero etiam ut B. Simeoni inde velut ex indubitabili praesagio conjectare liceret, vicinum instare exitum, & praeteritorum laborum mercedem. Quum repente aurae lenes, & blandae immodicum illum calorem sustulere, deinde ros Caelo cadere super Christi famulum visus est, & suavissimus odor ex ejus corpore manare coepit, cui similem nulla, arbitror, sensit aetas, nullus locus expertus est. Nec tamen unus erat odor, sed multiplex, & varius, adeo ut quemadmodum unda undam trudit, sic odorum species altera alteri succederent, suavissimum quoddam spirantes, quod omnium aromatum, atque, odoramentorum fragrantiam longe superaret; erat, nempe, Dei praepotentis opus. Mirificus porro ille odor intra Seprum continebatur; at nec totam scalam adflabat, sed interpositum tantummodo spatium a medio scalae usque ad summitatem ejusdem: cunctis ignotum odorem impendio mirantibus. Eo mirabili eventu excitatus primus ille discipulus Simeoni carissimus, qui diu noctuque ei ab obsequiis aderat, illis praecipue diebus, quibus eum decessurum praesenserat, Magistrum morbo prostratum recreare cupiens: Animadvertisne, Domine, inquit, quantopere te tuus Deus amet; quandoquidem duo illa optatissima tibi concessit: primum, ut universae circum gentes ad te salutandum convenerint: alterum, quod nemini reor antehac concessum, ut admirabili isto odore, cui similem nemo unquam aut ipse sensit, aut alios sensisse audiit, velur accepto quodam pignore paratam jam laboribus tuis mercedem intelligas. Hem porro mihi te Deus propediem est ablaturus, ut tuorum expostulant gestorum merita. Quare obsecro te, Domine, per Deum, quem a pueritia dilexisti, aperi sacrum istud os, & benedic ser-

Suavissimus odor ex eo manat.

[illegible]

servo tuo, quoniam perfectio tua novit, quantopere Sanctitatem tuam semper amaverim, semperque coluerim. Ad haec beatus Senex fausta omnia discipulo adprecatus, simul admonuit, ne cuipiam, ipso superstite, illius odoris arcanum patefaceret, aut de eo verba faceret: ut qui bene noverat, Caelestem eam fragrantiam Divinitus immissam fuisse.

Feria autem quarta, quarto Nonas [17] Septembres, Hora nona, adstantibus cunctis ejus discipulis apud ipsum, praefecit illos duos socios eorum, & omnes Domino commendavit. Mox ter in genua procumbens, adsurgensque Caelum prospectabat. Quum vero frequentissimus populus alta voce undique conclamaret: Benedic Domine: Christi famulus oculos ad quatuor praecipuas orbis plagas circumferens, simul operram Maforte manum elevans, benedixit eis, & commendavit eos Domino tribus vicibus: continuoque sublatis iterum in Caelum oculis, pectusque per totidem vices dextera manu tundens, caput super humerum prioris discipuli deposuit, simulque exspiravit: ambobus discipulis manus suas ejus oculis impositas interim habentibus, adstante, ejusque vultum adtentis oculis intuente universa multitudine.

Discipulos Deo commendat. 37

Populo benedicit.

Moritur.

Interea discipulinae ejus Alumni veriti, ne numero obruerentur, pagorumque vicinorum Incolae coitione facta, in Magistri cadaver involarent, atque in eo tumultu plurimi aut coorta seditione caederentur, aut, superante multitudine, oppressi, suffocarentur; aream super columnam adferri curarunt, in qua sancti Viri corpus deposuere interim, dum nobilioris tumuli honorem eidem praeparare instituunt. At ubi ejusdem obitus rumor vicinas terras adflavit, simul, ut in maximis eventis, per universum orbem est divulgatus; inde in omnes pavor, & velut quidam mentis stupor invasit, audientes repente factum, quod

Lugent enim innumeri.

non

non putaverant tam cito futurum. Conturbata est anima uniuscujusque, & dissipatae sunt cogitationes, & lassatae sunt manus, & luctus, ac moestitia oppressit universos. Non defuere tamen qui in communi illo luctu gauderent, Deoque gratias agerent, velut eximio beneficio adfecti, ejusque clementiam eo praecipue nomine merito praedicandam, existimarent. Miscebatur itaque cum moerore gaudium, risusque lacrymis jungebatur, & inter funus efferentium questus laetantium hymni personabant. Flebant alii carissimi capitis obitum, alii contra sublatis in Caelum manibus, Domino gratias habendas esse adfirmabant, quod illius utique beneficio ipsis eveniret, videre per id temporis fidelis servi Dei coronationem. Tristitiae proinde funus ejusmodi, & exsultationis fiebat argumentum, luctus simul & triumphi: luctus quidem cogitantibus, exstinctum talem, ac tantum rectorem, qui Divina sapientia plenus generis humani navem in medio pelago fluctuantem hactenus feliciter gubernarat: triumphi vero speciem suggerebat contuentibus, bonum Navarchum sui corporis navigio in portum Caelestium deliciarum invectum fuisse, & post diuturnam, ancipitemque navigationem integras merces in litore exposuisse: pelagi quoque fluctus, quibus per totam vitam fuerat agitatus, felicissime superasse, & post procellas, saevasque tempestates sibi quidem mercedem suo labori constitutam comparasse; Dominum vero, ob auctas ejusdem opes, ingenti laetitia adfecisse. Fuit nihilominus acerbissimus is casus, resque plena moeroris, atque luctus, si cogiremus, quantum Virum mors nobis sustulerit, praestantissimum, nempe, archirectum, qui suis precibus labantem mundum sustentabat: quod enim aedibus columnae, & fundamentum, id universo orbi sola B. Simeonis oratio praestabat. In hoc tamen luctu aliquod cede-

[illegible]

Digitized by Google

[illegible]

eedebat levamentum recolentibus praeteritum tempus, quomodo Dominus servum suum in eo vitae admirabilis cursu, adjutrice dextera sua, sustinuisser, invictam eidem patientiam, atque fortitudinem impertiens; ut, superata corporis infirmitate, quae strenue inchoaverat, eadem, adjuvante Divina graria, feliciter consummaret, quasque olim moliebatur aedes, easdem ad rectum, fastigiumque perduceret, habereque tam firmas; ut ingruentibus postmodum procellis, quas peccatum ciere solet, nec ventis, nec pluviis, nec adluvionibus labefactari omnino potuerint, septem licet annos supra quadraginta ea oppugnatio tenuisser. Res iterum erat uberrimis lacrymis comploranda, beati praecipue Senis filiis, quali quanroque parente repente orbari fuissent, secum voluanribus: eo, scilicet, Parre, qui Caelesti cibo carissimam sibi prolem hactenus aluerar. Etsi rursus conceptum ex illius obitu moerorem ea plane cogitatio remperabat, quod tametsi filios suos orphanos in terris reliquisset, ipse tamen velut Caelestis aquila sursum evolaverat, & super excelsissimam petram transvectus extra omnem reli jactum, exrra omnes rerum humanarum vices, & adversos easus beatissimam sedem obtinuerat.

Simeonem similiter orphani, & viduae reposcebant, & morruum lacrymis, & singultibus prosequebantur: Ubinam, ajebant, requirendus nobis eris, Simeon, aut quibusnam in terris quaesitus nobis occurres, o nostrae salutis, post Deum, spes unica! Simeonem itidem inclamabanr quicumque potenriorum insolentia oppressi, fortunisque exsuti fuerant, nunc vero exclusa spe meliorum rerum in summa tristitia versabanrur: O nos mortalium miserrimos, ajebant, nunc enimvero luporum rabiem, & immanes rictus merito timere coepimus! Quanam hominum ope hisce angustiis nos expediemus, aut

quemnam invocabimus, qui somno sopitum excitet illum fortissimum leonem, cujus terribili voce tremefactae feroces ferae, imbellium Uulpium in morem, intra sua cubilia, & subterraneas specus sese recondere cogebantur? Nec minus doluere aegri, & quotquot aderant, variis languoribus adfecti mortales; imo vero prae ceteris inopina Sancti Viri morte perculsi, lacrymis in pleniorem luctum solutis, funebri carmine, & flebili cantu eandem sunt prosequuti: Quasnam posthac terras petamus, miseri, ajebant, aut ubinam gentium medicus nobis occurrat, tui similis Simeon, vel tecum ulla in parte conferendus? Tibi, inquam, qui aegritudinem ante depuleras, quam aegrum vidisses, isque priusquam te videret, opem tuam praesenserat; tuum videlicet verbum potentissimum erat remedium, & aegrotis longe utilius, quam omnia medicae artis pharmaca.

Quantum porro B. Simeonem Clerus amaret, communis Clericorum cujusvis ordinis luctus declaravit. Simeonem namque infimi, & supremi Sacerdotes, & Ecclesiarum Pastores inter populorum lacrymas adclamabant; sic tamen, ut inter moerorem, & gaudium fluctuarent, & varios modo huc dolor, modo illuc laetitia deduceret. Simeonem itaque nunc lacrymis, nunc votis, modo singultibus, modo precibus prosequebantur: & caussa quidem moeroris erat, quod portum, atque tutissimum perfugium tanti Viri obitus ipsis sustulisset; etenim quotiescumque Diabolus, Piorum perpetuus inimicus, adversus veritatem, & exactam morum disciplinam tempestatem excitabat, habebat Ecclesia in uno Simeone magistrum sapientissimum, & Divini cultus diligentissimum procuratorem, gubernatorem maxime peritum, & navarchum pervigilem, pugilem eximium, scribam doctissimum, & expeditum bellatorem. Et ille quidem ju-

[illegible]

[illegible]

justitiae lorica indutus, atque sincera fide obarmatus, fiduciaque in Deum erectus, in humili oratione praesidium communi saluti quaesivit; sublatisque in Caelum manibus, Divinae clementiae opem exoravit, tum Spiritus erroris, & nequitiae turbines increpuit, & profligavit. Irrugiit enimvero quasi magnanimus leo, & universam impiorum factionem fugavit. Quamquam pii Sacerdotes rationes etiam in promtu habebant, quibus dolorem mollire, & non parum levare poterant, sibique de morte sancti Viri gratulari; ac proinde Dei bonitatem in hoc ipso agnoscere, & conlaudare, quandoquidem servo suo tribuisset pugnare, & vincere, perere, & accipere, quaerere, & invenire, pulsare, & patefactas fores intrare, atque ea, quae in veritate coeperat, in justitia consummare, sanctaeque Ecclesiae dignitatem, & opes in tantum augere, ut Pontifices, atque supremi, infimique Sacerdotes inde mirum in modum erecti, confirmatique omnes pseudomagistrorum errores, & adfusam inde caliginem facile repulerint, & dissiparint. Hinc vero rursus refricabatur dolor, dum futura pericula prospectanr; nam si forte insita hominibus nequitia tale quid posthac moliretur, & exitiales herbas ad multorum perniciem disseminaret, hujusmodi porro ingruente malo, non videbanr, quem habituri forent virum medendi arte instructum, qui hunc laborem vellet suscipere Simeoni parem, qui suboritura ulcera remediis solebat antevertere, & prope occurrentibus morbis precibus suis viam praecludere.

Edicti de reddendis Judaeis Synagogis, quod Asclepiades ab Imp. Theodosio extorserat, auctoritate Sancti Simeonis abrogatum.

Exarserat aliquando acerbo odio adversus Dei Ecclesiam Asclepiades [38] quidam Imperatricis avunculus, atque sub tempora Theodosii Imperatoris, & Johannis [39] Episcopi Antiocheni insigni Magistratu clarus. Is quum in Judaeos, 38
atque Ethnicos maxime esset propensus, 39
perinde atque Christianis infensus, Edi-

Ccc 2 ctum

ctum ab Imperatore fraudulenter expresserat, quo Synagogas, Judaeis olim ablatas, reddere Christiani jussi sunt, destructasque aere suo construere. Hujusmodi rescriptum variis in urbibus promulgatum fuerat, cum Magistratuum mandato ejusdem exsequutionem injungentium. Quae res incredibile est, quantam Christianis molestiam, atque perturbationem adtulerit, laetantibus interim, ac triumphantibus Judaeis & Paganis, adeo ut in publicum albis induti procederent, Christianis nequidquam ad eum insultum frementibus. Necdum intelligebant impii, ac stupidi homines, maximam eos propediem exacepturam segetem, & materiam doloris, eandemque in se poenam mox ruituram, quam ipsorum Patres, & Pontifices Domini Nostri Jesu Christi aevo tulerant, ut nimirum pecuniam quidem prodigerent, & veritatem, quam maxime occultam voluerant, mox divulgatam viderent. Quod Judaeis hoc ipso tempore ferme contigit; incerta quippe, caecaque spe illecti, aurum, operamque perdidere, &, quam maxime optabant, Synagogarum restitutionem minime impetrarunt, cunctis eorum imprudentiam, temeritatemque palam ridentibus. Ut enim ejus Edicti publicatio facta est, statim variarum Ecclesiarum Episcopi rem ipsi per se ad B. Simeonem cum magna doloris sui significatione detulere, Edictumque, & Magistratuum pro ejus exsequutione mandata eidem perlegerunt. Ea inopina novitate Dei famulus vehementer perculsus, & adversus impiorum hominum audaciam Divini honoris zelo incensus surrexit fortiter, adreptoque calamo, ad Imperatorem epistolam conscripsit terribilem, plenam minarum, in qua, praetermisso Imperatoris titulo, Theodosium hunc in modum adloquitur: Quoniam elevatum est cor tuum, & oblitus es Domini Dei tui, qui dedit tibi diadema honoris, & solium Imperii,

[illegible]

rii, & factus es amicus, & socius, atque procurator Judaeorum, Deum blasphemantium: ecce repente adprehendet te sententia justi judicii Dei, te, inquam, & omnes, qui in isto negocio cogitationi tuae consenserunt. Et levabis manus tuas ad Caelum, & dices in tribulatione tua; Vere furor iste venit super me, quia Domino mentitus sum.

Lectis hisce literis Imperator, expavit, factique, supra quam dici potest, sui ipsum poenituit, ac summo dolore adfectus est. Nec mora, missis ad Magistratus urbium literis, Edictum antea promulgatum rescidit, Christianaeque Religionis, atque Sacerdotii dignitatem, authoritatemque adcurate sancivit; impii vero consilii authorem a Praefectura amotum, atque insuper ignominia notatum, ab Aula expulit. Tum vero, sublata per eum modum offensionum caussa, B. Simeoni epistolam Imperator scripsit, quam primariis Aulae Proceribus ad eundem perferendam dedit, in qua summis precibus ab illo flagitavit, ut pro ipso Deum orare, sibique pristinam gratiam restituere dignaretur [40]. Hunc exitum ea caussa habuit, qui sanctae Ecclesiae omnem moe- 40
rorem abstersit, & Christiano populo pacem adtulit; Diabolum contra cum suis emissariis vehementer confudit: atque adfulgente veritate, simul Dei potentia, atque providentia manifeste patuit.

His, & ejusmodi beneficiis adfecti Viri pii, de amantissimi patris obitu summopere angebantur. Enimvero universum Clericorum ordinem beatus Senex filiorum loco habebat, & quasi provida mater singulos suis precibus, velut quibusdam alis, protegebat. Sed, ut supra dicere coeperam, moerorem rursus laetitia excipiebat, praelia beati Viri cum Diabolo depugnata recolentibus, & actos de hoste infestissimo triumphos, & superatas vitiorum illecebras, sparsaque

que ab optimo agricola virtutum semina centuplices proventus protulisse, unaque opera inchoatas ab eodem sapientissimo architecto aedes, atque perfectas, frementibus licet procellis, & ventorum, aquarumque validis impressionibus, adsultibusque saepe tentatas. Obversabatur adhuc anxiuo insomnis diligentissimique navarchi imago, qui Divina ope superatis pelagi fluctibus, & diuturnae, ancipitisque navigationis exhaustis laboribus, navigium in tranquilla, tutaque statione jam conlocaverat; partisque felici negociatione amplissimis opibus, supremo Navarcho operam suam probaverat. Simeonem alii fideli Oeconomo comparabant, qui suo munere summa cum fide functus, auctaque perutili negocio Domini pecunia, ab illo suotum thesaurorum praefectutam consequutus fuisset. Praedicabant alii admirabilem sapientiam, & actionem cum doctrina optime conjunxisse illum adfirmabant: indeque factum, ut ejusdem dicta libenter exciperent, & adsidua commentatione diu noctuque versarent homines cujusvis conditionis, Viri feminaeque, senes, & Juvenes. Quo porro Sancti Viri studio vix dici potest, quanta Divinae gloriae adcessio fieret, quanto Diabolus pudore suffunderetur: quantum denique Christianae Religionis dignitas, & majestas acciperet incrementum. Sancta itaque Ecclesia expletos contuens Sancti Viri labores, & ipsum diutino bello functum, pace sempiterna fuisse potitum sentiens, hymnos spiritus, & canticum novum modulari coepit, vultuque gestiens, corde exsultans, & mente triumphans, canebat: Amodo exaltabitur cornu meum super inimicos meos circumdantes me. Rursus honores contemplata, quibus dilectus suus a Domino decoratus fuerat, eosque natis suis ostentans, velut doloris sui, suorumque periculorum oblita, levavit vocem suam in confessione, dicens: Amodo confitebor tibi, quia exaudisti me, & fa-

factus es mihi Salvator. Non enim communi Sanctorum honore fidelem servum suum Dominus ornasse contentus, illum in hac parte omnibus sui aevi mortalibus praelatum voluit, ejusque gesta, nomenque ante, postque obitum magnifice extulit. Et vero quum ille adhuc in vivis ageret, ejus congressu, conloquioque potiundi caussa, ab ultimis terrarum finibus confluxere multae barbarae nationes. Quantum vero eidem deferrent Imperatores, ipsorum ad eum literae testantur.

Ejus funus & sepultura.

Postquam vero naturae concessit, convenere Sacerdotes undique & Pontifices, quibus, praeter Clericorum, atque Laicorum prope immensam multitudinem, sese adjunxere cum suo comitatu Imperatoris Duces. Praeerat per id tempus Orientalibus Provinciis cum summa potestate Ardaburius “ Aspatis fi- 41
lius: qui ambo Imperatori honore atque dignitate pares habebantur. Ardaburium sequebantur Comites unus & viginti, Tribuni complures, & longo agmine advenae Romani. Illum quippe Antiocheni multis officiis tandem exoraverant, ut in urbem suam sancti Viri lipsana inferenda curaret, ut qui eadem moenium loco patriae suae futura sperarent, sanctique Senis precibus civitatem protectum iri. Id vero Divinae Sapientiae consilio factum arbitror, ut palam fieret, quantum honoris illi tependeret Deus, a quo per vitae sanctitatem, morumque innocentiam tantopere ipse fuerat honoratus. Hac itaque cum pompa elatum est S. Simeonis corpus, succollantibus illud Sacerdotibus, atque Episcopis, donec in Scihum pagum, passuum quatuor millibus a Septo B. Simeonis distantem, ventum est. Inde in rhedam sublatum est, circumstipantibus militibus, Principibus, & universo urbis Magistratu. Pone sequebantur Romani, & promiscuum vulgus infinitum: quacumque enim sacra lipsana praetervehebantur, oc-

Solemni cum Pompa Antiochiā defertur.

occurrebant desertis oppidis incolae, in unum agmen conglobata virorum, & mulierum, senum, & juvenum, plebejorum, & nobilium turba, beati Viri exuvias venerari, & benedictionem ab eodem accipere cupientium. Atque inter omne hoc tempus thura incendebantur, & lampades ardebant. Per quinque dies hac fere cum celebritate sacrum Corpus deducebatur: feria namque secunda e Septo elatum est, & feria sexta
42 magnam Antiochiae urbem intravit [42]. Adcessere ad funeris pompam psalmorum, hymnorumque cantus, & fragrantia ante feretrum ex odoratis speciebus suffimenta in eam copiam, ut circumfusus populus eo odore usquequaque perfunderetur. Atque per hunc modum in Ecclesiam [43] ab invicto Imperatore Con-

In Ecclesia Principe sepelitur.

43 stantino, cujus memoria in benedictione est, aedificatam, inlatum est, ibidemque depositum. Quod quidem nemini Sanctorum vetustioris, aut sequioris aevi obtigit, quum nullus unquam Propheta, aut Apostolus, aut Martyr in majori Ecclesia conditus fuerit ante B.Simeonem. Ea porro peracta exsequiarum celebritate, Episcopus Antioche-
44 nus, qui est Episcoporum [44] Princeps, cum universo suae Ecclesiae Clero singulis diebus psalmos, & hymnos ad Sancti Viri sepulcrum alternatim canere, sacrum praeterea Ministerium, & rem Divinam facere, argenteis thuribulis suavissimi odoris species adolere instituerunt; ut scilicet aromatum suaveolentium fragrantia, quae circum adflabat aërem, suavissimum illum odorem, quo B. Simeonis sanctissimi mores Ecclesiam universam perfuderant, repraesentaret. Haec fuit ejus funeris pompa, qua Dominus declarare statuerat, quanto honore famulum suum Simeonem ante, postque mortem dignum putaret: idque etiam ingenti, & luculento miraculo confirmavit, quod inter ipsum exsequiarum tempus contigit, ut nimirum in illo cele-

leberrimo conventu advenis, indigenisque innotesceret S. Simeoni concessa eurandorum morborum gratia.

Erat in eadem vicinia [45] Energumenus; jamque a multis annis in sepulcris, locisque subterraneis habitabat: nuper vero cryptam pago, quem [46] Maro dicunt, proximam obsederat, quod omnes illae praetereuntes testabantur, mutusque simul evaserat, & amens; ideoque circa ostium ejus specus obambulans, perpetuo rugiebat, nemine ad eum adeedere audente: tantus ex eo rugitu metus omnes invaserat. Adeidit interea, ut illae B. Simeonis Corpus rhedae impositum deferretur: continuo Caelesti lumine conlustrari Energumenus est visus, quasi vero ad hunc easum Divinitus servatus fuisset. Protinus itaque e sepulcro exsiliens, quanta potuit celeritate ad rhedam adcurrit; vixque ad sacri Corporis arcam pervenerat, quum subito, aufugiente nefario spiritu, liberatus est, suique compos effectus, singulos adstantes praeclare agnovit; linguae mox usum adeptus, in Dei laudes prorupit, cunctis miraculum stupentibus: quod in Divinis literis eo Oraculo praedictum fuerat: *Virtutem operum suorum annunciabit populo suo*. Energumenus vero per eum modum sanitatem consequutus, sacras Reliquias deinde ad statutum locum comitatus est, urbemque ingressus, ad plures dies in Ecclesia mansit, quum gratias Deo ageret, ejusdemque erga se bonitatem obviis quibusque palam, & publice praedicaret.

45 Energumenus ad ejus sacri corporis adspectum nefario spiritu liberatur.

46

Psal. 110. 6.

47 Interea . . . [47] Imperator de obitu S. Simeonis certior factus, datis ad Praefectum militiae, atque ad Episcopum literis, missisque legatis, instituit, ut S. Viri Corpus Constantinopolim quamprimum asportaretur. Cupiebat, nimirum, optimus Princeps, earissimum illud depositum per se honorare, sperabatque ab illius intercessione ingens Imperio

Ddd prae-

praesidium, & universae Reipublicae insuperabile munimentum adfuturum. At enim vix diei potest, quantum ejusmodi literae Antiochenos perculere: ergo minus officio, & amori patriae satis fecisse arbitrati, si eam jacturam apud Legatos infimis precibus, profusisque lacrymis deprecarentur, nisi Imperatori in haec verba rescriberent: Quoniam Civitas nostra moenibus caret; Divini enim Numinis indignatione dudum concussa corruerunt; sanctissimum Corpus huc intulimus, ut nobis moenium sit loco, ejusque intercessione tuti esse possimus. Vix tamen exorari se passus est . . . Imperator, ut Sacrum depositum ipsis relinqueret: eo usque famulum suum Simeonem magnificavit Deus. Et quoniam ipse Dei gloriam amplificaverat, servo suo rependit mercedem Deus; effecitque, ut longe lateque diffusa fama, omnium hominum consensu, & religione laudaretur, & coleretur.

Explicit Commentarius de Vita, & Gestis S. Simeonis Stylitae.

EPISTOLA

Cosmae Presbyteri ad S. Simeonem Stylitam.

Patri ac Domino nostro electo, vero, fideli, inclyto, ac caelesti salutatione digno: qui jejunio excellit, & in opere Domini sui adsiduus
48 est: qui regionis [48] nostrae est propugnaculum, populique nostri decus: cujus adspectus est venerabilis, & praeclara gesta: qui Christi Ecclesiarum est vindex, & salutis praeco, atque inter Deum, & homines sequester. Nuncio auxilii, e sacro Altari adventuri iis, qui audiunt eum: qui in agendo prudentia pollet: cujus admiranda facinora in omnium ore versantur: qui populis mandat, ut ipsius insistentes vestigiis, Domini praecepta custodiant:

[illegible]

diant: qui a Magistro suo Paulo doctus, excolit tria illa, quae manent, caritatem videlicet, spem, ac fidem: qui in Domino sperat, eundemque in veritate, & justitia diligit: qui est pulchrum exemplar, & nitidum speculum, humano generi Divinitus propositum, & hanc ob caussam inter homines hactenus detinetur. Columnae rectitudinis, cujus vera, & sincera virtus oppressas conscientia mentes nostras sustentat. Christi Sacerdoti, nobis Caelitus concesso, ut Deum nobis, rebusque nostris propitium efficeret: qui in excelso, tutissimoque loco consedit, sibique domicilium super petram ventis, & procellis inexpugnabilem excitavit: qui Domino susceptis sponte poenis placuit, & corporis sui cruciatibus sibi placatum reddidit, & singulari innocentia Conditoris sui gratiam mirifice iniit: qui abdicatis seculi opibus, Servatoris nostri mandata explevit: qui cognatorum consuetudinem fugiens, Caelitibus adfinis, & frater effectus est: qui fluxa, & caduca aspernatus, immortalia, & semper manentia bona optavit: qui fidelitate Abrahamo est comparandus, mansuetudine Mosi, morum probitate ejus socio Josve filio Nun: qui Eliae & Eliseo signorum ac miraculorum numero, atque magnitudine conferendus: cujus aeque ac sancti Job triumphus celebratur, quandoquidem pari ac ille fortitudine cum diabolo congressus, ipsum superavit. Socio Prophetarum [49], & compari Apostolorum, 49
quorum sermones & opera in se ipse implevit: Domino SIMEONI, qui nomine aeque ac opere imitatur Simeonem Cepham, Ecclesiae Christi fundamentum: Famulo Dei, & fideli familiae praeposito: pulcherrimae Rosae, quae Caelesti rore inrigata, superos, imosque suavi odore recreat. Famuli & servi tui precibus tuis sese adsidue commendantes, Cosmas Presbyter Phanir pagi, unaeum Diaconis, Lectoribus, & univer-

sa Ecclesia : necnon Oeconomus , &
Magnates cum toto pago . Omnes simul
dilectionem tuam exaltamus , & salutem
tibi plurimam in Christo dicimus .

Tenuitas nostra Magnitudini tuae ,
& vilitas nostra tuae Paternitati signifi-
50 cat de [10] Praecepto Timoris Dei , quod
a te abjectioni nostrae impositum est ,
cui omnes unanimi , & perfecta caritate
conjuncti subscribimus , illudque nostro
chirographo ratum habemus : & primum
quidem Feriam sextam [11] , & Domini-
51 cam diem sancte , & pure observari opor-
tere : nefas esse mensuras duas facere ,
sed unam rectam , & aequam : nemi-
nem limites suos transgredi debere : ope-
rariis mercedem non esse denegandam :
medietatem foenoris veteris ac novi ta-
xandam : chirographa solventibus re-
stituenda : & rectam pusillis , atque ma-
joribus ferendam sententiam ; nec ulli
praeter jus deferendum , aut munus con-
tra aliquem admittendum : nec cuiquam
crimen falsum adfigendum : maleficos
insuper & fures a nostra consuetudine &
conloquio esse arcendos : praevaricato-
res , & legum contemtores esse coërcen-
dos : & Ecclesiam pro nostrarum ani-
marum salute nobis frequentandam . Si
quis autem ista statuta violare praesum-
serit , aut alienam substantiam rapere ,
aut insontes opprimere , aut judicem
subornare , aut orphanis , viduis , vel
pauperibus quidpiam auferre , aut mu-
lierem vi abducere , anathema sit . Quae-
cumque enim a te praescripta fuere , at-
que a nobis sponte suscepta sunt , & ex-
sequutioni mandata , eadem in posterum
observanda esse sancimus . Quae vero
spopondimus , eadem nos esse facturos
juramus , per Deum , & per Christum
ejus , perque vivum , & sanctum Spiri-
52 tum , & per Victoriam [12] Dominorum
nostrotum Imperatorum . Si quis porro
in his peccare ausus fuerit , anathema sit
ex verbo tuo , Domine : nosque ipsi eum
corripiemus , Domine , & a nostra com-
mu-

ܡܛܠ ܕܗܘܐ ܠܗ ܩܕܡܝܢ ܘܡܦܪܫܝܢܢܝܗܝ
ܡܢ ܟܢܫܗ ܘܠܐ ܩܘܪܒܢܗ
ܢܬܩܒܠ ܒܥܕܬܐ : ܘܠܐ ܡܠܘܝܢܢܝܗܝ
ܠܡܝ̈ܬܘܗܝ : ܘܐܝܢܐ ܕܐܦܢܐ ܡܘܙܦ
ܕܢܘܙܦ ܒܬܪܟܢ ܠܐ ܢܘܙܦ ܐܠܐ
ܗܘܐ ܕܐܡܝܪ ܚܘܣܪ ܪܒܝܬܐ ܕܡܛܠܬܗ :
ܢܫܡܥ ܠܗ ܕܐܠܦܟ ܗܘ ܠܗ
ܕܢܣܒ ܦܠܓܗ ܘܬܗܘܐ ܠܗ
ܠܡܝܬܪܘܬܐ : ܢܣܒ ܡܢ ܕܢܣܒ
ܟܠܗ ܘܬܗܘܐ ܠܗ ܠܥܘܠܬܐ :
ܨܠܝ ܥܠܝܢ ܡܪܝ ܟܐܢܐ ܘܕܟܝܐ
ܘܡܗܝܡܢܐ ܕܒܚܝܠܬܢ ܕܦܩܝܕܬܢ
ܢܥܒܕ ܘܢܫܬܡܠܐ : ܐܢܚܢܢ
ܕܝܢ ܒܥܘܕܪܢܐ ܐܢܚܢܢ ܕܡܪܢ
ܡܛܠ ܕܒܬܘܟܠܢ ܬܟܝܠܝܢ ܐܢܚܢܢ
ܘܦܘܩ̈ܕܢܝܟ ܢܛܪܝܢ ܐܢܚܢܢ
ܘܡܫܡܥܝܢ ܡܫܠܡܝܢ ܐܢܚܢܢ ܘܡܢ
ܡܥܕܪܢܐ ܕܨ̈ܠܘܬܟ ܡܬܥܕܪܝܢ ܐܢܚܢܢ . ܨܠܝ
ܥܠܝܢ ܡܪܝ ܕܠܐ ܡܢ ܠܘܬܟ ܢܒܗܬ ܘܠܐ
ܢܗܘܐ ܡܪܟ ܫܪܝܪܐ . ܐܠܐ ܒܗ ܚ̈ܕܘܬܐ
ܐܦ̈ܝ ܕܡܫܡܫܢܘܬܐ ܠܡ̈ܠܝܟ ܢܥܒܕ ܘܫܡܥܐ
ܡܝܬܪ ܢܥܒܕ . ܨܠܝ ܥܠܝܢ ܡܪܝ
ܕܒܨ̈ܠܘܬܟ ܢܬܥܕܪ ܒܟܠܙܒܢ
ܘܥܠ ܟܠܗ ܒܪܝܬܐ ܪ̈ܚܡܝܢ ܘܣܒܪܐ
ܘܦܘܪܩܢܐ ܒܨ̈ܠܘܬܟ ܠܥܠܡܝܢ
ܐܡܝܢ . ܘܡܕܡ ܕܝܬܝܪ ܒܘܪܟܬܐ
ܘܠܢ̈ܛܘܪܝ ܕܦܘܩܕܢܐ ܡܫܠܡ ܥܠ ܗܠܝܢ
ܠܘܛܬܐ . ܘܢܐܡܪ ܟܠܗ ܥܡܐ
ܐܡܝܢ .

munione segregabimus; nec ejus oblatio suscipietur in Ecclesia; nec ejusdem mortuos prosequemur. Quicumque vero pecuniam mutuam dare in posterum recusaverit, foenoris[11] tenuitatem causatus, is audiet quae dilectio tua docuit, pro certo habendum esse, satius fore dimidium foenoris licite tollere, quam totum per vim & injuriam extorquere. Ora pro nobis Domine mi juste, pure, & fidelis; ut quae nobis imperasti, fortiter constanterque exsequamur. Nos autem Domini nostri ope freti, confidimus, fore ut omnes admonitionibus tuis pareamus, & praecepta tua servemus, quasque nobis sanxisti, leges sartas, tectas tueamur: atque per haec opem, & gratiam, te interveniente, a Christo consequamur. Deprecare pro nobis, Domine; ut neque apud te confundamur, neque apud Dominum tuum rei efficiamur, sed promto, & alacri obsequio dictis tuis obtemperantes, eadem pie, sancteque in rem conferamus, atque per ea vitam hauriamus immortalem. Ora pro nobis, Domine; ut precationibus tuis ipsi perpetuo adjuvemur, & super universum terrarum orbem misericordia, spes, & salus per tuas preces fiat in secula, Amen, Amen. Quod reliquum est: benedictionem ista observantibus adprecamur, maledictionem vero quibuscumque eadem violare ausuris: & dicat universus Populus, Amen. 53

ܫܠܡܬ ܐܓܪܬܐ ܕܐܫܬܕܪܬ ܡܢ
ܩܘܣܡܐ ܩܫܝܫܐ ܠܣܛܘܢܗ ܕܡܪܝ
ܫܡܥܘܢ ܘܡܢ ܫܪܟܐ ܕܒܢ̈ܝ ܡܕܝܢܬܗ .
ܫܘܒܚܐ ܠܐܒܐ ܒܪܘܝܐ ; ܫܘܒܚܐ ܠܒܪܐ
ܦܪܘܩܐ ; ܫܘܒܚܐ ܠܪܘܚܐ ܦܪܩܠܝܛܐ :
ܚܕܐ ܐܠܗܘܬܐ : ܚܕܐ ܡܪܘܬܐ : ܚܕ
ܫܘܠܛܢܐ : ܚܕ ܚܝܠܐ ܕܠܐ ܡܬܕܪܟ ܘܠܐ
ܡܬܡܫܫܢܐ ܘܠܐ ܡܬܐܚܕܢܐ ܡܬܐܚܫܢ
ܘܐܬܒܪܢܫ ܒܡܪܚܡܢܘܬܗ ܕܒܪ̈ܚܡܘܗܝ
ܚ̈ܢܢܘܗܝ

Explicit Epistola, a Cosma Presbytero, ac reliquis ejusdem oppidanis missa ad Septum Beati Mar[14] Simeonis. Gloria Patri Creatori, gloria Filio Redemtori, Gloria Spiritui Paraclyto: una deitas: una dominatio: una potestas: una virtus, quae etsi nec mente comprehendi, nec ulla intellectus vi adtingi, aut manibus adtrectari possit, per adsumtam tamen pro nostra salute humanitatem sensibus nostris ex gratia & miseratione

Epigraphe ad calcem Epistolae adjecta. 54

tione sua obviam sese exhibuit; cui propterea decet adoratio in secula, Amen. Bona fiat commemoratio coram Deo, & Christo ejus Simeonis Apollonii, & Barhatoris Auduni, qui curarunt fieri Librum istum praeclare gestorum Beati Mar Simeonis: idque fecerunt ex opere manuum suarum, & ex sudore vultus sui, ut esset in commemorationem defunctorum suorum, & in munimen vitae suae, atque in salutem animarum suarum; ut novam in Christo vitam adipiscantur, & ad sortem perveniant, quae Sanctis obtigit in lumine, quod non transibit, nec deficiet in secula, Amen.

Absolutus est autem Liber iste de Triumphis Beati Mar Simeonis mense Nisan (*Aprili*) die decima septima, Fe-
55 ria quarta, Anno Antiochenorum [55] quingentesimo vigesimo primo, sub praestantissimo, electo, operumque bonorum studioso Mar Simeone Presbytero, & sub Mar Cyro ejusdem Archidiacono. Quicumque in eo legerit, oret pro iis, qui Librum hunc fieri curarunt; ut Deus donet eis remissionem peccatorum suorum in secula, Amen, Amen. Quisquis legerit, & fecerit, oret pro Scriptore, atque ita dicat: Qui innovavit Job, & in duplum omnia illi dedit, ipse exaudiat justas Scriptoris petitiones in hoc seculo, & in altero mereatur accipere vitam cum Justis, & Piis, qui placuerunt Domino suo in veritate, & in bonis operibus. Vale in Domino nostro, & ora pro me.

ܩܘܕܡܘܗܝ ܥܠܝܐ ܕܐܬܚܙܝܬ ܡܛܠ ܗܟܢ . ܕܠܗ ܡܬܚܙܝܐ ܣܓܕܬܐ ܠܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ . ܢܗܘܐ ܕܘܟܪܢܐ ܛܒܐ ܩܕܡ ܐܠܗܐ ܘܡܫܝܚܗ ܠܫܡܥܘܢ ܒܪ ܐܦܠܘܢܝ ܘܠܒܪ ܚܛܪ ܒܪ ܐܘܕܘܢ ܕܐܝܨܦܘ ܕܢܬܥܒܕ ܟܬܒܐ ܕܢܨܚܢܘܗܝ ܡܝܬܪܐ ܕܛܘܒܢܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܟܬܒܐ . ܡܥܒܕܗܘܢ ܕܝܢ ܡܢ ܥܡܠܐ ܕܐܝܕܝܗܘܢ ܘܡܢ ܕܘܥܬܐ ܕܐܦܝܗܘܢ ܕܢܗܘܐ ܕܘܟܪܢܐ ܠܥܢܝܕܝܗܘܢ ܘܥܘܕܪܢܐ ܠܚܝܝܗܘܢ ܘܠܦܘܪܩܢܐ ܕܢܦ̈ܫܬܗܘܢ ܘܠܚܝ̈ܐ ܚܕ̈ܬܐ ܕܒܡܫܝܚܐ ܢܕܪܟܘܢ ܘܢܫܬܘܬܦܘܢ ܠܡܢܬܐ ܕܩܕܝܫܐ ܒܢܘܗܪܐ ܕܠܐ ܥܒܪ ܘܠܐ ܦܣܩܐ ܠܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ .

ܐܫܬܠܡ ܕܝܢ ܗܢܐ ܟܬܒܐ ܢܨܚܢܐ ܕܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܛܘܒܢܐ ܒܝܪܚ ܢܝܣܢ ܒܫܒܥܬܥܣܪ ܒܗ ܒܗܘ ܐܪܒܥܐ ܒܫܒܐ ܒܫܢܬ ܚܡܫܡܐܐ ܘܥܣܪܝܢ ܘܚܕܐ ܕܐܢܛܝܘܟܝܐ ܒܝܘܡܝ ܡܝܬܪܐ ܘܓܒܝܐ ܘܡܫܩܠ ܛܒܬܐ ܕܒܨܝܪܐ ܡܪܝ ܫܡܥܘܢ ܩܫܝܫܐ ܘܡܪܝ ܩܘܪܐ ܐܪܟܕܝܩܘܢ ܕܝܠܗ . ܘܟܠ ܡܢ ܕܩܪܐ ܒܗ ܢܨܠܐ ܥܠ ܡܢ ܕܐܝܨܦܘ ܕܢܬܥܒܕ ܟܬܒܐ ܗܢܐ ܕܐܠܗܐ ܢܬܠ ܠܗܘܢ ܫܘܒܩܢܐ ܕܚܛܗܝܗܘܢ ܠܥܠܡܝܢ ܐܡܝܢ ܘܐܡܝܢ . ܟܠ ܡܢ ܕܩܪܐ ܘܥܒܕ ܢܨܠܐ ܥܠ ܡܢ ܕܟܬܒ ܘܢܐܡܪ ܗܟܢܐ . ܗܘ ܡܢ ܕܚܕܬ ܠܐܝܘܒ ܘܥܦܝܦ ܝܗܒ ܠܗ ܟܠ ܡܕܡ . ܗܘ ܢܫܡܥ ܫܐܠܬܗ ܕܟܬܘܒܐ ܟܐܢܬܐ ܒܗܢܐ ܥܠܡܐ . ܘܒܥܠܡܐ ܕܥܬܝܕ ܢܫܘܐ ܢܣܒ ܚܝܐ ܥܡ ܟܐܢܐ ܘܥܡ ܙܕܝܩܐ ܕܫܦܪܘ ܠܡܪܗܘܢ ܒܩܘܫܬܐ ܘܒܥܒܕ̈ܐ ܛܒ̈ܐ . ܫܠܡ ܒܡܪܢ ܘܨܠܝ ܥܠܝ .

ADNOTATIONES.

(1) Sisan vicum S. Simeonis Stylitae patriam fuisse, Theodoreto, ac Theodoro Lectori consentiens, scribit Cosmas noster. At quem *in confinio regionis Cyrrhesticae & Ciliciae* situm tradit Theodoretus, hunc Cosmas vicum esse adfirmat *regionis Nachiphelorum in Arabia*. Ejusdem regionis Nachiphelorum meminit Cosmas infra, ubi refert poenam a Deo inflictam Tribuno Reginae Arabum in regione Nachiphelorum, quod a S. Simeone per Nuncium correptus, haud resipuisset.

(2) Fratres Sancto Simeoni fuisse, nec Theodoretus, nec Antonius, aut Metaphrastes narrant. Solus Cosmas testatur, eum plures habuisse germanos fratres; ex quibus tamen unus ܫܡܫܝ *Semses*, eodem natu major, parentibus supervixit. Hunc, adscrit infra, exemplo S. Simeonis motum, Tonsuram a Mara Gabalorum Episcopo accepisse, & Monasticam vitam professum fuisse Teledae in Monasterio S. Eusebonae, ubi diem clausit, praenunciata a S. Simeone ejus morte tribus ante mensibus.

(3) Patrem S. Simeonis *Hesychium*, seu *Susocionem*: matrem *Mathanam*, seu *Marabanam*, vel *Martham* nominat Latinus Antonii Interpres. Addit Antonius, posteaquam Simeon abdicato seculo in Monasterium se recepit, *non destitisse parentes ejus per duos annos eum deflere, & perquirere*. Et infra cap. 3. *Mater ipsius*, inquit, *septimo demum & vigesimo anno quum rescivisset ubi terrarum degeret, adcedens cupiebat eum videre*, &c. Illum vero referre, matrem in suum conspectum non admisisse, donec spiritum Deo reddidit: tum vero corpus ejus in mandrem introductum, atque e regione columnae sepultum, exsequias celebrante Simeone. Idem ex Antonio descripsit Metaphrastes, legiturque in Officio S. Simeonis apud Maronitas, quod formis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide anno 1556. prodiit. At Theodoretus parentum quidem S. Simeonis ante ejus conversionem meminit his verbis: *Quum aliquando nix multa decidisset, & oves intus manere cogerentur, otiam nactus, ad Divinum Templum venit cum parentibus*. De matre vero, postquam Simeon Monachus fuit, non amplius loquitur. Cosmas autem noster heic diserte scribit, utrumque Simeonis parentem ex hac luce migrasse, anteaquam ille Monachus fieret; & infra narrat, morientem Simeonis amitam multas ei opes testamento reliquisse, quas ille priusquam Monasticum institutum profiteretur, Fretri, Pauperibus, & Monasteriis divisit.

(4) Pastorem Ovium Simeonem fuisse, omnes tradunt. Caussa etiam conversionis ejus, iisdem plane verbis ab omnibus narratur: quod nimirum in Ecclesiam ingressus, ex Scripturarum lectione, & ex cujusdam interpretatione, quaenam esset Monastica perfectio didicerit.

(5) Visionem hanc, qua Simeon ad perfectionem excitatus est, paullo aliter narrat Theodoretus: *Profectus*, inquit, *in vicinam Sanctorum Martyrum Aedem, dum orationi incumbit, dulcis illi somnus obrepsit, visumque oblatum hujusmodi. Fundamenta sibi fodere videbatur, & adstantem quemdam audire, qui diceret, profundiorem adhuc fossam illam facere oportere.... Quumque tertio & quarto hoc fieri mandasset, ac tandem ob nimiam fossae profunditatem amplius fodere non valeret, satis jam effossam esse declarat, ac aedificium struere imperat, atque eo a labore jam cessante, difficilem deinceps fore structuram monet*. Cosmas vero noster, qui in eo Martyrio, seu dicta Martyribus Aede, B. Timotheum Simeonis Discipulum postea conditum fuisse testatur, Simeonem refert, praeter aedificium, quod exstruere jussus fuerat, virgam auream ab Angelo manu accepisse, & ipsi in os quiddam immissum fuisse nive candidius, ac melle dulcius. Praeterea alia Simeonis gesta subjungit, antequam seculum abdicaret, quae neque Theodoretus, neque Antonius commemorent: nimirum de jejunio trium hebdomadarum post illam Visionem: de Martha quadam propter perjurium a spiritu nequam exagitata: de pisce, pane, carne, & vino, quae a S. Simeone multiplicata ingenti pauperum multitudini suffecerunt: demum concludit: *Et haec quidem ipse nobis Simeon narrabat, Deo gratias agere nos jubens, ejusque providentiam admirari* &c.

(6) *Isaurorum* excursiones in Imperium Orientale, sub Honorio, & Arcadio, Cosmas heic designare videtur; de quibus consule Zosimum, ac Sozomenum apud Baronium, & Pagium, ad annum 404.

(7) *Monasterium Eusebonae*, apud Teledam Antiocheni agri vicum ab Eusebona, & Abibione conditum, teste Teodoreto in Philotheo, cujus verba infra producemus: a temporibus S. Simeonis Stylitae, qui Monasticam vitam ibi professus est, satis celebre: Jacobitarum postea Monachorum domicilium, in quo priores ejus sectae Patriarchae aliquandiu manserunt. Ex eo prodiit Joannes I. cognomento Sedrarum. Jacobum Edessenum, posteaquam Episcopatu sa abdicasset, e Coenobio S. Jacobi Chisumae [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Monachi Eusebonae ad se arcessiverunt, apud quos, teste Gregorio Bar-Ebraeo in ejusdem Jacobi Edesseni Vita, Cod. Syr. Vatic. XXIV. *per undecim annos Psalmos, & Scripturarum Graecam lectionem docuit, Graecumque sermonem fere jam exoletum restituit*. Dionysius I. jussionem ab Othomano Duce obtinuit, Monachos Eusebonae, qui Abrahamo Pseudopatriarchae parebant, sibi subjiciendi; ut scribit idem Bar-Ebreeus in ejus Vita apud Assem. Bibl. Orient.

Orient. tom. 2. pag. 345. Hodie penitus dirutum.

(8) Antonius in Graeca Simeonis Vita, nec Monasterii locum designat, nec Abbatis nomen prodit. Latinus tamen Antonii Interpres *Timotheum* vocat Archimandritam, qui Simeonem a seculo secedentem excepit. Verum, ut Cosmas noster jam supra scripsit, Timotheus Simeonis discipulus, non praeceptor fuit, qui in eo Martyrio postea sepultus est, in quo sanctus Stylites primam Visionem acceperat. Neque placet conjectura Bollandi, qui pag. 296. ait: *Qui hic Thimotheus, apud Metaphrastem, & Theodoretum Heliodorus dicitur. Forteassis priore abdicato nomine, Timotheus dictus, aut binomius fuerit*. Nam Theodoretus, & Metaphrastes Heliodorum vocant Abbatem secundi Monasterii, ad quod *perfectioris virtutis cupidum* Simeonem *in Teledam pagum concessisse* tradunt, posteaquam in primo Monasterio *biennio commoratus fuerat*: Antonius vero, ejusque Latinus Interpres de Abbate primi monasterii loquuntur, quem Timotheum adpellant, & ab eodem monasticum habitum Simeonem accepisse testantur. Cosmas noster locum quidem nominat, ubi Simeon monasticam vitam amplexus est, nempe Monasterium S. Eusebonae apud Teledam; non tamen Abbatis nomen exprimit, nec Theodoreto in hac narratione consensit. *Illinc exsurgens*, inquit Theodoretus, nimirum ex Templo, ubi visionem acceperat, *ad vicinorum quorumdam Monachorum habitaculum venit: duobusque annis cum illis versatus, & perfectioris virtutis amore captus, Teledam vicum illum petiit, cujus antea meminimus, apud quem magni, & divini viri Ammianus, & Eusebius monasticam palaestram erexerunt, sed non in hanc Divinus Simeones se contulit, sed in alteram, quae ab ea prodierat. Eusebonas enim, & Abibio quum magni Eusebii disciplina satis fuissent instructi, hoc philosophiae gymnasium condiderant .... His autem cum gloria vita functis, sodalium praefecturam suscepit admirandus Heliodorus, qui sexaginta quinque annos quum vixerit, duos ibi & sexaginta inclusus transegit. Tribus enim apud parentes educatus annis, ad gregem hunc allectus est, quum eorum, quae in seculo sunt, nihil vidisset unquam .... Apud hunc igitur clarissimus hic Athleta pietatis decem annorum spatio decertavit: & quum socios haberet octoginta, longe omnes superavit*, &c. At Cosmas narrat, Simeonem familiaribus rebus compositis, perrexisse ad Teledam pagum in Monasterium Eusebonae, ubi patruelem Monachum habebat, & multam substantiam secum adtulisse, ut partim ibi relinqueret, partim in alios Monachos erogaret. Cuncta, inquit, Abbati obtulit, & inter Monachos admittitur. Tertia vero die Sancto Marae Gabalorum Episcopo sistitur, qui caput ei tondet: Semsi quoque Simeonis fratri bona adprecatus, monet eum, ut fratris natu majoris vestigia premat, cujus lateri ajebat se vidisse adhaerentem Angelum, quum eum tonderet. At Semses monasticum etiam habitum induens, ab eodem Episcopo accipit Tonsuram: & quinque post mensibus in vicum suum reversus, rem domesticam vendit, pretiumque in Monachorum, pauperumque usum convertens, in eodem Teledae Monasterio una cum fratre commoratus est. Erant autem in eo Monasterio centum ac viginti Sodales. Abbas vero (*Heliodorus*) probitate morumque integritate conspicuus, quatuor ibi supra septuaginta annos egerat; quinto enim aetatis anno in illud Monasterium ingressus, migravit ad Dominum annos natus novem supra septuaginta.

(9) *Maras*; nomen Syriacum, quod Dominum, seu Dominum recte interpreteris. Hunc Michaël le Quien in Serie Episcoporum Gabalarum tom. 2. Orientis Christiani pag. 798. quintum recenset, ejusque solum Cosmam nostrum meminisse, adfirmat. Verum, pace tanti Viri dixerim, ob Syriacae, seu Chaldaicae linguae imperitiam, non advertit Eruditissimus Gallus, Maram eundem esse ac Dominum, qui Concilio Constantinopolitano subscripsit, quemque vel Baudrandius in Lexico Geographico commendat.

(10) *Gabala* seu *Gabulu*, urbs Coelesyriae, Episcopalis sub Patriarcha Antiocheno, Laodiceam inter & Paltum ad mare Syriacum posita, quam parvam quidem, sed amoenissimam adpellat Theodoretus Hist. Relig. cap. 28. Πόλις αὕτη μικρὰ καὶ χαρίεσσα: ubi Thalalaeum ait, collem excelsum habitasse, viginti stadiis Gabalis distantem. Ibi magnifici veteris amphitheatri parietinae conspiciuntur, propter quas honorarium Sultano cuidam Abrahamo tumolum Mahometani condiderunt, quem hodie quoque religionis ergo frequentant. Distinguenda autem est ab alia ejusdem fere nominis urbe, quam Ptolemaeus in Phoenicia mediterranea conlocat, uti & ab alia ejusdem Phoeniciae urbe inter Tripolim,& Berytum,quae a mari alluitur, quamque Arabes vulgo *Gibel*, seu *Gebail* dicunt.

(11) Theodoretus, & Antonius nil aliud a Simeone in Coenobio Teledae gestum commemorant, praeter productum in totam hebdomadam jejunium, & palmeo fune cinctum corpus: quod ajunt in caussa fuisse, cur e Monasterio ejectus fuerit, *ne corpore imbecillioribus, & supra vires suas aemulari conantibus damno esset*. Longe plura de eo narrat Cosmas: foveam nimirum ad pectus usque in horti angulo sibi fecisse, ubi totam aestatem duobus annis transegit: aliam insuper sibi foveam effodisse, ubi strues lignorum erat, ibique triginta diebus mansisse: sed & rotundum lignum pedibus subjicere consuevisse, ut insomnes noctes duceret: ignitum forni rutabulum illaesa manu adprehendisse: in sepulcro Quadragesimam peregisse: & obrigentem Monachum, qui ipsum diabolo incitante adortus fuerat, aspersa aqua curasse.

(12) Hinc corrigendi sunt Theodoretus, & Antonius, qui ejectum Monasterio Simeonem, in sicca cisterna, seu antro quinque vel septem dies delituisse, donec caelesti visione territus Abbas eum perquiri, & in Coenobium reduci

jussit;

jussit; non enim quinque vel septem, sed quadraginta dies in antro mansisse Simeonem; idque, antequam Monasterio ejiceretur, adcidisse, Cosmas testatur.

(13) *Post annum*. Idem habet Latinus Antonii Interpres de tempore, quo Simeon in Coenobio Eusebonae apud Teledam mansit, postquam ex antro eductus est. Antonius vero adserit, *tres eum annos in Monasterio commoratum, clam omnibus exiisse, & discessisse in locum desertum, prope quem vicus erat, qui Thalampsin dicitur*.

(14) *Tel-nescin*, agri Antiocheni vicus, hodie dirutus, qui & لاحنشا *Tel-nesce*, seu *Tala-nesse*, hoc est, *Collis mulierum*, Syria dicitur. Alii corrupte vocant *Telanisum*, *Telanesum*, *Telasinum*, *Thalampsin*, & *Palanisum*.

(15) *Bassus Periodeutes*, Hunc *Blasum* Metaphrastes male adpellat: *Bastum* Allatius in Diatriba de Simeonum Scriptis pag. 6. Eundem, abdicata Paroeciae cura, monasterium exstruxisse, ibidemque multis praeclare gestis enituisse, scribit infra Cosmas. Cujus quidem monasterii meminit Philoxenus in Epistola ad Monachos Sunenses, Cod. Nitriensi Syr. Vatic. XXVII. apud Assem. Bibl. Orient. tom. 2. pag. 14. Theodoretus Periodeutae (dignitatis Ecclesiasticae id nomen est, quae apud Graecos & Syros etiamnum viget) officium circumscribens, ait, Bassum Sacerdotibus in vicis degentibus praefectum, cuncta circum loca sibi credita obiisse solitum: additque, eum supra ducentos habuisse Sodales, quibus nec jumentum, nec molam habere permittebat, nec oblatum aurum accipere, nec foras quemquam exire, vel ad emenda necessaria, vel amicorum visendorum gratia; sed intus manere, missumque a Divina gratia victum suscipere.

(16) Eadem de hoc Simeonis jejunio Theodoretus, licet nullam Monasterii Marae Baratonis mentionem fecerit. Deinde sic concludit: *Ille*, Simeon, *igitur ex hoc tempore ad hanc usque diem* (qua Theodoretus Philotheum publicavit) *per annos* 28. *quadragenos dies sine cibo transigit*. Quod & non semel factum narrat Cosmas, quum Bassus Initio Quadragesimae soleret forea cellulae ejus claudere, & ferae loco argilla circumlinire: eas demum exacta Quadragesima aperire, & Communionem Simeoni praebere.

(17) *Septum*. Sic Mandram, & Lauram Syri vocant; de quo vide Dissertationem de Stylitis, hisce Actis praefixam, cap. 4.

(18) *Domnus*, hujus nominis secundus, in Serie Patriarcharum Antiochenorum apud laudatum le Quien, quadragesimus primus recensetur. Johanni avunculo successit, exeunte Anno Christi 441. quum Theodoreti testimonio constet septimum ejus annum in Christi 448. incidisse. Antiocheno autem Pontificatu privatus est a Dioscoro, subrogato Maximo, circa annum 449. De Eo Evagrius initio Capitis Decimi tertii haec scribit: *Hic* (Simeon) *primus stationem super columnam instituit, cujus domicilii ambitus vix duorum erat cubitorum: quo tempore Domnus Antiochenae urbis Episcopatum administrabat. Qui quum ad Simeonem venisset, stationem ejus, ac vivendi rationem admiratus, secretiora quaedam concupivit. Ambo igitur in unum convenerunt, & quum immaculatum corpus sacrificassent, vivificam Communionem sibi mutuo impertierunt*. Id vero tunc adcidisse narrat Cosmas, quum ulcus, quod in pede Simeonis natum erat, ab Angelo curatum fuit.

(19) *Libani*. Insignia hujus miraculi memoriam servant etiamnum Maronitae Libani Montis incolae, qui non modo ex majorum traditione rem gestam narrant, sed etiam lapides ostendunt, quos S. Simeon in quatuor Libani partibus Cruce signatos erigi praecepit. Horum unum vidimus supra *Hesran* ejusdem Libani oppidum: alterum apud *Besciuram*: tertium supra *Eden*: quartum denique juxta *Aitum*. Cujus vero naturae fuerint monstra, hoc loco a Cosma indicata, merito dubitari potest. Si enim ferae, quomodo formam mutasse dicuntur? Si daemones, coria daemones non habent; & tamen Cosmas narrat, ferarum pelles ad S. Simeonem adlatas, & ostio ejusdem mandrae adfixas fuisse. Puto, hoc postremum esse verum, quum Author factum maxime notum referat: illud vero, quod de mutatione formae, & humanae vocis imitatione ex dicto Incolarum narrat, Libaniotis illis calamitatem suam exaggerantibus, ut adsolet, excidisse. Hiaenas potius suspicor fuisse, quas Naturalis historiae Scriptores Humanas voces imitari perhibent; atque inde ab agrestibus hominibus creditum, eas mulieres esse, aut sub mulierum specie Cacodaemones.

(20) Hinc in anilium quidem fabellarum numerum conjicienda quae in Chronicis Sancti Francisci, authore Marco Episcopo Portuensi, de Libaniotarum ad Christianam ex Idololatria fidem conversione leguntur, quam scilicet anno Christi 1450. adcidisse refert, opera cujusdam Griphonis Belgae ejusdem Ordinis, qui post patratum in Sole miraculum, quale fuit olim illud Josve, imo longe admirabilius, dum ejus precibus, Sol, qui tendebat ad Occasum, retrogradus visus est in Orientem, Libani Montis Gubernatorem una cum universis incolis Baptismatis lavacro subjecit. Nam praeter Cosmae nostri testimonium, Idolorum cultum ab jugis Libani, opera S. Simeonis, omnino abrogatum esse, atque sublatum scribentis, ex Literis Innocentii III. Eugenii IV. aliorumque Summorum Pontificum, ad Patriarchas Maronitarum datis, planissime constat, Libaniotas, seu Maronitas ante praefati Griphonis tempora fuisse Catholicos, & in fide Orthodoxa perseverasse. Vide Catalogum nostrum Mediceum a pag. 14. ubi de Religione Maronitarum fusius egimus.

(21) *Anadrit*. Locus est in Monte Libano inter oppidum Besciaram, & Hadscit, ad Monachos Antonianos S. Elisaei nunc pertinens. Unde scatet fons ingens, omnium circum agrorum feracitati maxime necessarius,

quem a S. Simeone restitutum narrat heic Cosmas, quemque propterea *Sancti Simeonis fontem* ad hoc usque tempus Libaniotae adpellant.

(22) *Naamanes Arabum Princeps*. Hic alius est ab Alamundari filio, qui sub Mauricio Imperatore fidem Christi amplexus est, teste Evagrio lib. 6. cap. 22. Videtur autem idem esse ac ille, qui anno Graecorum 814. Christi 503. a Cavade Persarum Rege in Romanos mercede conductus fuit, periitque mense Augusto ejusdem anni; ut liquet ex Chronico Josve Stylitae, Cod. Syr. Vatic. XIII. apud Assem. Bibl. Orient. tom. 1. pag. 273. De Arabum vero, Saracenorum, seu Ismaëlitarum conversione haec scribit Theodoretus: *Ismaëlitae autem turmatim venientes, ducenti simul, & trecenti, ac interdum mille, patrium errorem magna voce abnegant, simulacra, quae coluerunt, coram magno illo lumine*, Simeone, *conterentes, Venerisque jorgia ejurantes (hujus quippe Daemonis cultum ampleni jam olim fuerant) Divinis mysteriis initiantur, leges ab illa sacra lingua accipientes, & paternis moribus valedicentes, asinorumque agrestium, & camelorum esum respuentes.*

(23) *Rex Regum*: Isdegerdes nimirum, qui motam in Christianos, Abdae Episcopi caussa, persequutionem mox sedavit; ut in priori hujus Operis Parte exposuimus. Simeonis autem nomen in Perside celeberrimum fuisse, docet Theodoretus. *Hujus*, inquit, *apud Regem quoque Persarum ingens gloria fuit. Ut narrarent enim qui ad eum Legati profecti sunt, diligenter sciscitabatur, quaenam Viri vita esset, & cujusmodi miracula. Sed & conjugem ejus ajunt, & oleum ab eo benedictum petiisse, & tamquam donum maximum accepisse.*

(24) *Amida*, Syris ܐܡܝܕ *Amid*; Arabibus امد *Amd*; Ptolemaeo *Ammaea*, olim Constantia dicta, quod a Constantio Imperatore instaurata fuerit, firmissimisque moenibus munita, anno Imperii illius 4. ut scribit ad eundem annum Theophanes: Τούτῳ τῷ ἔτει Κωνστάντιος Ἀμίδαν οἰκοδομεῖ, τειχίσας γενναίως. Urbs Misopotamiae praecipua ad occasum Tigris, ubi recipit Nymphium in excelso monte sita, nunc Turcis قراميد *Caramid*, hoc est *Nigra Amida* dicitur, quod, teste Abulpheda, Tab. Geograph. num. 260.

عليها حصن عظيم وسور من الحجارة السود التي

لا يعمل فيها الحديد ولا تضرها النار.

Arcem amplam habeat, murosque ex nigris lapidibus, in quos nec ferrum valet, nec ignis. Idem Abulpheda loc. cit. Amidam in regione ديار بكر *Diar-Bacr*, seu, ut vulgo dicitur, Diar-Bechir, locat; unde etiam nomen urbi inditum est. Metropolis ab initio fuit, ut ex libris Conciliorum patet; postea Patriarcharum Jacobitarum Sedes usque ad annum Christi 1176. quo Michaël, cognomento Magnus, ea urbe relicta, Mardeo migravit. Tum vero Metropolitas iterum habere coepit ad hanc usque diem, quorum seriem a Concilii Nicaeni temporibus ad Annum Christi 776. ex Dionysii Patriarchae Jacobitarum Chronico describit Assem. Bibl. Orient. tom. 2. p. 48. & ex eo Michaël le Quien Orient. Christ. tom. 2. pag. 990. ubi de Amida urbe doctissime agit.

(25) *Ex terris Sabaeorum*, idest, Arabum ad ostium maris Persici habitantium, quibus Sabam Reginae filium nomen dedisse, in priori Parte pag. 83. ostendimus. Vide & Bochartium lib. 2. a cap. 4.

(26) *Anazete*, Syris ܚܢܙܝܛ *Hanazit*, Ptolemaeo *Anzeta*, Armeniae urbs est, Episcopalis tum Jacobitarum, tum Nestorianorum, ad radices montis Saii, quem Masius Praefatione in Barcepham *Tura-Zaboio* vocat, idest *montem aridum*. Is Taurus mons est, qui, teste Dionysio Patriarcha, mox citando, quinque urbibus imminet, diversisque in locis diversa vocabula ab indigenis sortitur; nam juxta Amidam & Marden, eodem Masio teste, *Torad-Coros*, id est, *Mons Cyri*, dicitur. Hinc *Anzetene* regio apud Cellar. lib. 3. cap. 11. pag. 387. & *Azabeni* apud Latinum Antonii Interpretem, quos ab Arzuaitis, seu Azazenis diversos esse, docet Dionysius in Chronico ad annum Graecorum 706. (Christi 395.) Cod. Syr. Vatic. XIII. ubi de Hunnorum irruptione in Syriam loquens, ait:

ܐܚܪܒܘ ܠܐܬܪ̈ܘܬܐ ܟܠܗܘܢ ܕܣܘܪܝܐ ܕܡܬܩܢܝܢ

ܠܥܩܪܐ ܕܛܘܪܐ ܝܒܝܫܐ: ܗܢܘ ܕܝܢ ܐܪܙܘܢ ܘܡܝܦܪܩܛ

ܘܐܡܝܕ ܘܚܢܙܝܛ ܘܫܡܝܫܛ.

Vastaverunt omnes Syriae regiones, quae ad radices Montis Aridi jacent; nempe Arzun, Maipheractam, Amidam, Hanazetem, & Samosatam.

(27) *Dionysius*, heic memoratus, Consulatum gessit anno Christi 429. & in cap. 179. Synodici adversus Tragoediam Irenaei dicitur *Praeses utriusque militiae, & Exconsul*; denique apud Priscum pag. 41. legitur, eum fuisse ex Scythia oriundum, ac Legatum missum ad Rovam Hunnorum Regem, Attilae decessorem, quum jam antea Consulatum gessisset. Vide Pagium ad annum 429. De ejus vero legatione ad Regem Persarum nullus, praeter Cosmam, meminit.

(28) *Ex regione Marbasitarum*, hoc est, *Germanicienfium*; nam quae Syris & Arabibus vulgo *Marbas*, Latinis *Germanicia* dicitur. Haec autem Euphratesiae urbs est ad Amanum montem, duodecim millibus passuum a ripis fluvii Gehonis distans, teste Abulpheda Tab. Geogr. num. 209. Eam ܒܪܡܢܝܩܝܐ *Barniciam* corrupto ex Germanicia nomine adpellari scribit Stephanus Edenensis, Patriarcha Maronitarum, in Expositione Missae Syriacae tom. 1. cap. 7. de Haereticis Liturgiarum Scriptoribus num. 20. Sed cum Mabugo, quae eadem ac Hierapolis est, ex autho-

authoritate anonymi cujuſdem Scriptoris Syri vitae Thomae Heracleenſis, Germaniciae Epiſcopi, quae in Codice Syr. Clemen. Vatic. XVI. habetur, perperam confundit. Mabug enim, ſeu Hierapolis, teſte Evagrio lib. 6. cap. 19. Metropolis eſt provinciae Euphratenſis, cui ſeu Germanicia, ſeu Banicie ſubjacebat, *in confinio*, ut inquit Theodoretus lib. 2. Hiſt. Eccleſ. cap. 25. *trium provinciarum, Ciliciae, Syriae, & Cappadociae ſita*. Vide le Quien Orient. Chriſt. tom. 2. pag. 939. & 1496. ubi ejuſdem urbis, quae infauſti Neſtorii infelix patria fuit, Epiſcoporum Seriem ex Aſſamano deſcribit.

(29) *Halepus*, Arabibus حلب *Haleb*, Syriae urbs perampla, & probe culta, Antiochiam inter & Hierapolim in regione Cyrrheſtica, Provinciae, ſeu Praefecturae cognominis caput, & emporium percelebre: Nicetae Choniatae in Joh. Comneno cap. 7. Nicephoro Calliſto lib. 14. cap. 39. & Johanni Zonarae in Rom. Lacapeno *Chalep*, ſeu *Chalybon* dicta, unde circumvicina regio *Chalybonitis*. Macedones Syriae Reges nomen ei Beroeae indiderunt, quod in tabulis Eccleſiaſticis tum apud Syros, tum apud Graecos occurrit. Toto caelo aberrant qui Hierapolim Syriae eandem ac Halepum, ſeu Beroeam faciunt, ut ſcite obſervat Baudrandius in Lexico Geographico. *Hierapolis* & *Beroea* Macedonicarum Urbium nomine ſunt: prima Syris dicitur *Mabug*, altera *Alepus*, vel cum aſpiratione *Halepus*. Suos ibidem multis ab hinc ſeculis Archiepiſcopos habuere Syri Melchitae, Maronitae, Jacobitae, Neſtoriani, & Armeni; de quibus videſis Aſſemanum Bibl. Orient. tom. 2. & 3. par. 2. nec non Michaëlem le Quien loc. ſupra cit.

(30) Ex iis multis, quae Theodoretus, & Antonius de S. Simeone referunt, poſteaquam in Mandra Tel-Neſcin vici incluſus ſupra Columnas ſtetit, duo tantum apud Coſmam habemus, quae adamuſſim reſpondent: nimirum de Catena viginti cubitorum, qua altero pede inligato, meandi ſpatium inter eas anguſtias ſibi definivit: & de ingenti ulcere in pede, ex quo plurime ſanies deſluebat. Ceterum de Meletio illo, qui Catenam ſupervacaneam eſſe Simeoni dixit, *quum ad rationis vincula corpori injicienda voluntas ſufficeret*, quemque alii Antiochiae Patriarcham faciunt ex iis Theodoreti verbis, *qui Antiochenae regionis tunc Epiſcopatum regebat*; alii Praefectum, ex interpretatione Alberici Longi Salentini, *qui tunc Antiochenae regionis praefectus erat*; alii vero Chorepiſcopum Dioeceſeos Antiochenae: de illo, inquam, Meletio Coſmas noſter ne verbum quidem. Item verba illa Simeonis: *Hoc dico tibi, ne unquam mentiaris, jureſve per Deum: ſin neceſſe ſit tibi, jura per me humilem, ſive ſerio, ſive falſo*; quae Heſſelius, & Magdeburgenſes in Actis Simeonis ab Antonio editis reprehendunt, in Codice noſtro nequaquam leguntur.

(31) Literae Theodoſii ad S. Simeonem Stylitam datae, ut pro Eccleſiae pace, atque Imperii incolumitate oraret, & Johannem Antiochenum Patriarcham a Neſtorii tuendis partibus revocaret, recitantur in Concilio Epheſino Par. 3. cap. 25. Evagrius lib. 2. cap. 10. de Leone Auguſto Marciani ſucceſſore loquens, qui circulares literas ad omnes orbis Romani Epiſcopos, & ad eos, qui in vita Monaſtica excellebant, dedit, interrogans eos tum de Chalcedonenſi Synodo, tum de Ordinatione Timothei, cognomento Aeluri, haec de Simeone ſcribit: *Sed & Sanctae memoriae Simeones duas Epiſtolas de hoc argumento ſcripſit: alteram ad Leonem Imperatorem, alteram ad Baſilium Epiſcopum urbis Antiochiae*. Quas quidem Epiſtolas Coſmas hoc loco indicare videtur, ut legenti patet.

(32) Per annos ſex & quinquaginta. Conſonat Evagrius lib. 1. cap. 13. pag. 271. *Porro Simeon*, inquit, *in hac exercitatione ſex & quinquaginta annos vixit. Novem quidem in primo monaſterio, in quo Divinae vitae praeceptis fuerat imbutus. Septem vero & quadraginta in eo loco, qui dicitur Mandra: decem videlicet annos in quodam angiportu; in brevioribus autem columnis ſeptem: triginta autem annos in columna quadraginta cubitorum laborioſo certamine perfunctus*. Diverſum ab hoc calculum tradit Antonius. Sed, ut bene notat Bollandus in Praefatione ad Vitam S. Simeonis §. 3. *aliquod mendum irrepſiſſe in comperto eſt*; nec ulla ſuppetit ratio, cur luculentiſſimis teſtibus Coſmae, & Evagrio refragemur; praeſertim quum & Metaphraſtes iis adſentiri videatur, dum initio Capitis 14. ait, totos ſex & quinquaginta annos vixiſſe, in vitam nimirum religioſam exercitatione. Unde merito refellendi Cedrenus, & Michaël Glycas, qui Simeonem ſcribunt in columnam aſcendiſſe anno 25. Theodoſii Junioris, vel Marciano regnante: ex hoc enim intervallo anni tantum duo de triginta, vel decem conficiuntur, quibus ille ſupra Columnam ſteterit; quum tamen conſtet ex Coſma, & Evagrio, eum in columna ſtetiſſe annis ſeptem & triginta.

(33) Caeleſtis hujus Viſionis, qua Simeon ad Styliticam ſtationem provocatus, & inſtitutus eſt, ſolus Coſmas meminit.

(34) *Paramonarium*, ideſt *Manſionarium*, ſive *Aedituum*.

(35) *Quadrageſimus*. Septem ſupra quadraginta annos in Mandra Tel-Neſcio egiſſe Simeonem, tum Coſmas, tum Evagrius, a nobis ſupra laudatus, teſtatur. Recte igitur haec revelatio anno ſeptimo Incluſionis ejuſdem in Mandra peracta fuiſſe dicitur; quum ab eadem uſque ad ſanctiſſimum ejus obitum quadraginta anni effluxerint.

(36) Hujus Terraemotus meminerunt Antonius in vita S. Simeonis cap. 7. Metaphraſtes cap. 13. Evagrius lib. 2. cap. 12. ubi eum ſextum adpellat. Nicephorus lib. 15. cap. 20. Baronius ad annum 458. ceterique fere omnes Annalium Scriptores. Sed quem alii ad annum Chriſti 357. alii vero ad conſe-

quentem revocant, hunc ex Cosma nostro, teste oculato, eodem, quo Simeon obiit, anno, Christi nimirum 459. non quidem mense Septembri, ut ex mendoso Evagrii, & Malelae loco hactenus existimatum est, sed mense Junio accidisse, plane discimus. Nam si a die 29. Augusti, quo Simeon deliquium passus est, quaeque eo anno in Sabbathum incidit, triginta dies retrocedendo enumeres, habebis diem 29. Julii, quo Synaxis illa magna celebrata fuit *die quinquagesimo primo post Terraemotum*: atque adeo si alios unum & quinquaginta dies retrogrado ordine supputes, deprehendes, Terraemotum *die octava Junii anni* 459. Antiochiam, & finitima oppida evertisse. Consonat Dionysius Patriarcha in Chronico: ܒܫܢܬ ܫܒܥܡܐܐ ܘܫܒܥܝܢ ܗܘܐ ܙܘܥܐ ܪܒܐ ܘܢܦܠܬ ܗܝ ܐܢܛܝܘܟܝܐ ܕܣܘܪܝܐ ܙܒܢܐ ܕܐܪܒܥܐ ܒܗ ܒܚܕܒܫܒܐ ܒܫܥܐ ܬܠܬ ܕܠܠܝܐ.

Anno, inquit, *Graecorum Septingentesimo septuagesimo accidit Terraemotus ingens, quo Antiochia Syriae quartum corruit: idque vergente die Dominica, hora noctis tertia*. Nimirum anno Christi 459. quo dies octavus Junii in Feriam secundam incidit; & cui ex mente Dionysii respondet annus Graecorum 770. nam hic Graecorum Epocham Christiana vulgari 311. annis priorem esse statuit. Quod autem tum ipse, tum Malela *quartum* vocent hunc terraemotum, Evagrio nequaquam contradicunt: *Unus enim ab Evagrio numerator negligitur*. (inquit Pagius in Critica Baronii ad ann. 458.) *at saepe fit ab aliis Scriptoribus in id genus supputationibus. Sic enim quarta v. g. Ecclesiae persecutio a quibusdam appellatur quinta*.

(37) *Quarto Nonas Septembris*. Obiit igitur S. Simeon Anno Christi 459. quo dies 2. Septembris in feriam quartam incidit; ut vel ex Chronico Edesseno adversus Antonium, ejusque Latinum Interpretem, nec non adversus Theophanem, Cedrenum, & Pagium in Admonitione nostra, hisce Actis praefixa, demonstravimus.

(38) *Asclepiades*. In *Asclepiodotus* in Fastis Consularibus dicitur, & anno 423. Consulatum cum Mariniano gessisse. Vide Pagium ad annum praedictum num. 1. & 21.

(39) *Johannes*, hujus nominis primus, in Serie Patriarcharum Antiochenorum quadragesimus recensetur. Sedit annos tredecim, nempe ab anno Christi 428. ad 441. Successorum habuit Domnum II. sororis suae filium, quem supra laudavimus. Vide le Quien Orient. Christ. tom. 2. pag. 721. ubi ejus vitae & gestorum epitomen, ex multis, quae exstant, Ephesini Concilii monimentis, ac praecipue ex Synodico Tragoediae Irenaei, quod Christianus Lupus evulgavit, excerptam, profert.

(40) Consonat Evagrius lib. 1. cap. 13. pag. 270. *Tanta*, inquit, *Divinae gratiae virtus in Simeone inerat, ut quum Imperator Theodosius Judaeis Antiochiam incolentibus Synagogas, quas Christiani illis ademerant, restitui jussisset, Simeon tanta cum fiducia ac libertate ad eum scripserit, tamque acriter eum objurgaverit, solum Imperatorem suum Deum reveritus: ut Imperator Theodosius revocata jussione sua, cuncta in gratiam Christianorum fecerit; & Praefecto Praetorii, qui haec ipsi suggesserat, potestatem abrogaverit, petieritque nominatim a sanctissimo, atque aërio Martyre, ut pro ipso Deum precaretur, suamque ipsi benedictionem impertiret*. Eandem historiam tetigit Theodoretus, quum in Philotheo cap. 26. ait: *Ceterum in his dum, Simeon, versatur, atque haec omnia praestat, sanctarum simul Ecclesiarum providentiam non negligit, nunc pugnans contra Gentilium impietatem, nunc Judaeorum frangens contumaciam, nunc Haereticorum turmas profligans, atque interdum ad Imperatorem de his literas mittens, interdum Praesides ad Divinum zelum excitans, ipsis etiam interdum Ecclesiarum Pastores admonens, ut gregem sacrum majorem curam gerant*. Hactenus Theodoretus.

(41) *Ardaburii* meminerunt hoc loco etiam Latinus Antonii Interpres, & Metaphrastes. Eundem laudaverat Antonius cap. 7. Porro duo fuere Ardaburii, ut observat Bollandus pag. 268. Prior Dux egregius sub Theodosio Jun. Consul anno 427. pater Asparis, de quo Socrates lib. 7. cap. 23. Alter Asparis filius, a Marciano Dux Orientalium copiarum constitutus, ut habet Suidas: atque is est, qui translationi Corporis S. Simeonis adfuit.

(42) Funus S. Simeonis iisdem plane verbis describit Evagrius lib. 1. cap. 13. pag. 271. *Hujus*, inquit, *sacratissimum Corpus post obitum Antiochiam deportatum est, Leone Imperium tum gerente, & Martyrio Antiochenae urbis Episcopatum administrante: quum Ardaburius Magister Orientalis militiae, una cum militaribus numeris, quos circa se habebat, & cum reliqua omni multitudine ad Simeonis mandram venisset, & sanctum beatissimi viri Corpus servasset, ne a finitimis Civitatibus subriperetur. Igitur sacrum ejus Corpus non sine ingentibus miraculis, quae per totum iter facta sunt, delatum est Antiochiam*.

(43) Templum hoc a Constantino Magno inchoatum, & sub Constantio absolutum, a nonaginta, & septem Episcopis anno 341. dedicatum est; de quo consule Pagium ad annum praedictum num. 6. Cassiani Ecclesiam perperam vocant Antonius, & Metaphrastes, in eaque repositum fuisse Simeonis corpus testantur, donec aliud templum in vicino loco aedificatum fuit, quo sacra ejus Lipsana translata postmodum fuisse scribunt. Quod argumento est, Antonium aliquot post obitum Simeonis annis historiam suam edidisse. Contra vero Cosmas Acta Stylitae publicaverat, anteaquam ejus Corpus e majori Ecclesia ad novum Sacellum transferretur: atque idcirco nomen Martyrii Patriarchae Antiocheni, tamquam viventis & omnibus noti, non prodidit.

(44) *Episcoporum Princeps*. Sic Patriarcham,

chem, & Primatem Syri adpellant.

(45) *Energumenus*. Hic memoratur in vita per Antonium, & Metaphrastem edita. Sed rem nliter nnrrant: ajunt enim, hominem illum, quod matronam qunndnm perdite adnmaffet, & in mortuae ejufdem cadavere libidinem expleffet, in fepulcro divinitus detentum fuiffe, donec rhedn illac tranfiret, qune fubito immobilis ftetit, dum is ad loculum facrum adcurrens, a Daemonio liberatus eft.

(46) *Maro*. Meron, & Meroën adpellant Antonius, & Metaphraftes, quorum primus quinque circiter milliaribus eum pagum nb urbe Antiochia diftare fcribit. Stephanus de Urbibus: *Praeter Meroën Aethiopiae*, inquit, *eft & Meroë ad Orientem Antiochiae circa Daphnen*; quam Baronius in Notis nd Martyrologium Rom. die 21. Octobris, *Marcuiam* vocnt. Inde Syrorum Mnronitarum originem & nomen nonnulli perperam arceffunt, quon fcite refellit Fnuftus Naironus in *Differtatione de Maronitarum origine, nomine, ac religione*, Romae formis Zachariae Dominici Acfnmitek anno 1679. edita; miraturque Vir egregius pag. 134. quod non evocaverint potius e Thracia. Heic enim reperire potuiffent Ciconum civitatem, nomine Maronneam, cujus Incolae, & Cives Maronitae dicebantur, de quibus intelligendn effe exiftimo ea Philippi Regis Macedonum orationis verba npud Titum Livium lib. 39. habitae ad Q. Caecilium, aliofque Legaton, a Romanis in Macedoniam miffos: *Non cum Maronitis mihi*, inquit Philippus Rex, *aut cum Eumene difceptatio eft, fed jam vobifcum, Romani*. Porro Maronitas noftros, qui Syriam mari mediterraneo conterminam, incolunt, a Sancto Mnrone Coenobiarcha, feculo Chrifti quinto ineunte claro, cujus vitam Theodoretus fcribit in Relig. hift. cap. 16. & feqq. & ad quem exftat S. Joh. Chryfoftomi Epiftola num. 36. ab exfilio miffa, nomen fuum accepiffe, quod nimirum ipfon nb ceteris Syris lapfis in haerefim fejunctos in avita Catholicae Fidei profeffione, quam ab Apoftolis fusceperant, continuit, alibi a nobis latius eft demonftratum. Qunre nd pura puta commenta nmnndanda funt quae Eutychius Patricides Alexandrinus Graecorum Melchitarum Patriarcha in Annalibus fuis Arabicis tom. 2. pag. 191. de Monothelitica Sancti Maronis, & Maronitarum fide fomniat; quem tamen inconfiderate fequutus Eufebius Renaudotius, vir ceteroquin eruditus, in fua Liturgiarum Orientalium Collectione, Parifiis anno 1716. impreffa, Miffalis Chaldaici Ecclefiae Antiochenae Maronitarum Editores paffim reprehendit, & inertiae, infcitiaeque adcufat; nec tantum illos, fed Romanos Cenfores, fummofque in Urbe rei Typographicae Praefides carpit, modefte quidem, fed non citra fel, hoc potiffimum utrifque intentans crimen, quod Maronis nomen, unde Mnronitae, laudato Miffali inferi paffi fuerint, quem Monothelifmi nuthorem ipfe fe fpondet olim demonftraturum: quod tamen nunquam praeftitit. Liceat heic mihi fanctiffimum Virum de Catholica Religione optime meritum, Maronem, inquam, & Maronitas gentiles meos ab impactis Monothelifmi erroribus adverfus Eutychium, ejufque prae ceteris fautorem Renaudotium, ab re non longa digreffione vindicare; ut vel exinde quifquis colligere poffit, quanam utrique fidem in reliquis effe habendam, qui in re adeo perfpicua exploratāque, qualis eft certe Maronis, & Maronitarum Orthodoxa Religio, impudentiffime mentiti funt.

DIGRESSIO

SANCTUS MARO, *cujus nomen Miffali Chaldaico Maronitarum infertum eft, Monothelitarum Princeps non fuit.*

Author calumniae primus Eutychius Patricides refellitur.

QUae de B. Marone Monacho Eufebius Renaudotius in obfervationibus ad Anaphoras Syrorum non femel docet, ea in Hiftoria Patriarcharum Alexandrinorum Jacobitarum, Parifiis anno 1713. edita, retulerat, ceu quorundam Orientalium opinionem: nec putabam virum gravem, & doctum fe eo errore capi paffurum fuiffe, ut crederet, Maronem, quem Maronitae colunt, Monothelitarum fuiffe Principem, & Monothelifmi Inventorem; quando in eadem Hiftoria difertiffimis verbis adfirmabat, illius opinionis authores a communi Graecorum & Latinorum hiftoria in hac materia longe abire. Quos enim, cedo, Graecos, quofve Latinos dicis? Synodum nempe Sextam Generalem, Lateranenfem fub Martino, Hierofolymitanam fub Sophronio anno 634. alteram fub Johanne anno 640. Cypriam anno 643. Concilia Africana quatuor divo Maximo praefente, praefidentibus Stephano Numidiae Bizacenae Primate, Cochnio Pataracenfi, Reparato Mauritaniae, Epifcopis, atque Victore totius Africae Primate; Romanum fub Theodoro anno 646. Mediolanenfe, & Anglicanum fub Agathone. Ad haec praecipuos in cauffa Monothelitarum auctores Sophronium Hierofolymitanum, Stephanum Dorenfem ad Theodorum Papam ab Epifcopis Palaeftinae & Syriae Legatum, S. Maximum Monothelitarum Antagoniften: Judices vero Summos Pontifices quinque, Honorium, Agathonem, Martinum, Theodorum, & Johannem; noverafque unam effe omnium fententiam, nec alios agnoviffe Monothelifmi Principes, praeter Theodorum Pharanitanum, Cyrum Alexandrinum, atque Sergium Conftantinopolitanum; hoc enim fexcenties in Sexta Synodo, in Literis Romanorum Pontificum, & S. Maximi Libris repetitum legeras.

Neque heic ego Catholico homini venerandam tot Conciliorum, Pontificum, atque Sanctiffimorum Patrum authoritatem oppono, quam ipfum certe revereri par erat; fed Scriptori prudenti, veritatifque amanti adpello teftes

Digitized by Google

testes gravissimos, rem suis sub oculis gestam, uut certe in recentissima memorie, quadraginta sex scilicet ante annos transactam loquentes, adtestantesque ex certa scientia post adcuratissimam inquisitionem, ipsis Actis Sextae Synodi insertam, qualem iu uullo unquam Concilio exquisitiorem legimus, praesentibus, nec reclamantibus ipsorum Monothelitarum Procuratoribus, Macario praesertim Patriarcha Antiocheno, Petro Nicomediensi, Salomone Clanei Episcopo, Stephano, & Polycronio, viris sane nec stupidis, neque meticulosis, qui & ipsorum Monothelismi Principum auditores, & discipuli fortasse fuerant, & certissime Monothelismi cunas, ut ita dicam, viderant, in sua quippe Syria nati atque adulti, ut Renaudotius opinatur, aut iu Syriae contermina Arabia, ut Latini Graecique Scriptores tradunt. Aderant praeterea iu Concilio, praeter Haereticos, plusquam quinquaginta Episcopi Orientales Catholici. An illi, taceotibus Monothelitis, silere potuerunt? & petentibus Sedis Apostolieae Legatis, & Imperatore Constantino urgente, ut *Author novitatis quadraginta sex plus minus ante annos introductae* proderetur, ipsi importuno, ne dicam impio silentio dissimulare, & supprimere voluerunt quae erant sibi compertissima; quippe quae suis iu Ecclesiis, suisque sub oculis gesta fuerant? Ipsi sustinere, ut Concilii Patres totam Actionem 12. & 13. in evolvenda atque examinanda amplissima Scriptorum farragine incasso labore consumerent, non ulio certe scopo, quam, ut *unde hujusmodi vocum adinventa fuerat novitas* rescirent? Hoc enim Sedis Apostolicae Legati actione I. petierant, & Imperator Constantinus Georgio Patriachae Constantinopolitano, & Macario Antiocheno, eique adjacenti Synodo edixerat.

At quid tandem ex ea operosissima & exacta conlato totius orbis Patrum studio inquisitione rescitum fuerit, edissere jam? Actione XVIII. Monothelismi inventorum, fautorumque nomina, toto audiente Concilio & adprobante, in ceusum vocantur, recitantur, damuantur, Theodorus Pharanitanus, Sergius, Cyrus, Pyrrhus, Paulus, Petrus, Macarius Stephanus, Polycronius, Aspergius. Nullus Maro, nullibi. Sextae Synodi definitioni suffragantur omnia, quae supra memoravi, Concilia, omnes Patres, omues Historici Graeci & Latini; ita uemo unquam, vel usquam exstitit, qui in hac parte Eutychio, vel Macrisio, hujusque notae Scriptoribus Orientalibus uou refragetur; nec Renaudotius id uegare audet. Perge igitur, & quandoquidem in omni insigni mutatioue Religionis, ut beue uotavit Cardinalis Bellarmiuus Controv. 4. lib. 4. cap. 5. semper ista seu demonstrari possunt. I. Author ejus. II. Dogma aliquod novum. III. Tempus, quo coepit. IV. Locus, ubi coepit. V. Quis eam oppugnaverit. VI. Exiguus aliquis coetus uude paullatim aliis adcedentibus coeperit. Hoc certe iu Arianis, hoc in Nestorianis, Eutychiauis, Lutheranis, Calvinianis observare, atque demonstrare in promtu est; nec solum iu istis, quae iugentes in Ecclesie turbas excitarunt, sed in obscuri, exiguique nominis sectis eadem indicari posse infra ostendemus. Eo igitur magis in Monothelitarum haeresi, quae totum orbem concussit, & ipso Eutychio teste, quadraginta sex annos Ecclesiam turbavit, & quod maxime notandum est, sui Authoris uomen praeseferebat; Monothelitas enim Maronitas communiter adpellatos fuisse, ceu rem vulgatissimam Eutychius ubique praesumit, ut infra ostendam. Oro nunc fidem tuam, Candide Lector, his ita stantibus, Maronem esse Monothelismi Principem ignorare potuerunt Sextae Synodi Patres, & Episcopi Syriae, & Palestinae, qui Sextae Synodo interfuerunt: ut sciscitantibus Legatis Apostolieae Sedis, ceterisque Patribus Graecis & Latinis, uut non haberent quid ad rem reponereut, aut habentes, alium quempiam pro vero Haeresis inventorem supponerent? Hoc suspicari, sane impii esset, illud insaui hominis credere; hoc enim perinde foret, ac si quis dubitaret, au Patres Tridentini Lutheranismi Authorem agnoverint. Restat ergo probare, Eutychium, & Orientales, qui ipsum exscribunt, non modo adserere, sed ceu rem vulgatissimam praesumere, Monothelitas vulgari nomine Maronitas ab ipso Haeresis exortu nuncupatos fuisse. Si enim hoc semel evictum fuerit, caussa meo judicio peracta est; jam hoc probemus.

Eutychius ad annum nonum Hegirae: *Heraclius Constantinopoli Hierosolymam contendebat, devastatam a Persis Provinciam invisurus. Quumque Hemesam pervenisset, in Urbem admitti petiit, sed ab incolis repulsus est, quum dicerent Maronita es, nostraeque Religionis, hostis,* (Melehitae erant Hemesseni) *Quamobrem Heraclius motis ab Urbe castris ad Coenobium Maronis perrexit*. Eutychium sequitur author Melehita Historiae Conciliorum: *Accidit Hegirae initium in annum primum Heraclii: is Maronita fuit, quamobrem quum Hemesam Urbem intrare velles, ab Oppidanis Repulsus est: Tibi quidem, ajebant, quam Imperatoribus obligavimus, fidem reddimus; Urbem autem nostram intrare haudquaquam patiemur. Quid ita? inquit Imperator. Quia, respondere Hemeseni, fides tua, fides Maronis est, qui credit, unam Christo Domino nostro inesse voluntatem.*

Ab ipsis ergo suis incunabulis Monothelismus Maronis uomen tulit, proprioque uomine parentem suum indicabat, ea propemodum fama, qua Ariauismus & Nestorianismus Authores suos hucusque praedicaut: hoc garrula anus, hoc delirus senex, hoc Sophysta verbosus, hoc uuiversi noverant, & eam rem vulgatissimam loquebantur; hoc videlicet totum necesse erat, ut Hemesseni Monothelismum exprobrantes Imperatori, propria & usitata voce loquerentur. Nec dici potest, Eutychium Monothelismo nomen Maronis per quandam vocabuli anticipationem indidisse, sicut Monophysitas nominamus Jacobitas, eo etiam tempore, quod Jacobum Baradaeum ejusdem sectae propagatorem antecessit, & Scriptura iu historiu diluvii quaedam animalia immunda vocat, utique

que ante legem Mosaicam, per qaam discretio mundi ab immundo inducta postea fait: & apud Ezechielem inter Aegypti Urbea Alexandriam legimus, quando Alexander necdam uatas fuarat. Hoc, inquam, caussau nostrae adcommodari non potest, quia Eutychius diserte adfirmat, Maronem Monothelismo antiqaiorem, nec Monothelitarum sectae propagatorem, sed inventorem fuisse: e contrario Jacobus, a quo Jacobitae, Monophysitarum sectae aathor non fuit, etsi haec secta ab eo postea nomen acceperit. Quare anticipatio vocum in usu loquendi est circa rem, antecedentem novi vocabuli usam. Neque huic regulae exempla ex Scripturae usa deducta adversantur, ut patet. Interprete hoc loco non indiget Eatychius, quam eodem contextu Maronem Monothelismi inventorem adserat, suisque sectariis suum nomen communicasse praesumat; quare Heraclium Maronitam adpellat, & addit, eundem propter Maronitismum a Praetorianis interfectum fuisse. Supponit ergo rei fuisse coaevum ejusdem vocabulum; Johannem praeterea Papam inducit, semel & iterum rotundis verbis adserentem: Monothelismum esse Maronitismum, seu Maronis errorem, idque non in privato aliquo conloquio, sed in Epistola dogmatica ad Imperatores. Atqui in Epistolis, aliisque publicis instrumentis, tempore, quo res ipsa gerebatur, scriptis, nallus fingi potest praedictae exceptioni ab anticipatione vocum petitae locus.

Quum ergo Monuthelitarum secta non ingentes modo turbas excitaverit, sed & Authoris sui nomen una cam haeresi per universum fere orbem circumtulerit, incredibile prorsus est, ejus inventorem nulli illorum temporum Scriptori, nulli Concilio, nulli Ecclesiae notum fuisse. Habemus in historia Ecclesiastica Ophitarum, Catarorum, Agnoitarum, & similium Haereticorum iguobilis & obscurae sobolis descripta nomina, Authores, aetatem, progressum, exitum; nulla tamen adversus illos habita fuere Concilia, nullae in aliquo publico Ecclesiae conventu de eorum origine disquisitiones, nulli Authores, qui eorum historiam scripserint, vel sectam ex professo impugnaverint.

At contra Monothelitas quamplures in toto Orbe coactae Synodi, de eorum origine, & Authore in duobus magnis Conciliis Romano, & Constantinopolitano actum est: eorum errorem impugnavere luculentis scriptis Patres doctissimi, totoque Orbe celeberrimi, quorum aliqui sub ipso Monothelismi exortu vivebant, & in ipsa caussa actores erant S. Sophronius & plerique Sextae Synodi Patres. Profecto dicere Sanctum Sophronium, & Sextam Synodam ignorasse Monothelitarum originem, illorumque ad suam usque aetatem progressus, mihi videtur ejusdem insanise, ac dicere S. Cyrillum, & Synodum Ephesinam Nestorianorum Aathorem & haeresim ignorasse: dictum est tamen hoc postremum, & a Catholico Societatisque Sorbonicae Doctore paucis ab hinc annis typis vulgatum: tanta fait hominis impudentia: aususque est adfirmare, nec Sanctum Cyrillum, neque Synodam Nestorii mentem adsequutos fuisse; Socratis nempe Scholastici, secta novatiani, ipsum hoc paradoxum insinuantis, testimonio majorem quam istis fidem habendam esse ratus. Quamohrem haberet Renaudotius exemplam, quo se utcumque defenderet, si id dumtaxat nobis persuadere contenderet, nec Sextam Synodum, neque Sanctum Sophronium intellexisse haeresim Monothelitarum; quo autem persuadeat, neque illis ipsis Monothelitis ignotam fuisse Monothelitarum authorem, nullum simile in ulla cujusvis temporis historia cum habitnrum puto: adeo novum, adeo inauditum, adeo incredibile est.

Quare ego nunquam adducar, ut credam, Renaudotium virum gravem, tali specie anquam sibi illudi passum fuisse, praesertim quum nos admonentem audiam in observationibus ad commune officium Liturgiarum Syriacarum Jacohitarum tom. 2. pag. 70. ut in iis, quae ad illorum temporum historiam Ecclesiasticam pertinent, Graecos, & Latinos illis, qui Syriacu, vel Arabice scripserunt, ubique praeferamus: *Quae illorum*, inquit, *temporum historiam spectant, a Graecis potius, quam ab Authoribus, qui Arabicae, aut Syriace scripserunt, petenda sunt: neque fraudi esse debent inanes quorundam librorum de Ecclesiastica Historia tituli, quasi quidquam Graecis, aut Latinis incognitum docere nos possint*. Haec autem Renaudotius monebat occasione additionis Trisagio factae a Petro Fullone, quam Abulpharagius Syrus Historicus Philoxeno perperam adscripserat. Ast illius perversae additionis a Fullone excogitatae fama, si cum Monothelitarum rumorihus comparetur, nulla est. Quare Renaudotio pro iis, quae nobis opportune mox suggerebat, sapientissimum Tertulliani monitum rependimus ex Apolog. cap. 8. *Sapiens incerto non credit, recogitandumque est, nam primum illud ac mendacium seminaverit; quod saepe fit, aut ingenio aemulationis, aut arbitrio suspicionis, aut non nova, sed ingenita mentiendi voluptate*. His scilicet tribus indiciis Eutychium dignosces, Renaudoti. Recogita primum secta fuisse Melchitam, & id propter Maronitarum aemulum: praeterea patria Aegyptium, suspicax est id genus hominum, & in concepta semel opinione pertinacissimum; vide Baronium ad ann. 452. unde Eutychio suborta suspicio fuerit dicam infra. Postremo, origine Graecum: novane Graecis, an ingenita sit mentiendi voluptas, omnes norunt, taxantque tria Oecumenica Concilia, Constantinopolitanum Tertium, & Quartum, nec non Florentinum.

Sed finge, quoniam aliunde nulla patet evadendi via, maronem omniam Mortalium vaferrimum Graecis, Latinis, omnibus hominibus imposuisse, suppositisque Theodori, Cyrique nominibus seipsam occultasse; an Maronitis, quos tu Monothelitas dicis, Maronem illudere atque imponere voluisse credis? Filiis Parentem? Quod solent adulteri, quos susceptae sobolis pudet. Sed in primis talis non erat Monothelitarum secta Maronis tempore, ut autho-

authori suo pudori esse posset: habebat illa fautores perillustres, praecipuarum Orientis Ecclesiarum Episcopos, Sergium Constantinopolitanum, Cyrum Alexandrinum, Athanasium Antiochenum. Deinde evolve omnia Monothelitarum, quae supersunt, monimenta, Epistolas, Acta Synodalia. Ad haec relege quaecumque Monothelitarum Parentes & Symmystae Monophysitae antiqui recentesque prodiderunt; ipsos interroga Maronitas, excute eorum historias, duos reperies Marones, Monachos ambos, ambos ab Apamensi Coenobio celebres; alterum ibidem sepultum; educatum alterum. Primus Abbas & multorum Monachorum Pater, de quo Theodoretus in Philotheo, Chrysostomus Ep 36. Acta Syn. Constantinopolitanae sub Menna, & Menologium die 14. Febr. Alter Episcopus, & Ecclesiasticus Scriptor, qui Johannes Maro, & ex Patria Johannes Srumita frequenter adpellatur.

Primus Maro Monothelismi author certe non fuit, qui ante omnem Monothelismi memoriam jam obierat. Alter post Cyrum Monothelitarum aut Parentem, aut Symmysten scribebat; ejus enim quasi jam defuncti meminit in expositione Liturgiae, quam prae manibus habemus, & Alcoranum citat, qui post Monothelitarum exortum editus fuit: Monothelitarum praeterea haeresim impugnat. Ejus Acta edidit Quaresmius tom. 2. Dilucid. Terrae Sanctae Lib. 1. cap. 37. Opera recenset Metropolita Sobensis Ebedjesus in Catalogo Scriptorum Syrorum, & Stephanus Patriarcha Maronitarum Lib. 1. Vindic. cap. 8. laudat Gregorius Abulpharagius, cognomento Bar-Ebraeus in lib. Thesauri Mysteriorum. Johannis Maronis Liturgia Romae anno 1716. typis S. Congregationis de Propaganda Fide edita est.

De hoc Marone Eutychius loqui non potuit; quum is Monothelitarum sectam impugnet, & ab ejusdem exortu multorum annorum intervallo distare probetur certissimis documentis: illa quippe haeresis, teste ipso Eutychio, Heraclii tempora antecessit, & secundum veram Chronologiam, Heraclio coaeva fuit. Quisnam ergo fuerit ille Maro, Monothelismi author, non modo Graecis & Latinis, sed ipsis Maronitis incognitus?

Quum autem Maronitas adpello, non eos intelligo, quos Renandotius, data occasione, frequenter sugillat & refutat, Abrahamum Ecchellensem, Faustum Naironum, Gabrielem Sionitam, & similes recentiores: ipsos adpello Maronitas antiquissimos, & Septima Synodo antiquiores; illis profecto Maronis sui Religionem ignotam fuisse verosimile non est. At si noverant Maronem, qualem fingit Eutychius, Monothelitam, ignorare non poterant ejusdem celeberrimos impugnatores, & antagonistas, S. Sophronium, S. Maximum, S. Martinum Primum. An putas, Arianis, aut Nestorianis S. Athanasii, aut S. Cyrilli nomen barbarum, incognitum fuisse? Quid ergo si ab illis Maronitis ipsi suo Maroni omnes illos Patres honore coaequatos fuisse, & annuo solemni ritu eorum memoriam instauratam fuisse ostendero? Cedo mihi recita ex antiquissimo Kalendario Maroniticis Breviariis praemisso, quae sequuntur.

[illegible] *Martii* 11. *Sophronii Patriarchae Hierosolymorum*. [illegible] *Aprilis* 13. *Martini Papae Romani*. [illegible] *Julii* 4. *Andreae Episcopi Canonographi*. Hunc celebrant Acta Sextae Synodi, fuitque Theodori Patriarchae Hierosolymitani ad eandem Synodum Legatus. [illegible] *Augusti* 13. *Maximi Confessoris*. Quid restat? Sexta Synodus Monothelismi triumphatrix. Perge igitur. [illegible] *Septembris* 15. *Memoria sex Synodorum*. Cur septimam omnibus Orientis nationibus venerabilem non memorant? Quia necdum habita fuerat. Ea ergo aetate antiquiores sunt Kalendarii Authores. Videmus Nestorianos, Jacobitas in suarum Haeresum impugnatores insolentissime debacchari, dataque quavis occasione eosdem mordere, exagitare, vexare; minime autem eorum nomina in suis libris laudare. Quandonam Jacobitae Sanctum Leonem Papam nominant, quin statim illud subjungant contumeliae plenum [illegible] *Leo impius*, seu [illegible] *Temerarius*; aut Chalcedonense Concilium, quin simili convicio onerent? Quid non in Synodum Ephesinam, & in S. Cyrillum effutiunt Nestoriani? Lutheranorum vero, atque Calvinianorum contra Concilium Tridentinum invectivae ingentia volumina implevere. Itane soli Maronitae quum ad Haereticorum contubernium transierunt, proprium omnium Haereticorum ingenium illud refractarium, improbum, virulentum, insanum nequaquam hauserunt? Soli que mansuetudinem & patientiam, quae ovium Christi nota est certissima, haeresim docti nequaquam dedidicerunt? Rem sane incredibilem dicis; efflare tamen, quonam ex fonte Maronitae injuriarum a Sexta Synodo, a S. Sophronio, a S. Maximo, a S. Martino acceptarum longa biberunt oblivia? Adeo nusquam invenire est (dictum optima fide crede) nec ullum Codicem, nec ullam ceremoniam aut ritum, nullum scriptum, nullam traditionem, quae Sextae Synodi Patribus, aut ceteris Monothelismi impugnatoribus contumeliosa, sive ulla ratione supra adlegatis documentis contraria: quod certe non leve argumentum est ipsorum sinceritatis,

Porro dicere, illa a Latinis, aut Graecis Maronitarum Kalendariis inserta fuisse, est cum alienae famae detrimento suae hypothesi velle servire, atque contentionibus nullum umquam finem imponere. Cur enim Latini, aut Graeci illa potius nomina insererent, quam S. Francisci, aut S. Dominici, e quorum sacra familia non pauci, nec paucis annis cum Maronitis versati sunt ab ipso Belli sacri tempore, & Willelmo

Digitized by Google

lelmo Tyrio erant aequalea, quem primum inter Latinos hujus fabulae authorem proferunt Morinus, & Renaudotius? Cur Greeci Photii sui non meminerunt, cujus imaginem in templia Maronitarum, ab iisdem depictam, vidi cum Graeca Epigraphe, ne fraus a Syris hominibus depreheoderetur? Cur Septimam Synodum praetermiserunt, cujus memoriam omnia eorum Kalendaria recolunt die undecima Octobris?

Heic vero obiter observa Patrum Concilii Florentini prudentissimum judieium, quando proposita eodem tempore Nestorianorum, & Maronitarum in insula Cypri commorantinm caussa, Nestorianos quidem Nestorii nomen abjicere jusserunt, suum vero retinere concessecrunt Maronitis; qua discretione judicii nullam Maronem Haeresiarcham se agnovisse declararunt. Aderant tamen in Concilio Nestorianorum, Jacobitarum, Coptitarom Legati, Eutychii, & Arebum de Marone commenta non ignorabant, sed illis rejectis Patres decessorum suorum testimoniis defereodum esse censuerunt, a quibus Monothelismi Authores didicerant Theodorum Pharanitanum & Cyrum Alexandrinum; nullum Maronem: vide Coost. Eugenii IV. apud Horatium Jostinianum p. 3. n. 20. Patrum Florentinorum sententiam Sedes Apostolica feqnitur, quoties illi ad Marooitas, vel de Maronitis sermo est, proprio oomine Maronitas adpellat. In his autem errasse Eutychium, ut in aliis bene multis mirum non est, quum Josephus suae gentis historiam e sacris Libris exscribens ipsi Divinae Scripturee multa contraria scribat. Tacitus Josephi libros pree manibus habens, unde Ebraeorum historiam ediseere in promtu fuisset, quasi virum gravem puderet, Judaeo de rebus Judaeorum scribenti eredere, Apionem Grammaticum mendacissimum, atque impudentissimum exseribere maluit. Ex illo enim, quaa de Ebraeorum origine & moribus prodidit Hist. Lib. V. insulsa, ridicula, incredibilia hausit. Ut hinc interea discas, non eum esse summae prudentiae canonem, quem Johannes Morinus, & Morinum sequutus Renandotius, aliique Critiei praetendunt iis, quaa hactenus de Maronitarum Origine, atque Religione scripserunt: quasi nihil Maronitis in hac parte deferendum fit; ita audito semel Willelmo Tyrio statim decernunt, Maronitas a Marone Haeresiarcha nomen aecepisse. Quasi vero in Maronitarum historia minus peccare potuerit Willelmus, quam in iis, quaa de suimet Patriarchae Hierosolymitani in Urbem adventu, & rebus ibidem gestis illum errasse notavit Baronius ad an. 1155. Addit Simon Richardns in not. uber. ad Apol. Sever. Willelmum Maronitis praefuisse: quod falsum est, quum Libanus Mons, ubi Maronitas conlocat Willelmus, ad Autiochenum Patriarchatum pertineat; Tyrius autem Episeopatus Hierosolymitanae Dioecesis pars fit. Sed quid faceret Simon, ut Willelmum non tantum ex fama loquutum fuisse nobis persuaderet; verebatur, ne ipsi illud Tertulliani ex Apologia Maronitae reponerent. *Fama ne tunc quidem quum aliquid veri affert, sine mendacii vitio est, detrahens, adjiciens, demutans de veritate. Quid? quod ea illi conditio est, ut non nisi quum mentitur, perseveret.* Atqui ex fama tantum loquutum fuisse Tyrium, preeter multos viros doctos, ipsi Galli Scriptorea depreheaderunt, & ingenue fatentur Britius Rhedonensis ex Capuccinorum familia in notia ad Annales Baronii ad an. 406. & Pagius non uno in loco. Veram esse conjecturam nostrem, ostendit ipsa obscuritas, eum qua de Maronitarum conversione loquitur Willelmus: adeo nullas circumstantias facti tam illustris indicat. Sed rei gestaa historia a Maronitis petenda fuit, quam edidit Faustus Naironus in Evoplia, & in Dissertatione de Religione Maronitarum, caussas praedictae actionis ex antiquo & oculato teste Thoma Cfarthabensi referens, atque Maronitarum Patriarchae nomen, sub quo res gesta est, quaeque eandem antecessere, & consequuta sunt. Sua sunt euilibet genti monimenta, traditiones, historiae, quas ab exteris petere velle ejusdem fatuitatis esse puto, ae si quis Anglorum, aut Francorum originem a Graecis, aut a Persis discendam contenderet, seu Ebraeorum Religionem ex Tacito. Historiam scribebat Eutychius Alexandriae sub annum Christi nongentesimum seeundum, res treeentos ante annos gestas ignorasse scriptorem, alioquin minime adcuratum, reique Chronologicae non satis peritum, non miror. Eutychium reliqui Aegyptii Melchitae, & Jacobitae, Elmacinus, Macrisius, & alii a Renaudotio citati, ac preeter illos, Georgius Ben-Hamra, & Anonymus author Historiae Conciliorum, qui omnes Arebice scribentes, Arabicas Historiae parentem Entychium exscribont; quare eorom numerus neminem movere debet. Mihi fere eertum est ex illo praecipue indicio Coenobii in Apamensi tractu celeberrimi, ab Ipso Eutychio hoc loco iadicati, Maronem Monachum, Theodoreto notam, ab illo fuisse intellectum, praesumtumque velut totius fabulae subjectum; ipsi enim uni Coenobium, ab Eutychio memoratum, extructum fuisse patet ex Theodoreto, & ex regestis In Quinta Synodo, de quo haec Procopius lib. 5. *Supra Apameam Pauperum Hospitium S. Romani reparavit, & moenia Sancti Maronis*: ejusque Coenobii rudera adhuc supersunt ad ripas Orontis. Sed Eutychius in veteri historia parum versatus, quo tempore, quave in Religione Maro Apamensis vixisset, ignorebat, nee fortasse unde disceret, illi occurrebat; Maronis enim Monachi vitam Theodoretus paucis perstrinxit in Philotheo; alii Historici penitus reticuerunt.

Certe cooviocitor Eutychius in tota illa Monothelismi historia identidem dormitasse, ex iis praesertim, quae Ipsemet in Chaliphata Homari Ben-Alchottabi scribit: Quadraginta sex nempe annos Monothelitarum tumultibus pacem Ecclesiae fuisse turbatam, puta ad Sextae Synodi aetatem, cujus Acta heic Eutychius exscribit, & nos supra ostendimus. At haec quo pacto cum iis, quae de Monothelitarum turbis, sub Mauricio excitatis, Marone duce, idem scripserat, conciliabit, quando Mauricius septuaginta octo ante Concilium annos a

Fff Pho-

Phoca interfectus est? Quapropter Eutychius non solum ab omnibus probatis Historicis dissentit, sed secum ipse pugnat: quod somniantium proprium est.

Unde autem illum errorem Eutychius hauserit, quidve fabulae componendae materiem dederit, divinare non possumus. Fortasse quod sciret, populos Coelesyriae, in quibus censentur Apamenses, & Hemesseni, suo tempore Monothelismum profiteri, & aliunde ipsi notum esset, Maronis Coenobium, ibidem situm, ab ipsis summo in honore haberi, facile credidit S. Maronem, in illo Monasterio conditum, a vicinis gentibus pro sui erroris magistro coli; atque inde Maronem Monothelismi inventorem fuisse intulit. Hac hypothesi ita constituta, Cyrum, Sergium, Heraclium, aliosque Monothelismi fautores, Maronitas consequenter adpellandos censuit.

Aliquem nihilominus dolum in hoc negocio intercessisse, vehementissimum indicium esse potest Epistolae Johannis Papae textus, ab eodem Eutychio enormi interpolatione non uno in loco corruptus. In ea Epistola, ut omnes norunt, Monothelismi fautores Sergius, & Pyrrhus notantur, nullaque de Marona mentio, neque usquam fiebat. Quid faceret Eutychius, ut adornatae contra Maronitas calumniae insignem aliquem testem ipse subornaret, simulque a suis Aegyptiis inventae haereseos labem, ut potarat, extergeret? Illam in Maronem Apamensem transferre cogitavit, testemque Johannem Papam statuit; quem idcirco ad Imperatores Heraclium & Constantinum ita scribentem inducit: *Decem & octo ab hinc annis Cyrus Patriarcha Alexandrinus exstitit, qui, secundum opinionem Maronis, adserebat, Christum Dominum duas quidem habere naturas, unicam tamen voluntatem, atque operationem.* Et infra: *Qui vero adfirmant, duas quidem naturas, unicam tamen Christo inesse voluntatem, atque unicam operationem Divinitatis, ac Humanitatis ejusdem, in Maronis maledicti errorem prolapsi sunt.* Nihil horum habet Johannis Epistola, sed omnia ab Eutychio subdole textui inserta fuisse, convincunt Codices Latini, Graecique omnes, imo & Arabici, in quibus etsi Latino & Graeco textui quaedam adjecta legantur, de Marone tamen prorsus nihil; adeo ut Interpolantis crimen meo judicio nulla excusatione defendi, aut occultari possit.

Interim recole quod supra a nobis adfatim probatum est, & ex hoc loco mirifice confirmatur. Id erat, ab Eutychio praesumi, Monothelismi originem nec incertam, nec paucis notam, imo notissimam, atque omnibus Ecclesiis compertissimam fuisse; hoc enim ab Eutychio supponendum erat, quando Summum Pontificem Johannem inducebat scribentem ad Imperatores, Monothelismum & Maronitismum voces esse synonimas. Rem ergo tum in Occidente tum in Oriente vulgatissimam, ut supra inferebam, Sextae Synodi Patres ex toto Orbe collecti ignorarunt; ignoravere S. Maximus, S. Sophronius, S. Martinus, & reliqui Patres Graeci & Latini: exspectandus erat Eutychius, qui trecentos post annos veram Monothelismi originem Concilia & Patres edoceret.

Hic pressi argumentis plerique recentiores, qui alias in verba Eutychii jurasse videbantur, eundem ex parte deserunt, hunctque alium a S. Marone Abbate, qui ab Eutychio adcusatur, Maronem Monachum sub Saracenorum dominatu vixisse circa seculum septimum, aut octavum: eumque, Mahometanis Syriam & Aegyptum occupantibus, Monothelismum in Coelesyria, & Monte Libano docuisse; ita quippe credunt eludi argumenta ex communi silentio Graecorum, atque Latinorum petita: multas siquidem hujusmodi novitates tenebricosis illis seculis inductas in provinciis Saracenorum imperio subjectis a nostris penitus ignoratas fuisse, quas ab iis, qui Syriace, aut Arabice scripserunt, petere oportet. Vix credibile esse, Eutychium tot inter falsa nihil veri sanique dixisse, praesertim quum de rebus in proxima sibi Syria gestis scriberet. Multo propius vero esse, vera falsis promiscuisse, quod solent, qui ex fama aliquid narrant. Illud saltem colligi posse ex Eutychii historia, Populos, qui suo sub aevo Maronitae adpellabantur, Monothelismum professos fuisse, utque vero huic fundamento cetera, quae vera non sunt, superextruxisse, alioquin apertum putidumque mendacium vulgasset, quod praesenti & manifesto indice prodi & redargui potuisset. Quod ab Eutychio viro gravi, famaeque & existimationis suae minime prodigo, factum non praesumitur; nec enim probabile est.

Sed nec verosimile est, sui Maronis Acta Maronitas latere potuisse; nec enim Jacobitas latet, qui fuerit suae sectae propagator Jacobus Baradaeus, a quo nomen acceperunt: nec suus Calvinianos Calvinus, nec suus Nestorianos Nestorius. Memorant quidem Maronitarum historiae Maronem Patriarcham, cui Monothelismi nota fuerit a nonnullis inusta; sed addunt, a Legato Apostolicae Sedis vindicatum fuisse, & Romam profectum a Summo Pontifice Christianis Montis Libani fuisse praefectum; negantque ab illo Monothelismum fuisse propagatum: quod & ejus Scripta ostendunt, in quibus nihil pro Monothelitis, multa adversus illos leguntur. De Libani adcolis Cedrenus, & Zonaras scripserunt; scripsit Leontius de Sectis Orientalium; Nicephorus, Euthymius, Zigabenus, & alii: de Marone nihil habent.

Quod si dicas, Eutychium respexisse priora Maronis tempora, quibus eum Monothelitam fuisse quidam crediderunt, non moramur; etsi id sola Acta a Quaresmio edita testentur. Fortasse Eutychius ea fama inductus, credidit, populos, qui suo tempore Maronitae nuncupabantur, praedicti Maronis errorem sequutos fuisse, vel, quod vero longe propius existimo, atque supra indicabam, Apamenses, Hemesseni, & Caunesrinii ab Eutychio hoc loco nominati, qui S. Maronis, ad Apameam sepulti, praecipui cultores fuerunt, ea tempestate, qua ille scribebat, Monothelismum palam profitebantur; nam de Marone Apamensi clara loquitur. Id vero satis erat, ut Eutychius, Scriptor cetera

Digitized by Google

tera praeceps, & minime adcuratus, in illa delaberetur absurda, quae de eodem Sancto Marone commentus est; nec erat necesse, ut Libani adcolae Monothelitarum errorem sequerentur: nec enim hoc dicit Eutychius, nec Ben-Assalius Eutychio multo recentior: quidquid contra conetur Renaudotius, & si quis alius dicit, non probat; imo & certissimia documentis refellitur.

Postremo compara quae de Maronitarum rebus tradidere Arabes, a Renaudotio laudati, cum illis, quae Tacitus Lib. V. Histor. de origine & religione Judaeorum prodidit; animadvertes fieri posse, ut Vir, cetera prudens & doctus, nullo praeterea adfectu occupatus, in absurdissimas opiniones abeat, quas cum vera historia conciliare, aut ullo pacto defendere, erit cum insano velle simul insanire.

Nec a Renaudotio imponi sibi quispiam sinat, dum adfirmat, omnes Orientales Eutychio suffragari; contrarium enim docent in sua Confessione Jacobitae, a Fausto Nairono citati:

فما رضيوا الطوايف يامنوا حتى قلتم انتم

يا موارنه طبيعتين وجوهرين ومشيتين

Noluerunt, inquiunt illi, *Nationes credere, donec audirent a vobis, a Maronitae, duas Naturas, Substantias duas, atque duas Voluntates.* Quare Abulpharagius cognomento Bar-Ebraeus, Eutychii historiam retexens, hoc loco cum deserit, deserunt etiam Melchitae in historia Sextae Synodi, & in additionibus ad laudatam Johannis Papae Epistolam; sed & in Officio Dominicae primae in Quadragesima rejectis Eutychii, & aliorum Arabum testimoniis, Heraclii memoriam solemni ritu quotannis recolunt.

Quae quum ita se habeant, tuum est quicumque veritatem amas, decernere, an posthabitis omnium Scriptorum Latinorum, Graecorum, & multorum Orientalium testimoniis, debuerit Renaudotius Authoribus fidei adeo suspectae, praeterea Ecclesiasticae historiae imperitissimis seipsum committere, tantumque illis tribuere, ut solo eorum testimonio fretus, ex acie stare se posse confideret contra Censores Syriacorum Codicum Romae editorum, viros doctrina atque pietate spectatissimos, Robertum Bellarminum, Alexandrum Ursinum, Robertum Ubaldinum, Octavium Bandinum, Petrum Aldobrandinum Cardinales, contra Theologos, Linguae Syriacae peritissimos, & in Ecclesiastica historia versatissimos, Hilarionem Rancatum Ordinis Cistercieusis, Petrum Metoscitam Societatis Jesu natione Maronitam, atque alios Typographicae rei Praesides. Vide sis Epistolam Cardinalis Bandini, Maronitarum Breviario praefixam; in illo enim Breviario Maronis nomen non semel & iterum Sanctorum fastis adscriptum legitur. Haec ex Diatriba nostra, qua Romana Chaldaici, seu Syriaci Antiochenae Maronitarum Ecclesiae Missalis editio adversus Eusebium Renaudotium vindicatur, quamque propediem vulgaturi sumus, excerpsimus.

Quisquis autem hactenus disputata studiose perpendat, aliam profecto praeter hanc sententiam ferre non potest: Non esse quidem evidens, Maronem & Maronitas haereticos non fuisse, quum in hoc non omnes conveniant; evidentissimum tamen esse, crimen haeresis ipsis impactum non probari, ut perinde pronum non sit pari etiam cum probabilitate thesim oppositam sustinere. Hujus sententiae aequitatem negabit ille solus, qui rationes hactenus adductas vel non examinat, vel non adsequitur, quum vix mentis compos sit ipse suae. Ab utroque non longe abesse videtur quisquis illam Naturae legem vel non adtendit, vel stupidus non sentit: Nefas esse condemnare minime nocentem; nec nocentem judicandum esse, quem talem esse non constat. Unde fluxit illud axioma: *Actore non probante, reus absolvitur*. Absolvendus est ergo cum suis Maronitis Maro, quem haeresis primus Eutychius Aegyptius, author nec doctus, nec Orthodoxus, aliique ejusdem gregales, a Renaudotio frequenter laudati, adcusare potuerunt; haereticos fuisse, nunquam probare potuerunt: & hos quidem merito contemnimus. Ab Eutychii vero adversariis, qui nihilominus ipsum in hoc articulo, Willelmo Tyrio signifero, sequuntur, eam, quam diximus, aequitatem, virtutem honesti viri maxime propriam jure exigimus. Quicumque autem Orthodoxi sumus, Generalium Conciliorum, Summorumque Pontificum authoritatem reveremur. Maronitarum namque & Maronis nomen audiarunt, & susceperunt duo Generalis Concilia, Florentinum, & Lateranense sub Leone X. Romanique Pontifices quotquot a S. Hormisda usque ad nostram aetatem in Cathedra Petri sederunt. Testantur factum Acta Synodalia & Diplomata omnia ab Apostolica Sede ad Maronitas hactenus directa, cum solemni Formula: *Salutem & Apostolicam benedictionem*; quam nuncupationibus haeresim indicantibus nonquam Romani Pontifices subjecerunt; sed communicatorias literas petentibus Haereticis ab Haeresi conversis, derivatam ab Haeresiarchis resecuere nomenclationem, ejusque usum in posterum interdixerunt. Summae profecto impudentiae, ne dicam perversitatis est supremae in Ecclesia authoritati quovis pacto detrahere; detrahit autem quisquis adfirmare audet, Concilia universalia, & Romanos Pontifices vel ignorasse Maronitarum cognomentum a Marone Haeresiarcha desumtum, vel agnovisse quidem, & nihilominus praeter antiquissimam Ecclesiae consuetudinem, & Apostoli Johannis edictum, Haereticis hominibus *ave dixisse*. Denique Christiano cuilibet homini serio considerandum est, quid sibi virtus professionis suae maxime propria, fraterna nempe caritas praecipiat; compertissimum quippe est, quantum conferat ad confirmandos in fide Catholica populos ipsum hoc credere, se Catholicos hactenus a prisca temporibus exstitisse; hanc videlicet, quam ipsi tenent, suorum avorum fuisse religionem; hanc proinde sibi quasi carissimia filiis, velut luculentam amplamque haereditatem a suis parentibus relictam; fundum paternum nullo pretio vendendum, nullo tempore

Fff 2 alie-

ulienandom depositom fidei suae commissum, ideoque etiam atque etiam diligentissimeque custodiendum. Quo ergo Ecclesiae bono Maronitis, avorum de Religione Catholica judicium suspectum redditur? Aut quo suo nepotea emolumento discere coguntur: aliud ipsos credere, atque aliud Majorea suos docuisse; aliam proinde jurasse fidem, & aliis salutem suam commisisse Magistris; ut tandem minorea pigeat a majoribus descíscere, & filios dici degeneres? Itane, dummodo tute videaris eruditus & doctus, fratres perdere postremum habeas? Fortasse repones, quod in simili caussa S. Augustinus Divo Hieronymo scribit: *Nunquid errare bonum est?* Errant, dicea, qui Maronitis conservatae Orthodoxae Religionis gloriam adrogant. Nunquid non malum sit sequi errantes? Errantes ain? Unde id probas, si quidem eos, quos sequeris, vera loqui non probas? Vide, sodes, ne, ut ait Plato de Rep. lib. 8. *fumum fugiens flammam in ipsam decidas*. Opido qoam recte monet vetus adagium: *Malum bene conditum nullatenus esse movendum*. Quid, si idem nec malum essa, certis doeumentis comperias?

(47) Haec iisdem plane verbis leguntur apud Evagrium lib. 1. cap. 13. pag. 271. *Leonis* autem Imperatoris nomen ex Codice nostro expunctum est fol. 77. colum. 1. lin. 17. a quonam, vel quo consilio, nescio. Suspicor, nebulonem quemdam Jacobitam in odium Catholici hujus Imperatoris, qui Chalcedonense Concilium acerrime propugnavit, ejus nomen abrasisse.

(48) *Regionis nostrae*. Hinc palam fit, Cosmam nostrum ex illa regione fuisse, ubi Simeon morabatur, hoc est, ex Syria Coele.

(49) *Socio Prophetarum* &c. Mos antiquissimus scribendi Orientalium, qui infinitos pene titulos Epistolis praefigunt, etiamnum viget apud Syros, & Arabes.

(50) *De Praecepto*. Enumerat heic Cosmas praecepta, quae S. Simeon populo Phanirensi dederat, eaque ab illis diligenter observari testatur.

(51) *Feriam Sextam, & Dominicam*. Praeter Dominicum diem, Feriam sextam a non paucis Christianis in memoriam Passionis Domini summo olim in honore habitam, testatur S. Isaac Magnus, Simeoni Stylitae, & Cosmae coaevus, dum in Sermone 6. Cod. Syr. Vatic. V. eos objurgat, qui piis quibusdam exercitationibus contenti, gravissima Divinae Legis mandata detrectabant: [illegible]
[illegible]
[illegible].

Complures autem, inquit, *propter desidiam in otio viventes, hoc mandatum contempserunt*, (intelligit naturalem legem: quod tibi non vis, alteri ne feceris:) *Dominicae diei, & Feriae sextae observantiam eidem anteponentes*. Porro Cosmas ipse in Actis S. Simeonis, postquam narravit, fontem apud vicum Anadria aruisse, eo qood agrum quidam Dominico die inrigasset, haec subjungit. *Edixerat pridem Simeon, monueratque frequenter, ut omnes Christiani Dominico die ad vesperam usque feriarentur, indictamque ab omni opere vacationem observarent: quod Sancti Viri monitum cuncti fideles observaturos se sancte spoponderunt*. Eadem de S. Simeone in Syriaco ejus Officio indicantur. Monita S. Stylitae subsequuta est Leonis Imperatoris Constitutio, qua vetustissimum Ecclesiae praeceptum, additis etiam civilibus poenis, observandum sanxit lege ult. Cod. Justin. *de Feriis*, data Zenone, & Marciano Coss. hoc est, anno Christi 469. Ejusdem Constitutionis meminerunt Theodorus Lector lib. 1. & Author Chronici Alexandrini ad annum 467. *Leo Imperator*, inquit Theodorus, *lege lata constituit, ut die Dominico cuncti feriarentur, isque dies ab omni opere vacuus esset, ac venerabilis*. Eandem recitat Dionysius Patriarcha Jacobitarum in Chronico ad annum 465. [illegible]
[illegible].

Anno (Graecorum) *septingentesimo septuagesimo sexto legem tulit Leo Imperator, ne quis Dominico die opus aliquod suscipere auderet*. Antiquissimam utriusque diei observantiam indicant Syrorum Officia, in quibus Feria sexta perinde ac Dominica, duplici, ut ajunt, ritu celebratur.

(52) *Per Victorium Dominorum nostrorum Imperatorum*. Vide Paginm in Critica Baronii ad annum 395. num. 8. & 9. ubi ex lege VIII. Cod. Theodos. Christianos *per Salutem, & Victorium Imperatorum* jurare consuevisse probat.

(53) *Foenoris*. In Actis S. Simeonis scribit Cosmas, ejus hortato medietatem foenoris suisse sublatam.

(54) *Mar*; idest, *Dominus meus*. Titulus Viris sive Sanctitate, sive Ecclesiastica dignitate insignibus ad hoc usque tempus a Syris adtributus.

(55) *Anno Antiochenorum quingentesimo vigesimo primo*. Is erat Christi annus 474. quo dies 17. Aprilis in Feriam quartam incidit; erat enim Litera Dominicalis F; ut in Admonitione praevia ad haecce Acta ostendimus, ubi & Codicis nostri aetatem, & Epochae Antiochenorum heic laudatae initium statuimus.

IN-

Digitized by Google

INDEX
IN ACTA
MARTYRUM OCCIDENTALIUM

Martyres, quorum Acta, aut Passiones exhibentur, majusculis literis notati sunt.

A

B

Cica-

Con-

D

Ebed-

Digitized by Google

E

Epi-

F

G

H

I

Digitized by Google

L

Leun-

M

Mar-

N

Pe-

Q

R

Ro-

SE-

Digitized by Google

T

Eccle-

V.

FINIS PARTIS II.

ERRATA SIC CORRIGITO

Pag. 5. lin. 10. Fabii *lege* Papli . Ibid. l. 18. Tirſi *lege* Thyrſi . Ibid. l. 21. Agathapodia *lege* Agathopodia . Ibid. l. 23. Didimi *lege* Didymi . P. 11. l. 6. tantuſue *lege* tantuſque P. 13. l. 20. aeſtimatur *lege* aeſtimator . P. 14. l. 40. ſcentia *lege* ſcientia . P. 29. l. 20. deficienti *lege* deficientis P. 33. l. 14. rencenſuerint *lege* recenſuerint . P. 34. l. 8. eſſent conſignata *adde* eſſent ab aliis conſignata . Ibid l. 40. conbiberint *lege* combiberint . P. 39. l. 6. Silveſtrii *lege* Silveſtri . P. 43. l. 12. Origine *lege* Origene . P. 44. l. 2. preter *lege* praeter . Ibid. l. 18. Heroidem *lege* Heraidem . Ibid. l. 29. His quartam *adde* His quartam adjungit . P. 48. l. 14. vetuſtiſſmo *lege* vetuſtiſſimo . Ibid. l. 34. Ferarius *lege* Ferrarius . P. 50 l. 42. exſtremum *lege* extremam . P. 51. l. 45. ineſpectato *lege* inexſpectato P. 57. l. 8. Theodolus *lege* Theodulus . Ibid. l. 47. Eegypto *lege* Aegypto . Ibid. l. 50. Roſwido *lege* Roſweido . P. 59. l. 37. Agypto *lege* Aegypto . P. 63. l. 40. Papii *lege* Papio . P. 65. l. 6. loquimini *lege* loquamini . Ibid. l. 7. Patrts *lege* Patria . P. 67. l. 54. Qnaeſtion. Qaaſt. *lege* Quaeſtion. Quaeſt. P. 91. l. 14. pardus *lege* bardus . P. 97. l. 41. Berecinthiam *lege* Berecynthiam . P. 102. l. 25. riſpondit *lege* reſpondit . P. 109. l. 47. neutiquem *lege* neutiquam . P. 116. l. 23. fingi poteſt quam quae in te *lege* fingi poteſt iſta , quam in te . P. 122. col. 2. l. 61. diſcrepebantur *lege* diſcerpebantur . P. 123. l. 23. Piragri *lege* Paragri . P. 134. l. 37. inquiut *lege* inquiant . P. 137. l. 45. ad & balneam *lege* & ad balneum . P. 149. l. 31. Conſtantiam *lege* Conſtantinam . P. 152. l. 18. edoeebat *lege* edocebat . P. 158. l. 35. libros *lege* libri . P. 175. l. 29. Quiſqui *lege* Quiſquis . P. 179. l. 32. ſteterit *lege* ſtiterit . P. 189. in tit. die XI. Aprilis *lege* die II. Aprilis . P. 195. l. 25. anteaquam *lege* anteaqaam. P. 201. l. 25. nedum *lege* necdum . P. 227. l. 19. E Syriis *lege* E Syris . P. 229. l. 24. ſubſtrahas *lege* ſubtrahas . P. 230. l. 44. excitaturos *lege* excitaturos . P. 234. l. 37. ex eo , quem *lege* ex en , qaod . P. 236. l. 42. nſſa *lege* oſſa P. 249. l. 25. ſcrtbit *lege* ſcribit . P. 254. l. 51. excitatı *lege* excitati , P. 354. l. 4. ex Lycia *lege* ex Dolucha , *ſeu Doliche* , *Dulchio & Dulichia* , *Syriae urbe XLI. millibus paſſuum a Samoſatis diſtante ; de qua videſis Baudrand. & Aſſem. tom. 2. Bibl. Oriens.* P. 299. l. 2. cogereretur *lege* cogeretur . P. 399. l. 4. c. 1. anno 1556. *lege* anno 1656. P. 402. c. 1. l. 47. Miſopotamiae *lege* Meſopotamiae P. 403. c. 2. l. ult. ad annum Chriſti 357. *lege* ad annum Chriſti 457. P. 404. c. 1. l. 54. Succeſſorum *lege* Succeſſorem .

A01 1471708

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

